

Επίσημη Εφημερίδα L 277 της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

65ο έτος

27 Οκτωβρίου 2022

Περιεχόμενα

I Νομοθετικές πράξεις

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

- ★ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) ⁽¹⁾ 1

II Μη νομοθετικές πράξεις

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

- ★ Απόφαση (ΕΕ) 2022/2066 του Συμβουλίου, της 21ης Φεβρουαρίου 2022, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου για την εφαρμογή της συμφωνίας σύμπραξης στον τομέα της αλιείας μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2021-2026) 103

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

- ★ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/2067 της Επιτροπής, της 25ης Οκτωβρίου 2022, για την τροποποίηση του παραρτήματος I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 για τη θέσπιση ειδικών μέτρων ελέγχου για την αντιμετώπιση της αφρικανικής πανώλης των χοίρων ⁽¹⁾ 106
- ★ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/2068 της Επιτροπής, της 26ης Οκτωβρίου 2022, για την επιβολή οριστικού δασμού αντισταμινγκ στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ρωσικής Ομοσπονδίας, κατόπιν επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1036 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 149

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

EL

Οι πράξεις των οποίων οι τίτλοι έχουν τυπωθεί με λευκά στοιχεία αποτελούν πράξεις τρεχούσης διαχείρισεως που έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής και είναι γενικά περιορισμένης χρονικής ισχύος.

Οι τίτλοι όλων των υπολοίπων πράξεων έχουν τυπωθεί με μαύρα στοιχεία και επισημαίνονται με αστερίσκο.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- ★ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/2069 της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 2022, για τη χορήγηση παρέκκλισης στις Κάτω Χώρες σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C (2022) 6859] 195
 - ★ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/2070 της Επιτροπής, της 26ης Οκτωβρίου 2022, για τη μη αναστολή των οριστικών δασμών αντντάμπινγκ στις εισαγωγές μείγματος ουρίας και νιτρικού αμμωνίου καταγωγής Ρωσίας, Τρινιδάδ και Τομπάγκο και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής που επιβλήθηκαν με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/1688 208
 - ★ Απόφαση (ΕΕ) 2022/2071 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 20ής Οκτωβρίου 2022, σχετικά με μεταβατικές διατάξεις για την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μετά την εισαγωγή του ευρώ στην Κροατία (ΕΚΤ/2022/36) 215
-

III Λοιπές πράξεις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

- ★ Απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ αριθ. 029/22/COL, της 9ης Φεβρουαρίου 2022, για την τροποποίηση των ουσιαστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων με τη θέσπιση νέων κατευθυντήριων γραμμών του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας [2022/2072] 218
-

Διορθωτικά

- ★ Διορθωτικό στην οδηγία (ΕΕ) 2015/719 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2015, για την τροποποίηση της οδηγίας 96/53/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό, για ορισμένα οδικά οχήματα που κυκλοφορούν στην Κοινότητα, των μέγιστων επιτρεπόμενων διαστάσεων στις εθνικές και διεθνείς μεταφορές και των μέγιστων επιτρεπόμενων βαρών στις διεθνείς μεταφορές (ΕΕ L 115 της 6.5.2015)..... 314
- ★ Διορθωτικό στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/625 της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2019, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις απαιτήσεις για την είσοδο στην Ένωση φορτίων ορισμένων ζώων και αγαθών που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο (ΕΕ L 131 της 17.5.2019) 315

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2022/2065 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Οκτωβρίου 2022

σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών και ιδίως οι ενδιάμεσες υπηρεσίες έχουν καταστεί σημαντικό μέρος της οικονομίας της Ένωσης και της καθημερινότητας των πολιτών της Ένωσης. Είκοσι έτη μετά τη θέσπιση του ισχύοντος νομικού πλαισίου που εφαρμόζεται στις εν λόγω υπηρεσίες και προβλέπεται στην οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, νέα και καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα και υπηρεσίες, όπως τα επιγραμμικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι επιγραμμικές πλατφόρμες που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, παρέχουν στους επιχειρηματικούς χρήστες και στους καταναλωτές τη δυνατότητα να μεταδίδουν και να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και να συναλλάσσονται με καινοτόμους τρόπους. Η πλειονότητα των πολιτών της Ένωσης χρησιμοποιούν πλέον τις υπηρεσίες αυτές σε καθημερινή βάση. Ωστόσο, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η αυξημένη χρήση αυτών των υπηρεσιών έχουν δημιουργήσει επίσης νέους κινδύνους και προκλήσεις για τους μεμονωμένους αποδέκτες της σχετικής υπηρεσίας, τις εταιρείες και για την κοινωνία στο σύνολό της.
- (2) Τα κράτη μέλη θεσπίζουν ολοένα και συχνότερα, ή εξετάζουν το ενδεχόμενο να θεσπίσουν, εθνική νομοθεσία για τα ζητήματα που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, επιβάλλοντας, ιδίως, απαιτήσεις επιμέλειας στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντιμετωπίζουν το παράνομο περιεχόμενο, την επιγραμμική παραπληροφόρηση ή άλλους κοινωνικούς κινδύνους. Η αποκλίνουσα αυτή εθνική νομοθεσία επηρεάζει αρνητικά την εσωτερική αγορά, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 26 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), περιλαμβάνει χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, καθώς και η ελευθερία εγκατάστασης, λαμβανομένου υπόψη του εγγενώς διασυνοριακού χαρακτήρα του διαδικτύου, το οποίο χρησιμοποιείται κατά κανόνα για την παροχή αυτών των υπηρεσιών.

⁽¹⁾ ΕΕ C 286 της 16.7.2021, σ. 70.

⁽²⁾ ΕΕ C 440 της 29.10.2021, σ. 67.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Ιουλίου 2022 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 4ης Οκτωβρίου 2022.

⁽⁴⁾ Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο») (ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1).

Οι όροι παροχής ενδιάμεσων υπηρεσιών σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά θα πρέπει να εναρμονιστούν, ώστε οι επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση σε νέες αγορές και ευκαιρίες αξιοποίησης των οφελών της εσωτερικής αγοράς, με παράλληλη παροχή περισσότερων επιλογών στους καταναλωτές και σε άλλους αποδέκτες των υπηρεσιών. Επιχειρηματικοί χρήστες, καταναλωτές και άλλοι χρήστες θεωρούνται πως είναι «αποδέκτες της υπηρεσίας» για τους σκοπούς του κανονισμού.

- (3) Η υπεύθυνη και επιμελής συμπεριφορά των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών είναι απαραίτητη για ένα ασφαλές, προβλέψιμο και αξιόπιστο επιχειρηματικό περιβάλλον και προκειμένου οι πολίτες της Ένωσης και άλλα άτομα να μπορούν να ασκούν τα θεμελιώδη δικαιώματά τους που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ο «Χάρτης»), ιδίως την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα στην απαγόρευση των διακρίσεων και την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών.
- (4) Ως εκ τούτου, προκειμένου να διασφαλιστεί και να βελτιωθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, θα πρέπει να θεσπιστεί ένα στοχευμένο σύνολο ομοιόμορφων, αποτελεσματικών και αναλογικών υποχρεωτικών κανόνων σε επίπεδο Ένωσης. Ο παρών κανονισμός παρέχει τις συνθήκες για την εμφάνιση και επέκταση καινοτόμων ψηφιακών υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά. Απαιτείται προσέγγιση των εθνικών ρυθμιστικών μέτρων σε επίπεδο Ένωσης όσον αφορά τις απαιτήσεις για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, προκειμένου να αποφευχθεί και να τερματιστεί ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς και να διασφαλιστεί ασφάλεια δικαίου, με αποτέλεσμα τη μείωση της αβεβαιότητας για τους προγραμματιστές και την προώθηση της διαλειτουργικότητας. Με τη χρήση τεχνολογικά ουδέτερων απαιτήσεων, δεν αναμένεται να εμποδιστεί η καινοτομία, αλλά αντίθετα να τονωθεί.
- (5) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε παρόχους ορισμένων υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών όπως ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵⁾, δηλαδή κάθε υπηρεσία που συνήθως παρέχεται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως και κατόπιν συγκεκριμένης παραγγελίας ενός αποδέκτη. Συγκεκριμένα, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών και, ειδικότερα, ενδιάμεσων υπηρεσιών οι οποίες συνίστανται σε υπηρεσίες που είναι γνωστές ως υπηρεσίες «απλής μετάδοσης», «προσωρινής αποθήκευσης» και «φιλοξενίας», δεδομένου ότι η εκθετική αύξηση της χρήσης αυτών των υπηρεσιών, κυρίως για νόμιμους και κοινωνικά επωφελείς σκοπούς όλων των ειδών, έχει ενισχύσει επίσης τον ρόλο τους στη διαμεσολάβηση και στη διάδοση παράνομων ή άλλως επιβλαβών πληροφοριών και δραστηριοτήτων.
- (6) Στην πράξη, ορισμένοι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών διαμεσολαβούν σε σχέση με υπηρεσίες οι οποίες μπορεί να παρέχονται ή να μην παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα, όπως απομακρυσμένες υπηρεσίες τεχνολογίας πληροφοριών, μεταφορών, παροχής καταλύματος ή παράδοσης. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στις ενδιάμεσες υπηρεσίες και να μην θίγει τις απαιτήσεις που ορίζονται στην ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία σε σχέση με προϊόντα ή υπηρεσίες που παρέχονται με διαμεσολάβηση μέσω ενδιάμεσων υπηρεσιών, μεταξύ άλλων, σε περιπτώσεις στις οποίες η ενδιάμεση υπηρεσία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος άλλης υπηρεσίας η οποία δεν είναι ενδιάμεση υπηρεσία, όπως αναγνωρίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (7) Προκειμένου να διασφαλιστούν η αποτελεσματικότητα των κανόνων του παρόντος κανονισμού και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς, οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να εφαρμόζονται στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους ή την τοποθεσία τους, εφόσον προσφέρουν υπηρεσίες στην Ένωση, όπως τεκμηριώνεται από την ύπαρξη ουσιώδους σύνδεσης με την Ένωση.
- (8) Μια τέτοια ουσιώδης σύνδεση με την Ένωση θα πρέπει να θεωρείται ότι υφίσταται όταν ο πάροχος υπηρεσιών διαθέτει εγκατάσταση στην Ένωση ή, ελλείψει μιας τέτοιας εγκατάστασης, όταν ο αριθμός αποδεκτών της υπηρεσίας σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι σημαντικός σε σχέση με τον πληθυσμό τους, ή με βάση τη στόχευση δραστηριοτήτων προς ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Η στόχευση δραστηριοτήτων προς ένα ή περισσότερα κράτη μέλη μπορεί να προσδιοριστεί με βάση όλες τις σχετικές περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων όπως η χρήση γλώσσας ή νομίματος που χρησιμοποιείται γενικά στο οικείο κράτος μέλος ή η δυνατότητα παραγγελίας προϊόντων ή υπηρεσιών, ή η χρήση κάποιου σχετικού τομέα ανώτατου επιπέδου. Η στόχευση δραστηριοτήτων προς ένα κράτος μέλος θα μπορούσε επίσης να συναχθεί από τη διαθεσιμότητα μιας εφαρμογής στο σχετικό εθνικό καθεστώς εφαρμογών, από την παροχή τοπικών διαφημίσεων ή

⁽⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (ΕΕ L 241 της 17.9.2015, σ. 1).

διαφημίσεων σε γλώσσα που χρησιμοποιείται στο εν λόγω κράτος μέλος ή από τον χειρισμό των σχέσεων με τους πελάτες, όπως η εξυπηρέτηση πελατών σε γλώσσα που χρησιμοποιείται γενικά στο εν λόγω κράτος μέλος. Δεκτή θα πρέπει επίσης να γίνεται η ύπαρξη ουσιώδους σύνδεσης όταν ο πάροχος υπηρεσιών κατευθύνει τη δραστηριότητά του προς ένα ή περισσότερα κράτη μέλη κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾. Αντιθέτως, η απλή τεχνική προσβασιμότητα ιστοτόπου από την Ένωση δεν μπορεί, γι' αυτόν και μόνο τον λόγο, να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ουσιώδη σύνδεση με την Ένωση.

- (9) Ο παρών κανονισμός εναρμονίζει πλήρως τους κανόνες που ισχύουν για τις ενδιάμεσες υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά με στόχο τη διασφάλιση ασφαλούς, προβλέψιμου και αξιόπιστου επιγραμμικού περιβάλλοντος, στο οποίο αντιμετωπίζονται η διάδοση παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο και οι κοινωνικοί κίνδυνοι που μπορεί να προκαλέσει η διάδοση παραπληροφόρησης ή άλλου περιεχομένου, και στο οποίο προστατεύονται αποτελεσματικά τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη και διευκολύνεται η καινοτομία. Αντιστοίχως, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ πρόσθετες εθνικές απαιτήσεις για τα θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν τούτο προβλέπεται ρητά στον παρόντα κανονισμό, καθόσον αυτό θα έθιγε την άμεση και ομοιόμορφη εφαρμογή των πλήρως εναρμονισμένων κανόνων που ισχύουν για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών σύμφωνα με τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Αυτό δεν θα πρέπει να αποκλείει τη δυνατότητα εφαρμογής άλλης εθνικής νομοθεσίας που εφαρμόζεται στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 2000/31/ΕΚ, και ιδίως του άρθρου 3 αυτής, όταν οι διατάξεις του εθνικού δικαίου επιδιώκουν άλλους θεμιτούς στόχους δημόσιου συμφέροντος από αυτούς που επιδιώκονται με τον παρόντα κανονισμό.
- (10) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει άλλες πράξεις ενοσιακού δικαίου που ρυθμίζουν την παροχή υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας εν γένει ή άλλες πτυχές της παροχής ενδιάμεσων υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά, ή που προσδιορίζουν και συμπληρώνουν τους εναρμονισμένους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, όπως η οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁷⁾, περιλαμβανομένων των διατάξεων αυτής όσον αφορά τις πλατφόρμες ανταλλαγής βίντεο, οι κανονισμοί (ΕΕ) 2019/1148 ⁽⁸⁾, (ΕΕ) 2019/1150 ⁽⁹⁾, (ΕΕ) 2021/784 ⁽¹⁰⁾ και (ΕΕ) 2021/1232 ⁽¹¹⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹²⁾, και οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που καθορίζονται σε κανονισμό σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις και σε οδηγία σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό νόμιμων εκπροσώπων με σκοπό τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 351 της 20.12.2012, σ. 1).

⁽⁷⁾ Οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) (ΕΕ L 95 της 15.4.2010, σ. 1).

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 98/2013 (ΕΕ L 186 της 11.7.2019, σ. 1).

⁽⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1150 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την προώθηση της δικαίης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης (ΕΕ L 186 της 11.7.2019, σ. 57).

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/784 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, σχετικά με την πρόληψη της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο (ΕΕ L 172 της 17.5.2021, σ. 79).

⁽¹¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1232 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2021, περί προσωρινής παρεκκλίσεως από ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2002/58/ΕΚ όσον αφορά τη χρήση τεχνολογιών από παρόχους υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών για την επεξεργασία προσωπικών και άλλων δεδομένων, προς καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο (ΕΕ L 274 της 30.7.2021, σ. 41).

⁽¹²⁾ Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37).

Παρομοίως, για λόγους σαφήνειας, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει το ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των καταναλωτών, ειδικότερα τους κανονισμούς (ΕΕ) 2017/2394 ⁽¹³⁾ και (ΕΕ) 2019/1020 ⁽¹⁴⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τις οδηγίες 2001/95/ΕΚ ⁽¹⁵⁾, 2005/29/ΕΚ ⁽¹⁶⁾, 2011/83/ΕΕ ⁽¹⁷⁾ και 2013/11/ΕΕ ⁽¹⁸⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁹⁾, και για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ειδικότερα τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁰⁾.

Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει επίσης να θίγει τους κανόνες της Ένωσης περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ιδίως τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας και περί αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1215/2012, και τους κανόνες για τη νομοθεσία που ισχύει για τις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές. Η προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διέπεται αποκλειστικά από τους σχετικούς κανόνες του ενωσιακού δικαίου, ειδικότερα τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και την οδηγία 2002/58/ΕΚ. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των κανόνων ενωσιακού δικαίου περί συνθηκών εργασίας και το ενωσιακό δίκαιο στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις. Ωστόσο, στον βαθμό που οι εν λόγω νομικές πράξεις της Ένωσης επιδιώκουν τους ίδιους στόχους με εκείνους που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, οι κανόνες του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να εφαρμόζονται σε ζητήματα τα οποία δεν καλύπτονται ή δεν καλύπτονται πλήρως από τις άλλες αυτές νομικές πράξεις, καθώς και σε ζητήματα επί των οποίων οι άλλες αυτές νομικές πράξεις παρέχουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να λαμβάνουν ορισμένα μέτρα σε εθνικό επίπεδο.

- (11) Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του ενωσιακού δικαίου σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών 2001/29/ΕΚ ⁽²¹⁾, 2004/48/ΕΚ ⁽²²⁾ και (ΕΕ) 2019/790 ⁽²³⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, το οποίο καθορίζει ειδικούς κανόνες και διαδικασίες των οποίων η ισχύς δεν θα πρέπει να θίγει.
- (12) Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της διασφάλισης ενός ασφαλούς, προβλέψιμου και αξιόπιστου επιγραμμικού περιβάλλοντος, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού η έννοια του «παράνομου περιεχομένου» θα πρέπει να αντικατοπτρίζει σε γενικές γραμμές τους κανόνες που υφίστανται στο εκτός διαδικτύου περιβάλλον. Ειδικότερα, η έννοια του «παράνομου περιεχομένου» θα πρέπει να οριστεί ευρέως ώστε να καλύπτει πληροφορίες που αφορούν παράνομο περιεχόμενο, προϊόντα, υπηρεσίες και δραστηριότητες. Ειδικότερα, η έννοια αυτή θα πρέπει να νοείται ως αναφορά σε πληροφορίες, ανεξάρτητα από τη μορφή τους, οι οποίες, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, είτε είναι οι ίδιες παράνομες, όπως παράνομη ρητορική μίσους ή τρομοκρατικό περιεχόμενο και παράνομο περιεχόμενο που εισάγει διακρίσεις, είτε οι εφαρμοστέοι κανόνες τις καθιστούν παράνομες λόγω του ότι αφορούν παράνομες δραστηριότητες. Ενδεικτικά

⁽¹³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2394 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2017, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 (ΕΕ L 345 της 27.12.2017, σ. 1).

⁽¹⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1020 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την εποπτεία της αγοράς και τη συμμόρφωση των προϊόντων και για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/42/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 765/2008 και (ΕΕ) αριθ. 305/2011 (ΕΕ L 169 της 25.6.2019, σ. 1).

⁽¹⁵⁾ Οδηγία 2001/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2001, για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων (ΕΕ L 11 της 15.1.2002, σ. 4).

⁽¹⁶⁾ Οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («Οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές») (ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22).

⁽¹⁷⁾ Οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64).

⁽¹⁸⁾ Οδηγία 2013/11/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ (ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ. 63).

⁽¹⁹⁾ Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρητρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95 της 21.4.1993, σ. 29).

⁽²⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

⁽²¹⁾ Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167 της 22.6.2001, σ. 10).

⁽²²⁾ Οδηγία 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 157 της 30.4.2004, σ. 45).

⁽²³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2001/29/ΕΚ (ΕΕ L 130 της 17.5.2019, σ. 92).

παραδείγματα αποτελούν η κοινοποίηση εικόνων που απεικονίζουν σεξουαλική κακοποίηση παιδιών, η παράνομη μη συναινετική κοινοποίηση ιδιωτικών εικόνων, η παρενοχλητική παρακολούθηση στο διαδίκτυο, η πώληση μη συμμορφούμενων προϊόντων ή προϊόντων παραποίησης/απομίμησης, η πώληση προϊόντων ή η παροχή υπηρεσιών κατά παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, η μη εξουσιοδοτημένη χρήση υλικού που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, η παράνομη προσφορά υπηρεσιών στέγασης ή η παράνομη πώληση ζώντων ζώων. Αντιθέτως, ένα βίντεο αυτόπτη μάρτυρα σε ένα πιθανό έγκλημα δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί παράνομο περιεχόμενο απλώς και μόνο επειδή απεικονίζει παράνομη πράξη, όταν η εγγραφή ή η διάδοση τέτοιου βίντεο στο κοινό δεν είναι παράνομη βάσει του εθνικού ή του ενωσιακού δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, δεν έχει σημασία αν ο παράνομος χαρακτήρας των πληροφοριών ή της δραστηριότητας προκύπτει από το ενωσιακό δίκαιο ή από εθνικό δίκαιο το οποίο συμμορφώνεται προς το ενωσιακό δίκαιο, ούτε έχει σημασία η ακριβής φύση ή το αντικείμενο του επίμαχου δικαίου.

- (13) Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των σχετικών υπηρεσιών και της αντίστοιχης ανάγκης να υπόκεινται οι πάροχοί τους σε ορισμένες συγκεκριμένες υποχρεώσεις, είναι απαραίτητο να γίνει διάκριση της υποκατηγορίας των επιγραμμικών πλατφορμών εντός της ευρύτερης κατηγορίας των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας όπως ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι επιγραμμικές πλατφόρμες, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή οι επιγραμμικές πλατφόρμες που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, θα πρέπει να οριστούν ως πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας οι οποίοι όχι μόνο αποθηκεύουν τις πληροφορίες που παρέχονται από τους αποδέκτες της υπηρεσίας κατόπιν αιτήματός τους, αλλά διαδίδουν επίσης τις πληροφορίες αυτές στο κοινό κατόπιν αιτήματος των αποδεκτών της υπηρεσίας. Ωστόσο, προκειμένου να αποφευχθεί η επιβολή υπερβολικά ευρείων υποχρεώσεων, οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας δεν θα πρέπει να θεωρούνται επιγραμμικές πλατφόρμες εάν η διάδοση στο κοινό αποτελεί ήσσονος σημασίας και καθαρά δευτερεύον στοιχείο το οποίο συνδέεται άρρηκτα με άλλη υπηρεσία, ή ήσσονος σημασίας λειτουργικότητα της κύριας υπηρεσίας, και το συγκεκριμένο στοιχείο ή η συγκεκριμένη λειτουργικότητα δεν μπορεί, για αντικειμενικούς τεχνικούς λόγους, να χρησιμοποιηθεί χωρίς αυτή την άλλη ή κύρια υπηρεσία, η δε ενσωμάτωση του συγκεκριμένου στοιχείου ή της συγκεκριμένης λειτουργικότητας δεν αποτελεί μέσο για την παράκαμψη της εφαρμογής των κανόνων του παρόντος κανονισμού που εφαρμόζονται στις επιγραμμικές πλατφόρμες. Για παράδειγμα, η ενότητα σχολίων μια διαδικτυακής εφημερίδας θα μπορούσε να αποτελεί τέτοιο στοιχείο, εφόσον είναι σαφές ότι πρόκειται για δευτερεύον στοιχείο της κύριας υπηρεσίας η οποία συνίσταται στη δημοσίευση ειδήσεων υπό τη συντακτική ευθύνη του εκδότη. Αντιθέτως, η αποθήκευση σχολίων σε κοινωνικό δίκτυο θα πρέπει να θεωρείται υπηρεσία επιγραμμικής πλατφόρμας όταν είναι σαφές ότι δεν αποτελεί ήσσονος σημασίας χαρακτηριστικό της προσφερόμενης υπηρεσίας, ακόμη και αν είναι επικουρική ως προς τη δημοσίευση των αναρτήσεων των αποδεκτών της υπηρεσίας. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, το υπολογιστικό νέφος ή οι υπηρεσίες φιλοξενίας ιστοσελίδων δεν θα πρέπει να θεωρούνται επιγραμμικές πλατφόρμες όταν η διάδοση συγκεκριμένων πληροφοριών στο κοινό αποτελεί ήσσονος σημασίας και επικουρικό χαρακτηριστικό ή ήσσονος σημασίας λειτουργικότητα των εν λόγω υπηρεσιών.

Επιπλέον, όταν οι υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους και οι υπηρεσίες φιλοξενίας ιστοσελίδων λειτουργούν ως υποδομή, όπως είναι η υποκείμενη υπηρεσία υποδομής αποθήκευσης και υπολογιστικής μιας διαδικτυακής εφαρμογής, ιστοτόπου ή επιγραμμικής πλατφόρμας, δεν θα πρέπει μόνο εξαιτίας αυτού να θεωρούνται ότι διαδίδουν στο κοινό πληροφορίες που έχουν αποθηκευτεί ή έχουν υποστεί επεξεργασία κατόπιν αιτήματος αποδέκτη της εφαρμογής, ιστοτόπου ή επιγραμμικής πλατφόρμας την οποία φιλοξενούν.

- (14) Η έννοια της «διάδοσης στο κοινό», όπως χρησιμοποιείται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να εμπεριέχει τη διάθεση πληροφοριών σε έναν δυνητικά απεριόριστο αριθμό ατόμων, δηλαδή τη διασφάλιση της εύκολης πρόσβασης των αποδεκτών της υπηρεσίας εν γένει στις πληροφορίες, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες από τον αποδέκτη της υπηρεσίας που παρέχει τις πληροφορίες, ανεξάρτητα από το αν τα άτομα αυτά έχουν πράγματι πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες. Ως εκ τούτου, όταν η πρόσβαση σε πληροφορίες απαιτεί εγγραφή ή ένταξη σε ομάδα αποδεκτών της υπηρεσίας, οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να θεωρείται ότι διαδίδονται στο κοινό μόνον όταν οι αποδέκτες της υπηρεσίας που επιθυμούν να αποκτήσουν πρόσβαση στις πληροφορίες εγγράφονται αυτομάτως ή γίνονται δεκτοί χωρίς λήψη απόφασης ή επιλογή από άνθρωπο σχετικά με το ποιος θα αποκτήσει πρόσβαση. Οι υπηρεσίες διαπροσωπικών επικοινωνιών, όπως ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁴⁾, όπως ηλεκτρονικά μηνύματα ή ιδιωτικές υπηρεσίες μηνυμάτων, δεν εμπίπτουν στο πεδίο του ορισμού των επιγραμμικών πλατφορμών, καθώς χρησιμοποιούνται για διαπροσωπική επικοινωνία μεταξύ πεπερασμένου αριθμού προσώπων ο οποίος καθορίζεται από τον αποστολέα της επικοινωνίας. Ωστόσο, οι υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό για παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών μπορούν να ισχύουν για υπηρεσίες που επιτρέπουν τη διάθεση πληροφοριών σε δυνητικά απεριόριστο αριθμό αποδεκτών, οι οποίοι δεν καθορίζονται από τον αποστολέα της επικοινωνίας, όπως μέσω δημόσιων ομάδων ή ανοικτών διαύλων. Οι πληροφορίες θα πρέπει να θεωρείται ότι διαδίδονται στο κοινό κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού μόνο όταν η εν λόγω διάδοση συμβαίνει κατόπιν άμεσου αιτήματος του αποδέκτη της υπηρεσίας που παρείχε τις πληροφορίες.

⁽²⁴⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36).

- (15) Όταν ορισμένες από τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν πάροχο καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό ενώ άλλες όχι, ή όταν οι υπηρεσίες που παρέχονται από έναν πάροχο καλύπτονται από διαφορετικά τμήματα του παρόντος κανονισμού, οι σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο σε σχέση με τις υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής τους.
- (16) Η ασφάλεια δικαίου που παρέχεται από το οριζόντιο πλαίσιο των υπό όρους απαλλαγών από την ευθύνη για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, το οποίο προβλέπεται στην οδηγία 2000/31/ΕΚ, έχει καταστήσει δυνατή την εμφάνιση και επέκταση πολλών καινοτόμων υπηρεσιών σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά. Ως εκ τούτου, το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να διατηρηθεί. Ωστόσο, λόγω των αποκλίσεων κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή των σχετικών κανόνων σε εθνικό επίπεδο, και για λόγους σαφήνειας και συνοχής, το εν λόγω πλαίσιο θα πρέπει να ενσωματωθεί στον παρόντα κανονισμό. Πρέπει επίσης να διευκρινιστούν ορισμένα στοιχεία του πλαισίου αυτού, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (17) Οι κανόνες σχετικά με την ευθύνη για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να ορίζουν μόνο τότε ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος σε σχέση με παράνομο περιεχόμενο το οποίο παρέχεται από τους αποδέκτες της υπηρεσίας. Οι εν λόγω κανόνες δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι παρέχουν θετική βάση για τον προσδιορισμό του πότε ένας πάροχος μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος, επειδή αυτό καθορίζεται βάσει των εφαρμοστέων κανόνων του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου. Επιπλέον, οι απαλλαγές από την ευθύνη που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να ισχύουν για κάθε είδος ευθύνης όσον αφορά κάθε τύπο παράνομου περιεχομένου, ανεξάρτητα από το ακριβές αντικείμενο ή τη φύση αυτού του δικαίου.
- (18) Οι απαλλαγές από την ευθύνη που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται όταν ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών, αντί να περιορίζεται στην παροχή των υπηρεσιών με ουδέτερο τρόπο με απλώς τεχνική και αυτόματη επεξεργασία των πληροφοριών που παρέχονται από τον αποδέκτη της υπηρεσίας, διαδραματίζει ενεργό ρόλο ο οποίος είναι τέτοιας φύσεως ώστε να του παρέχει γνώση ή έλεγχο των εν λόγω πληροφοριών. Κατά συνέπεια, οι απαλλαγές αυτές δεν θα πρέπει να είναι διαθέσιμες όσον αφορά την ευθύνη που σχετίζεται με πληροφορίες οι οποίες παρέχονται όχι από τον αποδέκτη της υπηρεσίας αλλά από τον ίδιο τον πάροχο της ενδιάμεσης υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που παράγονται υπό τη συντακτική ευθύνη του συγκεκριμένου παρόχου.
- (19) Λόγω του διαφορετικού χαρακτήρα των δραστηριοτήτων της «απλής μετάδοσης», της «προσωρινής αποθήκευσης» και της «φιλοξενίας», καθώς και της διαφορετικής θέσης και των διαφορετικών ικανοτήτων των παρόχων των εν λόγω υπηρεσιών, είναι απαραίτητο να γίνει διάκριση των κανόνων που εφαρμόζονται σε αυτές τις δραστηριότητες, στον βαθμό που αυτές υπόκεινται, βάσει του παρόντος κανονισμού, σε διαφορετικές απαιτήσεις και όρους, ενώ παράλληλα διαφέρει το πεδίο τους, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (20) Όταν ένας πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών συνεργάζεται σκοπίμως με αποδέκτη των υπηρεσιών με σκοπό τη διεξαγωγή παράνομων δραστηριοτήτων, δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι η υπηρεσία έχει παρασχεθεί με ουδέτερο τρόπο και, επομένως, ο πάροχος δεν θα πρέπει να μπορεί να εωφελείται από τις απαλλαγές από την ευθύνη που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Αυτό θα πρέπει να συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν ο πάροχος προσφέρει την υπηρεσία του με κύριο σκοπό τη διευκόλυνση παράνομων δραστηριοτήτων, για παράδειγμα καθιστώντας σαφές ότι σκοπεύει να διευκολύνει παράνομες δραστηριότητες και ότι οι υπηρεσίες του είναι κατάλληλες για τον σκοπό αυτό. Το γεγονός και μόνον ότι μια υπηρεσία προσφέρει κρυπτογραφημένες μεταδόσεις ή άλλο σύστημα που καθιστά αδύνατη την ταυτοποίηση του χρήστη δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι καθαυτό συνιστά διευκόλυνση παράνομων δραστηριοτήτων.
- (21) Ένας πάροχος θα πρέπει να μπορεί να εωφελείται από τις απαλλαγές από την ευθύνη για υπηρεσίες «απλής μετάδοσης» και «προσωρινής αποθήκευσης», όταν δεν εμπλέκεται με κανέναν τρόπο στις πληροφορίες που μεταδίδονται ή στις οποίες αποκτάται πρόσβαση. Αυτό συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, ότι ο πάροχος δεν τροποποιεί τις πληροφορίες που μεταδίδει ή στις οποίες παρέχει πρόσβαση. Ωστόσο, η απαίτηση αυτή δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι καλύπτει χειρισμούς τεχνικής φύσης, οι οποίοι πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της μετάδοσης ή της πρόσβασης, εφόσον οι χειρισμοί αυτοί δεν αλλοιώνουν την ακεραιότητα των πληροφοριών που μεταδίδονται ή στις οποίες παρέχεται πρόσβαση.
- (22) Προκειμένου να εωφελείται από τις απαλλαγές από την ευθύνη για υπηρεσίες φιλοξενίας, ο πάροχος θα πρέπει, μόλις λάβει πραγματική γνώση ή αντιληφθεί ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες ή παράνομο περιεχόμενο, να ενεργεί άμεσα προκειμένου να αποσύρει το παράνομο περιεχόμενο ή να απενεργοποιήσει την πρόσβαση σε αυτό. Η απόσυρση ή η απενεργοποίηση της πρόσβασης θα πρέπει να πραγματοποιείται τηρουμένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων των αποδεκτών της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφοροφόρησης. Ο πάροχος μπορεί να λάβει πραγματική γνώση ή να αντιληφθεί τον παράνομο χαρακτήρα του περιεχομένου, μεταξύ άλλων, μέσω αυτεπάγγελτων ερευνών ή μέσω ειδοποιήσεων που του υποβάλλουν φυσικά πρόσωπα ή οντότητες σύμφωνα με τον

παρόντα κανονισμό, στον βαθμό που οι ειδοποιήσεις αυτές είναι επαρκώς ακριβείς και αρκούντως τεκμηριωμένες ώστε να δίνουν τη δυνατότητα σε επιμελή οικονομικό φορέα να εντοπίζει και να αξιολογεί εύλογα και, κατά περίπτωση, να λαμβάνει μέτρα κατά του εικαζόμενου παράνομου περιεχομένου. Ωστόσο, αυτή η πραγματική γνώση ή επίγνωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποκτάται αποκλειστικά για τον λόγο ότι ένας πάροχος γνωρίζει, εν γένει, ότι η υπηρεσία του χρησιμοποιείται και για την αποθήκευση παράνομου περιεχομένου. Επιπλέον, το γεγονός ότι ο πάροχος ευρετηριάζει αυτόματα πληροφορίες που αναφορτώνονται στην υπηρεσία του, ότι διαθέτει λειτουργία αναζήτησης ή ότι συνιστά πληροφορίες βάσει των προφίλ ή των προτιμήσεων των αποδεκτών της υπηρεσίας δεν αποτελεί επαρκή λόγο για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο πάροχος αυτός έχει «συγκεκριμένη» γνώση παράνομων δραστηριοτήτων που ασκούνται στην πλατφόρμα ή παράνομου περιεχομένου που αποθηκεύεται σε αυτήν.

- (23) Η απαλλαγή από την ευθύνη δεν θα πρέπει να ισχύει σε περιπτώσεις στις οποίες ο αποδέκτης της υπηρεσίας ενεργεί υπό την εξουσία ή τον έλεγχο του παρόχου υπηρεσίας φιλοξενίας. Για παράδειγμα, όταν ο πάροχος επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει τη δυνατότητα στους καταναλωτές να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους καθορίζει την τιμή των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσφέρονται από τον έμπορο, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ο έμπορος ενεργεί υπό την εξουσία ή υπό τον έλεγχο της εν λόγω επιγραμμικής πλατφόρμας.
- (24) Προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών κατά τη συμμετοχή τους σε εμπορικές συναλλαγές που πραγματοποιούνται με διαμεσολάβηση στο διαδίκτυο, ορισμένοι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας, και συγκεκριμένα οι επιγραμμικές πλατφόρμες που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, δεν θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται από την απαλλαγή από την ευθύνη που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό για τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, στον βαθμό που αυτές οι επιγραμμικές πλατφόρμες παρουσιάζουν τις σχετικές με τις επίμαχες συναλλαγές πληροφορίες κατά τρόπο που οδηγεί τους καταναλωτές να πιστέψουν ότι οι πληροφορίες παρασχέθηκαν από τις ίδιες τις επιγραμμικές πλατφόρμες ή από εμπόρους οι οποίοι ενεργούν υπό την εξουσία ή υπό τον έλεγχό τους, και, ως εκ τούτου, αυτές οι επιγραμμικές πλατφόρμες έχουν γνώση ή έλεγχο των πληροφοριών, ακόμη και αν αυτό ενδέχεται να μην ισχύει στην πραγματικότητα. Παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων θα μπορούσε να είναι, όταν μια επιγραμμική πλατφόρμα δεν εμφανίζει με σαφήνεια την ταυτότητα του εμπόρου, όπως απαιτείται από τον παρόντα κανονισμό, όταν μια επιγραμμική πλατφόρμα δεν εμφανίζει την ταυτότητα ή τα στοιχεία επικοινωνίας του εμπόρου παρά μόνο αφού έχει συναφθεί η σύμβαση μεταξύ του εμπόρου και του καταναλωτή, ή όταν μια επιγραμμική πλατφόρμα εμπορεύεται το προϊόν ή την υπηρεσία στο όνομά της αντί να χρησιμοποιεί το όνομα του εμπόρου που θα προμηθεύσει το εν λόγω προϊόν ή την υπηρεσία. Εν προκειμένω, θα πρέπει να καθορίζεται αντικειμενικά, βάσει όλων των σχετικών περιστάσεων, εάν η παρουσίαση θα μπορούσε να δημιουργήσει την εντύπωση σε έναν μέσο καταναλωτή ότι οι εν λόγω πληροφορίες παρέχονται από την ίδια την επιγραμμική πλατφόρμα ή από εμπόρους οι οποίοι ενεργούν υπό την εξουσία ή τον έλεγχό της.
- (25) Οι απαλλαγές από την ευθύνη που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να θίγουν τη δυνατότητα επιβολής μέτρων ποικίλης φύσεως κατά παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών, ακόμη και όταν πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο αυτών των απαλλαγών. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να συνίστανται ιδίως σε εντολές δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών, που εκδίδονται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, οι οποίες διατάσσουν την παύση ή πρόληψη τυχόν παραβάσεων, συμπεριλαμβανομένων της αφαίρεσης παράνομου περιεχομένου όπως ορίζεται στις εν λόγω εντολές, ή της απενεργοποίησης της πρόσβασης σε αυτό.
- (26) Προκειμένου να δημιουργείται ασφάλεια δικαίου και να μην αποθαρρύνονται δραστηριότητες ανίχνευσης, εντοπισμού και ανάληψης δράσης κατά παράνομου περιεχομένου, τις οποίες οι πάροχοι όλων των κατηγοριών ενδιάμεσων υπηρεσιών αναλαμβάνουν σε εθελοντική βάση, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι το γεγονός ότι οι πάροχοι αναλαμβάνουν τέτοιες δραστηριότητες δεν συνεπάγεται από μόνο του μη διαθεσιμότητα των απαλλαγών από την ευθύνη που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, υπό τον όρο ότι οι δραστηριότητες αυτές εκτελούνται καλόπιστα και με επιμέλεια. Η προϋπόθεση της καλόπιστης και με επιμέλεια εκτέλεσης των δραστηριοτήτων θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανάληψη δράσης με αντικειμενικό, αμερόληπτο και αναλογικό τρόπο, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των δικαιωμάτων και των έννομων συμφερόντων όλων των εμπλεκόμενων μερών, και την παροχή των αναγκαίων εγγυήσεων έναντι της αδικαιολόγητης αφαίρεσης νόμιμου περιεχομένου, σύμφωνα με τον στόχο και τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού. Για τον σκοπό αυτό, οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι θα πρέπει, για παράδειγμα, να λαμβάνουν εύλογα μέτρα για να διασφαλίζουν ότι, όταν χρησιμοποιούνται αυτοματοποιημένα εργαλεία για τη διεξαγωγή τέτοιων δραστηριοτήτων, η σχετική τεχνολογία είναι επαρκώς αξιόπιστη ώστε το ποσοστό σφαλμάτων να περιορίζεται στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Επιπλέον, είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι απλώς και μόνο το γεγονός ότι οι πάροχοι λαμβάνουν, καλόπιστα, μέτρα ώστε να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό όσον αφορά την εφαρμογή των όρων και προϋποθέσεών τους, δεν θα πρέπει να συνεπάγεται μη διαθεσιμότητα των εν λόγω απαλλαγών από την ευθύνη που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό. Ως εκ τούτου, τέτοιου είδους δραστηριότητες και μέτρα, που ένας πάροχος ενδέχεται να έχει λάβει, δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό του αν ο πάροχος μπορεί να κάνει χρήση απαλλαγής από την ευθύνη, ιδίως όσον αφορά το κατά πόσον ο πάροχος παρέχει την υπηρεσία του με ουδέτερο τρόπο και μπορεί, επομένως, να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σχετικής διάταξης, χωρίς ωστόσο ο κανόνας αυτός να συνεπάγεται ότι ο πάροχος μπορεί απαραίτητως να κάνει χρήση της συγκεκριμένης απαλλαγής. Οι εθελοντικές δράσεις δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την παράκαμψη των υποχρεώσεων των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

- (27) Παρότι οι κανόνες για την ευθύνη για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό επικεντρώνονται στην απαλλαγή από την ευθύνη για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι, παρά τον σημαντικό γενικά ρόλο τον οποίο διαδραματίζουν οι εν λόγω πάροχοι, το πρόβλημα του παράνομου περιεχομένου και των παράνομων δραστηριοτήτων στο διαδίκτυο δεν θα πρέπει να αντιμετωπιστεί εστιάζοντας αποκλειστικά στην ευθύνη και τις αρμοδιότητές τους. Όπου αυτό είναι δυνατό, τρίτοι οι οποίοι θίγονται από παράνομο περιεχόμενο που μεταδίδεται ή αποθηκεύεται στο διαδίκτυο θα πρέπει να προσπαθούν να επιλύσουν τις διαφορές που σχετίζονται με αυτό το περιεχόμενο χωρίς τη συμμετοχή των παρόχων των σχετικών ενδιάμεσων υπηρεσιών. Οι αποδέκτες της υπηρεσίας θα πρέπει να θεωρούνται υπεύθυνοι, όταν αυτό προβλέπεται από τους εφαρμοστέους κανόνες του ενωσιακού και εθνικού δικαίου για τον καθορισμό της σχετικής ευθύνης, για το παράνομο περιεχόμενο το οποίο παρέχουν και ενδέχεται να διαδώσουν στο κοινό μέσω ενδιάμεσων υπηρεσιών. Κατά περίπτωση, άλλοι παράγοντες, όπως συντονιστές ομάδων σε κλειστά επιγραμμικά περιβάλλοντα, ιδίως στην περίπτωση μεγάλων ομάδων, θα πρέπει επίσης να συμβάλλουν στην αποτροπή της διάδοσης παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο. Επιπλέον, όταν απαιτείται η συμμετοχή των παρόχων υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών, κάθε αίτηση ή εντολή για την εν λόγω συμμετοχή θα πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να απευθύνεται στον συγκεκριμένο πάροχο που διαθέτει την τεχνική και επιχειρησιακή δυνατότητα να αναλάβει δράση κατά συγκεκριμένων στοιχείων παράνομου περιεχομένου, ώστε να αποτρέπονται και να ελαχιστοποιούνται τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα πληροφοριών που δεν αποτελούν παράνομο περιεχόμενο.
- (28) Από το 2000 έχουν εμφανιστεί νέες τεχνολογίες οι οποίες βελτιώνουν τη διαθεσιμότητα, την αποδοτικότητα, την ταχύτητα, την αξιοπιστία, τη χωρητικότητα και την ασφάλεια των συστημάτων μετάδοσης, «ευρεσιμότητας» και αποθήκευσης δεδομένων στο διαδίκτυο, οδηγώντας σε ένα ολόενα και πιο περίπλοκο επιγραμμικό οικοσύστημα. Εν προκειμένω, θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι οι πάροχοι υπηρεσιών που δημιουργούν και διευκολύνουν την υποκείμενη λογική αρχιτεκτονική και ορθή λειτουργία του διαδικτύου, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών βοηθητικών λειτουργιών, μπορούν επίσης να επωφεληθούν από τις απαλλαγές από την ευθύνη που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, στον βαθμό που οι υπηρεσίες τους χαρακτηρίζονται ως υπηρεσίες «απλής μετάδοσης», «προσωρινής αποθήκευσης» ή «φιλοξενίας». Στις εν λόγω υπηρεσίες περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, ασύρματα τοπικά δίκτυα, υπηρεσίες συστημάτων ονομάτων τομέα (DNS), μητρώα ονομάτων τομέα ανώτατου επιπέδου, καταχωρητές, αρχές πιστοποίησης που εκδίδουν ψηφιακά πιστοποιητικά, εικονικά ιδιωτικά δίκτυα, επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, υπηρεσίες υποδομής υπολογιστικού νέφους, ή δίκτυα παράδοσης περιεχομένου που διευκολύνουν, εντοπίζουν ή βελτιώνουν τις λειτουργίες άλλων παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών. Ομοίως, οι υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για σκοπούς επικοινωνιών και τα τεχνικά μέσα πραγματοποίησής τους έχουν επίσης εξελιχθεί σημαντικά και έχουν οδηγήσει στη δημιουργία επιγραμμικών υπηρεσιών, όπως οι υπηρεσίες φωνής μέσω του πρωτοκόλλου διαδικτύου, ανταλλαγής μηνυμάτων και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μέσω διαδικτύου, όπου η επικοινωνία πραγματοποιείται μέσω υπηρεσίας πρόσβασης στο διαδίκτυο. Οι υπηρεσίες αυτές μπορούν επίσης να επωφελούνται από τις απαλλαγές από την ευθύνη, στον βαθμό που χαρακτηρίζονται ως υπηρεσίες «απλής μετάδοσης», «προσωρινής αποθήκευσης» ή «φιλοξενίας».
- (29) Οι ενδιάμεσες υπηρεσίες καλύπτουν ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται επιγραμμικά και που αναπτύσσονται συνεχώς για να παρέχουν ταχεία, ασφαλή και προστατευμένη μετάδοση πληροφοριών, καθώς και προς εξυπηρέτηση όλων των συμμετεχόντων στο επιγραμμικό οικοσύστημα. Για παράδειγμα, οι ενδιάμεσες υπηρεσίες «απλής μετάδοσης» περιλαμβάνουν γενικές κατηγορίες υπηρεσιών, όπως διαδικτυακά σημεία ανταλλαγής, σημεία ασύρματης πρόσβασης, εικονικά ιδιωτικά δίκτυα, υπηρεσίες και φορείς επίλυσης του συστήματος ονομάτων τομέα (DNS), μητρώα ονομάτων τομέα ανώτατου επιπέδου, υπεύθυνους τήρησης μητρώου ονομάτων τομέα, αρχές πιστοποίησης που εκδίδουν ψηφιακά πιστοποιητικά, φωνητικές υπηρεσίες φωνής μέσω IP και άλλες υπηρεσίες διαπροσωπικών επικοινωνιών, ενώ γενικά παραδείγματα ενδιάμεσων υπηρεσιών «προσωρινής αποθήκευσης» αποτελούν η αποκλειστική παροχή δικτύων μετάδοσης περιεχομένου, οι αντίστροφοι διακομιστές μεσολάβησης ή οι διακομιστές μεσολάβησης για την προσαρμογή περιεχομένου. Οι υπηρεσίες αυτές είναι ζωτικής σημασίας για την ομαλή και αποτελεσματική μετάδοση πληροφοριών στο διαδίκτυο. Παραδείγματα «υπηρεσιών φιλοξενίας» αποτελούν κατηγορίες υπηρεσιών όπως το υπολογιστικό νέφος, η φιλοξενία ιστοσελίδων, οι επ' αμοιβή υπηρεσίες αντιστοίχισης ή οι υπηρεσίες που επιτρέπουν επιγραμμική ανταλλαγή πληροφοριών και περιεχομένου, μεταξύ των οποίων η αποθήκευση και η ανταλλαγή αρχείων. Ενδιάμεσες υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται μεμονωμένα, στο πλαίσιο άλλης μορφής ενδιάμεσης υπηρεσίας ή ταυτόχρονα με άλλες ενδιάμεσες υπηρεσίες. Το κατά πόσον μια συγκεκριμένη υπηρεσία συνιστά υπηρεσία «απλής μετάδοσης», «προσωρινής αποθήκευσης» ή «φιλοξενίας» εξαρτάται αποκλειστικά από τις τεχνικές λειτουργίες της, οι οποίες ενδέχεται να εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου και θα πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση.
- (30) Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών δεν θα πρέπει να υπόκεινται, ούτε εκ του νόμου ούτε εκ των πραγμάτων, σε υποχρέωση παρακολούθησης όσον αφορά τις υποχρεώσεις γενικού χαρακτήρα. Αυτό δεν αφορά τις υποχρεώσεις παρακολούθησης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, και ειδικότερα δεν θίγει τυχόν εντολές των εθνικών αρχών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης όπως αυτό ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και βάσει των προϋποθέσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Κανένα στοιχείο του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να εκληφθεί ως επιβάλλον γενική υποχρέωση παρακολούθησης ή γενική υποχρέωση ενεργητικής αναζήτησης γεγονότων, ούτε ως επιβάλλον στους παρόχους γενική υποχρέωση λήψης εκ των προτέρων μέτρων σε σχέση με παράνομο περιεχόμενο.

- (31) Ανάλογα με το νομικό σύστημα κάθε κράτους μέλους και τον επίμαχο τομέα του δικαίου, οι εθνικές δικαστικές ή διοικητικές αρχές, περιλαμβανομένων των αρχών επιβολής του νόμου, μπορούν να διατάξουν παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών να αναλάβουν δράση κατά ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων παράνομου περιεχομένου ή να παράσχουν ορισμένες συγκεκριμένες πληροφορίες. Οι εθνικές νομοθεσίες βάσει των οποίων εκδίδονται αυτές οι εντολές διαφέρουν σημαντικά και οι εντολές αφορούν με ολόενα και αυξανόμενο ρυθμό διασυνοριακές περιπτώσεις. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και αποδοτική συμμόρφωση με τις εν λόγω εντολές, ιδίως σε διασυνοριακό πλαίσιο, ώστε οι οικείες δημόσιες αρχές να μπορούν να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους και οι πάροχοι να μην υπόκεινται σε δυσανάλογη επιβάρυνση, χωρίς να θίγονται αδικαιολόγητα τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα οποιωνδήποτε τρίτων, είναι αναγκαίο να καθοριστούν ορισμένες προϋποθέσεις τις οποίες οι εντολές πρέπει να πληρούν, καθώς και ορισμένες συμπληρωματικές απαιτήσεις σχετικά με τη διεκπεραίωση αυτών των εντολών. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εναρμονίζει μόνο ορισμένες ειδικές ελάχιστες προϋποθέσεις τις οποίες θα πρέπει να πληρούν οι εν λόγω εντολές προκειμένου να δημιουργείται η υποχρέωση των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών να ενημερώνουν τις σχετικές αρχές σχετικά με την εκτέλεση των εν λόγω εντολών. Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός δεν παρέχει τη νομική βάση για την έκδοση τέτοιων εντολών ούτε ρυθμίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής ή διασυνοριακής επιβολής τους.
- (32) Το εφαρμοστέο ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο βάσει του οποίου εκδίδονται οι εντολές αυτές θα μπορούσε να απαιτεί πρόσθετες προϋποθέσεις και θα πρέπει να αποτελεί τη βάση για την εκτέλεση των αντίστοιχων εντολών. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις εντολές αυτές, το κράτος μέλος έκδοσης θα πρέπει να είναι σε θέση να τις εκτελέσει σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο. Το ισχύον εθνικό δίκαιο θα πρέπει να συμμορφώνεται με το ενωσιακό δίκαιο, περιλαμβανομένων του Χάρτη και των διατάξεων της ΣΔΕΕ σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελευθερία παροχής υπηρεσιών εντός της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά επιγραμμικές υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων. Παρομοίως, η εφαρμογή των εν λόγω εθνικών δικαίων για την εκτέλεση των αντίστοιχων εντολών δεν θίγει ισχύουσες νομικές πράξεις της Ένωσης ή διεθνείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Ένωση ή τα κράτη μέλη σχετικά με τη διασυνοριακή αναγνώριση, εκτέλεση και επιβολή αυτών των εντολών, ιδίως σε αστικές και ποινικές υποθέσεις. Από την άλλη πλευρά, η εκτέλεση της υποχρέωσης ενημέρωσης των σχετικών αρχών σχετικά με την εκτέλεση των εν λόγω αποφάσεων, σε αντίθεση με την εκτέλεση των ιδίων εντολών, θα πρέπει να υπόκειται στους κανόνες του παρόντος κανονισμού.
- (33) Ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει να ενημερώνει την αρχή έκδοσης σχετικά με οποιαδήποτε συνέχεια δίδεται στις εν λόγω εντολές χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σύμφωνα με τις προθεσμίες που ορίζονται στο σχετικό ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο.
- (34) Οι σχετικές εθνικές αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να εκδίδουν τέτοιες εντολές κατά περιεχομένου που θεωρείται παράνομο ή εντολές παροχής πληροφοριών βάσει του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου σε συμμόρφωση με το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως του Χάρτη, και να τις απευθύνουν σε παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος. Ωστόσο, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές ή ποινικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 και κανονισμού σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις, και το εθνικό ποινικό ή αστικό δικονομικό δίκαιο. Ως εκ τούτου, όταν οι νόμοι αυτοί στο πλαίσιο ποινικών ή αστικών διαδικασιών προβλέπουν όρους πρόσθετους ή ασύμβατους με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό όσον αφορά εντολές για την ανάληψη δράσης κατά παράνομου περιεχομένου ή την παροχή πληροφοριών, οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό μπορούν να μην εφαρμόζονται ή μπορεί να προσαρμόζονται. Ειδικότερα, η υποχρέωση του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών από το κράτος μέλος της αρχής έκδοσης να διαβιβάζει αντίγραφο των εντολών σε όλους τους άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών μπορεί να μην εφαρμοστεί στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας ή να προσαρμοστεί, εφόσον αυτό προβλέπεται από την ισχύουσα εθνική ποινική δικονομία.

Επιπλέον, η υποχρέωση να περιέχουν οι εντολές αιτιολογία στην οποία να εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους οι πληροφορίες συνιστούν παράνομο περιεχόμενο θα πρέπει να προσαρμόζεται, εφόσον είναι αναγκαίο, σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό ποινικό δικονομικό δίκαιο για την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων. Τέλος, η υποχρέωση των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών να ενημερώνουν τον αποδέκτη της υπηρεσίας θα μπορούσε να αναστέλλεται σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο, ιδίως στο πλαίσιο ποινικών, αστικών ή διοικητικών διαδικασιών. Επιπλέον, οι εντολές θα πρέπει να εκδίδονται σε συμμόρφωση με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και την απαγόρευση επιβολής γενικών υποχρεώσεων παρακολούθησης πληροφοριών ή ενεργητικής αναζήτησης γεγονότων ή περιστάσεων που υποδεικνύουν παράνομη δραστηριότητα η οποία προβλέπεται στον κανονισμό αυτόν. Οι όροι και οι απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό και εφαρμόζονται σε εντολές ανάληψης δράσης κατά παράνομου περιεχομένου δεν θίγουν άλλες ενωσιακές πράξεις που προβλέπουν παρόμοια συστήματα για την ανάληψη δράσης κατά συγκεκριμένων ειδών παράνομου περιεχομένου, όπως ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/784, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1020, ή ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/2394, με τον οποίο παρέχονται ειδικές εξουσίες ώστε να διατάσσεται η παροχή πληροφοριών προς

τις αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, ενώ οι όροι και οι απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις εντολές παροχής πληροφοριών δεν θίγουν άλλες ενωσιακές πράξεις που προβλέπουν παρόμοιους σχετικούς κανόνες για συγκεκριμένους τομείς. Οι εν λόγω όροι και απαιτήσεις δεν θα πρέπει να θίγουν τους κανόνες διατήρησης και διαφύλαξης βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο και τα αιτήματα εμπιστευτικότητας των αρχών επιβολής του νόμου, τα οποία αφορούν τη μη κοινοποίηση πληροφοριών. Οι εν λόγω όροι και απαιτήσεις δεν θα πρέπει να θίγουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να απαιτούν από έναν πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών να αποτρέψει μια παράβαση, σε συμμόρφωση με το δίκαιο της Ένωσης συμπεριλαμβανομένου του παρόντος κανονισμού, και ιδίως με την απαγόρευση των γενικών υποχρεώσεων παρακολούθησης.

- (35) Οι όροι και οι απαιτήσεις που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να πληρούνται το αργότερο κατά τη διαβίβαση της εντολής στον ενδιαφερόμενο πάροχο. Κατά συνέπεια, η εντολή μπορεί να εκδοθεί σε μία από τις επίσημες γλώσσες της αρχής έκδοσης του οικείου κράτους μέλους. Ωστόσο, όταν η γλώσσα αυτή είναι διαφορετική από τη γλώσσα που δήλωσε ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών ή από άλλη επίσημη γλώσσα των κρατών μελών η οποία έχει συμφωνηθεί διμερώς μεταξύ της αρχής που εκδίδει την εντολή και του παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών, η διαβίβαση της εντολής θα πρέπει να συνοδεύεται από μετάφραση τουλάχιστον των στοιχείων της εντολής που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Όταν ένας πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών έχει συμφωνήσει διμερώς με τις αρχές ενός κράτους μέλους να χρησιμοποιεί μία συγκεκριμένη γλώσσα, θα πρέπει να ενθαρρύνεται να δέχεται εντολές στην ίδια γλώσσα που εκδίδονται από αρχές άλλων κρατών μελών. Οι εντολές θα πρέπει να περιλαμβάνουν στοιχεία που επιτρέπουν στον αποδέκτη να ταυτοποιεί την αρχή έκδοσης, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων επικοινωνίας ενός σημείου επαφής εντός της εν λόγω αρχής, κατά περίπτωση, και να επαληθεύει τη γνησιότητα της εντολής.
- (36) Το εδαφικό πεδίο εφαρμογής των εν λόγω εντολών ανάληψης δράσης κατά παράνομου περιεχομένου θα πρέπει να καθορίζεται σαφώς βάσει του εφαρμοστέου ενωσιακού ή εθνικού δικαίου που καθιστά δυνατή την έκδοση της εντολής και δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της. Εν προκειμένω, η εθνική δικαστική ή διοικητική αρχή, η οποία θα μπορούσε να είναι μια αρχή επιβολής του νόμου, που εκδίδει την εντολή θα πρέπει να εξισορροπεί τον στόχο τον οποίο επιδιώκει η εντολή, σύμφωνα με τη νομική βάση που καθιστά δυνατή την έκδοσή της, με τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα όλων των τρίτων που μπορεί να θιγούν από την εντολή, ιδίως τα θεμελιώδη δικαιώματά τους βάσει του Χάρτη. Ιδίως σε διασυνοριακό πλαίσιο, το αποτέλεσμα της εντολής θα πρέπει να περιορίζεται στο έδαφος του κράτους μέλους έκδοσης, εκτός εάν ο παράνομος χαρακτήρας του περιεχομένου απορρέει άμεσα από το δίκαιο της Ένωσης ή η αρχή έκδοσης θεωρεί ότι τα επίμαχα δικαιώματα απαιτούν ευρύτερο εδαφικό πεδίο εφαρμογής, σύμφωνα με το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο, λαμβάνοντας επίσης υπόψη και λόγους διεθνούς αβροφροσύνης.
- (37) Οι εντολές παροχής πληροφοριών που ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό αφορούν την προσκόμιση συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με μεμονωμένους αποδέκτες της σχετικής ενδιάμεσης υπηρεσίας, οι οποίοι προσδιορίζονται σε αυτές τις εντολές για τον σκοπό του καθορισμού της συμμόρφωσης των αποδεκτών των υπηρεσιών με τους εφαρμοστέους ενωσιακούς ή εθνικούς κανόνες. Τέτοιες εντολές θα πρέπει να ζητούν πληροφορίες με σκοπό να επιτρέπουν την ταυτοποίηση των αποδεκτών της σχετικής υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, οι εντολές σχετικά με πληροφορίες για μια ομάδα αποδεκτών της υπηρεσίας οι οποίοι δεν προσδιορίζονται ρητά, συμπεριλαμβανομένων των εντολών παροχής συγκεντρωτικών πληροφοριών που απαιτούνται για στατιστικούς σκοπούς ή για τη χάραξη πολιτικής βάσει στοιχείων, δεν καλύπτονται από τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με την παροχή πληροφοριών.
- (38) Οι εντολές για την ανάληψη δράσης κατά παράνομου περιεχομένου και την παροχή πληροφοριών υπόκεινται στους κανόνες που διασφαλίζουν την αρμοδιότητα του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος υπηρεσιών στον οποίο απευθύνεται η εντολή και στους κανόνες που προβλέπουν πιθανές παρεκκλίσεις από την αρμοδιότητα αυτή σε ορισμένες περιπτώσεις, οι οποίες παρατίθενται στο άρθρο 3 της οδηγίας 2000/31/EK, μόνο εάν τηρούνται οι προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου. Δεδομένου ότι οι εν λόγω εντολές αφορούν συγκεκριμένα στοιχεία παράνομου περιεχομένου και πληροφοριακά στοιχεία, αντίστοιχα, όταν απευθύνονται σε παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος δεν περιορίζουν καταρχήν την ελευθερία αυτών των παρόχων να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε διασυνοριακό επίπεδο. Ως εκ τούτου, οι κανόνες που προβλέπονται στο άρθρο 3 της οδηγίας 2000/31/EK, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την ανάγκη αιτιολόγησης, βάσει ορισμένων καθορισμένων λόγων, μέτρων τα οποία παρεκκλίνουν από την αρμοδιότητα του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος υπηρεσιών, καθώς και εκείνων που αφορούν την κοινοποίηση αυτών των μέτρων, δεν εφαρμόζονται όσον αφορά τις εν λόγω εντολές.

- (39) Οι απαιτήσεις για την παροχή πληροφοριών σχετικά με μηχανισμούς προσφυγής που διατίθενται στον πάροχο της ενδιάμεσης υπηρεσίας και στον αποδέκτη της υπηρεσίας που παρέχει το περιεχόμενο περιλαμβάνουν την απαίτηση παροχής πληροφοριών σχετικά με τους διοικητικούς μηχανισμούς διεκπεραίωσης καταγγελιών και τα ένδικα βοηθήματα, περιλαμβανομένων των προσφυγών κατά εντολών που εκδίδονται από δικαστικές αρχές. Επιπλέον, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών θα μπορούσαν να αναπτύξουν εθνικά εργαλεία και καθοδήγηση όσον αφορά τους μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών και προσφυγής που εφαρμόζονται στην επικράτειά τους, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των αποδεκτών της υπηρεσίας στους εν λόγω μηχανισμούς. Τέλος, κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να σέβονται το θεμελιώδες δικαίωμα στην αποτελεσματική δικαστική προστασία και σε δίκαιη δίκη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 47 του Χάρτη. Ο παρών κανονισμός, κατά συνέπεια, δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις αρμόδιες εθνικές δικαστικές ή διοικητικές αρχές να εκδίδουν, βάσει του εφαρμοστέου ενωσιακού ή εθνικού δικαίου, εντολή για την αποκατάσταση περιεχομένου, όταν το εν λόγω περιεχόμενο συμμορφώνεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόχου της ενδιάμεσης υπηρεσίας αλλά έχει εσφαλμένα θεωρηθεί παράνομο από τον εν λόγω πάροχο και έχει αφαιρεθεί.
- (40) Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του παρόντος κανονισμού και, ειδικότερα, να βελτιωθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να διασφαλιστεί ένας ασφαλής και διαφανής επιγραμμικό περιβάλλον, πρέπει να θεσπιστεί ένα σαφές, αποτελεσματικό, προβλέψιμο και ισορροπημένο σύνολο εναρμονισμένων υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών. Σκοπός των υποχρεώσεων αυτών θα πρέπει να είναι ιδίως η διασφάλιση διαφορετικών στόχων δημόσιας τάξης, όπως η ασφάλεια και η εμπιστοσύνη των αποδεκτών της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών, των ανηλίκων και των χρηστών οι οποίοι διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο να αποτελέσουν θύματα ρητορικής μίσους, σεξουαλικής παρενόχλησης ή άλλων διακρίσεων, η προστασία των σχετικών θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, η ουσιαστική υποχρέωση λογοδοσίας αυτών των παρόχων και η ενίσχυση της θέσης των αποδεκτών και άλλων θιγόμενων μερών, με παράλληλη διευκόλυνση της αναγκαίας εποπτείας από τις αρμόδιες αρχές.
- (41) Εν προκειμένω, είναι σημαντικό οι υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας να είναι προσαρμοσμένες στο είδος, στο μέγεθος και στη φύση της σχετικής ενδιάμεσης υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός προβλέπει βασικές υποχρεώσεις που εφαρμόζονται σε όλους τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, καθώς και πρόσθετες υποχρεώσεις για τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας και, πιο συγκεκριμένα, για παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης. Στον βαθμό που οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών εμπίπτουν σε διάφορες κατηγορίες βάσει της φύσης των υπηρεσιών τους και του μεγέθους τους, θα πρέπει να συμμορφώνονται με όλες τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του παρόντος κανονισμού σε σχέση με αυτές τις υπηρεσίες. Οι εναρμονισμένες αυτές υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας, οι οποίες θα πρέπει να είναι εύλογες και όχι αυθαίρετες, είναι απαραίτητες για να καλυφθούν εντοπισμένες ανησυχίες δημόσιας πολιτικής, όπως να διαφυλαχθούν τα έννομα συμφέροντα των αποδεκτών της υπηρεσίας, να αντιμετωπισθούν παράνομες πρακτικές και να προστατευθούν τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη. Οι υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας είναι ανεξάρτητες από το ζήτημα της ευθύνης των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών, το οποίο κατά συνέπεια θα πρέπει να αξιολογηθεί χωριστά.
- (42) Προκειμένου να διευκολυνθούν ομαλές και αποδοτικές αμφίδρομες επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της επιβεβαίωσης παραλαβής αυτών των επικοινωνιών, σχετικά με ζητήματα που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να απαιτηθεί από τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών να προσδιορίσουν ενιαίο ηλεκτρονικό σημείο επαφής και να δημοσιεύουν και να επικαιροποιούν σχετικές πληροφορίες για αυτό το σημείο επαφής, μεταξύ των οποίων και τις γλώσσες που πρέπει να χρησιμοποιούνται σε αυτές τις επικοινωνίες. Το ηλεκτρονικό σημείο επαφής μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται από αξιόπιστες πηγές επίσημης παράνομου περιεχομένου και επαγγελματικούς φορείς που έχουν ειδική σχέση με τον πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών. Σε αντίθεση με τον νόμιμο εκπρόσωπο, το ηλεκτρονικό σημείο επαφής θα πρέπει να εξυπηρετεί επιχειρησιακούς σκοπούς και δεν χρειάζεται απαραίτητα να διαθέτει φυσικό τόπο εγκατάστασης. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών μπορούν να προσδιορίσουν το ίδιο ενιαίο σημείο επαφής για τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού καθώς και για τους σκοπούς άλλων πράξεων του ενωσιακού δικαίου. Όταν προσδιορίζουν τις γλώσσες επικοινωνίας, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών καλό είναι να επιλέγουν γλώσσες που δεν αποτελούν αφ' εαυτών εμπόδιο στην επικοινωνία. Όπου απαιτείται, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών και οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να μπορούν να συμφωνούν χωριστά για τη γλώσσα επικοινωνίας ή να αναζητούν εναλλακτικά μέσα για να ξεπεράσουν το φράγμα της γλώσσας, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα τεχνολογικά μέσα ή εσωτερικούς και εξωτερικούς ανθρώπινους πόρους.
- (43) Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει επίσης να υποχρεούνται να ορίσουν ένα ενιαίο σημείο επαφής για τους αποδέκτες των υπηρεσιών, το οποίο θα επιτρέπει την ταχεία, άμεση και αποτελεσματική επικοινωνία, ιδίως με εύκολα προσβάσιμα μέσα, όπως τους αριθμούς τηλεφώνου, τις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα ηλεκτρονικά έντυπα επικοινωνίας, τα προγράμματα αυτοματοποιημένης συζήτησης ή την άμεση ανταλλαγή μηνυμάτων. Θα πρέπει να αναφέρεται ρητά τότε ο αποδέκτης των υπηρεσιών επικοινωνεί με πρόγραμμα αυτοματοποιημένης συζήτησης. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει να επιτρέπουν στους αποδέκτες των υπηρεσιών να επιλέγουν μέσα άμεσης και αποτελεσματικής επικοινωνίας που δεν βασίζονται αποκλειστικά σε αυτοματοποιημένα εργαλεία. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών πρέπει να καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια για να εξασφαλίζουν ότι διατίθενται επαρκείς ανθρωπίνους και οικονομικοί πόροι ώστε να διασφαλίζεται ότι η κοινοποίηση αυτή πραγματοποιείται εγκαίρως και αποτελεσματικά.

- (44) Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε τρίτη χώρα και προσφέρουν υπηρεσίες στην Ένωση θα πρέπει να ορίσουν επαρκώς εξουσιοδοτημένο νόμιμο εκπρόσωπο στην Ένωση και να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους νόμιμους εκπροσώπους τους στις σχετικές αρχές και να τις δημοσιοποιούν. Προκειμένου να συμμορφωθούν με την υποχρέωση αυτή, οι εν λόγω πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο νόμιμος εκπρόσωπος που έχει οριστεί διαθέτει τις αναγκαίες εξουσίες και πόρους για να συνεργάζεται με τις σχετικές αρχές. Αυτό θα μπορούσε να συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν ένας πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών διορίζει μια θυγατρική επιχείρηση του ίδιου ομίλου με τον πάροχο, ή τη μητρική του επιχείρηση, εάν αυτή η θυγατρική ή μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη στην Ένωση. Ωστόσο, αυτό ίσως να μη συμβαίνει όταν, για παράδειγμα, ο νόμιμος εκπρόσωπος υπόκειται σε διαδικασία ανασυγκρότησης, πτώχευσης, ή προσωπικής ή εταιρικής αφερεγγυότητας. Η εν λόγω υποχρέωση θα πρέπει να επιτρέπει την αποτελεσματική εποπτεία και, όπου απαιτείται, την επιβολή του παρόντος κανονισμού σε σχέση με τους εν λόγω παρόχους. Θα πρέπει να είναι δυνατόν ένας νόμιμος εκπρόσωπος να είναι εξουσιοδοτημένος, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, από περισσότερους του ενός παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών. Ο νόμιμος εκπρόσωπος θα πρέπει να μπορεί να λειτουργεί επίσης ως σημείο επαφής, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι σχετικές απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού.
- (45) Παρότι η ελευθερία σύναψης συμβάσεων των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει καταρχήν να τηρείται, είναι σκόπιμο να καθοριστούν ορισμένοι κανόνες σχετικά με το περιεχόμενο, την εφαρμογή και την επιβολή των όρων και προϋποθέσεων των εν λόγω παρόχων για λόγους διαφάνειας, προστασίας των αποδεκτών της υπηρεσίας και αποφυγής αθέμιτων ή αυθαίρετων αποτελεσμάτων. Οι πάροχοι των ενδιάμεσων υπηρεσιών, στους όρους και τις προϋποθέσεις τους, θα πρέπει σαφώς να αναφέρουν και να επικαιροποιούν τις πληροφορίες σχετικά με τους λόγους βάσει των οποίων μπορούν να περιορίζουν την παροχή των υπηρεσιών τους. Ειδικότερα, θα πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες για κάθε πολιτική, διαδικασία, μέτρο και εργαλείο που χρησιμοποιείται για τον σκοπό του ελέγχου περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων της αλγοριθμικής λήψης αποφάσεων και της επανεξέτασης από άνθρωπο, καθώς και του κανονισμού που διέπει το εσωτερικό τους σύστημα διαχείρισης καταγγελιών. Πρέπει επίσης να παρέχουν εύκολα προσίτες πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα τερματισμού της χρήσης της υπηρεσίας. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών δύνανται να χρησιμοποιούν στους όρους και τις προϋποθέσεις τους γραφικά στοιχεία όπως εικονίδια ή εικόνες για την απεικόνιση των κύριων στοιχείων των απαιτήσεων πληροφόρησης που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι πάροχοι θα πρέπει να ενημερώνουν τους αποδέκτες των υπηρεσιών τους με κατάλληλα μέσα για σημαντικές αλλαγές στους όρους και τις προϋποθέσεις, για παράδειγμα όταν τροποποιούν τους κανόνες σχετικά με τις πληροφορίες που επιτρέπονται στην υπηρεσία τους, ή άλλες παρόμοιες αλλαγές που θα μπορούσαν να επηρεάσουν άμεσα την ικανότητα των αποδεκτών να κάνουν χρήση της υπηρεσίας.
- (46) Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών που απευθύνονται κατά κύριο λόγο σε ανηλικούς, για παράδειγμα μέσω του σχεδιασμού ή της εμπορίας της υπηρεσίας, ή οι οποίες χρησιμοποιούνται κυρίως από ανηλικούς, θα πρέπει να καταβάλλουν ιδιαίτερες προσπάθειες ώστε η επεξήγηση των όρων και προϋποθέσεων τους να είναι εύκολα κατανοητή στους ανηλικούς.
- (47) Κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την επιβολή των εν λόγω περιορισμών, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει να ενεργούν με μη αυθαίρετο τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις και να λαμβάνουν υπόψη τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα των αποδεκτών της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη. Για παράδειγμα, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει ιδίως να λαμβάνουν δεόντως υπόψη την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, περιλαμβανομένης της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης. Όλοι οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα σχετικά διεθνή πρότυπα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως οι κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- (48) Δεδομένου του ειδικού ρόλου και της εμβέλειάς τους, είναι σκόπιμο να επιβληθούν στις πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και στις πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης πρόσθετες απαιτήσεις όσον αφορά την ενημέρωση και τη διαφάνεια των όρων και προϋποθέσεων τους. Κατά συνέπεια, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να παρέχουν τους όρους και τις προϋποθέσεις τους στις επίσημες γλώσσες όλων των κρατών μελών στα οποία προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και θα πρέπει επίσης να παρέχουν στους αποδέκτες των υπηρεσιών συνοπτική και ευανάγνωστη περιλήψη των κύριων στοιχείων των όρων και προϋποθέσεων. Οι εν λόγω περιλήψεις πρέπει να προσδιορίζουν τα κύρια στοιχεία των απαιτήσεων πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας εύκολης εξαίρεσης από προαιρετικές ρήτρες.

- (49) Για τη διασφάλιση επαρκούς επιπέδου διαφάνειας και λογοδοσίας, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει να δημοσιοποιούν ετήσια έκθεση σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο, σύμφωνα με τις εναρμονισμένες απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού, σχετικά με τον έλεγχο περιεχομένου τον οποίο πραγματοποιούν, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα της εφαρμογής και επιβολής των όρων και προϋποθέσεων τους. Ωστόσο, προκειμένου να αποφευχθούν δυσανάλογες επιβαρύνσεις, αυτές οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για λόγους διαφάνειας δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται σε παρόχους που είναι πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής⁽²⁵⁾ και που δεν είναι πολύ μεγάλες επιχειρηματικές πλατφόρμες κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού.
- (50) Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας διαδραματίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο, καθώς αποθηκεύουν πληροφορίες που παρέχονται από τους αποδέκτες της υπηρεσίας και κατόπιν αιτήματος αυτών, και συνήθως παρέχουν σε άλλους αποδέκτες πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες, ενίοτε σε μεγάλη κλίμακα. Είναι σημαντικό όλοι οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας, ανεξαρτήτως του μεγέθους τους, να θέσουν σε εφαρμογή εύκολα προσβάσιμους και φιλικούς προς τον χρήστη μηχανισμούς ειδοποίησης και δράσης που διευκολύνουν την κοινοποίηση συγκεκριμένων πληροφοριακών στοιχείων, τα οποία το κοινοποιούν μέρος θεωρεί ότι αποτελούν παράνομο περιεχόμενο, στον οικείο πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας («ειδοποίηση»), βάσει των οποίων ο πάροχος μπορεί να αποφασίσει αν συμφωνεί ή όχι με αυτή την αξιολόγηση και αν επιθυμεί να αποσύρει ή να απενεργοποιήσει την πρόσβαση σε αυτό το περιεχόμενο («δράση»). Οι μηχανισμοί αυτοί θα πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμοι, τοποθετημένοι κοντά στις εν λόγω πληροφορίες και τουλάχιστον εξίσου εύκολοι στον εντοπισμό και τη χρήση τους με τους μηχανισμούς ειδοποίησης που αφορούν το περιεχόμενο που παραβιάζει τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόχου υπηρεσιών φιλοξενίας. Εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις σχετικά με τις ειδοποιήσεις, φυσικά πρόσωπα ή οντότητες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κοινοποιήσουν πολλαπλά συγκεκριμένα στοιχεία εικαζόμενου παράνομου περιεχομένου μέσω μίας ειδοποίησης για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία των μηχανισμών ειδοποίησης και δράσης. Ο μηχανισμός ειδοποίησης θα πρέπει να επιτρέπει, αλλά όχι να απαιτεί, την ταυτοποίηση του φυσικού προσώπου ή της οντότητας που υποβάλλει ειδοποίηση. Για ορισμένα είδη κοινοποιούμενων πληροφοριών, ενδέχεται να είναι απαραίτητη η ταυτότητα του φυσικού προσώπου ή της οντότητας που υποβάλλει ειδοποίηση, ώστε να προσδιορίζεται κατά πόσον οι εν λόγω πληροφορίες αποτελούν παράνομο περιεχόμενο, όπως υποστηρίζεται. Η υποχρέωση δημιουργίας μηχανισμών ειδοποίησης και δράσης θα πρέπει να εφαρμόζεται, για παράδειγμα, σε υπηρεσίες αποθήκευσης και διαμοιρασμού αρχείων, υπηρεσίες φιλοξενίας ιστοσελίδων, εξυπηρετητές διαφημίσεων και ιστοσελίδες αποθήκευσης πληροφοριών (paste bins), στο μέτρο που μπορούν να χαρακτηριστούν υπηρεσίες φιλοξενίας που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.
- (51) Λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα θεμελιώδη δικαιώματα όλων των ενδιαφερόμενων μερών, που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, κάθε δράση που αναλαμβάνεται από πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας σύμφωνα με την παραλαβή ειδοποίησης θα πρέπει να είναι αυστηρά στοχευμένη, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να χρησιμεύει για την αφαίρεση ή την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε συγκεκριμένα πληροφοριακά στοιχεία που θεωρούνται παράνομο περιεχόμενο, χωρίς να θίγεται αδικαιολόγητα η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης των αποδεκτών της υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, οι ειδοποιήσεις θα πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να απευθύνονται στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας που μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι έχουν την τεχνική και επιχειρησιακή ικανότητα να ενεργούν κατά των συγκεκριμένων αυτών στοιχείων. Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας που λαμβάνουν ειδοποίηση για την οποία δεν μπορούν, για τεχνικούς ή επιχειρησιακούς λόγους, να αφαιρέσουν το συγκεκριμένο πληροφοριακό στοιχείο, θα πρέπει να ενημερώνουν το πρόσωπο ή την οντότητα που υπέβαλε την ειδοποίηση.
- (52) Οι κανόνες σχετικά με τους εν λόγω μηχανισμούς ειδοποίησης και δράσης θα πρέπει να είναι εναρμονισμένοι σε ενωσιακό επίπεδο, ώστε να προβλέπεται η έγκαιρη, επιμελής και μη αυθαίρετη επεξεργασία των ειδοποιήσεων βάσει κανόνων οι οποίοι είναι ομοιόμορφοι, διαφανείς και σαφείς και προβλέπουν ισχυρές διασφαλίσεις για την προστασία των δικαιωμάτων και των έννομων συμφερόντων όλων των θιγόμενων μερών, ιδίως των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένα ή διαμένουν αυτά τα μέρη, καθώς και από τον επίμαχο τομέα του δικαίου. Τα θεμελιώδη δικαιώματα περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε: για τους αποδέκτες της υπηρεσίας, το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα στην προστασία προσωπικών δεδομένων, το δικαίωμα στην απαγόρευση των διακρίσεων και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής· για τους παρόχους υπηρεσιών, την επιχειρηματική ελευθερία περιλαμβανομένης της ελευθερίας των συμβάσεων· για τα μέρη που θίγονται από παράνομο περιεχόμενο, το δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τα δικαιώματα του παιδιού, το δικαίωμα στην προστασία της ιδιοκτησίας, περιλαμβανομένης της διανοητικής, και το δικαίωμα στην απαγόρευση των διακρίσεων. Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας θα πρέπει να ενεργούν εγκαίρως κατόπιν ειδοποιήσεων, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη το είδος του κοινοποιημένου παράνομου περιεχομένου και το αν επείγει η ανάληψη δράσης. Για παράδειγμα, μπορεί να αναμένεται από τους εν λόγω παρόχους να ενεργούν χωρίς καθυστέρηση όταν κοινοποιείται εικαζόμενο παράνομο περιεχόμενο που συνιστά απειλή για τη ζωή ή την ασφάλεια προσώπων. Ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας θα πρέπει να ενημερώνει το άτομο ή τον φορέα που κοινοποιεί το συγκεκριμένο περιεχόμενο χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μόλις αποφασίσει αν θα ενεργήσει ή όχι σύμφωνα με την ειδοποίηση.

⁽²⁵⁾ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

- (53) Οι μηχανισμοί ειδοποίησης και δράσης θα πρέπει να επιτρέπουν την υποβολή ειδοποιήσεων που είναι επαρκώς ακριβείς και αρκούντως τεκμηριωμένες ώστε να επιτρέπουν στον ενδιαφερόμενο πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας να λάβει τεκμηριωμένη και επιμελή απόφαση, συμβατή με την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, όσον αφορά το περιεχόμενο με το οποίο σχετίζεται η ειδοποίηση, ιδίως εάν το εν λόγω περιεχόμενο πρέπει να θεωρηθεί παράνομο και να αφαιρεθεί ή να απενεργοποιηθεί η πρόσβαση σε αυτό. Οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να διευκολύνουν την υποβολή ειδοποιήσεων που περιέχουν επεξήγηση των λόγων για τους οποίους το φυσικό πρόσωπο ή η οντότητα που υποβάλλει ειδοποίηση θεωρεί ότι το συγκεκριμένο περιεχόμενο είναι παράνομο, καθώς και σαφή ένδειξη σχετικά με την τοποθεσία του εν λόγω περιεχομένου. Όταν μια ειδοποίηση περιέχει επαρκείς πληροφορίες που επιτρέπουν σε επιμελή πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας να προσδιορίσει, χωρίς λεπτομερή νομική εξέταση, ότι είναι σαφές ότι το περιεχόμενο είναι παράνομο, η ειδοποίηση θα πρέπει να θεωρείται ότι οδηγεί σε πραγματική γνώση ή επίγνωση της παρανομίας. Εκτός από την υποβολή ειδοποιήσεων σχετικά με τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 της οδηγίας 2011/93/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁶⁾, οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να ζητούν από το φυσικό πρόσωπο ή την οντότητα που υποβάλλει ειδοποίηση να αποκαλύπτει την ταυτότητά του, ώστε να αποφεύγεται η κατάχρηση.
- (54) Όταν ένας πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας αποφασίζει, με το αιτιολογικό ότι οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν από αποδέκτες αποτελούν παράνομο περιεχόμενο ή είναι ασύμβατες με τους όρους και τις προϋποθέσεις του, να αποσύρει ή να απενεργοποιήσει την πρόσβαση σε πληροφορίες που παρασχέθηκαν από αποδέκτη της υπηρεσίας, ή να περιορίσει με άλλο τρόπο την προβολή ή την αξιοποίησή τους, για παράδειγμα κατόπιν λήψης ειδοποίησης ή ενεργώντας με δική του πρωτοβουλία, μεταξύ άλλων αποκλειστικά με τη χρήση αυτόματων εργαλείων, ο εν λόγω πάροχος θα πρέπει να ενημερώνει με σαφή και ευνόητο τρόπο τον αποδέκτη σχετικά με την απόφασή του, τους λόγους της απόφασής του και τις διαθέσιμες δυνατότητες προσφυγής κατά της απόφασης, λαμβανομένων υπόψη των αρνητικών συνεπειών που αυτές οι αποφάσεις μπορεί να έχουν για τον αποδέκτη, μεταξύ άλλων, όσον αφορά την άσκηση του θεμελιώδους δικαιώματός του στην ελευθερία της έκφρασης. Η υποχρέωση αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται ανεξάρτητα από τους λόγους της απόφασης, ειδικότερα το κατά πόσον η δράση αναλήφθηκε διότι οι πληροφορίες που αποτελούν αντικείμενο της ειδοποίησης θεωρούνται παράνομο περιεχόμενο ή ασύμβατες με τους ισχύοντες όρους και προϋποθέσεις. Όταν η απόφαση ελήφθη μετά την παραλαβή ειδοποίησης, ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας θα πρέπει να αποκαλύπτει την ταυτότητα του προσώπου ή της οντότητας που υπέβαλε την ειδοποίηση στον αποδέκτη της υπηρεσίας μόνο όταν οι πληροφορίες αυτές είναι αναγκαίες για τον εντοπισμό του παράνομου χαρακτήρα του περιεχομένου, όπως σε περιπτώσεις παραβιάσεων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.
- (55) Ο περιορισμός της προβολής μπορεί να συνίσταται σε υποβιβασμό σε συστήματα κατάταξης ή συστάσεων, καθώς και σε περιορισμό της προσβασιμότητας ενός ή περισσότερων αποδεκτών της υπηρεσίας ή στη φραγή του χρήστη από μια επιγραμμική κοινότητα εν αγνοία του («σκιδώδης αποκλεισμός»). Η οικονομική αξιοποίηση, μέσω διαφημιστικών εσόδων, πληροφοριών τις οποίες παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας, μπορεί να περιοριστεί με αναστολή ή τερματισμό της πληρωμής ή των εσόδων που συνδέονται με τις εν λόγω πληροφορίες. Ωστόσο, η υποχρέωση παροχής αιτιολογίας δεν θα πρέπει να ισχύει όσον αφορά το παραπλανητικό εμπορικό περιεχόμενο μεγάλου όγκου που διαδίδεται μέσω εσκεμμένης χειραγώγησης της υπηρεσίας, ιδίως όσον αφορά τη μη αυθεντική χρήση της υπηρεσίας, όπως η χρήση μποτ ή ψεύτικων λογαριασμών ή άλλες παραπλανητικές χρήσεις της υπηρεσίας. Ανεξάρτητα από άλλες δυνατότητες υποβολής ένστασης κατά της απόφασης του παρόχου υπηρεσιών φιλοξενίας, ο αποδέκτης της υπηρεσίας θα πρέπει πάντα να έχει δικαίωμα σε αποτελεσματική προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
- (56) Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να περιέλθουν σε γνώση ενός παρόχου υπηρεσιών φιλοξενίας, όπως μέσω ειδοποίησης κοινοποιούντος μέρους ή μέσω δικών της εθελοντικών μέτρων, πληροφορίες σχετικά με ορισμένη δραστηριότητα ενός αποδέκτη της υπηρεσίας, όπως η παροχή ορισμένων ειδών παράνομου περιεχομένου, οι οποίες δικαιολογούν εύλογα, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων τις οποίες γνωρίζει ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας, την υπόνοια ότι ο εν λόγω αποδέκτης ενδέχεται να έχει διαπράξει, ενδέχεται να διαπράττει ή είναι πιθανό να διαπράξει ποινικό αδίκημα το οποίο συνεπάγεται απειλή για τη ζωή ή την ασφάλεια προσώπων, όπως τα αδικήματα που προσδιορίζονται στην οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁷⁾, στην οδηγία 2011/93/ΕΕ ή στην οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁸⁾. Για παράδειγμα, συγκεκριμένα στοιχεία περιεχομένου θα μπορούσαν να δημιουργήσουν υπόνοιες απειλής για το κοινό, όπως η υποκίνηση τρομοκρατίας κατά την έννοια του άρθρου 21 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/541. Στις περιπτώσεις αυτές, ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας θα πρέπει να

⁽²⁶⁾ Οδηγία 2011/93/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 335 της 17.12.2011, σ. 1).

⁽²⁷⁾ Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1).

⁽²⁸⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88 της 31.3.2017, σ. 6).

ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση τις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου για τις υπόνοιες αυτές. Ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας θα πρέπει να παρέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες που έχει στη διάθεσή του, περιλαμβάνοντας, κατά περίπτωση, το επίμαχο περιεχόμενο και, εάν είναι γνωστό, τον χρόνο δημοσίευσής του, με μνεία της ζώνης ώρας, εξήγηση σχετικά με την υπόνοιά του και τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον εντοπισμό και την ταυτοποίηση του σχετικού αποδέκτη της υπηρεσίας. Ο παρών κανονισμός δεν παρέχει νομική βάση ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας να καταρτίζουν προφίλ αποδεκτών των υπηρεσιών με σκοπό τον πιθανό εντοπισμό ποινικών αδικημάτων. Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας θα πρέπει επίσης να τηρούν άλλους εφαρμοστέους κανόνες ενωσιακού ή εθνικού δικαίου για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των ατόμων όταν ενημερώνουν τις αρχές επιβολής του νόμου.

- (57) Προκειμένου να αποφευχθούν δυσανάλογες επιβαρύνσεις, οι πρόσθετες υποχρεώσεις που επιβάλλονται βάσει του παρόντος κανονισμού σε παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών, συμπεριλαμβανομένων των πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται σε παρόχους που χαρακτηρίζονται πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/EK. Για τον ίδιο λόγο, οι εν λόγω πρόσθετες υποχρεώσεις δεν θα πρέπει επίσης να εφαρμόζονται σε παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που έχουν προηγουμένως χαρακτηριστεί πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια περιόδου 12 μηνών μετά την απόλεια του εν λόγω καθεστώτος. Οι εν λόγω πάροχοι δεν θα πρέπει να εξαιρούνται από την υποχρέωση παροχής πληροφοριών σχετικά με τους μέσους μηνιαίους ενεργούς αποδέκτες της υπηρεσίας κατόπιν αιτήματος του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης ή της Επιτροπής. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης έχουν μεγαλύτερη εμβέλεια και μεγαλύτερο αντίκτυπο όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι αποδέκτες της υπηρεσίας αποκτούν πληροφορίες και επικοινωνούν επιγραμμικά, οι εν λόγω πάροχοι δεν θα πρέπει να επωφελούνται από αυτή την εξαίρεση, ανεξάρτητα από το αν χαρακτηρίζονται ή χαρακτηρίστηκαν πρόσφατα ως πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις. Οι κανόνες ενοποίησης που καθορίζονται στη σύσταση 2003/361/EK συμβάλλουν στο να διασφαλιστεί ότι αποτρέπεται οποιαδήποτε καταστρατήγηση αυτών των πρόσθετων υποχρεώσεων. Καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν εμποδίζει τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που καλύπτονται από την εξαίρεση αυτή να δημιουργήσουν, σε εθελοντική βάση, ένα σύστημα που συμμορφώνεται με μία ή περισσότερες από τις εν λόγω υποχρεώσεις.
- (58) Οι αποδέκτες της υπηρεσίας θα πρέπει να είναι σε θέση να υποβάλουν ένσταση με τρόπο εύκολο και αποτελεσματικό κατά ορισμένων αποφάσεων των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών σχετικά με τον παράνομο χαρακτήρα του περιεχομένου ή την ασυμβατότητά του με τους όρους και τις προϋποθέσεις οι οποίες τους επηρεάζουν αρνητικά. Ως εκ τούτου, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν εσωτερικά συστήματα διαχείρισης καταγγελιών, τα οποία πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα είναι εύκολα προσβάσιμα και οδηγούν σε ταχεία, αμερόληπτα, μη αυθαίρετα και δίκαια αποτελέσματα και ότι υπόκεινται σε επανεξέταση από άνθρωπο σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται αυτόματα μέσα. Τα εν λόγω συστήματα θα πρέπει να επιτρέπουν σε όλους τους αποδέκτες της υπηρεσίας να υποβάλλουν καταγγελία και δεν θα πρέπει να θέτουν τυπικές απαιτήσεις, όπως η παραπομπή σε συγκεκριμένες σχετικές νομικές διατάξεις ή οι αναλυτικές νομικές εξηγήσεις. Οι αποδέκτες της υπηρεσίας που υπέβαλαν ειδοποίηση μέσω του μηχανισμού ειδοποίησης και δράσης που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό ή μέσω του μηχανισμού κοινοποίησης περιεχομένου που παραβιάζει τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόχου επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τον μηχανισμό καταγγελιών για να αμφισβητήσουν την απόφαση του παρόχου επιγραμμικών πλατφορμών στις ειδοποιήσεις τους, μεταξύ άλλων όταν θεωρούν ότι τα μέτρα που έλαβε ο εν λόγω πάροχος δεν ήταν επαρκή. Η δυνατότητα υποβολής ένστασης για την ακύρωση των προσβαλλομένων αποφάσεων θα πρέπει να είναι διαθέσιμη για τουλάχιστον έξι μήνες, που υπολογίζονται από τη στιγμή κατά την οποία ο πάροχος επιγραμμικών πλατφορμών ενημέρωσε τον αποδέκτη της υπηρεσίας σχετικά με την απόφαση.
- (59) Επιπλέον, θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα καλόπιστης εξωδικαστικής επίλυσης τέτοιων διαφορών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν κατέστη δυνατό να επιλυθούν με ικανοποιητικό τρόπο μέσω των εσωτερικών συστημάτων διαχείρισης καταγγελιών, από πιστοποιημένα όργανα που διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, τα μέσα και την εμπειρογνώσια για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων τους με δίκαιο, ταχύ και οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Η ανεξαρτησία των οργάνων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών θα πρέπει να διασφαλίζεται επίσης στο επίπεδο των φυσικών προσώπων που είναι αρμόδια για την επίλυση διαφορών, μεταξύ άλλων μέσω κανόνων για τη σύγκρουση συμφερόντων. Τα τέλη που χρεώνουν τα όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών θα πρέπει να είναι εύλογα, προσβάσιμα, ελκυστικά, φθηνά για τους καταναλωτές και αναλογικά και να αξιολογούνται κατά περίπτωση. Όταν ένα όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών είναι πιστοποιημένο από τον αρμόδιο συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών, η εν λόγω πιστοποίηση θα πρέπει να ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να μπορούν να αρνούνται να συμμετάσχουν σε εξωδικαστικές διαδικασίες επίλυσης διαφορών δύναμει του παρόντος κανονισμού όταν η ίδια διαφορά, ιδίως όσον αφορά τις σχετικές πληροφορίες και τους λόγους για τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης, τα αποτελέσματα της απόφασης και τους λόγους που προβάλλονται για την αμφισβήτηση της απόφασης, έχει ήδη επιλυθεί από ή υπόκειται ήδη σε εν εξελίξει

διαδικασία ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου ή άλλου αρμόδιου οργάνου εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών. Οι αποδέκτες της υπηρεσίας θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν μεταξύ του εσωτερικού μηχανισμού καταγγελιών, της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών και της δυνατότητας να κινούν, σε οποιοδήποτε στάδιο, δικαστικές διαδικασίες. Δεδομένου ότι το αποτέλεσμα της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών δεν είναι δεσμευτικό, τα μέρη δεν θα πρέπει να εμποδίζονται να κινούν δικαστική διαδικασία για την ίδια διαφορά. Οι δυνατότητες αμφισβήτησης των αποφάσεων των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών που δημιουργούνται κατ' αυτόν τον τρόπο θα πρέπει να μην επηρεάζουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τη δυνατότητα των χρηστών να ζητούν δικαστική επανόρθωση κατά τους νόμους του οικείου κράτους μέλους, και, κατά συνέπεια, δεν θα πρέπει να επηρεάζουν την άσκηση του δικαιώματος σε πραγματική προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου, όπως προβλέπει το άρθρο 47 του Χάρτη. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού για την εξωδικαστική επίλυση των διαφορών δεν θα πρέπει να απαιτούν από τα κράτη μέλη να συγκροτήσουν τέτοια όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών.

- (60) Για συμβατικές διαφορές μεταξύ καταναλωτών και επιχειρήσεων οι οποίες αφορούν την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών, η οδηγία 2013/11/ΕΕ διασφαλίζει ότι οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις στην Ένωση έχουν πρόσβαση σε πιστοποιημένους ως προς την ποιότητα φορείς εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Εν προκειμένω, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με την εξωδικαστική επίλυση διαφορών δεν θίγουν την εν λόγω οδηγία, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος των καταναλωτών, βάσει της οδηγίας, να αποσυρθούν από τη διαδικασία σε οποιοδήποτε στάδιο, εφόσον δεν είναι ικανοποιημένοι με την όλη διεξαγωγή της διαδικασίας,
- (61) Η ανάληψη δράσης κατά παράνομου περιεχομένου μπορεί να είναι ταχύτερη και πιο αξιόπιστη όταν οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίσουν ότι δίνεται προτεραιότητα σε ειδοποιήσεις που υποβάλλονται από αξιόπιστες πηγές επίσημης παράνομου περιεχομένου, που ενεργούν στο πλαίσιο του καθορισμένου τομέα εμπειρογνωμοσύνης τους, μέσω των μηχανισμών ειδοποίησης και δράσης που απαιτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού, με την επιφύλαξη της απαίτησης επεξεργασίας και λήψης απόφασης με ταχύ, επιμελή και μη αυθαίρετο τρόπο όσον αφορά όλες τις ειδοποιήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο αυτών των μηχανισμών. Τέτοιο καθεστώς αξιόπιστης πηγής επίσημης παράνομου περιεχομένου θα πρέπει να χορηγείται από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο αιτών και θα πρέπει να αναγνωρίζεται από όλους τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Αυτή η ιδιότητα της αξιόπιστης πηγής επίσημης παράνομου περιεχομένου θα πρέπει να αναγνωρίζεται μόνο σε οντότητες, όχι σε φυσικά πρόσωπα, οι οποίες έχουν αποδείξει, μεταξύ άλλων, ότι διαθέτουν ιδιαίτερη εμπειρογνωσία και ικανότητα στην αντιμετώπιση παράνομου περιεχομένου και ότι εργάζονται με επιμελή, ακριβή και αντικειμενικό τρόπο. Οι οντότητες αυτές μπορεί να ανήκουν στον δημόσιο τομέα, όπως, για περιεχόμενο που σχετίζεται με τρομοκρατία, οι μονάδες αναφοράς διαδικτυακού περιεχομένου των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου ή του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) ή μπορεί να είναι μη κυβερνητικές οργανώσεις και ιδιωτικά ή ημιδημόσια φορείς όπως οι οργανώσεις που ανήκουν στο δίκτυο ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών INHOPE για την αναφορά υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και οργανώσεις που ασχολούνται με την αναφορά παράνομων ρατσιστικών και ξενοφοβικών απόψεων στο διαδίκτυο. Για να αποφευχθεί η μείωση της προστιθέμενης αξίας του μηχανισμού αυτού, ο συνολικός αριθμός αξιόπιστων πηγών επίσημης παράνομου περιεχομένου που αναγνωρίζονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να είναι περιορισμένος. Ειδικότερα, οι κλαδικές ενώσεις που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των μελών τους ενθαρρύνονται να υποβάλλουν αίτηση για καθεστώς αξιόπιστης πηγής επίσημης παράνομου περιεχομένου, χωρίς να θίγεται το δικαίωμα ιδιωτικών οντοτήτων ή ατόμων να συνάπτουν διμερείς συμφωνίες με τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών.
- (62) Οι αξιόπιστες πηγές επίσημης θα πρέπει να δημοσιεύουν ευνόητες και λεπτομερείς εκθέσεις σχετικά με τις ειδοποιήσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω εκθέσεις θα πρέπει να αναφέρουν πληροφορίες όπως τον αριθμό των ειδοποιήσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί από τον πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας, το είδος του περιεχομένου, και τα μέτρα που έλαβε ο πάροχος. Δεδομένου ότι οι αξιόπιστες πηγές επίσημης έχουν επιδείξει εμπειρογνωσία και ικανότητες, η επεξεργασία των ειδοποιήσεων που έχουν υποβληθεί από αξιόπιστες πηγές μπορεί να αναμένεται ότι θα είναι λιγότερο επαχθής και άρα ταχύτερη σε σύγκριση με ειδοποιήσεις που υποβάλλουν άλλοι αποδέκτες της υπηρεσίας. Ωστόσο, ο μέσος χρόνος διεκπεραίωσης μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με παράγοντες όπως το είδος του παράνομου περιεχομένου, η ποιότητα των ειδοποιήσεων και οι πραγματικές τεχνικές διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί για την υποβολή τέτοιων ειδοποιήσεων.

Για παράδειγμα, ενώ ο κώδικας δεοντολογίας για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο του 2016 θέτει ένα σημείο αναφοράς για τις συμμετέχουσες εταιρείες με βάση τον χρόνο που απαιτείται για την επεξεργασία έγκυρων ειδοποιήσεων για αφαίρεση παράνομης ρητορικής μίσους, άλλα είδη παράνομου περιεχομένου ενδέχεται να απαιτούν αισθητά διαφορετικά χρονοδιαγράμματα για την επεξεργασία, ανάλογα με τα συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις και τα εκάστοτε είδη παράνομου περιεχομένου. Για να αποφευχθεί η αδύναμη χρήση της ιδιότητας αξιόπιστης πηγής επίσημης παράνομου περιεχομένου, θα πρέπει να είναι δυνατή η αναστολή της αναγνώρισης της συγκεκριμένης ιδιότητας όταν ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης κινεί έρευνα για θემιούς

λόγους. Οι κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με τις αξιόπιστες πηγές επισήμανσης παράνομου περιεχομένου δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι εμποδίζουν τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών να διαχειρίζονται με παρόμοιο τρόπο ειδοποιήσεις που υποβάλλονται από οντότητες ή φυσικά πρόσωπα στα οποία δεν έχει αναγνωριστεί η ιδιότητα της αξιόπιστης πηγής επισήμανσης παράνομου περιεχομένου, ή να συνεργάζονται άλλως με άλλες οντότητες, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του παρόντος κανονισμού και του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾. Οι κανόνες του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών να κάνουν χρήση της εν λόγω αξιόπιστης πηγής επισήμανσης ή παρόμοιων μηχανισμών για να αναλαμβάνουν ταχεία και αξιόπιστη δράση κατά περιεχομένου που είναι ασύμβατο με τους όρους και τις προϋποθέσεις τους, ιδίως κατά περιεχομένου που είναι επιβλαβές για εύλωτους αποδέκτες της υπηρεσίας, όπως οι ανήλικοι.

- (63) Η αθέμιτη χρήση των επιγραμμικών πλατφορμών, με τη συχνή παροχή προδήλως παράνομου περιεχομένου ή τη συχνή υποβολή προδήλως αβάσιμων ειδοποιήσεων ή καταγγελιών στο πλαίσιο των μηχανισμών και συστημάτων, αντίστοιχα, που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό, υπονομεύει την εμπιστοσύνη και βλάπτει τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών. Ως εκ τούτου, πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή κατάλληλες, αναλογικές και αποτελεσματικές διασφαλίσεις έναντι αυτής της αθέμιτης χρήσης, οι οποίες θα πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα όλων των εμπλεκόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμοστέων θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη, ιδίως της ελευθερίας της έκφρασης. Οι πληροφορίες θα πρέπει να θεωρείται ότι αποτελούν προδήλως παράνομο περιεχόμενο και οι ειδοποιήσεις ή οι καταγγελίες θα πρέπει να θεωρούνται προδήλως αβάσιμες, όταν είναι προφανές για κάποιον μη ειδικό, χωρίς ενδελεχή ανάλυση, ότι το περιεχόμενο είναι παράνομο ή, αντίστοιχα, ότι οι ειδοποιήσεις ή οι καταγγελίες είναι αβάσιμες.
- (64) Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να αναστέλλουν προσωρινά τις σχετικές δραστηριότητές τους όσον αφορά το πρόσωπο που επιδεικνύει καταχρηστική συμπεριφορά. Αυτό δεν θίγει την ελευθερία των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών να καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις τους και να επιβάλλουν αυστηρότερα μέτρα στην περίπτωση προδήλως παράνομου περιεχομένου που σχετίζεται με σοβαρά εγκλήματα, όπως υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Για λόγους διαφάνειας, η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να αναφέρεται, με σαφήνεια και επαρκείς λεπτομέρειες, στους όρους και τις προϋποθέσεις των επιγραμμικών πλατφορμών. Θα πρέπει πάντοτε να υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά σχετικών αποφάσεων που λαμβάνονται από παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών, οι οποίες θα πρέπει να υπόκεινται σε εποπτεία από τον αρμόδιο συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών, πριν αποφασίσουν επί της αναστολής, θα πρέπει να αποστέλλουν προηγούμενη προειδοποίηση η οποία να περιλαμβάνει τους λόγους της τυχόν αναστολής και τα ένδικα μέσα κατά της απόφασης των παρόχων της επιγραμμικής πλατφόρμας. Όταν αποφασίζουν επί της αναστολής, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να αποστέλλουν την αιτιολογία σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού. Οι κανόνες του παρόντος κανονισμού περί αθέμιτης χρήσης δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών να λαμβάνουν άλλα μέτρα σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο για να αντιμετωπίσουν την παροχή παράνομου περιεχομένου από αποδέκτες της υπηρεσίας τους ή άλλη αθέμιτη χρήση των υπηρεσιών τους, μεταξύ άλλων μέσω της παραβίασης των όρων και προϋποθέσεών τους. Οι κανόνες αυτοί δεν θίγουν τυχόν δυνατότητα καταλογισμού ευθύνης, μεταξύ άλλων για ζημιές, σε πρόσωπα που επιδίδονται σε αθέμιτη χρήση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο.
- (65) Λόγω των ιδιαίτερων ευθυνών και υποχρεώσεων των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών, θα πρέπει να υπόκεινται σε υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για λόγους διαφάνειας, οι οποίες εφαρμόζονται επιπλέον των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων διαφάνειας που ισχύουν για όλους τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών βάσει του παρόντος κανονισμού. Προκειμένου να προσδιοριστεί κατά πόσον οι επιγραμμικές πλατφόρμες και οι επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης μπορεί να είναι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, αντίστοιχα, οι οποίες υπόκεινται σε ορισμένες πρόσθετες υποχρεώσεις βάσει του παρόντος κανονισμού, οι υποχρεώσεις των επιγραμμικών πλατφορμών και επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης προς υποβολή εκθέσεων διαφάνειας θα πρέπει να περιλαμβάνουν ορισμένες υποχρεώσεις που σχετίζονται με τη δημοσίευση και τη γνωστοποίηση πληροφοριών ως προς τους μηνιαίους μέσους όρους ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας στην Ένωση.
- (66) Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και να καταστεί δυνατός ο έλεγχος των αποφάσεων ελέγχου του περιεχομένου των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών και η παρακολούθηση της διάδοσης παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο, η Επιτροπή θα πρέπει να διατηρεί και να δημοσιεύει μια βάση δεδομένων που περιέχει τις αποφάσεις και τις αιτιολογίες των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών όταν αυτές αφαιρούν πληροφορίες ή περιορίζουν με άλλο τρόπο τη διαθεσιμότητα

⁽²⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53).

και την πρόσβαση σε αυτές. Προκειμένου η βάση δεδομένων να παραμένει επικαιροποιημένη, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να υποβάλλουν, σε τυποποιημένη μορφή, τις αποφάσεις και την αιτιολογία χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά τη λήψη απόφασης, ώστε να είναι δυνατές οι επικαιροποιήσεις σε πραγματικό χρόνο, όταν αυτό είναι τεχνικά εφικτό και αναλογικό προς τα μέσα της εν λόγω επιγραμμικής πλατφόρμας. Η δομημένη βάση δεδομένων θα πρέπει να επιτρέπει την πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες και τις αναζητήσεις σε αυτές, ιδίως όσον αφορά το είδος του επίμαχου εικαζόμενου παράνομου περιεχομένου.

- (67) Παραπλανητικός σχεδιασμός στις επιγραμμικές διεπαφές επιγραμμικών πλατφορμών είναι πρακτικές που στρεβλώνουν ή επηρεάζουν ουσιωδώς, είτε σκόπιμα είτε στην πράξη, την ικανότητα των αποδεκτών της υπηρεσίας να προβαίνουν σε αυτόνομες και τεκμηριωμένες επιλογές ή αποφάσεις. Οι πρακτικές αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να πεισθούν οι αποδέκτες της υπηρεσίας να ακολουθήσουν αθέλητες συμπεριφορές ή να λάβουν ανεπιθύμητες αποφάσεις που έχουν αρνητικές συνέπειες για αυτούς. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να απαγορευτεί στους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών να εξαπατούν ή να ωθούν τους αποδέκτες της υπηρεσίας καθώς και να στρεβλώνουν ή να αναιρούν την αυτονομία, τη λήψη αποφάσεων ή την επιλογή των αποδεκτών της υπηρεσίας μέσω της δομής, του σχεδιασμού ή των λειτουργιών μιας επιγραμμικής διεπαφής ή μέρους της. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, δόλιες επιλογές σχεδιασμού που χειραγωγούν τους αποδέκτες και τους κατευθύνουν σε ενέργειες που ωφελούν τον πάροχο επιγραμμικών πλατφορμών αλλά ενδέχεται να μην είναι προς το συμφέρον των αποδεκτών, την παρουσίαση επιλογών με μη ουδέτερο τρόπο, όπως με τη σημαντικότερη προβολή ορισμένων επιλογών μέσω οπτικών, ηχητικών ή άλλων στοιχείων, όταν ζητείται από τον αποδέκτη της υπηρεσίας να λάβει απόφαση.

Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει το να ζητείται επανειλημμένα από τον αποδέκτη της υπηρεσίας να προβεί σε επιλογή όταν έχει ήδη γίνει αυτή η επιλογή, το να καθίσταται η διαδικασία ακύρωσης μιας υπηρεσίας σημαντικά δυσκολότερη από την εγγραφή σε αυτήν, ή το να καθίστανται ορισμένες επιλογές πιο δύσκολες ή χρονοβόρες από άλλες, το να γίνεται αδικαιολόγητα δύσκολη η διακοπή των αγορών ή η αποσύνδεση από μια δεδομένη επιγραμμική πλατφόρμα, το να δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, και το να εξαπατώνται οι αποδέκτες της υπηρεσίας ωθούμενοι σε αποφάσεις για συναλλαγές, ή με προεπιλεγμένες ρυθμίσεις που είναι πολύ δύσκολο να αλλάξουν και, ως εκ τούτου, προκαταλαμβάνουν αδικαιολόγητα τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του αποδέκτη της υπηρεσίας, κατά τρόπο που στρεβλώνει και βλάπτει την αυτονομία, τη λήψη αποφάσεων και την επιλογή του. Ωστόσο, οι κανόνες που αποτρέπουν τον παραπλανητικό σχεδιασμό δεν θα πρέπει να εκλαμβάνεται ότι εμποδίζουν τους παρόχους να αλληλεπιδρούν απευθείας με τους αποδέκτες της υπηρεσίας και να τους προσφέρουν νέες ή πρόσθετες υπηρεσίες. Θεμιτές πρακτικές, για παράδειγμα στη διαφήμιση, που είναι σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης δεν θα πρέπει να θεωρούνται ότι αποτελούν παραπλανητικό σχεδιασμό. Οι εν λόγω κανόνες για τον παραπλανητικό σχεδιασμό θα πρέπει να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι καλύπτουν απαγορευμένες πρακτικές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, στον βαθμό που οι πρακτικές αυτές δεν καλύπτονται ήδη από την οδηγία 2005/29/ΕΚ ή τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.

- (68) Η επιγραμμική διαφήμιση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο επιγραμμικό περιβάλλον, μεταξύ άλλων σε σχέση με την παροχή επιγραμμικών πλατφορμών, όπου η παροχή της υπηρεσίας μερικές φορές αμείβεται εν όλω ή εν μέρει, άμεσα ή έμμεσα, μέσω διαφημιστικών εσόδων. Η επιγραμμική διαφήμιση μπορεί να συμβάλει σε σημαντικούς κινδύνους: από διαφημίσεις που αποτελούν αυτές καθαυτές παράνομο περιεχόμενο και διαφημίσεις που παρέχουν οικονομικά κίνητρα για τη δημιουργία ή διάδοση παράνομου ή άλλως επιβλαβούς περιεχομένου και δραστηριοτήτων στο διαδίκτυο, μέχρι τη μεροληπτική παρουσίαση διαφημίσεων που έχουν επιπτώσεις στην ίση μεταχείριση και στις ίσες ευκαιρίες των πολιτών. Ως εκ τούτου, επιπλέον των απαιτήσεων που απορρέουν από το άρθρο 6 της οδηγίας 2000/31/ΕΚ, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι οι αποδέκτες της υπηρεσίας έχουν στη διάθεσή τους ορισμένες εξατομικευμένες πληροφορίες οι οποίες είναι απαραίτητες προκειμένου να κατανοήσουν πότε και για λογαριασμό ποιου παρουσιάζονται οι διαφημίσεις. Θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες είναι ευανάγνωστες, μεταξύ άλλων μέσω τυποποιημένων οπτικών ή ακουστικών σημάτων, σαφώς αναγνωρίσιμες και σαφείς για τον μέσο αποδέκτη της υπηρεσίας, και θα πρέπει να προσαρμόζονται στη φύση της επιγραμμικής διεπαφής της μεμονωμένης υπηρεσίας. Επιπλέον, οι αποδέκτες της υπηρεσίας θα πρέπει να έχουν άμεση πρόσβαση από την επιγραμμική διεπαφή στην οποία παρουσιάζονται οι διαφημίσεις σε πληροφορίες σχετικά με τις κύριες παραμέτρους που χρησιμοποιούνται προκειμένου να αποφασιστεί ότι μια συγκεκριμένη διαφήμιση θα παρουσιαστεί σε αυτούς, οι οποίες παρέχουν ουσιαστικές εξηγήσεις σχετικά με τη λογική που χρησιμοποιείται για τον σκοπό αυτόν, μεταξύ άλλων όταν αυτή βασίζεται σε κατάρτιση προφίλ.

Οι εξηγήσεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιείται για την παρουσίαση της διαφήμισης, για παράδειγμα εάν πρόκειται για συγκεκριμένη ή άλλου είδους διαφήμιση, και, κατά περίπτωση, τα βασικά κριτήρια κατάρτισης προφίλ που χρησιμοποιούνται: θα πρέπει επίσης να ενημερώνουν τον αποδέκτη σχετικά με τα μέσα που έχει στη διάθεσή του για να τροποποιήσει τα εν λόγω κριτήρια. Οι απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με την παροχή πληροφοριών σχετικών με τη διαφήμιση δεν θίγουν την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ειδικότερα εκείνων που αφορούν το δικαίωμα εναντίωσης, την αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, και συγκεκριμένα της ανάγκης εξασφάλισης της συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων πριν από την επεξεργασία δεδομένων

προσωπικού χαρακτήρα για στοχευμένη διαφήμιση. Ομοίως, δεν θίγονται οι διατάξεις της οδηγίας 2002/58/ΕΚ, ειδικότερα εκείνες που αφορούν την αποθήκευση πληροφοριών σε τεματικό εξοπλισμό και την πρόσβαση σε πληροφορίες που αποθηκεύονται στον εξοπλισμό αυτό. Τέλος, ο παρών κανονισμός συμπληρώνει την εφαρμογή της οδηγίας 2010/13/ΕΕ, η οποία επιβάλλει μέτρα που επιτρέπουν στους χρήστες να δημοσιεύουν οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις σε βίντεο παραγόμενα από χρήστες. Συμπληρώνει επίσης τις υποχρεώσεις των εμπόρων όσον αφορά τη δημοσιοποίηση εμπορικών ανακοινώσεων που απορρέουν από την οδηγία 2005/29/ΕΚ.

- (69) Όταν στους αποδέκτες της υπηρεσίας παρουσιάζονται διαφημίσεις που βασίζονται σε τεχνικές στόχευσης βελτιστοποιημένες ώστε να ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντά τους και ενδεχομένως να εκμεταλλεύονται τα τρωτά σημεία τους, αυτό μπορεί να έχει ιδιαίτερα σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι τεχνικές χειραγώγησης μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά ολόκληρες ομάδες και να οξύνουν κοινωνικά δεινά, για παράδειγμα συμβάλλοντας σε εκστρατείες παραπληροφόρησης ή εισάγοντας διακρίσεις εις βάρος ορισμένων ομάδων. Οι επιγραμμικές πλατφόρμες αποτελούν ιδιαίτερα ευαίσθητα περιβάλλοντα για τις εν λόγω πρακτικές και παρουσιάζουν υψηλότερο κοινωνικό κίνδυνο. Κατά συνέπεια, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών δεν πρέπει να παρουσιάζουν διαφημίσεις βάσει κατάρτισης προφίλ όπως καθορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, με τη χρήση ειδικών κατηγοριών ευαίσθητων δεδομένων που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, μεταξύ άλλων με τη χρήση κατηγοριών προφίλ με βάση αυτές τις ειδικές κατηγορίες. Η απαγόρευση αυτή ισχύει με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που ισχύουν για τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών ή κάθε άλλο πάροχο υπηρεσιών ή διαφημιζόμενο που συμμετέχει στη διάδοση των διαφημίσεων βάσει του ενωσιακού δικαίου που διέπει την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- (70) Βασικό μέρος της επιχειρηματικής δραστηριότητας των επιγραμμικών πλατφορμών αποτελεί ο τρόπος ιεράρχησης και παρουσίασης των πληροφοριών στην οικεία επιγραμμική διεπαφή για τη διευκόλυνση και τη βελτιστοποίηση της πρόσβασης των αποδεκτών της υπηρεσίας σε πληροφορίες. Για παράδειγμα, η επιγραμμική πλατφόρμα προτείνει, κατατάσσει και ιεραρχεί πληροφορίες με τη χρήση αλγορίθμων, διακρίνει μέσω κειμένου ή άλλων οπτικών αναπαραστάσεων, ή επιμελείται με άλλον τρόπο τις πληροφορίες που παρέχονται από τους αποδέκτες. Τα εν λόγω συστήματα συστάσεων μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ικανότητα των αποδεκτών να ανακτούν και να αλληλεπιδρούν με πληροφορίες επιγραμμικά, μεταξύ άλλων να διευκολύνουν την αναζήτηση σχετικών πληροφοριών για τους αποδέκτες της υπηρεσίας και να συμβάλλουν στη βελτίωση της εμπειρίας των χρηστών. Διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση ορισμένων μηνυμάτων, στην ιότροπη διάδοση πληροφοριών και στην ενθάρρυνση επιγραμμικών συμπεριφορών. Συνεπώς, οι επιγραμμικές πλατφόρμες θα πρέπει να διασφαλίζουν με συνέπεια ότι οι αποδέκτες της υπηρεσίας τους ενημερώνονται κατάλληλα πώς τα συστήματα συστάσεων επηρεάζουν τον τρόπο προβολής των πληροφοριών, και ότι είναι σε θέση να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο οι πληροφορίες παρουσιάζονται σε αυτούς. Θα πρέπει να παρουσιάζουν με σαφήνεια τις παραμέτρους αυτών των συστημάτων συστάσεων με εύληπτο τρόπο, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αποδέκτες της υπηρεσίας κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο δίνεται προτεραιότητα στις πληροφορίες για αυτούς. Οι παράμετροι αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα σημαντικότερα κριτήρια για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που προτείνονται στον αποδέκτη της υπηρεσίας και των λόγων της αντίστοιχης σημασίας τους, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες δίνεται προτεραιότητα στις πληροφορίες βάσει της κατάρτισης προφίλ και της επιγραμμικής συμπεριφοράς τους.
- (71) Η προστασία των ανηλικών αποτελεί σημαντικό στόχο πολιτικής της Ένωσης. Μια επιγραμμική πλατφόρμα μπορεί να θεωρηθεί προσβάσιμη σε ανηλικούς όταν οι όροι και οι προϋποθέσεις της επιτρέπουν σε ανηλικούς να χρησιμοποιούν την υπηρεσία, όταν η υπηρεσία της απευθύνεται σε ανηλικούς ή χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο από αυτούς, ή όταν ο πάροχος γνωρίζει με άλλο τρόπο ότι ορισμένοι από τους αποδέκτες της υπηρεσίας του είναι ανήλικοι, για παράδειγμα επειδή επεξεργάζεται ήδη δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των αποδεκτών της υπηρεσίας που αποκαλύπτουν την ηλικία τους για άλλους σκοπούς. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που χρησιμοποιούνται από ανηλικούς θα πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα και αναλογικά μέτρα για την προστασία των ανηλικών, για παράδειγμα σχεδιάζοντας τις επιγραμμικές διεπαφές τους ή μέρη αυτών με το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλικών ως προεπιλεγμένη ρύθμιση, όπου αρμόζει, ή θεσπίζοντας πρότυπα για την προστασία των ανηλικών, ή συμμετέχοντας σε κώδικες δεοντολογίας για την προστασία των ανηλικών. Θα πρέπει να εξετάζουν βέλτιστες πρακτικές και διαθέσιμες κατευθυντήριες γραμμές, όπως αυτή που παρέχεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια ψηφιακή δεκαετία για τα παιδιά και τους νέους: η νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για ένα καλύτερο διαδίκτυο για τα παιδιά (BIK+)». Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών δεν πρέπει να παρουσιάζουν διαφημίσεις στη διεπαφή τους βάσει κατάρτισης προφίλ με χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του αποδέκτη της υπηρεσίας, όταν γνωρίζουν με εύλογη βεβαιότητα ότι ο αποδέκτης της υπηρεσίας είναι ανήλικος. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, ιδίως την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ) αυτού, η απαγόρευση αυτή δεν θα πρέπει να οδηγεί τον πάροχο της επιγραμμικής πλατφόρμας να διατηρεί, να αποκτά ή να επεξεργάζεται περισσότερα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από εκείνα που έχει ήδη στη διάθεσή του, προκειμένου να αξιολογεί αν ο αποδέκτης της υπηρεσίας είναι ανήλικος. Ως εκ τούτου, η υποχρέωση αυτή δεν θα πρέπει να παρέχει κίνητρα στους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών να συλλέγουν την ηλικία του αποδέκτη της υπηρεσίας πριν από τη χρήση τους. Αυτό θα πρέπει να ισχύει με την επιφύλαξη του ενωσιακού δικαίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

- (72) Προκειμένου να συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός ασφαλούς, αξιόπιστου και διαφανούς επιγραμμικού περιβάλλοντος για τους καταναλωτές, καθώς και για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως ανταγωνιζόμενοι έμποροι και κάτοχοι δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και προκειμένου να εμποδίζουν τους εμπόρους να πωλούν προϊόντα ή υπηρεσίες κατά παράβαση των εφαρμοστέων κανόνων, οι επιγραμμικές πλατφόρμες που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους θα πρέπει να διασφαλίζουν την ιχνηλασιμότητα των εμπορών αυτών. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να απαιτείται από τον έμπορο να παρέχει ορισμένες βασικές πληροφορίες στους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, μεταξύ άλλων, για τους σκοπούς της προώθησης μηνυμάτων για προϊόντα ή της προσφοράς προϊόντων. Η απαίτηση αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται επίσης σε εμπόρους που προωθούν μηνύματα για προϊόντα ή υπηρεσίες για λογαριασμό επωνυμιών, βάσει υποκείμενων συμφωνιών. Οι εν λόγω πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να αποθηκεύουν όλες τις πληροφορίες με ασφαλή τρόπο για όσο διαρκεί η συμβατική τους σχέση με τον έμπορο και για 6 ακόμη μήνες, ώστε να είναι δυνατή η προβολή τυχόν αξιώσεων κατά του εμπόρου ή η συμμόρφωση με τις εντολές που αφορούν τον έμπορο.

Η εν λόγω υποχρέωση είναι απαραίτητη και αναλογική, ώστε να καθίσταται δυνατή η πρόσβαση στις πληροφορίες, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, από δημόσιες αρχές και ιδιωτικούς φορείς που έχουν έννομο συμφέρον, μεταξύ άλλων μέσω των εντολών παροχής πληροφοριών που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό. Η υποχρέωση αυτή δεν θίγει τυχόν υποχρεώσεις διατήρησης ορισμένου περιεχομένου για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους, βάσει άλλης ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο. Με την επιφύλαξη του ορισμού που δίδεται στον παρόντα κανονισμό, κάθε έμπορος, ανεξάρτητα από το αν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που ταυτοποιείται βάσει του άρθρου 6α παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 2011/83/ΕΕ και του άρθρου 7 παράγραφος 4 στοιχείο στ) της οδηγίας 2005/29/ΕΚ, θα πρέπει να είναι ανιχνεύσιμος όταν προσφέρει προϊόν ή υπηρεσία μέσω επιγραμμικής πλατφόρμας. Η οδηγία 2000/31/ΕΚ υποχρεώνει όλους τους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας να παρέχουν στους αποδέκτες της υπηρεσίας και στις αρμόδιες αρχές εύκολη, άμεση και μόνιμη πρόσβαση σε ορισμένες πληροφορίες που επιτρέπουν την ταυτοποίηση όλων των παρόχων. Οι απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας για τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό δεν επηρεάζουν την εφαρμογή των κανόνων που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2021/514 του Συμβουλίου ⁽³⁰⁾, η οποία επιδιώκει άλλους θεμιτούς στόχους δημόσιου συμφέροντος.

- (73) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και επαρκής εφαρμογή της υποχρέωσης αυτής, χωρίς την επιβολή δυσανάλογων επιβαρύνσεων, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους θα πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εκτίμηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών που παρέχονται από τους σχετικούς εμπόρους, χρησιμοποιώντας ιδίως ελεύθερα διαθέσιμες επίσημες επιγραμμικές βάσεις δεδομένων και επιγραμμικές διεπαφές, όπως εθνικά εμπορικά μητρώα και το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών ΦΠΑ, ή να ζητούν από τους σχετικούς εμπόρους να παράσχουν αξιόπιστα δικαιολογητικά έγγραφα, όπως αντίγραφα εγγράφων ταυτότητας, επικυρωμένα αντίγραφα κίνησης τραπεζικών λογαριασμών πληρωμών, πιστοποιητικά εταιρειών και πιστοποιητικά εμπορικών μητρώων. Μπορούν να χρησιμοποιούν επίσης άλλες πηγές, διαθέσιμες προς χρήση εξ αποστάσεως, οι οποίες παρέχουν παρόμοιο βαθμό αξιοπιστίας για τον σκοπό της συμμόρφωσης με αυτή την υποχρέωση. Ωστόσο, οι οικείοι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να συμμετέχουν σε υπερβολικές ή δαπανηρές διαδικασίες επιγραμμικής αναζήτησης γεγονότων ή να πραγματοποιούν δυσανάλογες επιτόπιες επαληθεύσεις. Ούτε θα πρέπει να θεωρείται ότι αυτοί οι πάροχοι, οι οποίοι έχουν καταβάλει τις εύλογες προσπάθειες που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό, εγγυώνται την αξιοπιστία των πληροφοριών που παρέχονται στους καταναλωτές ή σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

- (74) Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους θα πρέπει επίσης να σχεδιάζουν και να οργανώνουν την επιγραμμική διεπαφή τους κατά τρόπο ώστε να παρέχεται στους εμπόρους η δυνατότητα να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει του σχετικού ενωσιακού δικαίου, ειδικότερα δε τις απαιτήσεις που ορίζονται στα άρθρα 6 και 8 της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, στο άρθρο 7 της οδηγίας 2005/29/ΕΚ, στα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 2000/31/ΕΚ και στο άρθρο 3 της οδηγίας 98/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³¹⁾. Για τον σκοπό αυτό, οι οικείοι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να αξιολογούν κατά πόσον οι έμποροι που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες τους έχουν αναφορτώσει τις πληροφορίες στις επιγραμμικές τους διεπαφές, σύμφωνα με το εφαρμοστέο συναφές ενωσιακό δίκαιο. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες δεν προσφέρονται εφόσον οι πληροφορίες αυτές δεν είναι πλήρεις. Αυτό δεν θα πρέπει να ισοδυναμεί με υποχρέωση των οικείων παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών να παρακολουθούν εν γένει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι έμποροι μέσω των

⁽³⁰⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2021/514 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 2021, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/16/ΕΕ σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας (ΕΕ L 104 της 25.3.2021, σ. 1).

⁽³¹⁾ Οδηγία 98/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, περί της προστασίας των καταναλωτών όσον αφορά την αναγραφή των τιμών των προϊόντων που προσφέρονται στους καταναλωτές (ΕΕ L 80 της 18.3.1998, σ. 27).

υπηρεσιών τους ούτε με γενική υποχρέωση εξακρίβωσης των πραγματικών περιστατικών, ιδίως όσον αφορά την αξιολόγηση της ακρίβειας των πληροφοριών που παρέχουν οι έμποροι. Οι επιγραμμικές διαπαφές θα πρέπει να είναι φιλικές προς τον χρήστη και εύκολα προσβάσιμες για εμπόρους και καταναλωτές. Επιπλέον, και αφού επιτραπεί η προσφορά του προϊόντος ή της υπηρεσίας από τον έμπορο, οι οικείοι πάροχοι των επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να καταβάλλουν εύλογες προσπάθειες για να ελέγχουν τυχαία αν τα προσφερόμενα προϊόντα ή οι υπηρεσίες έχουν προσδιοριστεί ως παράνομα σε οποιοδήποτε επίσημες, ελεύθερα προσβάσιμες και μηχανανώσιμες επιγραμμικές βάσεις δεδομένων ή επιγραμμικές διαπαφές που είναι διαθέσιμες σε κράτος μέλος ή στην Ένωση. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνει την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων μέσω τεχνολογικών λύσεων, όπως ψηφιακά υπογεγραμμένοι κωδικοί ταχείας απόκρισης (ή «κωδικοί QR») ή μη αντικαταστατές μάρκες. Η Επιτροπή θα πρέπει να προωθήσει την ανάπτυξη προτύπων και, ελλείψει αυτών, λύσεων βασισμένων στην αγορά, οι οποίες μπορούν να γίνουν αποδεκτές από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

- (75) Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που έχουν οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες, λόγω της εμβέλειάς τους, η οποία εκφράζεται ειδικότερα σε αριθμό αποδεκτών της υπηρεσίας, για τη διευκόλυνση του δημόσιου διαλόγου, των οικονομικών συναλλαγών και της διάδοσης στο κοινό πληροφοριών, απόψεων και ιδεών, καθώς και για την άσκηση επιρροής στον τρόπο με τον οποίο οι αποδέκτες λαμβάνουν και κοινοποιούν πληροφορίες στο διαδίκτυο, είναι αναγκαίο να επιβληθούν συγκεκριμένες υποχρεώσεις στους παρόχους αυτών των πλατφορμών, επιπλέον των υποχρεώσεων που εφαρμόζονται σε όλες τις επιγραμμικές πλατφόρμες. Λόγω του κρίσιμου ρόλου τους στον εντοπισμό και την ανάκτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, είναι επίσης αναγκαίο να επιβληθούν οι εν λόγω υποχρεώσεις, στον βαθμό που εφαρμόζονται, στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης. Οι πρόσθετες αυτές υποχρεώσεις για τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων δημόσιας πολιτικής, καθώς δεν υπάρχουν εναλλακτικά και λιγότερο περιοριστικά μέτρα που θα μπορούσαν να επιτύχουν αποτελεσματικά το ίδιο αποτέλεσμα.
- (76) Οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης μπορούν να προκαλέσουν κοινωνικούς κινδύνους, οι οποίοι διαφέρουν ως προς την έκταση και τον αντίκτυπο από τους κινδύνους που προκαλούνται από μικρότερες πλατφόρμες. Οι πάροχοι τέτοιων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει, ως εκ τούτου, να υπόκεινται στις αυστηρότερες δυνατές υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας, αναλογικά προς τον κοινωνικό αντίκτυπό τους. Μόλις ο αριθμός των ενεργών αποδεκτών μιας επιγραμμικής πλατφόρμας ή επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, υπολογιζόμενος ως μέσος όρος για περίοδο έξι μηνών, ανέλθει σε σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού της Ένωσης, οι συστημικοί κίνδυνοι τους οποίους θέτει η επιγραμμική πλατφόρμα ή επιγραμμική μηχανή αναζήτησης ενδέχεται να έχουν δυσανάλογο αντίκτυπο στην Ένωση. Η σημαντική αυτή εμβέλεια θα πρέπει να θεωρείται ότι υπάρχει όταν ο αριθμός των αποδεκτών υπερβαίνει επιχειρησιακό κατώτατο όριο 45 εκατομμυρίων, αριθμός ισοδύναμος με το 10 % του πληθυσμού της Ένωσης. Αυτό το επιχειρησιακό κατώτατο όριο θα πρέπει να επικαιροποιείται και ως εκ τούτου θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία για τη συμπλήρωση των διατάξεων του παρόντος κανονισμού με την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, όπου χρειάζεται.
- (77) Προκειμένου να προσδιοριστεί η εμβέλεια μιας συγκεκριμένης επιγραμμικής πλατφόρμας ή επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, είναι αναγκαίο να καθοριστεί ο μέσος αριθμός των ενεργών αποδεκτών κάθε υπηρεσίας μεμονωμένα. Ως εκ τούτου, ο αριθμός των μέσων μηνιαίων ενεργών αποδεκτών μιας επιγραμμικής πλατφόρμας θα πρέπει να αντικατοπτρίζει όλους τους αποδέκτες που συμμετέχουν πραγματικά στην υπηρεσία τουλάχιστον μία φορά σε ένα δεδομένο χρονικό διάστημα, εκτιθέμενοι σε πληροφορίες που διαδίδονται στην επιγραμμική διαπαφή της επιγραμμικής πλατφόρμας, όπως με θέασή του ή ακρόασή του ή παρέχοντας πληροφορίες, όπως οι έμποροι σε επιγραμμικές πλατφόρμες που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ' αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, η συμμετοχή δεν περιορίζεται στην αλληλεπίδραση με πληροφορίες προσβαίνοντας, σχολιάζοντας, παραθέτοντας σύνδεσμο, κοινοποιώντας, αγοράζοντας ή πραγματοποιώντας συναλλαγές σε επιγραμμική πλατφόρμα. Κατά συνέπεια, η έννοια του ενεργού αποδέκτη της υπηρεσίας δεν συμπίπτει κατ' ανάγκη με την έννοια του εγγεγραμμένου χρήστη μιας υπηρεσίας. Όσον αφορά τις επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, η έννοια των ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας θα πρέπει να καλύπτει εκείνους που προσεγγίζουν πληροφορίες στην επιγραμμική διαπαφή τους, αλλά όχι, για παράδειγμα, τους ιδιοκτήτες των δικτυακών τόπων που ευρετηριάζονται από επιγραμμική μηχανή αναζήτησης, αφού αυτοί δεν συμμετέχουν ενεργά στην υπηρεσία. Ο αριθμός των ενεργών αποδεκτών μιας υπηρεσίας θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους μοναδικούς αποδέκτες της υπηρεσίας που συμμετέχουν στη συγκεκριμένη υπηρεσία. Για τον σκοπό αυτό, ένας αποδέκτης της υπηρεσίας που χρησιμοποιεί διαφορετικές επιγραμμικές διαπαφές, όπως ιστοτόπους ή εφαρμογές, μεταξύ άλλων όταν η πρόσβαση στις υπηρεσίες γίνεται μέσω διαφορετικών ομοιομορφων εντοπιστών πόρων (URL) ή ονομάτων τομέα, θα πρέπει, όπου είναι δυνατόν, να υπολογίζεται μόνο μία φορά. Ωστόσο, η έννοια του ενεργού αποδέκτη της υπηρεσίας δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την περιστασιακή χρήση της υπηρεσίας από αποδέκτες άλλων παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών που διαθέτουν έμμεσα πληροφορίες που φιλοξενούνται από τον πάροχο επιγραμμικών πλατφορμών μέσω παράθεσης συνδέσμου ή ευρετηρίασης από πάροχο επιγραμμικής

μηχανής αναζήτησης. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός δεν απαιτεί από τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών ή επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης να προβαίνουν σε συγκεκριμένη παρακολούθηση ατόμων στο διαδίκτυο. Όταν οι εν λόγω πάροχοι είναι σε θέση να μην προσμετρούν αυτοματοποιημένους χρήστες όπως μποτ ή εργαλεία ιστοσυγκομιδής χωρίς περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και παρακολούθηση, επιτρέπεται να το πράττουν. Ο προσδιορισμός του αριθμού των ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας μπορεί να επηρεάζεται από τις εξελίξεις στην αγορά και τις τεχνικές εξελίξεις και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να συμπληρώνει τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού εκδίδοντας κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για τον καθορισμό της μεθοδολογίας για τον προσδιορισμό των ενεργών αποδεκτών επιγραμμικής πλατφόρμας ή επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, όπου απαιτείται, αντικατοπτρίζοντας τη φύση της υπηρεσίας και τον τρόπο με τον οποίο οι αποδέκτες της υπηρεσίας αλληλεπιδρούν με αυτήν.

- (78) Λαμβανομένων υπόψη των αποτελεσμάτων δικτύου που χαρακτηρίζουν την οικονομία των πλατφορμών, η βάση χρηστών μιας επιγραμμικής πλατφόρμας ή μιας επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης μπορεί γρήγορα να επεκταθεί και να αποκτήσει διαστάσεις πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, με τον επακόλουθο αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά. Αυτό μπορεί να συμβεί στην περίπτωση εκθετικής ανάπτυξης σε σύντομο χρονικό διάστημα ή λόγω μεγάλης παγκόσμιας παρουσίας και κύκλου εργασιών που επιτρέπει στην επιγραμμική πλατφόρμα ή στην επιγραμμική μηχανή αναζήτησης να εκμεταλλευτεί πλήρως τα αποτελέσματα δικτύου και τις οικονομίες κλίμακας και φάσματος. Ο υψηλός ετήσιος κύκλος εργασιών ή η υψηλή χρηματιστηριακή αξία μπορούν ειδικότερα να αποτελούν ένδειξη ταχείας κλιμάκωσης από άποψη εμβέλειας χρηστών. Στις περιπτώσεις αυτές, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης ή η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να ζητήσουν από τον πάροχο της επιγραμμικής πλατφόρμας ή της επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να υποβάλλει συχνότερα εκθέσεις σχετικά με τον αριθμό ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας, ώστε να είναι εφικτός ο έγκαιρος προσδιορισμός της χρονικής στιγμής κατά την οποία η εν λόγω πλατφόρμα ή εν λόγω μηχανή αναζήτησης θα πρέπει να χαρακτηριστεί πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης, αντίστοιχα, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.
- (79) Οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης μπορούν να χρησιμοποιούνται με τρόπο που επηρεάζει σημαντικά την ασφάλεια στο διαδίκτυο, τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και του δημόσιου λόγου, καθώς και το επιγραμμικό εμπόριο. Ο τρόπος με τον οποίο σχεδιάζουν τις υπηρεσίες τους βελτιστοποιείται κατά κανόνα προς όφελος των επιχειρηματικών τους μοντέλων, τα οποία βασίζονται στη διαφήμιση, με αποτέλεσμα να γείρονται κοινωνικές ανησυχίες. Η αποτελεσματική ρύθμιση και επιβολή είναι αναγκαίες για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και μετριασμό των κινδύνων και των κοινωνικών και οικονομικών επιβλαβών συνεπειών που ενδέχεται να προκύψουν. Βάσει του παρόντος κανονισμού, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει, επομένως, να αξιολογούν τους συστημικούς κινδύνους που απορρέουν από τον σχεδιασμό, τη λειτουργία και τη χρήση της υπηρεσίας τους, καθώς και από πιθανές αθέμιτες χρήσεις από τους αποδέκτες της υπηρεσίας, και θα πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα μετριασμού με τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Κατά τον προσδιορισμό της σημασίας των δυνητικών αρνητικών επιπτώσεων και επιπτώσεων, οι πάροχοι θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη σοβαρότητα των δυνητικών επιπτώσεων και την πιθανότητα όλων αυτών των συστημικών κινδύνων. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να αξιολογήσουν κατά πόσον ο δυνητικός αρνητικός αντίκτυπος μπορεί να επηρεάσει μεγάλο αριθμό προσώπων, τη δυνητική μη αναστρεψιμότητά του ή πόσο δύσκολο είναι να διορθωθεί και να αποκατασταθεί η κατάσταση που επικρατούσε πριν από τον δυνητικό αντίκτυπο.
- (80) Θα πρέπει να αξιολογούνται ενδελεχώς τέσσερις κατηγορίες συστημικών κινδύνων από τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης. Η πρώτη κατηγορία αφορά τους κινδύνους που συνδέονται με τη διάδοση παράνομου περιεχομένου, όπως η διάδοση υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ή παράνομης ρητορικής μίσους ή άλλες μορφές αθέμιτης χρήσης των υπηρεσιών τους για την τέλεση ποινικών αδικημάτων, και την άσκηση παράνομων δραστηριοτήτων, όπως η πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών που απαγορεύονται από το ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο, περιλαμβανομένων των επικίνδυνων προϊόντων παραποίησης/απομίμησης ή παράνομα διακινούμενων ζώων. Για παράδειγμα, τέτοιου είδους διάδοση ή δραστηριότητες ενδέχεται να συνιστούν σημαντικό συστημικό κίνδυνο όταν η πρόσβαση σε παράνομο περιεχόμενο μπορεί να εξαπλωθεί γρήγορα και ευρέως μέσω λογαριασμών με ιδιαίτερα μεγάλη εμβέλεια ή άλλων μέσων ενίσχυσης. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να αξιολογούν τον κίνδυνο διάδοσης παράνομου περιεχομένου ανεξάρτητα από το αν οι πληροφορίες είναι επίσης ασυμβίβαστες με τους όρους και τις προϋποθέσεις τους. Η εν λόγω αξιολόγηση δεν θίγει την προσωπική ευθύνη του αποδέκτη της υπηρεσίας πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή των ιδιοκτητών ιστοτόπων που ευρετηριάζονται από πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης για πιθανή παρανομία της δραστηριότητάς του βάσει του εφαρμοστέου δικαίου.
- (81) Η δεύτερη κατηγορία αφορά τον πραγματικό ή προβλέψιμο αντίκτυπο της υπηρεσίας στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, που προστατεύονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων, του δικαιώματος στην απαγόρευση των διακρίσεων, των δικαιωμάτων του παιδιού και της προστασίας του καταναλωτή. Τέτοιοι κίνδυνοι μπορεί να προκύψουν, για παράδειγμα, σε σχέση με τον σχεδιασμό των αλγοριθμικών συστημάτων που

χρησιμοποιούνται από την πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή την πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης ή την αθέμιτη χρήση της υπηρεσίας τους μέσω της υποβολής καταχρηστικών ειδοποιήσεων ή άλλων μεθόδων φήμιωσης του λόγου ή παρεμπόδισης του ανταγωνισμού. Κατά την αξιολόγηση των κινδύνων για τα δικαιώματα του παιδιού, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να εξετάζουν για παράδειγμα πόσο εύκολο είναι για ανήλικους να κατανοήσουν τον σχεδιασμό και τη λειτουργία της υπηρεσίας, καθώς και πώς οι ανήλικοι μπορούν να εκτεθούν μέσω της υπηρεσίας τους σε περιεχόμενο που μπορεί να βλάψει την υγεία, τη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Τέτοιοι κίνδυνοι μπορεί να προκύψουν, για παράδειγμα, σε σχέση με τον σχεδιασμό επιγραμμικών διεπαφών οι οποίες, εσκεμμένα ή ακούσια, εκμεταλλεύονται τις αδυναμίες και την απειρία των ανηλίκων ή που μπορεί να προκαλέσουν εθιστική συμπεριφορά.

- (82) Η τρίτη κατηγορία κινδύνων αφορά τις πραγματικές ή προβλέψιμες αρνητικές επιπτώσεις στις δημοκρατικές διαδικασίες, τον πολιτικό διάλογο και τις εκλογικές διαδικασίες, καθώς και τη δημόσια ασφάλεια.
- (83) Μια τέταρτη κατηγορία κινδύνων πηγάζει από παρόμοιες ανησυχίες σχετικά με τον σχεδιασμό, τη λειτουργία ή τη χρήση, μεταξύ άλλων μέσω χειραγώγησης, πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης με πραγματικές ή προβλέψιμες αρνητικές επιπτώσεις στην προστασία της δημόσιας υγείας, σε ανήλικους και με σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τη σωματική και πνευματική ευεξία ενός προσώπου ή για την έμφυλη βία. Οι κίνδυνοι αυτοί μπορεί επίσης να απορρέουν από συντονισμένες εκστρατείες παραπληροφόρησης που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία ή από τον σχεδιασμό επιγραμμικής διεπαφής που μπορεί να τυνώσει συμπεριφορικούς εθισμούς των αποδεκτών της υπηρεσίας.
- (84) Κατά την αξιολόγηση τέτοιων συστημικών κινδύνων, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να εστιάζουν στα συστήματα ή σε άλλα στοιχεία που ενδέχεται να συμβάλλουν στους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων όλων των αλγοριθμικών συστημάτων που ενδέχεται να είναι σχετικά, ιδίως των συστημάτων συστάσεων τους και των συστημάτων διαφήμισης, δίνοντας προσοχή στη σχετική συλλογή δεδομένων και στις πρακτικές χρήσης. Θα πρέπει επίσης να αξιολογούν κατά πόσον οι όροι και οι προϋποθέσεις τους και η επιβολή τους είναι κατάλληλες, καθώς και οι διαδικασίες ελέγχου περιεχομένου, τα τεχνικά εργαλεία και οι διατιθέμενοι πόροι. Κατά την αξιολόγηση των συστημικών κινδύνων που προσδιορίζονται στον παρόντα κανονισμό, οι εν λόγω πάροχοι θα πρέπει επίσης να εστιάζουν στις πληροφορίες που δεν είναι παράνομες, αλλά συμβάλλουν στους συστημικούς κινδύνους που εντοπίζονται στον παρόντα κανονισμό. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω πάροχοι θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στον τρόπο με τον οποίο οι υπηρεσίες τους χρησιμοποιούνται για τη διάδοση ή την ενίσχυση παραπλανητικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένης της παραπληροφόρησης. Όταν η αλγοριθμική ενίσχυση των πληροφοριών συμβάλλει στους συστημικούς κινδύνους, οι εν λόγω πάροχοι θα πρέπει να το αποτυπώνουν δεόντως στις εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργούν. Όταν οι κίνδυνοι είναι γεωγραφικά περιορισμένοι ή υπάρχουν γλωσσικές διαφορές, οι εν λόγω πάροχοι θα πρέπει επίσης να το λαμβάνουν υπόψη στις εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργούν. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει, ειδικότερα, να αξιολογούν τον τρόπο με τον οποίο ο σχεδιασμός και η λειτουργία της υπηρεσίας τους, καθώς και η σκόπιμη και, συχνά, συντονισμένη χειραγώγηση και χρήση των υπηρεσιών τους, ή η συστημική παραβίαση των όρων παροχής υπηρεσιών τους, συμβάλλουν στους εν λόγω κινδύνους. Τέτοιοι κίνδυνοι μπορεί να προκύψουν, για παράδειγμα, μέσω της μη αυθεντικής χρήσης της υπηρεσίας, όπως η δημιουργία ψεύτικων λογαριασμών, της χρήσης μπωτ ή της παραπλανητικής χρήσης μιας υπηρεσίας, και άλλων αυτοματοποιημένων ή εν μέρει αυτοματοποιημένων συμπεριφορών, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν στην ταχεία και ευρεία διάδοση πληροφοριών στο κοινό που αποτελούν παράνομο περιεχόμενο ή δεν συνάδουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις μιας επιγραμμικής πλατφόρμας ή επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης και που συμβάλλουν σε εκστρατείες παραπληροφόρησης.
- (85) Προκειμένου να καταστεί δυνατό οι επόμενες εκτιμήσεις κινδύνου να αξιοποιούν τις προηγούμενες και να καταδειχθεί η εξέλιξη των κινδύνων που εντοπίστηκαν, καθώς και για να διευκολυνθούν οι έρευνες και οι δράσεις επιβολής, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να διατηρούν όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που σχετίζονται με τις εκτιμήσεις κινδύνου που διενέργησαν, όπως πληροφορίες σχετικά με την προετοιμασία τους, υποκείμενα δεδομένα και δεδομένα σχετικά με τη δοκιμή των αλγοριθμικών συστημάτων τους.
- (86) Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να εφαρμόζουν τα αναγκαία μέσα για τον επιμελή περιορισμό των συστημικών κινδύνων που εντοπίζονται στις εκτιμήσεις κινδύνων, με τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται θα πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας του παρόντος κανονισμού και να είναι εύλογο και αποτελεσματικό για τον περιορισμό των συγκεκριμένων συστημικών κινδύνων που έχουν εντοπισθεί. Θα πρέπει να είναι αναλογικά υπό το πρίσμα της οικονομικής ικανότητας του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, και της ανάγκης αποφυγής περιττών περιορισμών στη χρήση της υπηρεσίας του, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα. Οι εν λόγω πάροχοι θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στον αντίκτυπο στην ελευθερία της έκφρασης.

- (87) Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο, στο πλαίσιο των εν λόγω μέτρων μετριασμού, να προσαρμόσουν, για παράδειγμα, κάθε αναγκαίο σχεδιασμό, χαρακτηριστικό ή λειτουργία της υπηρεσίας τους, όπως ο σχεδιασμός της επιγραμμικής διεπαφής. Θα πρέπει να προσαρμόζουν και να εφαρμόζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις τους, ανάλογα με τις ανάγκες και σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις. Άλλα κατάλληλα μέτρα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την προσαρμογή των συστημάτων ελέγχου περιεχομένου και των εσωτερικών διαδικασιών τους ή την προσαρμογή των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και των πόρων τους, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού ελέγχου περιεχομένου, της κατάρτισής του και της τοπικής εμπειρογνομosύνης του. Αυτό αφορά ιδίως την ταχύτητα και την ποιότητα της επεξεργασίας των ειδοποιήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, για παράδειγμα, ο κώδικας δεοντολογίας του 2016 για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο θέτει ως σημείο αναφοράς τη διεκπεραίωση έγκυρων ειδοποιήσεων για την αφαίρεση παράνομης ρητορικής μίσους σε λιγότερο από 24 ώρες. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών, ιδίως εκείνων που χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για τη διάδοση στο κοινό πορνογραφικού περιεχομένου, θα πρέπει να εκπληρώνουν επιμελώς όλες τις υποχρεώσεις τους βάσει του παρόντος κανονισμού όσον αφορά παράνομο περιεχόμενο που συνιστά κυβερνοβία, συμπεριλαμβανομένου του παράνομου πορνογραφικού περιεχομένου, ιδίως όσον αφορά τη διασφάλιση ότι τα θύματα μπορούν να ασκούν αποτελεσματικά τα δικαιώματά τους σε σχέση με περιεχόμενο που αντιπροσωπεύει μη συναινετική ανταλλαγή υλικού προσωπικής φύσης ή παραποιημένου υλικού μέσω της ταχείας επεξεργασίας ειδοποιήσεων και αφαίρεσης του εν λόγω περιεχομένου χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Για άλλους τύπους παράνομου περιεχομένου ενδέχεται να απαιτούνται μεγαλύτερες ή μικρότερες προθεσμίες για την επεξεργασία των ειδοποιήσεων, οι οποίες θα εξαρτηθούν από τα γεγονότα, τις περιστάσεις και τους τύπους του επίμαχου παράνομου περιεχομένου. Οι εν λόγω πάροχοι μπορούν επίσης να αρχίσουν να συνεργάζονται ή να ενισχύσουν τη συνεργασία τους με αξιόπιστες πηγές επισήμανσης παράνομου περιεχομένου, να οργανώνουν συνεδρίες κατάρτισης και ανταλλαγές με οργανώσεις αξιόπιστων πηγών επισήμανσης παράνομου περιεχομένου.
- (88) Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει επίσης να επιδεικνύουν επιμέλεια όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνουν για τη δοκιμή και, όπου είναι αναγκαίο, την προσαρμογή των αλγοριθμικών συστημάτων τους, ιδίως των συστημάτων συστάσεων τους. Ενδέχεται να χρειαστεί να μετριάσουν τις αρνητικές επιπτώσεις των εξατομικευμένων συστάσεων και να διορθώσουν τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται στις συστάσεις τους. Τα συστήματα διαφήμισης που χρησιμοποιούνται από πάροχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης μπορεί να αποτελέσουν επίσης καταλύτη των συστημικών κινδύνων. Οι εν λόγω πάροχοι θα πρέπει επίσης να εξετάσουν διορθωτικά μέτρα, όπως η διακοπή των διαφημιστικών εσόδων για συγκεκριμένες πληροφορίες, ή άλλες ενέργειες, όπως η βελτίωση της προβολής έγκυρων πηγών πληροφοριών ή οι περισσότερο διαρθρωτικές προσαρμογές στα συστήματα διαφήμισής τους. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης ενδέχεται να χρειαστεί να ενισχύσουν τις εσωτερικές διαδικασίες τους ή την εποπτεία οποιασδήποτε από τις δραστηριότητές τους, ιδίως όσον αφορά τον εντοπισμό συστημικών κινδύνων, και να διενεργούν συχνότερες ή πιο στοχευμένες εκτιμήσεις κινδύνου που σχετίζονται με νέες λειτουργικότητες. Ειδικότερα, όταν οι κίνδυνοι είναι κοινοί για διάφορες επιγραμμικές πλατφόρμες ή επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, θα πρέπει να συνεργάζονται με άλλους παρόχους υπηρεσιών, μεταξύ άλλων, με την εκπόνηση ή τη συμμετοχή σε υφιστάμενους κώδικες δεοντολογίας ή τη λήψη άλλων μέτρων αυτορρύθμισης. Θα πρέπει επίσης να εξετάζουν δράσεις ευαισθητοποίησης, ιδίως όταν οι κίνδυνοι σχετίζονται με εκστρατείες παραπληροφόρησης.
- (89) Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το βέλτιστο συμφέρον των ανηλικών κατά τη λήψη μέτρων όπως η προσαρμογή του σχεδιασμού της υπηρεσίας τους και της επιγραμμικής διεπαφής τους, ιδίως όταν οι υπηρεσίες τους απευθύνονται πρωτίστως σε ανηλικούς ή χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο από αυτούς. Θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες τους είναι οργανωμένες κατά τρόπο που να επιτρέπει στους ανηλικούς να έχουν εύκολη πρόσβαση στους μηχανισμούς που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, κατά περίπτωση, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών ειδοποίησης και δράσης και υποβολής καταγγελιών. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία των ανηλικών από περιεχόμενο που μπορεί να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική τους ανάπτυξη και να παρέχουν εργαλεία που επιτρέπουν την υπό όρους πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες. Κατά την επιλογή των κατάλληλων μέτρων περιορισμού, οι πάροχοι μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, κατά περίπτωση, τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου, μεταξύ άλλων και μέσω της αυτορρύθμισης συνεργασίας, κωδικών δεοντολογίας, και θα πρέπει λαμβάνουν υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές από την Επιτροπή.
- (90) Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η προσέγγισή τους όσον αφορά την εκτίμηση και τον περιορισμό των κινδύνων βασίζεται στις βέλτιστες διαθέσιμες πληροφορίες και επιστημονικές γνώσεις και ότι ελέγχουν τις παραδοχές τους με τις ομάδες που πλήττονται περισσότερο από τους κινδύνους και τα μέτρα που λαμβάνουν. Προς τούτο, θα πρέπει, κατά περίπτωση, να διενεργούν τις οικείες εκτιμήσεις κινδύνων και να σχεδιάζουν τα οικεία μέτρα περιορισμού των κινδύνων με τη συμμετοχή εκπροσώπων των αποδεκτών της υπηρεσίας, εκπροσώπων ομάδων που δυνητικά επηρεάζονται από τις υπηρεσίες τους, ανεξάρτητων

εμπειρογνομόνων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Θα πρέπει να επιδιώκουν την ενσωμάτωση των εν λόγω διαβουλεύσεων στις μεθοδολογίες τους για την εκτίμηση των κινδύνων και τον σχεδιασμό μέτρων περιορισμού, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ερευνών, ομάδων εστίασης, συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης και άλλων μεθόδων διαβούλευσης και σχεδιασμού. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ένα μέτρο είναι εύλογο, αναλογικό και αποτελεσματικό, θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στο δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης.

- (91) Σε περιόδους κρίσης, ενδέχεται να χρειαστεί να ληφθούν επείγοντως ορισμένα ειδικά μέτρα από τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών, επιπλέον των μέτρων που θα λάμβαναν ενόψει των άλλων υποχρεώσεων τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να θεωρείται ότι προκύπτει κρίση όταν συντρέχουν έκτακτες περιστάσεις που μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρή απειλή για τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία στην Ένωση ή σε σημαντικά μέρη της. Τέτοιες κρίσεις θα μπορούσαν να προκύψουν από ένοπλες συγκρούσεις ή τρομοκρατικές ενέργειες, συμπεριλαμβανομένων αναδυόμενων συγκρούσεων ή τρομοκρατικών ενεργειών, φυσικών καταστροφών όπως σεισμοί και τυφώνες, καθώς και από πανδημίες και άλλες σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της δημόσιας υγείας. Η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να απαιτεί, κατόπιν σύστασης του ευρωπαϊκού συμβουλίου ψηφιακών υπηρεσιών («το συμβούλιο»), από τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης να δρομολογούν επείγοντως αντίδραση σε κρίσεις. Τα μέτρα που μπορεί να προσδιορίσουν και να εξετάσουν οι εν λόγω πάροχοι μπορεί να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την προσαρμογή των διαδικασιών ελέγχου περιεχομένου και την αύξηση των πόρων που διατίθενται για τον έλεγχο περιεχομένου, την προσαρμογή των όρων και προϋποθέσεων, τα σχετικά αλγοριθμικά συστήματα και τα συστήματα διαφήμισης, την περαιτέρω εντατικοποίηση της συνεργασίας με αξιόπιστες πηγές επισημάνσης παράνομου περιεχομένου, τη λήψη μέτρων ευαισθητοποίησης και την προώθηση αξιόπιστων πληροφοριών και την προσαρμογή του σχεδιασμού των επιγραμμικών διεπαφών τους. Θα πρέπει να προβλεφθούν οι αναγκαίες απαιτήσεις για να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα αυτά λαμβάνονται σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και ότι ο μηχανισμός αντιμετώπισης κρίσεων χρησιμοποιείται μόνο όταν και στον βαθμό που αυτό είναι απολύτως αναγκαίο και τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο αυτού του μηχανισμού είναι αποτελεσματικά και αναλογικά, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των δικαιωμάτων και των έννομων συμφερόντων όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Η χρήση του μηχανισμού δεν θα πρέπει να θίγει τις άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, όπως εκείνες που αφορούν τις εκτιμήσεις κινδύνου και τα μέτρα περιορισμού και την επιβολή τους, καθώς και εκείνες που αφορούν τα πρωτόκολλα αντιμετώπισης κρίσεων.
- (92) Δεδομένης της ανάγκης να διασφαλίζεται η επαλήθευση από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να λογοδοτούν, μέσω της διενέργειας ανεξάρτητων ελέγχων, για τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό και, κατά περίπτωση, οποιοσδήποτε συμπληρωματικές δεσμεύσεις τις οποίες έχουν αναλάβει σύμφωνα με κώδικες δεοντολογίας και πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι έλεγχοι διενεργούνται με αποτελεσματικό, αποδοτικό και έγκαιρο τρόπο, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να παρέχουν την αναγκαία συνεργασία και συνδρομή στους οργανισμούς που διενεργούν τους ελέγχους, μεταξύ άλλων παρέχοντας στον ελεγκτή πρόσβαση σε όλα τα σχετικά δεδομένα και εγκαταστάσεις που απαιτούνται για την ορθή διενέργεια του ελέγχου, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, σε δεδομένα που σχετίζονται με αλγοριθμικά συστήματα, και απαντώντας σε προφορικές ή γραπτές ερωτήσεις. Οι ελεγκτές θα πρέπει επίσης να μπορούν να χρησιμοποιήσουν άλλες πηγές αντικειμενικών πληροφοριών, περιλαμβανομένων μελετών από διαπιστευμένους ερευνητές. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης δεν θα πρέπει να υπονομεύουν τη διενέργεια του ελέγχου. Οι έλεγχοι θα πρέπει να διενεργούνται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου και την υψηλή επαγγελματική δεοντολογία και αντικειμενικότητα, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη, κατά περίπτωση, τα ελεγκτικά πρότυπα και τους κώδικες πρακτικής. Οι ελεγκτές θα πρέπει να διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα, την προστασία και την ακεραιότητα των πληροφοριών, όπως εμπορικά απόρρητα, τις οποίες λαμβάνουν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Η εν λόγω διασφάλιση δεν θα πρέπει να αποτελεί μέσο παράκαμψης της δυνατότητας εφαρμογής των υποχρεώσεων ελέγχου στον παρόντα κανονισμό. Οι ελεγκτές θα πρέπει να διαθέτουν την αναγκαία εμπειρογνώση στον τομέα της διαχείρισης κινδύνων, καθώς και τεχνική επάρκεια για τον έλεγχο αλγορίθμων. Θα πρέπει να είναι ανεξάρτητοι, ώστε να μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντά τους με επαρκή και αξιόπιστο τρόπο. Θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις βασικές απαιτήσεις ανεξαρτησίας για τις απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες, την κυκλική εναλλαγή εταιρειών και τα μη προβλεπόμενα τέλη. Εάν η ανεξαρτησία τους και η τεχνική τους ικανότητα επιδέχεται αμφισβήτηση, θα πρέπει να παραιτούνται ή να απέχουν από ελεγκτικές εργασίες.
- (93) Η έκθεση ελέγχου θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένη, ώστε να παρέχει ουσιαστική επισκόπηση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται και των συμπερασμάτων που εξάγονται. Θα πρέπει να διευκολύνει την τεκμηρίωση και, κατά περίπτωση, να προτείνει βελτιώσεις των μέτρων που λαμβάνουν οι πάροχοι της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας και πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης για να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση ελέγχου θα πρέπει να διαβιβάζεται μετά την παραλαβή της έκθεσης ελέγχου στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, στην Επιτροπή και στο συμβούλιο. Οι πάροχοι θα πρέπει επίσης να διαβιβάζουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά την ολοκλήρωση κάθε έκθεσης σχετικά με την εκτίμηση κινδύνου και τα μέτρα μετριασμού, καθώς και την έκθεση εκτέλεσης του ελέγχου του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, στην οποία παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο

ανταποκρίθηκαν στις συστάσεις του ελέγχου. Η έκθεση ελέγχου θα πρέπει να περιλαμβάνει ελεγκτική γνώμη βάσει των συμπερασμάτων που αντλήθηκαν από τα ληφθέντα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου. Θα πρέπει να διατυπώνεται «θετική γνώμη», όταν από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων προκύπτει ότι ο πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης μηχανής αναζήτησης συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό ή, κατά περίπτωση, με όποιες δεσμεύσεις έχει αναλάβει σύμφωνα με κώδικα δεοντολογίας ή πρωτόκολλο διαχείρισης κρίσεων, ιδίως με τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τον μετριασμό των συστημικών κινδύνων τους οποίους θέτουν το σύστημα και οι υπηρεσίες της. Η «θετική γνώμη» θα πρέπει να συνοδεύεται από σχόλια, όταν ο ελεγκτής επιθυμεί να συμπεριλάβει παρατηρήσεις οι οποίες δεν έχουν σημαντική επίπτωση στο αποτέλεσμα του ελέγχου. Θα πρέπει να διατυπώνεται «αρνητική γνώμη», όταν ο ελεγκτής θεωρεί ότι ο πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης δεν συμμορφώνεται με τον παρόντα κανονισμό ή τις ανειλημμένες δεσμεύσεις. Σε περίπτωση που η ελεγκτική γνώμη δεν μπορεί να καταλήξει σε συμπέρασμα για συγκεκριμένα στοιχεία που εμπίπτουν στο πεδίο του ελέγχου, θα πρέπει να περιλαμβάνεται και η εξήγηση των λόγων για τους οποίους αυτό δεν κατέστη δυνατό. Όπου αρμόζει, η έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή συγκεκριμένων στοιχείων τα οποία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου καθώς και εξήγηση του λόγου για τον οποίον αυτά τα στοιχεία δεν μπορούν να ελεγχθούν.

- (94) Οι υποχρεώσεις σχετικά με την αξιολόγηση και τον περιορισμό των κινδύνων θα πρέπει να ενεργοποιούν, κατά περίπτωση, την ανάγκη οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης να αξιολογούν και να προσαρμόζουν τον σχεδιασμό των συστημάτων συστάσεών τους, για παράδειγμα λαμβάνοντας μέτρα για να πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση των προκαταλήψεων που οδηγούν σε διακρίσεις εις βάρος ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, ιδίως όταν η εν λόγω προσαρμογή συνάδει με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων και όταν οι πληροφορίες είναι εξατομικευμένες βάσει ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αναφέρονται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679. Επιπλέον, και συμπληρώνοντας τις υποχρεώσεις διαφάνειας που ισχύουν για τις επιγραμμικές πλατφόρμες όσον αφορά τα συστήματα συστάσεών τους, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να διασφαλίζουν με συνέπεια ότι οι αποδέκτες της υπηρεσίας τους έχουν στη διάθεσή τους εναλλακτικές επιλογές που δεν βασίζονται στην κατάρτιση προφίλ, κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, για τις κύριες παραμέτρους των συστημάτων συστάσεών τους. Οι επιλογές αυτές θα πρέπει να είναι άμεσα προσβάσιμες από την επιγραμμική διεπαφή όπου παρουσιάζονται οι συστάσεις.
- (95) Τα συστήματα διαφήμισης που χρησιμοποιούνται από τις πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και τις πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης θέτουν ιδιαίτερους κινδύνους και απαιτούν περαιτέρω δημόσια και ρυθμιστική εποπτεία λόγω της κλίμακας και της ικανότητάς τους να στοχεύουν και να προσεγγίζουν αποδέκτες της υπηρεσίας βάσει της συμπεριφοράς τους εντός και εκτός της επιγραμμικής διεπαφής της πλατφόρμας ή της μηχανής αναζήτησης. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να διασφαλίζουν την πρόσβαση του κοινού σε αποθετήρια των διαφημίσεων που παρουσιάζονται στις επιγραμμικές τους διεπαφές με σκοπό τη διευκόλυνση της εποπτείας και της διερεύνησης αναδυόμενων κινδύνων που προκύπτουν από την επιγραμμική διανομή διαφημίσεων, για παράδειγμα σε σχέση με παράνομες διαφημίσεις ή τεχνικές χειραγώγησης και παραπληροφόρηση με πραγματικές και προβλέψιμες αρνητικές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, τη δημόσια ασφάλεια, τον πολιτικό διάλογο, την πολιτική συμμετοχή και την ισότητα. Τα αποθετήρια θα πρέπει να περιλαμβάνουν το περιεχόμενο των διαφημίσεων, συμπεριλαμβανομένων της ονομασίας του προϊόντος, της υπηρεσίας ή του εμπορικού σήματος και του αντικείμενου της διαφήμισης, και τα σχετικά δεδομένα για τον διαφημιζόμενο και, εάν είναι διαφορετικό, για το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που πλήρωσε για τη διαφήμιση, και τη διανομή της διαφήμισης, ιδίως όσον αφορά τη στοχευμένη διαφήμιση. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να αφορούν τόσο τα κριτήρια στόχευσης όσο και τα κριτήρια παράδοσης, ιδίως όταν οι διαφημίσεις απευθύνονται σε άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, όπως οι ανήλικοι.
- (96) Προκειμένου να εποπτεύει και να αξιολογεί δεόντως τη συμμόρφωση πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης ή η Επιτροπή μπορούν να ζητήσουν πρόσβαση σε συγκεκριμένα δεδομένα ή υποβολή έκθεσης για συγκεκριμένα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων που συνδέονται με αλγορίθμους. Μια τέτοια απαίτηση μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση των κινδύνων και ενδεχόμενων επιβλαβών συνεπειών που προκαλούνται από τα συστήματα της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, δεδομένα σχετικά με την ακρίβεια, τη λειτουργία και τη δοκιμή αλγοριθμικών συστημάτων για τον έλεγχο περιεχομένου, συστημάτων συστάσεων ή συστημάτων διαφήμισης, συμπεριλαμβανομένων, όπου ενδείκνυται, δεδομένων και αλγορίθμων εκπαίδευσης, ή δεδομένα σχετικά με

διαδικασίες και αποτελέσματα ελέγχου περιεχομένου ή εσωτερικών συστημάτων διαχείρισης ενστάσεων κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού. Σε παρόμοια αιτήματα πρόσβασης σε δεδομένα δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται αιτήματα για την υποβολή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με μεμονωμένους αποδέκτες της υπηρεσίας με σκοπό να διαπιστωθεί η συμμόρφωση των εν λόγω αποδεκτών με άλλο εφαρμοστέο ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο. Οι έρευνες που διεξάγονται από ερευνητές σχετικά με την εξέλιξη και τη σοβαρότητα των επιγραμμικών συστημικών κινδύνων είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη μείωση της ασύμμετρης πληροφόρησης και τη δημιουργία ενός ανθεκτικού συστήματος περιορισμού των κινδύνων, καθώς και για την πληροφόρηση των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών, των παρόχων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, άλλων αρμόδιων αρχών, της Επιτροπής και του κοινού.

- (97) Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός παρέχει ένα πλαίσιο για την υποχρεωτική πρόσβαση σε δεδομένα από πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης σε διαπιστευμένους ερευνητές που συνδέονται με ερευνητικό οργανισμό κατά την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/790, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που διεξάγουν επιστημονική έρευνα με πρωταρχικό στόχο την υποστήριξη της δημόσιας συμφέροντος αποστολής τους. Όλα τα αιτήματα για πρόσβαση σε δεδομένα βάσει αυτού του πλαισίου θα πρέπει να είναι αναλογικά και να προστατεύουν δεόντως τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένων της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, των εμπορικών απορρήτων και άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών, της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των αποδεκτών της υπηρεσίας. Ωστόσο, για να εξασφαλιστεί η επίτευξη του στόχου του παρόντος κανονισμού, η συνεκτίμηση των εμπορικών συμφερόντων των παρόχων δεν θα πρέπει να οδηγεί σε άρνηση παροχής πρόσβασης σε δεδομένα αναγκαία για τον ειδικό ερευνητικό στόχο κατόπιν αιτήματος δύναμει του παρόντος κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό, με την επιφύλαξη της οδηγίας (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³²⁾, οι πάροχοι θα πρέπει να διασφαλίζουν κατάλληλη πρόσβαση για τους ερευνητές, μεταξύ άλλων, όπου απαιτείται, λαμβάνοντας τεχνικά μέτρα προστασίας, όπως μέσω θησαυροφυλακίων δεδομένων. Τα αιτήματα πρόσβασης σε δεδομένα θα μπορούσαν να καλύπτουν, για παράδειγμα, τον αριθμό των θεάσεων ή, κατά περίπτωση, άλλα είδη πρόσβασης σε περιεχόμενο από αποδέκτες της υπηρεσίας πριν από την αφαίρεσή του από τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης.
- (98) Επιπλέον, όταν τα δεδομένα είναι δημοσίως προσβάσιμα, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τους ερευνητές που πληρούν ένα κατάλληλο υποσύνολο κριτηρίων να χρησιμοποιούν τα δεδομένα αυτά για ερευνητικούς σκοπούς που συμβάλλουν στην ανίχνευση, τον εντοπισμό και την κατανόηση των συστημικών κινδύνων. Θα πρέπει να παρέχουν πρόσβαση στους εν λόγω ερευνητές, μεταξύ άλλων, όπου είναι τεχνικά εφικτό, σε πραγματικό χρόνο, στα δημοσίως προσβάσιμα δεδομένα, για παράδειγμα σχετικά με τις συγκεντρωτικές αλληλεπιδράσεις με περιεχόμενο από δημόσιες σελίδες, δημόσιες ομάδες ή δημόσια πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων για τις εντυπώσεις και τη συμμετοχή, όπως ο αριθμός των αντιδράσεων, οι κοινοποιήσεις, τα σχόλια των αποδεκτών της υπηρεσίας. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να ενθαρρύνονται να συνεργάζονται με ερευνητές και να παρέχουν ευρύτερη πρόσβαση σε δεδομένα για την παρακολούθηση κοινωνικών ανησυχιών μέσω εθελοντικών προσπαθειών, μεταξύ άλλων μέσω δεσμεύσεων και διαδικασιών που συμφωνούνται βάσει κωδίκων δεοντολογίας ή πρωτοκόλλων αντιμετώπισης κρίσεων. Οι εν λόγω πάροχοι και οι ερευνητές θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να διασφαλίζουν ότι κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συμμορφώνεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679. Οι πάροχοι θα πρέπει να ανωνυμοποιούν ή να ψευδωνυμοποιούν τα προσωπικά δεδομένα, εκτός από τις περιπτώσεις όπου αυτό θα καθιστούσε αδύνατη την επίτευξη του επιδιωκόμενου ερευνητικού σκοπού.
- (99) Δεδομένης της πολυπλοκότητας της λειτουργίας των συστημάτων που χρησιμοποιούνται και των συστημικών κινδύνων που παρουσιάζουν για την κοινωνία, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να θεσπίσουν μια υπηρεσία συμμόρφωσης, η οποία θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τις επιχειρησιακές λειτουργίες των εν λόγω παρόχων. Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας συμμόρφωσης θα πρέπει να λογοδοτεί απευθείας στη διοίκηση των εν λόγω παρόχων, μεταξύ άλλων για ζητήματα μη συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό. Οι υπεύθυνοι συμμόρφωσης που συμμετέχουν στην υπηρεσία συμμόρφωσης θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα, γνώσεις, πείρα και ικανότητα για την επιχειρησιακή εφαρμογή μέτρων και την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό εντός της οργάνωσης των παρόχων πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η υπηρεσία συμμόρφωσης συμμετέχει, δεόντως και εγκαίρως, σε όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με τον παρόντα κανονισμό, μεταξύ των οποίων και η στρατηγική και τα ειδικά μέτρα αξιολόγησης και περιορισμού των κινδύνων, καθώς και να αξιολογούν τη συμμόρφωση, όπου συντρέχει περίπτωση, με τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει οι εν λόγω πάροχοι σύμφωνα με τους κώδικες δεοντολογίας και τα πρωτόκολλα αντιμετώπισης κρίσεων τα οποία δεσμεύονται να ακολουθούν.

⁽³²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, περί προστασίας της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους (ΕΕ L 157 της 15.6.2016, σ. 1).

- (100) Λαμβανομένων υπόψη των πρόσθετων κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους και των επιπρόσθετων υποχρεώσεων βάσει του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να εφαρμόζονται πρόσθετες απαιτήσεις διαφάνειας ειδικά σε πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, ιδίως όσον αφορά την υποβολή αναλυτικών εκθέσεων για τις εκτιμήσεις κινδύνων που διενεργούνται και τα επακόλουθα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (101) Η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει όλους τους απαραίτητους πόρους, όσον αφορά το προσωπικό, την εμπειρία και τα οικονομικά μέσα, για να διεκπεραιώνουν τα καθήκοντά τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα των πόρων που απαιτούνται για την επαρκή εποπτεία σε επίπεδο Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού, και λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να δικαιούνται να επιβάλλουν στους παρόχους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια τους εποπτικό τέλος όσον αφορά τα καθήκοντα εποπτείας και επιβολής που ασκούν οι αρχές τους, η Επιτροπή θα πρέπει να επιβάλλει εποπτικό τέλος, το ύψος του οποίου θα πρέπει να καθορίζεται σε ετήσια βάση, σε πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και σε πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης. Το συνολικό ποσό του ετήσιου εποπτικού τέλους που επιβάλλεται θα πρέπει να καθορίζεται με βάση το συνολικό ποσό των δαπανών στις οποίες υποβάλλεται η Επιτροπή για την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της δυνάμει του παρόντος κανονισμού, όπως ευλόγως εκτιμάται εκ των προτέρων. Το ποσό αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει δαπάνες που σχετίζονται με την άσκηση των ειδικών εξουσιών και καθηκόντων για την επίβλεψη, την έρευνα, την επιβολή και την παρακολούθηση σε σχέση με παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που σχετίζονται με τον καθορισμό πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης ή με τη δημιουργία, τη συντήρηση και τη λειτουργία των βάσεων δεδομένων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

Θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης δαπάνες που σχετίζονται με τη δημιουργία, τη συντήρηση και τη λειτουργία της βασικής υποδομής πληροφοριών και της θεσμικής υποδομής για τη συνεργασία μεταξύ των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, του συμβουλίου και της Επιτροπής, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, λόγω του μεγέθους τους και της πρόσβασης σε αυτές, οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης έχουν σημαντικό αντίκτυπο στους πόρους που απαιτούνται για τη στήριξη των εν λόγω υποδομών. Κατά την εκτίμηση του συνολικού κόστους θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εποπτικές δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δαπανών που υπερβαίνουν το επιμέρους ετήσιο εποπτικό τέλος που επιβλήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος. Τα εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό που προκύπτουν από το ετήσιο εποπτικό τέλος θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση πρόσθετου ανθρώπινου δυναμικού, όπως συμβασιούχων υπαλλήλων και αποσπασμένων εθνικών εμπειρογνομόνων, καθώς και άλλων δαπανών που σχετίζονται με την εκπλήρωση των καθηκόντων που ανατίθενται στην Επιτροπή με τον παρόντα κανονισμό. Το ετήσιο εποπτικό τέλος που επιβάλλεται στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης θα πρέπει να είναι ανάλογο προς το μέγεθος της υπηρεσίας, όπως αντικατοπτρίζεται από τον αριθμό των ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας της στην Ένωση. Επιπλέον, το ατομικό ετήσιο εποπτικό τέλος δεν θα πρέπει να υπερβαίνει ένα συνολικό ανώτατο όριο για κάθε πάροχο πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής ικανότητας του παρόχου της καθορισμένης υπηρεσίας ή υπηρεσιών.

- (102) Για διευκόλυνση της αποτελεσματικής και συνεπούς εφαρμογής των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό και ενδέχεται να απαιτούν εφαρμογή με χρήση τεχνολογικών μέσων, είναι σημαντικό να προωθηθούν εθελοντικά πρότυπα που καλύπτουν ορισμένες τεχνικές διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων ο κλάδος μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη τυποποιημένων μέσων για να στηρίξει παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών ώστε να συμμορφώνονται με τον παρόντα κανονισμό, όπως π.χ. να επιτρέπεται η υποβολή ειδοποιήσεων, μεταξύ άλλων, μέσω διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών, ή πρότυπα που συνδέονται με τους όρους και προϋποθέσεις, ή πρότυπα που συνδέονται με τους ελέγχους ή πρότυπα που συνδέονται με τη διαλειτουργικότητα των αποθετηρίων διαφημίσεων. Επιπλέον, τα πρότυπα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν πρότυπα σχετικά με την επιγραμμική διαφήμιση, τα συστήματα συστάσεων, την προσβασιμότητα και την προστασία των ανηλικών στο διαδικτυο. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών είναι ελεύθεροι να υιοθετούν τα πρότυπα, αλλά η έγκρισή τους δεν αποτελεί τεκμήριο συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό. Ταυτόχρονα, προβλέποντας βελτιότες πρακτικές, τα πρότυπα αυτά θα μπορούσαν ιδίως να είναι χρήσιμα για τους σχετικά μικρούς παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών. Τα πρότυπα θα μπορούσαν να διακρίνουν μεταξύ διαφόρων τύπων παράνομου περιεχομένου ή διαφόρων τύπων ενδιάμεσων υπηρεσιών, κατά περίπτωση.
- (103) Η Επιτροπή και το συμβούλιο θα πρέπει να ενθαρρύνουν την εκπόνηση εθελοντικών κωδικών δεοντολογίας καθώς και τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των κωδικών αυτών προκειμένου να συμβάλουν στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή και το συμβούλιο θα πρέπει να επιδιώκουν να καθορίζεται σαφώς στους κώδικες δεοντολογίας η φύση των επιτευχθέντων στόχων δημόσιου συμφέροντος και να περιλαμβάνονται μηχανισμοί για την ανεξάρτητη αξιολόγηση της επίτευξης αυτών των στόχων, και να καθορίζεται σαφώς ο ρόλος των αρμόδιων αρχών. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων στην ασφάλεια, την προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στην απαγόρευση της επιβολής γενικών υποχρεώσεων παρακολούθησης. Παρότι η

εφαρμογή κωδίκων δεοντολογίας θα πρέπει να είναι μετρήσιμη και να υπόκειται σε δημόσια εποπτεία, αυτό δεν θα πρέπει να αναίρει τον εθελοντικό χαρακτήρα των κωδίκων αυτών, ούτε την ελευθερία των ενδιαφερόμενων μερών να αποφασίζουν αν θα συμμετάσχουν σε αυτούς. Σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι σημαντικό οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες να συμμετέχουν στην εκπόνηση των κωδίκων δεοντολογίας και να τηρούν συγκεκριμένους κώδικες δεοντολογίας. Κανένα στοιχείο του παρόντος κανονισμού δεν εμποδίζει άλλους παρόχους υπηρεσιών να τηρούν τα ίδια πρότυπα δέουσας επιμέλειας, να υιοθετούν βέλτιστες πρακτικές και να επωφελούνται από τις κατευθυντήριες γραμμές που παρέχονται από την Επιτροπή και το συμβούλιο, συμμετέχοντας στους ίδιους κώδικες δεοντολογίας.

- (104) Είναι σκόπιμο ο παρών κανονισμός να προσδιορίσει ορισμένα σημεία προς εξέταση στους εν λόγω κώδικες δεοντολογίας. Ειδικότερα, τα μέτρα περιορισμού των κινδύνων σχετικά με συγκεκριμένους τύπους παράνομου περιεχομένου θα πρέπει να διερευνηθούν μέσω συμφωνιών αυτορρύθμισης και συρρύθμισης. Ένα άλλο σημείο προς εξέταση είναι οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις των συστημικών κινδύνων στην κοινωνία και τη δημοκρατία, όπως η παραπληροφόρηση ή δραστηριότητες χειραγώγησης και κατάχρησης ή τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στους ανήλικους. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται συντονισμένες ενέργειες που στοχεύουν στην ενίσχυση της πληροφόρησης, περιλαμβανομένης της παραπληροφόρησης, όπως η χρήση μποτ ή ψεύτικων λογαριασμών για τη δημιουργία σκοπίμως ανακριβών ή παραπλανητικών πληροφοριών, ενίοτε με σκοπό την αποκόμιση οικονομικού κέρδους, οι οποίες είναι ιδιαίτερα επιβλαβείς για τους ευάλωτους αποδέκτες της υπηρεσίας, όπως οι ανήλικοι. Σε σχέση με τα σημεία αυτά, η προσχώρηση μιας πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης σε έναν συγκεκριμένο κώδικα δεοντολογίας και η συμμόρφωσή της με αυτόν μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλο μέτρο μετριασμού των κινδύνων. Εάν πάροχος επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης απορρίψει χωρίς ικανοποιητική εξήγηση την πρόσκληση της Επιτροπής να μετέσχει στην εφαρμογή ενός τέτοιου κώδικα δεοντολογίας, αυτό θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη, κατά περίπτωση, κατά τον καθορισμό του κατά πόσον η επιγραμμική πλατφόρμα ή η επιγραμμική μηχανή αναζήτησης έχει παραβεί τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Το απλό γεγονός της συμμετοχής σε συγκεκριμένο κώδικα δεοντολογίας και της εφαρμογής του δεν θα πρέπει να συνιστά από μόνο του τεκμήριο συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό.
- (105) Οι κώδικες δεοντολογίας θα πρέπει να διευκολύνουν την προσβασιμότητα των πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο, προκειμένου να διευκολυνθεί η προβλεπόμενη χρήση τους από άτομα με αναπηρία. Ειδικότερα, οι κώδικες δεοντολογίας θα μπορούσαν να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες παρουσιάζονται με τρόπο αντιληπτό, λειτουργικό, κατανοητό και ανθεκτικά, και ότι τα έντυπα και τα μέτρα που παρέχονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό διατίθενται έτσι ώστε να είναι εύκολη η εύρεσή τους και να είναι προσβάσιμα για άτομα με αναπηρία.
- (106) Οι κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με τους κώδικες δεοντολογίας θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως βάση για τις προσπάθειες αυτορρύθμισης που καταβάλλονται ήδη σε ενωσιακό επίπεδο, όπως, για παράδειγμα, η δέσμευση για την ασφάλεια των προϊόντων, το μνημόνιο συμφωνίας για την πώληση προϊόντων παραποίησης/απομίμησης στο διαδικτυο, ο κώδικας δεοντολογίας για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδικτυο, καθώς και ο κώδικας πρακτικής για την παραπληροφόρηση. Όσον αφορά ειδικότερα τον τελευταίο κώδικα, ακολουθώντας την καθοδήγηση της Επιτροπής, ο κώδικας πρακτικής για την παραπληροφόρηση έχει ενισχυθεί όπως ανακοινώθηκε στο ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία.
- (107) Στην παροχή επιγραμμικής διαφήμισης εμπλέκονται κατά κανόνα διάφοροι παράγοντες, μεταξύ των οποίων οι ενδιάμεσες υπηρεσίες που συνδέουν τους εκδότες διαφημίσεων με τους διαφημιζόμενους. Οι κώδικες δεοντολογίας θα πρέπει να υποστηρίζουν και να συμπληρώνουν τις υποχρεώσεις διαφάνειας σχετικά με τη διαφήμιση οι οποίες προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό για τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών, πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, προκειμένου να προβλέπονται ευέλικτοι και αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διευκόλυνση και την ενίσχυση της συμμόρφωσης με αυτές τις υποχρεώσεις, κυρίως όσον αφορά τους τρόπους μετάδοσης των σχετικών πληροφοριών. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει τη διευκόλυνση της μετάδοσης των πληροφοριών σχετικά με τον διαφημιζόμενο που πληρώνει για τη διαφήμιση, όταν διαφέρει από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου παρουσιάζεται η διαφήμιση στην επιγραμμική διεπαφή επιγραμμικής πλατφόρμας. Οι κώδικες δεοντολογίας θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν μέτρα για τη διασφάλιση της κατάλληλης ανταλλαγής ουσιαστικών πληροφοριών σχετικά με τη χρηματική αποτίμηση των δεδομένων σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα. Με τη συμμετοχή ευρέος φάσματος συμφεροντούχων αναμένεται να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω κώδικες δεοντολογίας τυγχάνουν ευρείας υποστήριξης, είναι τεχνικά άρτιοι, αποτελεσματικοί και φιλικόι προς τον χρήστη στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι υποχρεώσεις διαφάνειας επιτυγχάνουν τους στόχους τους. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των κωδίκων δεοντολογίας, η Επιτροπή θα πρέπει να συμπεριλάβει μηχανισμούς αξιολόγησης κατά την εκπόνηση των κωδίκων δεοντολογίας. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί να καλεί τον οργανισμό θεμελιωδών δικαιωμάτων ή τον ευρωπαϊκό επόπτη προστασίας Δεδομένων να εκφράζουν τις γνώμες τους σχετικά με τον αντίστοιχο κώδικα δεοντολογίας.

- (108) Πέραν του μηχανισμού αντιμετώπισης κρίσεων για πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, η Επιτροπή μπορεί να κινηθεί την κατάρτιση εθελοντικών πρωτοκόλλων διαχείρισης κρίσεων για τον συντονισμό μιας ταχείας, συλλογικής και διασυννοριακής απάντησης στο επιγραμμικό περιβάλλον. Αυτό μπορεί να συμβεί, για παράδειγμα, όταν οι επιγραμμικές πλατφόρμες χρησιμοποιούνται καταχρηστικά για την ταχεία διάδοση παράνομου περιεχομένου ή παραπληροφόρησης ή όταν προκύπτει ανάγκη για ταχεία διάδοση αξιόπιστων πληροφοριών. Λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού ρόλου των πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών στη διάδοση πληροφοριών στις κοινωνίες μας και σε διασυννοριακό επίπεδο, οι πάροχοι αυτών των πλατφορμών θα πρέπει να ενθαρρύνονται να καταρτίζουν και να εφαρμόζουν ειδικά πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων. Τα εν λόγω πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων θα πρέπει να ενεργοποιούνται για περιορισμένο μόνο χρονικό διάστημα και τα μέτρα που λαμβάνονται θα πρέπει επίσης να περιορίζονται σε ό,τι είναι απολύτως αναγκαίο για την αντιμετώπιση της έκτακτης περίπτωσης. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να συνάδουν με τον παρόντα κανονισμό και δεν θα πρέπει να ισοδυναμούν με γενική υποχρέωση των συμμετεχόντων παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης να παρακολουθούν τις πληροφορίες τις οποίες μεταδίδουν ή αποθηκεύουν, ούτε να αναζητούν με ενεργητικό τρόπο γεγονότα ή περιστάσεις που υποδεικνύουν παράνομο περιεχόμενο.
- (109) Προκειμένου να διασφαλίζουν επαρκή εποπτεία και επιβολή των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίσουν τουλάχιστον μία αρχή με καθήκον την επίβλεψη της εφαρμογής και την επιβολή του παρόντος κανονισμού, με την επιφύλαξη της δυνατότητας να ορίσουν υφιστάμενη αρχή και της νομικής μορφής της σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αναθέσουν σε περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές ειδικά καθήκοντα επίβλεψης ή επιβολής και αρμοδιότητες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, για παράδειγμα για συγκεκριμένους τομείς, στους οποίους μπορούν επίσης να ενδυναμωθούν υφιστάμενες αρχές, όπως οι ρυθμιστικές αρχές των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι ρυθμιστικές αρχές των μέσων ενημέρωσης ή οι αρχές προστασίας των καταναλωτών, κατά τρόπο ώστε να αντανακλάται η εγχώρια συνταγματική, οργανωτική και διοικητική δομή τους. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όλες οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού, και συγκεκριμένα στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για ενδιάμεσες υπηρεσίες, όπου οι εναρμονισμένοι κανόνες για ένα ασφαλές, προβλέψιμο και αξιόπιστο επιγραμμικό περιβάλλον που διευκολύνει την καινοτομία, και ιδίως οι υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας που ισχύουν για τις διάφορες κατηγορίες παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών, επιβλέπονται και επιβάλλονται αποτελεσματικά, με σκοπό να διασφαλίζεται η αποτελεσματική προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της προστασίας των καταναλωτών. Ο παρών κανονισμός δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναθέτουν στις αρμόδιες αρχές το καθήκον να κρίνουν τη νομιμότητα μεμονωμένων στοιχείων περιεχομένου.
- (110) Δεδομένου του διασυννοριακού χαρακτήρα των επίμαχων υπηρεσιών και του οριζόντιου φάσματος των υποχρεώσεων που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό, μία αρχή στην οποία ανατίθεται το καθήκον της επίβλεψης της εφαρμογής και, κατά περίπτωση, της επιβολής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να προσδιορίζεται ως συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών σε κάθε κράτος μέλος. Όταν ορίζονται περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές για την επίβλεψη της εφαρμογής και την επιβολή του παρόντος κανονισμού, μόνο μία αρχή θα πρέπει να ορίζεται ως συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να ενεργεί ως ενιαίο σημείο επαφής όσον αφορά όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού για την Επιτροπή, το συμβούλιο, τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών άλλων κρατών μελών, καθώς και για άλλες αρμόδιες αρχές του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Ειδικότερα, όταν έχουν ανατεθεί καθήκοντα σε περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές βάσει του παρόντος κανονισμού σε ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να συντονίζει τις αρχές αυτές και να συνεργάζεται μαζί τους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ορίζοντας τα αντίστοιχα καθήκοντά τους και με την επιφύλαξη της ανεξάρτητης κρίσης των άλλων αρμόδιων αρχών. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να διασφαλίζει την αποτελεσματική συμμετοχή όλων των σχετικών αρμόδιων αρχών και να υποβάλλει εγκαίρως έκθεση αξιολόγησης στο πλαίσιο της συνεργασίας για την επίβλεψη και την επιβολή σε επίπεδο Ένωσης, μολονότι αυτό δεν συνεπάγεται κάποια ιεραρχική υπεροχή έναντι άλλων αρμόδιων αρχών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Επιπλέον, εκτός από τους ειδικούς μηχανισμούς που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό όσον αφορά τη συνεργασία σε ενωσιακό επίπεδο, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν συνεργασία μεταξύ του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών και άλλων αρμόδιων αρχών που έχουν οριστεί σε εθνικό επίπεδο, κατά περίπτωση, μέσω κατάλληλων εργαλείων, όπως συγκέντρωση πόρων, κοινές επιχειρησιακές ομάδες, κοινές έρευνες και μηχανισμοί αμοιβαίας συνδρομής.
- (111) Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών, καθώς και άλλες αρμόδιες αρχές που ορίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για τη διασφάλιση, αφενός, της αποτελεσματικότητας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό και, αφετέρου, της επίτευξης των στόχων του. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω αρχές διαθέτουν τα αναγκαία μέσα, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων, για την εποπτεία όλων των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, προς το συμφέρον όλων των πολιτών της Ένωσης. Δεδομένου ότι οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών είναι ποικίλοι και χρησιμοποιούν προηγμένη τεχνολογία για να παρέχουν τις υπηρεσίες τους, είναι επίσης σημαντικό ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών και οι συναφείς αρμόδιες αρχές να διαθέτουν τον αναγκαίο αριθμό προσωπικού και εμπειρογνομόνων

με εξειδικευμένες δεξιότητες και προηγμένα τεχνικά μέσα, καθώς και να διαχειρίζονται αυτόνομα οικονομικούς πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Επιπλέον, το επίπεδο των πόρων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και τον δυνητικό κοινωνικό αντίκτυπο των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους, καθώς και την εμβέλεια των υπηρεσιών τους σε ολόκληρη την Ένωση. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν μηχανισμούς χρηματοδότησης με βάση ένα εμποτικό τέλος που επιβάλλεται στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, στον βαθμό που επιβάλλεται σε παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών που έχουν την κύρια εγκατάστασή τους στο εν λόγω κράτος μέλος, εφόσον περιορίζεται αυστηρά σε ό,τι είναι αναγκαίο και αναλογικό για την κάλυψη του κόστους εκπλήρωσης των καθηκόντων που ανατίθενται στις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, εξαιρουμένων των καθηκόντων που ανατίθενται στην Επιτροπή, και εφόσον διασφαλίζεται επαρκής διαφάνεια όσον αφορά την επιβολή και τη χρήση του εν λόγω εμποτικού τέλους.

- (112) Οι αρμόδιες αρχές που ορίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει επίσης να ενεργούν με πλήρη ανεξαρτησία από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, χωρίς υποχρέωση ή δυνατότητα αναζήτησης ή λήψης οδηγιών, μεταξύ άλλων από την κυβέρνηση, και με την επιφύλαξη των ειδικών καθηκόντων συνεργασίας με άλλες αρμόδιες αρχές, τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, το συμβούλιο και την Επιτροπή. Από την άλλη πλευρά, η ανεξαρτησία αυτών των αρχών δεν θα πρέπει να σημαίνει ότι δεν μπορούν να υπόκεινται, σύμφωνα με τα εθνικά συντάγματα και χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού, σε αναλογικούς μηχανισμούς λογοδοσίας όσον αφορά τις γενικές δραστηριότητες των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, όπως οι οικονομικές δαπάνες τους ή η υποβολή εκθέσεων στα εθνικά κοινοβούλια. Επίσης, η απαίτηση ανεξαρτησίας δεν θα πρέπει να εμποδίζει την άσκηση δικαστικού ελέγχου ή τη δυνατότητα διαβούλευσης ή τακτικής ανταλλαγής απόψεων με άλλες εθνικές αρχές, περιλαμβανομένων των αρχών επιβολής του νόμου, των αρχών διαχείρισης κρίσεων ή των αρχών προστασίας των καταναλωτών, κατά περίπτωση, προκειμένου να ενημερώνονται αμοιβαία για εν εξελίξει έρευνες, χωρίς να επηρεάζεται η άσκηση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους.
- (113) Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν υφιστάμενη εθνική αρχή ως συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών ή να της αναθέσουν ειδικά καθήκοντα επίβλεψης της εφαρμογής και επιβολής του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι κάθε τέτοια ορισθείσα αρχή πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, για παράδειγμα, σχετικά με την ανεξαρτησία της. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν εμποδίζουν καταρχήν να συγχωνεύσουν καθήκοντα εντός υφιστάμενης αρχής, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο. Τα μέτρα για τον σκοπό αυτόν μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την απαγόρευση απόλυσης του προέδρου ή μέλους του διοικητικού συμβουλίου ενός συλλογικού οργάνου υφιστάμενης αρχής πριν από τη λήξη της θητείας του, αποκλειστικά και μόνο λόγω θεσμικής μεταρρύθμισης η οποία περιλαμβάνει τη συγχώνευση διαφορετικών λειτουργιών εντός μίας αρχής, ελλείψει κανόνων που να εγγυώνται ότι οι απολύσεις αυτές δεν θέτουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία και την αμεροληψία των εν λόγω μελών.
- (114) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών, και σε κάθε άλλη αρμόδια αρχή που ορίζεται βάσει του παρόντος κανονισμού, επαρκείς εξουσίες και μέσα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής έρευνας και επιβολής, σύμφωνα με τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται η εξουσία των αρμόδιων αρχών να λαμβάνουν προσωρινά μέτρα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο σε περίπτωση κινδύνου σοβαρής βλάβης. Τέτοια προσωρινά μέτρα, στα οποία μπορούν να περιλαμβάνονται εντολές παύσης ή αποκατάστασης μιας εικαζόμενης παράβασης, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο για τη διασφάλιση της πρόληψης σοβαρής βλάβης εν αναμονή της τελικής απόφασης. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει ιδίως να είναι σε θέση να αναζητούν και να λαμβάνουν πληροφορίες που βρίσκονται στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, για παράδειγμα, στο πλαίσιο κοινών ερευνών, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του γεγονότος ότι τα μέτρα εποπτείας και επιβολής που αφορούν έναν πάροχο υπό τη δικαιοδοσία άλλου κράτους μέλους ή της Επιτροπής θα πρέπει να λαμβάνονται από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του άλλου κράτους μέλους, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διαδικασίες που αφορούν τη διασυνοριακή συνεργασία, ή, όπου αρμόζει, από την Επιτροπή.
- (115) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν στο εθνικό τους δίκαιο, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και, ειδικότερα, τον παρόντα κανονισμό και τον Χάρτη, τους λεπτομερείς όρους και τα όρια για την άσκηση των εξουσιών έρευνας και επιβολής των οικείων συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών και άλλων, κατά περίπτωση, αρμόδιων αρχών, βάσει του παρόντος κανονισμού.

- (116) Στο πλαίσιο της άσκησης των εν λόγω εξουσιών, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες σχετικά με διαδικασίες και ζητήματα όπως η ανάγκη εκ των προτέρων λήψης δικαστικής άδειας για την είσοδο σε ορισμένες εγκαταστάσεις και τα προνόμια των επαγγελματιών νομικών. Οι διατάξεις αυτές θα πρέπει ειδικότερα να διασφαλίζουν τον σεβασμό του θεμελιώδους δικαιώματος πραγματικής προσφυγής και δίκαιης δίκης, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων υπεράσπισης, και το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής. Εν προκειμένω, οι εγγυήσεις που προβλέπονται σε σχέση με τις διαδικασίες της Επιτροπής δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως κατάλληλο σημείο αναφοράς. Πριν από τη λήψη τελικής απόφασης θα πρέπει να εξασφαλίζεται εκ των προτέρων δίκαιη και αμερόληπτη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ακρόασης των ενδιαφερόμενων προσώπων, και του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο, με παράλληλη τήρηση της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου, καθώς και της υποχρέωσης παροχής ουσιαστικών λόγων για τις αποφάσεις. Αυτό, ωστόσο, δεν θα πρέπει να αποκλείει τη λήψη μέτρων, σε δεόντως τεκμηριωμένες περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και με την επιφύλαξη κατάλληλων όρων και διαδικαστικών ρυθμίσεων. Επιπλέον, η άσκηση των εξουσιών θα πρέπει να είναι αναλογική, μεταξύ άλλων, προς τη φύση της παράβασης ή εικαζόμενης παράβασης και τις συνολικές πραγματικές ή δυνητικές επιβλαβείς συνέπειες που προκαλούνται από αυτήν. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και τις περιστάσεις της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που συλλέγονται από αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών.
- (117) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι μπορούν να επιβληθούν κυρώσεις για παραβάσεις των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό κατά τρόπο αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό, λαμβανομένης υπόψη της φύσης, της σοβαρότητας, της επανάληψης και της διάρκειας της παράβασης, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον που επιδιώκεται, το πεδίο και το είδος των δραστηριοτήτων που εκτελούνται, καθώς και την οικονομική δυνατότητα του παραβάτη. Ειδικότερα, οι κυρώσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αν ο οικείος πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών δεν συμμορφώνεται συστηματικά ή κατ' επανάληψη με τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του παρόντος κανονισμού, καθώς και, κατά περίπτωση, τον αριθμό των επηρεαζόμενων αποδεκτών της υπηρεσίας, τον εκ προθέσεως ή εξ' αμελείας χαρακτήρα της παράβασης και το αν ο πάροχος δραστηριοποιείται σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Οσάκις ο παρών κανονισμός προβλέπει μέγιστο ύψος προστίμου ή περιοδικής χρηματικής ποινής, το ανώτατο αυτό ποσό θα πρέπει να ισχύει για κάθε παράβαση του παρόντος κανονισμού και με την επιφύλαξη της διαφοροποίησης των προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών για συγκεκριμένες παραβάσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών για παραβάσεις θα πρέπει, σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση, να είναι αποτελεσματική, αναλογική και αποτρεπτική, θεσπίζοντας εθνικούς κανόνες και διαδικασίες σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, λαμβανομένων υπόψη όλων των κριτηρίων σχετικά με τις γενικές προϋποθέσεις για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών.
- (118) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική επιβολή των υποχρεώσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, φυσικά πρόσωπα ή οργανώσεις εκπροσώπησης θα πρέπει να μπορούν να υποβάλουν καταγγελία σχετικά με τη συμμόρφωση προς τις εν λόγω υποχρεώσεις ενώπιον του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών εντός του εδάφους του κράτους μέλους όπου έλαβαν την υπηρεσία, με την επιφύλαξη των κανόνων του παρόντος κανονισμού σχετικά με την κατανομή αρμοδιοτήτων και τους ισχύοντες κανόνες για τον χειρισμό των καταγγελιών σύμφωνα με τις κατά το εσωτερικό δίκαιο αρχές της χρηστής διοίκησης. Οι καταγγελίες θα μπορούσαν να παρέχουν πιστή επισκόπηση των ανησυχιών σχετικά με τη συμμόρφωση ενός συγκεκριμένου παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών και θα μπορούσαν επίσης να ενημερώνουν τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών για τυχόν άλλα οριζόντια θέματα. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να εξασφαλίζει τη συμμετοχή άλλων εθνικών αρμόδιων αρχών, καθώς και του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών άλλου κράτους μέλους, ιδίως του συντονιστή του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο οικείος πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών, εάν το ζήτημα απαιτεί διασυνοριακή συνεργασία.
- (119) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών μπορούν να λαμβάνουν μέτρα τα οποία είναι αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση ορισμένων ιδιαίτερα σοβαρών και διαρκών παραβάσεων του παρόντος κανονισμού, καθώς και αναλογικά προς αυτές. Ιδιαίτερα όταν τα μέτρα αυτά μπορούν να θίξουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα τρίτων, ειδικότερα στην περίπτωση που περιορίζεται η πρόσβαση σε επιγραμμικές διαπαφές, είναι σκόπιμο να απαιτείται να υπόκεινται τα μέτρα σε πρόσθετες διασφαλίσεις. Ειδικότερα, σε δυνητικά θιγόμενους τρίτους θα πρέπει να παρέχεται δυνατότητα ακρόασης και οι εν λόγω εντολές θα πρέπει να εκδίδονται μόνο όταν δεν υπάρχουν ευλόγως διαθέσιμες εξουσίες για τη λήψη τέτοιων μέτρων, όπως προβλέπονται από άλλες πράξεις του ενωσιακού δικαίου ή από το εθνικό δίκαιο, με σκοπό, για παράδειγμα, την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, τη διασφάλιση της ταχείας κατάργησης ιστοσελίδων που περιέχουν ή διαδίδουν παιδική πορνογραφία, ή την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από τρίτο για την παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

- (120) Η εντολή περιορισμού της πρόσβασης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου της. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να είναι προσωρινή και να απευθύνεται καταρχήν σε πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών, όπως ο οικείος πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας, σε πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου ή μητρώο ή υπεύθυνο τήρησης μητρώου ονομάτων τομέα, που είναι σε εύλογη θέση να επιτύχει τον στόχο αυτόν χωρίς αδικαιολόγητο περιορισμό της πρόσβασης σε νόμιμες πληροφορίες.
- (121) Με την επιφύλαξη των διατάξεων σχετικά με την απαλλαγή από την ευθύνη, που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό όσον αφορά τις πληροφορίες που διαβιβάζονται ή αποθηκεύονται κατόπιν αιτήματος αποδέκτη της υπηρεσίας, ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών θα πρέπει να φέρει την ευθύνη για τις ζημιές που υφίστανται οι αποδέκτες της υπηρεσίας οι οποίες προκαλούνται από παράβαση των υποχρεώσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό εκ μέρους του εν λόγω παρόχου. Η αποζημίωση αυτή θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τους κανόνες και τις διαδικασίες που ορίζονται στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και με την επιφύλαξη άλλων δυνατοτήτων έννομης προστασίας που είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο των κανόνων για την προστασία των καταναλωτών.
- (122) Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να δημοσιεύει τακτικά, για παράδειγμα στον ιστότοπό του, έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες που εκτελούνται βάσει του παρόντος κανονισμού. Συγκεκριμένα, η έκθεση θα πρέπει να δημοσιεύεται σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο και να περιλαμβάνει επισκόπηση των καταγγελιών που παρελήφθησαν και της παρακολούθησής τους, όπως για παράδειγμα τον συνολικό αριθμό των καταγγελιών που παρελήφθησαν και τον αριθμό των καταγγελιών που οδήγησαν στην κίνηση επίσημης έρευνας ή στη διαβίβαση σε άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, χωρίς να περιέχει αναφορές σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Δεδομένου ότι ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών ενημερώνεται επίσης για εντολές ανάληψης δράσης κατά παράνομου περιεχομένου ή παροχής πληροφοριών που ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να περιλαμβάνει στην ετήσια έκθεσή του τον αριθμό και τις κατηγορίες των εν λόγω εντολών που απευθύνονται σε παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών και εκδίδονται από δικαστικές και διοικητικές αρχές στο οικείο κράτος μέλος.
- (123) Για λόγους σαφήνειας, απλότητας και αποτελεσματικότητας, η αρμοδιότητα για την εποπτεία και την επιβολή δυνάμει του παρόντος κανονισμού πρέπει να ανατίθεται στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η κύρια εγκατάστασή του, δηλαδή, στο οποίο ο πάροχος των ενδιάμεσων υπηρεσιών έχει τα κεντρικά γραφεία ή την καταστατική έδρα του, όπου ασκούνται οι κύριες χρηματοοικονομικές λειτουργίες και ο επιχειρησιακός έλεγχος. Όσον αφορά τους παρόχους που δεν διαθέτουν εγκατάσταση στην Ένωση αλλά παρέχουν υπηρεσίες στην Ένωση και, ως εκ τούτου, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, αρμοδιότητα θα πρέπει να έχει το κράτος μέλος στο οποίο οι εν λόγω πάροχοι έχουν ορίσει τον νόμιμο εκπρόσωπό τους, λαμβανομένης υπόψη της ιδιότητας του νόμιμου εκπροσώπου βάσει του παρόντος κανονισμού. Για την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, όλα τα κράτη μέλη ή, όπου αρμόζει, η Επιτροπή, θα πρέπει, ωστόσο, να έχουν αρμοδιότητα όσον αφορά παρόχους οι οποίοι δεν όρισαν νόμιμο εκπρόσωπο. Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται από οποιαδήποτε από τις αρμόδιες αρχές ή την Επιτροπή, υπό την προϋπόθεση ότι ο πάροχος δεν υπόκειται σε διαδικασίες επιβολής της νομοθεσίας για τα ίδια πραγματικά περιστατικά από άλλη αρμόδια αρχή ή την Επιτροπή. Προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής ουδισ δικάζει και ιδίως να αποφεύγεται η επιβολή κυρώσεων για την ίδια παράβαση των υποχρεώσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό περισσότερες από μία φορές, κάθε κράτος μέλος που προτίθεται να ασκήσει την αρμοδιότητά του έναντι των εν λόγω παρόχων θα πρέπει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, να ενημερώνει όλες τις άλλες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής, μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που θεσπίζεται για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.
- (124) Λόγω του δυναμικού αντικτύπου τους και των προκλήσεων που συνεπάγεται η αποτελεσματική εποπτεία τους, απαιτούνται ειδικοί κανόνες όσον αφορά την επίβλεψη και την επιβολή όσον αφορά τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης. Η Επιτροπή θα πρέπει να είναι υπεύθυνη, με την υποστήριξη των εθνικών αρμόδιων αρχών, κατά περίπτωση, για την επίβλεψη και τη δημόσια επιβολή των συστημικών ζητημάτων, όπως ζητήματα που έχουν ευρύ αντίκτυπο στα συλλογικά συμφέροντα των αποδεκτών της υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει αποκλειστικές εξουσίες επίβλεψης και επιβολής των επιπρόσθετων υποχρεώσεων διαχείρισης συστημικών κινδύνων που επιβάλλονται στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης από τον παρόντα κανονισμό. Οι αποκλειστικές εξουσίες της Επιτροπής δεν θα πρέπει να θίγουν ορισμένα διοικητικά καθήκοντα που ανατίθενται από τον παρόντα κανονισμό στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης, όπως η διαπίστευση των ερευνητών.

- (125) Η Επιτροπή και οι αρμόδιες εθνικές αρχές θα πρέπει να μοιράζονται τις εξουσίες επίβλεψης και επιβολής των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας, πέραν των επιπρόσθετων υποχρεώσεων διαχείρισης συστημικών κινδύνων που επιβάλλονται στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης από τον παρόντα κανονισμό. Αφενός, η Επιτροπή θα μπορούσε σε πολλές περιπτώσεις να είναι σε καλύτερη θέση για να αντιμετωπίσει τις συστημικές παραβάσεις που διαπράττονται από τους εν λόγω παρόχους, όπως εκείνες που θίγουν πολλά κράτη μέλη ή σοβαρές επανειλημμένες παραβάσεις ή που αφορούν τη μη θέσπιση αποτελεσματικών μηχανισμών που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό. Από την άλλη πλευρά, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η κύρια εγκατάσταση παρόχου πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης θα μπορούσαν να είναι σε καλύτερη θέση για την αντιμετώπιση μεμονωμένων παραβάσεων που διαπράττονται από τους εν λόγω παρόχους, οι οποίες δεν εγείρουν συστημικά ή διασυννοριακά ζητήματα. Για λόγους αποτελεσματικότητας, για να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις και να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την αρχή ουδισ δικάζειν, θα πρέπει να εναπόκειται στην Επιτροπή να αξιολογεί κατά πόσον κρίνει σκόπιμο να ασκήσει τις εν λόγω συντρέχουσες αρμοδιότητες σε μια συγκεκριμένη υπόθεση και, μόλις κινήσει τη διαδικασία, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει πλέον να έχουν τη δυνατότητα να το πράξουν. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται στενά τόσο μεταξύ τους όσο και με την Επιτροπή, και η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη, ώστε να διασφαλίζεται ότι το σύστημα επίβλεψης και επιβολής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό λειτουργεί ομαλά και αποτελεσματικά.
- (126) Οι κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με την κατανομή αρμοδιοτήτων δεν θα πρέπει να θίγουν τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και τους εθνικούς κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως οι αγωγές που ασκούνται από καταναλωτές ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο έχουν την κατοικία τους σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης. Όσον αφορά τις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο παρών κανονισμός στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών να ενημερώνουν την αρχή έκδοσης σχετικά με την ισχύ των εντολών ανάληψης δράσης κατά παράνομου περιεχομένου και των εντολών παροχής πληροφοριών, οι κανόνες σχετικά με την κατανομή αρμοδιοτήτων θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στην εποπτεία της επιβολής των εν λόγω υποχρεώσεων, αλλά όχι σε άλλα ζητήματα που σχετίζονται με την εντολή, όπως η αρμοδιότητα έκδοσης της εντολής.
- (127) Δεδομένης της διασυννοριακής και διατομεακής σημασίας των ενδιάμεσων υπηρεσιών, απαιτείται υψηλό επίπεδο συνεργασίας για τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και της διαθεσιμότητας των σχετικών πληροφοριών για την άσκηση των καθηκόντων επιβολής μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών. Η συνεργασία μπορεί να λάβει διάφορες μορφές ανάλογα με τα ζητήματα που διακυβεύονται, με την επιφύλαξη συγκεκριμένων κοινών ερευνητικών δραστηριοτήτων. Σε κάθε περίπτωση, είναι απαραίτητο ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών να ενημερώνει άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών σχετικά με ζητήματα, έρευνες και ενέργειες που πρόκειται να αναληφθούν έναντι του εν λόγω παρόχου. Επιπλέον, όταν αρμόδια αρχή κράτους μέλους κατέχει σχετικές πληροφορίες για έρευνα που διεξάγεται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης, ή είναι σε θέση να συγκεντρώσει τις εν λόγω πληροφορίες που βρίσκονται στο εδαφός του, στις οποίες δεν έχουν πρόσβαση οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας προορισμού θα πρέπει να συνδράμει τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης εγκαίρως, μεταξύ άλλων ασκώντας τις εξουσίες έρευνας που διαθέτει σύμφωνα με τις ισχύουσες εθνικές διαδικασίες και τον Χάρτη. Ο αποδέκτης των εν λόγω μέτρων έρευνας θα πρέπει να συμμορφώνεται με αυτά και να θεωρείται υπεύθυνος σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, οι δε αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης θα πρέπει να μπορούν να βασιστούν στις πληροφορίες που συλλέγονται μέσω αμοιβαίας συνδρομής, προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό.
- (128) Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας προορισμού, βασιζόμενος ιδίως στις καταγγελίες που λαμβάνει ή, κατά περίπτωση, στις πληροφορίες από άλλες εθνικές αρμόδιες αρχές, ή το συμβούλιο σε περίπτωση ζητημάτων που αφορούν περισσότερα από τρία κράτη μέλη, θα πρέπει να μπορούν να ζητούν από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης να λάβει μέτρα έρευνας ή επιβολής έναντι παρόχου που υπάγεται στην αρμοδιότητά του. Τα εν λόγω αιτήματα για ανάληψη δράσης θα πρέπει να βασίζονται σε τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη εικαζόμενης παράβασης που έχει αρνητικό αντίκτυπο στα συλλογικά συμφέροντα των αποδεκτών της υπηρεσίας στο κράτος μέλος του ή έχει αρνητικό κοινωνικό αντίκτυπο. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης θα πρέπει να μπορεί να βασίζεται στην αμοιβαία συνδρομή ή να καλεί τον αιτούντα συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών σε κοινή έρευνα σε περίπτωση που απαιτούνται περαιτέρω πληροφορίες για τη λήψη απόφασης, με την επιφύλαξη της δυνατότητας να ζητηθεί από την Επιτροπή να αξιολογήσει το ζήτημα εάν έχει λόγους να υποπτευτείται ότι ενδέχεται να διακυβεύεται συστημική παράβαση από πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης.

- (129) Το συμβούλιο θα πρέπει να μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στην Επιτροπή σε περίπτωση διαφωνίας ως προς τις αξιολογήσεις ή τα μέτρα που λήφθηκαν ή προτάθηκαν ή σε περίπτωση μη λήψης μέτρων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό κατόπιν αιτήματος διασυνοριακής συνεργασίας ή κοινής έρευνας. Όταν η Επιτροπή, βάσει των πληροφοριών που παρέχονται από τις οικείες αρχές, θεωρεί ότι τα προτεινόμενα μέτρα, περιλαμβανομένου του προτεινόμενου επιπέδου των προστίμων, δεν μπορούν να διασφαλίσουν την αποτελεσματική επιβολή των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να είναι σε θέση να διατυπώσει τις σοβαρές αμφιβολίες της και να ζητήσει από τον αρμόδιο συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών να επαναξιολογήσει το ζήτημα και να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται με την επιφύλαξη του γενικού καθήκοντος της Επιτροπής να εποπτεύει την εφαρμογή και, όπου χρειάζεται, να επιβάλλει το ενωσιακό δίκαιο υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις Συνθήκες.
- (130) Προκειμένου να διευκολυνθεί η διασυνοριακή επίβλεψη και οι έρευνες των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό οι οποίες αφορούν περισσότερα του ενός κράτη μέλη, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών, να καλούν άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών σε κοινή έρευνα σχετικά με εικαζόμενη παράβαση του παρόντος κανονισμού. Άλλοι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και, κατά περίπτωση, άλλες αρμόδιες αρχές, θα πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν στην έρευνα που προτείνει ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, εκτός εάν ο τελευταίος θεωρεί ότι ο υπερβολικά μεγάλος αριθμός των συμμετεχουσών αρχών ενδέχεται να επηρεάσει την αποτελεσματικότητα της έρευνας, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της εικαζόμενης παράβασης και της απουσίας άμεσων επιπτώσεων στους αποδέκτες της υπηρεσίας στα εν λόγω κράτη μέλη. Οι δραστηριότητες κοινών ερευνών μπορούν να περιλαμβάνουν διάφορες ενέργειες που θα πρέπει να συντονίζονται από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης σύμφωνα με τη διαθεσιμότητα των συμμετεχουσών αρχών, όπως συντονισμένες διαδικασίες συλλογής δεδομένων, συγκέντρωση πόρων, επιχειρησιακές ομάδες, συντονισμένα αιτήματα παροχής πληροφοριών ή κοινές επιθεωρήσεις εγκαταστάσεων. Όλες οι αρμόδιες αρχές που συμμετέχουν σε κοινή έρευνα θα πρέπει, συνεπώς, να συνεργάζονται με τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, μεταξύ άλλων ασκώντας στο έδαφός τους τις εξουσίες έρευνας που διαθέτουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες εθνικές διαδικασίες. Η κοινή έρευνα θα πρέπει να ολοκληρώνεται εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου με τελική έκθεση, στην οποία λαμβάνεται υπόψη η συμβολή όλων των συμμετεχουσών αρμόδιων αρχών. Επιπλέον, εφόσον ζητηθεί από τουλάχιστον τρεις συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας προορισμού, το συμβούλιο μπορεί να συστήσει σε συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης να ξεκινήσει μια τέτοια κοινή έρευνα και να παράσχει υποδείξεις σχετικά με την οργάνωσή της. Προκειμένου να αποφευχθούν τα αδιέξοδα, το συμβούλιο θα πρέπει να μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στην Επιτροπή σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, μεταξύ άλλων όταν ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης αρνείται να κινηθεί έρευνα και το συμβούλιο δεν συμφωνεί με την αιτιολόγηση που δόθηκε.
- (131) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, είναι απαραίτητο να συγκροτηθεί ανεξάρτητη συμβουλευτική ομάδα σε ενωσιακό επίπεδο, ένα ευρωπαϊκό συμβούλιο ψηφιακών υπηρεσιών, η οποία θα πρέπει να υποστηρίζει την Επιτροπή και να συμβάλλει στον συντονισμό των ενεργειών των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών. Το συμβούλιο θα πρέπει να απαρτίζεται από τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, όταν αυτοί έχουν διοριστεί, χωρίς να θίγεται η δυνατότητα των εν λόγω συντονιστών να προκαλούν στις συνεδριάσεις του ή να ορίζουν προς τούτο εκπροσώπους από άλλες αρμόδιες αρχές στις οποίες έχουν ανατεθεί ειδικά καθήκοντα βάσει του παρόντος κανονισμού, όπου αυτό απαιτείται σύμφωνα με την οικεία εθνική κατανομή καθηκόντων και αρμοδιοτήτων. Σε περίπτωση πολλαπλών συμμετεχόντων από ένα κράτος μέλος, το δικαίωμα ψήφου θα πρέπει να περιορίζεται σε έναν εκπρόσωπο ανά κράτος μέλος.
- (132) Το συμβούλιο θα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη μιας κοινής ενωσιακής αντίληψης όσον αφορά τη συνεπή εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και στη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών, μεταξύ άλλων, παρέχοντας συμβουλές στην Επιτροπή και στους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών σχετικά με κατάλληλα μέτρα έρευνας και επιβολής, ιδίως έναντι των παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης και έχοντας υπόψη, ιδίως, την ελευθερία των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες σε ολόκληρη την Ένωση. Το συμβούλιο θα πρέπει επίσης να συμβάλλει στην εκπόνηση σχετικών προτύπων και κωδικών δεοντολογίας και στην ανάλυση των αναδυόμενων γενικών τάσεων στην ανάπτυξη των ψηφιακών υπηρεσιών στην Ένωση, μεταξύ άλλων με την έκδοση γνωμοδοτήσεων ή συστάσεων σχετικά με θέματα που συνδέονται με πρότυπα.

- (133) Για τον σκοπό αυτόν, το συμβούλιο θα πρέπει να μπορεί να εκδίδει γνώμες, αιτήματα και συστάσεις προς τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών ή άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές. Παρότι τα ανωτέρω δεν είναι νομικά δεσμευτικά, η απόφαση απόκλισης από αυτά θα πρέπει να αιτιολογείται δρόντως και θα μπορούσε να λαμβάνεται υπόψη από την Επιτροπή κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του οικείου κράτους μέλους με τον παρόντα κανονισμό.
- (134) Το συμβούλιο θα πρέπει να φέρνει σε επαφή τους εκπροσώπους των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών και άλλων πιθανών αρμόδιων αρχών υπό την προεδρία της Επιτροπής, με σκοπό τη διασφάλιση της αξιολόγησης των ζητημάτων που υποβάλλονται σε αυτό στο πλαίσιο μιας πλήρως ευρωπαϊκής διάστασης. Ενόψει πιθανών οριζόντιων στοιχείων που ενδέχεται να είναι σημαντικά για άλλα ρυθμιστικά πλαίσια σε ενωσιακό επίπεδο, θα πρέπει να επιτρέπεται στο συμβούλιο να συνεργάζεται με άλλα όργανα, οργανισμούς, υπηρεσίες και συμβουλευτικές ομάδες της Ένωσης με αρμοδιότητες σε τομείς όπως η ισότητα, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων, και η απαγόρευση των διακρίσεων, η προστασία δεδομένων, οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες, οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες, η ανίχνευση και η διερεύνηση περιπτώσεων απάτης σε βάρος του προϋπολογισμού της Ένωσης όσον αφορά τελωνειακούς δασμούς η προστασία των καταναλωτών, ή το δίκαιο του ανταγωνισμού, στο μέτρο που η συνεργασία αυτή είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.
- (135) Η Επιτροπή, μέσω του προεδρεύοντος, θα πρέπει να συμμετέχει στο συμβούλιο χωρίς δικαιώματα ψήφου. Μέσω του προεδρεύοντος, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων καθορίζεται σύμφωνα με τα αιτήματα των μελών του συμβουλίου όπως προβλέπεται στον εσωτερικό κανονισμό και σύμφωνα με τα καθήκοντα του συμβουλίου που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.
- (136) Λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης διασφάλισης υποστήριξης για τις δραστηριότητες του συμβουλίου, το συμβούλιο θα πρέπει να μπορεί να βασιστεί στην εμπειρογνώσια και στους ανθρώπινους πόρους της Επιτροπής, καθώς και των αρμόδιων εθνικών αρχών. Οι συγκεκριμένες λειτουργικές ρυθμίσεις για την εσωτερική λειτουργία του συμβουλίου θα πρέπει να προσδιορίζονται περαιτέρω στον εσωτερικό κανονισμό του συμβουλίου.
- (137) Δεδομένης της σημασίας των πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή των πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, λόγω της εμβέλειας και του αντίκτυπού τους, η μη συμμόρφωσή τους με τις ειδικές εφαρμοστέες σε αυτές υποχρεώσεις μπορεί να επηρεάσει σημαντικό αριθμό αποδεκτών των υπηρεσιών σε διάφορα κράτη μέλη και μπορεί να έχει σημαντικές επιβλαβείς κοινωνικές συνέπειες, ενώ παράλληλα ενδέχεται να είναι ιδιαίτερα πολύπλοκος ο εντοπισμός και η αντιμετώπιση της εν λόγω μη συμμόρφωσης. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και το συμβούλιο, θα πρέπει να αναπτύξουν την εμπειρογνώσια και τις ικανότητες της Ένωσης όσον αφορά την εποπτεία πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή των πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης. Συνεπώς, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να συντονίζει και να αξιοποιεί την εμπειρογνώσια και τους πόρους αυτών των αρχών, αναλύοντας για παράδειγμα, σε μόνιμη ή προσωρινή βάση, συγκεκριμένες τάσεις ή ζητήματα που ανακύπτουν σε σχέση με μία ή περισσότερες πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται με την Επιτροπή για την ανάπτυξη των ικανοτήτων αυτών, μεταξύ άλλων μέσω της απόσπασης προσωπικού, κατά περίπτωση, και να συμβάλλουν στη δημιουργία κοινής εποπτικής ικανότητας της Ένωσης. Προκειμένου να αναπτύξει την εμπειρογνώσια και τις ικανότητες της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί επίσης να αξιοποιήσει την εμπειρογνώσια και τις ικανότητες του παρατηρητηρίου της οικονομίας των επιγραμμικών πλατφορμών που συστάθηκε δυνάμει της απόφασης της Επιτροπής της 26ης Απριλίου 2018 για τη σύσταση της ομάδας εμπειρογνομένων για το παρατηρητήριο της οικονομίας των επιγραμμικών πλατφορμών, σχετικών εξειδικευμένων φορέων, καθώς και κέντρων αριστείας. Η Επιτροπή δύναται να καλεί εμπειρογνώμονες με ειδική εμπειρογνώσια, όπως, μεταξύ άλλων, διαπιστευμένους ερευνητές, εκπροσώπους οργανισμών και φορέων της Ένωσης, ενώσεις που εκπροσωπούν χρήστες ή την κοινωνία των πολιτών, διεθνείς οργανισμούς, εμπειρογνώμονες από τον ιδιωτικό τομέα καθώς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.
- (138) Η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να διερευνά παραβάσεις με δική της πρωτοβουλία, σύμφωνα με τις εξουσίες που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, μεταξύ άλλων ζητώντας πρόσβαση σε δεδομένα, ζητώντας πληροφορίες ή διενεργώντας επιθεωρήσεις, καθώς και αξιοποιώντας την υποστήριξη των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών. Όταν η εποπτεία από τις αρμόδιες εθνικές αρχές μεμονωμένων εικαζόμενων παραβάσεων από παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης υποδεικνύει συστηματικά ζητήματα, όπως ζητήματα με μεγάλο αντίκτυπο στα συλλογικά συμφέροντα των αποδεκτών της υπηρεσίας, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να είναι σε θέση, βάσει δρόντως αιτιολογημένου αιτήματος, να παραπέμπουν τα ζητήματα αυτά στην Επιτροπή. Το εν λόγω αίτημα θα πρέπει να περιλαμβάνει, τουλάχιστον, όλα τα γεγονότα και των περιστάσεις που υποστηρίζουν την εικαζόμενη παράβαση και τη συστηματική της φύση. Ανάλογα με τα αποτελέσματα της δικής της αξιολόγησης, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα έρευνας και επιβολής, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της κίνησης έρευνας ή της λήψης προσωρινών μέτρων.

- (139) Για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων της, η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την απόφαση να κινήσει διαδικασία κατά των παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης. Αφού η Επιτροπή κινήσει τη διαδικασία, θα πρέπει να αποκλείεται η άσκηση των εξουσιών έρευνας και επιβολής από τους οικείους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών της εγκατάστασης όσον αφορά τη σχετική συμπεριφορά του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, προκειμένου να αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις, οι ασυνέπειες και οι κίνδυνοι από την άποψη της αρχής ουδισ δικάζειν. Ωστόσο, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ζητεί τη μεμονωμένη ή από κοινού συμβολή των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών στην έρευνα. Σύμφωνα με το καθήκον καλόπιστης συνεργασίας, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την ικανοποίηση αιτιολογημένων και αναλογικών αιτημάτων της Επιτροπής στο πλαίσιο έρευνας. Επιπλέον, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, καθώς και το συμβούλιο και οποιοδήποτε άλλο συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, κατά περίπτωση, θα πρέπει να παρέχουν στην Επιτροπή κάθε απαραίτητη πληροφορία και συνδρομή, ώστε να μπορεί να εκτελεί τα καθήκοντά της αποτελεσματικά, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών συλλογής δεδομένων ή πρόσβασης σε αυτά, στον βαθμό που αυτό δεν αποκλείεται από τη νομική βάση δυνάμει της οποίας έχουν συλλεχθεί οι πληροφορίες. Αντιστρόφως, η Επιτροπή θα πρέπει να τηρεί ενήμερους τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και το συμβούλιο σχετικά με την άσκηση των εξουσιών της, ιδίως δε όταν προτίθεται να κινήσει τη διαδικασία και να ασκήσει τις εξουσίες έρευνας που διαθέτει. Επιπλέον, όταν η Επιτροπή κοινοποιεί τα προκαταρκτικά της πορίσματα, συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε ζητήματος στο οποίο έχει αντίρρηση, σε παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, θα πρέπει επίσης να προβαίνει σε σχετική γνωστοποίηση προς το συμβούλιο. Το συμβούλιο θα πρέπει να εκθέτει τις απόψεις του για τις αντιρρήσεις και την αξιολόγηση εκ μέρους της Επιτροπής, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη αυτή τη γνώμη στην αιτιολόγηση της τελικής της απόφασης.
- (140) Δεδομένων τόσο των ιδιαίτερων προκλήσεων που μπορεί να προκύψουν στο πλαίσιο της προσπάθειας διασφάλισης της συμμόρφωσης από τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, όσο και της σημασίας της αποτελεσματικότητας των ενεργειών για τον σκοπό αυτόν, και λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους και του αντίκτυπού τους, καθώς και των επιβλαβών συνεπειών τους, η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει ισχυρές εξουσίες έρευνας και επιβολής ώστε να μπορεί να διερευνά, να επιβάλλει και να παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους κανόνες που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, με πλήρη σεβασμό του θεμελιώδους δικαιώματος ακρόασης και του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο στο πλαίσιο των διαδικασιών επιβολής, της αρχής της αναλογικότητας και των δικαιωμάτων και συμφερόντων των διγόμενων μερών.
- (141) Η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να ζητεί τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής και συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό σε ολόκληρη την Ένωση. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε όλα τα σχετικά έγγραφα, δεδομένα και πληροφορίες που απαιτούνται για την κίνηση και τη διεξαγωγή ερευνών και για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις σχετικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, ανεξάρτητα από τον κάτοχο των εν λόγω εγγράφων, δεδομένων και πληροφοριών, καθώς και από τη μορφή ή τον μορφοτύπο τους, το μέσο αποθήκευσής τους ή τον ακριβή τόπο όπου είναι αποθηκευμένα. Η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να ζητεί απευθείας, κατόπιν δέοντος αιτιολογημένου αιτήματος παροχής πληροφοριών, από τον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης καθώς και από κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενεργεί για σκοπούς που σχετίζονται με την εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή ελεύθερη επαγγελματική του δραστηριότητα το οποίο ευλόγως αναμένεται να γνωρίζει τις πληροφορίες που σχετίζονται, κατά περίπτωση, με την παράβαση ή την εικαζόμενη παράβαση, να παράσχουν κάθε σχετικό αποδεικτικό στοιχείο, δεδομένο και πληροφορία. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να ζητεί κάθε σχετική πληροφορία από οποιαδήποτε δημόσια αρχή, φορέα ή οργανισμό του κράτους μέλους για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Στο πλαίσιο της άσκησης εξουσιών έρευνας που διαθέτει, όπως τα αιτήματα παροχής πληροφοριών ή οι συνεντεύξεις, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απαιτεί πρόσβαση σε έγγραφα, δεδομένα, πληροφορίες, βάσεις δεδομένων και αλγορίθμους αρμόδιων προσώπων, καθώς και σχετικές εξηγήσεις, και να καλεί σε συνέντευξη, με τη συγκατάθεσή του, οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο διαθέτει ενδεχομένως χρήσιμες πληροφορίες και να καταγράφει τις δηλώσεις του με οποιοδήποτε τεχνικό μέσο. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να εξουσιοδοτηθεί να προβαίνει σε κάθε αναγκαία επιθεώρηση για την επιβολή των σχετικών διατάξεων του παρόντος κανονισμού. Σκοπός αυτών των εξουσιών έρευνας είναι να συμπληρώνουν τη δυνατότητα της Επιτροπής να ζητεί συνδρομή από τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και άλλες αρχές των κρατών μελών, για παράδειγμα, με την παροχή πληροφοριών ή κατά την άσκηση των ανωτέρω εξουσιών.

- (142) Τα προσωρινά μέτρα μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό εργαλείο για να διασφαλιστεί ότι, κατά τη διάρκεια της έρευνας, η υπό διερεύνηση παράβαση δεν συνεπάγεται κίνδυνο σοβαρής ζημίας για τους αποδέκτες της υπηρεσίας. Το εργαλείο αυτό είναι σημαντικό για να αποφεύγονται εξελίξεις οι οποίες θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολο να αντιστραφούν από απόφαση της Επιτροπής κατά το πέρας της διαδικασίας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει εξουσία να επιβάλλει προσωρινά μέτρα με απόφασή της στο πλαίσιο διαδικασίας που έχει κινηθεί ενόψει της πιθανής έκδοσης απόφασης για μη συμμόρφωση. Η εξουσία αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται σε περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή έχει διαπιστώσει εκ πρώτης όψεως παράβαση υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού από τον πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης. Απόφαση που επιβάλλει τη λήψη προσωρινών μέτρων θα πρέπει να ισχύει μόνο για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, είτε για το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας από την Επιτροπή, είτε για καθορισμένη χρονική περίοδο η οποία μπορεί να ανανεωθεί εφόσον αυτό είναι απαραίτητο και ενδεδειγμένο.
- (143) Η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την παρακολούθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής των υποχρεώσεων που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό και της συμμόρφωσης με αυτές. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν την ικανότητα να ορίζει ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, καθώς και ελεγκτές για να συνδράμουν την Επιτροπή στη διαδικασία αυτή, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, από αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, όπως αρχές προστασίας των δεδομένων ή των καταναλωτών. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίζει την επαρκή εναλλαγή των ελεγκτών κατά τον ορισμό τους.
- (144) Η συμμόρφωση με τις σχετικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να μπορεί να επιβληθεί μέσω προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει επίσης να καθοριστούν κατάλληλα επίπεδα προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών για λόγους μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις και παράβασης των διαδικαστικών κανόνων, τα οποία θα υπόκεινται σε κατάλληλες προθεσμίες παραγραφής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και την αρχή *ne bis in idem*. Η Επιτροπή και οι αρμόδιες εθνικές αρχές θα πρέπει να συντονίζουν τις προσπάθειές τους για την επιβολή της νομοθεσίας προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των εν λόγω αρχών. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τυχόν πρόστιμα και κυρώσεις που επιβάλλονται στο ίδιο νομικό πρόσωπο για τα ίδια πραγματικά περιστατικά μέσω οριστικής απόφασης σε διαδικασία που αφορά παράβαση άλλων ενωσιακών ή εθνικών κανόνων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι τα συνολικά πρόστιμα και κυρώσεις που επιβάλλονται είναι αναλογικά και αντιστοιχούν στη σοβαρότητα των διαπραχθεισών παραβάσεων. Όλες οι αποφάσεις που λαμβάνει η Επιτροπή δυνάμει του παρόντος κανονισμού υπόκεινται στον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να έχει πλήρη δικαιοδοσία σε ό,τι αφορά την καταβολή προστίμων και κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 261 ΣΛΕΕ.
- (145) Λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών κοινωνικών επιπτώσεων μιας παράβασης των επιπρόσθετων υποχρεώσεων για τη διαχείριση συστημικών κινδύνων που υπέχουν αποκλειστικά οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, και προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτές οι ανησυχίες δημόσιας τάξης, είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ένα σύστημα ενισχυμένης εποπτείας κάθε δράσης που αναλαμβάνεται για την ουσιαστική παύση και αποκατάσταση των παραβάσεων του παρόντος κανονισμού. Ως εκ τούτου, μόλις διαπιστωθεί παράβαση μιας από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού που εφαρμόζεται αποκλειστικά σε πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή σε πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης και, όπου είναι αναγκαίο, επιβληθούν κυρώσεις, η Επιτροπή θα πρέπει να ζητήσει από τον πάροχο της εν λόγω πλατφόρμας ή της εν λόγω μηχανής αναζήτησης να καταρτίσει λεπτομερές σχέδιο δράσης για την αποκατάσταση τυχόν επιπτώσεων της παράβασης για το μέλλον και να κοινοποιήσει το εν λόγω σχέδιο δράσης εντός χρονοδιαγράμματος που καθορίζεται από την Επιτροπή, στους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, στην Επιτροπή και στο συμβούλιο. Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του συμβουλίου, θα πρέπει να διαπιστώσει αν τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης επαρκούν για την αντιμετώπιση της παράβασης, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το αν η τήρηση του σχετικού κώδικα δεοντολογίας περιλαμβάνεται στα προτεινόμενα μέτρα. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να παρακολουθεί κάθε μεταγενέστερο μέτρο που λαμβάνει ο οικείος πάροχος πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, όπως ορίζεται στο σχέδιο δράσης του, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τυχόν ανεξάρτητο έλεγχο στον οποίο υποβάλλεται ο πάροχος. Εάν, μετά την ολοκλήρωση της εφαρμογής του σχεδίου δράσης, η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι η παράβαση δεν έχει αποκατασταθεί πλήρως ή εάν το σχέδιο δράσης δεν έχει υποβληθεί ή κριθεί ακατάλληλο, θα πρέπει να είναι σε θέση να κάνει χρήση όλων των εξουσιών έρευνας ή επιβολής σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένης της αρμοδιότητας επιβολής περιοδικών χρηματικών ποινών και της κίνησης της διαδικασίας για την απενεργοποίηση της πρόσβασης στην παράνομη υπηρεσία.

- (146) Στον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης και σε άλλα πρόσωπα που υπόκεινται στην άσκηση των εξουσιών της Επιτροπής και των οποίων τα συμφέροντα μπορεί να επηρεάζονται από μια απόφαση θα πρέπει να παρέχεται η ευκαιρία να διατυπώνουν τις παρατηρήσεις τους πριν από την έκδοση αυτής και να δίδεται ευρεία δημοσιότητα στις εκδιδόμενες αποφάσεις. Είναι επιβεβλημένη η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών, χωρίς όμως να θίγονται τα δικαιώματα υπεράσπισης των ενδιαφερόμενων μερών, και ιδίως το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο της υπόθεσης. Επιπλέον, στο πλαίσιο τήρησης της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει τη γνωστοποίηση κάθε πληροφορίας στην οποία βασίζεται για την έκδοση της απόφασής της στον βαθμό που επιτρέπει στον αποδέκτη της απόφασης να κατανοήσει τα γεγονότα και τις παραμέτρους που οδήγησαν στην απόφαση.
- (147) Προκειμένου να διαφυλάσσεται η εναρμονισμένη εφαρμογή και επιβολή του παρόντος κανονισμού, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι οι εθνικές αρχές, περιλαμβανομένων των εθνικών δικαστηρίων, διαθέτουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες ώστε οι αποφάσεις τους να μην αντιτίθενται σε απόφαση που εκδίδει η Επιτροπή δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Τούτο δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.
- (148) Η αποτελεσματική επιβολή και παρακολούθηση του παρόντος κανονισμού απαιτεί απρόσκοπτη και σε πραγματικό χρόνο ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, του συμβουλίου και της Επιτροπής, με βάση τις ροές πληροφοριών και τις διαδικασίες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Η αποτελεσματική επιβολή και παρακολούθηση του παρόντος κανονισμού μπορεί επίσης, κατά περίπτωση, να δικαιολογήσει την παροχή πρόσβασης σε αυτό το σύστημα από άλλες αρμόδιες αρχές. Ταυτόχρονα, δεδομένου ότι οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες μπορεί να είναι εμπιστευτικές ή να αφορούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει να προστατεύονται από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, σύμφωνα με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν οι πληροφορίες. Για τον λόγο αυτό, όλες οι κοινοποιήσεις μεταξύ των εν λόγω αρχών θα πρέπει να πραγματοποιούνται βάσει αξιόπιστου και ασφαλούς συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών, οι λεπτομέρειες του οποίου θα πρέπει να καθορίζονται σε εκτελεστική πράξη. Το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μπορεί να βασίζεται σε υφιστάμενα εργαλεία της εσωτερικής αγοράς, στον βαθμό που μπορούν να επιτύχουν τους στόχους του παρόντος κανονισμού με οικονομικά αποδοτικό τρόπο.
- (149) Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των αποδεκτών υπηρεσιών να απευθύνονται σε αντιπροσωπευτικό φορέα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2020/1828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³³⁾ ή να προσφεύγουν σε οποιαδήποτε άλλη μορφή αντιπροσώπευσης δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, οι αποδέκτες των υπηρεσιών θα πρέπει επίσης να έχουν το δικαίωμα να αναθέτουν σε νομικό πρόσωπο ή δημόσιο φορέα την άσκηση των δικαιωμάτων τους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Τα δικαιώματα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν τα δικαιώματα που σχετίζονται με την υποβολή ειδοποιήσεων, την αμφισβήτηση των αποφάσεων που λαμβάνουν οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών και την υποβολή καταγγελιών κατά των παρόχων για παράβαση του παρόντος κανονισμού. Ορισμένοι φορείς, οργανισμοί και ενώσεις διαθέτουν ιδιαίτερη εμπειρογνομosύνη και αρμοδιότητα όσον αφορά τον εντοπισμό και την επίσημανση εσφαλμένων ή αδικαιολόγητων αποφάσεων ελέγχου περιεχομένου, και οι καταγγελίες τους για λογαριασμό αποδεκτών της υπηρεσίας ενδέχεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης γενικά, και, ως εκ τούτου, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τις εν λόγω καταγγελίες χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
- (150) Για λόγους αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας, η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργήσει γενική αξιολόγηση του παρόντος κανονισμού. Ειδικότερα, αυτή η γενική αξιολόγηση θα πρέπει να εξετάζει, μεταξύ άλλων, το πεδίο εφαρμογής των υπηρεσιών που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, την αλληλεπίδραση με άλλες νομικές πράξεις, τον αντίκτυπο του παρόντος κανονισμού στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ιδίως όσον αφορά τις ψηφιακές υπηρεσίες, την εφαρμογή των κωδικών δεοντολογίας, την υποχρέωση ορισμού νόμιμου εκπροσώπου εγκατεστημένου στην Ένωση, τις επιπτώσεις των υποχρεώσεων στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού επίβλεψης και επιβολής και τον αντίκτυπο στο δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης. Επιπλέον, για να αποφευχθούν δυσανάλογες επιβαρύνσεις και να διασφαλιστεί η συνεχής αποτελεσματικότητα του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργήσει αξιολόγηση του αντίκτυπου των υποχρεώσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις εντός τριών ετών από την έναρξη εφαρμογής και αξιολόγηση του πεδίου των υπηρεσιών που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, ιδίως για τις πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, και της αλληλεπίδρασης με άλλες νομικές πράξεις εντός τριών ετών από την έναρξη ισχύος του.

⁽³³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2020/1828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/22/ΕΚ (ΕΕ L 409 της 4.12.2020, σ. 1).

- (151) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για να καθορίσει υποδείγματα σχετικά με τη μορφή, το περιεχόμενο και άλλες λεπτομέρειες των εκθέσεων για τον έλεγχο περιεχομένου, να προσδιορίσει το ποσό του ετήσιου εποπτικού τέλους που επιβάλλεται στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, να καθορίσει τις πρακτικές ρυθμίσεις για τη διαδικασία, τις ακροάσεις και τη γνωστοποίηση στοιχείων κατόπιν διαπραγμάτευσης που διεξάγονται στο πλαίσιο της επίβλεψης, της έρευνας, της επιβολής και της παρακολούθησης σε σχέση με τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, καθώς και για να καθορίσει τις πρακτικές και επιχειρησιακές ρυθμίσεις για τη λειτουργία του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών και τη διαλειτουργικότητά του με άλλα συναφή συστήματα. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁴⁾.
- (152) Για να επιτευχθούν οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ, ώστε να συμπληρώνει τον παρόντα κανονισμό, σχετικά με κριτήρια για τον προσδιορισμό των πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και των πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, τα διαδικαστικά στάδια, μεθοδολογίες και υποδείγματα υποβολής αναφορών για τους ελέγχους, τις τεχνικές προδιαγραφές των αιτημάτων πρόσβασης και τη λεπτομερή μεθοδολογία και τις διαδικασίες για τον καθορισμό των εποπτικών τελών. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διενεργεί η Επιτροπή κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνώμων, και οι εν λόγω διαβουλεύσεις να διενεργούνται σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽³⁵⁾. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνώμων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (153) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη και τα θεμελιώδη δικαιώματα που αποτελούν γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται, σύμφωνα με αυτά τα θεμελιώδη δικαιώματα, περιλαμβανομένης της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης, καθώς και της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης. Κατά την άσκηση των εξουσιών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, όλες οι εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές θα πρέπει να επιτυγχάνουν, σε περιπτώσεις σύγκρουσης μεταξύ των σχετικών θεμελιωδών δικαιωμάτων, δικαιο ισορροπία μεταξύ των σχετικών δικαιωμάτων, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.
- (154) Δεδομένης της έκτασης και του αντικτύπου των κοινωνικών κινδύνων που ενδέχεται να προκληθούν από πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, της ανάγκης αντιμετώπισης των εν λόγω κινδύνων κατά προτεραιότητα και της ικανότητας να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, δικαιολογείται ο περιορισμός της περιόδου μετά την οποία αρχίζει να εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός στους παρόχους των εν λόγω υπηρεσιών.
- (155) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, συγκεκριμένα, η συμβολή στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και η διασφάλιση ασφαλούς, προβλέψιμου και αξιόπιστου επιγραμμικού περιβάλλοντος στο οποίο προστατεύονται δεόντως τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, επειδή αυτά δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την αναγκαία εναρμόνιση και συνεργασία δρώντας μόνα τους, αλλά μπορεί, λόγω του εδαφικού και προσωπικού πεδίου εφαρμογής, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως αυτή διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (156) Σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁶⁾, ζητήθηκε η γνώμη του ευρωπαίου επόπτη προστασίας δεδομένων, ο οποίος γνωμοδότησε στις 10 Φεβρουαρίου 2021 ⁽³⁷⁾,

⁽³⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽³⁵⁾ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

⁽³⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

⁽³⁷⁾ ΕΕ C 149 της 27.4.2021, σ. 3.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι να συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενδιάμεσων υπηρεσιών, με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για ένα ασφαλές, προβλέψιμο και αξιόπιστο επιγραμμικό περιβάλλον, που διευκολύνει την καινοτομία και στο οποίο προστατεύονται ουσιαστικά τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της προστασίας των καταναλωτών.
2. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με την παροχή ενδιάμεσων υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά. Ειδικότερα, ορίζει:
 - α) πλαίσιο για την υπό όρους απαλλαγή των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών από την ευθύνη·
 - β) κανόνες σχετικά με ειδικές υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας προσαρμοσμένες σε ορισμένες ειδικές κατηγορίες παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών·
 - γ) κανόνες σχετικά με την εφαρμογή και την επιβολή του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενδιάμεσες υπηρεσίες που παρέχονται σε αποδέκτες της υπηρεσίας που είναι εγκατεστημένοι ή βρίσκονται στην Ένωση, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης των παρόχων των ενδιάμεσων υπηρεσιών αυτών.
2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε υπηρεσίες που δεν είναι ενδιάμεσες υπηρεσίες ή σε οποιοσδήποτε απαιτήσεις που επιβάλλονται σε σχέση με τέτοιες υπηρεσίες, ανεξαρτήτως του αν η υπηρεσία παρέχεται μέσω της χρήσης ενδιάμεσης υπηρεσίας.
3. Ο παρών κανονισμός δεν επηρεάζει την εφαρμογή της οδηγίας 2000/31/ΕΚ.
4. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τους κανόνες που θεσπίζονται με άλλες ενωσιακές νομικές πράξεις που ρυθμίζουν άλλες πτυχές της παροχής ενδιάμεσων υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά ή προσδιορίζουν και συμπληρώνουν τον παρόντα κανονισμό, ιδίως δε:
 - α) την οδηγία 2010/13/ΕΕ·
 - β) το ενωσιακό δίκαιο σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα·
 - γ) τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/784·
 - δ) τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1148·
 - ε) τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1150·στ) το ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των καταναλωτών και την ασφάλεια των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών (ΕΕ) 2017/2394 και (ΕΕ) 2019/1020 και των οδηγιών 2001/95/ΕΚ και 2013/11/ΕΕ·
- ζ) το ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και την οδηγία 2002/58/ΕΚ·

- η) το ενωσιακό δίκαιο στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, ιδίως τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 ή οποιαδήποτε νομική πράξη της Ένωσης για τη θέσπιση των κανόνων στον τομέα του εφαρμοστέου δικαίου στις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές·
- θ) το ενωσιακό δίκαιο στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, ιδίως κανονισμούς σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις·
- ι) την οδηγία σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό νόμιμων εκπροσώπων με σκοπό τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «υπηρεσία της κοινωνίας των πληροφοριών»: «υπηρεσία» όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535·
- β) «αποδέκτης της υπηρεσίας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο χρησιμοποιεί ενδιάμεση υπηρεσία, ιδίως για να αναζητήσει πληροφορίες ή για να προσφέρει πρόσβαση σε αυτές·
- γ) «καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί για σκοπούς που δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή επαγγελματική του δραστηριότητα·
- δ) «προσφορά υπηρεσιών στην Ένωση»: παροχή σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της δυνατότητας να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών που έχει ουσιώδη σύνδεση με την Ένωση·
- ε) «ουσιώδης σύνδεση με την Ένωση»: σύνδεση ενός παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών με την Ένωση, που προκύπτει είτε από την εγκατάστασή του στην Ένωση είτε από συγκεκριμένα πραγματικά κριτήρια, όπως:
 - ο σημαντικός αριθμός αποδεκτών της υπηρεσίας σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη σε σχέση με τον πληθυσμό τους, ή
 - η στόχευση δραστηριοτήτων προς ένα ή περισσότερα κράτη μέλη·
- στ) «έμπορος»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ιδιωτικό ή δημόσιο, το οποίο ενεργεί, ενδεχομένως μέσω άλλου προσώπου ενεργούντος εξ ονόματός του ή για λογαριασμό του, για σκοπούς που εμπίπτουν στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας·
- ζ) «ενδιάμεση υπηρεσία»: μία από τις ακόλουθες υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών:
 - i) «απλή μετάδοση»: συνίσταται στη μετάδοση, σε δίκτυο επικοινωνιών, πληροφοριών που παρέχει αποδέκτης της υπηρεσίας, ή στην παροχή πρόσβασης σε δίκτυο επικοινωνιών·
 - ii) «προσωρινή αποθήκευση»: συνίσταται στη μετάδοση, σε δίκτυο επικοινωνιών, πληροφοριών που παρέχει αποδέκτης της υπηρεσίας, και περιλαμβάνει την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των εν λόγω πληροφοριών, η οποία πραγματοποιείται με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη η μεταγενέστερη μετάδοση των πληροφοριών σε άλλους αποδέκτες κατόπιν αιτήματός τους·
 - iii) «φιλοξενία»: συνίσταται στην αποθήκευση πληροφοριών που παρέχει αποδέκτης της υπηρεσίας, κατόπιν αιτήματός του·
- η) «παράνομο περιεχόμενο»: κάθε πληροφορία, η οποία, από μόνη της ή σε σύνδεση με μια δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης προϊόντων ή της παροχής υπηρεσιών, δεν συμμορφώνεται με το ενωσιακό δίκαιο ή το δίκαιο οποιουδήποτε κράτους μέλους, ανεξάρτητα από το ακριβές αντικείμενο ή τη φύση του δικαίου αυτού·

- θ) «επιγραμμική πλατφόρμα»: υπηρεσία φιλοξενίας η οποία, κατόπιν αιτήματος αποδέκτη της υπηρεσίας, αποθηκεύει και διαδίδει στο κοινό πληροφορίες, εκτός εάν η δραστηριότητα αυτή αποτελεί ήσσονος σημασίας και αμιγώς δευτερεύον στοιχείο άλλης υπηρεσίας ή ήσσονος σημασίας λειτουργία της κύριας υπηρεσίας και, για αντικειμενικούς και τεχνικούς λόγους, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί χωρίς αυτή την άλλη υπηρεσία, και η ενσωμάτωση του στοιχείου ή της λειτουργίας στην άλλη υπηρεσία δεν αποτελεί μέσο για την παράκαμψη της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού·
- ι) «επιγραμμική μηχανή αναζήτησης»: ενδιάμεση υπηρεσία που επιτρέπει στους χρήστες να υποβάλλουν ερωτήματα για να πραγματοποιούν αναζητήσεις κατ' αρχήν σε όλους τους ιστοτόπους ή σε όλους τους ιστοτόπους συγκεκριμένης γλώσσας βάσει ερωτήματος για οποιοδήποτε θέμα, με τη μορφή λέξης-κλειδιού, φωνητικής εντολής, φράσης ή άλλων εισερχόμενων δεδομένων, και αποδίδει υπό οιαδήποτε μορφή αποτελέσματα όπου μπορούν να ανευρεθούν πληροφορίες σχετικές με το περιεχόμενο που έχει ζητηθεί·
- ια) «διάδοση στο κοινό»: η διάθεση πληροφοριών, κατόπιν αιτήματος του αποδέκτη της υπηρεσίας που παρείχε τις πληροφορίες, σε δυνητικά απεριόριστο αριθμό τρίτων·
- ιβ) «εξ αποστάσεως σύμβαση»: «εξ αποστάσεως σύμβαση» όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 7) της οδηγίας 2011/83/ΕΕ·
- ιγ) «επιγραμμική διεπαφή»: κάθε λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου ενός ιστοτόπου ή μέρους αυτού, και εφαρμογές, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμογών για φορητές συσκευές·
- ιδ) «συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης»: ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η κύρια εγκατάσταση παρόχου ενδιάμεσης υπηρεσίας ή στο οποίο διαμένει ή είναι εγκατεστημένος ο νόμιμος εκπρόσωπός του·
- ιε) «συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας προορισμού»: ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η ενδιάμεση υπηρεσία·
- ιστ) «ενεργός αποδέκτης επιγραμμικής πλατφόρμας»: αποδέκτης της υπηρεσίας ο οποίος χρησιμοποιεί επιγραμμική πλατφόρμα είτε ζητώντας από την επιγραμμική πλατφόρμα να φιλοξενήσει πληροφορίες είτε εκτιθέμενος σε πληροφορίες που φιλοξενείται από την επιγραμμική πλατφόρμα και διαδίδεται μέσω της επιγραμμικής διεπαφής της·
- ιζ) «ενεργός αποδέκτης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης»: αποδέκτης της υπηρεσίας ο οποίος υποβάλλει ερώτημα στην επιγραμμική μηχανή αναζήτησης και εκτίθεται σε ευρετηριασμένες πληροφορίες που παρουσιάζονται στην επιγραμμική διεπαφή της·
- ιη) «διαφήμιση»: πληροφορίες που έχουν σχεδιαστεί για την προώθηση του μηνύματος νομικού ή φυσικού προσώπου, ανεξαρτήτως του αν επιδιώκουν να επιτύχουν εμπορικούς ή μη εμπορικούς σκοπούς, και παρουσιάζονται από επιγραμμική πλατφόρμα στην επιγραμμική διεπαφή της έναντι αμοιβής ειδικά για την προώθηση των πληροφοριών αυτών·
- ιθ) «σύστημα συστάσεων»: πλήρως ή μερικώς αυτοματοποιημένο σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται από επιγραμμική πλατφόρμα για να προτείνει στην επιγραμμική διεπαφή της συγκεκριμένες πληροφορίες σε αποδέκτες της υπηρεσίας ή να τις εμφανίσει κατά προτεραιότητα, μεταξύ άλλων ως αποτέλεσμα αναζήτησης που ξεκίνησε ο αποδέκτης της υπηρεσίας ή προσδιορίζοντας με άλλον τρόπο τη σχετική σειρά ή την προβολή των πληροφοριών που εμφανίζονται·
- κ) «έλεγχος περιεχομένου»: οι αυτοματοποιημένες ή μη δραστηριότητες που αναλαμβάνουν πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών με στόχο, ιδίως, την ανίχνευση, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση παράνομου περιεχομένου ή πληροφοριών που δεν συνάδουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις τους και οι οποίες παρέχονται από αποδέκτες της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που λαμβάνονται και επηρεάζουν τη διαθεσιμότητα, την προβολή, και την προσβασιμότητα του εν λόγω παράνομου περιεχομένου ή των εν λόγω πληροφοριών, όπως ο υποβιβασμός τους, η άρση της δυνατότητας οικονομικής αξιοποίησης, η απενεργοποίηση της πρόσβασης ή η απόσυρσή τους, ή επηρεάζουν την ικανότητα των αποδεκτών της υπηρεσίας να παρέχουν τις εν λόγω πληροφορίες, όπως η κατάργηση ή η αναστολή του λογαριασμού του αποδέκτη·
- κα) «όροι και προϋποθέσεις»: όλες οι ρήτρες, ανεξάρτητα από την ονομασία ή τη μορφή τους, που διέπουν τη συμβατική σχέση μεταξύ του παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών και των αποδεκτών της υπηρεσίας·

- κβ) «άτομα με αναπηρία»: άτομα με αναπηρία όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁸⁾.
- κγ) «εμπορική επικοινωνία»: εμπορική επικοινωνία όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο στ) της οδηγίας 2000/31/ΕΚ.
- κδ) «κύκλος εργασιών»: το ποσό που παράγεται από μια επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ⁽³⁹⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 4

«Απλή μετάδοση»

1. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας των πληροφοριών η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας σε δίκτυο επικοινωνιών ή στην παροχή πρόσβασης σε δίκτυο επικοινωνιών, ο πάροχος της υπηρεσίας δεν φέρει ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες που μεταδίδονται ή στις οποίες παρέχεται πρόσβαση, υπό τον όρο ότι ο πάροχος:

- α) δεν αποτελεί την αφετηρία της μετάδοσης των πληροφοριών·
- β) δεν επιλέγει τον αποδέκτη της μετάδοσης· και
- γ) δεν επιλέγει και δεν τροποποιεί τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

2. Οι δραστηριότητες μετάδοσης και παροχής πρόσβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των μεταδιδόμενων πληροφοριών, στον βαθμό που η εν λόγω αποθήκευση εξυπηρετεί αποκλειστικά την πραγματοποίηση της μετάδοσης στο δίκτυο επικοινωνιών και η διάρκειά της δεν υπερβαίνει τον χρόνο που είναι ευλόγως απαραίτητος για τη μετάδοση.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με το νομικό σύστημα ενός κράτους μέλους, να απαιτήσει από τον πάροχο υπηρεσιών την παύση ή αποτροπή της παράβασης.

Άρθρο 5

«Προσωρινή αποθήκευση»

1. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας των πληροφοριών η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας σε δίκτυο επικοινωνιών, ο πάροχος της υπηρεσίας δεν φέρει ευθύνη όσον αφορά την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των εν λόγω πληροφοριών η οποία πραγματοποιείται με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί αποδοτικότερη ή ασφαλέστερη ή μεταγενέστερη μετάδοση των πληροφοριών σε άλλους αποδέκτες της υπηρεσίας, κατόπιν αιτήματός τους, υπό τον όρο ότι ο πάροχος:

- α) δεν τροποποιεί τις πληροφορίες·
- β) τηρεί τους όρους πρόσβασης στις πληροφορίες·
- γ) τηρεί τους κανόνες που αφορούν την επικαιροποίηση των πληροφοριών, οι οποίοι καθορίζονται κατά τρόπο που αναγνωρίζεται και χρησιμοποιείται ευρέως από τον κλάδο·

⁽³⁸⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 70).

⁽³⁹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1).

- δ) δεν παρεμποδίζει τη νόμιμη χρήση της τεχνολογίας, η οποία αναγνωρίζεται ευρέως και χρησιμοποιείται από τον κλάδο, προκειμένου να αποκτήσει δεδομένα σχετικά με τη χρήση των πληροφοριών· και
- ε) ενεργεί άμεσα προκειμένου να αποσύρει τις πληροφορίες που αποθήκευσε ή να απενεργοποιήσει την πρόσβαση σε αυτές, μόλις λάβει πραγματική γνώση του γεγονότος ότι οι πληροφορίες έχουν αποσυρθεί από το σημείο του δικτύου στο οποίο βρίσκονταν αρχικά ή η πρόσβαση στις πληροφορίες έχει απενεργοποιηθεί ή μια δικαστική ή διοικητική αρχή διέταξε την απόσυρση των πληροφοριών ή την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε αυτές.

2. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με το νομικό σύστημα ενός κράτους μέλους, να απαιτήσει από τον πάροχο υπηρεσιών την παύση ή αποτροπή της παράβασης.

Άρθρο 6

Φιλοξενία

1. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας των πληροφοριών η οποία συνίσταται στην αποθήκευση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας, ο πάροχος της υπηρεσίας δεν φέρει ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες που αποθηκεύονται κατόπιν αιτήματος του αποδέκτη της υπηρεσίας, υπό τον όρο ότι ο πάροχος:

- α) δεν γνωρίζει πραγματικά ότι πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα ή παράνομο περιεχόμενο και, όσον αφορά αξιώσεις αποζημίωσης, δεν έχει αντίληψη των γεγονότων ή των περιστάσεων από τις οποίες προκύπτει η παράνομη δραστηριότητα ή το παράνομο περιεχόμενο· ή
- β) μόλις λάβει γνώση ή αντιληφθεί τα ανωτέρω, αποσύρει αμέσως το παράνομο περιεχόμενο ή απενεργοποιεί την πρόσβαση σε αυτό.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις στις οποίες ο αποδέκτης της υπηρεσίας ενεργεί υπό την εξουσία ή υπό τον έλεγχο του παρόχου υπηρεσιών.

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όσον αφορά την ευθύνη, βάσει του δικαίου για την προστασία των καταναλωτών, των επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, όταν η εν λόγω επιγραμμική πλατφόρμα παρουσιάζει το συγκεκριμένο πληροφοριακό στοιχείο ή καθιστά διαφορετικά δυνατή τη συγκεκριμένη συναλλαγή κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα ένας μέσος καταναλωτής να πιστέψει ότι οι πληροφορίες ή το προϊόν ή η υπηρεσία που αποτελεί αντικείμενο της συναλλαγής παρέχονται είτε από την ίδια την επιγραμμική πλατφόρμα είτε από αποδέκτη της υπηρεσίας που ενεργεί υπό την εξουσία ή τον έλεγχό της.

4. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με το νομικό σύστημα ενός κράτους μέλους, να απαιτήσει από τον πάροχο υπηρεσιών την παύση ή αποτροπή της παράβασης.

Άρθρο 7

Εθελοντικές αυτεπάγγελτες έρευνες και συμμόρφωση με τις κείμενες διατάξεις

Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών δεν θεωρούνται μη επιλέξιμοι για την απαλλαγή από την ευθύνη που αναφέρεται στα άρθρα 4, 5 και 6 αποκλειστικά και μόνο επειδή πραγματοποιούν, καλόπιστα και με επιμέλεια, εθελοντικές αυτεπάγγελτες έρευνες ή λαμβάνουν άλλα μέτρα με στόχο την ανίχνευση, τον εντοπισμό και την απόσυρση παράνομου περιεχομένου ή την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε αυτό, ή επειδή λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου και του εθνικού δικαίου, σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 8

Μη επιβολή γενικής υποχρέωσης παρακολούθησης ή ενεργητικής αναζήτησης γεγονότων

Δεν επιβάλλεται στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών γενική υποχρέωση παρακολούθησης των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν, ούτε γενική υποχρέωση ενεργητικής αναζήτησης γεγονότων ή περιστάσεων που υποδηλώνουν παράνομη δραστηριότητα.

Άρθρο 9

Εντολές ανάληψης δράσης κατά παράνομου περιεχομένου

1. Κατόπιν παραλαβής εντολής ανάληψης δράσης κατά ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων παράνομου περιεχομένου, η οποία εκδίδεται από τις αρμόδιες εθνικές δικαστικές ή διοικητικές αρχές βάσει του εφαρμοστέου ενωσιακού δικαίου ή εθνικού δικαίου σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών ενημερώνουν την αρχή που εκδίδει την εντολή, ή οποιαδήποτε άλλη αρχή προσδιορίζεται στην εντολή, σχετικά με οποιαδήποτε εκτέλεση της εντολής, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, διευκρινίζοντας αν και πότε εκτελέστηκε η εντολή.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η διαβιβαζόμενη στον πάροχο εντολή της παραγράφου 1 πληροί τουλάχιστον τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η εν λόγω εντολή περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- i) παραπομπή στη νομική βάση της εντολής βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου·
- ii) παρουσίαση των λόγων για τους οποίους οι πληροφορίες αποτελούν παράνομο περιεχόμενο, με αναφορά σε μία ή περισσότερες συγκεκριμένες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου ή του εθνικού δικαίου σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο·
- iii) πληροφορίες για τον προσδιορισμό της εκδίδουσας αρχής·
- iv) σαφείς πληροφορίες που επιτρέπουν στον πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών να προσδιορίζει και να εντοπίζει το σχετικό παράνομο περιεχόμενο, όπως έναν ή περισσότερους ακριβείς ενιαίους εντοπιστές πόρου και, όπου κρίνεται σκόπιμο, πρόσθετες πληροφορίες·
- v) πληροφορίες σχετικά με τους μηχανισμούς έννομης προστασίας που διατίθενται στον πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών και στον αποδέκτη της υπηρεσίας που παρείχε το περιεχόμενο·
- vi) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με την αρχή η οποία πρέπει να λαμβάνει τις σχετικές με την εκτέλεση των εντολών πληροφορίες·

β) το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της εν λόγω εντολής, βάσει των εφαρμοστέων κανόνων του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη, και, κατά περίπτωση, των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου, περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου της·

γ) η εν λόγω εντολή διαβιβάζεται σε μία από τις γλώσσες που δήλωσε ο πάροχος των ενδιάμεσων υπηρεσιών δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 3 ή σε άλλη επίσημη γλώσσα κράτους μέλους, η οποία έχει συμφωνηθεί από την αρχή που εκδίδει την εντολή και τον πάροχο, και αποστέλλεται στο ηλεκτρονικό σημείο επαφής που έχει οριστεί από τον εν λόγω πάροχο, σύμφωνα με το άρθρο 11· όταν η εντολή δεν έχει συνταχθεί στη γλώσσα που δήλωσε ο πάροχος των ενδιάμεσων υπηρεσιών ή σε άλλη γλώσσα που έχει συμφωνηθεί διμερώς, η εντολή μπορεί να διαβιβαστεί στη γλώσσα της αρχής που την εκδίδει, υπό τον όρο ότι συνοδεύεται από μετάφραση στη γλώσσα που έχει δηλωθεί ή συμφωνηθεί διμερώς τουλάχιστον των στοιχείων της εντολής που καθορίζονται στα στοιχεία α) και β) της παρούσας παραγράφου.

3. Η αρχή που εκδίδει την εντολή ή, κατά περίπτωση, η αρχή που προσδιορίζεται στην εντολή, τη διαβιβάζει μαζί με οποιοδήποτε πληροφορίες που έλαβε από τον πάροχο των ενδιάμεσων υπηρεσιών όσον αφορά την εκτέλεση της εν λόγω εντολής προς τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών από το κράτος μέλος της εκδίδουσας αρχής.

4. Αφού λάβει την εντολή από τη δικαστική ή τη διοικητική αρχή, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους διαβιβάζει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, αντίγραφο της εντολής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου σε όλους τους άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών μέσω του συστήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με το άρθρο 85.

5. Το αργότερο τη χρονική στιγμή της εκτέλεσης της εντολής ή, κατά περίπτωση, τη χρονική στιγμή που ορίζεται από την εκδίδουσα αρχή στο πλαίσιο της εντολής της, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών ενημερώνουν τον αποδέκτη της οικείας υπηρεσίας σχετικά με την παραλαβή και την εκτέλεση της εντολής. Η εν λόγω ενημέρωση προς τον αποδέκτη της υπηρεσίας περιλαμβάνει αιτιολογία, τις υπάρχουσες δυνατότητες έννομης προστασίας και περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής της εντολής, σύμφωνα με την παράγραφο 2.

6. Οι όροι και οι απαιτήσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο δεν θίγουν την εθνική πολιτική και ποινική δικονομία.

Άρθρο 10

Εντολές παροχής πληροφοριών

1. Κατόπιν παραλαβής εντολής παροχής συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους μεμονωμένους αποδέκτες της υπηρεσίας, η οποία εκδίδεται από τις αρμόδιες εθνικές δικαστικές ή διοικητικές αρχές βάσει του εφαρμοστέου ενωσιακού δικαίου ή εθνικού δικαίου σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών ενημερώνουν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, την αρχή που εκδίδει την εντολή, ή οποιαδήποτε άλλη αρχή προσδιορίζεται στην εντολή, σχετικά με την παραλαβή της και την εκτέλεσή της, διευκρινίζοντας αν και πότε εκτελέστηκε η εντολή.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εντολή που αναφέρεται στην παράγραφο 1 όταν διαβιβάζεται στον πάροχο, πληροί τουλάχιστον τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η εν λόγω εντολή περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- i) παραπομπή στη νομική βάση της εντολής δυνάμει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου·
- ii) πληροφορίες για την εκδίδουσα αρχή·
- iii) σαφείς πληροφορίες που επιτρέπουν στον πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών να προσδιορίσει τον συγκεκριμένο αποδέκτη ή αποδέκτες για τους οποίους ζητούνται πληροφορίες, όπως ένα ή περισσότερα ονόματα λογαριασμού ή μοναδικά αναγνωριστικά·
- iv) παρουσίαση των λόγων που τεκμηριώνουν τον σκοπό για τον οποίο ζητούνται οι πληροφορίες και για τους οποίους είναι απαραίτητη και αναλογική η απαίτηση παροχής των πληροφοριών για τον προσδιορισμό της συμμόρφωσης των αποδεκτών των ενδιάμεσων υπηρεσιών με το εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο ή εθνικό δίκαιο σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, εκτός εάν η εν λόγω παρουσίαση δεν είναι δυνατό να παρασχεθεί για λόγους που αφορούν την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων·
- v) πληροφορίες σχετικά με τους μηχανισμούς προσφυγής που διατίθενται στον πάροχο και στους αποδέκτες της οικείας υπηρεσίας·
- vi) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με την αρχή η οποία πρέπει να λαμβάνει τις σχετικές με την εκτέλεση των εντολών πληροφορίες·

β) η εν λόγω εντολή ζητεί από τον πάροχο να παράσχει μόνο πληροφορίες που έχουν ήδη συλλεγεί για τους σκοπούς της παροχής της υπηρεσίας και οι οποίες εμπίπτουν στον έλεγχό του·

γ) η εν λόγω εντολή διαβιβάζεται σε μία από τις γλώσσες που δήλωσε ο πάροχος των ενδιάμεσων υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 ή σε άλλη επίσημη γλώσσα των κρατών μελών, η οποία έχει συμφωνηθεί από την αρχή που εκδίδει την εντολή και τον πάροχο, και αποστέλλεται στο ηλεκτρονικό σημείο επαφής που έχει οριστεί από τον εν λόγω πάροχο, σύμφωνα με το άρθρο 11. Όταν η εντολή δεν έχει συνταχθεί στη γλώσσα που δήλωσε ο πάροχος των ενδιάμεσων υπηρεσιών ή σε άλλη γλώσσα που έχει συμφωνηθεί διμερώς, η εντολή μπορεί να διαβιβάσεται στη γλώσσα της αρχής που την εκδίδει, υπό τον όρο ότι συνοδεύεται από μετάφραση στη γλώσσα που έχει δηλωθεί ή συμφωνηθεί διμερώς τουλάχιστον των στοιχείων της εντολής που καθορίζονται στα στοιχεία α) και β) της παρούσας παραγράφου.

3. Η αρχή που εκδίδει την εντολή ή, κατά περίπτωση, η αρχή που προσδιορίζεται στην εντολή, τη διαβιβάζει μαζί με τυχόν πληροφορίες που έλαβε από τον πάροχο των ενδιάμεσων υπηρεσιών όσον αφορά την εκτέλεση της εν λόγω εντολής προς τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών από το κράτος μέλος της εκδίδουσας αρχής.

4. Αφού λάβει την εντολή από τη δικαστική ή τη διοικητική αρχή, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών του οικείου κράτους μέλους διαβιβάζει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, αντίγραφο της εντολής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου σε όλους τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών μέσω του συστήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με το άρθρο 85.

5. Το αργότερο τη χρονική στιγμή της εκτέλεσης της εντολής ή, κατά περίπτωση, τη χρονική στιγμή που ορίζεται από την εκδίδουσα αρχή στο πλαίσιο της εντολής της, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών ενημερώνουν τον αποδέκτη της οικείας υπηρεσίας σχετικά με την παραλαβή και την εκτέλεση της εντολής. Η εν λόγω ενημέρωση προς τον αποδέκτη της υπηρεσίας περιλαμβάνει αιτιολογία και τις υπάρχουσες δυνατότητες προσφυγής, σύμφωνα με την παράγραφο 2.
6. Οι όροι και οι απαιτήσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο δεν θίγουν την εθνική πολιτική και ποινική δικονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ Δ'ΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΓΙΑ ΈΝΑ ΔΙΑΦΑΝ'ΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛ'ΕΣ ΕΠΙΓΡΑΜΜΙΚ'Ο ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΤΜΗΜΑ 1

Διατάξεις που εφαρμόζονται σε όλους τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών

Άρθρο 11

Σημεία επαφής για τις αρχές των κρατών μελών, την Επιτροπή και το συμβούλιο

1. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών ορίζουν ενιαίο σημείο επαφής που τους επιτρέπει την άμεση επικοινωνία, με ηλεκτρονικά μέσα, με τις αρχές των κρατών μελών, την Επιτροπή και το συμβούλιο που αναφέρεται στο άρθρο 61 για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
2. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών δημοσιοποιούν τις απαραίτητες πληροφορίες για τον εύκολο εντοπισμό και την επικοινωνία με τα ενιαία σημεία επαφής τους. Οι πληροφορίες αυτές είναι εύκολα προσβάσιμες και τηρούνται επικαιροποιημένες.
3. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών προσδιορίζουν μεταξύ των πληροφοριών της παραγράφου 2 την επίσημη γλώσσα ή γλώσσες των κρατών μελών, οι οποίες, επιπλέον μιας γλώσσας που είναι ευρέως κατανοητή από τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό πολιτών της Ένωσης, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία με τα σημεία επαφής τους, και οι οποίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον μία από τις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους στο οποίο ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών έχει την κύρια εγκατάστασή του ή στο οποίο διαμένει ή είναι εγκατεστημένος ο νόμιμος εκπρόσωπός του.

Άρθρο 12

Σημεία επαφής για τους αποδέκτες της υπηρεσίας

1. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών ορίζουν ενιαίο σημείο επαφής που επιτρέπει στους αποδέκτες της υπηρεσίας να επικοινωνούν με αυτούς απευθείας και γρήγορα, με ηλεκτρονικά μέσα και με φιλικό προς τον χρήστη τρόπο, μεταξύ άλλων χάρη στη δυνατότητα των αποδεκτών της υπηρεσίας να επιλέγουν το μέσο επικοινωνίας, το οποίο δεν βασίζεται αποκλειστικά σε αυτοματοποιημένα εργαλεία.
2. Πέραν των υποχρεώσεων που προβλέπονται από την οδηγία 2000/31/ΕΚ, οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών δημοσιοποιούν τις πληροφορίες που χρειάζονται οι αποδέκτες της υπηρεσίας προκειμένου να εντοπίσουν εύκολα το αντίστοιχο σημείο επαφής και να επικοινωνήσουν με αυτό. Οι πληροφορίες αυτές είναι εύκολα προσβάσιμες και τηρούνται επικαιροποιημένες.

Άρθρο 13

Νόμιμοι εκπρόσωποι

1. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών που δεν διαθέτουν εγκατάσταση στην Ένωση αλλά προσφέρουν υπηρεσίες στην Ένωση ορίζουν, γραπτώς, νομικό ή φυσικό πρόσωπο που θα ενεργεί ως νόμιμος εκπρόσωπός τους σε ένα από τα κράτη μέλη στα οποία ο πάροχος προσφέρει τις υπηρεσίες του.

2. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών αναθέτουν στους νόμιμους εκπροσώπους τους την εντολή να ενημερώνονται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, την Επιτροπή και το συμβούλιο, συμπληρωματικά των εν λόγω παρόχων ή αντ' αυτών, για όλα τα ζητήματα που είναι απαραίτητα για την παραλαβή, τη συμμόρφωση με και την επιβολή αποφάσεων που εκδίδονται σε σχέση με τον παρόντα κανονισμό. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών παρέχουν στους νόμιμους εκπροσώπους τους τις απαιτούμενες εξουσίες και επαρκείς πόρους για να εγγυηθούν την αποτελεσματική και έγκαιρη συνεργασία τους με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, την Επιτροπή και το συμβούλιο, καθώς και τη συμμόρφωση με τις εν λόγω αποφάσεις.
3. Ο ορισθείς νόμιμος εκπρόσωπος μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος για τη μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό, με την επιφύλαξη της ευθύνης και των νομικών ενεργειών που μπορεί να κινηθούν κατά του παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών.
4. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών κοινοποιούν το όνομα, την ταχυδρομική διεύθυνση, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τον αριθμό τηλεφώνου του νόμιμου εκπροσώπου τους στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών στο κράτος μέλος στο οποίο διαμένει ή είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω νόμιμος εκπρόσωπος. Διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες στο κοινό, εύκολα προσβάσιμες, ακριβείς και επικαιροποιημένες.
5. Ο ορισμός νόμιμου εκπροσώπου εντός της Ένωσης σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν ισοδυναμεί με εγκατάσταση στην Ένωση.

Άρθρο 14

Όροι και προϋποθέσεις

1. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών περιλαμβάνουν στους όρους και τις προϋποθέσεις χρήσης των υπηρεσιών τους τους πληροφορίες σχετικά με τυχόν περιορισμούς τους οποίους επιβάλλουν σε σχέση με τη χρήση της υπηρεσίας τους όσον αφορά τις πληροφορίες που παρέχονται από τους αποδέκτες της υπηρεσίας. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν πληροφορίες για κάθε πολιτική, διαδικασία, μέτρο και εργαλείο που χρησιμοποιείται για τον σκοπό του ελέγχου περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων της αλγοριθμικής λήψης αποφάσεων και της επανεξέτασης από άνθρωπο καθώς και του κανονισμού λειτουργίας του εσωτερικού τους συστήματος διαχείρισης καταγγελιών. Διατυπώνονται σε σαφή, απλή, κατανοητή, φιλική προς τον χρήστη και ανεπίδεκτη παρερμηνείας γλώσσα, και διατίθενται στο κοινό σε εύκολα προσβάσιμο και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο.
2. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών κοινοποιούν στους αποδέκτες της υπηρεσίας κάθε σημαντική μεταβολή των όρων και προϋποθέσεων.
3. Όταν μια ενδιάμεση υπηρεσία απευθύνεται πρωτίστως σε ανηλικούς ή χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο από αυτούς, ο πάροχος της εν λόγω ενδιάμεσης υπηρεσίας εξηγεί τους όρους, και τους τυχόν περιορισμούς, όσον αφορά τη χρήση της υπηρεσίας κατά τρόπο κατανοητό από ανηλικούς.
4. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών ενεργούν με επιμελή, αντικειμενικό και αναλογικό τρόπο κατά την εφαρμογή και την επιβολή των περιορισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα όλων των εμπλεκόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων των αποδεκτών της υπηρεσίας, όπως η ελευθερία της έκφρασης, η ελευθερία και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, και άλλα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη.
5. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης παρέχουν στους αποδέκτες των υπηρεσιών συνοπτική, εύκολα προσβάσιμη και μηχαναγνώσιμη περίληψη των όρων και των προϋποθέσεων συμπεριλαμβανομένων των διαθέσιμων μέσων έννομης προστασίας και των μηχανισμών προσφυγής, σε σαφή γλώσσα που δεν επιδέχεται παρερμηνεία.
6. Οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, κατά την έννοια του άρθρου 33, δημοσιεύουν τους όρους και τις προϋποθέσεις τους στις επίσημες γλώσσες όλων των κρατών μελών στα οποία προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Άρθρο 15

Υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με τη διαφάνεια για παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών

1. Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών δημοσιεύουν, σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο και κατά τρόπο εύκολα προσβάσιμο, τουλάχιστον μία φορά ετησίως, σαφείς και εύκολα κατανοητές εκθέσεις σχετικά με κάθε έλεγχο περιεχομένου που πραγματοποιήσαν κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν, ιδίως, πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα, κατά περίπτωση:

- α) για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, τον αριθμό των εντολών που ελήφθησαν από τις αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των εντολών που εκδόθηκαν σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10, κατηγοριοποιημένες ανά είδος παράνομου περιεχομένου, το κράτος μέλος που εξέδωσε την εντολή, και τον διάμεσο χρόνο που απαιτήθηκε για να ενημερωθεί η αρχή που εκδίδει την εντολή, ή οποιαδήποτε άλλη αρχή προσδιορίζεται στην εντολή, σχετικά με την παραλαβή και την εκτέλεση της εντολής·
- β) για τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, τον αριθμό ειδοποιήσεων που υποβλήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 16, κατηγοριοποιημένες ανά είδος εικαζόμενου παράνομου περιεχομένου, τον αριθμό των ειδοποιήσεων που υποβλήθηκαν από αξιόπιστες πηγές επισημάνσης παράνομου περιεχομένου, κάθε δράση που αναλήφθηκε σύμφωνα με τις ειδοποιήσεις, διακρίνοντας μεταξύ δράσεων που αναλήφθηκαν βάσει νόμου και δράσεων που αναλήφθηκαν βάσει των όρων και προϋποθέσεων του παρόχου, τον αριθμό των ειδοποιήσεων που διεκπεραιώθηκαν με τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων και τον διάμεσο χρόνο που απαιτήθηκε για την ανάληψη της δράσης·
- γ) για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, ουσιαστικές και κατανοητές πληροφορίες σχετικά με τον έλεγχο περιεχομένου που πραγματοποιήθηκε με δική τους πρωτοβουλία, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης αυτοματοποιημένων εργαλείων, των μέτρων που ελήφθησαν για την παροχή κατάρτισης και συνδρομής στα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τον έλεγχο περιεχομένου, του αριθμού και του είδους των μέτρων που ελήφθησαν και τα οποία επηρεάζουν τη διαθεσιμότητα, την προβολή και την προσβασιμότητα των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τους αποδέκτες της υπηρεσίας, καθώς και την ικανότητα των αποδεκτών να παρέχουν πληροφορίες μέσω της υπηρεσίας, και άλλων σχετικών περιορισμών της υπηρεσίας· οι υποβληθείσες πληροφορίες κατηγοριοποιούνται ανά είδος παράνομου περιεχομένου ή παράβασης των όρων και των προϋποθέσεων του παρόχου υπηρεσιών, ανά μέθοδο ανίχνευσης, και ανά τύπο του περιορισμού που επιβλήθηκε·
- δ) για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, τον αριθμό των καταγγελιών που ελήφθησαν μέσω των εσωτερικών συστημάτων διαχείρισης καταγγελιών σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόχου και επιπλέον, για παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών, σύμφωνα με το άρθρο 20, τη βάση για τις εν λόγω καταγγελίες, τις αποφάσεις που ελήφθησαν σε σχέση με τις καταγγελίες αυτές, τον διάμεσο χρόνο που απαιτήθηκε για τη λήψη των αποφάσεων αυτών και τον αριθμό των περιπτώσεων στις οποίες ανακλήθηκαν οι εν λόγω αποφάσεις·
- ε) κάθε χρήση αυτοματοποιημένων μέσων με σκοπό τον έλεγχο περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων της ποιοτικής περιγραφής, της εξειδίκευσης των συγκεκριμένων σκοπών, των ενδείξεων της ακρίβειας και του πιθανού ποσοστού σφάλματος των αυτοματοποιημένων μέσων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπλήρωση των σκοπών αυτών, και τυχόν διασφαλίσεων που εφαρμόστηκαν.

2. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται σε παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών οι οποίοι θεωρούνται πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/EK και οι οποίες δεν είναι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες κατά την έννοια του άρθρου 33 του παρόντος κανονισμού.

3. Η Επιτροπή δύναται να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό υποδειγμάτων σχετικά με τη μορφή, το περιεχόμενο και άλλες λεπτομέρειες των εκθέσεων σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, μεταξύ των οποίων και εναρμονισμένες περιόδους υποβολής εκθέσεων. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 88.

ΤΜΗΜΑ 2

Πρόσθετες διατάξεις που εφαρμόζονται σε παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, συμπεριλαμβανομένων των επιγραμμικών πλατφορμών

Άρθρο 16

Μηχανισμοί ειδοποίησης και δράσης

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας θέτουν σε εφαρμογή μηχανισμούς που επιτρέπουν σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή οντότητα να τους ειδοποιεί σχετικά με την ύπαρξη στην υπηρεσία τους συγκεκριμένων πληροφοριακών στοιχείων τα οποία το πρόσωπο ή η οντότητα θεωρεί παράνομο περιεχόμενο. Οι εν λόγω μηχανισμοί είναι εύκολα προσβάσιμοι, εύχρηστοι και παρέχουν τη δυνατότητα υποβολής ειδοποιήσεων αποκλειστικά με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Οι μηχανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι τέτοιοι ώστε να διευκολύνουν την υποβολή επαρκώς ακριβών και αρκούντως τεκμηριωμένων ειδοποιήσεων. Προς τούτο, οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστήσουν δυνατή και να διευκολύνουν την υποβολή ειδοποιήσεων που περιέχουν όλα τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) μια επαρκώς τεκμηριωμένη εξήγηση των λόγων για τους οποίους το πρόσωπο ή η οντότητα ισχυρίζεται ότι οι επίμαχες πληροφορίες αποτελούν παράνομο περιεχόμενο·
- β) σαφή ένδειξη της ακριβούς ηλεκτρονικής τοποθεσίας των εν λόγω πληροφοριών, όπως τον ακριβή ενιαίο εντοπιστή πόρου ή τους ακριβείς ενιαίους εντοπιστές πόρου, και, εφόσον είναι απαραίτητο, πρόσθετες πληροφορίες που επιτρέπουν τον προσδιορισμό του παράνομου περιεχομένου προσαρμοσμένες στον τύπο περιεχομένου και τον συγκεκριμένο τύπο υπηρεσίας φιλοξενίας·
- γ) το όνομα και τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του προσώπου ή της οντότητας που υποβάλλει την ειδοποίηση, με εξαίρεση την περίπτωση πληροφοριών που θεωρείται ότι αφορούν ένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 της οδηγίας 2011/93/ΕΕ·
- δ) δήλωση που επιβεβαιώνει την καλή πίστη αίσθηση του προσώπου ή της οντότητας που υποβάλλει την ειδοποίηση ότι οι πληροφορίες και οι ισχυρισμοί που περιέχονται σε αυτήν είναι ακριβείς και πλήρεις.

3. Οι ειδοποιήσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο θεωρείται ότι συνεπάγονται πραγματική γνώση ή αντίληψη για τους σκοπούς του άρθρου 6 σχετικά με το συγκεκριμένο πληροφοριακό στοιχείο, όταν δίνουν τη δυνατότητα σε πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας που επιδεικνύει δέουσα επιμέλεια να διαπιστώσει τον παράνομο χαρακτήρα της σχετικής δραστηριότητας ή πληροφορίας χωρίς λεπτομερή νομική εξέταση.

4. Όταν η ειδοποίηση περιέχει τα ηλεκτρονικά στοιχεία επικοινωνίας του προσώπου ή της οντότητας που την υπέβαλε, ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας αποστέλλει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στο εν λόγω πρόσωπο ή στην εν λόγω οντότητα επιβεβαίωση παραλαβής της ειδοποίησης.

5. Ο πάροχος κοινοποιεί επίσης στο εν λόγω πρόσωπο ή στην εν λόγω οντότητα, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, την απόφασή του σχετικά με τις πληροφορίες στις οποίες αναφέρεται η ειδοποίηση, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσφυγής κατά της εν λόγω απόφασης.

6. Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας επεξεργάζονται κάθε ειδοποίηση που λαμβάνουν σύμφωνα με τους μηχανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και λαμβάνουν τις αποφάσεις τους, σχετικά με τις πληροφορίες στις οποίες αναφέρονται οι ειδοποιήσεις, με έγκαιρο, επιμελή, μη αυθαίρετο και αντικειμενικό τρόπο. Όταν χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα μέσα για την εν λόγω επεξεργασία ή την λήψη αποφάσεων, περιλαμβάνουν στην κοινοποίηση που προβλέπεται στην παράγραφο 5 πληροφορίες σχετικά με την εν λόγω χρήση.

Άρθρο 17

Αιτιολογία

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας παρέχουν σαφή και συγκεκριμένη αιτιολόγηση στους θιγόμενους αποδέκτες της υπηρεσίας για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους περιορισμούς που επιβάλλονται με την αιτιολογία ότι οι πληροφορίες που παρέχονται από τον αποδέκτη της υπηρεσίας αποτελούν παράνομο περιεχόμενο ή είναι ασύμβατες με τους όρους και προϋποθέσεις τους:

- α) τυχόν περιορισμούς της προβολής συγκεκριμένων πληροφοριακών στοιχείων που παρέχονται από τον αποδέκτη της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων της απόσυρσης περιεχομένου, της απενεργοποίησης της πρόσβασης σε περιεχόμενο, ή του υποβιβασμού περιεχομένου·
- β) την αναστολή, παύση ή άλλο περιορισμό των χρηματικών πληρωμών·
- γ) την αναστολή ή παύση της παροχής της υπηρεσίας εν όλω ή εν μέρει·
- δ) την αναστολή ή κατάργηση του λογαριασμού του αποδέκτη της υπηρεσίας.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται μόνο όταν ο πάροχος γνωρίζει τα σχετικά ηλεκτρονικά στοιχεία επικοινωνίας. Εφαρμόζεται το αργότερο από την ημερομηνία επιβολής του περιορισμού και ανεξάρτητα από τον λόγο ή τον τρόπο επιβολής του.

Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν οι πληροφορίες είναι παραπλανητικό εμπορικό περιεχόμενο μεγάλου όγκου.

3. Η αιτιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής πληροφοριακά στοιχεία:
- α) πληροφορίες κατά πόσον η απόφαση συνεπάγεται την απόσυρση των πληροφοριών, την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε αυτές, τον υποβιβασμό ή τον περιορισμό της προβολής τους, ή την αναστολή ή παύση των χρηματικών πληρωμών που σχετίζονται με τις εν λόγω πληροφορίες, ή επιβάλλει άλλα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 όσον αφορά τις πληροφορίες, και, κατά περίπτωση, το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της απόφασης και τη διάρκεια ισχύος της·
 - β) τα γεγονότα και τις περιστάσεις στις οποίες βασίστηκε η λήψη της απόφασης, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, πληροφοριών σχετικά με το εάν η απόφαση ελήφθη βάσει ειδοποίησης που υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 16 ή βάσει εθελοντικών αυτεπάγγελτων ερευνών, και, εφόσον είναι απολύτως αναγκαίο, την ταυτότητα του κοινοποιούντος·
 - γ) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων κατά τη λήψη της απόφασης, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με το εάν η απόφαση ελήφθη σε σχέση με περιεχόμενο που ανιχνεύθηκε ή εντοπίστηκε με τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων·
 - δ) όταν η απόφαση αφορά εικαζόμενο παράνομο περιεχόμενο, αναφέρεται η νομική βάση στην οποία βασίζεται και εξηγείται γιατί οι πληροφορίες θεωρούνται παράνομο περιεχόμενο επί αυτής της βάσης·
 - ε) όταν η απόφαση βασίζεται στην εικαζόμενη ασυμβατότητα των πληροφοριών με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόχου υπηρεσιών φιλοξενίας, αναφέρεται η συμβατική διάταξη στην οποία βασίζεται και εξηγείται γιατί θεωρείται ότι οι πληροφορίες δεν συνάδουν με την εν λόγω διάταξη·
 - στ) σαφείς και φιλικές προς τον χρήστη πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσφυγής που διατίθενται στον αποδέκτη της υπηρεσίας σε σχέση με την απόφαση, ιδίως, κατά περίπτωση, μέσω εσωτερικών μηχανισμών διαχείρισης καταγγελιών, εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών και δικαστικής προσφυγής.
4. Οι πληροφορίες που παρέχονται από τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας σύμφωνα με το παρόν άρθρο είναι σαφείς και εύκολα κατανοητές και όσο το δυνατόν πιο ακριβείς και συγκεκριμένες υπό τις δεδομένες συνθήκες. Οι πληροφορίες είναι, ειδικότερα, τέτοιες που να επιτρέπουν εύλογα στον αποδέκτη της οικείας υπηρεσίας να ασκήσει αποτελεσματικά τις δυνατότητες προσφυγής που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο στ).
5. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε εντολές που αναφέρονται στο άρθρο 9.

Άρθρο 18

Αναφορά υπονοιών τέλεσης ποινικών αδικημάτων

1. Όταν ένας πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας αντιληφθεί τυχόν πληροφορίες που εγείρουν υπόνοια ότι έχει διαπραχθεί, διαπράττεται ή είναι πιθανό να διαπραχθεί ποινικό αδίκημα το οποίο συνεπάγεται απειλή για τη ζωή ή την ασφάλεια ενός ή περισσότερων προσώπων, ενημερώνει αμέσως τις αρχές επιβολής του νόμου ή τις δικαστικές αρχές του οικείου κράτους μέλους ή των οικείων κρατών μελών σχετικά με την υπόνοιά του και παρέχει όλες τις διαθέσιμες σχετικές πληροφορίες.
2. Όταν ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας δεν μπορεί να προσδιορίσει με εύλογη βεβαιότητα το οικείο κράτος μέλος, ενημερώνει τις αρχές επιβολής του νόμου του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ή στο οποίο διαμένει ή είναι εγκατεστημένος ο νόμιμος εκπρόσωπός του ή ενημερώνει την Ευρώπη, ή ενημερώνει τόσο τις εν λόγω αρχές όσο και την Ευρώπη.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το οικείο κράτος μέλος είναι το κράτος μέλος στο οποίο υπάρχει υπόνοια ότι έχει διαπραχθεί, διαπράττεται ή είναι πιθανό να διαπραχθεί το αδίκημα, ή το κράτος μέλος στο οποίο διαμένει ή βρίσκεται ο φερόμενος ως δράστης, ή το κράτος μέλος στο οποίο διαμένει ή βρίσκεται το θύμα του εικαζόμενου αδικήματος.

ΤΜΗΜΑ 3

Πρόσθετες διατάξεις που εφαρμόζονται σε παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών

Άρθρο 19

Εξαιρέση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων

1. Το παρόν τμήμα, με εξαίρεση το άρθρο 24 παράγραφος 3 αυτού, δεν εφαρμόζεται σε παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις για να θεωρούνται πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ.

Το παρόν τμήμα, με εξαίρεση το άρθρο 24 παράγραφος 3 αυτού, δεν εφαρμόζεται σε παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που πληρούσαν προηγουμένως τις προϋποθέσεις για να θεωρούνται πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις όπως ορίζεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ κατά τη διάρκεια των 12 μηνών από την απώλεια αυτής της ιδιότητας σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 αυτής, εκτός εάν είναι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες σύμφωνα με το άρθρο 33.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που έχουν χαρακτηριστεί ως πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες σύμφωνα με το άρθρο 33, ανεξάρτητα από το αν πληρούν τις προϋποθέσεις για να θεωρούνται πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις.

Άρθρο 20

Εσωτερικό σύστημα διαχείρισης καταγγελιών

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών παρέχουν, για περίοδο τουλάχιστον έξι μηνών μετά την απόφαση που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο, στους αποδέκτες της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων ή των οντοτήτων που έχουν υποβάλει ειδοποίηση, πρόσβαση σε αποτελεσματικό εσωτερικό σύστημα διαχείρισης καταγγελιών, το οποίο καθιστά εφικτή τη δωρεάν ηλεκτρονική υποβολή καταγγελιών κατά απόφασης του παρόχου της επιγραμμικής πλατφόρμας που λαμβάνεται μετά την παραλαβή ειδοποίησης ή κατά των ακόλουθων αποφάσεων του παρόχου της επιγραμμικής πλατφόρμας που λαμβάνονται με την αιτιολογία ότι οι πληροφορίες που παρέχονται από τους αποδέκτες της υπηρεσίας αποτελούν παράνομο περιεχόμενο ή δεν συνάδει με τους όρους και τις προϋποθέσεις του:

- α) αποφάσεις για το αν πρέπει ή όχι να αποσυρθούν οι πληροφορίες ή να απενεργοποιηθεί η πρόσβαση σε αυτές ή να περιοριστεί η προβολή τους·
- β) αποφάσεις για το αν πρέπει ή όχι να ανασταλεί ή να παύσει η παροχή της υπηρεσίας, εν όλω ή εν μέρει, στους αποδέκτες·
- γ) αποφάσεις για το αν πρέπει ή όχι να ανασταλεί ή να καταργηθεί ο λογαριασμός των αποδεκτών·
- δ) αποφάσεις για το αν θα πρέπει ή δεν πρέπει να ανασταλεί, να παύσει ή να περιοριστεί με άλλον τρόπο η δυνατότητα οικονομικής αξιοποίησης των στοιχείων που παρέχουν οι αποδέκτες.

2. Η περίοδος τουλάχιστον έξι μηνών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία ο αποδέκτης της υπηρεσίας ενημερώνεται σχετικά με την απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 5 ή το άρθρο 17.

3. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών διασφαλίζουν ότι τα εσωτερικά συστήματα διαχείρισης καταγγελιών που διαθέτουν είναι εύκολα προσβάσιμα, εύχρηστα και επιτρέπουν και διευκολύνουν την υποβολή επαρκώς ακριβών και αρκούντως τεκμηριωμένων καταγγελιών.

4. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών διαχειρίζονται καταγγελίες που υποβάλλονται μέσω του εσωτερικού συστήματος διαχείρισης καταγγελιών που διαθέτουν, με έγκαιρο, επιμελή και μη αυθαίρετο τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις. Όταν μια καταγγελία περιέχει επαρκείς λόγους ώστε ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας να θεωρήσει ότι είναι αβάσιμη η απόφασή του να μην αναλάβει δράση σχετικά με μία ειδοποίηση ή ότι οι πληροφορίες στις οποίες αναφέρεται η καταγγελία δεν είναι παράνομες και δεν είναι ασυμβίβαστες με τους όρους και τις προϋποθέσεις του, ή περιέχει πληροφορίες που υποδεικνύουν ότι η συμπεριφορά του καταγγέλλοντος δεν δικαιολογεί το μέτρο που ελήφθη, ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας ανακαλεί την απόφασή του που αναφέρεται στην παράγραφο 1 χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

5. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών ενημερώνουν τους καταγγέλλοντες χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση για την αιτιολογημένη απόφαση που έχουν λάβει σχετικά με τις πληροφορίες στις οποίες αναφέρεται η καταγγελία και για τη δυνατότητα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών που προβλέπεται στο άρθρο 21 και άλλες διαθέσιμες δυνατότητες προσφυγής.

6. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών διασφαλίζουν ότι οι αποφάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5 λαμβάνονται υπό την εποπτεία κατάλληλα ειδικευμένου προσωπικού, και όχι αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένων μέσων.

Άρθρο 21

Εξωδικαστική επίλυση διαφορών

1. Οι αποδέκτες της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων φυσικών προσώπων ή οντοτήτων που έχουν υποβάλει ειδοποιήσεις, στους οποίους απευθύνονται οι αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 έχουν δικαίωμα να επιλέξουν οποιοδήποτε όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών που έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, για την επίλυση των διαφορών που αφορούν τις αποφάσεις αυτές, συμπεριλαμβανομένων καταγγελιών που δεν κατέστη εφικτό να επιλυθούν μέσω του εσωτερικού συστήματος διαχείρισης καταγγελιών που αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο.

Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα των αποδεκτών της υπηρεσίας να έχουν πρόσβαση σε εξωδικαστική επίλυση διαφορών, όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, είναι εύκολα προσβάσιμες στην επιγραμμική διεπαφή τους, με σαφή και φιλικό προς τον χρήστη τρόπο.

Το πρώτο εδάφιο δεν θίγει το δικαίωμα του αποδέκτη της οικείας υπηρεσίας να κινήσει, σε οποιοδήποτε στάδιο, διαδικασία προσβολής των εν λόγω αποφάσεων των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο.

2. Αμφότερα τα μέρη συνεργάζονται καλόπιστα με το επιλεγμένο πιστοποιημένο όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών με σκοπό την επίλυση της διαφοράς.

Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών μπορούν να αρνηθούν να συνεργαστούν με τέτοιο όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, εάν έχει ήδη επιλυθεί διαφορά που αφορά τις ίδιες πληροφορίες και τους ίδιους λόγους εικαζόμενης παρανομίας ή ασυμβατότητας του περιεχομένου.

Το πιστοποιημένο όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών δεν έχει την εξουσία να διευθετήσει, κατά τρόπο δεσμευτικό για τα μέρη, τη διαφορά.

3. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, το πιστοποιεί κατόπιν αιτήματός του, για μέγιστη περίοδο πέντε ετών, η οποία μπορεί να ανανεωθεί, όταν αυτό αποδεικνύει ότι πληροί όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) είναι αμερόληπτο και ανεξάρτητο, μεταξύ άλλων και οικονομικά ανεξάρτητο, από τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών και από τους αποδέκτες της υπηρεσίας που παρέχεται από παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων ή των οντοτήτων που έχουν υποβάλει ειδοποιήσεις·
- β) διαθέτει την αναγκαία τεχνογνωσία όσον αφορά τα ζητήματα που προκύπτουν σε έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους τομείς παράνομου περιεχομένου ή όσον αφορά την εφαρμογή και επιβολή των όρων και προϋποθέσεων ενός ή περισσότερων τύπων επιγραμμικών πλατφορμών, η οποία δίνει τη δυνατότητα στο όργανο να μπορεί να συνεισφέρει αποτελεσματικά στην επίλυση της διαφοράς·
- γ) τα μέλη του αμείβονται με τρόπο που δεν συνδέεται με το αποτέλεσμα της διαδικασίας·
- δ) η εξωδικαστική επίλυση διαφορών που προσφέρει είναι εύκολα προσβάσιμη, μέσω τεχνολογίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και προβλέπεται η δυνατότητα να κινήθει η διαδικασία επίλυσης διαφορών και να υποβληθούν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά με ηλεκτρονικό τρόπο·
- ε) είναι σε θέση να επιλύει διαφορές με ταχύ, αποτελεσματικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο και τουλάχιστον σε μία από τις επίσημες γλώσσες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης·
- στ) η εξωδικαστική επίλυση διαφορών που προσφέρει πραγματοποιείται σύμφωνα με σαφείς και δικαίους διαδικαστικούς κανόνες που είναι εύκολα και δημόσια προσβάσιμοι, και σε συμμόρφωση με το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του παρόντος άρθρου.

Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών προσδιορίζει, κατά περίπτωση, στο πιστοποιητικό:

- α) τα ειδικά ζητήματα με τα οποία σχετίζεται η τεχνογνωσία του οργάνου, όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β), και
- β) την επίσημη γλώσσα ή γλώσσες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης στις οποίες το όργανο είναι σε θέση να επιλύει διαφορές, όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο ε).

4. Τα πιστοποιημένα όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών υποβάλλουν έκθεση στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών που τα πιστοποίησε, σε ετήσια βάση, σχετικά με τη λειτουργία τους, προσδιορίζοντας τουλάχιστον τον αριθμό των διαφορών που διαχειρίστηκαν, τις πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των εν λόγω διαφορών, τον μέσο χρόνο που απαιτήθηκε για την επίλυσή τους και τυχόν ελλείψεις ή δυσκολίες που προέκυψαν. Παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες κατόπιν αιτήματος του εν λόγω συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών.

Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών συντάσσουν ανά διετία έκθεση σχετικά με τη λειτουργία των οργάνων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών που έχουν πιστοποιήσει. Ειδικότερα, η έκθεση αυτή:

- α) παραθέτει τον αριθμό των διαφορών που διαχειρίστηκε ετησίως κάθε πιστοποιημένος φορέας εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών·
- β) αναφέρει τα αποτελέσματα των υποθέσεων που εισήχθησαν ενώπιον των εν λόγω οργάνων και τον μέσο χρόνο που απαιτήθηκε για την επίλυση των διαφορών·
- γ) προσδιορίζει και εξηγεί τυχόν συστηματικές ή τομεακές ελλείψεις ή δυσκολίες που προέκυψαν σε σχέση με τη λειτουργία των εν λόγω οργάνων·
- δ) προσδιορίζει βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την εν λόγω λειτουργία·
- ε) διατυπώνει, κατά περίπτωση, συστάσεις σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της εν λόγω λειτουργίας.

Τα πιστοποιημένα όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών θέτουν τις αποφάσεις τους στη διάθεση των μερών εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και το αργότερο 90 ημερολογιακές ημέρες από την παραλαβή της καταγγελίας. Σε περίπτωση που η διαφορά είναι εξαιρετικά περίπλοκη, το πιστοποιημένο όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών δύναται, κατά την κρίση του, να παρατείνει την προθεσμία των 90 ημερολογιακών ημερών για πρόσθετη περίοδο που δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες, με μέγιστη συνολική διάρκεια τις 180 ημέρες.

5. Εάν το όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών αποφανθεί υπέρ του αποδέκτη της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού προσώπου ή της οντότητας που έχει υποβάλει ειδοποίηση, ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας βαρύνεται με το σύνολο των αμοιβών που επιβάλλει το όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών και αποζημιώνει τον εν λόγω αποδέκτη, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού προσώπου ή της οντότητας, για τυχόν άλλα εύλογα έξοδα τα οποία έχει καταβάλει σε σχέση με την επίλυση της διαφοράς. Εάν το όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών αποφανθεί υπέρ του παρόχου της επιγραμμικής πλατφόρμας, ο αποδέκτης της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού προσώπου ή της οντότητας, δεν απαιτείται να αποζημιώσει τον πάροχο της επιγραμμικής πλατφόρμας για τις αμοιβές ή άλλα έξοδα που έχει καταβάλει ή πρόκειται να καταβάλει σε σχέση με την επίλυση της διαφοράς, εκτός αν το όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών κρίνει ότι ο εν λόγω αποδέκτης ενήργησε προδήλως κακόπιστα.

Τα τέλη που επιβάλλει το όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών στους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών για την επίλυση διαφορών είναι εύλογα και σε κάθε περίπτωση δεν υπερβαίνουν το κόστος του οργάνου. Για τους αποδέκτες της υπηρεσίας, η επίλυση διαφορών παρέχεται δωρεάν ή έναντι συμβολικού αντιτίμου.

Τα πιστοποιημένα όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών γνωστοποιούν στον αποδέκτη της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων ή των οντοτήτων που έχουν υποβάλει ειδοποίηση, και στον οικείο πάροχο της επιγραμμικής πλατφόρμας τα τέλη ή τους μηχανισμούς που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των αμοιβών, πριν από την έναρξη της διαδικασίας επίλυσης της διαφοράς.

6. Τα κράτη μέλη δύνανται να συγκροτούν όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών για τους σκοπούς της παραγράφου 1 ή να στηρίζουν τις δραστηριότητες ορισμένων ή όλων των οργάνων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών που έχουν πιστοποιήσει σύμφωνα με την παράγραφο 3.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι καμία από τις δραστηριότητες που αναλαμβάνουν βάσει του πρώτου εδαφίου δεν επηρεάζει την ικανότητα των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών τους να πιστοποιούν τα οικεία όργανα σύμφωνα με την παράγραφο 3.

7. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που πιστοποιήσε όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, ανακαλεί την πιστοποίηση αυτή, εάν διαπιστώσει, έπειτα από έρευνα είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει πληροφοριών που έλαβε από τρίτους, ότι το όργανο εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 3. Πριν ανακαλέσει την πιστοποίηση, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών παρέχει στο εν λόγω όργανο τη δυνατότητα να αντικρούσει τα πορίσματα της έρευνάς του και την πρόθεσή του να ανακαλέσει την πιστοποίηση του οργάνου εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών.

8. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών γνωστοποιούν στην Επιτροπή τα όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών τα οποία έχουν πιστοποιήσει σύμφωνα με την παράγραφο 3, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των προδιαγραφών που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου, καθώς και τα όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών των οποίων την πιστοποίηση έχουν ανακαλέσει. Η Επιτροπή δημοσιεύει κατάλογο των οργάνων αυτών, συμπεριλαμβανομένων των εν λόγω προδιαγραφών, σε ειδικό ιστότοπο που είναι εύκολα προσβάσιμος, και τον διατηρεί επικαιροποιημένο.

9. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την οδηγία 2013/11/ΕΕ και τις διαδικασίες και τους φορείς εναλλακτικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών που θεσπίζονται στο πλαίσιο της εν λόγω οδηγίας.

Άρθρο 22

Αξιόπιστες πηγές επίσημης παράνομης περιεχομένου

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών λαμβάνουν τα αναγκαία τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ώστε να διασφαλίσουν ότι η επεξεργασία των ειδοποιήσεων που υποβάλλονται από αξιόπιστες πηγές επίσημης παράνομης περιεχομένου, στον καθορισμένο τομέα ειδίκευσής τους, μέσω των μηχανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 16, καθώς και η λήψη των σχετικών αποφάσεων πραγματοποιούνται κατά προτεραιότητα και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

2. Η ιδιότητα της «αξιόπιστης πηγής επίσημης παράνομης περιεχομένου» βάσει του παρόντος κανονισμού αναγνωρίζεται, έπειτα από αίτηση οποιασδήποτε οντότητας, από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο αιτών, όταν ο αιτών αποδεικνύει ότι πληροί όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) διαθέτει ιδιαίτερη εμπειρογνώσια και ικανότητα για την ανίχνευση, τον εντοπισμό και την αναφορά παράνομου περιεχομένου·
- β) είναι ανεξάρτητος από κάθε πάροχο επιγραμμικών πλατφορμών·
- γ) ασκεί τις δραστηριότητές του για τους σκοπούς της υποβολής ειδοποιήσεων με επιμελή, ακριβή και αντικειμενικό τρόπο.

3. Οι αξιόπιστες πηγές επίσημης παράνομης περιεχομένου δημοσιεύουν τουλάχιστον σε ετήσια βάση εύκολα κατανοητές και λεπτομερείς εκθέσεις σχετικά με τις ειδοποιήσεις που υποβάλλουν σύμφωνα με το άρθρο 16 κατά τη σχετική περίοδο. Στην έκθεση αναφέρεται τουλάχιστον ο αριθμός των ειδοποιήσεων, με κατηγοριοποίηση σύμφωνα με τα εξής κριτήρια:

- α) την ταυτότητα του παρόχου υπηρεσιών φιλοξενίας·
- β) το είδος του εικαζόμενου παράνομου περιεχομένου για το οποίο υποβλήθηκε ειδοποίηση·
- γ) τη δράση που ανέλαβε ο πάροχος.

Οι εν λόγω εκθέσεις περιλαμβάνουν επεξήγηση των διαδικασιών που εφαρμόζονται για να διασφαλιστεί ότι η αξιόπιστη πηγή επίσημης παράνομης περιεχομένου διατηρεί την ανεξαρτησία της.

Οι αξιόπιστες πηγές επίσημης παράνομης περιεχομένου αποστέλλουν τις εν λόγω εκθέσεις στον οικείο συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών και τις δημοσιοποιούν. Οι πληροφορίες των εν λόγω εκθέσεων δεν περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

4. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών κοινοποιούν στην Επιτροπή και το Συμβούλιο τα ονόματα, τις διευθύνσεις και τις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των οντοτήτων στις οποίες έχουν αναγνωρίσει την ιδιότητα της αξιόπιστης πηγής επίσημης παράνομης περιεχομένου σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή από τις οποίες έχουν αναστείλει σύμφωνα με την παράγραφο 6 ή ανακαλέσει την ιδιότητα της αξιόπιστης πηγής επίσημης παράνομης περιεχομένου σύμφωνα με την παράγραφο 7.

5. Η Επιτροπή δημοσιεύει τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 4 σε δημόσια διαθέσιμη βάση δεδομένων σε εύκολα προσβάσιμο και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο και διατηρεί τη βάση δεδομένων επικαιροποιημένη.

6. Όταν ένας πάροχος επιγραμμικών πλατφορμών διαθέτει πληροφορίες που υποδηλώνουν ότι μια αξιόπιστη πηγή επισήμανσης παράνομου περιεχομένου υπέβαλε σημαντικό αριθμό ανεπαρκώς ακριβών, ανακριβών ή μη αρκούντως τεκμηριωμένων ειδοποιήσεων μέσω των μηχανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 16, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που συγκεντρώνονται κατά την επεξεργασία καταγγελιών μέσω των εσωτερικών συστημάτων διαχείρισης καταγγελιών που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 4, κοινοποιεί τις πληροφορίες αυτές στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών που την αναγνώρισε ως αξιόπιστη πηγή επισήμανσης περιεχομένου, παρέχοντας τις απαραίτητες επεξηγήσεις και δικαιολογητικά έγγραφα. Μετά τη λήψη των πληροφοριών από τον πάροχο επιγραμμικών πλατφορμών αν ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θεωρεί ότι υπάρχουν θεμιτοί λόγοι για την έναρξη έρευνας, αναστέλλει την ιδιότητα της αξιόπιστης πηγής επισήμανσης παράνομου περιεχομένου αναστέλλεται κατά τη διάρκεια της έρευνας. Η εν λόγω έρευνα διενεργείται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

7. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που αναγνώρισε σε οντότητα την ιδιότητα της αξιόπιστης πηγής επισήμανσης παράνομου περιεχομένου ανακαλεί την ιδιότητα αυτή, εάν διαπιστώσει, έπειτα από έρευνα είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει πληροφοριών που έλαβε από τρίτους, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που παρέχουν οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών δυνάμει της παραγράφου 6, ότι η οντότητα δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2. Πριν ανακαλέσει την ιδιότητα, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών παρέχει στην οντότητα τη δυνατότητα να αντικρούσει τα πορίσματα της έρευνάς του και την πρόθεσή του να ανακαλέσει την ιδιότητα της οντότητας ως αξιόπιστης πηγής επισήμανσης παράνομου περιεχομένου.

8. Η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με το συμβούλιο, εκδίδει, εφόσον είναι απαραίτητο, κατευθυντήριες γραμμές για να βοηθά τους πάροχους επιγραμμικών πλατφορμών και τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών στην εφαρμογή των παραγράφων 2, 6 και 7.

Άρθρο 23

Μέτρα και προστασία κατά της αθέμιτης χρήσης

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών αναστέλλουν, για εύλογο χρονικό διάστημα και αφού εκδώσουν προειδοποίηση, την παροχή των υπηρεσιών τους σε αποδέκτες της υπηρεσίας οι οποίοι παρέχουν συχνά προδήλως παράνομο περιεχόμενο.

2. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών αναστέλλουν, για εύλογο χρονικό διάστημα και αφού εκδώσουν προειδοποίηση, την επεξεργασία ειδοποιήσεων και καταγγελιών που υποβάλλονται μέσω των μηχανισμών ειδοποίησης και δράσης και των εσωτερικών συστημάτων διαχείρισης καταγγελιών που αναφέρονται στα άρθρα 16 και 20, αντίστοιχα, από πρόσωπα ή οντότητες ή από καταγγέλλοντες που υποβάλλουν συχνά ειδοποιήσεις ή καταγγελίες οι οποίες είναι προδήλως αβάσιμες.

3. Όταν αποφασίζουν επί αναστολής, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών αξιολογούν, κατά περίπτωση και με έγκαιρο, επιμελή και αντικειμενικό τρόπο, εάν ο αποδέκτης της υπηρεσίας, το πρόσωπο, η οντότητα ή ο καταγγέλλων, συμμετέχει στην αθέμιτη χρήση που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα συναφή γεγονότα και τις περιστάσεις που προκύπτουν από τις πληροφορίες που διαθέτει ο πάροχος των επιγραμμικών πλατφορμών. Οι περιστάσεις αυτές περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α) τον απόλυτο αριθμό στοιχείων προδήλως παράνομου περιεχομένου ή προδήλως αβάσιμων ειδοποιήσεων ή καταγγελιών που υποβλήθηκαν σε ένα δεδομένο χρονικό διάστημα·
- β) τη σχετική αναλογία αυτών σε σχέση με τον συνολικό αριθμό πληροφοριακών στοιχείων που παρασχέθηκαν ή ειδοποιήσεων που υποβλήθηκαν σε ένα δεδομένο χρονικό διάστημα·
- γ) τη σοβαρότητα της αθέμιτης χρήσης, συμπεριλαμβανομένης της φύσης του παράνομου περιεχομένου, και των συνεπειών της·
- δ) όταν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί, την πρόθεση του αποδέκτη της υπηρεσίας, του προσώπου, της οντότητας, ή του καταγγέλλοντος.

4. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών καθορίζουν, με σαφή και λεπτομερή τρόπο, στους όρους και τις προϋποθέσεις τους την πολιτική τους όσον αφορά την αθέμιτη χρήση που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2, και παραθέτουν παραδείγματα γεγονότων και περιστάσεων που λαμβάνουν υπόψη όταν αξιολογούν κατά πόσον μια συγκεκριμένη συμπεριφορά συνιστά αθέμιτη χρήση, καθώς και της διάρκειας της αναστολής.

Άρθρο 24

Υποχρεώσεις διαφάνειας κατά την υποβολή εκθέσεων για τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών

1. Εκτός από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 15, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών περιλαμβάνουν στις εκθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα:
 - α) τον αριθμό των διαφορών που υποβλήθηκαν στα όργανα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών που αναφέρονται στο άρθρο 21, τα αποτελέσματα της επίλυσης διαφορών και τον διάμεσο απαιτούμενο χρόνο ολοκλήρωσης των διαδικασιών επίλυσης διαφορών, καθώς και το ποσοστό των διαφορών στις οποίες ο πάροχος επιγραμμικής πλατφόρμας υλοποίησε τις αποφάσεις του οργάνου·
 - β) τον αριθμό των αναστολών που επιβλήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 23, κάνοντας διάκριση μεταξύ των αναστολών που επιβλήθηκαν λόγω παροχής προδήλως παράνομου περιεχομένου, υποβολής προδήλως αβάσιμων ειδοποιήσεων και υποβολής προδήλως αβάσιμων καταγγελιών.
2. Έως τις 17 Φεβρουαρίου 2023, και στη συνέχεια τουλάχιστον μία φορά ανά έξι μήνες, οι πάροχοι δημοσιεύουν για κάθε επιγραμμική πλατφόρμα ή επιγραμμική μηχανή αναζήτησης, σε δημόσια διαθέσιμο τμήμα της επιγραμμικής διεπαφής τους, πληροφορίες σχετικά με τον μέσο ανά μήνα αριθμό ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας στην Ένωση, που υπολογίζεται ως μέσος όρος κατά την περίοδο των τελευταίων έξι μηνών και σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ορίζεται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 33 παράγραφος 2, όπου οι εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις έχουν εκδοθεί.
3. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών ή επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης κοινοποιούν στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και στην Επιτροπή, κατόπιν αιτήματός τους και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2, οι οποίες είναι επικαιροποιημένες έως τη στιγμή της υποβολής του εν λόγω αιτήματος. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών ή η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον πάροχο επιγραμμικής πλατφόρμας ή επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τον υπολογισμό που αναφέρεται στην εν λόγω παράγραφο, συμπεριλαμβανομένων επεξηγήσεων και τεκμηρίωσης σχετικά με τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν. Οι εν λόγω πληροφορίες δεν περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
4. Όταν ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης έχει λόγους να θεωρεί, βάσει των πληροφοριών που έλαβε σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου, ότι ένας πάροχος επιγραμμικών πλατφορμών ή επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης πληροί το όριο του μέσου αριθμού μηνιαίων ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας στην Ένωση που καθορίζεται στο άρθρο 33 παράγραφος 1, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.
5. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών υποβάλλουν στην Επιτροπή, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, τις αποφάσεις και την αιτιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1, προκειμένου να συμπεριληφθούν σε δημόσια προσβάσιμη, μηχαναγνώσιμη βάση δεδομένων την οποία διαχειρίζεται η Επιτροπή. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που υποβάλλονται δεν περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
6. Η Επιτροπή δύναται να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό υποδειγμάτων σχετικά με τη μορφή, το περιεχόμενο και άλλες λεπτομέρειες των εκθέσεων σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 88.

Άρθρο 25

Σχεδιασμός και οργάνωση επιγραμμικής διεπαφής

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών δεν σχεδιάζουν, δεν οργανώνουν και δεν διαχειρίζονται τις επιγραμμικές διεπαφές τους κατά τρόπο που παραπλανά ή χειραγωγεί τους αποδέκτες της υπηρεσίας τους, ή κατά τρόπο που οδηγεί σε άλλου είδους ουσιαδή στρέβλωση ή περιορισμό της ικανότητας των αποδεκτών της υπηρεσίας τους να λαμβάνουν ελεύθερες αποφάσεις μετά λόγου γνώσεως.
2. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται σε πρακτικές που καλύπτονται από την οδηγία 2005/29/EK ή τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.
3. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή της παραγράφου 1 σε συγκεκριμένες πρακτικές, και ιδίως:
 - α) να δίνεται μεγαλύτερη προβολή σε ορισμένες επιλογές, όταν ζητείται από τον αποδέκτη της υπηρεσίας να λάβει μια απόφαση·

- β) να ζητείται επανειλημμένα από τον αποδέκτη της υπηρεσίας να πραγματοποιήσει μια επιλογή, ενώ η επιλογή αυτή έχει ήδη γίνει, ιδίως με την παρουσίαση αναδυόμενων παραθύρων που παρεμβαίνουν στην εμπειρία του χρήστη·
- γ) να καθίσταται η διαδικασία τερματισμού μιας υπηρεσίας δυσκολότερη από την εγγραφή στην υπηρεσία αυτή.

Άρθρο 26

Διαφήμιση σε επιγραμμικές πλατφόρμες

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που παρουσιάζουν διαφημίσεις στις επιγραμμικές διεπαφές τους διασφαλίζουν ότι για κάθε συγκεκριμένη διαφήμιση που παρουσιάζεται σε κάθε μεμονωμένο αποδέκτη, οι αποδέκτες της υπηρεσίας μπορούν να αναγνωρίσουν με σαφή, συνοπτικό και μη διαφορούμενο τρόπο και σε πραγματικό χρόνο, τα εξής:
 - α) ότι οι πληροφορίες που παρουσιάζονται αποτελούν διαφήμιση, μεταξύ άλλων μέσω ευδιάκριτων σημάνσεων που μπορούν να τυποποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 44·
 - β) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου παρουσιάζεται η διαφήμιση·
 - γ) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που πλήρωσε για τη διαφήμιση, εάν το εν λόγω πρόσωπο είναι διαφορετικό από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αναφέρεται στο στοιχείο β)·
 - δ) σημαντικές πληροφορίες με άμεσο και εύκολο τρόπο προσβάσιμες από τη διαφήμιση σχετικά με τις κύριες παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του αποδέκτη στον οποίο παρουσιάζεται η διαφήμιση και, κατά περίπτωση, σχετικά με τον τρόπο αλλαγής των παραμέτρων αυτών.

2. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών παρέχουν στους αποδέκτες της υπηρεσίας τη λειτουργική δυνατότητα να δηλώνουν αν το περιεχόμενο που παρέχουν αποτελεί ή περιέχει εμπορική επικοινωνία.

Όταν ο αποδέκτης της υπηρεσίας υποβάλλει δήλωση σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, ο πάροχος επιγραμμικών πλατφορμών διασφαλίζει ότι άλλοι αποδέκτες της υπηρεσίας μπορούν να προσδιορίσουν με σαφή και μη διαφορούμενο τρόπο και σε πραγματικό χρόνο, μεταξύ άλλων μέσω ευδιάκριτων σημάνσεων, που μπορούν να τυποποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 44, ότι το περιεχόμενο που παρέχεται από τον αποδέκτη της υπηρεσίας αποτελεί ή περιέχει εμπορική επικοινωνία, όπως περιγράφεται στην εν λόγω δήλωση.

3. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών δεν παρουσιάζουν διαφημίσεις σε αποδέκτες της υπηρεσίας βάσει κατάρτισης προφίλ όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 με τη χρήση ειδικών κατηγοριών ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

Άρθρο 27

Διαφάνεια του συστήματος συστάσεων

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που χρησιμοποιούν συστήματα συστάσεων ορίζουν στους όρους και τις προϋποθέσεις τους, σε απλή και κατανοητή γλώσσα, τις κύριες παραμέτρους που χρησιμοποιούνται στα συστήματα συστάσεων τους, καθώς και τυχόν επιλογές με τις οποίες οι αποδέκτες της υπηρεσίας μπορούν να τροποποιήσουν ή να επηρεάσουν τις παραμέτρους αυτές.

2. Με τις κύριες παραμέτρους που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους προτείνονται ορισμένες πληροφορίες στον αποδέκτη της υπηρεσίας. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα εξής:

- α) τα πλέον σημαντικά κριτήρια για τον καθορισμό των πληροφοριών που προτείνονται στον αποδέκτη της υπηρεσίας·
- β) οι λόγοι για τη σχετική σημασία/βαρύτητα των εν λόγω παραμέτρων.

3. Όταν διατίθενται διάφορες επιλογές σύμφωνα με την παράγραφο 1 για συστήματα συστάσεων που καθορίζουν τη σειρά των πληροφοριών που παρουσιάζονται στους αποδέκτες της υπηρεσίας, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών καθιστούν διαθέσιμη μια λειτουργική δυνατότητα που επιτρέπει στον αποδέκτη της υπηρεσίας να επιλέγει και να τροποποιεί ανά πάσα στιγμή την επιλογή του. Η εν λόγω λειτουργική δυνατότητα καθίσταται άμεσα και εύκολα προσβάσιμη από το συγκεκριμένο τμήμα της επιγραμμικής διεπαφής της επιγραμμικής πλατφόρμας στο οποίο εμφανίζονται κατά προτεραιότητα οι πληροφορίες.

Άρθρο 28

Προστασία των ανηλίκων στο διαδίκτυο

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανήλικους λαμβάνουν κατάλληλα και αναλογικά μέτρα για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων, στην υπηρεσία τους.
2. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών δεν παρουσιάζουν διαφημίσεις στη διεπαφή τους βάσει κατάρτισης προφίλ, όπως η έννοια αυτή ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, με τη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του αποδέκτη της υπηρεσίας, όταν γνωρίζουν με εύλογη βεβαιότητα ότι ο αποδέκτης της υπηρεσίας είναι ανήλικος.
3. Η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο δεν υποχρεώνει τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών να επεξεργάζονται πρόσθετα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προκειμένου να αξιολογούν κατά πόσον ο αποδέκτης της υπηρεσίας είναι ανήλικος.
4. Η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με το συμβούλιο, δύναται να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές για να βοηθά τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών στην εφαρμογή της παραγράφου 1.

ΤΜΗΜΑ 4

Επιπρόσθετες διατάξεις που εφαρμόζονται σε παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους

Άρθρο 29

Εξαιρέση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων

1. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται σε παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους και οι οποίοι θεωρούνται πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις όπως ορίζεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ.

Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται σε παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους και οι οποίοι πληρούσαν προηγουμένως τις προϋποθέσεις για να θεωρούνται πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις όπως ορίζεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ κατά τη διάρκεια των 12 μηνών από την απώλεια αυτής της ιδιότητας σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 αυτής, εκτός εάν είναι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες σύμφωνα με το άρθρο 33.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους και οι οποίοι έχουν χαρακτηριστεί ως πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες σύμφωνα με το άρθρο 33, ανεξάρτητα από το αν πληρούν τις προϋποθέσεις για να θεωρούνται πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις.

Άρθρο 30

Ιχνηλασιμότητα εμπόρων

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους διασφαλίζουν ότι οι έμποροι μπορούν να χρησιμοποιούν τις εν λόγω επιγραμμικές πλατφόρμες για την προώθηση μηνυμάτων ή για την προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών σε καταναλωτές που βρίσκονται στην Ένωση μόνον εάν, πριν από τη χρήση των υπηρεσιών των επιγραμμικών πλατφορμών για τους σκοπούς αυτούς, οι επιγραμμικές πλατφόρμες έχουν λάβει τις ακόλουθες πληροφορίες, κατά περίπτωση για τον έμπορο:

- a) το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του εμπόρου·
- β) αντίγραφο του εγγράφου ταυτοποίησης του εμπόρου ή κάθε άλλη ηλεκτρονική ταυτοποίηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁰⁾.

⁽⁴⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73).

- γ) τα στοιχεία του λογαριασμού πληρωμών του εμπόρου·
- δ) όταν ο έμπορος είναι καταχωρισμένος σε εμπορικό μητρώο ή αντίστοιχο δημόσιο μητρώο, το εμπορικό μητρώο στο οποίο είναι καταχωρισμένος ο έμπορος και τον αριθμό καταχώρισής του ή ισοδύναμο μέσο ταυτοποίησης στο εν λόγω μητρώο·
- ε) αυτοπιστοποίηση του εμπόρου με την οποία δεσμεύεται να προσφέρει μόνο προϊόντα ή υπηρεσίες που συμμορφώνονται με τους εφαρμοστέους κανόνες του δικαίου της Ένωσης.

2. Αφότου λάβει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και πριν επιτρέψει στον οικείο έμπορο να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες του, ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, με τη χρήση οποιασδήποτε ελεύθερα προσβάσιμης επίσημης επιγραμμικής βάσης δεδομένων ή επιγραμμικής διεπαφής που διατίθεται από κράτος μέλος ή την Ένωση ή μέσω αιτημάτων προς τον έμπορο για την παροχή δικαιολογητικών από αξιόπιστες πηγές, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να αξιολογήσει κατά πόσον είναι αξιόπιστες και πλήρεις οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως ε). Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι έμποροι είναι υπεύθυνοι για την ακρίβεια των παρεχόμενων πληροφοριών.

Όσον αφορά εμπόρους που χρησιμοποιούν ήδη υπηρεσίες παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στις 17 Φεβρουαρίου 2024, οι πάροχοι καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να λάβουν τις ανωτέρω πληροφορίες από τους οικείους εμπόρους εντός 12 μηνών. Εάν οι οικείοι έμποροι δεν παράσχουν τις πληροφορίες εντός της εν λόγω προθεσμίας, οι πάροχοι αναστέλλουν την παροχή των υπηρεσιών τους στους εν λόγω εμπόρους έως ότου αυτοί παράσχουν όλες τις πληροφορίες.

3. Όταν ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους έχει επαρκείς ενδείξεις ή έχει λόγους να πιστεύει ότι οποιοδήποτε πληροφοριακό στοιχείο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και λαμβάνεται από τον οικείο έμπορο είναι ανακριβές, ελλιπές ή μη επικαιροποιημένο, ο εν λόγω πάροχος ζητεί από τον έμπορο να λάβει διορθωτικά μέτρα χωρίς καθυστέρηση ή εντός της προθεσμίας που ορίζει το ενωσιακό δίκαιο και το εθνικό δίκαιο.

Σε περίπτωση που ο έμπορος δεν διορθώσει ή δεν συμπληρώσει τις πληροφορίες αυτές, ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους αναστέλλει αμελλητί την παροχή της υπηρεσίας της στον εν λόγω έμπορο σε σχέση με την προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών σε καταναλωτές που βρίσκονται στην Ένωση μέχρι να ικανοποιηθεί πλήρως το αίτημα.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1150, σε περίπτωση που πάροχος μιας επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους αρνηθεί να επιτρέψει σε έμπορο να χρησιμοποιήσει την υπηρεσία του σύμφωνα με τη παραγράφου 1, ή αναστείλει την παροχή της υπηρεσίας του σύμφωνα με τη παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ο οικείος έμπορος έχει το δικαίωμα να υποβάλει καταγγελία, όπως προβλέπεται στα άρθρα 20 και 21 του παρόντος κανονισμού.

5. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους αποθηκεύουν τις πληροφορίες που λαμβάνονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 με ασφαλή τρόπο για περίοδο έξι μηνών μετά τη λύση της συμβατικής του σχέσης με τον οικείο έμπορο. Στη συνέχεια διαγράφουν τις πληροφορίες.

6. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους γνωστοποιεί τις πληροφορίες σε τρίτους μόνο εφόσον απαιτείται σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των εντολών που αναφέρονται στο άρθρο 10 και τυχόν εντολών που εκδίδονται από αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ή από την Επιτροπή για την εκτέλεση των καθηκόντων τους βάσει του παρόντος κανονισμού.

7. Ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους καθιστά διαθέσιμες στην επιγραμμική του πλατφόρμα τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), δ) και ε) στους αποδέκτες της υπηρεσίας, με σαφή, εύκολα προσβάσιμο και κατανοητό τρόπο. Οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες τουλάχιστον στην επιγραμμική διεπαφή της επιγραμμικής πλατφόρμας όπου παρουσιάζονται οι πληροφορίες για το προϊόν ή την υπηρεσία.

Άρθρο 31

Συμμόρφωση εκ σχεδιασμού

1. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους διασφαλίζουν ότι η επιγραμμική διεπαφή τους σχεδιάζεται και οργανώνεται κατά τρόπο που επιτρέπει στους εμπόρους να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τις πληροφορίες που παρέχονται πριν από τη σύναψη της σύμβασης και τις πληροφορίες σχετικά με την ασφάλεια των προϊόντων σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο.

Συγκεκριμένα, ο οικείος πάροχος διασφαλίζει ότι η επιγραμμική διεπαφή του επιτρέπει στους εμπόρους να παρέχουν πληροφορίες για το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του οικονομικού φορέα, κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 13) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1020 και του λοιπού ενωσιακού δικαίου.

2. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους διασφαλίζουν ότι η επιγραμμική διεπαφή τους σχεδιάζεται και οργανώνεται κατά τρόπο που να επιτρέπει στους εμπόρους να παρέχουν τουλάχιστον:

- α) τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη σαφή και αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προωθούνται ή προσφέρονται σε καταναλωτές που βρίσκονται στην Ένωση μέσω των υπηρεσιών των παρόχων·
- β) κάθε σήμα που προσδιορίζει τον έμπορο, όπως το εμπορικό σήμα, το σύμβολο ή ο λογότυπος· και
- γ) κατά περίπτωση, τις πληροφορίες σχετικά με την επισήμανση και τη σήμανση σύμφωνα με τους κανόνες του εφαρμοστέου ενωσιακού δικαίου για την ασφάλεια των προϊόντων και τη συμμόρφωση των προϊόντων.

3. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών που δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να αξιολογήσουν κατά πόσον οι εν λόγω έμποροι έχουν παράσχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 πριν τους επιτρέψουν να προσφέρουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες σε αυτές τις πλατφόρμες. Αφού επιτραπεί στον έμπορο να προσφέρει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες στην επιγραμμική του πλατφόρμα που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, ο πάροχος καταβάλλει εύλογες προσπάθειες για να ελέγχει τυχαία σε οποιαδήποτε επίσημη, ελεύθερα προσβάσιμη και μηχανανώσιμη επιγραμμική βάση δεδομένων ή επιγραμμική διεπαφή αν τα προσφερόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες έχουν προσδιοριστεί ως παράνομα.

Άρθρο 32

Δικαίωμα πληροφόρησης

1. Όταν ένας πάροχος επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους, ενημερώνεται, ανεξάρτητα από τα χρησιμοποιούμενα μέσα, για παράνομο προϊόν ή υπηρεσία που προσφέρεται από έναν έμπορο σε καταναλωτές που βρίσκονται στην Ένωση μέσω των υπηρεσιών του, ο εν λόγω πάροχος ενημερώνει, στον βαθμό που διαθέτει τα στοιχεία επικοινωνίας τους, τους καταναλωτές που αγόρασαν το παράνομο προϊόν ή την υπηρεσία μέσω των υπηρεσιών του για τα ακόλουθα:

- α) για το γεγονός ότι το προϊόν ή η υπηρεσία είναι παράνομα·
- β) για την ταυτότητα του εμπόρου· και
- γ) για οποιαδήποτε σχετικά μέσα προσφυγής.

Η υποχρέωση που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο περιορίζεται στις αγορές παράνομων προϊόντων ή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν εντός των έξι μηνών που προηγούνται της στιγμής κατά την οποία ο πάροχος έλαβε γνώση της παρανομίας.

2. Όταν, στην κατάσταση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας που δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συνάπτουν εξ αποστάσεως συμβάσεις με εμπόρους δεν διαθέτει τα στοιχεία επικοινωνίας όλων των εμπλεκόμενων καταναλωτών, ο εν λόγω πάροχος δημοσιοποιεί και καθιστά εύκολα προσβάσιμες στην επιγραμμική διεπαφή του τις πληροφορίες σχετικά με το παράνομο προϊόν ή την υπηρεσία, την ταυτότητα του εμπόρου και για οποιαδήποτε σχετικά μέσα προσφυγής.

ΤΜΗΜΑ 5

Πρόσθετες υποχρεώσεις παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης όσον αφορά τη διαχείριση συστημικών κινδύνων

Άρθρο 33

Πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης

1. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται σε επιγραμμικές πλατφόρμες και επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης οι οποίες συγκεντρώνουν έναν αριθμό μέσων μηνιαίων ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας στην Ένωση ίσο ή υψηλότερο από 45 εκατομμύρια και οι οποίες χαρακτηρίζονται ως πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης σύμφωνα με την παράγραφο 4.

2. Η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87 για να προσαρμόσει τον αριθμό των μέσων μηνιαίων ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας στην Ένωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, όταν ο πληθυσμός της Ένωσης αυξάνεται ή μειώνεται τουλάχιστον έως 5 % σε σχέση με τον πληθυσμό της το 2020 ή, σε σχέση με τον πληθυσμό της έπειτα από προσαρμογή μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξης το έτος κατά το οποίο εκδόθηκε η πλέον πρόσφατη κατ' εξουσιοδότηση πράξη. Στην περίπτωση αυτή, προσαρμόζει τον αριθμό έτσι ώστε να αντιστοιχεί στο 10 % του πληθυσμού της Ένωσης το έτος κατά το οποίο εκδίδει την κατ' εξουσιοδότηση πράξη, με στρογγυλοποίηση προς τα πάνω ή προς τα κάτω ώστε ο αριθμός να εκφράζεται σε εκατομμύρια.

3. Η Επιτροπή δύναται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87, έπειτα από διαβούλευση με το Συμβούλιο, για να συμπληρώνει τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού ορίζοντας τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό του αριθμού των μέσων μηνιαίων ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας στην Ένωση, για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 24 παράγραφος 2, προκειμένου να εξασφαλίζει ότι η μεθοδολογία λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις στην αγορά και στις τεχνολογικές εξελίξεις.

4. Η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με το κράτος μέλος εγκατάστασης ή αφού λάβει υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 4, εκδίδει απόφαση που ορίζει ως πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού την επιγραμμική πλατφόρμα ή την επιγραμμική μηχανή αναζήτησης η οποία έχει αριθμό μέσων μηνιαίων ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας ίσο ή μεγαλύτερο από τον αριθμό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Η Επιτροπή λαμβάνει την απόφασή της βάσει στοιχείων που κοινοποιεί ο πάροχος της επιγραμμικής πλατφόρμας ή της επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2, ή πληροφοριών που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 3 ή οποιωνδήποτε άλλων πληροφοριών είναι διαθέσιμες στην Επιτροπή.

Η μη συμμόρφωση του παρόχου της επιγραμμικής πλατφόρμας ή της επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης με το άρθρο 24 παράγραφος 2 ή με το αίτημα του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης ή της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 3 δεν εμποδίζει την Επιτροπή να ορίσει τον εν λόγω πάροχο ως πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

Όταν η Επιτροπή βασίζει την απόφασή της σε άλλες πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου ή βάσει των πρόσθετων πληροφοριών που ζητούνται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 3, η Επιτροπή δίνει προθεσμία 10 εργοσιμίων ημερών στον οικείο πάροχο της επιγραμμικής πλατφόρμας ή της επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να διατυπώσει τις απόψεις του σχετικά με τα προκαταρκτικά πορίσματα της Επιτροπής ότι προτίθεται να χαρακτηρίσει την επιγραμμική πλατφόρμα ή την επιγραμμική μηχανή αναζήτησης ως πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή ως πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης, αντίστοιχα. Η Επιτροπή λαμβάνει δεόντως υπόψη τις απόψεις που διατυπώνει ο οικείος πάροχος.

Παράλειψη του παρόχου της επιγραμμικής πλατφόρμας ή της επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να διατυπώσει τις απόψεις του σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο δεν εμποδίζει την Επιτροπή να χαρακτηρίσει την εν λόγω επιγραμμική πλατφόρμα ή την εν λόγω επιγραμμική μηχανή αναζήτησης ως πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή ως πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης, αντίστοιχα, βάσει άλλων πληροφοριών που έχει στη διάθεσή της.

5. Η Επιτροπή αποσύρει τον χαρακτηρισμό εάν, επί αδιάλειπτο χρονικό διάστημα ενός έτους, η επιγραμμική πλατφόρμα ή η επιγραμμική μηχανή αναζήτησης δεν έχει αριθμό μέσων μηνιαίων ενεργών αποδεκτών της υπηρεσίας ίσο ή μεγαλύτερο από τον αριθμό που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

6. Η Επιτροπή κοινοποιεί τις αποφάσεις της δυνάμει των παραγράφων 4 και 5, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στον οικείο πάροχο της επιγραμμικής πλατφόρμας ή της επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, στο Συμβούλιο και στον συντονιστή ψηφιακών υποθέσεων της χώρας εγκατάστασης.

Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι ο κατάλογος των χαρακτηρισμένων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και των πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και τηρεί τον κατάλογο επικαιροποιημένο. Οι υποχρεώσεις του παρόντος τμήματος εφαρμόζονται ή παύουν να εφαρμόζονται στις οικείες πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης τέσσερις μήνες μετά την κοινοποίηση στον οικείο πάροχο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 34

Εκτίμηση κινδύνων

1. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης εντοπίζουν, αναλύουν και αξιολογούν επιμελώς οποιοσδήποτε συστημικούς κινδύνους στην Ένωση που απορρέουν από τον σχεδιασμό ή τη λειτουργία των υπηρεσιών τους και των σχετικών συστημάτων του, συμπεριλαμβανομένων των αλγοριθμικών συστημάτων, ή από τη χρήση των υπηρεσιών τους στην Ένωση.

Διενεργούν τις εκτιμήσεις κινδύνου έως την ημερομηνία εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 33 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο, και στη συνέχεια τουλάχιστον μία φορά ετησίως, και σε κάθε περίπτωση πριν από την εγκατάσταση λειτουργιών που είναι πιθανόν να έχουν κρίσιμο αντίκτυπο στους κινδύνους που εντοπίζονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Η εν λόγω εκτίμηση κινδύνων αφορά ειδικά τις υπηρεσίες τους και είναι αναλογική προς τους συστημικούς κινδύνους, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα και την πιθανότητά τους, και περιλαμβάνει τους ακόλουθους συστημικούς κινδύνους:

- α) τη διάδοση παράνομου περιεχομένου μέσω των υπηρεσιών τους·
- β) τυχόν πραγματικές ή προβλέψιμες αρνητικές επιπτώσεις ως προς την άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων, ειδικότερα των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ανθρώπινης αξιοπρέπειας όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 1 του Χάρτη, της ιδιωτικότητας και της οικογενειακής ζωής όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη, της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 του Χάρτη, της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 11 του Χάρτη, και της απαγόρευσης των διακρίσεων όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 21 του Χάρτη, του σεβασμού των δικαιωμάτων του παιδιού όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 24 του Χάρτη και της υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 38 του Χάρτη·
- γ) οποιοσδήποτε πραγματικές ή προβλέψιμες αρνητικές επιπτώσεις στον πολιτικό διάλογο και τις εκλογικές διαδικασίες, καθώς και στη δημόσια ασφάλεια·
- δ) οποιοσδήποτε πραγματικές ή προβλέψιμες αρνητικές επιπτώσεις σε σχέση με την έμφυλη βία, την προστασία της δημόσιας υγείας και τους ανήλικους, και σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τη σωματική και πνευματική ευεξία του ατόμου.

2. Κατά τη διενέργεια εκτιμήσεων κινδύνου, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης λαμβάνουν υπόψη, ιδίως, εάν και κατά πόσον οι ακόλουθοι παράγοντες επηρεάζουν οποιοδήποτε από τους συστημικούς κινδύνους που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

- α) ο σχεδιασμός των συστημάτων συστάσεων τους και κάθε άλλου σχετικού αλγοριθμικού συστήματος·
- β) τα συστήματα ελέγχου περιεχομένου τους·
- γ) οι εφαρμοστέοι όροι και προϋποθέσεις και η εκτέλεσή τους·
- δ) τα συστήματα επιλογής και παρουσίασης διαφημίσεων·
- ε) οι πρακτικές του παρόχου σχετικά με τα δεδομένα.

Οι αξιολογήσεις αναλύουν επίσης κατά πόσον και με ποιον τρόπο οι κίνδυνοι σύμφωνα με την παράγραφο 1 επηρεάζονται από εσκεμμένη χειραγώγηση της υπηρεσίας τους, μεταξύ άλλων μέσω μη αυθεντικής χρήσης ή αυτοματοποιημένης εκμετάλλευσης της υπηρεσίας, καθώς και από την ενίσχυση και δυνητικά ταχεία και ευρεία διάδοση παράνομου περιεχομένου και πληροφοριών που δεν συνάδουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις τους.

Η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες περιφερειακές ή γλωσσικές πτυχές, μεταξύ άλλων όταν αφορούν ειδικά ένα κράτος μέλος.

3. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης διατηρούν τα δικαιολογητικά έγγραφα των εκτιμήσεων κινδύνων για τουλάχιστον τρία έτη μετά τη διενέργεια των εκτιμήσεων κινδύνου και, κατόπιν αιτήματος, τα κοινοποιούν στην Επιτροπή και στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης.

Άρθρο 35

Περιορισμός των κινδύνων

1. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης εφαρμόζουν εύλογα, αναλογικά και αποτελεσματικά μέτρα περιορισμού, τα οποία προσαρμόζονται στους ειδικούς συστημικούς κινδύνους που εντοπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 34, λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τις επιπτώσεις αυτών των μέτρων στα θεμελιώδη δικαιώματα. Τα μέτρα αυτά είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, τα εξής:

- α) προσαρμογή του σχεδιασμού, των χαρακτηριστικών ή της λειτουργίας των υπηρεσιών τους, συμπεριλαμβανομένων των επιγραμμικών διεπαφών τους·
- β) προσαρμογή των όρων και προϋποθέσεων τους και της επιβολής τους·
- γ) προσαρμογή των διαδικασιών ελέγχου περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων της ταχύτητας και της ποιότητας της διεκπεραίωσης των ειδοποιήσεων που αφορούν συγκεκριμένους τύπους παράνομου περιεχομένου και, κατά περίπτωση, της ταχείας αφαίρεσης του αναφερόμενου περιεχομένου ή της απενεργοποίησης της πρόσβασης σε αυτό, ιδίως όσον αφορά την παράνομη ρητορική μίσους ή την κυβερνοβία· καθώς και προσαρμογή όλων των σχετικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων και των πόρων που προορίζονται για τον έλεγχο του περιεχομένου·
- δ) δοκιμή και προσαρμογή των αλγοριθμικών συστημάτων τους, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων συστάσεων τους·
- ε) προσαρμογή των συστημάτων διαφήμισης τους και θέσπιση στοχευμένων μέτρων με σκοπό τον περιορισμό ή την προσαρμογή της παρουσίασης διαφημίσεων συνδεδεμένων με την υπηρεσία που παρέχουν·
- στ) ενίσχυση των εσωτερικών διαδικασιών και πόρων, του ελέγχου, της τεκμηρίωσης ή της επίβλεψης οποιασδήποτε από τις δραστηριότητές τους, ιδίως όσον αφορά την ανίχνευση συστημικού κινδύνου·
- ζ) έναρξη ή προσαρμογή της συνεργασίας με αξιόπιστες πηγές επίσημης παράνομου περιεχομένου σύμφωνα με το άρθρο 22 και υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 21·
- η) έναρξη ή προσαρμογή της συνεργασίας με άλλους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών ή επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης με τη χρήση κωδικών δεοντολογίας και πρωτοκόλλων διαχείρισης κρίσεων που προβλέπονται στα άρθρα 45 και 48, αντίστοιχα·
- θ) λήψη μέτρων ευαισθητοποίησης και προσαρμογή της επιγραμμικής διεπαφής τους προκειμένου να παράσχουν στους αποδέκτες της υπηρεσίας περισσότερες πληροφορίες·
- ι) λήψη στοχευμένων μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, συμπεριλαμβανομένων εργαλείων εξακρίβωσης της ηλικίας και γονικού ελέγχου, εργαλείων που βοηθούν τους ανηλικούς να γνωστοποιούν περιστατικά κακοποίησης ή να λαμβάνουν στήριξη, ανάλογα με την περίπτωση·
- ια) εξασφάλιση του ότι ένα στοιχείο πληροφορίας, ανεξάρτητα από το αν αποτελεί εικόνα, ήχο ή βίντεο που έχει παραχθεί ή τροποποιηθεί, το οποίο παρουσιάζει μεγάλες ομοιότητες με υπαρκτά πρόσωπα, αντικείμενα, μέρη ή άλλες οντότητες ή γεγονότα, και δίνει την ψευδή εντύπωση ότι είναι αυθεντικό ή αληθινό, θα διακρίνεται μέσω ευδιάκριτης σήμανσης όταν παρουσιάζεται στις επιγραμμικές διεπαφές τους, και, επιπλέον, παροχή μιας εύχρηστης λειτουργίας η οποία δίνει στους αποδέκτες της υπηρεσίας τη δυνατότητα να υποδεικνύουν μία τέτοια πληροφορία.

2. Το Συμβούλιο, σε συνεργασία με την Επιτροπή, δημοσιεύει αναλυτικές εκδόσεις, μία φορά ανά έτος. Οι εκδόσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) προσδιορισμό και εκτίμηση των πλέον σημαντικών και επαναλαμβανόμενων συστημικών κινδύνων που αναφέρονται από παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης ή εντοπίζονται από άλλες πηγές πληροφοριών, ιδίως εκείνων που παρέχονται σύμφωνα με τα άρθρα 39, 40 και 42·

- β) βέλτιστες πρακτικές για τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης με σκοπό τον περιορισμό των συστημικών κινδύνων που εντοπίζονται.

Οι εν λόγω εκθέσεις παρουσιάζουν τους συστημικούς κινδύνους ανά κράτος μέλος στο οποίο εμφανίζονται και στο σύνολο της Ένωσης, κατά περίπτωση.

3. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της παραγράφου 1 σε σχέση με συγκεκριμένους κινδύνους, και ιδίως για να παρουσιάσει βέλτιστες πρακτικές και να προτείνει πιθανά μέτρα, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις των μέτρων στα θεμελιώδη δικαιώματα όλων των εμπλεκόμενων μερών, τα οποία κατοχυρώνονται στον Χάρτη. Κατά την κατάρτιση των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή οργανώνει δημόσιες διαβουλεύσεις.

Άρθρο 36

Μηχανισμός αντιμετώπισης κρίσεων

1. Σε περίπτωση κρίσης, η Επιτροπή, ενεργώντας κατόπιν σύστασης του συμβουλίου, δύναται να εκδώσει απόφαση με την οποία απαιτεί από έναν ή περισσότερους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης να προβούν σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες ενέργειες:

- α) να αξιολογήσουν κατά πόσον και εάν ναι, σε ποιον βαθμό και με ποιον τρόπο, η λειτουργία και η χρήση των υπηρεσιών τους συμβάλλουν σημαντικά ή ενδέχεται να συμβάλουν σημαντικά σε σοβαρή απειλή, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2·
- β) να προσδιορίσουν και να εφαρμόσουν ειδικά, αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα, όπως οποιοδήποτε από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 35 παράγραφος 1 ή στο άρθρο 48 παράγραφος 2, για την πρόληψη, την εξάλειψη ή τον περιορισμό οποιασδήποτε τέτοιας συμβολής στη σοβαρή απειλή που εντοπίζεται σύμφωνα με το στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου·
- γ) να υποβάλουν έκθεση στην Επιτροπή, έως συγκεκριμένη ημερομηνία ή σε τακτά χρονικά διαστήματα που καθορίζονται στην απόφαση, σχετικά με τις αξιολογήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α), με το ακριβές περιεχόμενο, την εφαρμογή και τον ποιοτικό και ποσοτικό αντίκτυπο των ειδικών μέτρων που ελήφθησαν σύμφωνα με το στοιχείο β), και με κάθε άλλο ζήτημα που σχετίζεται με τις εν λόγω αξιολογήσεις ή τα εν λόγω μέτρα, όπως ορίζεται στην απόφαση.

Κατά τον προσδιορισμό και την εφαρμογή μέτρων σύμφωνα με το στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου, ο πάροχος ή οι πάροχοι υπηρεσιών λαμβάνουν δεόντως υπόψη την βαρύτητα της σοβαρής απειλής που αναφέρεται στην παράγραφο 2, τον επείγοντα χαρακτήρα των μέτρων και τις πραγματικές ή δυνητικές επιπτώσεις στα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα όλων των ενδιαφερόμενων μερών, μεταξύ άλλων και της πιθανής αποτυχίας των μέτρων να σεβαστούν τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, θεωρείται ότι έχει επέλθει κρίση όταν έκτακτες περιστάσεις μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρή απειλή για τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία στην Ένωση ή σε σημαντικά μέρη της.

3. Κατά τη λήψη της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι πληρούνται όλες οι ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) οι ενέργειες που απαιτούνται από την απόφαση είναι αυστηρά απαραίτητες, αιτιολογημένες και αναλογικές, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως την βαρύτητα της σοβαρής απειλής που αναφέρεται στην παράγραφο 2, τον επείγοντα χαρακτήρα των μέτρων και τις πραγματικές ή δυνητικές επιπτώσεις στα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα όλων των ενδιαφερόμενων μερών, μεταξύ άλλων και της πιθανής αποτυχίας των μέτρων να σεβαστούν τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη·
- β) η απόφαση ορίζει εύλογη προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να ληφθούν τα συγκεκριμένα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τον επείγοντα χαρακτήρα των μέτρων αυτών και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία και την εφαρμογή τους·
- γ) οι ενέργειες που απαιτούνται από την απόφαση περιορίζονται σε χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

4. Αφού εγκρίνει την απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή, χωρίς περιττή καθυστέρηση, λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

- α) κοινοποιεί την απόφαση στον πάροχο ή τους παρόχους στους οποίους απευθύνεται η απόφαση·

- β) δημοσιοποιεί την απόφαση· και
- γ) ενημερώνει το συμβούλιο για την απόφαση, το καλεί να διατυπώσει τις απόψεις του επ' αυτού και το τηρεί ενήμερο για κάθε μεταγενέστερη εξέλιξη σχετικά με την απόφαση.

5. Η επιλογή των ειδικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β) και την παράγραφο 7 δεύτερο εδάφιο απόκειται στον πάροχο ή τους παρόχους στους οποίους απευθύνεται η απόφαση της Επιτροπής.

6. Η Επιτροπή δύναται, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος του παρόχου, να ξεκινήσει διάλογο με τον πάροχο για να καθορίσει κατά πόσον, υπό το πρίσμα των ειδικών περιστάσεων του παρόχου, τα σχεδιαζόμενα ή εφαρμοζόμενα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) είναι αποτελεσματικά και αναλογικά για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Ειδικότερα, η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι τα μέτρα που λαμβάνει ο πάροχος υπηρεσιών δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχείο β) πληρούν τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α) και γ).

7. Η Επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή των ειδικών μέτρων που λαμβάνονται σύμφωνα με την απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, με βάση τις εκθέσεις που αναφέρονται στο στοιχείο γ) της εν λόγω παραγράφου και κάθε άλλη σχετική πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που μπορεί να ζητήσει σύμφωνα με το άρθρο 40 ή 67, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της κρίσης. Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά έκθεση στο συμβούλιο σχετικά με την παρακολούθηση αυτή, τουλάχιστον σε μηνιαία βάση.

Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι τα σχεδιαζόμενα ή εφαρμοζόμενα ειδικά μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β) δεν είναι αποτελεσματικά ή αναλογικά, μπορεί, κατόπιν διαβούλευσης με το συμβούλιο, να εκδώσει απόφαση για να απαιτήσει από τον πάροχο να επανεξετάσει τον προσδιορισμό ή την εφαρμογή των εν λόγω ειδικών μέτρων.

8. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο λόγω της εξέλιξης της κρίσης, η Επιτροπή, ενεργώντας βάσει σύστασης του Συμβουλίου, μπορεί να τροποποιήσει την απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή στην παράγραφο 7 δεύτερο εδάφιο:

- α) ανακαλώντας την απόφαση και, κατά περίπτωση, απαιτώντας από την πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης να παύσει να εφαρμόζει τα μέτρα που προσδιορίζονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β) ή την παράγραφο 7 δεύτερο εδάφιο, ιδίως όταν οι λόγοι για τα εν λόγω μέτρα δεν υφίστανται πλέον·
- β) παρατείνοντας την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο γ) για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες·
- γ) συνεκτιμώντας την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή των μέτρων, ιδίως την πιθανή αποτυχία των μέτρων να σεβαστούν τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.

9. Οι απαιτήσεις των παραγράφων 1 έως 6 ισχύουν για την απόφαση και την τροποποίησή της που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

10. Η Επιτροπή λαμβάνει όλως ιδιαιτέρως υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

11. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σε ετήσια βάση μετά την έκδοση αποφάσεων σύμφωνα με το παρόν άρθρο και, σε κάθε περίπτωση, τρεις μήνες μετά το τέλος της κρίσης σχετικά με την εφαρμογή των ειδικών μέτρων που λαμβάνονται σύμφωνα με τις εν λόγω αποφάσεις.

Άρθρο 37

Ανεξάρτητοι έλεγχοι

1. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης υπόκεινται, με δικά τους έξοδα και τουλάχιστον μία φορά ανά έτος, σε ανεξάρτητους ελέγχους για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα ακόλουθα:

- α) τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο κεφάλαιο III·
- β) τυχόν δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει σύμφωνα με τους κώδικες δεοντολογίας που αναφέρονται στα άρθρα 45 και 46 και τα πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων που αναφέρονται στο άρθρο 48.

2. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης παρέχουν στους οργανισμούς που διενεργούν τους ελέγχους σύμφωνα με το παρόν άρθρο τη συνεργασία και τη συνδρομή που απαιτούνται ώστε να είναι σε θέση να διενεργούν τους εν λόγω ελέγχους με αποτελεσματικό, αποδοτικό και έγκαιρο τρόπο, μεταξύ άλλων παρέχοντάς τους πρόσβαση σε όλα τα σχετικά δεδομένα και εγκαταστάσεις και απαντώντας σε προφορικές ή γραπτές ερωτήσεις. Αποφεύγουν να παρεμποδίζουν, να επηρεάζουν αδικαιολόγητα ή να υπονομεύουν την εκτέλεση του ελέγχου.

Κατά την διάρκεια των ελέγχων διασφαλίζεται επαρκής εμπιστευτικότητα και επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά τις πληροφορίες που λαμβάνονται από τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης και από τρίτα μέρη στο πλαίσιο των ελέγχων, μεταξύ άλλων και μετά την περάτωση των ελέγχων. Ωστόσο, η συμμόρφωση με την απαίτηση αυτή δεν επηρεάζει δυσμενώς τη διενέργεια των ελέγχων και άλλων διατάξεων του παρόντος κανονισμού, ιδίως εκείνων που αφορούν τη διαφάνεια, την επίβλεψη και την επιβολή. Εφόσον απαιτείται για τους σκοπούς της υποβολής των εκθέσεων διαφάνειας σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 4, η έκθεση ελέγχου και η έκθεση υλοποίησης του ελέγχου που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 6 του παρόντος άρθρου συνοδεύονται με εκδόσεις που δεν περιέχουν πληροφορίες που μπορούν ευλόγως να θεωρηθούν εμπιστευτικές.

3. Οι έλεγχοι που διενεργούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 διενεργούνται από οργανισμούς οι οποίοι:

- a) είναι ανεξάρτητοι από, και δεν έχουν καμία σύγκρουση συμφερόντων με τον πάροχο πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης και με οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο συνδέεται με τον εν λόγω πάροχο-ειδικότερα:
 - i) δεν έχουν παράσχει άλλες πλην ελεγκτικών υπηρεσιών σχετικών με τα ζητήματα που ελέγχθηκαν στον οικείο πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης και σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο συνδεδεμένο με τον εν λόγω πάροχο για περίοδο 12 μηνών πριν από την έναρξη του ελέγχου και έχουν δεσμευτεί να μην τους παράσχει παρόμοιες υπηρεσίες για περίοδο 12 μηνών από την ολοκλήρωση του ελέγχου·
 - ii) δεν έχουν παράσχει ελεγκτικές υπηρεσίες σύμφωνα με το παρόν άρθρο στον οικείο πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης και σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο συνδεδεμένο με τον εν λόγω πάροχο για περίοδο μεγαλύτερη των 10 συναπτόντων ετών·
 - iii) δεν διενεργούν τον έλεγχο έναντι αμοιβών που εξαρτώνται από το αποτέλεσμα του ελέγχου·
- β) διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρογνώση στον τομέα της διαχείρισης κινδύνων, τεχνική επάρκεια και ικανότητες·
- γ) διαθέτουν αποδεδειγμένη αντικειμενικότητα και τηρούν επαγγελματική δεοντολογία, η οποία βασίζεται ιδίως στην τήρηση κωδικών πρακτικής ή κατάλληλων προτύπων.

4. Πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης διασφαλίζουν ότι οι οργανισμοί που διενεργούν τους ελέγχους καταρτίζουν έκθεση ελέγχου για κάθε έλεγχο. Η έκθεση αυτή τεκμηριώνεται γραπτώς και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- a) το όνομα, τη διεύθυνση και το σημείο επαφής του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης που υπόκειται στον έλεγχο, καθώς και την καλυπτόμενη περίοδο·
- β) το όνομα και τη διεύθυνση του οργανισμού ή των οργανισμών που διενεργεί ή διενεργούν τον έλεγχο·
- γ) δήλωση συμφερόντων·
- δ) περιγραφή των ειδικών στοιχείων που ελέγχθηκαν και της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε·
- ε) περιγραφή και περίληψη των κύριων πορισμάτων που προέκυψαν από τον έλεγχο·
- στ) κατάλογο των τρίτων των οποίων ζητήθηκε η γνώμη στο πλαίσιο του ελέγχου·
- ζ) γνώμη σχετικά με το κατά πόσον ο πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης που υπόκειται στον έλεγχο συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις και τις δεσμεύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δηλαδή «θετική γνώμη», «θετική γνώμη που συνοδεύεται από παρατηρήσεις» ή «αρνητική γνώμη»·
- η) όταν η ελεγκτική γνώμη δεν είναι «θετική», επιχειρησιακές συστάσεις ειδικών μέτρων για την επίτευξη της συμμόρφωσης και το συνιστώμενο χρονοδιάγραμμα επίτευξής της.

5. Εάν ο οργανισμός που διενεργεί τον έλεγχο δεν ήταν σε θέση να ελέγξει ορισμένα συγκεκριμένα στοιχεία ή να διατυπώσει ελεγκτική γνώμη με βάση τις έρευνές του, η έκθεση ελέγχου περιλαμβάνει επεξήγηση των περιστάσεων και των λόγων για τους οποίους τα στοιχεία αυτά δεν μπόρεσαν να ελεγχθούν.

6. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης που λαμβάνουν έκθεση ελέγχου η οποία δεν είναι «θετική» λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις επιχειρησιακές συστάσεις που απευθύνονται σε αυτές με σκοπό να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την υλοποίησή τους. Εντός ενός μηνός από την παραλαβή των συστάσεων αυτών, εκδίδουν έκθεση ελέγχου της εφαρμογής στην οποία παρατίθενται τα εν λόγω μέτρα. Σε περίπτωση που δεν υλοποιήσουν τις επιχειρησιακές συστάσεις, αιτιολογούν στην έκθεση εκτέλεσης του ελέγχου τους λόγους για τους οποίους δεν το έπραξαν και παραθέτουν τυχόν εναλλακτικά μέτρα που έλαβαν για να αντιμετωπίσουν τυχόν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν.

7. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87 για να συμπληρώνει τον παρόντα κανονισμό θεσπίζοντας τους αναγκαίους κανόνες για τη διενέργεια των ελέγχων σύμφωνα με το παρόν άρθρο, ιδίως όσον αφορά τους αναγκαίους κανόνες για τα διαδικαστικά στάδια, τις μεθοδολογίες ελέγχου και τα υποδείγματα υποβολής εκθέσεων για τους ελέγχους που διενεργούνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Οι εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις λαμβάνουν υπόψη τυχόν προαιρετικά ελεγκτικά πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο ε).

Άρθρο 38

Συστήματα συστάσεων

Επιπλέον των απαιτήσεων που ορίζονται στο άρθρο 27, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης που χρησιμοποιούν συστήματα συστάσεων παρέχουν τουλάχιστον μία επιλογή για καθένα από τα συστήματα συστάσεων τους που δεν βασίζεται στην κατάρτιση προφίλ, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

Άρθρο 39

Πρόσθετη διαφάνεια επιγραμμικών διαφήμισεων

1. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης που παρουσιάζουν διαφημίσεις στις επιγραμμικές διεπαφές τους συγκεντρώνουν και δημοσιοποιούν, σε ειδικό τμήμα της επιγραμμικής επαφής τους, μέσω αξιόπιστου εργαλείου που παρέχει δυνατότητα αναζήτησης και επιτρέπει αναζητήσεις πολλαπλών κριτηρίων, και μέσω διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών, ένα αποθετήριο το οποίο περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2, για ολόκληρη την περίοδο κατά την οποία παρουσιάζουν μία διαφήμιση και έως ένα έτος μετά την τελευταία παρουσίαση της διαφήμισης στις επιγραμμικές διεπαφές τους. Μεριμνούν ώστε το αποθετήριο να μην περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των αποδεκτών της υπηρεσίας στους οποίους προβαλλόταν ή μπορούσε να έχει παρουσιαστεί η διαφήμιση και καταβάλλουν εύλογες προσπάθειες για να διασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες είναι ακριβείς και πλήρεις.

2. Το αποθετήριο περιλαμβάνει τουλάχιστον όλες τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) το περιεχόμενο της διαφήμισης, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος του προϊόντος, της υπηρεσίας ή της επωνυμίας, καθώς και του αντικειμένου της διαφήμισης·
- β) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου παρουσιάζεται η διαφήμιση·
- γ) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που πλήρωσε για τη διαφήμιση, εάν αυτό το πρόσωπο είναι διαφορετικό από εκείνο που αναφέρεται στο στοιχείο β)·
- δ) την περίοδο κατά την οποία παρουσιαζόταν η διαφήμιση·
- ε) εάν η διαφήμιση προοριζόταν για παρουσίαση ειδικά σε μία ή περισσότερες συγκεκριμένες ομάδες αποδεκτών της υπηρεσίας και, εάν ναι, τις κύριες παραμέτρους που χρησιμοποιούνταν για τον σκοπό αυτόν, συμπεριλαμβανομένων, όπου αρμόζει, των βασικών παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για την εξαίρεση συμπεριληψής μίας ή περισσότερων τέτοιων συγκεκριμένων ομάδων·
- στ) τις εμπορικές ανακοινώσεις που δημοσιεύτηκαν στην πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα και προσδιορίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2·
- ζ) τον συνολικό αριθμό αποδεκτών της υπηρεσίας που έχει επιτευχθεί και, κατά περίπτωση, το άθροισμα, ανά κάθε κράτος μέλος, για την ομάδα ή τις ομάδες αποδεκτών στους οποίους στόχευε συγκεκριμένα η διαφήμιση.

3. Όσον αφορά την παράγραφο 2 στοιχεία α), β) και γ), όταν ένας πάροχος πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης αφαιρέσει ή απενεργοποιήσει την πρόσβαση σε συγκεκριμένη διαφήμιση λόγω εικαζόμενης παρανομίας ή ασυμβατότητας με τους όρους και τις προϋποθέσεις της, το αποθετήριο δεν περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στα εν λόγω στοιχεία. Σε μία τέτοια περίπτωση, το αποθετήριο περιλαμβάνει, για τη συγκεκριμένη διαφήμιση, τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως ε) ή στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i), κατά περίπτωση.

Η Επιτροπή δύναται, κατόπιν διαβούλευσης με το συμβούλιο, τους σχετικούς διαπιστευμένους ερευνητές που αναφέρονται στο άρθρο 40 και το κοινό, να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη δομή, την οργάνωση και τις λειτουργίες των αποθετηρίων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 40

Πρόσβαση και έλεγχος δεδομένων

1. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης παρέχουν στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης ή στην Επιτροπή, μετά από αιτιολογημένο αίτημά τους και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, που ορίζεται στο εν λόγω αίτημα, πρόσβαση σε δεδομένα τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό.

2. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και η Επιτροπή χρησιμοποιούν τα δεδομένα στα οποία αποκτούν πρόσβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1, αποκλειστικά για τον σκοπό παρακολούθησης και αξιολόγησης της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό, λαμβάνουν δε δεόντως υπόψη τους τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης και των αποδεκτών της οικείας υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών, και ιδίως των εμπορικών απορρήτων, διατηρώντας παράλληλα την ασφάλεια της υπηρεσίας τους.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, κατόπιν αιτήματος είτε από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης είτε από την Επιτροπή, εξηγούν τον σχεδιασμό, τη λογική, τη λειτουργία και τη δοκιμή των αλγοριθμικών συστημάτων τους, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων συστάσεών τους.

4. Κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης παρέχουν, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος όπως ορίζεται στο αίτημα, πρόσβαση σε δεδομένα σε διαπιστευμένους ερευνητές οι οποίοι πληρούν τις απαιτήσεις της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου, με μοναδικό σκοπό τη διεξαγωγή έρευνας που συμβάλλει στην ανίχνευση, τον εντοπισμό και την κατανόηση συστημικών κινδύνων στην Ένωση, όπως ορίζονται δυνάμει του άρθρου 34 παράγραφος 1, και στην αξιολόγηση της καταλληλότητας, της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των μέτρων περιορισμού των κινδύνων σύμφωνα με το άρθρο 35.

5. Εντός 15 ημερών από την παραλαβή αιτήματος στο οποίο αναφέρεται η παράγραφος 4, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης μπορούν να ζητήσουν από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης να τροποποιήσει το αίτημα, εφόσον θεωρήσουν ότι δεν είναι σε θέση να χορηγήσουν πρόσβαση στα ζητούμενα δεδομένα για έναν από τους ακόλουθους δύο λόγους:

α) δεν έχουν πρόσβαση στα δεδομένα·

β) η παροχή πρόσβασης στα δεδομένα θα έχει ως αποτέλεσμα να υπάρξουν σημαντικά τρωτά σημεία για την ασφάλεια της υπηρεσίας τους ή για την προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών, ιδίως εμπορικών απορρήτων.

6. Τα αιτήματα τροποποίησης σύμφωνα με την παράγραφο 5 περιέχουν προτάσεις για ένα ή περισσότερα εναλλακτικά μέσα παροχής πρόσβασης στα ζητούμενα δεδομένα ή σε άλλα δεδομένα, που είναι κατάλληλα και επαρκή για τους σκοπούς του αιτήματος.

Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης αποφασίζει επί του αιτήματος τροποποίησης εντός 15 ημερών και κοινοποιεί στον πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης την απόφασή του και, κατά περίπτωση, το τροποποιημένο αίτημα και τη νέα προθεσμία συμμόρφωσης με το αίτημα.

7. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης διευκολύνουν και παρέχουν πρόσβαση σε δεδομένα σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4 μέσω κατάλληλων διεπαφών που προσδιορίζονται στο αίτημα, συμπεριλαμβανομένων επιγραμμικών βάσεων δεδομένων ή διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών.

8. Κατόπιν δεόντως τεκμηριωμένης αίτησης που υποβάλλεται από ερευνητές, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης χορηγεί σε αυτούς τους ερευνητές καθεστώς «διαπιστευμένου ερευνητή» για την ειδική έρευνα που αναφέρεται στην αίτηση και εκδίδει αιτιολογημένο αίτημα πρόσβασης σε δεδομένα προς πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης σύμφωνα με την παράγραφο 4, στα οποία οι ερευνητές αποδεικνύουν ότι πληρούν όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) συνδέονται με ερευνητικό οργανισμό, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/790·
- β) είναι ανεξάρτητοι από εμπορικά συμφέροντα·
- γ) η αίτηση τους αποκαλύπτει τη χρηματοδότηση της έρευνας·
- δ) είναι σε θέση να τηρούν τις ειδικές απαιτήσεις ασφάλειας και εμπιστευτικότητας των δεδομένων που αντιστοιχούν σε κάθε αίτημα και να προστατεύουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ενώ επίσης περιγράφουν στο αίτημά τους τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που εφαρμόζουν για τον σκοπό αυτό·
- ε) με την αίτησή τους τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα της πρόσβασής τους στα δεδομένα καθώς και τα χρονικά πλαίσια για τα οποία ζητούν πρόσβαση, για τους σκοπούς της έρευνάς τους, και η συμβολή των αναμενόμενων ερευνητικών αποτελεσμάτων στους σκοπούς που ορίζονται στην παράγραφο 4·
- στ) οι προγραμματισμένες ερευνητικές δραστηριότητες θα διεξάγονται για τους σκοπούς που ορίζονται στην παράγραφο 4·
- ζ) δεσμεύονται να δημοσιοποιήσουν τα ερευνητικά τους αποτελέσματα δωρεάν, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την ολοκλήρωση της έρευνας και λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των αποδεκτών της οικείας υπηρεσίας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.

Μετά την παραλαβή της αίτησης σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης ενημερώνει την Επιτροπή και το συμβούλιο.

9. Οι ερευνητές μπορούν επίσης να υποβάλουν την αίτησή τους στον συντονιστή των ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ο ερευνητικός οργανισμός με τον οποίο συνδέονται. Μετά την παραλαβή της αίτησης σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών διενεργεί αρχική αξιολόγηση του κατά πόσον οι αντίστοιχοι ερευνητές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 8. Ο εν λόγω συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών στη συνέχεια αποστέλλει την αίτηση, μαζί με τα δικαιολογητικά έγγραφα που υπέβαλαν οι αντίστοιχοι ερευνητές και την αρχική αξιολόγηση, στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης αποφασίζει να απονείμει καθεστώς «διαπιστευμένου ερευνητή» χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Αρμόδιος να λάβει την τελική απόφαση για την απονομή του καθεστώτος «διαπιστευμένου ερευνητή», έχοντας λάβει δεόντως υπόψη την παρασχεθείσα αρχική αξιολόγηση, είναι ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 8.

10. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που χορήγησε το καθεστώς του διαπιστευμένου ερευνητή και εξέδωσε το αιτιολογημένο αίτημα πρόσβασης προς τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης υπέρ διαπιστευμένου ερευνητή, εκδίδει απόφαση για τον τερματισμό της πρόσβασης εάν διαπιστώσει, κατόπιν έρευνας είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει πληροφοριών που ελήφθησαν από τρίτα μέρη, ότι ο διαπιστευμένος ερευνητής δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 8 και ενημερώνει τον πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης σχετικά με την απόφαση. Πριν από τον τερματισμό της πρόσβασης, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών παρέχει στον διαπιστευμένο ερευνητή τη δυνατότητα να σχολιάσει τα πορίσματα της έρευνάς του και την πρόθεσή του να άρει την πρόσβαση.

11. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης κοινοποιούν στο συμβούλιο τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας των φυσικών προσώπων ή οντοτήτων στις οποίες έχουν χορηγήσει το καθεστώς του «διαπιστευμένου ερευνητή» σύμφωνα με την παράγραφο 8, καθώς και τον ερευνητικό σκοπό που θεμελιώνει το αίτημα, ή ενημερώνουν το συμβούλιο ότι έχουν άρει την πρόσβαση στα δεδομένα σύμφωνα με την παράγραφο 10.

12. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης παρέχουν πρόσβαση χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση σε δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων, όπου αυτό είναι τεχνικά εφικτό, δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, υπό την προϋπόθεση ότι τα δεδομένα είναι δημοσίως προσβάσιμα στην επιγραμμική διεπαφή τους για ερευνητές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με μη κερδοσκοπικούς φορείς, οργανισμούς και ενώσεις, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 8 στοιχεία β), γ), δ) και ε), και οι οποίοι χρησιμοποιούν τα δεδομένα αποκλειστικά για τη διεξαγωγή έρευνας που συμβάλλει στον εντοπισμό, την αναγνώριση και την κατανόηση συστημικών κινδύνων στην Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 1.

13. Η Επιτροπή, μετά από διαβούλευση με το συμβούλιο, εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που συμπληρώνουν τον παρόντα κανονισμό με τον καθορισμό των τεχνικών προϋποθέσεων υπό τις οποίες οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης ανταλλάσσουν δεδομένα σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4, καθώς και των σκοπών για τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα δεδομένα. Οι εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις ορίζουν τις ειδικές προϋποθέσεις βάσει των οποίων διεξάγεται αυτή η ανταλλαγή δεδομένων με ερευνητές σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, καθώς και σχετικούς αντικειμενικούς δείκτες, τις διαδικασίες και, όπου υπάρχει ανάγκη, ανεξάρτητους συμβουλευτικούς μηχανισμούς για την υποστήριξη της ανταλλαγής δεδομένων, λαμβανομένων υπόψη των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης και των αποδεκτών της σχετικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών, και ιδίως των εμπορικών απορρήτων, και με παράλληλη διατήρηση της ασφάλειας της υπηρεσίας τους.

Άρθρο 41

Υπηρεσία συμμόρφωσης

1. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης συστήνουν υπηρεσία συμμόρφωσης η οποία είναι ανεξάρτητη από τις επιχειρησιακές υπηρεσίες τους και απαρτίζεται από έναν ή περισσότερους υπεύθυνους συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένου του προϊστάμενου της υπηρεσίας συμμόρφωσης. Η εν λόγω υπηρεσία συμμόρφωσης διαθέτει επαρκείς εξουσίες, κύρος και πόρους, καθώς και πρόσβαση στο διοικητικό όργανο του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης με σκοπό την παρακολούθηση της συμμόρφωσης του εν λόγω παρόχου με τον παρόντα κανονισμό.

2. Το διοικητικό όργανο του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης διασφαλίζει ότι οι υπεύθυνοι συμμόρφωσης διαθέτουν τα επαγγελματικά προσόντα, τις γνώσεις, την πείρα και την ικανότητα που απαιτούνται για την εκπλήρωση των καθηκόντων που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Το διοικητικό όργανο του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης διασφαλίζει ότι ο προϊστάμενος της υπηρεσίας συμμόρφωσης είναι ανεξάρτητο ανώτερο διοικητικό στέλεχος με διακριτή αρμοδιότητα στην υπηρεσία συμμόρφωσης.

Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας συμμόρφωσης λογοδοτεί απευθείας στο διοικητικό όργανο του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης και μπορεί να διατυπώνει ανησυχίες και να προειδοποιεί το διοικητικό όργανο όταν οι κίνδυνοι που αναφέρονται στο άρθρο 34 ή η μη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό θίγουν ή δύνανται να θίξουν τον οικείο πάροχο της μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του διοικητικού οργάνου στο πλαίσιο των εποπτικών και διευθυντικών του καθηκόντων.

Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας συμμόρφωσης μπορεί να παυθεί από τα καθήκοντά του μόνον κατόπιν προηγούμενης έγκρισης του διοικητικού οργάνου του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης.

3. Οι υπεύθυνοι συμμόρφωσης έχουν τα ακόλουθα καθήκοντα:

- α) συνεργάζονται με τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και την Επιτροπή για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού·
- β) διασφαλίζουν ότι όλοι οι κίνδυνοι στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 34 αναγνωρίζονται και αναφέρονται δεόντως και ότι έχουν ληφθεί εύλογα, αναλογικά και αποτελεσματικά μέτρα περιορισμού των κινδύνων σύμφωνα με το άρθρο 35·
- γ) οργανώνουν και επιβλέπουν τις δραστηριότητες του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης που αφορούν τον ανεξάρτητο έλεγχο βάσει του άρθρου 37·

- δ) ενημερώνουν και παρέχουν συμβουλές στη διοίκηση και τους υπαλλήλους του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης όσον αφορά τις σχετικές υποχρεώσεις στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού·
- ε) παρακολουθούν τη συμμόρφωση του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης με τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του παρόντος κανονισμού·
- στ) κατά περίπτωση, παρακολουθούν τη συμμόρφωση του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει σύμφωνα με τους κώδικες δεοντολογίας δυνάμει των άρθρων 45 και 46 ή με τα πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων δυνάμει του άρθρου 48.

4. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης κοινοποιούν το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου επικεφαλής συμμόρφωσης στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και στην Επιτροπή.

5. Το διοικητικό όργανο του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης καθορίζει τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης του παρόχου οι οποίες διασφαλίζουν την ανεξαρτησία της υπηρεσίας συμμόρφωσης, ενώ επίσης επιβλέπει και λογοδοτεί για την εφαρμογή των ρυθμίσεων διακυβέρνησης, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ο διαχωρισμός των ευθυνών στο οργανωτικό πλαίσιο του παρόχου πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, η πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων, καθώς και η χρηστή διαχείριση των συστημικών κινδύνων που εντοπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 34.

6. Το διοικητικό όργανο εγκρίνει και επανεξετάζει τακτικά, τουλάχιστον άπαξ ετησίως, τις στρατηγικές και τις πολιτικές για την ανάληψη, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον περιορισμό των κινδύνων που εντοπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 34 και στους οποίους εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί η πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή η πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης.

7. Το διοικητικό όργανο αφιερώνει επαρκή χρόνο στην εξέταση των μέτρων που σχετίζονται με τη διαχείριση των κινδύνων. Συμμετέχει ενεργά στη λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με τη διαχείριση κινδύνων και μεριμνά ώστε να διατίθενται επαρκείς πόροι για τη διαχείριση των κινδύνων που εντοπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 34.

Άρθρο 42

Υποχρεώσεις διαφάνειας κατά την υποβολή εκθέσεων

1. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης δημοσιεύουν τις εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 το αργότερο εντός δύο μηνών από την ημερομηνία εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 33 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο και στη συνέχεια τουλάχιστον κάθε έξι μήνες.

2. Επιπλέον των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 15 και στο άρθρο 24 παράγραφος 1, οι εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου που δημοσιεύονται από παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών προσδιορίζουν:

- α) τους ανθρώπινους πόρους που διαθέτει ο πάροχος πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών για τον έλεγχο περιεχομένου όσον αφορά την υπηρεσία που προσφέρεται στην Ένωση, για κάθε κατά περίπτωση επίσημη γλώσσα των κρατών μελών, μεταξύ άλλων και για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 16 και 22, καθώς και για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 20·
- β) τα προσόντα και τη γλωσσική εμπειρογνομοσύνη των προσώπων που εκτελούν τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο στοιχείο α), καθώς και την κατάρτιση και την υποστήριξη που παρέχεται στο εν λόγω προσωπικό·
- γ) τους δείκτες ακρίβειας και τις σχετικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο ε), για κάθε επίσημη γλώσσα των κρατών μελών.

Οι εκθέσεις δημοσιεύονται σε τουλάχιστον μία από τις επίσημες γλώσσες των κρατών μελών.

3. Επιπλέον των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 24 παράγραφος 2, οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης περιλαμβάνουν στις εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου πληροφορίες σχετικά με τους μέσους μηνιαίους αποδέκτες της υπηρεσίας για κάθε κράτος μέλος.

4. Οι πάροχοι πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης διαβιβάζουν στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και στην Επιτροπή, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, και δημοσιοποιούν το αργότερο τρεις μήνες μετά την παραλαβή κάθε έκθεσης ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 4:

- α) έκθεση στην οποία παρατίθενται τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνων σύμφωνα με το άρθρο 34·
- β) τα συγκεκριμένα μέτρα περιορισμού τα οποία εφαρμόστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 1·
- γ) την έκθεση ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο 37 παράγραφος 4·
- δ) την έκθεση εκτέλεσης του ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο 37 παράγραφος 6·
- ε) όπου αρμόζει, πληροφορίες σχετικά με τις διαβουλεύσεις που διεξάγει ο πάροχος για την υποστήριξη των εκτιμήσεων κινδύνου και του σχεδιασμού των μέτρων περιορισμού του κινδύνου.

5. Ο πάροχος πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης μπορεί να αφαιρέσει τις πληροφορίες αυτές από τις δημόσια διαθέσιμες εκδόσεις όταν κρίνει ότι η δημοσίευση πληροφοριών σύμφωνα με την παράγραφο 4 θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών του παρόχου αυτού ή των αποδεκτών της υπηρεσίας, να δημιουργήσει σημαντικά τρωτά σημεία για την ασφάλεια της υπηρεσίας της, να υπονομεύσει τη δημόσια ασφάλεια ή να έχει επιβλαβείς επιπτώσεις για τους αποδέκτες. Στην περίπτωση αυτή, ο πάροχος διαβιβάζει τις πλήρεις εκδόσεις στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και στην Επιτροπή, συνοδευόμενες από αιτιολόγηση της αφαίρεσης των πληροφοριών από τις δημόσια διαθέσιμες εκδόσεις.

Άρθρο 43

Εποπτικό τέλος

1. Η Επιτροπή επιβάλλει στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης ετήσιο εποπτικό τέλος κατά τον ορισμό τους σύμφωνα με το άρθρο 33.

2. Το συνολικό ποσό των ετήσιων εποπτικών τελών καλύπτει τις εκτιμώμενες δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται η Επιτροπή σε σχέση με τα εποπτικά της καθήκοντα δυνάμει του παρόντος κανονισμού, ιδίως τις δαπάνες που σχετίζονται με τον ορισμό σύμφωνα με το άρθρο 33, τη δημιουργία, τη συντήρηση και τη λειτουργία της βάσης δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 και το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 85, τις παραπομπές δυνάμει του άρθρου 59, τη στήριξη του συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 62 και τα εποπτικά καθήκοντα σύμφωνα με το άρθρο 56 και το κεφάλαιο IV τμήμα 4.

3. Στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης επιβάλλεται ετήσιο εποπτικό τέλος για κάθε υπηρεσία για την οποία έχουν οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 33.

Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό του ποσού του ετήσιου εποπτικού τέλους για κάθε πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης. Κατά την έκδοση των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, η Επιτροπή εφαρμόζει τη μεθοδολογία που ορίζεται στην κατ' εξουσιοδότηση πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, και τηρεί τις αρχές που ορίζονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 88.

4. Η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 87, για τον καθορισμό της λεπτομερούς μεθοδολογίας και τις διαδικασίες για:

- α) τον προσδιορισμό των εκτιμώμενων δαπανών που αναφέρονται στην παράγραφο 2·
- β) τον προσδιορισμό των επιμέρους ετήσιων εποπτικών τελών που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχεία β) και γ)·
- γ) τον προσδιορισμό του μέγιστου συνολικού ορίου που ορίζεται στην παράγραφο 5 στοιχείο γ)· και
- δ) τις λεπτομερείς ρυθμίσεις για την καταβολή πληρωμών.

Κατά την έκδοση των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, η Επιτροπή τηρεί τις αρχές που ορίζονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

5. Η εκτελεστική πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο 3 και η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο 4 τηρούν τις ακόλουθες αρχές:

- α) κατά την εκτίμηση του συνολικού ποσού του ετήσιου εποπτικού τέλους λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος·
- β) το ετήσιο εποπτικό τέλος είναι ανάλογο προς τον αριθμό των μέσων μηνιαίων ενεργών αποδεκτών στην Ένωση για κάθε πολύ μεγάλη επιγραμμική πλατφόρμα ή κάθε πολύ μεγάλη επιγραμμική μηχανή αναζήτησης που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 33·
- γ) το συνολικό ποσό του ετήσιου εποπτικού τέλους που επιβάλλεται σε συγκεκριμένο πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης μηχανής αναζήτησης δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το 0,05 % του παγκόσμιου ετήσιου καθαρού εισοδήματός του κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

6. Τα επιμέρους ετήσια εποπτικά τέλη που επιβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου συνιστούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴¹⁾.

7. Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με το συνολικό ποσό των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για την εκπλήρωση των καθηκόντων δυνάμει του παρόντος κανονισμού και το συνολικό ποσό των επιμέρους ετήσιων εποπτικών τελών που επιβλήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος.

ΤΜΗΜΑ 6

Άλλες διατάξεις που αφορούν τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας

Άρθρο 44

Πρότυπα

1. Η Επιτροπή διαβουλευείται με το συμβούλιο και στηρίζει και προωθεί την εκπόνηση και την εφαρμογή προαιρετικών προτύπων τα οποία καθορίζονται από αρμόδιους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης, τουλάχιστον όσον αφορά τα ακόλουθα:

- α) ηλεκτρονική υποβολή ειδοποιήσεων σύμφωνα με το άρθρο 16·
- β) υποδείγματα, πρότυπα σχεδιασμού και διαδικασιών για την επικοινωνία με τους αποδέκτες της υπηρεσίας με φιλικό προς τον χρήστη τρόπο σχετικά με τους περιορισμούς που απορρέουν από τους όρους και τις προϋποθέσεις και τις αλλαγές σε αυτούς·
- γ) ηλεκτρονική υποβολή ειδοποιήσεων από αξιόπιστες πηγές επισημάνσης παράνομου περιεχομένου σύμφωνα με το άρθρο 22, μεταξύ άλλων, μέσω διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών·
- δ) ειδικές διεπαφές, συμπεριλαμβανομένων των διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών, με σκοπό να διευκολυνθεί η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 39 και 40·
- ε) έλεγχος των πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης σύμφωνα με το άρθρο 37·
- στ) διαλειτουργικότητα των αποθετηρίων διαφημίσεων που αναφέρονται στο άρθρο 39 παράγραφος 2·
- ζ) διαβίβαση δεδομένων μεταξύ ενδιάμεσων διαφημιστικών υπηρεσιών για τη στήριξη των υποχρεώσεων διαφάνειας σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) και δ)·
- η) τεχνικά μέτρα που επιτρέπουν τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις σχετικά με τη διαφήμιση που περιλαμβάνονται στον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων σχετικά με ευδιάκριτες σημάνσεις για διαφημίσεις και εμπορικές ανακοινώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 26·

⁽⁴¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

- θ) διεπαφές επιλογής και παρουσίαση πληροφοριών σχετικά με τις κύριες παραμέτρους των διαφόρων τύπων συστημάτων συστάσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 38·
- ι) πρότυπα για στοχευμένα μέτρα για την προστασία των ανηλίκων στο διαδίκτυο.

2. Η Επιτροπή στηρίζει την επικαιροποίηση των προτύπων με βάση τις τεχνολογικές εξελίξεις και τη συμπεριφορά των αποδεκτών των εν λόγω υπηρεσιών. Οι σχετικές πληροφορίες σχετικά με την επικαιροποίηση των προτύπων είναι δωρεάν διαθέσιμες στο κοινό και εύκολα προσβάσιμες.

Άρθρο 45

Κώδικες δεοντολογίας

1. Η Επιτροπή και το συμβούλιο ενθαρρύνουν και διευκολύνουν την εκπόνηση εθελοντικών κωδικών δεοντολογίας σε επίπεδο Ένωσης με σκοπό να συμβάλουν στην ορθή εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των ειδικών προκλήσεων της αντιμετώπισης διαφόρων ειδών παράνομου περιεχομένου και συστημικών κινδύνων, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο ιδίως όσον αφορά τον ανταγωνισμό και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Όταν εμφανίζεται σημαντικός συστημικός κίνδυνος κατά την έννοια του άρθρου 34 παράγραφος 1, ο οποίος αφορά αρκετές πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης, η Επιτροπή δύναται να καλεί τους οικείους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, και άλλους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών, πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, επιγραμμικών πλατφορμών και άλλων ενδιάμεσων υπηρεσιών, ανάλογα με την περίπτωση, καθώς και σχετικές αρμόδιες αρχές, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους σχετικούς συμφεροντούχους, να συμμετάσχουν στην εκπόνηση κωδικών δεοντολογίας, για παράδειγμα, με τον καθορισμό δεσμεύσεων για τη λήψη ειδικών μέτρων περιορισμού των κινδύνων, καθώς και τη θέσπιση πλαισίου τακτικής υποβολής εκθέσεων σχετικά με μέτρα που λαμβάνονται και τα αποτελέσματά τους.

3. Κατά την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2, η Επιτροπή και το συμβούλιο και, κατά περίπτωση, άλλοι φορείς έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν ότι οι κώδικες δεοντολογίας ορίζουν σαφώς τους συγκεκριμένους στόχους τους, περιέχουν βασικούς δείκτες επιδόσεων για τη μέτρηση της επίτευξης των στόχων αυτών και λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις ανάγκες και τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερόμενων μερών, και ιδίως των πολιτών, σε επίπεδο Ένωσης. Η Επιτροπή και το συμβούλιο έχουν επίσης ως στόχο να διασφαλίσουν ότι οι συμμετέχοντες υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις στην Επιτροπή και στους αντίστοιχους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασής τους σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται και τα αποτελέσματά τους, όπως αυτά μετρώνται με βάση τους βασικούς δείκτες επιδόσεων που περιέχουν οι κώδικες δεοντολογίας. Οι βασικοί δείκτες επιδόσεων και οι δεσμεύσεις υποβολής εκθέσεων λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές ως προς το μέγεθος και την ικανότητα μεταξύ διαφόρων συμμετεχόντων.

4. Η Επιτροπή και το συμβούλιο αξιολογούν κατά πόσον οι κώδικες δεοντολογίας πληρούν τους στόχους που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 3 και παρακολουθούν και αξιολογούν τακτικά την επίτευξη των στόχων τους, σε σχέση με τους βασικούς δείκτες επιδόσεων που μπορεί να περιέχουν. Δημοσιεύουν τα συμπεράσματά τους.

Η Επιτροπή και το συμβούλιο επίσης ενθαρρύνουν και διευκολύνουν την τακτική αναθεώρηση και προσαρμογή των κωδικών δεοντολογίας.

Σε περίπτωση συστηματικής μη συμμόρφωσης με τους κώδικες δεοντολογίας, η Επιτροπή και το συμβούλιο μπορούν να καλέσουν τους υπογράφοντες τους κώδικες δεοντολογίας να λάβουν τα αναγκαία μέτρα.

Άρθρο 46

Κώδικες δεοντολογίας για την επιγραμμική διαφήμιση

1. Η Επιτροπή ενθαρρύνει και διευκολύνει την εκπόνηση εθελοντικών κωδικών δεοντολογίας σε επίπεδο Ένωσης από παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών και άλλων σχετικών παρόχων υπηρεσιών, όπως οι πάροχοι ενδιάμεσων επιγραμμικών διαφημιστικών υπηρεσιών, άλλοι φορείς που συμμετέχουν στην αξιακή αλυσίδα της προγραμματικής διαφήμισης, ή οργανισμοί που εκπροσωπούν αποδέκτες της υπηρεσίας και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή αρμόδιες αρχές, με σκοπό να συνεισφέρουν στην περαιτέρω διαφάνεια όσον συμμετέχουν στην αξιακή αλυσίδα της επιγραμμικής διαφήμισης πέραν των απαιτήσεων των άρθρων 26 και 39.

2. Η Επιτροπή έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι με τους κώδικες δεοντολογίας επιδιώκεται η αποτελεσματική διαβίβαση πληροφοριών, με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων και των συμφερόντων όλων των εμπλεκόμενων μερών, καθώς και ένα ανταγωνιστικό, διαφανές και δίκαιο περιβάλλον στην επιγραμμική διαφήμιση, σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο, ιδίως σε σχέση με τον ανταγωνισμό και την προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η Επιτροπή έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι κώδικες δεοντολογίας ξετάζουν τουλάχιστον τα εξής:

- α) τη διαβίβαση πληροφοριών που κατέχουν οι πάροχοι ενδιάμεσων επιγραμμικών διαφημιστικών υπηρεσιών σε αποδέκτες της υπηρεσίας όσον αφορά τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 26 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) και δ)·
- β) τη διαβίβαση πληροφοριών που κατέχουν οι πάροχοι ενδιάμεσων επιγραμμικών διαφημιστικών υπηρεσιών στα αποθετήρια σύμφωνα με το άρθρο 39·
- γ) σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την οικονομική αξιοποίηση των δεδομένων.

3. Η Επιτροπή ενθαρρύνει την εκπόνηση των κωδίκων δεοντολογίας έως 18 Φεβρουαρίου 2025 και την εφαρμογή τους έως τις 18 Αυγούστου 2025.

4. Η Επιτροπή ενθαρρύνει όλους τους παράγοντες της αξιακής αλυσίδας της επιγραμμικής διαφήμισης σύμφωνα με την παράγραφο 1 να αποδεχθούν τις δεσμεύσεις που αναφέρονται στους κώδικες δεοντολογίας, και να συμμορφωθούν με αυτές.

Άρθρο 47

Κώδικες δεοντολογίας για την προσβασιμότητα

1. Η Επιτροπή ενθαρρύνει και διευκολύνει την εκπόνηση κωδίκων δεοντολογίας σε επίπεδο Ένωσης με τη συμμετοχή παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών και άλλων σχετικών παρόχων υπηρεσιών, οργανώσεων που εκπροσωπούν αποδέκτες της υπηρεσίας και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ή σχετικών αρχών για την προώθηση της πλήρους και αποτελεσματικής ισότιμης συμμετοχής μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης σε επιγραμμικές υπηρεσίες οι οποίες, μέσω του αρχικού σχεδιασμού τους ή της μεταγενέστερης προσαρμογής τους, αντιμετωπίζουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των ατόμων με αναπηρία.

2. Η Επιτροπή επιδιώκει να διασφαλίσει ότι με τους κώδικες δεοντολογίας επιδιώκεται η διασφάλιση της προσβασιμότητας των εν λόγω υπηρεσιών, σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η προβλεπόμενη χρήση τους από άτομα με αναπηρία. Η Επιτροπή επιδιώκει να διασφαλίσει ότι με τους κώδικες δεοντολογίας επιτυγχάνονται τουλάχιστον οι εξής στόχοι:

- α) ο σχεδιασμός και η προσαρμογή υπηρεσιών ώστε να καθίστανται προσβάσιμες σε άτομα με αναπηρία, καθιστώντας τις αντιληπτές, εύχρηστες, κατανοητές και αξιόπιστες·
- β) η επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο οι υπηρεσίες πληρούν τις ισχύουσες απαιτήσεις προσβασιμότητας και η διάθεση των πληροφοριών αυτών στο κοινό με προσβάσιμο τρόπο για άτομα με αναπηρία·
- γ) η διάθεση των πληροφοριών, των εντύπων και των μέτρων που παρέχονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό κατά τρόπον ώστε να είναι εύκολη η εύρεση και η κατανόησή τους και να είναι προσβάσιμα από άτομα με αναπηρία.

3. Η Επιτροπή ενθαρρύνει την εκπόνηση των κωδίκων δεοντολογίας έως τις 18 Φεβρουαρίου 2025 και την εφαρμογή τους έως τις 18 Αυγούστου 2025.

Άρθρο 48

Πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων

1. Το συμβούλιο δύναται να συστήσει στην Επιτροπή να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες για την εκπόνηση, σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4, εθελοντικών πρωτοκόλλων διαχείρισης κρίσεων για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης. Οι εν λόγω καταστάσεις κρίσης περιορίζονται αυστηρά σε έκτακτες περιστάσεις οι οποίες επηρεάζουν τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία.

2. Η Επιτροπή ενθαρρύνει και διευκολύνει τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών, πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, και, κατά περίπτωση, τους παρόχους άλλων επιγραμμικών πλατφορμών ή άλλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, να συμμετάσχουν στην εκπόνηση, τη δοκιμή και την εφαρμογή των εν λόγω πρωτοκόλλων διαχείρισης κρίσεων. Η Επιτροπή στοχεύει να διασφαλίσει ότι τα εν λόγω πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων περιλαμβάνουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:

- α) προβολή ευδιάκριτων πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση κρίσης οι οποίες παρέχονται από αρχές των κρατών μελών ή σε επίπεδο Ένωσης ή, ανάλογα με το πλαίσιο της κρίσης, από άλλους σχετικούς αξιόπιστους φορείς·
- β) διασφάλιση ότι ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών ορίζει συγκεκριμένο σημείο επαφής για τη διαχείριση κρίσεων· κατά περίπτωση, μπορεί να πρόκειται για ηλεκτρονικό σημείο επαφής που αναφέρεται στο άρθρο 11 ή, στην περίπτωση των παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, για τον υπεύθυνο συμμόρφωσης που αναφέρεται στο άρθρο 41·
- γ) κατά περίπτωση, προσαρμογή των πόρων που διατίθενται για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 16, 20, 22, 23 και 35 στις ανάγκες που δημιουργούνται από την κατάσταση κρίσης.

3. Η Επιτροπή ζητεί τη συμμετοχή των, κατά περίπτωση, αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και μπορεί επίσης να ζητεί τη συμμετοχή οργάνων, οργανισμών και υπηρεσιών της Ένωσης στην εκπόνηση, τη δοκιμή και την εποπτεία της εφαρμογής των πρωτοκόλλων διαχείρισης κρίσεων. Η Επιτροπή μπορεί, όταν κρίνεται απαραίτητο και σκόπιμο, να ζητεί επίσης τη συμμετοχή οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ή άλλων σχετικών οργανισμών στην εκπόνηση των πρωτοκόλλων διαχείρισης κρίσεων.

4. Η Επιτροπή έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι τα πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων ορίζουν σαφώς όλα τα ακόλουθα:

- α) τις συγκεκριμένες παραμέτρους που καθορίζουν τι συνιστά την ειδική έκτακτη περίπτωση την οποία επιδιώκει να αντιμετωπίσει το πρωτόκολλο διαχείρισης κρίσεων και τους επιδιωκόμενους στόχους·
- β) τον ρόλο κάθε συμμετέχοντος και τα μέτρα που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την εκπόνηση και μετά την ενεργοποίηση του πρωτοκόλλου διαχείρισης κρίσεων·
- γ) σαφή διαδικασία για τον προσδιορισμό του χρόνου ενεργοποίησης του πρωτοκόλλου διαχείρισης κρίσεων·
- δ) σαφή διαδικασία για τον προσδιορισμό της περιόδου κατά την οποία πρέπει να ληφθούν τα προς λήψη μέτρα μόλις ενεργοποιηθεί το πρωτόκολλο διαχείρισης κρίσεων, η οποία περιορίζεται αυστηρά σε ό,τι είναι αναγκαίο για την αντιμετώπιση των οικείων ειδικών έκτακτων περιστάσεων·
- ε) διασφαλίσεις για την αντιμετώπιση τυχόν αρνητικών επιπτώσεων ως προς την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, ιδίως της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης και του δικαιώματος στην απαγόρευση των διακρίσεων·
- στ) διαδικασία για τη δημοσίευση έκθεσης σχετικά με τυχόν ληφθέντα μέτρα, τη διάρκεια και τα αποτελέσματά τους, μετά τον τερματισμό της κατάστασης κρίσης.

5. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι ένα πρωτόκολλο διαχείρισης κρίσεων δεν αντιμετωπίζει αποτελεσματικά την κατάσταση κρίσης ή προκειμένου να διασφαλίσει την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο ε), ζητεί από τους συμμετέχοντες να αναθεωρήσουν το πρωτόκολλο διαχείρισης κρίσεων και να λάβουν πρόσθετα μέτρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ 1

Αρμόδιες αρχές και εθνικοί συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών

Άρθρο 49

Αρμόδιες αρχές και συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν μία ή περισσότερες αρμόδιες αρχές ως υπεύθυνες για την επίβλεψη των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών και την επιβολή του παρόντος κανονισμού («αρμόδιες αρχές»).

2. Τα κράτη μέλη ορίζουν μία από τις αρμόδιες αρχές ως τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών τους. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών είναι υπεύθυνος για όλα τα ζητήματα που αφορούν την επίβλεψη και την επιβολή του παρόντος κανονισμού στο εν λόγω κράτος μέλος, εκτός εάν το οικείο κράτος έχει αναθέσει ειδικά καθήκοντα ή τομείς σε άλλες αρμόδιες αρχές. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών είναι σε κάθε περίπτωση υπεύθυνος για τη διασφάλιση του συντονισμού σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά τα ζητήματα αυτά και για τη συμβολή στην αποτελεσματική και συνεπή επίβλεψη και επιβολή του παρόντος κανονισμού σε ολόκληρη την Ένωση.

Για τον σκοπό αυτόν, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών συνεργάζονται μεταξύ τους, με άλλες εθνικές αρμόδιες αρχές, το συμβούλιο και την Επιτροπή, με την επιφύλαξη της δυνατότητας των κρατών μελών να προβλέπουν μηχανισμούς συνεργασίας και τακτικές ανταλλαγές απόψεων μεταξύ του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών και άλλων εθνικών αρχών, κατά περίπτωση, για την εκτέλεση των αντίστοιχων καθηκόντων τους.

Όταν ένα κράτος μέλος ορίζει μία ή περισσότερες αρμόδιες αρχές επιπροσθέτως του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών, διασφαλίζει τον σαφή καθορισμό των αντίστοιχων καθηκόντων των εν λόγω αρχών και του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών, καθώς και τη στενή και αποτελεσματική συνεργασία τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

3. Τα κράτη μέλη ορίζουν τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών έως τις 17 Φεβρουαρίου 2024.

Τα κράτη μέλη δημοσιοποιούν και κοινοποιούν στην Επιτροπή και το συμβούλιο την ονομασία της αρμόδιας αρχής τους που ορίζεται ως συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών και πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο επικοινωνίας με αυτήν. Το οικείο κράτος μέλος κοινοποιεί στην Επιτροπή και το συμβούλιο την ονομασία των άλλων αρμόδιων αρχών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 καθώς και τα αντίστοιχα καθήκοντά τους.

4. Οι εφαρμοστέες διατάξεις για τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, όπως ορίζονται στα άρθρα 50, 51 και 56, εφαρμόζονται επίσης σε κάθε άλλη αρμόδια αρχή που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 50

Απαιτήσεις για τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών τους εκτελούν τα καθήκοντά τους βάσει του παρόντος κανονισμού με αμερόληπτο, διαφανή και έγκαιρο τρόπο. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών τους να διαθέτουν όλους τους απαραίτητους πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, μεταξύ των οποίων επαρκείς τεχνικούς, χρηματοδοτικούς και ανθρώπινους πόρους για την επαρκή εποπτεία όλων των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών του διαθέτει επαρκή αυτονομία όσον αφορά τη διαχείριση του προϋπολογισμού του εντός των συνολικών ορίων του προϋπολογισμού, ώστε να μην επηρεάζεται αρνητικά η ανεξαρτησία του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών.

2. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και την άσκηση των εξουσιών τους σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών ενεργούν με απόλυτη ανεξαρτησία. Παραμένουν απαλλαγμένοι από οποιαδήποτε εξωτερική επιρροή, άμεση ή έμμεση, και δεν ζητούν ούτε λαμβάνουν οδηγίες από οποιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή ή από οποιονδήποτε ιδιωτικό φορέα.

3. Η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου δεν θίγει τα καθήκοντα των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών στο πλαίσιο του συστήματος επίβλεψης και επιβολής που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό και τη συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 2. Η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει την άσκηση δικαστικού ελέγχου και επίσης δεν θίγει τις αναλογικές απαιτήσεις λογοδοσίας όσον αφορά τις γενικές δραστηριότητες των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, όπως οι οικονομικές δαπάνες ή η υποβολή εκθέσεων στα εθνικά κοινοβούλια, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω απαιτήσεις δεν υπονομεύουν την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 51

Εξουσίες των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών

1. Όταν απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους βάσει του παρόντος κανονισμού, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών διαθέτουν τις ακόλουθες εξουσίες έρευνας, όσον αφορά τη συμπεριφορά παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους τους:

- α) την εξουσία να ζητούν από αυτούς τους παρόχους, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που ενεργεί για σκοπούς που αφορούν τις εμπορικές, επιχειρηματικές, βιοτεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες, το οποίο μπορεί εύλογα να γνωρίζει πληροφορίες σχετικά με εικαζόμενη παράβαση του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών που διενεργούν τους ελέγχους που αναφέρονται στο άρθρο 37 και στο άρθρο 75 παράγραφος 2, να παράσχουν τις εν λόγω πληροφορίες χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση·
- β) την εξουσία να διενεργούν ή να ζητούν από δικαστική αρχή του κράτους μέλους τους να διατάσσει τη διενέργεια επιθεωρήσεων οποιωνδήποτε εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν οι εν λόγω πάροχοι ή τα εν λόγω πρόσωπα για σκοπούς που αφορούν τις εμπορικές, επιχειρηματικές, βιοτεχνικές ή επαγγελματικές τους δραστηριότητες ή να ζητούν από άλλες δημόσιες αρχές τη διενέργειά τους, προκειμένου να εξετάσουν, να κατάσχουν, να λάβουν ή να αποκτήσουν αντίγραφα πληροφοριών σχετικών με εικαζόμενη παράβαση σε οποιαδήποτε μορφή, ανεξάρτητα από το μέσο αποθήκευσης·
- γ) την εξουσία να ζητούν από οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού ή εκπρόσωπο των εν λόγω παρόχων ή των εν λόγω προσώπων να παράσχει εξηγήσεις όσον αφορά κάθε πληροφορία σχετική με εικαζόμενη παράβαση και να καταγράψουν τις απαντήσεις κατόπιν συγκατάθεσής τους με κάθε τεχνικό μέσο.

2. Όταν απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών διαθέτουν τις ακόλουθες εξουσίες επιβολής, όσον αφορά τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους τους:

- α) την εξουσία να αποδέχονται τις δεσμεύσεις που παρέχουν οι εν λόγω πάροχοι σε σχέση με τη συμμόρφωσή τους με τον παρόντα κανονισμό και να καθιστούν τις δεσμεύσεις αυτές υποχρεωτικές·
- β) την εξουσία να διατάσσουν την παύση των παραβάσεων και να επιβάλλουν, κατά περίπτωση, διορθωτικά μέτρα αναλογικά με την παράβαση και αναγκαία για την παύση της παράβασης, ή να ζητούν από δικαστική αρχή του κράτους μέλους τους να διατάξει την παύση ή να επιβάλει τα σχετικά μέτρα·
- γ) την εξουσία να επιβάλλουν πρόστιμα, ή να ζητούν την επιβολή τους από δικαστική αρχή του κράτους μέλους τους, σύμφωνα με το άρθρο 52 λόγω μη συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε από τις εντολές έρευνας που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου·
- δ) την εξουσία να επιβάλλουν περιοδική χρηματική ποινή ή να ζητούν την επιβολή της από δικαστική αρχή του κράτους μέλους τους, σύμφωνα με το άρθρο 52 για να διασφαλιστεί η παύση της παράβασης σε συμμόρφωση με εντολή που εκδίδεται σύμφωνα με το στοιχείο β) του παρόντος εδαφίου ή λόγω μη συμμόρφωσης με οποιαδήποτε από τις εντολές έρευνας που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου·
- ε) την εξουσία να θεσπίζουν αναλογικά προσωρινά μέτρα ή να ζητούν από δικαστική αρχή του κράτους μέλους τους να το πράξει, για την αποφυγή κινδύνου σοβαρής βλάβης.

Όσον αφορά τα στοιχεία γ) και δ) του πρώτου εδαφίου, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών έχουν επίσης τις εξουσίες επιβολής που ορίζονται στα στοιχεία αυτά σε σχέση με τα άλλα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 λόγω μη συμμόρφωσης με οποιαδήποτε από τις εντολές που εκδίδονται προς αυτά σύμφωνα με την εν λόγω παράγραφο. Ασκούν τις εν λόγω εξουσίες επιβολής μόνον αφού παράσχουν εγκαίρως στα εν λόγω άλλα πρόσωπα όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν τις εντολές αυτές, συμπεριλαμβανομένων της τεθείσας προθεσμίας, των προστίμων ή των περιοδικών χρηματικών ποινών που ενδέχεται να επιβληθούν λόγω μη συμμόρφωσης και των δυνατοτήτων προσφυγής.

3. Όταν απαιτείται για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, όσον αφορά τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους τους, όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες εξουσίες σύμφωνα με το παρόν άρθρο για την παύση της παράβασης και η παράβαση δεν έχει αποκατασταθεί ή συνεχίζεται και προκαλεί σοβαρές επιβλαβείς συνέπειες οι οποίες δεν μπορούν να αποφευχθούν μέσω της άσκησης άλλων εξουσιών που είναι διαθέσιμες βάσει του ενωσιακού δικαίου ή του εθνικού δικαίου, διαθέτουν επίσης την εξουσία να λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

- α) να ζητούν από το διοικητικό όργανο των εν λόγω παρόχων, χωρίς περιττή καθυστέρηση, να εξετάσει την κατάσταση, να εγκρίνει και να υποβάλει σχέδιο δράσης που να καθορίζει τα αναγκαία μέτρα για την παύση της παράβασης, να διασφαλίσει ότι ο πάροχος λαμβάνει τα μέτρα αυτά και να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί·
- β) όταν ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θεωρεί ότι ένας πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών δεν συμμορφώνεται επαρκώς με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α), ότι η παράβαση δεν έχει αποκατασταθεί ή συνεχίζεται και προκαλεί σοβαρές επιβλαβείς συνέπειες και ότι η εν λόγω παράβαση συνεπάγεται ποινικό αδίκημα που συνιστά απειλή για τη ζωή ή την ασφάλεια ατόμων, να ζητά από την αρμόδια δικαστική αρχή του κράτους μέλους του να διατάξει τον προσωρινό περιορισμό της πρόσβασης των αποδεκτών της υπηρεσίας που αφορά η παράβαση ή, μόνον όταν αυτό δεν είναι τεχνικά εφικτό, της πρόσβασης στην επιγραμμική διεπαφή του παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών στην οποία πραγματοποιείται η παράβαση.

Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών, προτού υποβάλει το αίτημα που αναφέρεται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, καλεί τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν γραπτές παρατηρήσεις εντός προθεσμίας δύο εβδομάδων τουλάχιστον, περιγράφοντας τα μέτρα που προτίθεται να ζητήσει και προσδιορίζοντας τον σκοπούμενο αποδέκτη ή αποδέκτες αυτών, εκτός εάν ενεργεί κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 82. Ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών, ο σκοπούμενος αποδέκτης ή αποδέκτες και κάθε άλλος τρίτος που διαθέτει αποδεδειγμένο έννομο συμφέρον έχει δικαίωμα να συμμετέχει στη διαδικασία ενώπιον της αρμόδιας δικαστικής αρχής. Κάθε μέτρο που διατάσσεται είναι αναλογικό με τη φύση, τη βαρύτητα, την επανάληψη και τη διάρκεια της παράβασης, χωρίς να περιορίζει αδικαιολόγητα την πρόσβαση αποδεκτών της οικείας υπηρεσίας σε νόμιμες πληροφορίες.

Ο περιορισμός πρόσβασης ισχύει για περίοδο τεσσάρων εβδομάδων, με την επιφύλαξη της δυνατότητας της αρμόδιας δικαστικής αρχής να επιτρέπει, με την εντολή της, στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών να παρατείνει την εν λόγω περίοδο για περαιτέρω περιόδους ίδιας διάρκειας, με την επιφύλαξη μέγιστου αριθμού παρατάσεων τον οποίο ορίζει η εν λόγω δικαστική αρχή. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών παρατείνει την περίοδο μόνον όταν θεωρεί ότι πληρούνται και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα συμφέροντα όλων των μερών που θίγονται από τον εν λόγω περιορισμό και όλες τις σχετικές περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένων τυχόν πληροφοριών που μπορεί να του παράσχει ο πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών, ο αποδέκτης ή οι αποδέκτες και κάθε άλλος τρίτος που διαθέτει αποδεδειγμένο έννομο συμφέρον:

- α) ο πάροχος των ενδιάμεσων υπηρεσιών δεν έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα για την παύση της παράβασης·
- β) ο προσωρινός περιορισμός δεν περιορίζει αδικαιολόγητα την πρόσβαση των αποδεκτών της υπηρεσίας σε νόμιμες πληροφορίες, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των αποδεκτών που θίγονται και κατά πόσον υπάρχουν επαρκείς και εύκολα προσβάσιμες εναλλακτικές.

Όταν ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών θεωρεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο τρίτο εδάφιο στοιχείο α) και β), αλλά δεν μπορεί να παρατείνει περαιτέρω την περίοδο σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο, υποβάλλει στην αρμόδια δικαστική αρχή νέο αίτημα, όπως προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β).

4. Οι εξουσίες που παρατίθενται στις παραγράφους 1, 2 και 3 δεν θίγουν το τμήμα 3.
5. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών κατά την άσκηση των εξουσιών τους που παρατίθενται στις παραγράφους 1, 2 και 3 είναι αποτελεσματικά, αποτρεπτικά και αναλογικά, λαμβανομένων ιδίως υπόψη της φύσης, της βαρύτητας, της επανάληψης και της διάρκειας της παράβασης ή της υποπτευόμενης παράβασης την οποία αφορούν τα μέτρα αυτά, καθώς και της οικονομικής, τεχνικής και επιχειρησιακής ικανότητας του παρόχου των οικείων ενδιάμεσων υπηρεσιών, ανάλογα με την περίπτωση.
6. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν ειδικούς όρους και διαδικασίες για την άσκηση των εξουσιών σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3 και διασφαλίζουν ότι οποιαδήποτε άσκηση των εν λόγω εξουσιών υπόκειται σε επαρκείς διασφαλίσεις που ορίζονται στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο σε συμμόρφωση με τον Χάρτη και τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου. Ειδικότερα, τα μέτρα αυτά λαμβάνονται μόνο εάν είναι σύμφωνα με το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και των δικαιωμάτων υπεράσπισης, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ακρόασης και πρόσβασης στον φάκελο, και με την επιφύλαξη του δικαιώματος αποτελεσματικής έννομης προστασίας όλων των θιγόμενων μερών.

Άρθρο 52

Κυρώσεις

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης του παρόντος κανονισμού από παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζουν την εφαρμογή τους σύμφωνα με το άρθρο 51.
2. Οι κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τους εν λόγω κανόνες και τα εν λόγω μέτρα και την ενημερώνουν αμελλητί σχετικά με κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το μέγιστο ποσό προστίμου που μπορεί να επιβληθεί για μη συμμόρφωση με υποχρέωση που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό να ισοδυναμεί με το 6 % του ετήσιου παγκόσμιου κύκλου εργασιών του οικείου παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το μέγιστο ποσό προστίμου που μπορεί να επιβληθεί για την παροχή ανακριβών, ελλιπών ή παραπλανητικών πληροφοριών, την παράλειψη απάντησης ή διόρθωσης ανακριβών, ελλιπών ή παραπλανητικών πληροφοριών και τη μη υποβολή σε επιθεώρηση να ισοδυναμεί με το 1 % του ετήσιου εισοδήματος ή παγκόσμιου κύκλου εργασιών του οικείου παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών ή του οικείου προσώπου κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.
4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το μέγιστο ποσό περιοδικής χρηματικής ποινής να ισοδυναμεί με το 5 % του μέσου ημερήσιου παγκόσμιου κύκλου εργασιών ή εισοδήματος του οικείου παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος ανά ημέρα, υπολογιζόμενης από την ημερομηνία που ορίζεται στην οικεία απόφαση.

Άρθρο 53

Δικαίωμα υποβολής καταγγελίας

Οι αποδέκτες της υπηρεσίας και οποιοσδήποτε φορέας, οργανισμός ή ένωση που έχει εξουσιοδοτηθεί να ασκεί για λογαριασμό τους τα δικαιώματα που θεσπίζει ο παρών κανονισμός, έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν καταγγελία κατά παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών, με τον ισχυρισμό παράβασης του παρόντος κανονισμού στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ή είναι εγκατεστημένος ο αποδέκτης της υπηρεσίας. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών αξιολογεί την καταγγελία και, κατά περίπτωση, τη διαβιβάζει στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, συνοδευόμενη, όταν κρίνεται σκόπιμο, από σχετική γνωμοδότηση. Όταν η καταγγελία εμπίπτει στην αρμοδιότητα άλλης αρμόδιας αρχής στο κράτος μέλος του, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που λαμβάνει την καταγγελία τη διαβιβάζει στην εν λόγω αρχή. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, αμφότερα τα μέρη έχουν δικαίωμα ακρόασης και δικαίωμα λήψης των κατάλληλων πληροφοριών σχετικά με την πορεία της καταγγελίας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 54

Αποζημίωση

Οι αποδέκτες της υπηρεσίας έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν, σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, αποζημίωση από παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών, για κάθε ζημία ή απώλεια που υπέστησαν επειδή οι εν λόγω πάροχοι παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 55

Εκθέσεις δραστηριοτήτων

1. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών καταρτίζουν ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές τους βάσει του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων του αριθμού των καταγγελιών που παραλήφθηκαν δυνάμει του άρθρου 53 και μιας επισκόπησης των επακόλουθων ενεργειών τους. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών δημοσιεύουν τις ετήσιες εκθέσεις σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο, με την επιφύλαξη των κανόνων που εφαρμόζονται δυνάμει του άρθρου 84 όσον αφορά την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών, και τις κοινοποιούν στην Επιτροπή και στο συμβούλιο.
2. Η ετήσια έκθεση περιλαμβάνει επίσης τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) τον αριθμό και το αντικείμενο των εντολών ανάληψης δράσης κατά παράνομο περιεχομένου και των εντολών παροχής πληροφοριών που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 από οποιαδήποτε εθνική δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους μέλους του οικείου συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών·
 - β) την εφαρμογή των εντολών αυτών, όπως κοινοποιήθηκε στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10.
3. Όταν ένα κράτος μέλος έχει ορίσει περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 49, διασφαλίζει ότι ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών συντάσσει ενιαία έκθεση η οποία καλύπτει τις δραστηριότητες όλων των αρμόδιων αρχών και ότι ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών λαμβάνει από τις άλλες αρμόδιες αρχές όλες τις σχετικές πληροφορίες και τη στήριξη που απαιτείται για τον σκοπό αυτόν.

ΤΜΗΜΑ 2

Αρμοδιότητες, συντονισμένη έρευνα και μηχανισμοί συνεκτικότητας

Άρθρο 56

Αρμοδιότητες

1. Το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η κύρια εγκατάσταση του παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών είναι αποκλειστικώς αρμόδιο για την εποπτεία και την επιβολή του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση τις εξουσίες που προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3 και 4.
2. Η Επιτροπή είναι αποκλειστικώς αρμόδια για την επίβλεψη και την επιβολή του τμήματος 5 του κεφαλαίου III.
3. Η Επιτροπή είναι αρμόδια για την επίβλεψη και την επιβολή του παρόντος κανονισμού, εκτός αυτών που προβλέπονται στο κεφάλαιο III τμήμα 5, όσον αφορά τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης.
4. Όταν η Επιτροπή δεν έχει κινηθεί διαδικασία για την ίδια παράβαση, το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η κύρια εγκατάσταση του παρόχου πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης είναι αρμόδιο για την επίβλεψη και την επιβολή των υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού, εκτός αυτών που προβλέπονται στο κεφάλαιο III τμήμα 5, όσον αφορά τους εν λόγω παρόχους.
5. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνεργάζονται στενά κατά την επίβλεψη και την επιβολή των διατάξεων του παρόντος κανονισμού.

6. Όταν πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών δεν διαθέτει εγκατάσταση στην Ένωση, το κράτος μέλος στο οποίο διαμένει ή είναι εγκατεστημένος ο νόμιμος εκπρόσωπός του ή η Επιτροπή έχουν αρμοδιότητα, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4 του παρόντος άρθρου, για την επίβλεψη και την επιβολή των σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

7. Όταν ένας πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών δεν έχει ορίσει νόμιμο εκπρόσωπο σύμφωνα με το άρθρο 13, όλα τα κράτη μέλη και, στην περίπτωση των παρόχων πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα για την επίβλεψη και την επιβολή σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Στην περίπτωση που ένας συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών προτίθεται να ασκήσει την αρμοδιότητά του δυνάμει της παρούσας παραγράφου, ενημερώνει όλους τους άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και την Επιτροπή, και διασφαλίζει ότι τηρούνται οι εφαρμοστέες διασφαλίσεις που κατοχυρώνει ο Χάρτης, ιδίως για να αποφευχθεί η επιβολή πλειόνων κυρώσεων για την ίδια και αυτή συμπεριφορά, η οποία συνίσταται στην παράβαση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Στην περίπτωση που η Επιτροπή προτίθεται να ασκήσει την αρμοδιότητά της δυνάμει της παρούσας παραγράφου, ενημερώνει όλους τους άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών για την εν λόγω πρόθεση. Κατόπιν της κοινοποίησης δυνάμει της παρούσας παραγράφου, τα άλλα κράτη μέλη δεν κινούν διαδικασίες για την ίδια παράβαση με εκείνη που αφορά η κοινοποίηση.

Άρθρο 57

Αμοιβαία συνδρομή

1. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και η Επιτροπή συνεργάζονται στενά και παρέχουν αμοιβαία συνδρομή για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά τρόπο συνεπή και αποτελεσματικό. Η αμοιβαία συνδρομή περιλαμβάνει ειδικότερα την ανταλλαγή πληροφοριών σύμφωνα με το παρόν άρθρο καθώς και το καθήκον του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης να ενημερώνει όλους τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας προορισμού, το συμβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με την έναρξη έρευνας και την πρόθεση να λάβει τελική απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησής του, όσον αφορά συγκεκριμένο πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών.

2. Για τους σκοπούς της έρευνας, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης μπορεί να ζητήσει από άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών να παράσχουν συγκεκριμένες πληροφορίες που έχουν στην κατοχή τους όσον αφορά συγκεκριμένο πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών ή να ασκήσουν τις εξουσίες έρευνας που διαθέτουν σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 όσον αφορά συγκεκριμένες πληροφορίες που εντοπίζονται στο κράτος μέλος τους. Κατά περίπτωση, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που λαμβάνει το αίτημα μπορεί να εξασφαλίζει τη συμμετοχή άλλων αρμόδιων αρχών ή άλλων δημόσιων αρχών του εν λόγω κράτους μέλους στη διαδικασία.

3. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που λαμβάνει το αίτημα σύμφωνα με την παράγραφο 2 συμμορφώνεται με το εν λόγω αίτημα και ενημερώνει τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης σχετικά με τα μέτρα που έλαβε, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και το αργότερο εντός δύο μηνών από την παραλαβή του αιτήματος, εκτός εάν:

- α) το εύρος ή το αντικείμενο του αιτήματος δεν είναι επαρκώς προσδιορισμένο, αιτιολογημένο ή αναλογικό υπό το πρίσμα των σκοπών της έρευνας· ή
- β) ούτε ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που λαμβάνει το αίτημα ούτε άλλη αρμόδια αρχή ή άλλη δημόσια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους έχουν στην κατοχή τους τις ζητούμενες πληροφορίες ούτε έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτές· ή
- γ) το αίτημα δεν μπορεί να ικανοποιηθεί χωρίς να παραβιαστεί το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο.

Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που λαμβάνει το αίτημα αιτιολογεί την άρνησή του υποβάλλοντας αιτιολογημένη απάντηση, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 58

Διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών

1. Πλην των περιπτώσεων στις οποίες η Επιτροπή έχει κινήσει έρευνα για την ίδια εικαζόμενη παράβαση, όταν ένας συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας προορισμού έχει λόγο να εικάζει ότι πάροχος ενδιάμεσης υπηρεσίας παραβίασε τον παρόντα κανονισμό κατά τρόπο που θίγει τους αποδέκτες της υπηρεσίας στο κράτος μέλος του εν λόγω συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών, δύναται να ζητήσει από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης να αξιολογήσει το ζήτημα και να λάβει τα αναγκαία μέτρα έρευνας και επιβολής για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό.

2. Πλην των περιπτώσεων στις οποίες η Επιτροπή έχει κινήσει έρευνα για την ίδια εικαζόμενη παράβαση, και κατόπιν αιτήματος τουλάχιστον τριών συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών χωρών προορισμού οι οποίοι έχουν λόγους να εικάζουν ότι συγκεκριμένος πάροχος ενδιάμεσων υπηρεσιών παραβίασε τον παρόντα κανονισμό κατά τρόπο που θίγει αποδέκτες της υπηρεσίας στα κράτη μέλη τους, το συμβούλιο μπορεί να ζητήσει από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης να αξιολογήσει το ζήτημα και να λάβει τα αναγκαία μέτρα έρευνας και επιβολής προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό.

3. Το αίτημα δυνάμει της παραγράφου 1 ή 2 είναι δεόντως αιτιολογημένο και αναφέρει τουλάχιστον τα εξής:

α) το σημείο επαφής του οικείου παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών όπως προβλέπεται στο άρθρο 11·

β) περιγραφή των σχετικών γεγονότων, των σχετικών διατάξεων του παρόντος κανονισμού και των λόγων για τους οποίους ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που έστειλε το αίτημα ή το συμβούλιο εικάζει ότι ο πάροχος παραβίασε τον παρόντα κανονισμό, περιλαμβανομένης της περιγραφής των αρνητικών επιπτώσεων της εικαζόμενης παράβασης·

γ) κάθε άλλη πληροφορία την οποία θεωρεί συναφή ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που έστειλε το αίτημα ή το συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, πληροφοριών που συλλέγονται με δική του πρωτοβουλία ή προτάσεων για τη λήψη ειδικών μέτρων έρευνας ή επιβολής, συμπεριλαμβανομένων προσωρινών μέτρων.

4. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη το αίτημα ή τη σύσταση δυνάμει της παραγράφου 1 ή 2 του παρόντος άρθρου. Όταν θεωρεί ότι δεν διαθέτει επαρκείς πληροφορίες για να ανταποκριθεί στο αίτημα ή τη σύσταση και έχει λόγους να θεωρεί ότι ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που έστειλε το αίτημα ή το συμβούλιο θα μπορούσαν να παράσχουν πρόσθετες πληροφορίες, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης δύναται είτε να ζητήσει τις πληροφορίες αυτές σύμφωνα με το άρθρο 57 είτε, εναλλακτικά, να δρομολογήσει κοινή έρευνα βάσει του άρθρου 60 παράγραφος 1, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή τουλάχιστον του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών που υπέβαλε το αίτημα. Η προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου αναστέλλεται έως ότου παρασχεθούν οι εν λόγω πρόσθετες πληροφορίες ή έως ότου απορριφθεί η πρόσκληση συμμετοχής στην κοινή έρευνα.

5. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση το αργότερο δύο μήνες από την παραλαβή του αιτήματος δυνάμει της παραγράφου 1 ή 2, κοινοποιεί στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών που έστειλε το αίτημα, και στο συμβούλιο, την αξιολόγηση σχετικά με την εικαζόμενη παράβαση και επεξήγηση τυχόν μέτρων έρευνας ή επιβολής που έχουν ληφθεί ή προβλέπονται σε σχέση με την παράβαση με σκοπό να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 59

Παραπομπή στην Επιτροπή

1. Ελλείψει κοινοποίησης εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 58 παράγραφος 5, σε περίπτωση διαφωνίας του συμβουλίου όσον αφορά την αξιολόγηση ή τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 5, ή στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 60 παράγραφος 3, το συμβούλιο μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στην Επιτροπή, παρέχοντας όλες τις σχετικές πληροφορίες. Οι πληροφορίες αυτές περιέχουν τουλάχιστον το αίτημα ή τη σύσταση που διαβιβάστηκε στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης, την αξιολόγηση του εν λόγω συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών, τους λόγους της διαφωνίας και τυχόν επιπλέον πληροφορίες που θεμελιώνουν την παραπομπή.

2. Η Επιτροπή αξιολογεί το ζήτημα εντός δύο μηνών από την παραπομπή του σύμφωνα με την παράγραφο 1, κατόπιν διαβούλευσης με τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης.

3. Εάν η Επιτροπή κρίνει, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ότι η αξιολόγηση ή τα μέτρα έρευνας ή επιβολής που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 5 δεν επαρκούν για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής επιβολής ή δεν συνάδουν, κατ' άλλον τρόπο, με τον παρόντα κανονισμό, κοινοποιεί τις απόψεις της στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και στο συμβούλιο, και ζητεί από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης να επανεξετάσει το ζήτημα.

Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα έρευνας ή επιβολής για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό, λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τις απόψεις και το αίτημα επανεξέτασης της Επιτροπής. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης ενημερώνει την Επιτροπή καθώς και τον αιτούντα συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών ή το συμβούλιο που ενήργησε σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 1 ή 2, όσον αφορά τα μέτρα που ελήφθησαν, εντός δύο μηνών από το εν λόγω αίτημα επανεξέτασης.

Άρθρο 60

Κοινές έρευνες

1. Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης μπορεί να κινεί και να διευθύνει κοινές έρευνες με τη συμμετοχή ενός ή περισσότερων άλλων οικείων συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών:

- α) με δική του πρωτοβουλία, για τη διερεύνηση εικαζόμενης παράβασης του παρόντος κανονισμού από συγκεκριμένο πάροχο ενδιάμεσων υπηρεσιών σε πολλά κράτη μέλη· ή
- β) κατόπιν σύστασης του συμβουλίου, την οποία διατυπώνει κατόπιν αιτήματος τουλάχιστον τριών συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, που ισχυρίζονται, βάσει εύλογης υποψίας, παράβαση συγκεκριμένου παρόχου ενδιάμεσων υπηρεσιών η οποία θίγει αποδέκτες της υπηρεσίας στα κράτη μέλη τους.

2. Κάθε συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που αποδεικνύει ένομο συμφέρον δύναται να ζητήσει να συμμετάσχει στην κοινή έρευνα της παραγράφου 1. Η κοινή έρευνα ολοκληρώνεται εντός τριών μηνών από τη στιγμή της έναρξής της, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετική προθεσμία μεταξύ των συμμετεχόντων.

Ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης κοινοποιεί την προκαταρκτική του θέση σχετικά με την διωσιζόμενη παράβαση το αργότερο έναν μήνα μετά τη λήξη της προθεσμίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο σε όλους τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, στην Επιτροπή και στο συμβούλιο. Στην προκαταρκτική θέση συνεκτιμώνται οι απόψεις όλων των άλλων συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών που συμμετέχουν στην κοινή έρευνα. Κατά περίπτωση, στην εν λόγω προκαταρκτική θέση καθορίζονται επίσης τα προβλεπόμενα μέτρα επιβολής.

3. Το συμβούλιο μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 59, όταν:

- α) ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης δεν έχει κοινοποιήσει την προκαταρκτική του θέση εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2·
- β) το συμβούλιο διαφωνεί ουσιαστικά με την προκαταρκτική θέση που κοινοποιήθηκε από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης· ή
- γ) ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης δεν κίνησε αμέσως την κοινή έρευνα έπειτα από τη σύσταση του συμβουλίου σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β).

4. Κατά τη διεξαγωγή της κοινής έρευνας, οι συμμετέχοντες συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών συνεργάζονται σε πνεύμα καλής πίστης, λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τις υποδείξεις του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και τη σύσταση του συμβουλίου. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών των χωρών προορισμού που συμμετέχουν στην κοινή έρευνα έχουν το δικαίωμα, κατόπιν αιτήματος του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης ή έπειτα από διαβούλευση μαζί του, να ασκήσουν τις εξουσίες έρευνας που αναφέρονται στο άρθρο 51 παράγραφος 1 όσον αφορά τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών τους οποίους αφορά η διωσιζόμενη παράβαση, σε σχέση με τις πληροφορίες και τους χώρους που βρίσκονται στην επικράτεια της χώρας τους.

ΤΜΗΜΑ 3

Ευρωπαϊκό συμβούλιο ψηφιακών υπηρεσιών

Άρθρο 61

Ευρωπαϊκό συμβούλιο ψηφιακών υπηρεσιών

1. Συγκροτείται ανεξάρτητη συμβουλευτική ομάδα συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών για την επίβλεψη παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών με την ονομασία «ευρωπαϊκό συμβούλιο ψηφιακών υπηρεσιών» («συμβούλιο»).
2. Το συμβούλιο συμβουλεύει τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και την Επιτροπή σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό με σκοπό την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:
 - α) τη συμβολή στη συνεπή εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και στην αποτελεσματική συνεργασία των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών και της Επιτροπής για θέματα που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό·
 - β) το συντονισμό και την συμβολή στην κατάρτιση κατευθυντηρίων γραμμών και αναλύσεων για λογαριασμό της Επιτροπής, των Συντονιστών Ψηφιακών Υπηρεσιών και άλλων αρμοδίων αρχών όσον αφορά αναδυόμενα ζητήματα στην εσωτερική αγορά σχετικά με θέματα που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό·
 - γ) τη βοήθεια των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών και της Επιτροπής στην επίβλεψη πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών.

Άρθρο 62

Δομή του συμβουλίου

1. Το συμβούλιο απαρτίζεται από τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, οι οποίοι εκπροσωπούνται από υψηλόβαθμους υπαλλήλους. Η παράλειψη ενός ή περισσότερων κρατών μελών να ορίσουν συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών δεν εμποδίζει το συμβούλιο να εκτελεί τα καθήκοντά του βάσει του παρόντος κανονισμού. Όταν προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, στο συμβούλιο δύνανται να συμμετέχουν άλλες αρμόδιες αρχές στις οποίες έχουν ανατεθεί συγκεκριμένες επιχειρησιακές αρμοδιότητες για την εφαρμογή και την επιβολή του παρόντος κανονισμού μαζί με τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών. Στις συνεδριάσεις μπορεί να προσκαλούνται άλλες εθνικές αρχές, όταν τις αφορούν τα ζητήματα που συζητούνται.
2. Η προεδρία του συμβουλίου ασκείται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή συγκαλεί τις συνεδριάσεις και καταρτίζει την ημερήσια διάταξη σύμφωνα με τα καθήκοντα του συμβουλίου δυνάμει του παρόντος κανονισμού και με βάση τον εσωτερικό κανονισμό του. Όταν ζητείται από το συμβούλιο να διατυπώσει σύσταση βάσει του παρόντος κανονισμού, το συμβούλιο καθιστά το αίτημα αυτό αμέσως διαθέσιμο στους άλλους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που θεσπίζεται με το άρθρο 85.
3. Κάθε κράτος μέλος έχει μία ψήφο. Η Επιτροπή δεν έχει δικαιώματα ψήφου.

Το συμβούλιο εγκρίνει τις πράξεις του με απλή πλειοψηφία. Όσον αφορά την έκδοση της αναφερόμενης στο άρθρο 36 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο σύστασης προς την Επιτροπή, το συμβούλιο πραγματοποιεί ψηφοφορία εντός 48 ωρών από το αίτημα του προέδρου του συμβουλίου.

4. Η Επιτροπή παρέχει διοικητική και αναλυτική υποστήριξη για τις δραστηριότητες του συμβουλίου σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
5. Το συμβούλιο μπορεί να προσκαλεί στις συνεδριάσεις του εμπειρογνώμονες και παρατηρητές και μπορεί να συνεργάζεται με άλλα όργανα, οργανισμούς, υπηρεσίες και συμβουλευτικές ομάδες της Ένωσης, καθώς και με εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, κατά περίπτωση. Το συμβούλιο δημοσιεύει τα αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας.
6. Το συμβούλιο δύνανται να διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη και δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα της εν λόγω διαβούλευσης.
7. Το συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό του, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής.

Άρθρο 63

Καθήκοντα του συμβουλίου

1. Όταν απαιτείται για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 61 παράγραφος 2, το συμβούλιο ειδικότερα:
 - α) στηρίζει τον συντονισμό των κοινών ερευνών·
 - β) στηρίζει τις αρμόδιες αρχές κατά την ανάλυση των εκθέσεων και των αποτελεσμάτων των ελέγχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών ή πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης που πρέπει να κοινοποιούνται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό·
 - γ) διατυπώνει γνώμες, συστάσεις ή συμβουλές προς τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την ελευθερία παροχής υπηρεσιών των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών·
 - δ) συμβουλεύει την για τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 66 και εκδίδει γνώμες όσον αφορά πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό·
 - ε) στηρίζει και προωθεί την εκπόνηση και την εφαρμογή ευρωπαϊκών προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών, εκθέσεων, υποδειγμάτων και κωδικών δεοντολογίας σε συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, μεταξύ άλλων με την έκδοση γνωμοδοτήσεων ή συστάσεων για θέματα που σχετίζονται με το άρθρο 44, καθώς και τον προσδιορισμό αναδυόμενων ζητημάτων, σε σχέση με θέματα που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.
2. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και, κατά περίπτωση, άλλες αρμόδιες αρχές που δεν συμμορφώνονται με τις γνωμοδοτήσεις, τα αιτήματα ή τις συστάσεις που τους απευθύνονται και εκδίδονται από το συμβούλιο αιτιολογούν την επιλογή τους αυτή, συμπεριλαμβανομένης μιας εξήγησης σχετικά με τις έρευνες, τις ενέργειες και τα μέτρα που έχουν υλοποιήσει, κατά την υποβολή εκθέσεων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό ή κατά τη λήψη των σχετικών αποφάσεών τους, ανάλογα με την περίπτωση.

ΤΜΗΜΑ 4

Επίβλεψη, έρευνα, επιβολή και παρακολούθηση όσον αφορά τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης

Άρθρο 64

Ανάπτυξη εμπειρογνωσίας και ικανοτήτων

1. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και το συμβούλιο, αναπτύσσει ενωσιακή εμπειρογνωσία και ικανότητες, μεταξύ άλλων, όταν ενδείκνυται, μέσω της απόσπασης προσωπικού των κρατών μελών.
2. Επιπλέον, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και το συμβούλιο, συντονίζει την αξιολόγηση συστημικών και αναδυόμενων ζητημάτων σε ολόκληρη την Ένωση σε σχέση με πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης όσον αφορά θέματα που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.
3. Η Επιτροπή μπορεί να ζητεί από τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, το συμβούλιο και άλλα όργανα, οργανισμούς και υπηρεσίες της Ένωσης που διαθέτουν σχετική εμπειρογνωσία να υποστηρίξουν την αξιολόγηση που αφορά συστημικά και αναδυόμενα ζητήματα σε ολόκληρη την Ένωση βάσει του παρόντος κανονισμού.
4. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή, ειδικότερα μέσω των αντίστοιχων συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών και άλλων αρμόδιων αρχών, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων καθιστώντας διαθέσιμη την εμπειρογνωσία και τις ικανότητές τους.

Άρθρο 65

Επιβολή των υποχρεώσεων των παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης

1. Προκειμένου να διερευνήσει τη συμμόρφωση των παρόχων πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης με τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, η Επιτροπή δύναται να ασκήσει τις ελεγκτικές εξουσίες που θεσπίζονται στο παρόν τμήμα ήδη πριν κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 66 παράγραφος 2. Δύναται να ασκήσει τις εν λόγω εξουσίες είτε με δική της πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήματος που υποβάλλεται δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.
2. Σε περίπτωση που συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών έχει λόγο να υποψιάζεται ότι ένας πάροχος πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης παραβίασε τις διατάξεις του κεφαλαίου III τμήμα 5 ή παραβίασε συστηματικά οποιαδήποτε από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού κατά τρόπο που θίγει σοβαρά αποδέκτες της υπηρεσίας στο κράτος μέλος του, μπορεί, μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που αναφέρεται στο άρθρο 85, να υποβάλει αίτημα στην Επιτροπή για την αξιολόγηση του ζητήματος.
3. Το αίτημα που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 είναι δεόντως αιτιολογημένο και αναφέρει τουλάχιστον τα εξής:
 - α) το σημείο επαφής του οικείου παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11·
 - β) περιγραφή των σχετικών γεγονότων, των σχετικών διατάξεων του παρόντος κανονισμού και των λόγων για τους οποίους ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που έστειλε το αίτημα υποπτεύεται ότι ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης παραβίασε τον παρόντα κανονισμό, περιλαμβανομένης περιγραφής των γεγονότων που καταδεικνύουν ότι η εικαζόμενη παράβαση έχει συστημικό χαρακτήρα·
 - γ) κάθε άλλη πληροφορία την οποία θεωρεί συναφή ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών που έστειλε το αίτημα, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, πληροφοριών που συλλέγονται με δική του πρωτοβουλία.

Άρθρο 66

Κίνηση διαδικασίας από την Επιτροπή και συνεργασία στην έρευνα

1. Η Επιτροπή μπορεί να κινήσει διαδικασία ενόψει της πιθανής έκδοσης αποφάσεων δυνάμει των άρθρων 73 και 74 όσον αφορά τη σχετική συμπεριφορά του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης για τον οποίο η Επιτροπή υποπτεύεται ότι έχει παραβιάσει κάποια από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
2. Εάν η Επιτροπή αποφασίσει να κινήσει τη διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ενημερώνει σχετικά όλους τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και το συμβούλιο μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που αναφέρεται στο άρθρο 85, καθώς και τον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης.

Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών διαβιβάζουν στην Επιτροπή, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση αφότου ενημερωθούν ότι έχει κινηθεί διαδικασία, κάθε πληροφορία που έχουν στην κατοχή τους σχετικά με την επίμαχη παράβαση.

Η κίνηση της διαδικασίας δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου από την Επιτροπή απαλλάσσει τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών ή κάθε τυχόν αρμόδια αρχή, κατά περίπτωση, από τις αρμοδιότητες της εποπτείας και επιβολής που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό δυνάμει του άρθρου 56 παράγραφος 4.

3. Κατά την άσκηση των ελεγκτικών εξουσιών που διαθέτει δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει τη μεμονωμένη ή κοινή στήριξη των τυχόν συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών τους οποίους αφορά η εικαζόμενη παράβαση, συμπεριλαμβανομένου του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών που λαμβάνουν τέτοιο αίτημα, καθώς και οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή της οποίας η συμμετοχή ζητείται από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών, συνεργάζονται καλόπιστα και εγκαίρως με την Επιτροπή και έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν τις ελεγκτικές εξουσίες που διαθέτουν σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 όσον αφορά τον πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, σε σχέση με τις πληροφορίες, τα πρόσωπα και τους χώρους που βρίσκονται στην επικράτεια του κράτους μέλους τους και σύμφωνα με το σχετικό αίτημα.

4. Η Επιτροπή παρέχει στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης και στο συμβούλιο όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν στην άσκηση των εξουσιών που αναφέρονται στα άρθρα 67 έως 72, καθώς και τα αναφερόμενα στο άρθρο 79 παράγραφος 1 προκαταρκτικά πορίσματα της. Το συμβούλιο υποβάλλει στην Επιτροπή τις απόψεις του σχετικά με τα εν λόγω προκαταρκτικά πορίσματα εντός προθεσμίας που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 79 παράγραφος 2. Η Επιτροπή λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη τις απόψεις του συμβουλίου κατά τη λήψη της απόφασής της.

Άρθρο 67

Αιτήματα παροχής πληροφοριών

1. Προκειμένου να εκτελεί τα καθήκοντα που της ανατίθενται βάσει του παρόντος τμήματος, η Επιτροπή μπορεί, με απλό αίτημα ή με απόφαση, να ζητήσει από τον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, καθώς και από κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενεργεί για σκοπούς που αφορούν τις εμπορικές, επιχειρηματικές, βιοτεχνικές ή επαγγελματικές του δραστηριότητες, το οποίο μπορεί εύλογα να γνωρίζει πληροφορίες σχετικές με την εικαζόμενη παράβαση, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών που διενεργούν τους ελέγχους που αναφέρονται στο άρθρο 37 και στο άρθρο 75 παράγραφος 2, να παράσχουν τις εν λόγω πληροφορίες εντός εύλογης προθεσμίας.

2. Κατά την υποβολή απλού αιτήματος παροχής πληροφοριών προς τον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή αναφέρει τη νομική βάση και τον σκοπό του αιτήματος, προσδιορίζει τις ζητούμενες πληροφορίες και καθορίζει την προθεσμία υποβολής των ζητούμενων πληροφοριών, καθώς και τα πρόστιμα που επισύρει η παροχή ανακριβών, ελλιπών ή παραπλανητικών πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 74.

3. Όταν η Επιτροπή ζητά με απόφαση την υποβολή πληροφοριών από τον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αναφέρει τη νομική βάση και τον σκοπό του αιτήματός της, προσδιορίζει τις ζητούμενες πληροφορίες και καθορίζει την προθεσμία υποβολής των ζητούμενων πληροφοριών. Επίσης μνημονεύονται τα πρόστιμα που προβλέπει το άρθρο 74 και μνημονεύονται ή επιβάλλονται οι περιοδικές χρηματικές ποινές που προβλέπει το άρθρο 76. Στην απόφαση αναφέρεται επίσης το δικαίωμα να ζητηθεί έλεγχος της απόφασης από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Οι οικείοι πάροχοι της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή οι εκπρόσωποί τους και, στην περίπτωση των νομικών προσώπων ή των εταιρειών, ή στην περίπτωση που δεν διαθέτουν νομική προσωπικότητα, τα πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με την εκπροσώπησή τους βάσει του νόμου ή του καταστατικού τους, οφείλουν να παρέχουν τις πληροφορίες που ζητούνται για λογαριασμό του οικείου παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλου προσώπου που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Τις πληροφορίες είναι δυνατόν να παρέχουν δεόντως εξουσιοδοτημένοι δικηγόροι για λογαριασμό των πελατών τους. Οι τελευταίοι εξακολουθούν να ευθύνονται πλήρως για την παροχή ελλιπών, ανακριβών ή παραπλανητικών πληροφοριών.

5. Κατ' αίτηση της Επιτροπής, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και άλλες αρμόδιες αρχές παρέχουν στην Επιτροπή όλες τις απαραίτητες πληροφορίες προς εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του παρόντος τμήματος.

6. Η Επιτροπή αποστέλλει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά την αποστολή του απλού αιτήματος ή της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αντίγραφο του απλού αιτήματος ή της απόφασης στους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που αναφέρεται στο άρθρο 85.

Άρθρο 68

Εξουσία διεξαγωγής συνεντεύξεων και λήψης δηλώσεων

1. Προς εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του παρόντος τμήματος, η Επιτροπή δύναται να καλεί σε συνέντευξη κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο συναινεί προς αυτό για τον σκοπό της συλλογής πληροφοριών σχετικών με το αντικείμενο της εκάστοτε έρευνας, όσον αφορά την εικαζόμενη παράβαση. Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να καταγράφει την εν λόγω συνέντευξη με κατάλληλα τεχνικά μέσα.

2. Εάν η συνέντευξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 διεξάγεται σε εγκαταστάσεις άλλες από εκείνες της Επιτροπής, η Επιτροπή ενημερώνει τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου πραγματοποιείται η συνέντευξη. Εάν το ζητήσει ο εν λόγω συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών, οι υπάλληλοί του μπορούν να επικουρούν τους υπαλλήλους και τα λοιπά συνοδευόμενα πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή να διεξαγάγουν τη συνέντευξη.

Άρθρο 69

Εξουσία διεξαγωγής επιθεωρήσεων

1. Προς εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του παρόντος τμήματος, η Επιτροπή δύναται να διενεργεί όλες τις αναγκαίες επιθεωρήσεις στις εγκαταστάσεις του οικείου παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλου προσώπου που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1.

2. Οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδευόμενα πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή για τη διενέργεια επιθεώρησης, έχουν την εξουσία:

- α) να εισέρχονται σε χώρους, εκτάσεις γης και μεταφορικά μέσα του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, ή άλλου προσώπου ενδιαφέροντος·
- β) να ελέγχουν τα βιβλία και άλλα αρχεία που σχετίζονται με την παροχή της οικείας υπηρεσίας, ανεξαρτήτως του μέσου στο οποίο είναι αποθηκευμένα·
- γ) να πραγματοποιούν ή να αποκτούν υπό οποιαδήποτε μορφή αντιγραφα ή αποσπάσματα των εν λόγω βιβλίων ή άλλων αρχείων·
- δ) να ζητούν από τον πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή από άλλο πρόσωπο ενδιαφέροντος να παράσχει πρόσβαση και εξηγήσεις σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία, το σύστημα ΤΠ, τους αλγόριθμους, τον χειρισμό δεδομένων και τις επιχειρηματικές πρακτικές, και να καταγράφουν ή να καταχωρίζουν τις εξηγήσεις που παρέχονται·
- ε) να σφραγίζουν κάθε χώρο που χρησιμοποιείται για σκοπούς που σχετίζονται με την εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή επαγγελματική δραστηριότητα του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, ή άλλου προσώπου ενδιαφέροντος, καθώς και βιβλία ή άλλα αρχεία, για την περίοδο και στον βαθμό που απαιτείται για την επιθεώρηση·
- στ) να ζητούν από οποιονδήποτε εκπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, ή άλλου προσώπου ενδιαφέροντος, εξηγήσεις σχετικά με γεγονότα ή έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο και τον σκοπό της επιθεώρησης, και να καταγράφουν τις απαντήσεις·
- ζ) να απευθύνουν ερωτήσεις σε κάθε τέτοιο εκπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού σχετικά με το αντικείμενο και τον σκοπό της επιθεώρησης, και να καταγράφουν τις απαντήσεις.

3. Οι επιθεωρήσεις μπορούν να διενεργούνται με τη βοήθεια ελεγκτών ή εμπειρογνομόνων που διορίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 2, καθώς και με τη βοήθεια του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών ή άλλων αρμοδίων αρχών του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου διενεργείται η επιθεώρηση.

4. Όταν η επίδειξη των απαιτούμενων βιβλίων ή άλλων αρχείων σχετικά με την παροχή της υπηρεσίας είναι ελλιπής ή όταν οι απαντήσεις στις ερωτήσεις που υποβάλλονται δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου είναι ανακριβείς, ελλιπείς ή παραπλανητικές, οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδευόμενα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται από την Επιτροπή για τη διενέργεια επιθεώρησης ασκούν τις σχετικές εξουσίες επιδεικνύοντας έγγραφη εξουσιοδότηση που ορίζει το αντικείμενο και τον σκοπό της επιθεώρησης, καθώς και τις κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 74 και 76. Σε εύλογο χρόνο πριν από την επιθεώρηση, η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά, τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου πρόκειται να διενεργηθεί η επιθεώρηση.

5. Κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων, οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδευόμενα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται από την Επιτροπή, οι ελεγκτές και οι εμπειρογνώμονες που διορίζονται από την Επιτροπή, ο συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών ή οι άλλες αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου διενεργείται η επιθεώρηση, μπορούν να ζητήσουν από τον πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, ή από άλλο πρόσωπο ενδιαφέροντος, να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία, το σύστημα ΤΠ, τους αλγόριθμους, τον χειρισμό δεδομένων και την επιχειρηματική συμπεριφορά του, και μπορούν να απευθύνουν ερωτήσεις στο βασικό προσωπικό του.

6. Ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενδιαφέροντος υποχρεούται να υποβληθεί σε επιθεώρηση την οποία έχει διατάξει με απόφασή της η Επιτροπή. Στην απόφαση προσδιορίζονται το αντικείμενο και ο σκοπός της επιθεώρησης, ορίζεται η ημερομηνία έναρξής της και μνημονεύονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 74 και 76, καθώς και το δικαίωμα να ζητηθεί έλεγχος της απόφασης από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πριν λάβει την εν λόγω απόφαση, η Επιτροπή διαβουλεύεται με τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου πρόκειται να διενεργηθεί η επιθεώρηση.

7. Οι υπάλληλοι και τα λοιπά πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται ή διορίζονται από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου πρόκειται να διενεργηθεί η επιθεώρηση, επικουρούν ενεργά, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών ή της Επιτροπής, τους υπαλλήλους και τα λοιπά συνοδευόμενα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται από την Επιτροπή σε σχέση με την επιθεώρηση. Για τον σκοπό αυτό διαθέτουν τις εξουσίες που καθορίζονται στην παράγραφο 2.

8. Εάν οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδευόμενα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται από την Επιτροπή διαπιστώσουν ότι ο πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλο πρόσωπο ενδιαφέροντος αντιτίθεται σε επιθεώρηση που έχει διαταχθεί σύμφωνα με το παρόν άρθρο, το κράτος μέλος στην επικράτεια του οποίου πρόκειται να διενεργηθεί η επιθεώρηση, κατόπιν αιτήματος των εν λόγω υπαλλήλων ή λοιπών συνοδευόντων προσώπων και σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους, τους παρέχει την αναγκαία συνδρομή, μεταξύ άλλων, όταν αυτό ενδείκνυται δυνάμει του εν λόγω εθνικού δικαίου, υπό μορφή μέτρων καταναγκασμού τα οποία λαμβάνονται από αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου, ώστε να είναι σε θέση να διενεργήσουν την επιθεώρηση.

9. Εάν για τη συνδρομή που προβλέπεται στην παράγραφο 8 απαιτείται άδεια από εθνική δικαστική αρχή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του οικείου κράτους μέλους, η εν λόγω άδεια ζητείται από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του εν λόγω κράτους μέλους κατόπιν αιτήματος των υπαλλήλων και λοιπών συνοδευόντων προσώπων που εξουσιοδοτούνται από την Επιτροπή. Η άδεια αυτή μπορεί επίσης να ζητείται ως προληπτικό μέτρο.

10. Όταν ζητείται η άδεια που αναφέρεται στην παράγραφο 9, η επιληφθείσα εθνική δικαστική αρχή επαληθεύει τη γνησιότητα της απόφασης της Επιτροπής με την οποία διατάσσεται η επιθεώρηση, καθώς και ότι τα σχεδιαζόμενα μέτρα καταναγκασμού δεν είναι ούτε αυθαίρετα ούτε υπερβολικά σε σχέση με το αντικείμενο της επιθεώρησης. Κατά τη διενέργεια της εν λόγω επαλήθευσης, η εθνική δικαστική αρχή μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή, απευθείας ή μέσω των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών του οικείου κράτους μέλους, λεπτομερείς εξηγήσεις, ιδίως όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή υποπτεύεται ότι παραβιάζεται ο παρών κανονισμός, όσον αφορά την βαρύτητα της εικαζόμενης παράβασης και όσον αφορά τη φύση της συμμετοχής του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλου προσώπου ενδιαφέροντος. Ωστόσο, η εθνική δικαστική αρχή δεν δύναται να αμφισβητήσει την αναγκαιότητα της επιθεώρησης ούτε απαιτεί τη λήψη πληροφοριών από τον σχετικό φάκελο της Επιτροπής. Η νομιμότητα της απόφασης της Επιτροπής υπόκειται αποκλειστικά στον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 70

Προσωρινά μέτρα

1. Στο πλαίσιο διαδικασιών που είναι πιθανό να οδηγήσουν στη λήψη απόφασης μη συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο 73 παράγραφος 1, όταν επιβάλλεται να αναληφθεί επείγουσα δράση λόγω του κινδύνου σοβαρής ζημίας για τους αποδέκτες της υπηρεσίας, η Επιτροπή μπορεί, με απόφασή της, να διατάξει τη λήψη προσωρινών μέτρων κατά του οικείου παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης με βάση εκ πρώτης όψεως διαπίστωση παράβασης.

2. Οι αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει της παραγράφου 1 εφαρμόζονται για ορισμένο χρονικό διάστημα και δύναται να παραταθούν, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο και ενδεδειγμένο.

Άρθρο 71

Αναλήψεις δεσμεύσεων

1. Εάν, κατά τη διάρκεια διαδικασίας βάσει του παρόντος τμήματος, ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης προσφερθεί να αναλάβει δεσμεύσεις για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις οικείες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή μπορεί, με απόφασή της, να καταστήσει τις δεσμεύσεις αυτές υποχρεωτικές για τον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης και να δηλώσει ότι δεν συντρέχουν περαιτέρω λόγοι για ανάληψη δράσης.
2. Η Επιτροπή δύναται, κατόπιν αιτήματος ή με δική της πρωτοβουλία, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία:
 - α) σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής των γεγονότων στα οποία βασίστηκε η απόφαση·
 - β) σε περίπτωση που ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ενεργήσει αντίθετα προς τις δεσμεύσεις του· ή
 - γ) σε περίπτωση που η απόφαση βασίστηκε σε ελλιπείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες τις οποίες παρείχε ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1.
3. Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι οι δεσμεύσεις που προσφέρεται να αναλάβει ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης δεν μπορούν να διασφαλίσουν την αποτελεσματική συμμόρφωση με τις οικείες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, απορρίπτει τις εν λόγω δεσμεύσεις με αιτιολογημένη απόφαση κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Άρθρο 72

Δράσεις παρακολούθησης

1. Για τους σκοπούς της εκτέλεσης των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του παρόντος τμήματος, η Επιτροπή μπορεί να αναλάβει τις απαραίτητες δράσεις για την παρακολούθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και της συμμόρφωσης με αυτόν από παρόχους των πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και των πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να τους διατάξει να παράσχουν πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων και τους αλγορίθμους τους και επεξηγήσεις σχετικά με αυτά. Οι δράσεις αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν την επιβολή υποχρέωσης στον πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να φυλάσσει όλα τα έγγραφα που θεωρούνται απαραίτητα για την αξιολόγηση της εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό και της συμμόρφωσης με αυτές.
2. Οι δράσεις σύμφωνα με την παράγραφο 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τον διορισμό ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνομόνων και ελεγκτών, καθώς και εμπειρογνομόνων και ελεγκτών από αρμόδιες εθνικές αρχές, με τη σύμφωνη γνώμη της οικείας αρχής, με σκοπό να συνδράμουν την Επιτροπή στην παρακολούθηση αποτελεσματικής εφαρμογής των οικείων διατάξεων του παρόντος κανονισμού και τη συμμόρφωση με αυτές, και να παράσχουν στην Επιτροπή ειδική εμπειρογνωσία ή γνώσεις.

Άρθρο 73

Μη συμμόρφωση

1. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση μη συμμόρφωσης όταν διαπιστώνει ότι ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης δεν συμμορφώνεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) τις οικείες διατάξεις του παρόντος κανονισμού·
 - β) τα προσωρινά μέτρα που διατάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 70·
 - γ) τις δεσμεύσεις που καθίστανται υποχρεωτικές σύμφωνα με το άρθρο 71.

2. Πριν από την έκδοση της απόφασης δυνάμει της παραγράφου 1, η Επιτροπή κοινοποιεί τα προκαταρκτικά της πορίσματα στον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης. Στα προκαταρκτικά πορίσματα, η Επιτροπή εξηγεί τα μέτρα που εξετάζει να λάβει ή θεωρεί ότι πρέπει να λάβει ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, προκειμένου να δοθεί αποτελεσματική συνέχεια στα προκαταρκτικά πορίσματα.

3. Στην απόφαση που εκδίδεται δυνάμει της παραγράφου 1, η Επιτροπή διατάσσει τον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με την απόφαση δυνάμει της παραγράφου 1 εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται σε αυτήν και να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που προτίθεται να λάβει ο εν λόγω πάροχος ώστε να συμμορφωθεί με την απόφαση.

4. Ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης παρέχει στην Επιτροπή περιγραφή των μέτρων που έχει λάβει για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με την απόφαση δυνάμει της παραγράφου 1 μέχρι την εφαρμογή τους.

5. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, περατώνει την έρευνα με απόφαση. Η απόφαση εφαρμόζεται με άμεση ισχύ.

Άρθρο 74

Πρόστιμα

1. Στην απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 73, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει στον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης πρόστιμα που δεν υπερβαίνουν το 6 % του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, εάν διαπιστώσει ότι ο πάροχος, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

- α) παραβιάζει τις οικείες διατάξεις του παρόντος κανονισμού·
- β) δεν συμμορφώνεται με απόφαση με την οποία διατάσσεται η λήψη προσωρινών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 70· ή
- γ) δεν συμμορφώνεται με δέσμευση η οποία έχει καταστεί υποχρεωτική με απόφαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 71.

2. Η Επιτροπή δύναται να εκδώσει απόφαση που να επιβάλει στον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή σε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1 πρόστιμα που δεν υπερβαίνουν το 1 % του συνολικού ετήσιου εισοδήματος ή παγκόσμιου κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

- α) παρέχει ανακριβείς, ελλιπείς ή παραπλανητικές πληροφορίες σε απάντηση απλού αιτήματος ή αιτήματος που διατυπώνεται διά αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 67·
- β) δεν απαντά σε αίτημα παροχής πληροφοριών που διατυπώνεται διά αποφάσεως εντός της ταχθείσας προθεσμίας·
- γ) δεν διορθώνει εντός της προθεσμίας που θέτει η Επιτροπή ανακριβείς, ελλιπείς ή παραπλανητικές πληροφορίες που δόθηκαν από μέλη του προσωπικού ή αδυνατεί ή αρνούνται να παράσχουν πλήρεις πληροφορίες·
- δ) αρνείται να υποβληθεί σε επιθεώρηση σύμφωνα με το άρθρο 69·
- ε) δεν συμμορφώνεται με τα μέτρα που έχει θεσπίσει η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 72· ή
- στ) δεν συμμορφώνεται με τους όρους πρόσβασης στον φάκελο της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 79 παράγραφος 4.

3. Πριν από την έκδοση της απόφασης δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή κοινοποιεί τα προκαταρκτικά της πορίσματα στον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή σε άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1.

4. Κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και την επανάληψη της παράβασης και, για τα πρόστιμα που επιβάλλονται δυνάμει της παραγράφου 2, την καθυστέρηση που προκλήθηκε στη διαδικασία.

Άρθρο 75

Ενισχυμένη εποπτεία των διορθωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση των παραβάσεων των υποχρεώσεων που θεσπίζονται στο κεφάλαιο III τμήμα 5

1. Όταν εκδίδει απόφαση δυνάμει του άρθρου 73 σχετικά με την παράβαση διάταξης του κεφαλαίου III τμήμα 5 από πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, η Επιτροπή χρησιμοποιεί το σύστημα ενισχυμένης εποπτείας που προβλέπεται στο παρόν άρθρο. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη κάθε γνώμη του συμβουλίου σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Στην απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 73, η Επιτροπή υποχρεώνει τον πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να καταρτίσει και να κοινοποιήσει, εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται στην απόφαση, στους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, στην Επιτροπή και στο συμβούλιο σχέδιο δράσης που καθορίζει τα αναγκαία μέτρα που είναι επαρκή για την παύση ή την αποκατάσταση της παράβασης. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν δέσμευση για τη διενέργεια ανεξάρτητου ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφοι 3 και 4, σχετικά με την εφαρμογή των λοιπών μέτρων, και προσδιορίζουν την ταυτότητα των ελεγκτών καθώς και τη μεθοδολογία, το χρονοδιάγραμμα και τις εργασίες επακολούθησης του ελέγχου. Τα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, δέσμευση συμμετοχής σε σχετικό κώδικα δεοντολογίας όπως ορίζεται στο άρθρο 45.

3. Εντός ενός μηνός από την παραλαβή του σχεδίου δράσης, το συμβούλιο γνωστοποιεί τη γνώμη του για το σχέδιο δράσης στην Επιτροπή. Εντός ενός μηνός από την παραλαβή της εν λόγω γνώμης, η Επιτροπή αποφασίζει κατά πόσον τα μέτρα που προβλέπονται στο σχέδιο δράσης επαρκούν για την παύση ή την αποκατάσταση της παράβασης, και ορίζει εύλογη προθεσμία για την εφαρμογή του. Η ενδεχόμενη δέσμευση για τήρηση των σχετικών κωδικών δεοντολογίας λαμβάνεται υπόψη για τη λήψη της απόφασης αυτής. Στη συνέχεια, η Επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή του σχεδίου δράσης. Για τον σκοπό αυτό, ο πάροχος πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης κοινοποιεί την έκθεση ελέγχου στην Επιτροπή χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μόλις αυτή καταστεί διαθέσιμη, και ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή του εν λόγω σχεδίου δράσης. Η Επιτροπή δύναται, εφόσον είναι αναγκαίο για την εν λόγω παρακολούθηση, να ζητήσει από τον πάροχο πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή τηρεί ενήμερο το συμβούλιο και τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, και σχετικά με την παρακολούθησή του.

4. Η Επιτροπή μπορεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, ιδίως το άρθρο 76 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το άρθρο 82 παράγραφος 1, σε περίπτωση που:

- α) ο πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης δεν παράσχει σχέδιο δράσης, την έκθεση ελέγχου, τις απαραίτητες επικαιροποιήσεις ή τυχόν πρόσθετες απαραίτητες πληροφορίες, εντός της τεθείσας προθεσμίας·
- β) η Επιτροπή απορρίπτει το προτεινόμενο σχέδιο δράσης διότι θεωρεί ότι τα μέτρα που προβλέπονται σε αυτό δεν επαρκούν για την παύση ή την αποκατάσταση της παράβασης· ή
- γ) η Επιτροπή κρίνει, με βάση την έκθεση ελέγχου, τυχόν επικαιροποιήσεις ή πρόσθετες πληροφορίες που παρασχέθηκαν ή άλλες σχετικές πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της, ότι η εφαρμογή του σχεδίου δράσης δεν επαρκεί για την παύση ή την αποκατάσταση της παράβασης.

Άρθρο 76

Περιοδικές χρηματικές ποινές

1. Η Επιτροπή δύναται, με απόφαση που εκδίδει να επιβάλλει στον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή σε άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1, κατά περίπτωση, περιοδικές χρηματικές ποινές που δεν υπερβαίνουν το 5 % του μέσου ημερήσιου εισοδήματος ή του παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος ανά ημέρα, υπολογιζόμενες από την ημερομηνία που ορίζεται στην απόφασή της, προκειμένου να το αναγκάσει:

- α) να παράσχει ακριβείς και πλήρεις πληροφορίες σε απάντηση σε απόφαση με την οποία ζητείται η παροχή πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 67·
- β) να υποβληθεί σε επιθεώρηση που διατάχθηκε με απόφαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 69·

- γ) να συμμορφωθεί με απόφαση με την οποία διατάσσεται η λήψη προσωρινών μέτρων κατ' εφαρμογή του άρθρου 70 παράγραφος 1·
- δ) να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις που έχουν καταστεί νομικά υποχρεωτικές με απόφαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 71 παράγραφος 1·
- ε) να συμμορφωθεί με απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 73 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των απαιτήσεων που αυτή περιέχει όσον αφορά το σχέδιο δράσης που αναφέρεται στο άρθρο 75.
2. Εάν ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1 συμμορφωθεί με την υποχρέωση για την εκπλήρωση της οποίας επιβλήθηκε η περιοδική χρηματική ποινή, η Επιτροπή δύναται να μειώσει το οριστικό ύψος της σε ποσό χαμηλότερο εκείνου της αρχικής απόφασης.

Άρθρο 77

Προθεσμία παραγραφής της επιβολής κυρώσεων

1. Οι εξουσίες που ανατίθενται στην Επιτροπή δυνάμει των άρθρων 74 και 76 υπόκεινται σε πενταετή προθεσμία παραγραφής.
2. Η προθεσμία αρχίζει να ισχύει από την ημέρα διάπραξης της παράβασης. Ωστόσο, στην περίπτωση διαρκούς ή επαναλαμβανόμενης παράβασης, η προθεσμία αρχίζει να ισχύει από την ημέρα παύσης της παράβασης.
3. Η περίοδος παραγραφής που ισχύει για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών διακόπτεται από κάθε δράση της Επιτροπής ή του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών η οποία αποβλέπει στη διερεύνηση της παράβασης ή σε διαδικασία επί παραβάσει. Ως δράσεις που διακόπτουν την περίοδο παραγραφής θεωρούνται ειδικότερα οι ακόλουθες:
 - α) αιτήματα παροχής πληροφοριών από την Επιτροπή ή συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών·
 - β) διενέργεια επιθεώρησης·
 - γ) κίνηση διαδικασίας από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 1.
4. Έπειτα από κάθε διακοπή, η προθεσμία αρχίζει να ισχύει εκ νέου. Ωστόσο, η περίοδος παραγραφής της επιβολής προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών λήγει το αργότερο την ημέρα παρέλευσης προθεσμίας ίσης με το διπλάσιο της προθεσμίας παραγραφής, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή δεν έχει επιβάλει πρόστιμο ή περιοδική χρηματική ποινή. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά χρονικό διάστημα ίσο με τον χρόνο αναστολής της περιόδου παραγραφής κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5.
5. Η περίοδος παραγραφής που ισχύει για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών αναστέλλεται για όσο διάστημα η απόφαση της Επιτροπής αποτελεί αντικείμενο εκκρεμούς διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 78

Περίοδος παραγραφής της εκτέλεσης κυρώσεων

1. Η εξουσία της Επιτροπής να εκτελεί τις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 74 και 76 υπόκειται σε πενταετή προθεσμία παραγραφής.
2. Η προθεσμία αρχίζει να ισχύει από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση καθίσταται οριστική.
3. Η προθεσμία παραγραφής της εκτέλεσης των κυρώσεων διακόπτεται:
 - α) με κοινοποίηση απόφασης με την οποία τροποποιείται το αρχικό ποσό του προστίμου ή της περιοδικής χρηματικής ποινής ή απορρίπτεται αίτηση τροποποίησης του ποσού αυτού·
 - β) με κάθε ενέργεια της Επιτροπής ή κράτους μέλους, που ενεργεί κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, η οποία αποβλέπει να εκτελέσει αναγκαστική είσπραξη του προστίμου ή της περιοδικής χρηματικής ποινής.
4. Έπειτα από κάθε διακοπή, η προθεσμία αρχίζει να ισχύει εκ νέου.

5. Η προθεσμία παραγραφής της εκτέλεσης των κυρώσεων αναστέλλεται για όσο διάστημα:
 - α) παρέχεται προθεσμία για καταβολή πληρωμής·
 - β) αναστέλλεται η εκτέλεση της πληρωμής βάσει απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή απόφασης εθνικού δικαστηρίου.

Άρθρο 79

Δικαίωμα ακρόασης και πρόσβασης στον φάκελο

1. Πριν από την έκδοση απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 73 παράγραφος 1, το άρθρο 74 ή το άρθρο 76, η Επιτροπή παρέχει στον οικείο πάροχο της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή σε άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1 τη δυνατότητα ακρόασης σχετικά με:
 - α) τα προκαταρκτικά πορίσματα της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αιτιάσεων της Επιτροπής· και
 - β) μέτρα που ενδεχομένως προτίθεται να λάβει η Επιτροπή ενόψει των προκαταρκτικών πορισμάτων που αναφέρονται στο στοιχείο α).
2. Ο οικείος πάροχος της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1 μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα προκαταρκτικά πορίσματα της Επιτροπής εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζει η Επιτροπή στα προκαταρκτικά της πορίσματα, ελάχιστης διάρκειας 14 ημερών.
3. Η Επιτροπή θεμελιώνει τις αποφάσεις της μόνον στις αντιρρήσεις για τις οποίες δόθηκε στα ενδιαφερόμενα μέρη η δυνατότητα να διατυπώσουν τις απόψεις τους.
4. Κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας διασφαλίζονται πλήρως τα δικαιώματα υπεράσπισης των ενδιαφερόμενων μερών. Έχουν δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο της Επιτροπής υπό τους όρους γνωστοποίησης στοιχείων κατόπιν διαπραγμάτευσης, με την επιφύλαξη του έννομου συμφέροντος του παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης ή άλλου ενδιαφερόμενου προσώπου για την προστασία των επιχειρηματικών τους απορρήτων. Η Επιτροπή έχει την εξουσία να εκδίδει αποφάσεις που καθορίζουν τους εν λόγω όρους γνωστοποίησης σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών. Το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο της Επιτροπής δεν καλύπτει τις εμπιστευτικές πληροφορίες και τα εσωτερικά έγγραφα της Επιτροπής, του συμβουλίου, του συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, άλλων αρμόδιων αρχών ή άλλων δημοσίων αρχών των κρατών μελών. Ειδικότερα, το δικαίωμα πρόσβασης δεν καλύπτει την αλληλογραφία μεταξύ της Επιτροπής και των εν λόγω αρχών. Καμία διάταξη της παρούσας παραγράφου δεν εμποδίζει την Επιτροπή να γνωστοποιεί και να χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που απαιτούνται για να αποδειχθεί μια παράβαση.
5. Οι πληροφορίες που συλλέγονται σύμφωνα με τα άρθρα 67, 68 και 69 χρησιμοποιούνται μόνον για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 80

Δημοσίευση των αποφάσεων

1. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις αποφάσεις τις οποίες λαμβάνει σύμφωνα με το άρθρο 70 παράγραφος 1, το άρθρο 71 παράγραφος 1 και τα άρθρα 73 έως 76. Στη δημοσίευση αυτή αναφέρονται τα ονόματα των μερών και τα ουσιώδη στοιχεία της απόφασης, περιλαμβανομένων των κυρώσεων που επιβάλλονται.
2. Στη δημοσίευση λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα του οικείου παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης, κάθε άλλου προσώπου που αναφέρεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1 και τυχόν τρίτων όσον αφορά την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών τους.

Άρθρο 81

Έλεγχος από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύμφωνα με το άρθρο 261 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαθέτει πλήρη δικαιοδοσία για τον έλεγχο των αποφάσεων με τις οποίες επιβάλλονται πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές από την Επιτροπή. Δύναται να ακυρώσει, να μειώσει ή να επαυξήσει τα πρόστιμα ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί.

Άρθρο 82

Αιτήματα περιορισμού της πρόσβασης και συνεργασίας με τα εθνικά δικαστήρια

1. Όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι εξουσίες σύμφωνα με το παρόν τμήμα για την παύση παράβασης του παρόντος κανονισμού, η παράβαση συνεχίζεται και προκαλεί σοβαρές επιβλαβείς συνέπειες οι οποίες δεν μπορούν να αποφευχθούν μέσω της άσκησης άλλων εξουσιών που είναι διαθέσιμες βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών της χώρας εγκατάστασης του οικείου παρόχου της πολύ μεγάλης επιγραμμικής πλατφόρμας ή της πολύ μεγάλης επιγραμμικής μηχανής αναζήτησης να αναλάβει δράση σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 3.

Πριν από την υποβολή του εν λόγω αιτήματος στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών, η Επιτροπή καλεί τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν γραπτές παρατηρήσεις εντός προθεσμίας τουλάχιστον 14 εργάσιμων ημερών, περιγράφοντας τα μέτρα που προτίθεται να ζητήσει και προσδιορίζοντας τον σκοπούμενο αποδέκτη ή αποδέκτες αυτών.

2. Όταν απαιτείται για τη συνεπή εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή, ενεργώντας με δική της πρωτοβουλία, δύναται να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις στην αρμόδια δικαστική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 51 παράγραφος 3. Με την άδεια της εν λόγω δικαστικής αρχής δύναται επίσης να υποβάλει προφορικές παρατηρήσεις.

Για τον σκοπό της προετοιμασίας των παρατηρήσεων της και μόνο, η Επιτροπή δύναται να ζητήσει από την εν λόγω δικαστική αρχή να διαβιβάσει ή να μεριμνήσει για τη διαβίβαση τυχόν εγγράφων που είναι αναγκαία για την αξιολόγηση της υπόθεσης.

3. Όταν ένα εθνικό δικαστήριο αποφαινεται επί ζητήματος το οποίο αποτελεί ήδη αντικείμενο απόφασης που έχει εκδοθεί από την Επιτροπή δυνάμει του παρόντος κανονισμού, το εν λόγω εθνικό δικαστήριο απέχει από τη λήψη απόφασης που αντιβαίνει στην εν λόγω απόφαση της Επιτροπής. Τα εθνικά δικαστήρια αποφεύγουν επίσης να λαμβάνουν αποφάσεις που ενδέχεται να συγκρούονται με υπό έκδοση απόφαση της Επιτροπής στο πλαίσιο διαδικασίας που έχει κινήσει δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Προς τον σκοπό αυτό, ένα εθνικό δικαστήριο δύναται να εξετάσει εάν είναι αναγκαίο να αναστείλει τη διαδικασία του. Τούτο δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 83

Εκτελεστικές πράξεις σε σχέση με την παρέμβαση της Επιτροπής

Όσον αφορά την παρέμβαση της Επιτροπής που καλύπτεται από το παρόν τμήμα, η Επιτροπή δύναται να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις σχετικά με τις πρακτικές ρυθμίσεις:

- α) της διαδικασίας σύμφωνα με τα άρθρα 69 και 72·
- β) των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 79·
- γ) της γνωστοποίησης στοιχείων κατόπιν διαπραγμάτευσης που προβλέπεται στο άρθρο 79.

Η Επιτροπή, πριν λάβει οποιαδήποτε μέτρο δυνάμει του πρώτου εδαφίου του παρόντος άρθρου, δημοσιεύει σχέδιο του μέτρου και καλεί όλους τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός προθεσμίας που ορίζεται στο σχέδιο και η οποία είναι ελάχιστη διάρκειας ενός μήνα. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 88.

Τμήμα 5

Κοινές διατάξεις επιβολής

Άρθρο 84

Επαγγελματικό απόρρητο

Με την επιφύλαξη της ανταλλαγής και της χρήσης πληροφοριών που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο, η Επιτροπή, το συμβούλιο, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και οι αντίστοιχοι υπάλληλοί τους, τα μέλη του λοιπού προσωπικού τους και άλλα πρόσωπα που εργάζονται υπό την εποπτεία τους, καθώς και κάθε άλλο εμπλεκόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των ελεγκτών και των εμπειρογνομόνων που διορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 2, δεν γνωστοποιούν πληροφορίες που αποκτώνται ή ανταλλάσσονται από τα πρόσωπα αυτά σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και καλύπτονται, λόγω της φύσης τους, από την υποχρέωση τήρησης επαγγελματικού απόρρητου.

Άρθρο 85

Σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών

1. Η Επιτροπή θεσπίζει και διατηρεί ένα αξιόπιστο και ασφαλές σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών για τη στήριξη της επικοινωνίας μεταξύ των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, της Επιτροπής και του συμβουλίου. Σε άλλες αρμόδιες αρχές μπορεί να χορηγηθεί πρόσβαση στο εν λόγω σύστημα, κατά περίπτωση, για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται με βάση τον παρόντα κανονισμό.
2. Οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών, η Επιτροπή και το συμβούλιο χρησιμοποιούν το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών για όλες τις επικοινωνίες σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
3. Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που καθορίζουν τις πρακτικές και επιχειρησιακές ρυθμίσεις για τη λειτουργία του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών και τη διαλειτουργικότητά του με άλλα συναφή συστήματα. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 88.

Άρθρο 86

Εκπροσώπηση

1. Με την επιφύλαξη της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 ή κάθε άλλης μορφής εκπροσώπησης σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, οι αποδέκτες ενδιάμεσων υπηρεσιών έχουν τουλάχιστον το δικαίωμα να εξουσιοδοτούν φορέα, οργανισμό ή ένωση να ασκεί για λογαριασμό τους τα δικαιώματα που θεσπίζει ο παρών κανονισμός, υπό την προϋπόθεση ότι ο φορέας, ο οργανισμός ή η ένωση πληροί όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) λειτουργεί σε μη κερδοσκοπική βάση·
 - β) έχει συσταθεί δεόντως σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους·
 - γ) οι καταστατικοί σκοποί του περιλαμβάνουν ως έννομο συμφέρον τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό.
2. Οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών λαμβάνουν τα αναγκαία τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ώστε να διασφαλίσουν ότι η επεξεργασία των καταγγελιών που υποβάλλονται από φορείς, οργανισμούς ή ενώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου για λογαριασμό αποδεκτών της υπηρεσίας μέσω των μηχανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1, καθώς και η λήψη των σχετικών αποφάσεων, πραγματοποιούνται κατά προτεραιότητα και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

ΤΜΗΜΑ 6

Κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις

Άρθρο 87

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στα άρθρα 24, 33, 37, 40 και 43 ανατίθεται στην Επιτροπή για πέντε έτη από την 16η Νοεμβρίου 2022. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της περιόδου των πέντε ετών. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο τρεις μήνες πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στα άρθρα 24, 33, 37, 40 και 43 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν από την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διαβουλεύεται με εμπειρογνώμονες οι οποίοι ορίζονται από κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει των άρθρων 24, 33, 37, 40 και 43 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός τριών μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά τρεις μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 88

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή («επιτροπή ψηφιακών υπηρεσιών»). Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Κεφάλαιο V

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 89

Τροποποιήσεις της οδηγίας 2000/31/ΕΚ

1. Τα άρθρα 12 έως 15 της οδηγίας 2000/31/ΕΚ διαγράφονται.
2. Οι παραπομπές στα άρθρα 12 έως 15 της οδηγίας 2000/31/ΕΚ νοούνται ως παραπομπές στα άρθρα 4, 5, 6 και 8 του παρόντος κανονισμού, αντίστοιχα.

Άρθρο 90

Τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828

Στο παράρτημα I της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828, προστίθεται το ακόλουθο σημείο:

- «(68) Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) (ΕΕ L 277 της 27.10.2022, σ. 1).».

Άρθρο 91

Επανεξέταση

1. Έως την 18η Φεβρουαρίου 2027, η Επιτροπή αξιολογεί τις πιθανές επιπτώσεις του παρόντος κανονισμού στην ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και υποβάλλει σχετική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Έως την 17η Νοεμβρίου 2025, η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με τα εξής στοιχεία:

- α) την εφαρμογή του άρθρου 33, συμπεριλαμβανομένου του πεδίου εφαρμογής των παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών που καλύπτονται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο κεφάλαιο III τμήμα 5 του παρόντος κανονισμού·
- β) την αλληλεπίδραση του παρόντος κανονισμού με άλλες νομικές πράξεις, ιδίως με τις πράξεις που αναφέρονται άρθρο 2 παράγραφοι 3 και 4.

2. Έως την 17η Νοεμβρίου 2027, και στη συνέχεια ανά πενταετία, η Επιτροπή αξιολογεί τον παρόντα κανονισμό και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Η έκθεση αυτή αφορά ιδίως:

- α) την εφαρμογή της παραγράφου 1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία α) και β)·
- β) τη συμβολή του παρόντος κανονισμού στην εμβάθυνση και την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενδιάμεσων υπηρεσιών, ιδίως όσον αφορά τη διασυνοριακή παροχή ψηφιακών υπηρεσιών·
- γ) την εφαρμογή των άρθρων 13, 16, 20, 21, 45 και 46·
- δ) το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων·
- ε) την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών επίβλεψης και επιβολής·
- στ) τον αντίκτυπο στον σεβασμό του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης.

3. Κατά περίπτωση, η έκθεση που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 συνοδεύεται από πρόταση τροποποίησης του παρόντος κανονισμού.

4. Η Επιτροπή, στην έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, αξιολογεί επίσης και παρουσιάζει τις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών που υποβάλλονται στην Επιτροπή και το συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 55 παράγραφος 1.

5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, τα κράτη μέλη και το συμβούλιο αποστέλλουν πληροφορίες κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής.

6. Κατά τη διενέργεια των αξιολογήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις θέσεις και τα πορίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και άλλων αρμόδιων φορέων ή πηγών, και δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και στη θέση νέων ανταγωνιστών.

7. Έως την 18η Φεβρουαρίου 2027, η Επιτροπή, έπειτα από διαβούλευση με το συμβούλιο, διενεργεί αξιολόγηση της λειτουργίας του συμβουλίου και της εφαρμογής του άρθρου 43, και υποβάλλει σχετική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα πρώτα έτη εφαρμογής του κανονισμού. Με βάση τα πορίσματα και λαμβανομένης ιδιαιτέρως υπόψη της γνώμης του συμβουλίου, η έκθεση αυτή συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από πρόταση τροποποίησης του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τη δομή του συμβουλίου.

Άρθρο 92

Επίσπευση της εφαρμογής στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης που λαμβάνουν τον σχετικό χαρακτηρισμό σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 4, τέσσερις μήνες μετά την κοινοποίηση στον οικείο πάροχο η οποία αναφέρεται στο άρθρο 33 παράγραφος 6, σε περίπτωση που η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη της 17ης Φεβρουαρίου 2024.

Άρθρο 93

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

1. Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από την 17η Φεβρουαρίου 2024.

Ωστόσο, το άρθρο 24 παράγραφοι 2, 3 και 6, το άρθρο 33 παράγραφοι 3 έως 6, το άρθρο 37 παράγραφος 7, το άρθρο 40 παράγραφος 13, το άρθρο 43 και το κεφάλαιο IV τμήματα 4, 5 και 6 εφαρμόζονται από την 16η Νοεμβρίου 2022.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 19 Οκτωβρίου 2022.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος
R. METSOLA

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. BEK

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2022/2066 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Φεβρουαρίου 2022

σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου για την εφαρμογή της συμφωνίας σύμπραξης στον τομέα της αλιείας μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2021-2026)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 43, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) σημείο ν) και το άρθρο 218 παράγραφος 7,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2021/1117 του Συμβουλίου ⁽²⁾, το πρωτόκολλο για την εφαρμογή της συμφωνίας σύμπραξης στον τομέα της αλιείας μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2021-2026) ⁽³⁾ (στο εξής: «πρωτόκολλο») υπεγράφη στις 29 Ιουνίου 2021, με την επιφύλαξη της σύναψής του σε μεταγενέστερη ημερομηνία.
- (2) Το πρωτόκολλο εφαρμόζεται προσωρινά από την ημερομηνία υπογραφής του.
- (3) Στόχος της συμφωνίας σύμπραξης στον τομέα της αλιείας μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ⁽⁴⁾ (στο εξής: «συμφωνία») και του πρωτοκόλλου είναι να καταστήσει δυνατή τόσο τη στενότερη συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Γκαμπόν (στο εξής: «Γκαμπόν») με σκοπό την περαιτέρω προώθηση της ανάπτυξης μιας βιώσιμης αλιευτικής πολιτικής, όσο και την υπεύθυνη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στην αλιευτική ζώνη της Γκαμπόν και στον Ατλαντικό Ωκεανό, συμβάλλοντας, παράλληλα, στην παροχή αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας στον τομέα της αλιείας.
- (4) Το πρωτόκολλο θα πρέπει να εγκριθεί.
- (5) Το άρθρο 9 της συμφωνίας ορίζει τη σύσταση μεικτής επιτροπής επιφορτισμένης με την παρακολούθηση της εφαρμογής της συμφωνίας. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 5 του πρωτοκόλλου, η μεικτή επιτροπή μπορεί να εκδίδει ορισμένες τροποποιήσεις του πρωτοκόλλου. Για να διευκολυνθεί η έκδοση των εν λόγω τροποποιήσεων, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί, με την επιφύλαξη της τήρησης ειδικών ουσιαστικών ή τυπικών όρων, να τις εγκρίνει εξ ονόματος της Ένωσης, βάσει απλουστευμένης διαδικασίας.
- (6) Η θέση της Ένωσης επί των προτεινόμενων τροποποιήσεων του πρωτοκόλλου θα πρέπει να καθοριστεί από το Συμβούλιο. Η Επιτροπή θα πρέπει να εγκρίνει τις προτεινόμενες τροποποιήσεις εξ ονόματος της Ένωσης, εκτός εάν αντιταχθεί σε αυτές ένας συγκεκριμένος αριθμός κρατών μελών που συνιστά μειοψηφία αρνησικυρίας, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

⁽¹⁾ Έγκριση της 14ης Δεκεμβρίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα)

⁽²⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2021/1117 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2021, σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή του πρωτοκόλλου για την εφαρμογή της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2021-2026) (ΕΕ L 242 της 8.7.2021, σ. 3)

⁽³⁾ ΕΕ L 242 της 8.7.2021, σ. 5.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 109 της 26.4.2007, σ. 3.

- (7) Το πρωτόκολλο θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ το συντομότερο δυνατόν, δεδομένης της οικονομικής σημασίας των αλιευτικών δραστηριοτήτων της Ένωσης στην αλιευτική ζώνη της Γκαμπόν και της ανάγκης να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η διάρκεια της διακοπής των εν λόγω δραστηριοτήτων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται, εξ ονόματος της Ένωσης, το πρωτόκολλο για την εφαρμογή της συμφωνίας σύμπραξης στον τομέα της αλιείας μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2021-2026) (στο εξής: «πρωτόκολλο»).

Άρθρο 2

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου προβαίνει, εξ ονόματος της Ένωσης, στην κοινοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 26 του πρωτοκόλλου.

Άρθρο 3

Σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εγκρίνει, εξ ονόματος της Ένωσης, τις τροποποιήσεις του πρωτοκόλλου που θα πρέπει να εκδώσει η μεικτή επιτροπή που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 9 της συμφωνίας σύμπραξης στον τομέα της αλιείας μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της έκδοσής της.

Βρυξέλλες, 21 Φεβρουαρίου 2022.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. DENORMANDIE

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΕΚΔΟΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΙΚΤΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Όταν, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 5 του πρωτοκόλλου για την εφαρμογή της συμφωνίας σύμπραξης στον τομέα της αλιείας μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2021-2026) (στο εξής: «πρωτόκολλο»), ζητείται από τη μεικτή επιτροπή να εκδόσει τροποποιήσεις του πρωτοκόλλου, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εγκρίνει τις προτεινόμενες τροποποιήσεις εξ ονόματος της Ένωσης, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- 1) Η Επιτροπή μεριμνά ώστε η έγκριση εξ ονόματος της Ένωσης:
 - α) να συνάδει με τους στόχους της κοινής αλιευτικής πολιτικής·
 - β) να συμβαδίζει με τους σχετικούς κανόνες που έχουν θεσπιστεί από τις περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας και να συμμορφώνεται με το πλαίσιο της από κοινού διαχείρισης από τα παράκτια κράτη·
 - γ) να βασίζεται τόσο στις στατιστικές και βιολογικές πληροφορίες, όσο και στις άλλες πιο πρόσφατες σχετικές πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί στην Επιτροπή.
- 2) Πριν εγκρίνει, εξ ονόματος της Ένωσης τροποποιήσεις στο Συμβούλιο αρκετά νωρίτερα από τη σχετική συνεδρίαση της μεικτής επιτροπής.
- 3) Η συμμόρφωση των προτεινόμενων τροποποιήσεων με τους όρους που ορίζονται στο σημείο 1) αξιολογείται από το Συμβούλιο.
- 4) Η Επιτροπή εγκρίνει τις προτεινόμενες τροποποιήσεις εξ ονόματος της Ένωσης, εκτός αν αντιταχθεί στις εν λόγω τροποποιήσεις αριθμός κρατών μελών που συνιστά μειοψηφία αρνησικυρίας στο Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν υπάρχει εντούτοις τέτοια μειοψηφία αρνησικυρίας, η Επιτροπή, εξ ονόματος της Ένωσης, απορρίπτει τις προτεινόμενες τροποποιήσεις.
- 5) Αν, στο πλαίσιο επακόλουθων συνεδριάσεων της μεικτής επιτροπής, μεταξύ άλλων και επιτόπου, είναι αδύνατον να επιτευχθεί συμφωνία επί των προτεινόμενων τροποποιήσεων, το θέμα παραπέμπεται εκ νέου στο Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα σημεία 2) έως 4), ώστε να ληφθούν υπόψη στη θέση της Ένωσης νέα στοιχεία.
- 6) Η Επιτροπή καλείται να λάβει, σε εύθετο χρόνο, όλα τα αναγκαία μέτρα για να δοθεί συνέχεια στην απόφαση της μεικτής επιτροπής σχετικά με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της δημοσίευσης της σχετικής απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και της υποβολής τυχόν προτάσεων αναγκαίων για την εφαρμογή της εν λόγω απόφασης.
- 7) Όταν πρόκειται για άλλα ζητήματα τα οποία δεν αφορούν τροποποιήσεις του πρωτοκόλλου που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 5 του πρωτοκόλλου, η θέση που πρόκειται να λάβει η Ένωση εντός της μεικτής επιτροπής ορίζεται σύμφωνα με τις Συνθήκες και τις καθιερωμένες πρακτικές εργασίας.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2022/2067 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 25ης Οκτωβρίου 2022

για την τροποποίηση του παραρτήματος I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 για τη θέσπιση ειδικών μέτρων ελέγχου για την αντιμετώπιση της αφρικανικής πανώλης των χοίρων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους των ζώων και για την τροποποίηση και την κατάργηση ορισμένων πράξεων στον τομέα της υγείας των ζώων («νόμος για την υγεία των ζώων») ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 71 παράγραφος 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η αφρικανική πανώλη των χοίρων είναι λοιμώδης ιογενής νόσος δεσποζόμενων και άγριων χοιροειδών, η οποία μπορεί να επηρεάσει σοβαρά τον σχετικό ζωικό πληθυσμό και την κερδοφορία της κτηνοτροφίας, διαταράσσοντας τις μετακινήσεις φορτίων των εν λόγω ζώων και των προϊόντων τους εντός της Ένωσης και τις εξαγωγές προς τρίτες χώρες.
- (2) Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/605 της Επιτροπής ⁽²⁾ εκδόθηκε στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 και θεσπίζει ειδικά μέτρα ελέγχου νόσων όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων, τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται για περιορισμένη χρονική περίοδο από τα κράτη μέλη που παρατίθενται στο παράρτημα I του εν λόγω κανονισμού (στο εξής: οικεία κράτη μέλη) στις απαγορευμένες ζώνες I, II και III που περιλαμβάνονται στο εν λόγω παράρτημα.
- (3) Οι περιοχές που αναφέρονται ως απαγορευμένες ζώνες I, II και III στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 βασίζονται στην επιδημιολογική κατάσταση της αφρικανικής πανώλης των χοίρων στην Ένωση. Το παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 τροποποιήθηκε τελευταία με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/1911 της Επιτροπής ⁽³⁾, κατόπιν αλλαγών στην επιδημιολογική κατάσταση όσον αφορά την εν λόγω νόσο στη Γερμανία και στην Ιταλία. Από την ημερομηνία έκδοσης του εν λόγω εκτελεστικού κανονισμού, η επιδημιολογική κατάσταση όσον αφορά την εν λόγω νόσο σε ορισμένα από τα οικεία κράτη μέλη έχει εξελιχθεί.
- (4) Τυχόν τροποποιήσεις στις απαγορευμένες ζώνες I, II και III στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 θα πρέπει να βασίζονται στην επιδημιολογική κατάσταση όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων στις περιοχές που πλήττονται από την εν λόγω νόσο και στη συνολική επιδημιολογική κατάσταση της αφρικανικής πανώλης των χοίρων στο οικείο κράτος μέλος, στο επίπεδο κινδύνου για την περαιτέρω εξάπλωση της εν λόγω νόσου, καθώς και σε επιστημονικά τεκμηριωμένες αρχές και κριτήρια για τον γεωγραφικό καθορισμό ζωνών λόγω της αφρικανικής πανώλης των χοίρων, όπως επίσης και στις κατευθυντήριες γραμμές της Ένωσης που συμφωνήθηκαν με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της μόνιμης επιτροπής φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών, και είναι διαθέσιμες στο κοινό στον ιστότοπο της Επιτροπής ⁽⁴⁾. Οι τροποποιήσεις αυτές θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη διεθνή πρότυπα, όπως ο κώδικας υγείας χερσαίων ζώων ⁽⁵⁾ του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (WOAH), και αιτιολογήσεις για τη διαίρεση σε ζώνες που παρέχονται από τις αρμόδιες αρχές των οικείων κρατών μελών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 84 της 31.3.2016, σ. 1.

⁽²⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/605 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση ειδικών μέτρων ελέγχου για την αντιμετώπιση της αφρικανικής πανώλης των χοίρων (ΕΕ L 129 της 15.4.2021, σ. 1).

⁽³⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/1911 της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2022, για την τροποποίηση του παραρτήματος I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 για τη θέσπιση ειδικών μέτρων ελέγχου για την αντιμετώπιση της αφρικανικής πανώλης των χοίρων (ΕΕ L 261 της 7.10.2022, σ. 6).

⁽⁴⁾ Έγγραφο εργασίας SANTE/7112/2015/Rev. 3 «Principles and criteria for geographically defining ASF regionalisation» (Αρχές και κριτήρια για τη γεωγραφική περιφερειοποίηση της αφρικανικής πανώλης των χοίρων). https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/asf_el

⁽⁵⁾ Κώδικας υγείας χερσαίων ζώων του ΟΙΕ, 29η έκδοση, 2021. Τόμοι I και II ISBN 978-92-95115-40-8· <https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/>

- (5) Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/689 της Επιτροπής⁽⁶⁾ συμπληρώνει τους κανόνες για τον έλεγχο των καταγεγραμμένων νόσων που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 και ορίζονται ως νόσοι κατηγορίας Α, Β και Γ στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2018/1882 της Επιτροπής⁽⁷⁾. Ειδικότερα, το άρθρο 9 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2020/689 προβλέπει ορισμένα μέτρα για την ταξινόμηση ενός ζώου ή μιας ομάδας ζώων ως ύποπτου ή επιβεβαιωμένου κρούσματος καταγεγραμμένης νόσου, συμπεριλαμβανομένης της αφρικανικής πανώλης των χοίρων.
- (6) Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/687 της Επιτροπής⁽⁸⁾ συμπληρώνει τους κανόνες για τον έλεγχο των καταγεγραμμένων νόσων που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 και ορίζονται ως νόσοι κατηγορίας Α, Β και Γ στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2018/1882 της Επιτροπής. Ειδικότερα, τα άρθρα 63 έως 66 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2020/687 προβλέπουν τη λήψη ορισμένων μέτρων σε περίπτωση επίσημης επιβεβαίωσης εμφάνισης εστίας νόσου κατηγορίας Α σε άγρια ζώα, συμπεριλαμβανομένης της αφρικανικής πανώλης των χοίρων σε άγρια χοιροειδή. Τα εν λόγω μέτρα προβλέπουν κυρίως την οριοθέτηση μολυσμένης ζώνης και την απαγόρευση των μετακινήσεων άγριων ζώων των καταγεγραμμένων ειδών και προϊόντων ζωικής προέλευσης από τέτοια ζώα.
- (7) Τον Μάιο του 2022 η Ιταλία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων στην επικράτεια της, μετά την εμφάνιση ύποπτου κρούσματος της νόσου σε άγριο χοιροειδές, στην επαρχία Rieti της περιφέρειας Lazio. Με βάση την αρχή της προφύλαξης, η αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους αντιμετώπισε το ύποπτο κρούσμα αφρικανικής πανώλης των χοίρων σαν να επρόκειτο για επιβεβαιωμένο κρούσμα αφρικανικής πανώλης των χοίρων και καθόρισε μολυσμένη ζώνη, όπως προβλέπεται στην περίπτωση της επίσημης επιβεβαίωσης της εν λόγω νόσου σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2020/687 και με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/605.
- (8) Τον Οκτώβριο του 2022 η Ιταλία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι τα συνεχή και λεπτομερή μέτρα ελέγχου της νόσου και η παθητική επιτήρηση δεσποζόμενων και άγριων χοιροειδών καταδεικνύουν την απουσία κυκλοφορίας του ιού της αφρικανικής πανώλης των χοίρων στην επαρχία Rieti, και ότι η αρμόδια ιταλική αρχή είναι σε θέση να συμπεράνει ότι το ύποπτο κρούσμα αφρικανικής πανώλης των χοίρων στην επαρχία Rieti δεν θα πρέπει να θεωρηθεί επιβεβαιωμένο κρούσμα αφρικανικής πανώλης των χοίρων σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2020/689, επειδή, παρά το γεγονός ότι στα αποτελέσματα των εξετάσεων στο ζώο εντοπίστηκε νουκλεϊκό οξύ που αντιστοιχεί ειδικά στη νόσο, το ζώο δεν παρουσίασε κλινικά σημεία που να προσδιάζουν στη νόσο και αποκλείστηκε κάθε επιδημιολογική σύνδεση με άλλο ύποπτο ή επιβεβαιωμένο κρούσμα.
- (9) Επιπλέον, από την ημερομηνία έκδοσης του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/1911, εκδηλώθηκαν νέες εστίες αφρικανικής πανώλης των χοίρων σε άγρια χοιροειδή στη Γερμανία. Εξάλλου, η επιδημιολογική κατάσταση σε ορισμένες ζώνες που παρατίθενται ως απαγορευμένες ζώνες Ι και ΙΙΙ στην Πολωνία έχει βελτιωθεί όσον αφορά τα δεσποζόμενα και τα άγρια χοιροειδή.
- (10) Τον Οκτώβριο του 2022 εκδηλώθηκαν διάφορες εστίες αφρικανικής πανώλης των χοίρων σε άγρια χοιροειδή στο ομόσπονδο κράτος του Βραδεμβούργου στη Γερμανία, σε περιοχή που αναφέρεται επί του παρόντος ως απαγορευμένη ζώνη ΙΙ στο παράρτημα Ι του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 και η οποία βρίσκεται πολύ κοντά σε περιοχή του ομόσπονδου κράτους του Βραδεμβούργου που παρατίθεται επί του παρόντος ως απαγορευμένη ζώνη Ι στο ίδιο παράρτημα. Αυτές οι νέες εστίες αφρικανικής πανώλης των χοίρων σε άγρια χοιροειδή αντιπροσωπεύουν αυξημένο επίπεδο κινδύνου, το οποίο θα πρέπει να αποτυπωθεί στο παράρτημα Ι του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605. Ως εκ τούτου, τα υφιστάμενα όρια των απαγορευμένων ζωνών Ι και ΙΙ θα πρέπει να τροποποιηθούν, ώστε να ληφθούν υπόψη οι πρόσφατες αυτές εστίες.
- (11) Μετά τις πρόσφατες αυτές εστίες αφρικανικής πανώλης των χοίρων σε άγρια χοιροειδή στο ομόσπονδο κράτος του Βραδεμβούργου στη Γερμανία και λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας επιδημιολογικής κατάστασης όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων στην Ένωση, επανεκτιμήθηκε και επικαιροποιήθηκε η διαίρεση σε ζώνες στο εν λόγω κράτος μέλος σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6 και 7 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605. Εμπροσθέντος, επανεκτιμήθηκαν και επικαιροποιήθηκαν τα εφαρμοζόμενα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου. Οι αλλαγές αυτές θα πρέπει να αποτυπωθούν στο παράρτημα Ι του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605.

⁽⁶⁾ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/689 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2019, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους κανόνες για την επιτήρηση, τα προγράμματα εκρίζωσης και το καθεστώς απαλλαγμένου από νόσο για ορισμένες καταγεγραμμένες και αναδυόμενες νόσους (ΕΕ L 174 της 3.6.2020, σ. 211).

⁽⁷⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2018/1882 της Επιτροπής, της 3ης Δεκεμβρίου 2018, για την εφαρμογή ορισμένων κανόνων πρόληψης και ελέγχου νόσων σε κατηγορίες καταγεγραμμένων νόσων και για την κατάρτιση καταλόγου ειδών και ομάδων ειδών οργανισμών που συνιστούν σημαντικό κίνδυνο εξάπλωσης των εν λόγω καταγεγραμμένων νόσων (ΕΕ L 308 της 4.12.2018, σ. 21).

⁽⁸⁾ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/687 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2019, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους κανόνες για την πρόληψη και τον έλεγχο ορισμένων καταγεγραμμένων νόσων (ΕΕ L 174 της 3.6.2020, σ. 64).

- (12) Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της αποτελεσματικότητας των μέτρων ελέγχου νόσων για την αφρικανική πανώλη των χοίρων σε δεσποζόμενα χοιροειδή σε ορισμένες απαγορευμένες ζώνες III που παρατίθενται στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605, τα οποία εφαρμόζονται στην Πολωνία σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/687 της Επιτροπής, και ιδίως εκείνων που ορίζονται στα άρθρα 22, 25 και 40, και σύμφωνα με τα μέτρα μετριασμού του κινδύνου για την αφρικανική πανώλη των χοίρων που ορίζονται στον κώδικα WΟΑΗ, ορισμένες περιοχές στις περιφέρειες Lubelskie, Podkarpackie, Wielkopolskie και Lubuskie της Πολωνίας, που επί του παρόντος παρατίθενται ως απαγορευμένες ζώνες III στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605, θα πρέπει πλέον να παρατίθενται ως απαγορευμένες ζώνες II στο εν λόγω παράρτημα, λόγω της απουσίας εστιών αφρικανικής πανώλης των χοίρων κατά τους δώδεκα τελευταίους μήνες σε δεσποζόμενα χοιροειδή στις εν λόγω απαγορευμένες ζώνες III, ενώ η νόσος εξακολουθεί να υπάρχει σε άγρια χοιροειδή. Οι εν λόγω απαγορευμένες ζώνες III θα πρέπει πλέον να παρατίθενται ως απαγορευμένες ζώνες II, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας επιδημιολογικής κατάστασης όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων.
- (13) Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της αποτελεσματικότητας των μέτρων ελέγχου νόσων για την αφρικανική πανώλη των χοίρων σε δεσποζόμενα χοιροειδή στις απαγορευμένες ζώνες I που παρατίθενται στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605, τα οποία εφαρμόζονται στην Πολωνία σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2020/687, και ιδίως εκείνων που ορίζονται στα άρθρα 64, 65 και 67 του εν λόγω κανονισμού, και σύμφωνα με τα μέτρα μετριασμού του κινδύνου για την αφρικανική πανώλη των χοίρων που ορίζονται στον κώδικα WΟΑΗ, ορισμένες ζώνες στις περιφέρειες Podkarpackie, Łódzkie και Śląskie της Πολωνίας, που επί του παρόντος παρατίθενται ως απαγορευμένες ζώνες I στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605, θα πρέπει πλέον να διαγραφούν από τις απαγορευμένες ζώνες I στο εν λόγω παράρτημα, λόγω της απουσίας εστιών αφρικανικής πανώλης των χοίρων σε δεσποζόμενα και άγρια χοιροειδή κατά τους δώδεκα τελευταίους μήνες στις εν λόγω απαγορευμένες ζώνες I. Οι απαγορευμένες ζώνες I θα πρέπει πλέον να διαγραφούν από το εν λόγω παράρτημα, ώστε να ληφθεί υπόψη η υφιστάμενη επιδημιολογική κατάσταση όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων.
- (14) Επίσης, με βάση τις πληροφορίες και τις αιτιολογήσεις που ελήφθησαν από την Ιταλία, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της ολοκλήρωσης της επιδημιολογικής έρευνας και της αποτελεσματικότητας των μέτρων ελέγχου της νόσου για την αφρικανική πανώλη των χοίρων, και λαμβανομένων επίσης υπόψη, αφενός, της τρέχουσας ευνοϊκής κατάστασης όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων σε άγρια χοιροειδή στην περιφέρεια Lazio και, αφετέρου, των μέτρων ελέγχου της νόσου που εφαρμόστηκαν δεόντως από την Ιταλία, προκειμένου να αποφευχθεί κάθε περιττή διαταραχή του εμπορίου, είναι σκόπιμο οι απαγορευμένες ζώνες I και II στην επαρχία Rieti να διαγραφούν πλέον από το παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605, ώστε να ληφθεί υπόψη η τρέχουσα επιδημιολογική κατάσταση όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων στο εν λόγω κράτος μέλος.
- (15) Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι πρόσφατες εξελίξεις της επιδημιολογικής κατάστασης όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων στην Ένωση, και για να καταπολεμηθούν προδραστικά οι κίνδυνοι που συνδέονται με την εξάπλωση της εν λόγω νόσου, θα πρέπει να οριοθετηθούν νέες απαγορευμένες ζώνες με επαρκή έκταση στη Γερμανία και την Πολωνία και να καταχωριστούν δεόντως ως απαγορευμένες ζώνες I και II στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605. Επίσης, ορισμένα τμήματα της απαγορευμένης ζώνης I θα πρέπει να διαγραφούν από το εν λόγω παράρτημα για την Πολωνία. Δεδομένου ότι η κατάσταση όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων είναι πολύ δυναμική στην Ένωση, κατά την οριοθέτηση των εν λόγω νέων απαγορευμένων ζωνών ελήφθη υπόψη η επιδημιολογική κατάσταση στις γύρω περιοχές.
- (16) Δεδομένου του επειγόντος χαρακτήρα της επιδημιολογικής κατάστασης στην Ένωση όσον αφορά την εξάπλωση της αφρικανικής πανώλης των χοίρων, είναι σημαντικό οι τροποποιήσεις που γίνονται στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 με τον παρόντα εκτελεστικό κανονισμό να τεθούν σε ισχύ το συντομότερο δυνατόν.
- (17) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της μόνιμης επιτροπής φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Το παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 αντικαθίσταται από το κείμενο που παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 25 Οκτωβρίου 2022.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το παράρτημα Ι του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/605 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ

ΜΕΡΟΣ Ι

1. Γερμανία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες Ι στη Γερμανία:

Bundesland Brandenburg:

— Landkreis Dahme-Spreewald:

— Gemeinde Alt Zauche-Wußwerk,

— Gemeinde Byhleguhre-Byhlen,

— Gemeinde Märkische Heide, mit den Gemarkungen Alt Schadow, Neu Schadow, Pretschen, Plattkow, Wittmannsdorf, Schuhlen-Wiese, Bückchen, Kuschkow, Gröditsch, Groß Leuthen, Leibchel, Glietz, Groß Leine, Dollgen, Krugau, Dürrenhofe, Biebersdorf und Klein Leine,

— Gemeinde Neu Zauche,

— Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Groß Liebitz, Guhlen, Mochow und Siegadel,

— Gemeinde Spreewaldheide,

— Gemeinde Straupitz,

— Landkreis Märkisch-Oderland:

— Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Müncheberg, Eggersdorf bei Müncheberg und Hoppegarten bei Müncheberg,

— Gemeinde Bliesdorf mit den Gemarkungen Kunersdorf - westlich der B167 und Bliesdorf - westlich der B167

— Gemeinde Märkische Höhe mit den Gemarkungen Reichenberg und Batzlow,

— Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Haselberg, Frankenfelde, Schulzendorf, Lüdersdorf Biesdorf, Rathsdorf - westlich der B 167 und Wriezen - westlich der B167

— Gemeinde Buckow (Märkische Schweiz),

— Gemeinde Strausberg mit den Gemarkungen Hohenstein und Ruhlsdorf,

— Gemeine Garzau-Garzin,

— Gemeinde Waldsiefersdorf,

— Gemeinde Rehfelde mit der Gemarkung Werder,

— Gemeinde Reichenow-Mögelin,

— Gemeinde Prötzel mit den Gemarkungen Harnekop, Sternebeck und Prötzel östlich der B 168 und der L35,

— Gemeinde Oberbarnim,

— Gemeinde Bad Freienwalde mit der Gemarkung Sonnenburg,

— Gemeinde Falkenberg mit den Gemarkungen Dannenberg, Falkenberg westlich der L 35, Gersdorf und Krüge,

— Gemeinde Höhenland mit den Gemarkungen Steinbeck, Wollenberg und Wölsickendorf,

— Landkreis Barnim:

— Gemeinde Joachimsthal östlich der L220 (Eberswalder Straße), östlich der L23 (Töpferstraße und Templiner Straße), östlich der L239 (Glambecker Straße) und Schorfheide (JO) östlich der L238,

- Gemeinde Friedrichswalde mit der Gemarkung Glambeck östlich der L 239,
- Gemeinde Althüttendorf,
- Gemeinde Ziethen mit den Gemarkungen Groß Ziethen und Klein Ziethen westlich der B198,
- Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Golzow, Senftenhütte, Buchholz, Schorfheide (Ch), Chorin westlich der L200 und Sandkrug nördlich der L200,
- Gemeinde Britz,
- Gemeinde Schorfheide mit den Gemarkungen Altenhof, Werbellin, Lichterfelde und Finowfurt,
- Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit den Gemarkungen Finow und Spechthausen und der Gemarkung Eberswalde südlich der B167 und westlich der L200,
- Gemeinde Breydin,
- Gemeinde Melchow,
- Gemeinde Sydower Fließ mit der Gemarkung Grüntal nördlich der K6006 (Landstraße nach Tuchen), östlich der Schönholzer Straße und östlich Am Postweg,
- Hohenfinow südlich der B167,
- Landkreis Uckermark:
 - Gemeinde Passow mit den Gemarkungen Briest, Passow und Schönow,
 - Gemeinde Mark Landin mit den Gemarkungen Landin nördlich der B2, Grünow und Schönermark,
 - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Frauenhagen, Mürow, Angermünde nördlich und nordwestlich der B2, Dobberzin nördlich der B2, Kerkow, Welsow, Bruchhagen, Greiffenberg, Günterberg, Biesenbrow, Görldorf, Wolletz und Altkünkendorf,
 - Gemeinde Zichow,
 - Gemeinde Casekow mit den Gemarkungen Blumberg, Wartin, Luckow-Petershagen und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow westlich der L272 und nördlich der L27,
 - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Hohenselchow nördlich der L27,
 - Gemeinde Tantow,
 - Gemeinde Mescherin außer der Gemarkung Neurochlitz östlich der B2, dieser folgend bis zur Gemarkungsgrenze Rosow, weiter in nordwestlicher Richtung bis Rosow, weiter auf der K7311 zur Landesgrenze zu Mecklenburg-Vorpommern, dieser folgend in östlicher Richtung bis zur polnischen Grenze,
 - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Geesow westlich der B2 sowie den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf nördlich der L27 und der B2 bis zur Kastanienallee, dort links abbiegend dem Schülerweg folgend bis Höhe Bahnhof, von hier in östlicher Richtung den Salveybach kreuzend bis zum Tantower Weg, diesen in nördlicher Richtung bis zu Stettiner Straße, diese weiter folgend bis zur B2, dieser in nördlicher Richtung folgend,
 - Gemeinde Pinnow nördlich und westlich der B2,
- Landkreis Oder-Spree:
 - Gemeinde Storkow (Mark),
 - Gemeinde Spreenhagen mit den Gemarkungen Braunsdorf, Markgrafpieske, Lebbin und Spreenhagen,
 - Gemeinde Grünheide (Mark) mit den Gemarkungen Kagel, Kienbaum und Hangelsberg,
 - Gemeinde Fürstenwalde westlich der B 168 und nördlich der L 36,

- Gemeinde Rauen,
- Gemeinde Wendisch Rietz bis zur östlichen Uferzone des Scharmütelsees und von der südlichen Spitze des Scharmütelsees südlich der B246,
- Gemeinde Reichenwalde,
- Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Petersdorf und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow westlich der östlichen Uferzone des Scharmütelsees und ab nördlicher Spitze westlich der L35,
- Gemeinde Tauche mit der Gemarkung Werder,
- Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Jänickendorf, Schönfelde, Beerfelde, Gölsdorf, Buchholz, Tempelberg und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf westlich der L36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande nördlich der L36,
- Landkreis Spree-Neiße:
 - Gemeinde Turnow-Preilack mit der Gemarkung Turnow,
 - Gemeinde Drachhausen,
 - Gemeinde Schmogrow-Fehrow,
 - Gemeinde Drehnow,
 - Gemeinde Teichland mit den Gemarkungen Maust und Neuendorf,
 - Gemeinde Guhrow,
 - Gemeinde Werben,
 - Gemeinde Dissen-Striesow,
 - Gemeinde Briesen,
 - Gemeinde Drebkau mit den Gemarkungen Jehserig, Schorbus, Domsdorf, Drebkau, Laubst, Leuthen, Siewisch, Casel und Greifenhain,
 - Gemeinde Kolkwitz mit den Gemarkungen Klein Gaglow nördl. der BAB 15, Kolkwitz, Gulben, Papitz, Babow, Eichow, Krieschow, Limberg, Glinzig, Milkersdorf und Hähnchen,
 - Gemeinde Burg (Spreewald)
 - Kreisfreie Stadt Cottbus außer den Gemarkungen Kahren, Gallinchen, Groß Gaglow und der Gemarkung Kiekebusch südlich der BAB,
- Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
 - Gemeinde Neupetershain,
 - Gemeinde Lauchhammer,
 - Gemeinde Schwarzheide,
 - Gemeinde Schipkau,
 - Gemeinde Senftenberg mit den Gemarkungen Brieske, Niemtsch, Senftenberg, Reppist, Hosena, Großkoschen, Kleinkoschen und Sedlitz,
 - die Gemeinde Schwarzbach mit der Gemarkung Biehlen,
 - Gemeinde Neu-Seeland mit den Gemarkungen Lieske, Bahnsdorf und Lindchen,
 - Gemeinde Großräschen mit den Gemarkungen Dörrwalde und Allmosen,
 - Gemeinde Tettau,
- Landkreis Elbe-Elster:
 - Gemeinde Großthiemig,
 - Gemeinde Hirschfeld,
 - Gemeinde Gröden,

- Gemeinde Schraden,
- Gemeinde Merzdorf,
- Gemeinde Röderland mit der Gemarkung Wainsdorf, Prösen, Stolzenhain a.d. Röder,
- Gemeinde Plessa mit der Gemarkung Plessa,
- Landkreis Prignitz:
 - Gemeinde Groß Pankow mit den Gemarkungen Baek, Tangendorf, Tacken, Hohenvier, Strigleben, Steinberg und Gulow,
 - Gemeinde Perleberg mit der Gemarkung Schönfeld,
 - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Postlin, Strehlen, Blüten, Klockow, Premslin, Glövizin, Waterloo, Karstädt, Dargardt, Garlin und die Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow und Dallmin westlich der Bahnstrecke Berlin/Spandau-Hamburg/Altona,
 - Gemeinde Gülitz-Reetz,
 - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Lockstädt, Mansfeld und Laaske,
 - Gemeinde Triglitz,
 - Gemeinde Marienfließ mit der Gemarkung Frehne,
 - Gemeinde Kümmernitztal mit der Gemarkungen Buckow, Preddöhl und Grabow,
 - Gemeinde Gerdshagen mit der Gemarkung Gerdshagen,
 - Gemeinde Meyenburg,
 - Gemeinde Pritzwalk mit der Gemarkung Steffenshagen,

Bundesland Sachsen:

- Landkreis Bautzen
 - Gemeinde Arnsdorf, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Cunewalde,
 - Gemeinde Demitz-Thumitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Doberschau-Gaußig,
 - Gemeinde Göda, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Großharthau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Großpostwitz/O.L.,
 - Gemeinde Hochkirch, sofern nicht bereits der Sperrzone II,
 - Gemeinde Kubschütz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Neukirch/Lausitz,
 - Gemeinde Obergurig,
 - Gemeinde Schmölln-Putzkau,
 - Gemeinde Sohland a. d. Spree,
 - Gemeinde Stadt Bautzen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Bischhofswerda, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Radeberg, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Schirgiswalde-Kirschau,
 - Gemeinde Stadt Wilthen,
 - Gemeinde Steinigtwolmsdorf,

- Stadt Dresden:
 - Stadtgebiet, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Landkreis Meißen:
 - Gemeinde Diera-Zehren, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Glaubitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Hirschstein,
 - Gemeinde Käbschütztal,
 - Gemeinde Klipphausen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Niederau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Nünchritz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Röderau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Gröditz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Lommatzsch,
 - Gemeinde Stadt Meißen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Nossen außer Ortsteil Nossen,
 - Gemeinde Stadt Riesa,
 - Gemeinde Stadt Strehla,
 - Gemeinde Stauchitz,
 - Gemeinde Wülknitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Zeithain,
- Landkreis Mittelsachsen:
 - Gemeinde Reinsberg,
- Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:
 - Gemeinde Bannewitz,
 - Gemeinde Dürnröhrsdorf-Dittersbach,
 - Gemeinde Kreischa,
 - Gemeinde Lohmen,
 - Gemeinde Müglitztal,
 - Gemeinde Stadt Dohna,
 - Gemeinde Stadt Freital,
 - Gemeinde Stadt Heidenau,
 - Gemeinde Stadt Hohnstein,
 - Gemeinde Stadt Neustadt i. Sa.,
 - Gemeinde Stadt Pirna,
 - Gemeinde Stadt Rabenau mit den Ortsteilen Lübau, Obernaundorf, Oelsa, Rabenau und Spechtritz,
 - Gemeinde Stadt Stolpen,
 - Gemeinde Stadt Tharandt mit den Ortsteilen Fördergersdorf, Großopitz, Kurort Hartha, Pohrsdorf und Spechtshausen,
 - Gemeinde Stadt Wilsdruff, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,

Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:

— Landkreis Vorpommern Greifswald

- Gemeinde Penkun,
- Gemeinde Nadrensee,
- Gemeinde Krackow,
- Gemeinde Glasow,
- Gemeinde Grambow,

— Landkreis Ludwigslust-Parchim:

- Gemeinde Barkhagen mit den Ortsteilen und Ortschaften: Altenlinden, Kolonie Lalchow, Plauerhagen, Zarchlin, Barkow-Ausbau, Barkow,
- Gemeinde Blievenstorf mit dem Ortsteil: Blievenstorf,
- Gemeinde Brenz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Neu Brenz, Alt Brenz,
- Gemeinde Domsühl mit den Ortsteilen und Ortschaften: Severin, Bergrade Hof, Bergrade Dorf, Zieslütbe, Alt Dammerow, Schlieven, Domsühl, Domsühl-Ausbau, Neu Schlieven,
- Gemeinde Gallin-Kuppentin mit den Ortsteilen und Ortschaften: Kuppentin, Kuppentin-Ausbau, Daschow, Zahren, Gallin, Penzlin,
- Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dresenow, Dresenower Mühle, Twietfort, Ganzlin, Tönchow, Wendisch Priborn, Liebhof, Gnevsdorf,
- Gemeinde Granzin mit den Ortsteilen und Ortschaften: Lindenbeck, Greven, Beckendorf, Bahlenrade, Granzin,
- Gemeinde Grabow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Fresenbrügge, Grabow, Griemoor, Heidehof, Kaltehof, Winkelmoor,
- Gemeinde Groß Laasch mit den Ortsteilen und Ortschaften: Groß Laasch,
- Gemeinde Kremmin mit den Ortsteilen und Ortschaften: Beckentin, Kremmin,
- Gemeinde Kritzow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Schlemmin, Kritzow,
- Gemeinde Lewitzrand mit dem Ortsteil und Ortschaften: Matzlow-Garwitz (teilweise),
- Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Bobzin, Broock, Broock Ausbau, Hof Gischow, Lübz, Lutheran, Lutheran Ausbau, Riederfelde, Ruthen, Wessentin, Wessentin Ausbau,
- Gemeinde Neustadt-Glewe mit den Ortsteilen und Ortschaften: Hohes Feld, Kiez, Klein Laasch, Liebs Siedlung, Neustadt-Glewe, Tuckhude, Wabel,
- Gemeinde Obere Warnow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Grebbin und Wozinkel, Gemarkung Kossebade teilweise, Gemarkung Herzberg mit dem Waldgebiet Bahlenholz bis an die östliche Gemeindegrenze, Gemarkung Woeten unmittelbar östlich und westlich der L16,
- Gemeinde Parchim mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dargelütz, Neuhof, Kiekindemark, Neu Klockow, Möderitz, Malchow, Damm, Parchim, Voigtsdorf, Neu Matzlow,
- Gemeinde Passow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Unterbrüz, Brüz, Welzin, Neu Brüz, Weisin, Charlottenhof, Passow,
- Gemeinde Plau am See mit den Ortsteilen und Ortschaften: Reppentin, Gaarz, Silbermühle, Appelburg, Seelust, Plau-Am See, Plötzenhöhe, Klebe, Lalchow, Quetzin, Heidekrug,
- Gemeinde Rom mit den Ortsteilen und Ortschaften: Lancken, Stralendorf, Rom, Darze, Paarsch,
- Gemeinde Spornitz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dütschow, Primark, Steinbeck, Spornitz,
- Gemeinde Werder mit den Ortsteilen und Ortschaften: Neu Benthen, Benthen, Tannenhof, Werder.

2. Εσθονία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες I στην Εσθονία:

- Hiiumaakond.

3. Ελλάδα

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες I στην Ελλάδα:

- στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας:
 - οι τοπικές ή δημοτικές κοινότητες Σιδηρονέρου και Σκαλωτής, Λιβαδερού και Ξηροποτάμου (στον Δήμο Δράμας),
 - η τοπική κοινότητα Παρανεστίου (στον Δήμο Παρανεστίου),
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Κοκκινογείων, Μικροπόλεως, Πανοράματος, Πύργων (στον Δήμο Προσοτσάνης),
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Κάτω Νευροκοπίου, Χρυσοκεφάλου, Αχλαδέας, Βαθυτόπου, Βόλακος, Γρανίτου, Δασωτού, Εξοχής, Καταφύτου, Λευκογείων, Μικροκλεισούρας, Μικρομηλέας, Οχυρού, Παγονερίου, Περιθωρίου, Κάτω Βροντούς και Ποταμών (στον Δήμο Κάτω Νευροκοπίου),
- στην Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης:
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Κιμμερίων, Σταυρουπόλεως, Γέρακα, Δαφνώνος, Κομνηνών, Καρυσόφυτου και Νεοχωρίου (στον Δήμο Ξάνθης),
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Σατρών, Θερμών, Κοτύλης, Μύκης, Εχίνου και Ωραίου (στον Δήμο Μύκης),
 - η δημοτική κοινότητα Σελέρου και η τοπική κοινότητα Σουνίου (στον Δήμο Αβδήρων),
- στην Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης:
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Κομοτηνής, Ανθοχωρίου, Γρατίνης, Θρυλορίου, Κάλχαντος, Καρυδιάς, Κηκιδίου, Κοσμίου, Πανδρόσου, Αιγείρου, Καλλίστης, Μελέτης, Νέου Σιδηροχωρίου και Μεγάλου Δουκάτου (στον Δήμο Κομοτηνής),
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Ηπίου, Αρριανών, Δαρμένης, Αρχοντικών, Φιλλύρας, Άνω Δροσίνης, Αράτου, Κέχρου και Οργάνης (στον Δήμο Αρριανών),
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Ιάσμου, Σώστου, Ασωμάτων, Πολυάνθου, Αμβροσίας και Αμαξάδων (στον Δήμο Ιάσμου),
 - η δημοτική κοινότητα Αμαράντων (στον Δήμο Μαρωνείας – Σαπών),
- στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου:
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Κυριακής, Μάνδρας, Μαυροκκλησίου, Μικρού Δερείου, Πρωτοκκλησίου, Ρούσσας, Γονικού, Γέρικου, Σιδηροχωρίου, Μεγάλου Δερείου, Σιδηρώς, Γιαννούλης, Αγριάνης και Πετρολόφου (στον Δήμο Σουφλίου),
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Δικαίων, Άρζου, Ελαίας, Θεραπειού, Κομάρων, Μαρασίων, Ορμενίου, Πενταλόφου, Πετρωτών, Πλάτης, Πτελέας, Κυπρίνου, Ζώνης, Φυλακίου, Σπηλαιού, Νέας Βύσσης, Καβύλης, Καστανεών, Ριζίων, Στέρνας, Αμπελακίων, Βάλτου, Μεγάλης Δοξίπαρας, Νεοχωρίου και Χανδρά (στον Δήμο Ορεστιάδας),
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Ασβεστάδων, Ελληνοχωρίου, Καρωτής, Κουφοβούνου, Κυανής, Μάνης, Σιτοχωρίου, Αλεποχωρίου, Ασπρονερίου, Μεταξάδων, Βρυσικών, Δόξης, Ελαφοχωρίου, Λάδης, Παλιουρίου και Ποιμενικού (στον Δήμο Διδυμοτείχου),
- στην Περιφερειακή Ενότητα Σερρών:
 - οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Κερκίνης, Λιβαδιάς, Μακρινίτσης, Νεοχωρίου, Πλατανაკίων, Πετρισίου, Ακριτοχωρίου, Βυρωνείας, Γονίου, Μανδρακίου, Μεγαλοχωρίου, Ροδοπόλεως, Άνω Ποροίων, Κάτω Ποροίων, Σιδηροκάστρου, Βαμβακοφύτου, Προμαχώνος, Καμαρωτού, Στρυμονοχωρίου, Χαροπού, Καστανούσσης, Χορτερού, Αχλαδοχωρίου, Αγκίστρου και Καπνοφύτου (στον Δήμο Σιντικής),

- οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Σερρών, Ελαιώνος, Οινούσσας, Ορεινής και Άνω Βροντούς (στον Δήμο Σερρών),
- οι δημοτικές ή τοπικές κοινότητες Δασοχωρίου, Ηρακλείας, Βαλτερού, Καρπερής, Κοιμήσεως, Λιθοτόπου, Λιμνοχωρίου, Ποντισμένου και Χρυσοχωράφων (στον Δήμο Ηρακλείας).

4. Λετονία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες I στη Λετονία:

- Dienvidkurzemes novads, Grobiņas pagasts, Nīcas pagasta daļa uz ziemeļiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļš V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Otaņķu pagasts, Grobiņas pilsēta,
- Ropažu novads Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Daugūrupes ielas un Daugūrpītes.

5. Λιθουανία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες I στη Λιθουανία:

- Kalvarijos savivaldybė,
- Klaipėdos rajono savivaldybė: Agluonėnų, Dovilų, Gargždų, Priekulės, Vėžaičių, Kretingalės ir Dauparų-Kvietinių seniūnijos,
- Marijampolės savivaldybė išskyrus Šumskų ir Sasnavos seniūnijos,
- Palangos miesto savivaldybė,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė: Bartninkų, Gražiškių, Keturvalakių, Pajevonio, Virbalio, Vištyčio seniūnijos.

6. Ουγγαρία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες I στην Ουγγαρία:

- Békés megye 950950, 950960, 950970, 951950, 952050, 952750, 952850, 952950, 953050, 953150, 953650, 953660, 953750, 953850, 953960, 954250, 954260, 954350, 954450, 954550, 954650, 954750, 954850, 954860, 954950, 955050, 955150, 955250, 955260, 955270, 955350, 955450, 955510, 955650, 955750, 955760, 955850, 955950, 956050, 956060, 956150 és 956160 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Bács-Kiskun megye 600150, 600850, 601550, 601650, 601660, 601750, 601850, 601950, 602050, 603250, 603750 és 603850 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Budapest 1 kódszámú, vadgazdálkodási tevékenységre nem alkalmas területe,
- Csongrád-Csanád megye 800150, 800160, 800250, 802220, 802260, 802310 és 802450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Fejér megye 400150, 400250, 400351, 400352, 400450, 400550, 401150, 401250, 401350, 402050, 402350, 402360, 402850, 402950, 403050, 403450, 403550, 403650, 403750, 403950, 403960, 403970, 404650, 404750, 404850, 404950, 404960, 405050, 405750, 405850, 405950,
- 406050, 406150, 406550, 406650 és 406750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Győr-Moson-Sopron megye 100550, 100650, 100950, 101050, 101350, 101450, 101550, 101560 és 102150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750150, 750160, 750260, 750350, 750450, 750460, 754450, 754550, 754560, 754570, 754650, 754750, 754950, 755050, 755150, 755250, 755350 és 755450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye 250150, 250250, 250450, 250460, 250550, 250650, 250750, 251050, 251150, 251250, 251350, 251360, 251650, 251750, 251850, 252250, kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Pest megye 571550, 572150, 572250, 572350, 572550, 572650, 572750, 572850, 572950, 573150, 573250, 573260, 573350, 573360, 573450, 573850, 573950, 573960, 574050, 574150, 574350, 574360, 574550, 574650, 574750, 574850, 574860, 574950, 575050, 575150, 575250, 575350, 575550, 575650, 575750, 575850, 575950, 576050, 576150, 576250, 576350, 576450, 576650, 576750, 576850, 576950, 577050, 577150, 577350, 577450, 577650, 577850, 577950, 578050, 578150, 578250, 578350, 578360, 578450, 578550, 578560, 578650, 578850, 578950, 579050, 579150, 579250, 579350, 579450, 579460, 579550, 579650, 579750, 580250 és 580450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

7. Πολωνία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες I στην Πολωνία:

w województwie kujawsko - pomorskim:

- powiat rypiński,
- powiat brodnicki,
- powiat grudziądzki,
- powiat miejski Grudziądz,
- powiat wąbrzeski,

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Wielbark i Rozogi w powiecie szczycieńskim,

w województwie podlaskim:

- gminy Wysokie Mazowieckie z miastem Wysokie Mazowieckie, Czyżew i część gminy Kulesze Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,
- gminy Miastkowo, Nowogród, Śniadowo i Zbójna w powiecie łomżyńskim,
- gminy Szumowo, Zambrów z miastem Zambrów i część gminy Kołaki Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie zambrowskim,
- gminy Grabowo, Kolno i miasto Kolno, Turośl w powiecie kolneńskim,

w województwie mazowieckim:

- powiat ostrołęcki,
- powiat miejski Ostrołęka,
- gminy Bielsk, Brudzeń Duży, Bulkowo, Drobin, Gąbin, Łąck, Nowy Duninów, Radzanowo, Słupno, Staroźreby i Stara Biała w powiecie plockim,
- powiat miejski Płock,
- powiat ciechanowski,
- gminy Baboszewo, Dzierżążnia, Joniec, Nowe Miasto, Płońsk i miasto Płońsk, Raciąż i miasto Raciąż, Sochocin w powiecie płońskim,
- powiat sierpecki,
- gmina Biezuń, Lutocin, Siemiątkowo i Żuromin w powiecie żuromińskim,
- część powiatu ostrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Dzieżgowo, Lipowiec Kościelny, Mława, Radzanów, Strzegowo, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wiśniewo w powiecie mławskim,
- powiat przasnyski,
- powiat makowski,
- powiat pułtuski,
- część powiatu wyszkowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część powiatu węgrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część powiatu wołomińskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Mokobody i Suchożebry w powiecie siedleckim,

- gminy Dobrze, Jakubów, Kałuszyn, Stanisławów w powiecie mińskim,
 - gminy Bielany i gmina wiejska Sokołów Podlaski w powiecie sokołowskim,
 - powiat gostyniński,
- w województwie podkarpackim:
- gmina Krempana w powiecie jasielskim,
 - część powiatu ropczycko – sędziszowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
 - gminy Pruchnik, Rokietnica, Roźwienica, w powiecie jarosławskim,
 - gminy Fredropol, Krasiczyn, Krzywczyna, Przemyśl, część gminy Orły położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,
 - powiat miejski Przemyśl,
 - gminy Gać, Jawornik Polski, Kańczuga, część gminy Zarzecze położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Mlecza w powiecie przeworskim,
 - powiat łańcucki,
 - gminy Trzebownisko, Głogów Małopolski, część gminy Świlcza położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 94 i część gminy Sokołów Małopolski położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 875 w powiecie rzeszowskim,
 - gmina Raniżów w powiecie kolbuszowskim,
 - część powiatu dębickiego niewymieniona w części II załącznika I,
- w województwie świętokrzyskim:
- gminy Nowy Korczyn, Solec-Zdrój, Wiślica, Stopnica, Tuczępy, Busko Zdrój w powiecie buskim,
 - powiat kazimierski,
 - powiat skarżyski,
 - część powiatu opatowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
 - część powiatu sandomierskiego niewymieniona w części II załącznika I,
 - gminy Bogoria, Osiek, Staszów i część gminy Rytwiany położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 764, część gminy Szydłów położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 756 w powiecie staszowskim,
 - gminy Pawłów, Wąchock, część gminy Brody położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 oraz na południowy - zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie, drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno - wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,
 - powiat ostrowiecki,
 - gminy Fałków, Ruda Maleniecka, Radoszyce, Smyków, Słupia Konecka, część gminy Końskie położona na zachód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na południe od linii kolejowej w powiecie koneckim,
 - gminy Bodzentyn, Bieliny, Łągów, Morawica, Nowa Słupia, część gminy Raków położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 756 i 764, część gminy Chęciny położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 762, część gminy Górno położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy łączącą miejscowości Leszczyna – Cedzyna oraz na południe od linii wyznaczonej przez ul. Kielecką w miejscowości Cedzyna biegnącą do wschodniej granicy gminy, część gminy Daleszyce położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 764 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą łączącą miejscowości Daleszyce – Słopiec – Borków, dalej na północ od linii wyznaczonej przez tę drogę biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 764 do przecięcia z linią rzeki Belnianka, następnie na północ od linii wyznaczonej przez rzeki Belnianka i Czarna Nida biegnącej do zachodniej granicy gminy w powiecie kieleckim,

- gminy Działoszyce, Michałów, Pińczów, Złota w powiecie pińczowskim,
- gminy Imielno, Jędrzejów, Nagłowice, Sędziszów, Słupia, Sobków, Wodzisław w powiecie jędrzejowskim,
- gminy Moskorzew, Radków, Secemin, część gminy Włoszczowa położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Konieczno i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Konieczno – Rogienice – Dąbie – Podłazie, część gminy Kluczewsko położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Krogulec – Nowiny - Komorniki do przecięcia z linią rzeki Czarna, następnie na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Czarna biegnącą do przecięcia z linią wyznaczoną przez drogę nr 742 i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od przecięcia z linią rzeki Czarna do południowej granicy gminy w powiecie włoszczowskim,

w województwie łódzkim:

- gminy Łyszkowice, Kocierzew Południowy, Kiernoza, Chąšno, Nieborów, część gminy wiejskiej Łowicz położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 biegnącej od granicy miasta Łowicz do zachodniej granicy gminy oraz część gminy wiejskiej Łowicz położona na wschód od granicy miasta Łowicz i na północ od granicy gminy Nieborów w powiecie łowickim,
- gminy Cielądz, Rawa Mazowiecka z miastem Rawa Mazowiecka w powiecie rawskim,
- gminy Bolimów, Głuchów, Godzianów, Lipce Reymontowskie, Maków, Nowy Kawęczyn, Skierniewice, Słupia w powiecie skierniewickim,
- powiat miejski Skierniewice,
- gminy Mniszków, Paradyż, Sławno i Żarnów w powiecie opoczyńskim,
- gminy Czerniewice, Inowódz, Lubochnia, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki z miastem Tomaszów Mazowiecki, Zelechlinek w powiecie tomaszowskim,

gmina Przedbórz w powiecie radomszczańskim, w województwie pomorskim:

- gminy Ostaszewo, miasto Krynica Morska oraz część gminy Nowy Dwór Gdański położona na południowy - zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,
- gminy Lichnowy, Miłoradz, Malbork z miastem Malbork, część gminy Nowy Staw położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 w powiecie malborskim,
- gminy Mikołajki Pomorskie, Stary Targ i Sztum w powiecie sztumskim,
- powiat gdański,
- Miasto Gdańsk,
- powiat tczewski,
- powiat kwidzyński,

w województwie lubuskim:

- gmina Lubiszyn w powiecie gorzowskim,
- gmina Dobiegniew w powiecie strzelecko – drezdeneckim,

w województwie dolnośląskim:

- gminy Dziadowa Kłoda, Międzybórz, Syców, Twardogóra, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,
- gminy Jordanów Śląski, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, część gminy Żórawina położona na zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na południe od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,

- część gminy Domaniów położona na południowy zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,
- gmina Wiązów w powiecie strzelińskim,
- część powiatu średzkiego niewymieniona w części II załącznika I,
- miasto Świeradów - Zdrój w powiecie lubańskim,
- gminy Pielgrzymka, miasto Złotoryja, część gminy wiejskiej Złotoryja położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy w miejscowości Nowa Wieś Złotoryjska do granicy miasta Złotoryja oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od granicy miasta Złotoryja do wschodniej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,
- gmina Mirsk w powiecie lwóweckim,
- gminy Janowice Wielkie, Mysłakowice, Stara Kamienica w powiecie karkonoskim,
- część powiatu miejskiego Jelenia Góra położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 366,
- gminy Bolków, Męcinka, Mściwojów, Paszowice, miasto Jawor w powiecie jaworskim,
- gminy Dobromierz, Jaworzyna Śląska, Marcinowice, Strzegom, Żarów w powiecie świdnickim,
- gminy Dzierżoniów, Pieszycy, miasto Bielawa, miasto Dzierżoniów w powiecie dzierzoniowskim,
- gminy Głuszycza, Mieroszów w powiecie wałbrzyskim,
- gmina Nowa Ruda i miasto Nowa Ruda w powiecie kłodzkim,
- gminy Kamienna Góra, Marciszów i miasto Kamienna Góra w powiecie kamiennogórskim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Koźmin Wielkopolski, Rozdrażew, miasto Sulmierzyce, część gminy Krotoszyn położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowania z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,
- gminy Brodnica, część gminy Dolsk położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 434 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 437, a następnie na wschód od drogi nr 437 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 434 do południowej granicy gminy, część gminy Śrem położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 310 biegnącą od zachodniej granicy gminy do miejscowości Śrem, następnie na wschód od drogi nr 432 w miejscowości Śrem oraz na wschód od drogi nr 434 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 432 do południowej granicy gminy w powiecie śremskim,
- gminy Borek Wielkopolski, Piaski, Pogorzela, w powiecie gostyńskim,
- gmina Grodzisk Wielkopolski i część gminy Kamieniec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,
- gmina Czempin w powiecie kościańskim,
- gminy Kleszczewo, Kostrzyn, Kórnik, Pobiedziska, Mosina, miasto Puszczykowo, część gminy wiejskiej Murowana Goślina położona na południe od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy miasta Murowana Goślina do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie poznańskim,
- gmina Kiszkowo i część gminy Kłecko położona na zachód od rzeki Mała Wełna w powiecie gnieźnieńskim,
- powiat czarnkowsko-trzcianecki,
- część gminy Wronki położona na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Wartę biegnącą od zachodniej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 182, a następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 182 oraz 184 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 182 do południowej granicy gminy w powiecie szamotulskim,

- gmina Budzyń w powiecie chodzieskim,
 - gminy Mieścisko, Skoki i Wągrowiec z miastem Wągrowiec w powiecie wągrowieckim,
 - powiat pleszewski,
 - gmina Zagórow w powiecie słupeckim,
 - gmina Pyzdry w powiecie wrzesińskim,
 - gminy Kotlin, Żerków i część gminy Jarocin położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr S11 i 15 w powiecie jarocińskim,
 - powiat ostrowski,
 - powiat miejski Kalisz,
 - powiat kaliski,
 - powiat turecki,
 - gminy Rzgów, Grodziec, Krzymów, Stare Miasto, Rychwał w powiecie konińskim,
 - powiat kępiński,
 - powiat ostrzeszowski,
- w województwie opolskim:
- gminy Domaszowice, Pokój, część gminy Namysłów położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie namysłowskim,
 - gminy Wołczyn, Kluczbork, Byczyna w powiecie kluczborskim,
 - gminy Praszka, Gorzów Śląski część gminy Rudniki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 42 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 43 i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 43 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 42 w powiecie oleskim,
 - gmina Grodków w powiecie brzeskim,
 - gminy Komprachcice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Tułowice w powiecie opolskim,
 - powiat miejski Opole,
- w województwie zachodniopomorskim:
- gminy Nowogródek Pomorski, Barlinek, Myślibórz, część gminy Dębno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na północ od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na północ od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,
 - gmina Stare Czarnowo w powiecie gryfińskim,
 - gmina Bielice, Kozielice, Pyrzyce w powiecie pyrzyckim,
 - gminy Bierzwnik, Krzęcin, Pełczyce w powiecie choszczeńskim,
 - część powiatu miejskiego Szczecin położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Odra Zachodnia biegnącą od północnej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 10, następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 10 biegnącą od przecięcia z linią wyznaczoną przez rzekę Odra Zachodnia do wschodniej granicy gminy,
 - gminy Dobra (Szczecińska), Police w powiecie polickim,
- w województwie małopolskim:
- powiat brzeski,
 - powiat gorlicki,
 - powiat proszowicki,

- część powiatu nowosądeckiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Czorsztyn, Krościenko nad Dunajcem, Ochotnica Dolna w powiecie nowotarskim,
- powiat miejski Nowy Sącz,
- powiat tarnowski,
- powiat miejski Tarnów,
- część powiatu dąbrowskiego niewymieniona w części III załącznika I.

8. Slovakia

The following restricted zones I in Slovakia:

- in the district of Nové Zámky, Sikenička, Pavlová, Bíňa, Kamenín, Kamenný Most, Malá nad Hronom, Belá, Lubá, Šarkan, Gbelce, Bruty, Mužla, Obid, Štúrovo, Nána, Kamenica nad Hronom, Chľaba, Lefa, Bajtava, Salka, Malé Kosihy,
- in the district of Veľký Krtíš, the municipalities of Ipeľské Predmostie, Veľká nad Ipľom, Hrušov, Kleňany, Sečianky,
- in the district of Levice, the municipalities of Keč, Čata, Pohronský Ruskov, Hronovce, Želiezovce, Zalaba, Malé Ludince, Šalov, Sikenica, Pastovce, Bielovce, Ipeľský Sokolec, Lontov, Kubáňovo, Szadice, Demandice, Dolné Semerovce, Vyškovce nad Ipľom, Preseľany nad Ipľom, Hrkovce, Tupá, Horné Semerovce, Hokovce, Slatina, Horné Turovce, Veľké Turovce, Šahy, Tešmak, Plášťovce, Ipeľské Uľany, Bátorovce, Pečenice, Jabloňovce, Bohunice, Pukanec, Uhliská,
- in the district of Krupina, the municipalities of Dudince, Terany, Hontianske Moravce, Sudince, Súdoľce, Lišov,
- the whole district of Ružomberok,
- in the region of Turčianske Teplice, municipalities of Turček, Horná Štubňa, Čremošné, Háj, Rakša, Mošovce,
- in the district of Martin, municipalities of Blatnica, Folkušová, Necpaly,
- in the district of Dolný Kubín, the municipalities of Kraľovany, Žaškov, Jasenová, Vyšný Kubín, Oravská Poruba, Leštiny, Osádka, Malatiná, Chlebnice, Krivá,
- in the district of Tvrdošín, the municipalities of Oravský Biely Potok, Habovka, Zuberec,
- in the district of Žarnovica, the municipalities of Rudno nad Hronom, Voznica, Hodruša-Hámre,
- the whole district of Žiar nad Hronom, except municipalities included in zone II.

9. Italia

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες I στην Ιταλία:

Piedmont Region:

- in the province of Alessandria, the municipalities of Casalnoceto, Oviglio, Tortona, Viguzzolo, Frugarolo, Bergamasco, Castellar Guidobono, Berzano Di Tortona, Cerreto Grue, Carbonara Scrivia, Casasco, Carentino, Frascaro, Paderna, Montegioco, Spineto Scrivia, Villaromagnano, Pozzolo Formigaro, Momperone, Merana, Monleale, Terzo, Borgoratto Alessandrino, Casal Cermelli, Montemarzino, Bistagno, Castellazzo Bormida, Bosco Marengo, Castelspina, Volpeglino, Alice Bel Colle, Gamalero, Volpedo, Pozzol Groppo, Sarezzano,
- in the province of Asti, the municipalities of Olmo Gentile, Nizza Monferrato, Incisa Scapaccino, Roccaverano, Castel Boglione, Mombaruzzo, Maranzana, Castel Rocchero, Rocchetta Palafea, Castelletto Molina, Castelnuovo Belbo, Montabone, Quaranti, Fontanile, Calamandrana, Bruno, Sessame, Monastero Bormida, Bubbio, Cassinasco, Serole, Loazzolo, Cessole, Vesime, San Giorgio Scarampi,
- in the province of Cuneo, the municipalities of Bergolo, Pezzolo Valle Uzzone, Cortemilia, Levice, Castelletto Uzzone, Perletto,

Liguria Region:

- in the province of Genova, the Municipalities of Rovegno, Rapallo, Portofino, Cicagna, Avegno, Montebruno, Santa Margherita Ligure, Favale Di Malvaro, Recco, Camogli, Moconesi, Tribogna, Fascia, Uscio, Gorreto, Fontanigorda, Neirone, Rondanina, Lorsica, Propata;
- in the province of Savona, the municipalities of Cairo Montenotte, Quiliano, Dego, Altare, Piana Crixia, Giusvalla, Albissola Marina, Savona,

Emilia-Romagna Region:

- in the province of Piacenza, the municipalities of Ottone, Zerba,

Lombardia Region:

- in the province of Pavia, the municipalities of Rocca Susella, Montesegele, Menconico, Val Di Nizza, Bagnaria, Santa Margherita Di Staffora, Ponte Nizza, Brallo Di Pregola, Varzi, Godiasco, Cecima,

Lazio Region:

- in the province of Rome,

North: the municipalities of Riano, Castelnuovo di Porto, Capena, Fiano Romano, Morlupo, Sacrofano, Magliano Romano, Formello, Campagnano di Roma, Anguillara;

West: the municipality of Fiumicino;

South: the municipality of Rome between the boundaries of the municipality of Fiumicino (West), the limits of Zone 3 (North), the Tiber river up to the intersection with the Grande Raccordo Anulare GRA Highway, the Grande Raccordo Anulare GRA Highway up to the intersection with A24 Highway, A24 Highway up to the intersection with Viale del Tecnopolo, viale del Tecnopolo up to the intersection with the boundaries of the municipality of Guidonia Montecelio;

East: the municipalities of Guidonia Montecelio, Montelibretti, Palombara Sabina, Monterotondo, Mentana, Sant'Angelo Romano, Fonte Nuova.

ΜΕΡΟΣ II

1. Βουλγαρία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στη Βουλγαρία:

- the whole region of Haskovo,
- the whole region of Yambol,
- the whole region of Stara Zagora,
- the whole region of Pernik,
- the whole region of Kyustendil,
- the whole region of Plovdiv, excluding the areas in Part III,
- the whole region of Pazardzhik, excluding the areas in Part III,
- the whole region of Smolyan,
- the whole region of Dobrich,
- the whole region of Sofia city,
- the whole region of Sofia Province,
- the whole region of Blagoevgrad excluding the areas in Part III,
- the whole region of Razgrad,
- the whole region of Kardzhali,
- the whole region of Burgas,
- the whole region of Varna excluding the areas in Part III,
- the whole region of Silistra,

- the whole region of Ruse,
- the whole region of Veliko Tarnovo,
- the whole region of Pleven,
- the whole region of Targovishte,
- the whole region of Shumen,
- the whole region of Sliven,
- the whole region of Vidin,
- the whole region of Gabrovo,
- the whole region of Lovech,
- the whole region of Montana,
- the whole region of Vratza.

2. Γερμανία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στη Γερμανία:

Bundesland Brandenburg:

- Landkreis Oder-Spree:
 - Gemeinde Grunow-Dammendorf,
 - Gemeinde Mixdorf
 - Gemeinde Schlaubetal,
 - Gemeinde Neuzelle,
 - Gemeinde Neißemünde,
 - Gemeinde Lawitz,
 - Gemeinde Eisenhüttenstadt,
 - Gemeinde Vogelsang,
 - Gemeinde Ziltendorf,
 - Gemeinde Wiesenau,
 - Gemeinde Friedland,
 - Gemeinde Siehdichum,
 - Gemeinde Müllrose,
 - Gemeinde Briesen,
 - Gemeinde Jacobsdorf
 - Gemeinde Groß Lindow,
 - Gemeinde Brieskow-Finkenheerd,
 - Gemeinde Ragow-Merz,
 - Gemeinde Beeskow,
 - Gemeinde Rietz-Neuendorf,
 - Gemeinde Tauche mit den Gemarkungen Stremmen, Ranzig, Trebatsch, Sabrodt, Sawall, Mitweide, Lindenberg, Falkenberg (T), Görsdorf (B), Wulfersdorf, Giesensdorf, Briescht, Kossenblatt und Tauche,
 - Gemeinde Langewahl,
 - Gemeinde Berkenbrück,
 - Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Arensdorf und Demitz und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf östlich der L 36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande südlich der L36,

- Gemeinde Fürstenwalde östlich der B 168 und südlich der L36,
- Gemeinde Diensdorf-Radlow,
- Gemeinde Wendisch Rietz östlich des Scharmützelsees und nördlich der B 246,
- Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Neu Golm und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow östlich des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze östlich der L35,
- Landkreis Dahme-Spreewald:
 - Gemeinde Jamlitz,
 - Gemeinde Lieberose,
 - Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Goyatz, Jessern, Lamsfeld, Ressen, Speichrow und Zaue,
- Landkreis Spree-Neiße:
 - Gemeinde Schenkendöbern,
 - Gemeinde Guben,
 - Gemeinde Jänschwalde,
 - Gemeinde Tauer,
 - Gemeinde Peitz,
 - Gemeinde Kolkwitz mit der Gemarkung Klein Gaglow südl. der BAB 15,
 - Gemeinde Turnow-Preilack mit der Gemarkung Preilack,
 - Gemeinde Teichland mit der Gemarkung Bärenbrück,
 - Gemeinde Heinersbrück,
 - Gemeinde Forst,
 - Gemeinde Groß Schacksdorf-Simmersdorf,
 - Gemeinde Neiße-Malxetal,
 - Gemeinde Jämlitz-Klein Düben,
 - Gemeinde Tschernitz,
 - Gemeinde Döbern,
 - Gemeinde Felixsee,
 - Gemeinde Wiesengrund,
 - Gemeinde Spremberg,
 - Gemeinde Welzow,
 - Gemeinde Neuhausen/Spree,
 - Gemeinde Drebkau mit der Gemarkung Kausche,
 - Kreisfreie Stadt Cottbus mit den Gemarkungen Kahren, Gallinchen, Groß Gaglow und der Gemarkung Kiekebusch südlich der BAB 15,
- Landkreis Märkisch-Oderland:
 - Gemeinde Bleyen-Genschmar,
 - Gemeinde Neuhardenberg
 - Gemeinde Golzow,
 - Gemeinde Küstriner Vorland,
 - Gemeinde Alt Tucheband,
 - Gemeinde Reitwein,

- Gemeinde Podelzig,
- Gemeinde Gusow-Platkow,
- Gemeinde Seelow,
- Gemeinde Vierlinden,
- Gemeinde Lindendorf,
- Gemeinde Fichtenhöhe,
- Gemeinde Lietzen,
- Gemeinde Falkenhagen (Mark),
- Gemeinde Zeschdorf,
- Gemeinde Treplin,
- Gemeinde Lebus,
- Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Jahnsfelde, Trebnitz, Obersdorf, Münchehofe und Hermersdorf,
- Gemeinde Märkische Höhe mit der Gemarkung Ringenwalde,
- Gemeinde Bliesdorf mit der Gemarkung Metzdorf und Gemeinde Bliesdorf – östlich der B167 bis östlicher Teil, begrenzt aus Richtung Gemarkungsgrenze Neutrebbin südlich der Bahnlinie bis Straße „Sophienhof“ dieser westlich folgend bis „Ruesterchegraben“ weiter entlang Feldweg an den Windrädern Richtung „Herrnhof“, weiter entlang „Letschiner Hauptgraben“ nord-östlich bis Gemarkungsgrenze Alttrebbin und Kunersdorf – östlich der B167,
- Gemeinde Bad Freienwalde mit den Gemarkungen Altglietzen, Altranft, Bad Freienwalde, Bralitz, Hohenwutzen, Schiffmühle, Hohensaaten und Neuenhagen,
- Gemeinde Falkenberg mit der Gemarkung Falkenberg östlich der L35,
- Gemeinde Oderaue,
- Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Altwriezen, Jäckelsbruch, Neugaul, Bearegard, Eichwerder, Rathsdorf – östlich der B167 und Wriezen – östlich der B167,
- Gemeinde Neulewin,
- Gemeinde Neutrebbin,
- Gemeinde Letschin,
- Gemeinde Zechin,
- Landkreis Barnim:
 - Gemeinde Lunow-Stolzenhagen,
 - Gemeinde Parsteinsee,
 - Gemeinde Oderberg,
 - Gemeinde Liepe,
 - Gemeinde Hohenfinow (nördlich der B167),
 - Gemeinde Niederfinow,
 - Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit den Gemarkungen Eberswalde nördlich der B167 und östlich der L200, Sommerfelde und Tornow nördlich der B167,
 - Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Brodowin, Chorin östlich der L200, Serwest, Neuehütte, Sandkrug östlich der L200,
 - Gemeinde Ziethen mit der Gemarkung Klein Ziethen östlich der Serwester Dorfstraße und östlich der B198,

- Landkreis Uckermark:
 - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Crussow, Stolpe, Gellmersdorf, Neukünkendorf, Bölkendorf, Herzsprung, Schmargendorf und den Gemarkungen Angermünde südlich und südöstlich der B2 und Dobberzin südlich der B2,
 - Gemeinde Schwedt mit den Gemarkungen Criewen, Zützen, Schwedt, Stendell, Kummerow, Kunow, Vierraden, Blumenhagen, Oderbruchwiesen, Enkelsee, Gatow, Hohenfelde, Schöneberg, Flemisdorf und der Gemarkung Felchow östlich der B2,
 - Gemeinde Pinnow südlich und östlich der B2,
 - Gemeinde Berkholz-Meyenburg,
 - Gemeinde Mark Landin mit der Gemarkung Landin südlich der B2,
 - Gemeinde Casekow mit der Gemarkung Woltersdorf und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow östlich der L272 und südlich der L27,
 - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Groß Pinnow und der Gemarkung Hohenselchow südlich der L27,
 - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Friedrichsthal und den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf südlich der L27 und der B2 bis Kastanienallee, dort links abbiegend dem Schülerweg folgend bis Höhe Bahnhof, von hier in östlicher Richtung den Salveybach kreuzend bis zum Tantower Weg, diesen in nördlicher Richtung bis zu Stettiner Straße, diese weiter folgend bis zur B2, dieser in nördlicher Richtung folgend,
 - Gemeinde Mescherin mit der Gemarkung Neurochlitz östlich der B2, dieser folgend bis zur Gemarkungsgrenze Rosow, weiter in nordwestlicher Richtung bis Rosow, weiter auf der K7311 zur Landesgrenze zu Mecklenburg-Vorpommern, dieser folgend in östlicher Richtung bis zur polnischen Grenze,
 - Gemeinde Passow mit der Gemarkung Jamikow,
- Kreisfreie Stadt Frankfurt (Oder),
- Landkreis Prignitz:
 - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Neuhof und Kribbe und den Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow und Dallmin östlich der Bahnstrecke Berlin/Spandau-Hamburg/Altona,
 - Gemeinde Berge,
 - Gemeinde Pirow mit den Gemarkungen Hülsebeck, Pirow, Bresch und Burow,
 - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Sagast, Nettelbeck, Porep, Lütkenhof, Putlitz, Weitendorf und Telschow,
 - Gemeinde Marienfließ mit den Gemarkungen Jännersdorf, Stepenitz und Krependorf,
- Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
 - Gemeinde Senftenberg mit der Gemarkung Peickwitz,
 - Gemeinde Hohenbocka,
 - Gemeinde Grünewald,
 - Gemeinde Hermsdorf,
 - Gemeinde Kroppen,
 - Gemeinde Ortrand,
 - Gemeinde Großmehlen,
 - Gemeinde Lindenau,
 - Gemeinde Frauendorf,
 - Gemeinde Ruhland,
 - Gemeinde Guteborn
 - Gemeinde Schwarzbach mit der Gemarkung Schwarzbach,

Bundesland Sachsen:

— Landkreis Bautzen:

- Gemeinde Arnsdorf nördlich der B6,
- Gemeinde Burkau,
- Gemeinde Crostwitz,
- Gemeinde Demitz-Thumitz nördlich der S111,
- Gemeinde Elsterheide,
- Gemeinde Frankenthal,
- Gemeinde Göda nördlich der S111,
- Gemeinde Großdubrau,
- Gemeinde Großharthau nördlich der B6,
- Gemeinde Großnaundorf,
- Gemeinde Haselbachtal,
- Gemeinde Hochkirch nördlich der B6,
- Gemeinde Königswartha,
- Gemeinde Kubschütz nördlich der B6,
- Gemeinde Laußnitz,
- Gemeinde Lichtenberg,
- Gemeinde Lohsa,
- Gemeinde Malschwitz,
- Gemeinde Nebelschütz,
- Gemeinde Neukirch,
- Gemeinde Neschwitz,
- Gemeinde Ohorn,
- Gemeinde Oßling,
- Gemeinde Ottendorf-Okrilla,
- Gemeinde Panschwitz-Kuckau,
- Gemeinde Puschwitz,
- Gemeinde Räckelwitz,
- Gemeinde Radibor,
- Gemeinde Ralbitz-Rosenthal,
- Gemeinde Rammenau,
- Gemeinde Schwepnitz,
- Gemeinde Spreetal,
- Gemeinde Stadt Bautzen nördlich der S111 bis Abzweig S 156 und nördlich des Verlaufs S 156 bis Abzweig B6 und nördlich des Verlaufs der B 6 bis zur östlichen Gemeindegrenze,
- Gemeinde Stadt Bernsdorf,
- Gemeinde Stadt Bischofswerda nördlich der B6 nördlich der S111,
- Gemeinde Stadt Elstra,
- Gemeinde Stadt Großröhrsdorf,
- Gemeinde Stadt Hoyerswerda,
- Gemeinde Stadt Kamenz,

- Gemeinde Stadt Königsbrück,
 - Gemeinde Stadt Lauta,
 - Gemeinde Stadt Pulsnitz,
 - Gemeinde Stadt Radeberg nördlich der B6,
 - Gemeinde Stadt Weißenberg,
 - Gemeinde Stadt Wittichenau,
 - Gemeinde Steina,
 - Gemeinde Wachau,
 - Stadt Dresden:
 - Stadtgebiet nördlich der BAB4 bis zum Verlauf westlich der Elbe, dann nördlich der B6,
 - Landkreis Görlitz,
 - Landkreis Meißen:
 - Gemeinde Diera-Zehren östlich der Elbe,
 - Gemeinde Ebersbach,
 - Gemeinde Glaubitz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Gemeinde Klipphausen östlich der S177,
 - Gemeinde Lampertswalde,
 - Gemeinde Moritzburg,
 - Gemeinde Niederau östlich der B101,
 - Gemeinde Nünchritz östlich der Elbe und südlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Gemeinde Priestewitz,
 - Gemeinde Röderau östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Gemeinde Schönfeld,
 - Gemeinde Stadt Coswig,
 - Gemeinde Stadt Gröditz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Gemeinde Stadt Großenhain,
 - Gemeinde Stadt Meißen östlich des Straßenverlaufs der S177 bis zur B6, dann B6 bis zur B101, ab der B101 Elbtalbrücke Richtung Norden östlich der Elbe,
 - Gemeinde Stadt Radebeul,
 - Gemeinde Stadt Radeburg,
 - Gemeinde Thienendorf,
 - Gemeinde Weinböhla,
 - Gemeinde Wülknitz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:
 - Gemeinde Stadt Wilsdruff nördlich der BAB4 zwischen den Abfahrten Wilsdruff und Dreieck Dresden-West,
- Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:
- Landkreis Ludwigslust-Parchim:
 - Gemeinde Balow mit dem Ortsteil: Balow,
 - Gemeinde Brunow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Bauerkühl,
 - Brunow (bei Ludwigslust), Klüß, Löcknitz (bei Parchim),

- Gemeinde Dambeck mit dem Ortsteil und der Ortslage:
- Dambeck (bei Ludwigslust),
- Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barackendorf, Hof Retzow, Klein Damerow, Retzow, Wangelin,
- Gemeinde Gehlsbach mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Darß, Darß, Hof Karbow, Karbow, Karbow-Ausbau, Quaßlin, Quaßlin Hof, Quaßliner Mühle, Vietlütbe, Wahlstorf
- Gemeinde Groß Godems mit den Ortsteilen und Ortslagen:
- Groß Godems, Klein Godems,
- Gemeinde Karrenzin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Herzfeld, Karrenzin, Karrenzin-Ausbau, Neu Herzfeld, Repzin, Wulfsahl,
- Gemeinde Kreien mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Kreien,
- Hof Kreien, Kolonie Kreien, Kreien, Wilsen,
- Gemeinde Kritzow mit dem Ortsteil und der Ortslage: Benzin,
- Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Burow, Gischow, Meyerberg,
- Gemeinde Möllenbeck mit den Ortsteilen und Ortslagen: Carlshof, Horst, Menzendorf, Möllenbeck,
- Gemeinde Muchow mit dem Ortsteil und Ortslage: Muchow,
- Gemeinde Parchim mit dem Ortsteil und Ortslage: Slate,
- Gemeinde Prislich mit den Ortsteilen und Ortslagen: Marienhof, Neese, Prislich, Werle,
- Gemeinde Rom mit dem Ortsteil und Ortslage: Klein Niendorf,
- Gemeinde Ruhner Berge mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dorf Poltnitz, Drenkow, Griebow, Jarchow, Leppin, Malow, Malower Mühle, Marnitz, Mentin, Mooster, Poitendorf, Poltnitz, Suckow, Tessenow, Zachow,
- Gemeinde Siggelkow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Pankow, Klein Pankow, Neuburg, Redlin, Siggelkow,
- Gemeinde Stolpe mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barkow, Granzin, Stolpe Ausbau, Stolpe,
- Gemeinde Ziegendorf mit den Ortsteilen und Ortslagen: Drefahl, Meierstorf, Neu Drefahl, Pampin, Platschow, Stresendorf, Ziegendorf,
- Gemeinde Zierzow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Kolbow, Zierzow.

3. Εσθονία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στην Εσθονία:

- Eesti Vabariik (välja arvatud Hiiu maakond).

4. Λετονία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στη Λετονία:

- Aizkraukles novads,
- Alūksnes, novada Alsviķu, Annas, Ilzenes, Jaunalūksnes, Jaunlaicenes, Kalncempju, Liepnas, Malienas, Mālpes, Mārkalna, Pededzes, Veclaicenes, Zeltiņu, Ziemera pagasts, Jaunannas pagasta daļa uz ziemeļrietumiem no Pededzes upes, Alūksnes pilsēta,
- Augšdaugavas novads,
- Ādažu novads,
- Balvu, novada Baltinavas, Bērzpils, Briežuciema, Krišjāņu, Kupravas, Lazdukalna, Lazdulejas, Medņevas, Rugāju, Susāju, Šķilbēnu, Tilžas, Vectilžas, Vecumu, Žīguru, Viļakas pilsēta,

- Bauskas novads,
- Cēsu novads,
- Dienvidkurzemes novada Aizputes, Cīravas, Lažas, Durbes, Dunalkas, Tadaikšu, Vecpils, Bārtas, Sakas, Bunkas, Priekules, Gramzdas, Kalētu, Virgas, Dunikas, Vaiņodes, Gaviezes, Rucavas, Vērgales, Medzes pagasts, Nīcas pagasta daļa uz dienvidiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļa V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Embūtes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P116, P106, autoceļa no apdzīvotas vietas Dinsdurbe, Kalvenes pagasta daļa uz rietumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz dienvidiem no autoceļa A9, uz rietumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz rietumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296, Aizputes, Durbes, Pāvilostas, Priekules pilsēta,
- Dobeles novads,
- Gulbenes, novada Beļavas, Daukstu, Druvienas, Galgauskas, Jaungulbenes, Lejasciema, Lizuma, Līgo, Rankas, Stāmerienas, Stradu, Tirzas pagasts, Litenes pagasta daļa uz rietumiem no Pededzes upes, Gulbenes pilsēta,
- Jelgavas novads,
- Jēkabpils novads,
- Krāslavas novads,
- Kuldīgas novada Alsungas, Gudenieku, Kurmāles, Rendas, Kabiles, Vārmes, Pelču, Snēpeles, Turlavas, Laidu pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1296, Ēdoles pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V1269, V1271, V1288, P119, Īvandes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P119, Rumbas pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P120, Kuldīgas pilsēta,
- Ķekavas novads,
- Limbažu novads,
- Līvānu novads,
- Ludzas novads,
- Madonas novads,
- Mārupes novads,
- Ogres novads,
- Olaines novads,
- Preiļu, novada Aglonas, Aizkalnes, Pelēču, Preiļu, Riebiņu, Rožkalnu, Saunas, Sīļukalna, Stabulnieku, Upmalas, Vārkavas pagasts, Galēnu pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V740, V595, Rušonas pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V742, Preiļu pilsēta,
- Rēzeknes, novada Audriņu, Bērzgales, Čornajas, Dekšāres, Dricānu, Gaigalavas, Griškānu, Ilzeskalna, Kantinieku, Kaunatas, Lendžu, Mākoņkalna, Nagļu, Nautrēnu, Ozolaines, Ozolmuižas, Pušas, Rikavas, Sakstagala, Sokolku, Stoļerovas, Stružānu, Vērēmu, Viļānu pagasts, Lūznavas pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa A13 līdz apdzīvotai vietai Vertukšne, uz austrumiem no Vertukšnes ezera, Maltas pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa Vertukšne – Rozentova un uz austrumiem no autoceļa P56, P57, V569, Feimaņu pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V577, V742, Viļānu pilsēta,
- Ropažu novada Garkalnes, Ropažu pagasts, Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Daugulupes ielas un Daugulupītes, Vangažu pilsēta,
- Salaspils novads,
- Saldus novads,
- Saulkrastu novads,
- Siguldas novads,
- Smiltenes novads,
- Talsu novads,
- Tukuma novads,

- Valkas novads,
- Valmieras novads,
- Varakļānu novads,
- Ventspils novada Ances, Popes, Puzes, Tārgales, Vārves, Užavas, Usmas, Jūrkalnes pagasts, Ugāles pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1347, uz austrumiem no autoceļa P123, Ziru pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V1269, P108, Piltenes pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1310, V1309, autoceļa līdz Ventas upei, Piltenes pilsēta,
- Daugavpils valstspilsētas pašvaldība,
- Jelgavas valstspilsētas pašvaldība,
- Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība,
- Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība.

5. Λιθουανία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στη Λιθουανία:

- Alytaus miesto savivaldybė,
- Alytaus rajono savivaldybė,
- Anykščių rajono savivaldybė,
- Akmenės rajono savivaldybė,
- Birštono savivaldybė,
- Biržų miesto savivaldybė,
- Biržų rajono savivaldybė,
- Druskininkų savivaldybė,
- Elektrėnų savivaldybė,
- Ignalinos rajono savivaldybė,
- Jonavos rajono savivaldybė,
- Joniškio rajono savivaldybė,
- Jurbarko rajono savivaldybė: Eržvilko, Juodaičių, Seredžiaus, Smalininkų ir Viešvilės seniūnijos,
- Kaišiadorių rajono savivaldybė,
- Kauno miesto savivaldybė,
- Kauno rajono savivaldybė,
- Kazlų rūdos savivaldybė: Kazlų Rūdos seniūnija, išskyrus vakarinė dalis iki kelio 2602 ir 183, Plutiškių seniūnija.
- Kelmės rajono savivaldybė,
- Kėdainių rajono savivaldybė,
- Klaipėdos rajono savivaldybė: Judrėnų, Endriejavo ir Veiviržėnų seniūnijos,
- Kupiškio rajono savivaldybė,
- Kretingos rajono savivaldybė,
- Lazdijų rajono savivaldybė,
- Mažeikių rajono savivaldybė,
- Molėtų rajono savivaldybė: Alantos, Balninkų, Čiulėnų, Inturkės, Joniškio, Luokesos, Mindūnų, Suginčių ir Videniškių seniūnijos,
- Pagėgių savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė,

- Panevėžio rajono savivaldybė,
- Panevėžio miesto savivaldybė,
- Pasvalio rajono savivaldybė,
- Radviliškio rajono savivaldybė,
- Rietavo savivaldybė,
- Prienų rajono savivaldybė,
- Plungės rajono savivaldybė,
- Raseinių rajono savivaldybė,
- Rokiškio rajono savivaldybė,
- Skuodo rajono savivaldybė,
- Šakių rajono savivaldybė: Kriūkų, Lekėčių ir Lukšių seniūnijos,
- Šalčininkų rajono savivaldybė,
- Šiaulių miesto savivaldybė,
- Šiaulių rajono savivaldybė,
- Šilutės rajono savivaldybė,
- Širvintų rajono savivaldybė: Čiobiškio, Gelvonų, Jauniūnų, Kernavės, Musinkų ir Širvintų seniūnijos,
- Šilalės rajono savivaldybė,
- Švenčionių rajono savivaldybė,
- Tauragės rajono savivaldybė,
- Telšių rajono savivaldybė,
- Trakų rajono savivaldybė,
- Ukmergės rajono savivaldybė: Deltuvos, Lyduokių, Pabaisko, Pivonijos, Siesikų, Šešuolių, Taujėnų, Ukmergės miesto, Veprių, Vidiškių ir Žemaitkiemo seniūnijos,
- Utenos rajono savivaldybė,
- Varėnos rajono savivaldybė,
- Vilniaus miesto savivaldybė,
- Vilniaus rajono savivaldybė: Avižienių, Bezdonių, Buivydžių, Dūkštų, Juodšilių, Kalvelių, Lavoriškių, Maišiagalos, Marijampolio, Medininkų, Mickūnų, Nemenčinės, Nemenčinės miesto, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos, Rukainių, Sudervės, Sužionių, Šatrininkų ir Zujūnų seniūnijos,
- Visagino savivaldybė,
- Zarasų rajono savivaldybė.

6. Ουγγαρία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στην Ουγγαρία:

- Békés megye 950150, 950250, 950350, 950450, 950550, 950650, 950660, 950750, 950850, 950860, 951050, 951150, 951250, 951260, 951350, 951450, 951460, 951550, 951650, 951750, 952150, 952250, 952350, 952450, 952550, 952650, 953250, 953260, 953270, 953350, 953450, 953550, 953560, 953950, 954050, 954060, 954150, 956250, 956350, 956450, 956550, 956650 és 956750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Fejér megye 403150, 403160, 403250, 403260, 403350, 404250, 404550, 404560, 404570, 405450, 405550, 405650, 406450 és 407050 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Hajdú-Bihar megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Heves megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750250, 750550, 750650, 750750, 750850, 750970, 750980, 751050, 751150, 751160, 751250, 751260, 751350, 751360, 751450, 751460, 751470, 751550, 751650, 751750, 751850, 751950, 752150, 752250, 752350, 752450, 752460, 752550, 752560, 752650, 752750, 752850, 752950, 753060, 753070, 753150, 753250, 753310, 753450, 753550, 753650, 753660, 753750, 753850, 753950, 753960, 754050, 754150, 754250, 754360, 754370, 754850, 755550, 755650 és 755750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye: 250350, 250850, 250950, 251450, 251550, 251950, 252050, 252150, 252350, 252450, 252450, 252550, 252650, 252750, 252850, 252860, 252950, 252960, 253050, 253150, 253250, 253350, 253450 és 253550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Nógrád megye valamennyi vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 570150, 570250, 570350, 570450, 570550, 570650, 570750, 570850, 570950, 571050, 571150, 571250, 571350, 571650, 571750, 571760, 571850, 571950, 572050, 573550, 573650, 574250, 577250, 580050 és 580150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe.

7. Πολωνία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στην Πολωνία:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Kalinowo, Stare Juchy, Prostki oraz gmina wiejska Elk w powiecie elckim,
- powiat elbląski,
- powiat miejski Elbląg,
- część powiatu gołdapskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat piski,
- powiat bartoszycki,
- część powiatu oleckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- część powiatu giżyckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat braniewski,
- powiat kętrzyński,
- powiat lidzbarski,
- gminy Dźwierzuty Jedwabno, Pasym, Świętajno, Szczytno i miasto Szczytno w powiecie szczycieńskim,
- powiat mrągowski,
- część powiatu węgorzewskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat olsztyński,
- powiat miejski Olsztyn,
- powiat nidzicki,
- gminy Kisielice, Susz, Zalewo w powiecie iławskim,
- część powiatu ostródzkiego niewymieniona w części III załącznika I,
- gmina Iłowo – Osada, część gminy wiejskiej Działdowo położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wchodniej do zachodniej granicy gminy, część gminy Płońnica położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wchodniej do zachodniej granicy gminy, część gminy Lidzbark położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 544 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 541 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 541 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 544 w powiecie działdowskim,

w województwie podlaskim:

- powiat bielski,
- powiat grajewski,
- powiat moniecki,
- powiat sejneński,
- gminy Łomża, Piątnica, Jedwabne, Przytuły i Wizna w powiecie łomżyńskim,
- powiat miejski Łomża,
- powiat siemiatycki,
- powiat hajnowski,
- gminy Ciechanowiec, Klukowo, Szepietowo, Kobylin-Borzymy, Nowe Piekuty, Sokoły i część gminy Kulesze Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,
- gmina Rutki i część gminy Kołaki Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie zambrowskim,
- gminy Mały Płock i Stawiski w powiecie kolneńskim,
- powiat białostocki,
- powiat suwalski,
- powiat miejski Suwałki,
- powiat augustowski,
- powiat sokółski,
- powiat miejski Białystok,

w województwie mazowieckim:

- gminy Domanice, Korczew, Kotuń, Mordy, Paprotnia, Przesmyki, Siedlce, Skórzec, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn w powiecie siedleckim,
- powiat miejski Siedlce,
- gminy Ceranów, Jabłonna Lacka, Kosów Lacki, Repki, Sabnie, Sterdyń w powiecie sokołowskim,
- powiat łosicki,
- powiat sochaczewski,
- powiat zwoleński,
- powiat kozienicki,
- powiat lipski,
- powiat radomski
- powiat miejski Radom,
- powiat szydłowiecki,
- gminy Lubowidz i Kuczbork Osada w powiecie żuromińskim,
- gmina Wieczfnia Kościelna w powiecie mławskim,
- gminy Bodzanów, Słubice, Wyszogród i Mała Wieś w powiecie płockim,
- powiat nowodworski,
- gminy Czerwińsk nad Wisłą, Naruszewo, Załuski w powiecie płońskim,
- gminy: miasto Kobyłka, miasto Marki, miasto Ząbki, miasto Zielonka, część gminy Tłuszcz ograniczona liniami kolejowymi: na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej granicy gminy do miasta Tłuszcz oraz na wschód od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy gminy do miasta Tłuszcz, część gminy Jadów położona na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie wołomińskim,

- powiat garwoliński,
 - gminy Boguty – Pianki, Brok, Zaręby Kościelne, Nur, Małkinia Górna, część gminy Wąsewo położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 60, część gminy wiejskiej Ostrów Mazowiecka położona na południe od miasta Ostrów Mazowiecka i na południe od linii wyznaczonej przez drogę 60 biegnącą od zachodniej granicy miasta Ostrów Mazowiecka do zachodniej granicy gminy w powiecie ostrowskim,
 - część gminy Sadowne położona na północny- zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Łochów położona na północny – zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie węgrowskim,
 - gminy Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Wyszków, część gminy Zabrodzie położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr S8 w powiecie wyszkowskim,
 - gminy Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Latowicz, Mińsk Mazowiecki i miasto Mińsk Mazowiecki, Mrozy, Siennica, miasto Sulejówek w powiecie mińskim,
 - powiat otwocki,
 - powiat warszawski zachodni,
 - powiat legionowski,
 - powiat piaseczyński,
 - powiat pruszkowski,
 - powiat grójecki,
 - powiat grodziski,
 - powiat żyrardowski,
 - powiat białobrzegi,
 - powiat przysuski,
 - powiat miejski Warszawa,
- w województwie lubelskim:
- powiat bialski,
 - powiat miejski Biała Podlaska,
 - powiat janowski,
 - powiat puławski,
 - powiat rycki,
 - powiat łukowski,
 - powiat lubelski,
 - powiat miejski Lublin,
 - powiat lubartowski,
 - powiat łęczyński,
 - powiat świdnicki,
 - powiat biłgorajski,
 - powiat hrubieszowski,
 - powiat krasnostawski,
 - powiat chełmski,
 - powiat miejski Chełm,
 - powiat tomaszowski,
 - powiat kraśnicki,
 - powiat opolski,
 - powiat parczewski,

- powiat włodawski,
 - powiat radzyński,
 - powiat miejski Zamość,
 - powiat zamojski,
- w województwie podkarpackim:
- powiat stalowowolski,
 - powiat lubaczowski,
 - gminy Medyka, Stubno, część gminy Orły położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,
 - powiat jarosławski,
 - gmina Kamień w powiecie rzeszowskim,
 - gminy Cmolas, Dzikowiec, Kolbuszowa, Majdan Królewski i Niwiska powiecie kolbuszowskim,
 - powiat leżajski,
 - powiat niżański,
 - powiat tarnobrzeski,
 - gminy Adamówka, Sieniawa, Tryńcza, Przeworsk z miastem Przeworsk, Zarzecze w powiecie przeworskim,
 - gmina Ostrów, część gminy Sędziszów Małopolski położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4,
 - część gminy Czarna położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Żyraków położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy wiejskiej Dębica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie dębickim,
 - część powiatu mieleckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- w województwie małopolskim:
- gminy Nawojowa, Piwniczna Zdrój, Rytro, Stary Sącz, część gminy Łącko położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Dunajec w powiecie nowosądeckim,
 - gmina Szczawnica w powiecie nowotarskim,
- w województwie pomorskim:
- gminy Dzierżgoń i Stary Dzierżgoń w powiecie sztumskim,
 - gmina Stare Pole, część gminy Nowy Staw położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 w powiecie malborskim,
 - gminy Stegny, Sztutowo i część gminy Nowy Dwór Gdański położona na północny - wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,
- w województwie świętokrzyskim:
- gmina Tarłów i część gminy Ożarów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 biegnącą od miejscowości Honorów do zachodniej granicy gminy w powiecie opatowskim,
 - część gminy Brody położona wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 i na północny - wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie oraz przez drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno - wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,

- gmina Gowarczów, część gminy Końskie położona na wschód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na północ od linii kolejowej w powiecie koneckim,
 - gminy Dwikozy i Zawichost w powiecie sandomierskim,
- w województwie lubuskim:
- gminy Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa, Kostrzyn nad Odrą, Santok, Witnica w powiecie gorzowskim,
 - powiat miejski Gorzów Wielkopolski,
 - gminy Drezdenko, Strzelce Krajeńskie, Stare Kurowo, Zwierzyn w powiecie strzelecko – drezdeneckim,
 - powiat żarski,
 - powiat słubicki,
 - gminy Brzeźnica, Iłowa, Gozdnicza, Małomice Wymiarki, Żagań i miasto Żagań w powiecie żagańskim,
 - powiat krośnieński,
 - powiat zielonogórski
 - powiat miejski Zielona Góra,
 - powiat nowosolski,
 - powiat sulęciński,
 - powiat międzyrzecki,
 - powiat świebodziński,
 - powiat wschowski,
- w województwie dolnośląskim:
- powiat zgorzelecki,
 - gminy Gaworzyce, Grębocice, Polkowice i Radwanice w powiecie polkowickim,
 - część powiatu wołowskiego niewymieniona w części III załącznika I,
 - gmina Jeżów Sudecki w powiecie karkonoskim,
 - gminy Rudna, Ścinawa, miasto Lubin i część gminy Lubin niewymieniona w części III załącznika I w powiecie lubińskim,
 - gmina Malczyce, Miękinia, Środa Śląska, część gminy Kostomłoty położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Udanin położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie średzkim,
 - gmina Wądroże Wielkie w powiecie jaworskim,
 - gminy Kunice, Legnickie Pole, Prochowice, Ruja w powiecie legnickim,
 - gminy Wisznia Mała, Trzebnica, Zawonia, część gminy Oborniki Śląskie położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 340 w powiecie trzebnickim,
 - gminy Leśna, Lubań i miasto Lubań, Olszyna, Platerówka, Siekierczyn w powiecie lubańskim,
 - powiat miejski Wrocław,
 - gminy Czernica, Długołęka, Siechnice, część gminy Żórawina położona na wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na północ od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,
 - gminy Jelcz - Laskowice, Oława z miastem Oława i część gminy Domaniów położona na północny wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,

- gmina Bierutów, miasto Oleśnica, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,
- gmina Cieszków, Krośnice, część gminy Milicz położona na wschód od linii łączącej miejscowości Poradów – Piotrkosice – Sulimierz – Sułów - Gruszcza w powiecie milickim,
- część powiatu bolesławieckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat głogowski,
- gmina Niechlów w powiecie górowskim,
- gmina Świerzawa, Wojcieszów, część gminy Zagrodno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jadwisin – Modlikowice Zagrodno oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od miejscowości Zagrodno do południowej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,
- gmina Gryfów Śląski, Lubomierz, Lwówek Śląski, Wleń w powiecie lwóweckim,
- gminy Czarny Bór, Stare Bogaczowice, Walim, miasto Boguszów - Gorce, miasto Jedlina – Zdrój, miasto Szczawno – Zdrój w powiecie wałbrzyskim,
- powiat miejski Wałbrzych,
- gmina Świdnica, miasto Świdnica, miasto Świebodzice w powiecie świdnickim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Siedlec, Wolsztyn, część gminy Przemęt położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Borek – Kluczewo – Sączkowo – Przemęt – Błotnica – Starkowo – Boszkowo – Letnisko w powiecie wolsztyńskim,
- gmina Wielichowo, Rakoniewice, Granowo, część gminy Kamieniec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,
- powiat międzychodzki,
- powiat nowotomyski,
- powiat obornicki,
- część gminy Połajewo na położona na południe od drogi łączącej miejscowości Chraplewo, Tarnówko-Boruszyn, Krosin, Jakubowo, Połajewo - ul. Ryczywolska do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim,
- powiat miejski Poznań,
- gminy Buk, Czerwonak, Dopiewo, Komorniki, Rokietnica, Stęszew, Swarzędz, Suchy Las, Tarnowo Podgórne, część gminy wiejskiej Murowana Goślina położona na północ od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy miasta Murowana Goślina do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie poznańskim,
- gminy
- część powiatu szamotulskiego niewymieniona w części I i III załącznika I,
- gmina Pępowo w powiecie gostyńskim,
- gminy Kobylin, Zduny, część gminy Krotoszyn położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowania z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,
- gmina Wijewo w powiecie leszczyńskim,

w województwie łódzkim:

- gminy Białaczów, Drzewica, Opoczno i Poświętne w powiecie opoczyńskim,
- gminy Biała Rawska, Regnów i Sadkowice w powiecie rawskim,

— gmina Kowiesy w powiecie skierniewickim,

w województwie zachodniopomorskim:

— gmina Boleszkowice i część gminy Dębno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na południe od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na południe od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,

— gminy Cedynia, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, część gminy Chojna położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 31 biegnącą od północnej granicy gminy i 124 biegnącą od południowej granicy gminy w powiecie gryfińskim,

— gmina Kołbaskowo w powiecie polickim,

w województwie opolskim:

— gminy Brzeg, Lubsza, Lewin Brzeski, Olszanka, Skarbimierz w powiecie brzeskim,

— gminy Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Popielów w powiecie opolskim,

— gminy Świerczów, Wilków, część gminy Namysłów położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie namysłowskim.

8. Σλοβακία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στη Σλοβακία:

— the whole district of Gelnica except municipalities included in zone III,

— the whole district of Poprad

— the whole district of Spišská Nová Ves,

— the whole district of Levoča,

— the whole district of Kežmarok

— in the whole district of Michalovce except municipalities included in zone III,

— the whole district of Košice-okolie,

— the whole district of Rožnava,

— the whole city of Košice,

— in the district of Sobrance: Remetské Hámre, Vyšná Rybnica, Hlivišťa, Ruská Bystrá, Podhorod', Choňkovce, Ruský Hrabovec, Inovce, Beňatina, Koňuš,

— the whole district of Vranov nad Topľou,

— the whole district of Humenné except municipalities included in zone III,

— the whole district of Snina,

— the whole district of Prešov except municipalities included in zone III,

— the whole district of Sabinov except municipalities included in zone III,

— the whole district of Svidník, except municipalities included in zone III,

— the whole district of Stropkov, except municipalities included in zone III,

— the whole district of Bardejov,

— the whole district of Stará Ľubovňa,

— the whole district of Revúca,

— the whole district of Rimavská Sobota except municipalities included in zone III,

- in the district of Veľký Krtíš, the whole municipalities not included in part I,
- the whole district of Lučenec,
- the whole district of Poltár,
- the whole district of Zvolen, except municipalities included in zone III,
- the whole district of Detva,
- the whole district of Krupina, except municipalities included in zone I,
- the whole district of Banská Stianica,
- in the district of Žiar nad Hronom the municipalities of Hronská Dúbrava, Trnavá Hora,
- the whole district of Banská Bystrica, except municipalities included in zone III,
- the whole district of Brezno,
- the whole district of Liptovský Mikuláš,
- the whole district of Trebišov.

9. Ιταλία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες II στην Ιταλία:

Piedmont Region:

- in the Province of Alessandria, the municipalities of Cavatore, Castelnuovo Bormida, Cabella Ligure, Carrega Ligure, Francavilla Bisio, Carpeneto, Costa Vescovalo, Grogcardo, Orsara Bormida, Pasturana, Melazzo, Mornese, Ovada, Predosa, Lerma, Fraconalto, Rivalta Bormida, Fresonara, Malvicino, Ponzone, San Cristoforo, Sezzadio, Rocca Grimalda, Garbagna, Tassarolo, Mongiardino Ligure, Morsasco, Montaldo Bormida, Prasco, Montaldeo, Belforte Monferrato, Albera Ligure, Bosio, Cantalupo Ligure, Castelletto D'orba, Cartosio, Acqui Terme, Arquata Scrivia, Parodi Ligure, Ricaldone, Gavi, Cremolino, Brignano-Frascata, Novi Ligure, Molare, Cassinelle, Morbello, Avolasca, Carezzano, Basaluzzo, Dernice, Trisobbio, Strevi, Sant'Agata Fossili, Pareto, Visone, Voltaggio, Tagliolo Monferrato, Casaleggio Boiro, Capriata D'orba, Castellania, Carrosio, Cassine, Vignole Borbera, Serravalle Scrivia, Silvano D'orba, Villalvernia, Roccaforte Ligure, Rocchetta Ligure, Sardigliano, Stazzano, Borghetto Di Borbera, Grondona, Cassano Spinola, Montacuto, Gremiasco, San Sebastiano Curone, Fabbrica Curone, Spigno Monferrato, Montechiaro d'Acqui, Castelletto d'Erro, Ponti, Denice,
- in the province of Asti, the municipality of Mombaldone,

Liguria Region:

- in the province of Genova, the municipalities of Bogliasco, Arenzano, Ceranesi, Ronco Scrivia, Mele, Isola Del Cantone, Lumarzo, Genova, Masone, Serra Riccò, Campo Ligure, Mignanego, Busalla, Bargagli, Savignone, Torriglia, Rossiglione, Sant'Olcese, Valbrenna, Sori, Tiglieto, Campomorone, Cogoleto, Pieve Ligure, Davagna, Casella, Montoggio, Crocefieschi, Vobbia;
- in the province of Savona, the municipalities of Albisola Superiore, Celle Ligure, Stella, Pontinvrea, Varazze, Urbe, Sassello, Mioglia,

Lazio Region:

- the Area of the Municipality of Rome within the administrative boundaries of the Local Health Unit "ASL RM1".

ΜΕΡΟΣ III

1. Βουλγαρία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες III στη Βουλγαρία:

- in Blagoevgrad region:
 - the whole municipality of Sandanski
 - the whole municipality of Strumyani
 - the whole municipality of Petrich,

- the Pazardzhik region:
 - the whole municipality of Pazardzhik,
 - the whole municipality of Panagyurishte,
 - the whole municipality of Lesichevo,
 - the whole municipality of Septemvri,
 - the whole municipality of Strelcha,
- in Plovdiv region
 - the whole municipality of Hisar,
 - the whole municipality of Suedinenie,
 - the whole municipality of Maritsa
 - the whole municipality of Rodopi,
 - the whole municipality of Plovdiv,
- in Varna region:
 - the whole municipality of Byala,
 - the whole municipality of Dolni Chiflik.

2. Ιταλία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες III στην Ιταλία:

- Sardinia Region: the whole territory.

3. Λετονία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες III στη Λετονία:

- Dienvidkurzemes novada Embūtes pagasta daļa uz ziemeļiem autoceļa P116, P106, autoceļa no apdzīvotas vietas Dinsdurbe, Kalvenes pagasta daļa uz austrumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz ziemeļiem no autoceļa A9, uz austrumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz austrumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296,
- Kuldīgas novada Rudbāržu, Nīkrāces, Padures, Raņķu, Skrundas pagasts, Laidu pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1296, Ēdoles pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V1269, V1271, V1288, P119, Īvandes pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa P119, Rumbas pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa P120, Skrundas pilsēta,
- Ventpils novada Zlēku pagasts, Ugāles pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1347, uz rietumiem no autoceļa P123, Ziru pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V1269, P108, Piltenes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1310, V1309, autoceļa līdz Ventas upei,
- Alūksnes novada Jaunannas pagasta daļa uz dienvidaustrumiem no Pededzes upes,
- Balvu novada Kubulu, Viksnas, Bērzkalnes, Balvu pagasts, Balvu pilsēta,
- Gulbenes novada Litenes pagasta daļa uz austrumiem no Pededzes upes,
- Preiļu novada Silajāņu pagasts, Galēnu pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V740, V595, Rušonas pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V742,
- Rēzeknes novada Silmalas pagasts, Lūznavas pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa A13 līdz apdzīvotai vietai Vertukšne, uz rietumiem no Vertukšnes ezera, Maltas pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa Vertukšne – Rozentova un uz rietumiem no autoceļa P56, P57, V569, Feimaņu pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V577, V742.

4. Λιθουανία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες III στη Λιθουανία:

- Jurbarko rajono savivaldybė: Jurbarko miesto seniūnija, Girdžių, Jurbarkų Raudonės, Skirsnemunės, Veliuonos ir Šimkaičių seniūnijos,
- Molėtų rajono savivaldybė: Dubingių ir Giedraičių seniūnijos,

- Marijampolės savivaldybė: Sasnavos ir Šunskų seniūnijos,
- Šakių rajono savivaldybė: Barzdų, Gelgaudiškio, Griškabūdžio, Kidulių, Kudirkos Naumiesčio, Sintautų, Slavikų, Sudargo, Šakių, Plokščių ir Žvirgždaičių seniūnijos.
- Kazlų rūdos savivaldybė: Antanavos, Jankų ir Kazlų Rūdos seniūnijos: vakarinė dalis iki kelio 2602 ir 183,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė: Gižų, Kybartų, Klausučių, Pilviškių, Šeimenos ir Vilkaviškio miesto seniūnijos.
- Širvintų rajono savivaldybė: Alionių ir Zibalų seniūnijos,
- Ukmergės rajono savivaldybė: Želvos seniūnija,
- Vilniaus rajono savivaldybė: Paberžės seniūnija.

5. Πολωνία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες III στην Πολωνία:

w województwie zachodniopomorskim:

- gminy Banie, Trzcińsko – Zdrój, Widuchowa, część gminy Chojna położona na wschód linii wyznaczonej przez drogi nr 31 biegnącą od północnej granicy gminy i 124 biegnącą od południowej granicy gminy w powiecie gryfińskim,

w województwie warmińsko-mazurskim:

- część powiatu działdowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część powiatu iławskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- powiat nowomiejski,
- gminy Dąbrówno, Grunwald i Ostróda z miastem Ostróda w powiecie ostródzkim,
- gmina Banie Mazurskie, część gminy Gołdap położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od zachodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Pietraszki – Grygieliszki – Łobody - Bałupiany - Piękne Łąki do skrzyżowania z drogą nr 65, następnie od tego skrzyżowania na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 65 biegnącą do skrzyżowania z drogą nr 650 i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 650 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 65 do miejscowości Wronki Wielkie i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Wronki Wielkie – Suczki – Pietrasze – Kamionki – Wilkasy biegnącą do południowej granicy gminy w powiecie gołdapskim,
- część gminy Pozdezdrze położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od zachodniej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Stręgiel – Gębałka – Kuty – Jakunówko – Jasieniec, część gminy Budry położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Skalisze – Budzewo – Budry – Brzozówko w powiecie węgorzewskim,
- część gminy Krukłanki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej do wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Jasieniec – Jeziorowskie – Podlesne w powiecie giżyckim,
- część gminy Kowale Oleckie położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Wierzbiadniki – Czerwony Dwór – Mazury w powiecie oleckim,

w województwie podkarpackim:

- gminy Borowa, Czermin, Radomyśl Wielki, Wadowice Górne w powiecie mieleckim,

w województwie lubuskim:

- gminy Niegosławice, Szprotawa w powiecie żagańskim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Krzemieniewo, Lipno, Osieczna, Rydzyna, Świąciechowa, Włoszakowice w powiecie leszczyńskim,

- powiat miejski Leszno,
- gminy Kościan i miasto Kościan, Krzywiń, Śmigiel w powiecie kościańskim,
- część gminy Dolsk położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 434 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 437, a następnie na zachód od drogi nr 437 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 434 do południowej granicy gminy, część gminy Śrem położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 310 biegnącą od zachodniej granicy gminy do miejscowości Śrem, następnie na zachód od drogi nr 432 w miejscowości Śrem oraz na zachód od drogi nr 434 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 432 do południowej granicy gminy w powiecie śremskim,
- gminy Gostyń, Krobia i Poniec w powiecie gostyńskim,
- część gminy Przemęt położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Borek – Kluczewo – Sączkowo – Przemęt – Błotnica – Starkowo – Boszkowo – Letnisko w powiecie wolsztyńskim,
- powiat rawicki,
- gmina Pniewy, część gminy Duszniki położona na północ od linii wyznaczonej przez autostradę A2 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy, łączącą miejscowości Ceradz Kościelny – Grzebienisko – Wierzeja – Wilkowo, biegnącą do skrzyżowania z autostradą A2, część gminy Kaźmierz położona zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Sarna, część gminy Ostroróg położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 184 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 116 oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 116 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 184 do zachodniej granicy gminy, część gminy Szamotuły położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Sarna biegnącą od południowej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 184 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 184 biegnącą od przecięcia z rzeką Sarna do północnej granicy gminy w powiecie szamotulskim,

w województwie dolnośląskim:

- część powiatu górowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część gminy Lubin położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 335 biegnącą od zachodniej granicy gminy do granicy miasta Lubin oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 333 biegnącą od granicy miasta Lubin do południowej granicy gminy w powiecie lubińskim
- gminy Prusice, Żmigród, część gminy Oborniki Śląskie położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 340 w powiecie trzebnickim,
- część gminy Zagrodno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jadwisin – Modlikowice - Zagrodno oraz na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od miejscowości Zagrodno do południowej granicy gminy, część gminy wiejskiej Złotoryja położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy w miejscowości Nowa Wieś Złotoryjska do granicy miasta Złotoryja oraz na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od granicy miasta Złotoryja do wschodniej granicy gminy w powiecie złotoryjskim
- gmina Gromadka w powiecie bolesławieckim,
- gminy Chocianów i Przemków w powiecie polkowickim,
- gminy Chojnów i miasto Chojnów, Krotoszyce, Miłkowice w powiecie legnickim,
- powiat miejski Legnica,
- część gminy Wołów położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy, część gminy Wińsko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 36 biegnącą od północnej do zachodniej granicy gminy, część gminy Brzeg Dolny położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową od północnej do południowej granicy gminy w powiecie wołowskim,
- część gminy Milicz położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Poradów – Piotrkosice - Sulimierz-Sułów - Gruszczyca w powiecie milickim,

w województwie świętokrzyskim:

- gminy Gnojno, Pacanów w powiecie buskim,
- gminy Łubnice, Oleśnica, Połaniec, część gminy Rytwiany położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 764, część gminy Szydłów położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 756 w powiecie staszowskim,
- gminy Chmielnik, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Łopuszno, Piekoszów, Pierzchnica, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk, część gminy Raków położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 756 i 764, część gminy Chęciny położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 762, część gminy Górno położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy łączącą miejscowości Leszczyna – Cedzyna oraz na północ od linii wyznaczonej przez ul. Kielecką w miejscowości Cedzyna biegnącą do wschodniej granicy gminy, część gminy Daleszyce położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 764 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą łączącą miejscowości Daleszyce – Słopiec – Borków, dalej na południe od linii wyznaczonej przez tę drogę biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 764 do przecięcia z linią rzeki Belnianka, następnie na południe od linii wyznaczonej przez rzeki Belnianka i Czarna Nida biegnącej do zachodniej granicy gminy w powiecie kieleckim,
- powiat miejski Kielce,
- gminy Krasocin, część gminy Włoszczowa położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Konieczno i dalej na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Konieczno – Rogienice – Dąbie – Podłazie, część gminy Kluczewsko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Krogulec – Nowiny - Komorniki do przecięcia z linią rzeki Czarna, następnie na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Czarna biegnącą do przecięcia z linią wyznaczoną przez drogę nr 742 i dalej na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od przecięcia z linią rzeki Czarna do południowej granicy gminy w powiecie włoszczowskim,
- gmina Kije w powiecie pińczowskim,
- gminy Małogoszcz, Oksa w powiecie jędrzejowskim,

w województwie małopolskim:

- gminy Dąbrowa Tarnowska, Radgoszcz, Szczucin w powiecie dąbrowskim.

6. Ρουμανία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες III στη Ρουμανία:

- Zona oraşului Bucureşti,
- Judeţul Constanţa,
- Judeţul Satu Mare,
- Judeţul Tulcea,
- Judeţul Bacău,
- Judeţul Bihor,
- Judeţul Bistriţa Năsăud,
- Judeţul Brăila,
- Judeţul Buzău,
- Judeţul Călăraşi,
- Judeţul Dâmboviţa,
- Judeţul Galaţi,
- Judeţul Giurgiu,
- Judeţul Ialomiţa,
- Judeţul Ilfov,
- Judeţul Prahova,

- Județul Sălaj,
- Județul Suceava
- Județul Vaslui,
- Județul Vrancea,
- Județul Teleorman,
- Județul Mehedinți,
- Județul Gorj,
- Județul Argeș,
- Județul Olt,
- Județul Dolj,
- Județul Arad,
- Județul Timiș,
- Județul Covasna,
- Județul Brașov,
- Județul Botoșani,
- Județul Vâlcea,
- Județul Iași,
- Județul Hunedoara,
- Județul Alba,
- Județul Sibiu,
- Județul Caraș-Severin,
- Județul Neamț,
- Județul Harghita,
- Județul Mureș,
- Județul Cluj,
- Județul Maramureș.

7. Σλοβακία

Οι ακόλουθες απαγορευμένες ζώνες III στη Σλοβακία:

- The whole district of Vranov and Topľou,
- In the district of Humenné: Lieskovec, Myslina, Humenné, Jasenov, Brekov, Závadka, Topoľovka, Hudcovce, Ptičie, Chlmec, Porúbka, Brestov, Gruzovce, Ohradzany, Slovenská Volová, Karná, Lackovce, Kochanovce, Hažín nad Cirochou, Závada, Nižná Sitnica, Vyšná Sitnica, Rohožník, Prituľany, Ruská Poruba, Ruská Kajňa,
- In the district of Michalovce: Strážske, Staré, Oreské, Zbudza, Voľa, Nacina Ves, Pusté Čemerné, Lesné, Rakovec nad Ondavou, Petrovce nad Laborcom, Trnava pri Laborci, Vinné, Kaluža, Klokočov, Kusín, Jovsa, Poruba pod Vihorlatom, Hojné, Lúčky, Závadka, Hažín, Zalužice, Michalovce, Krásnovce, Šamudovce, Vrbnica, Žbince, Lastomír, Zemplínska Široká, Čečehov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce, Senné, Palín, Sliepkovce, Hatalov, Budkovce, Stretava, Stretávka, Pavlovce nad Uhom, Vysoká nad Uhom, Bajany,
- In the district of Rimavská Sobota: Jesenské, Gortva, Hodejov, Hodejovec, Širkovce, Šimonovce, Drňa, Hostice, Gemerské Dechtáre, Jestice, Dubovec, Rimavské Janovce, Rimavská Sobota, Belín, Pavlovce, Sútor, Bottovo, Dúžava, Mojín, Konrádovce, Čierny Potok, Blhovce, Gemerček, Hajnáčka,
- In the district of Gelnica: Hrišovce, Jaklovce, Kluknava, Margecany, Richnava,

- In the district Of Sabinov: Daletice,
 - In the district of Prešov: Hrabkov, Krížovany, Žipov, Kvačany, Ondrašovce, Chminianske Jakubovany, Klenov, Bajerov, Bertotovce, Brežany, Bzenov, Fričovce, Hendrichovce, Hermanovce, Chmiňany, Chminianska Nová Ves, Janov, Jarovnice, Kojatice, Lažany, Mikušovce, Ovčie, Rokycany, Sedlice, Suchá Dolina, Svinia, Šindliar, Široké, Štefanovce, Vífaz, Župčany,
 - the whole district of Medzilaborce,
 - In the district of Stropkov: Havaj, Malá Poľana, Bystrá, Mikové, Varechovce, Vladiča, Staškovce, Makovce, Veľkrop, Solník, Korunková, Bukovce, Krišľovce, Jakušovce, Kolbovce,
 - In the district of Svidník: Pstruša,
 - In the district of Zvolen: Očová, Zvolen, Sliach, Veľká Lúka, Lukavica, Sielnica, Železná Breznica, Trnie, Turová, Kováčová, Budča, Hronská Breznica, Ostrá Lúka, Bacúrov, Breziny, Podzámčok, Michalková, Zvolenská Slatina, Lieskovec,
 - In the district of Banská Bystrica: Sebedín-Bečov, Čerín, Dúbravica, Oravce, Mólča, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Vlkanová, Hronsek, Badín, Horné Pršany, Malachov, Banská Bystrica,
 - The whole district of Sobrance except municipalities included in zone II.»
-

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2022/2068 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Οκτωβρίου 2022

για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ρωσικής Ομοσπονδίας, κατόπιν επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1036 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1036 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽¹⁾ (στο εξής: βασικός κανονισμός), και ιδίως το άρθρο 11 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/477 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2015, για τα μέτρα που μπορεί να θεσπίσει η Ένωση σε σχέση με τις συνδυασμένες επιπτώσεις των μέτρων αντιντάμπινγκ ή κατά των επιδοτήσεων και των μέτρων διασφάλισης ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.1. Προηγούμενες έρευνες και ισχύοντα μέτρα

- (1) Με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1328 ⁽³⁾, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε δασμούς αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα (στο εξής: CRF) καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (στο εξής: «ΛΔΚ» ή «Κίνα») και Ρωσικής Ομοσπονδίας (στο εξής: Ρωσία) (στο εξής: αρχικά μέτρα). Η έρευνα η οποία κατέληξε στην επιβολή των αρχικών μέτρων θα αναφέρεται στο εξής ως «αρχική έρευνα».
- (2) Οι δασμοί αντιντάμπινγκ που ισχύουν επί του παρόντος για τη ΛΔΚ είναι 19,7 % για τις εισαγωγές από τους παραγωγούς-εξαγωγείς του δείγματος, 20,5 % για τις συνεργαζόμενες εταιρείες που δεν συμπεριλαμβάνονται στο δείγμα και 22,1 % για όλες τις άλλες εταιρείες, και για τη Ρωσία κυμαίνονται από 18,7 % έως 34 % για τους παραγωγούς-εξαγωγείς του δείγματος με δασμολογικό συντελεστή 36,1 % για όλες τις άλλες εταιρείες.

1.2. Αίτηση επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων

- (3) Έπειτα από τη δημοσίευση ανακοίνωσης για την επικείμενη λήξη ισχύος των μέτρων ⁽⁴⁾, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: Επιτροπή) έλαβε αίτηση επανεξέτασης δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 2 του βασικού κανονισμού.

⁽¹⁾ ΕΕ L 176 της 30.6.2016, σ. 21.

⁽²⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.2015, σ. 11.

⁽³⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/1328 της Επιτροπής, της 29ης Ιουλίου 2016, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ και την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού που επιβλήθηκε στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ρωσικής Ομοσπονδίας (ΕΕ L 210 της 4.8.2016, σ. 1).

⁽⁴⁾ ΕΕ C 389 της 16.11.2020, σ. 4.

- (4) Η αίτηση επανεξέτασης υποβλήθηκε στις 3 Μαΐου 2021 από την European Steel Association («EUROFER») (στο εξής: αιτούσα) για λογαριασμό του ενωσιακού κλάδου παραγωγής CRF κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού. Η αίτηση επανεξέτασης βασίστηκε στο επιχειρήμα ότι η λήξη της ισχύος των μέτρων είναι πιθανό να οδηγήσει στην επανάληψη του ντάμπινγκ και στη συνέχιση ή την επανάληψη της ζημίας για τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής.

1.3. Έναρξη επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων

- (5) Η Επιτροπή, αφού ζήτησε τη γνώμη της επιτροπής που συστάθηκε με το άρθρο 15 παράγραφος 1 του βασικού κανονισμού και αφού έκρινε ότι υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την έναρξη επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων, στις 3 Αυγούστου 2021 κίνησε επανεξέταση ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων όσον αφορά τις εισαγωγές, στην Ένωση, CRF καταγωγής ΛΔΚ και Ρωσίας (στο εξής: οικείες χώρες) βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 2 του βασικού κανονισμού. Η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση για την έναρξη διαδικασίας στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ⁽³⁾ (στο εξής: ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας).

1.4. Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης και εξεταζόμενη περίοδος

- (6) Η έρευνα με αντικείμενο τη συνέχιση ή την επανάληψη της πρακτικής ντάμπινγκ κάλυψε την περίοδο από την 1η Ιουλίου 2020 έως τις 30 Ιουνίου 2021 (στο εξής: περίοδος της έρευνας επανεξέτασης). Η εξέταση των συναφών τάσεων για την εκτίμηση της πιθανότητας συνέχισης ή επανάληψης της ζημίας κάλυψε την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2017 έως το τέλος της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης (στο εξής: εξεταζόμενη περίοδος).

1.5. Ενδιαφερόμενα μέρη

- (7) Στην ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας, τα ενδιαφερόμενα μέρη κλήθηκαν να επικοινωνήσουν με την Επιτροπή για να συμμετάσχουν στην έρευνα. Επιπλέον, η Επιτροπή ενημέρωσε ειδικά την αιτούσα, όλους τους γνωστούς ενωσιακούς παραγωγούς, τους γνωστούς παραγωγούς της ΛΔΚ και της Ρωσίας και τις αρχές της ΛΔΚ και της Ρωσίας, καθώς και γνωστούς εισαγωγείς, χρήστες και εμπόρους, για την έναρξη της επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων και τους κάλεσε να συμμετάσχουν.

1.6. Παρατηρήσεις σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας

- (8) Τα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την έναρξη της επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων και να ζητήσουν ακρόαση από την Επιτροπή και/ή από τον σύμβουλο ακροάσεων σε διαδικασίες εμπορικών προσφυγών. Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από τρεις παραγωγούς-εξαγωγείς στη Ρωσία, τη ρωσική κυβέρνηση, έναν μη συνδεδεμένο εισαγωγέα και έναν χρήστη.
- (9) Στις παρατηρήσεις τους σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας, οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς ισχυρίστηκαν ότι η αιτούσα δεν είχε προσκομίσει επαρκή και αξιόπιστα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι υπάρχει πιθανότητα συνέχισης ή επανάληψης του ζημιολογού ντάμπινγκ από τις ρωσικές εισαγωγές. Επιπλέον, η ρωσική κυβέρνηση, οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς, ο μη συνδεδεμένος εισαγωγέας και ο χρήστης ισχυρίστηκαν ότι δεν υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ζημίας που υπέστη ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής και των εισαγωγών CRF από την Κίνα και τη Ρωσία. Το σκεπτικό των διαφόρων μερών ήταν ότι η ζημία που υπέστη ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής, εάν πράγματι υπέστη, προκλήθηκε από άλλους παράγοντες και όχι από τις ζημιολογές εισαγωγές από τη Ρωσία και την Κίνα λόγω του αμελητέου όγκου εισαγωγών CRF από τις οικείες χώρες.
- (10) Ωστόσο, όπως επισημαίνεται επίσης στην ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας, η αιτούσα ισχυρίστηκε ότι «η εξάλειψη της ζημίας, όπως είχε αρχικά διαπιστωθεί, οφείλεται κυρίως στην ύπαρξη των μέτρων και ότι, αν επιτραπεί η εξάλειψη των μέτρων, η τυχόν επανάληψη σημαντικών εισαγωγών σε τιμές ντάμπινγκ από τις οικείες χώρες θα μπορούσε να προκαλέσει επανάληψη της ζημίας στον ενωσιακό κλάδο παραγωγής» ⁽⁴⁾. Σκοπός της έρευνας επανεξέτασης ήταν να διαπιστωθεί αν η λήξη της ισχύος των μέτρων είναι πιθανό να οδηγήσει στη συνέχιση ή στην επανάληψη της ζημίας που προκάλεσαν οι εισαγωγές που αποτελούσαν αντικείμενο ντάμπινγκ από τις οικείες χώρες. Οι πληροφορίες που υπέβαλε η αιτούσα κατά το στάδιο έναρξης της διαδικασίας ήταν επαρκείς για να αποδείξουν ότι η ζημία που προκάλεσαν οι εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ θα επαναληφθεί σε περίπτωση επανάληψης των εισαγωγών που αποτελούσαν αντικείμενο ντάμπινγκ σε μεγαλύτερους όγκους. Επομένως, η Επιτροπή απέρριψε τον ισχυρισμό των μερών σχετικά με την αιτιώδη συνάφεια.

⁽³⁾ Ανακοίνωση για την έναρξη επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων αντιντάμπινγκ που εφαρμόζονται στις εισαγωγές ορισμένων πλατών προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ρωσικής Ομοσπονδίας (ΕΕ C 311 της 3.8.2021, σ. 6).

⁽⁴⁾ ΕΕ C 311 της 3.8.2021, σ. 8, σημείο 4.2.

- (11) Η ρωσική κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι η αιτούσα δεν προσκόμισε επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν την αύξηση του ντάμπινγκ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5.2 της συμφωνίας αντιντάμπινγκ, κατά τον υπολογισμό της κανονικής αξίας. Επιπλέον, υποστήριξε ότι οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν στη μη εμπιστευτική έκδοση της αίτησης επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων δεν ήταν αρκετά λεπτομερείς και δεν περιλάμβαναν τα ακριβή αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του περιθωρίου, διότι τα αριθμητικά στοιχεία που παρασχέθηκαν σχετικά με τα έξοδα μεταφοράς, το κόστος εξαγωγής καθώς και τις τιμές στη ρωσική αγορά CRF και οι ίδιοι οι υπολογισμοί ήταν κατά προσέγγιση. Η ρωσική κυβέρνηση ζήτησε από την Επιτροπή να εξετάσει τους υπολογισμούς που παρέχονται στην αίτηση και να προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι υπολογισμοί αυτοί είναι αξιόπιστοι. Επιπλέον, η ρωσική κυβέρνηση αναφέρθηκε στο άρθρο 6.2 της συμφωνίας αντιντάμπινγκ, επισημαίνοντας ότι η αιτούσα, δεδομένου ότι δεν παρέσχε τη δυνατότητα να κατανοηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό η ουσία των πληροφοριών που υποβλήθηκαν εμπιστευτικά, δεν επέτρεψε ούτε στη ρωσική κυβέρνηση ούτε στους Ρώσους παραγωγούς, και στα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, να υπερασπιστούν πλήρως τα συμφέροντά τους, και ζήτησε από την Επιτροπή και την EUROFER να παράσχουν λεπτομερέστερα στοιχεία σχετικά με τους υπολογισμούς του περιθωρίου ντάμπινγκ.
- (12) Όσον αφορά τον ισχυρισμό σχετικά με την επάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων, στην αίτηση επανεξέτασης αναγνωρίστηκε ότι οι ρωσικές εξαγωγές του οικείου προϊόντος στην Ένωση μειώθηκαν απότομα σε σύγκριση με την περίοδο της αρχικής έρευνας. Ως εκ τούτου, η αίτηση αξιολόγησε την πιθανότητα επανάληψης του ντάμπινγκ σε σχέση με τις τιμές εξαγωγής σε τρίτες χώρες εκτός της Ένωσης. Η ανάλυση των αποδεικτικών στοιχείων έδειξε ότι η αίτηση περιείχε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ.
- (13) Το περιθώριο ντάμπινγκ που υπολογίστηκε στην αίτηση αντανάκλασε τη συμπεριφορά ντάμπινγκ των Ρώσων παραγωγών-εξαγωγών στις αγορές τρίτων χωρών και δεν αντανάκλα κατ' ανάγκη τον ακριβή βαθμό του ντάμπινγκ που υπολογίστηκε στην έρευνα. Ωστόσο, η αιτούσα προσκόμισε στην αίτηση επαρκή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την τιμή εξαγωγής και την κανονική αξία, από τα οποία προκύπτει η πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ. Η αιτούσα υπέβαλε επίσης επαρκώς λεπτομερή περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποίησε για να υπολογίσει το ντάμπινγκ, ώστε να καταστεί δυνατή η κατανόηση σε ικανοποιητικό βαθμό της ουσίας των πληροφοριών που υποβλήθηκαν εμπιστευτικά.
- (14) Για να εκτιμηθεί η κανονική αξία των CRF για τους Ρώσους παραγωγούς-εξαγωγείς, η αιτούσα είχε συλλέξει δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες και πληροφορίες βάσει συνδρομής σχετικά με τις εγχώριες τιμές πώλησης ενός τόνου CRF από τους κύριους εξαγωγείς στην εγχώρια αγορά τους κατά την περίοδο αναφοράς. Η Επιτροπή επαλήθευσε και επιβεβαίωσε την τιμή εξαγωγής με τη βάση δεδομένων Global Trade Atlas (στο εξής: GTA).
- (15) Δεδομένου ότι οι εισαγωγές του υπό επανεξέταση προϊόντος από τη Ρωσία στην Ένωση ήταν αμελητέες μετά την επιβολή των δασμών αντιντάμπινγκ το 2016, η αιτούσα βάσει την τιμή εξαγωγής σε διάφορες πηγές πληροφοριών σχετικά με τις τιμές για τις εξαγωγικές πωλήσεις ρωσικών CRF σε οποιαδήποτε τρίτη χώρα το 2020. Οι εν λόγω τιμές εξαγωγής για έναν τόνο CRF καθορίστηκαν με βάση τις πληροφορίες της αγοράς σχετικά με τις τιμές εξαγωγής από τη Ρωσία. Η τιμή εξαγωγής επαληθεύτηκε και επιβεβαιώθηκε με τη μέση τιμή της GTA των τριών κύριων ρωσικών εξαγωγικών προορισμών.
- (16) Ως εκ τούτου, η αιτούσα είχε συγκρίνει τη μέση τιμή εξαγωγής εκ του εργοστασίου των προϊόντων χάλυβα CRF από τη Ρωσία με την κανονική αξία που βασιζόταν στις ρωσικές εγχώριες τιμές.
- (17) Η Επιτροπή, στη νομική ανάλυση που πραγματοποίησε, έλαβε υπόψη μόνο τα στοιχεία για τα οποία υπήρχαν επαρκείς και ακριβείς αποδείξεις.
- (18) Ως εκ τούτου, οι ισχυρισμοί της ρωσικής κυβέρνησης απορρίφθηκαν.
- (19) Η Επιτροπή θεώρησε ότι η μη εμπιστευτική έκδοση της αίτησης που ήταν διαθέσιμη στον φάκελο υπόψη των ενδιαφερόμενων μερών περιείχε όλα τα ουσιώδη αποδεικτικά στοιχεία και τις μη εμπιστευτικές περιλήψεις των εμπιστευτικών στοιχείων που θα επέτρεπαν στα ενδιαφερόμενα μέρη να ασκήσουν δεόντως τα οικεία δικαιώματα άμυνας. Συνεπώς, ο ισχυρισμός αυτός απορρίφθηκε.

1.7. Δειγματοληψία

- (20) Στην ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας η Επιτροπή ανέφερε ότι ενδέχεται να προβεί σε δειγματοληψία ενδιαφερόμενων μερών σύμφωνα με το άρθρο 17 του βασικού κανονισμού.

1.7.1. Δειγματοληψία ενωσιακών παραγωγών

- (21) Στην ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας, η Επιτροπή δήλωσε ότι είχε επιλέξει προσωρινά δείγμα τριών ενωσιακών παραγωγών. Η Επιτροπή επέλεξε το δείγμα βάσει του όγκου παραγωγής και του όγκου πωλήσεων του ομοειδούς προϊόντος. Το δείγμα αποτελούνταν από τρεις ενωσιακούς παραγωγούς που αντιπροσώπευαν πάνω από το 30 % του εκτιμώμενου συνολικού όγκου παραγωγής του ομοειδούς προϊόντος στην Ένωση και πάνω από το 20 % του εκτιμώμενου συνολικού όγκου πωλήσεων.
- (22) Σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 του βασικού κανονισμού, η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το προσωρινό δείγμα. Δεν ελήφθη καμία παρατήρηση και, κατά συνέπεια, επιβεβαιώθηκε το προσωρινό δείγμα και θεωρήθηκε αντιπροσωπευτικό του ενωσιακού κλάδου παραγωγής.

1.7.2. Δειγματοληψία εισαγωγών

- (23) Η Επιτροπή, για να αποφασίσει αν η δειγματοληψία ήταν αναγκαία και, αν ήταν, να επιλέξει δείγμα, ζήτησε από τους μη συνδεδεμένους εισαγωγείς να παράσχουν τα στοιχεία που προσδιορίζονται στο παράρτημα της ανακοίνωσης για την έναρξη της διαδικασίας.
- (24) Κανένας μη συνδεδεμένος εισαγωγέας δεν απάντησε στο έντυπο δειγματοληψίας. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή αποφάσισε ότι δεν ήταν αναγκαίο να πραγματοποιηθεί δειγματοληψία.

1.7.3. Δειγματοληψία παραγωγών-εξαγωγών στη Ρωσία και στην Κίνα

- (25) Η Επιτροπή, για να αποφασίσει αν η δειγματοληψία ήταν αναγκαία και, εάν ήταν, να επιλέξει δείγμα, ζήτησε από όλους τους παραγωγούς-εξαγωγείς στη Ρωσία και στην Κίνα να παράσχουν τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στην ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας. Επιπλέον, η Επιτροπή ζήτησε από τις κινεζικές και τις ρωσικές αρχές να ορίσουν και/ή να επικοινωνήσουν με άλλους παραγωγούς-εξαγωγείς που θα ενδιαφέρονταν, ενδεχομένως, να συμμετάσχουν στην έρευνα.
- (26) Κατά την έναρξη της διαδικασίας, η Επιτροπή διέθεσε αντίγραφο των ερωτηματολογίων στον φάκελο υπόψη των ενδιαφερόμενων μερών και στον ιστότοπο της ΓΔ Εμπορίου.
- (27) Κανένας Κινέζος παραγωγός-εξαγωγέας δεν προσκόμισε τα στοιχεία που του ζητήθηκαν και/ή δεν συμφώνησε να συμπεριληφθεί στο δείγμα. Η Επιτροπή ενημέρωσε την αποστολή της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την πρόθεσή της να χρησιμοποιήσει τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 18 του βασικού κανονισμού. Δεν ελήφθησαν παρατηρήσεις.
- (28) Ως εκ τούτου, δεδομένης της έλλειψης συνεργασίας εκ μέρους των Κινέζων παραγωγών, τα συμπεράσματα όσον αφορά τις εισαγωγές από τη ΛΔΚ συνάχθηκαν με βάση τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 18 του βασικού κανονισμού, ιδίως με τη χρήση εμπορικών στατιστικών για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές [Eurostat, Global Trade Atlas («GTA») ⁽⁷⁾ και ΟΟΣΑ ⁽⁸⁾].
- (29) Τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς, συγκεκριμένα η PJSC Magnitogorsk Iron and Steel Works (MMK) και οι συνδεδεμένες εταιρείες της (όμιλος MMK), η PJSC Novolipetsk Steel (NLMK) και οι συνδεδεμένες εταιρείες της (όμιλος NLMK) και η PJSC Severstal (Severstal) και οι συνδεδεμένες εταιρείες της (όμιλος SEVERSTAL), υπέβαλαν τις ζητούμενες πληροφορίες και συμφώνησαν να συμπεριληφθούν στο δείγμα. Ωστόσο, στις 6 Σεπτεμβρίου 2021 οι εν λόγω τρεις παραγωγοί-εξαγωγείς ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι είχαν αποφασίσει να μην απαντήσουν στο ατομικό ερωτηματολόγιο αντιντάμπινγκ, αλλά θα συνεργάζονταν με την Επιτροπή σε όλες τις άλλες πτυχές της επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων, όπως οι παρατηρήσεις σχετικά με την αίτηση επανεξέτασης, την πιθανότητα συνέχισης ή επανάλιψης της ζημίας και το συμφέρον της Ένωσης. Επιπλέον, στις 13 Σεπτεμβρίου 2021 οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με την αίτηση επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων, την εικαζόμενη συνέχιση και την πιθανότητα επανάλιψης του ζημιολογίου ντάμπινγκ και το συμφέρον της Ένωσης. Κάλεσαν την Επιτροπή να προβεί σε επιλεκτική επαλήθευση των σχετικών ειδικών ανά εταιρεία στοιχείων, όπως η παραγωγή, η παραγωγική ικανότητα και η χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας, που υποβλήθηκαν μαζί με τις παρατηρήσεις.

(7) <https://www.gtis.com/gta/>.

(8) https://qdd.oecd.org/subject.aspx?Subject=ExportRestrictions_IndustrialRawMaterials.

- (30) Μετά την εν λόγω ανακοίνωση, στις 21 Σεπτεμβρίου και στις 19 Νοεμβρίου 2021 η Επιτροπή ενημέρωσε τους προαναφερθέντες παραγωγούς-εξαγωγείς ότι τους θεωρούσε μη συνεργαζόμενα μέρη και τους γνωστοποίησε την πρόθεσή της να εφαρμόσει το άρθρο 18 του βασικού κανονισμού και να χρησιμοποιήσει τα καλύτερα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία για να συναγάγει τα συμπεράσματά της στο πλαίσιο της έρευνας. Η Επιτροπή ενημέρωσε επίσης τις αρχές της Ρωσίας σχετικά με την πρόθεσή της να εφαρμόσει τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 18 του βασικού κανονισμού.
- (31) Στις 30 Σεπτεμβρίου και στις 29 Νοεμβρίου 2021 η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από τους τρεις Ρώσους παραγωγούς-εξαγωγείς σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 18 του βασικού κανονισμού. Οι εν λόγω παραγωγοί-εξαγωγείς διαφώνησαν με την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με το καθεστώς συνεργασίας τους και επανέλαβαν την πρόθεσή τους να συνεργαστούν σε άλλες πτυχές της επανεξέτασης, όπως η συνέχιση ή η επανάληψη της ζημίας, η πιθανότητα περαιτέρω ζημιογόνου ντάμπινγκ και το συμφέρον της Ένωσης. Κάλεσαν εκ νέου την Επιτροπή να επαληθεύσει τα στοιχεία σχετικά με την παραγωγή, την παραγωγική ικανότητα και τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας που είχαν υποβάλει.
- (32) Ως προς αυτό, οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς δεν υπέβαλαν τις ζητούμενες αναγκαίες πληροφορίες στις απαντήσεις τους στο ερωτηματολόγιο. Η Επιτροπή έκρινε ότι οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς παρείχαν μόνο αποσπασματικές πληροφορίες που περιορίζονταν στην παραγωγή, την παραγωγική ικανότητα και τον όγκο παραγωγής χωρίς αποδεικτικά στοιχεία. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι οι παραγωγοί-εξαγωγείς δεν παρείχαν επαρκείς και αξιόπιστες πληροφορίες ώστε η Επιτροπή να καταλήξει σε εύλογο ακριβές συμπέρασμα, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τις πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες στον φάκελο, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 30. Σε κάθε περίπτωση, στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή χρησιμοποίησε τις πληροφορίες που παρείχαν οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί στο μέτρο του δυνατού.
- (33) Η Επιτροπή απέστειλε στην κυβέρνηση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (στο εξής: κινεζική κυβέρνηση) ερωτηματολόγιο σχετικά με την ύπαρξη σημαντικών στρεβλώσεων στη ΔΔΚ κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) του βασικού κανονισμού.
- (34) Η Επιτροπή απέστειλε επίσης ερωτηματολόγια στους ενωσιακούς παραγωγούς του δείγματος. Τα ίδια ερωτηματολόγια είχαν διατεθεί και ηλεκτρονικά (*) την ημέρα έναρξης της διαδικασίας. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή απέστειλε ερωτηματολόγιο στην ένωση ενωσιακών παραγωγών, τη EUROFER.
- (35) Ελήφθησαν απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο από τους τρεις ενωσιακούς παραγωγούς του δείγματος και την EUROFER.

1.7.4. Επαλήθευση

- (36) Η Επιτροπή αναζήτησε και επαλήθευσε όλα τα στοιχεία που έκρινε απαραίτητα για τον προσδιορισμό, αφενός, της πιθανότητας συνέχισης ή επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ και της ζημίας και, αφετέρου, του συμφέροντος της Ένωσης. Λόγω της έξαρσης της πανδημίας COVID-19 και των επακόλουθων μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της έξαρσης (στο εξής: ανακοίνωση για τη νόσο COVID-19)⁽⁹⁾, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να πραγματοποιήσει επιτόπιες επαληθεύσεις στις εγκαταστάσεις των εταιρειών του δείγματος. Αντ' αυτού, η Επιτροπή διενήργησε εξ' αποστάσεως διασταυρούμενους ελέγχους των πληροφοριών που παρείχαν οι ακόλουθες εταιρείες μέσω τηλεδιάσκεψης:

Ενωσιακοί παραγωγοί

- Voestalpine Stahl GmbH, Αυστρία
- ThyssenKrupp Steel Europe AG, Γερμανία
- ArcelorMittal Belgium, Βέλγιο

1.8. Επακόλουθη διαδικασία

- (37) Στις 19 Αυγούστου 2022 η Επιτροπή κοινοποίησε τα ουσιαστικά πραγματικά περιστατικά και το σκεπτικό βάσει των οποίων σκόπευε να διατηρήσει τους ισχύοντες δασμούς αντιντάμπινγκ που έχει επιβάλει στις εισαγωγές από τη ΔΔΚ και τη Ρωσία. Σε όλα τα μέρη δόθηκε η δυνατότητα να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με την κοινοποίηση.

(9) https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2538

(10) Ανακοίνωση σχετικά με τις επιπτώσεις της επιδημικής έξαρσης της νόσου COVID-19 στις έρευνες αντιντάμπινγκ και κατά των επιδοτήσεων (2020/C 86/06) (ΕΕ C 86 της 16.3.2020, σ. 6).

- (38) Οι παρατηρήσεις που διατύπωσαν τα ενδιαφερόμενα μέρη εξετάστηκαν από την Επιτροπή και ελήφθησαν υπόψη όπου κρίθηκε σκόπιμο. Παραχωρήθηκε ακρόαση στα μέρη που το ζήτησαν.

2. ΥΠΟ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΠΡΟΪΟΝ, ΟΙΚΕΙΟ ΠΡΟΪΟΝ ΚΑΙ ΟΜΟΙΕΙΔΕΣ ΠΡΟΪΟΝ

2.1. Υπό επανεξέταση προϊόν

- (39) Το υπό επανεξέταση προϊόν είναι το ίδιο με το προϊόν της αρχικής έρευνας, δηλαδή τα πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα ή άλλο κραματοποιημένο χάλυβα εκτός από ανοξείδωτο χάλυβα, κάθε πλάτους, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επικαλυμμένα ή επενδυμένα, που έχουν απλώς ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, τα οποία επί του παρόντος υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ ex 7209 15 00 (κωδικός TARIC 7209 15 00 90), 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 91, ex 7209 18 99 (κωδικός TARIC 7209 18 99 90), ex 7209 25 00 (κωδικός TARIC 7209 25 00 90), 7209 26 90, 7209 27 90, 7209 28 90, 7211 23 30, ex 7211 23 80 (κωδικοί TARIC 7211 23 80 19, 7211 23 80 95 και 7211 23 80 99), ex 7211 29 00 (κωδικοί TARIC 7211 29 00 19 και 7211 29 00 99), 7225 50 80 και 7226 92 00 (στο εξής: υπό επανεξέταση προϊόν).

- (40) Από τον ορισμό του υπό επανεξέταση προϊόντος εξαιρούνται οι ακόλουθοι τύποι προϊόντων:

- πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα, κάθε πλάτους, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επικαλυμμένα ή επενδυμένα, που έχουν απλώς ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, έστω και περιελιγμένα, κάθε πάχους, ηλεκτρικά,
- πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα, κάθε πλάτους, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επικαλυμμένα ή επενδυμένα, περιελιγμένα, πάχους κατώτερου των 0,35 mm, που έχουν υποστεί ανόπτηση (γνωστά ως «μαύρα ελάσματα»),
- πλατέα προϊόντα έλασης από άλλο κραματοποιημένο χάλυβα, κάθε πλάτους, από πυριτιούχο χάλυβα για ηλεκτρικές εφαρμογές και
- πλατέα προϊόντα έλασης από κραματοποιημένο χάλυβα, που έχουν απλώς ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, από χάλυβα ταχείας κοπής.

- (41) Τα πλατέα προϊόντα ψυχρής έλασης από χάλυβα παράγονται από ρόλους θερμής έλασης. Η διεργασία ψυχρής έλασης ορίζεται ως το πέρασμα φύλλων ή ταινιών —που προηγουμένως έχουν υποβληθεί σε θερμή έλαση και χημική αποξείδωση — μέσω ψυχρών κυλίνδρων, ήτοι κάτω από τη θερμοκρασία μαλάκυνσης του μετάλλου. Τα πλατέα προϊόντα ψυχρής έλασης από χάλυβα κατασκευάζονται ώστε να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές ή ειδικές προδιαγραφές τελικών χρηστών. Παραδίδονται σε διάφορες μορφές: σε ρόλους (επιχρισμένους με έλαιο ή μη), σε επιμήκη τεμάχια (φύλλα) ή σε λεπτές λωρίδες. Τα πλατέα προϊόντα ψυχρής έλασης από χάλυβα είναι βιομηχανικά μέσα παραγωγής που αγοράζονται από τελικούς χρήστες για ποικίλες εφαρμογές, κυρίως στη μεταποίηση (γενική βιομηχανία, συσκευασία, αυτοκινητοβιομηχανία κ.λπ.) αλλά και στις κατασκευές.

2.2. Οικείο προϊόν

- (42) Το οικείο προϊόν στη συγκεκριμένη έρευνα είναι το υπό επανεξέταση προϊόν καταγωγής ΛΔΚ και Ρωσίας.

2.3. Ομοειδές προϊόν

- (43) Όπως διαπιστώθηκε στην αρχική έρευνα, η παρούσα έρευνα επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων επιβεβαίωσε ότι τα ακόλουθα προϊόντα έχουν τα ίδια βασικά φυσικά χαρακτηριστικά, καθώς και τις ίδιες βασικές χρήσεις:

- το οικείο προϊόν όταν εξάγεται στην Ένωση·
- το υπό επανεξέταση προϊόν που πωλείται στην εγχώρια αγορά της ΛΔΚ και της Ρωσίας· και
- το υπό επανεξέταση προϊόν που παράγεται και πωλείται στην Ένωση από τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής.

- (44) Ως εκ τούτου, τα προϊόντα αυτά θεωρούνται ομοειδή προϊόντα κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού.

3. ΝΤΑΜΠΙΝΓΚ

3.1. Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας

3.1.1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- (45) Κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, οι εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα από την Κίνα συνεχίστηκαν, αν και σε χαμηλότερα επίπεδα απ' ό,τι κατά την περίοδο της αρχικής έρευνας (δηλαδή από την 1η Απριλίου 2014 έως τις 31 Μαρτίου 2015). Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης οι εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα από την Κίνα αντιπροσώπευαν λιγότερο από το 1 % της αγοράς της Ένωσης σε σύγκριση με μερίδιο αγοράς 10,3 % ⁽¹¹⁾ κατά την αρχική έρευνα. Σε απόλυτες τιμές, η Κίνα εξήγαγε περίπου 32 000 τόνους στην Ένωση κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, ποσότητα που συνιστά σημαντική μείωση σε σύγκριση με περίπου 732 000 τόνους ⁽¹²⁾ που εξήγαγε στην Ένωση κατά την περίοδο της αρχικής έρευνας.
- (46) Κατά τη διάρκεια της αρχικής έρευνας, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι εξαγωγές του οικείου προϊόντος από την Κίνα αποτελούσαν αντικείμενο ντάμπινγκ σε σημαντικό επίπεδο στην αγορά της Ένωσης. Τα περιθώρια ντάμπινγκ των συνεργαζόμενων Κινέζων εξαγωγέων κυμαίνονταν από 52,7 % έως 59,2 %. Λόγω της εφαρμογής του κανόνα του χαμηλότερου δασμού, οι δασμοί αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκαν στις κινεζικές εισαγωγές καθορίστηκαν σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο, το οποίο κυμάνθηκε από 19,7 % έως 22,1 %.
- (47) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 27, κανένας Κινέζος παραγωγός-εξαγωγέας δεν συνεργάστηκε στην έρευνα. Συνεπώς, η Επιτροπή ενημέρωσε τις αρχές της ΛΔΚ ότι, λόγω της έλλειψης συνεργασίας, η Επιτροπή θα μπορούσε να εφαρμόσει το άρθρο 18 του βασικού κανονισμού σχετικά με τα συμπεράσματα όσον αφορά τη ΛΔΚ. Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις ή αιτήματα για παρέμβαση του συμβούλου ακροάσεων σχετικά με το θέμα αυτό.
- (48) Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του βασικού κανονισμού, τα συμπεράσματα σχετικά με την πιθανότητα συνέχισης ή επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ όσον αφορά τη ΛΔΚ βασίστηκαν στα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία, και ιδίως στις πληροφορίες που περιέχονταν στην αίτηση επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων και στις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών, σε συνδυασμό με άλλες πηγές πληροφοριών, όπως εμπορικές στατιστικές για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές (Eurostat, GTA ⁽¹³⁾ και ΟΟΣΑ ⁽¹⁴⁾), και ανεξάρτητους παρόχους οικονομικών στοιχείων, όπως η Global Financials που δημοσιεύει η Dunn & Bradstreet ⁽¹⁵⁾.

3.1.2. Ντάμπινγκ

3.1.2.1. Διαδικασία καθορισμού της κανονικής αξίας για τις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα καταγωγής ΛΔΚ, βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 6α του βασικού κανονισμού

- (49) Με βάση τα επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που ήταν διαθέσιμα κατά την έναρξη της έρευνας και τα οποία φαίνεται να καταδεικνύουν, όσον αφορά τη ΛΔΚ, την ύπαρξη σημαντικών στρεβλώσεων κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) του βασικού κανονισμού, η Επιτροπή κίνησε την έρευνα με βάση το άρθρο 2 παράγραφος 6α του βασικού κανονισμού.
- (50) Η Επιτροπή, προκειμένου να συγκεντρώσει τις αναγκαίες για την έρευνά της πληροφορίες όσον αφορά τις εικαζόμενες σημαντικές στρεβλώσεις, απέστειλε ερωτηματολόγιο στην κινεζική κυβέρνηση. Επιπλέον, στο σημείο 5.3.2 της ανακοίνωσης για την έναρξη της διαδικασίας, η Επιτροπή κάλεσε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους, να υποβάλουν πληροφορίες και να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 2 παράγραφος 6α του βασικού κανονισμού εντός 37 ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της ανακοίνωσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η κινεζική κυβέρνηση δεν απάντησε στο ερωτηματολόγιο ούτε υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 2 παράγραφος 6α του βασικού κανονισμού εντός της προθεσμίας. Στη συνέχεια, με ρηματική διακοίνωση της 13ης Σεπτεμβρίου 2021 η Επιτροπή ενημέρωσε την κινεζική κυβέρνηση ότι θα χρησιμοποιήσει τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία κατά την έννοια του άρθρου 18 του βασικού κανονισμού για τον προσδιορισμό της ύπαρξης σημαντικών στρεβλώσεων στη ΛΔΚ.

⁽¹¹⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/181 της Επιτροπής, της 10ης Φεβρουαρίου 2016, για την επιβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ρωσικής Ομοσπονδίας (ΕΕ L 37 της 12.2.2016, σ. 17), αιτιολογική σκέψη 113.

⁽¹²⁾ Βλέπε προηγούμενη υποσημείωση.

⁽¹³⁾ <https://www.gtis.com/gta/>

⁽¹⁴⁾ https://qdd.oecd.org/subject.aspx?Subject=ExportRestrictions_IndustrialRawMaterials

⁽¹⁵⁾ <https://ec.altares.eu/>

- (51) Στο σημείο 5.3.2 της ανακοίνωσης για την έναρξη διαδικασίας, η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης ότι, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, πιθανή αντιπροσωπευτική τρίτη χώρα για την Κίνα ήταν, στην προκειμένη περίπτωση, η Βραζιλία, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού, για τον καθορισμό της κανονικής αξίας με βάση τιμές ή δείκτες αναφοράς χωρίς στρεβλώσεις. Η Επιτροπή δήλωσε περαιτέρω ότι θα εξετάσει άλλες πιθανώς κατάλληλες χώρες σύμφωνα με τα κριτήρια που παρατίθενται στο άρθρο 2 παράγραφος 6α πρώτη περίπτωση του βασικού κανονισμού.
- (52) Στις 24 Νοεμβρίου 2020 η Επιτροπή ενημέρωσε μέσω σημειώματος (στο εξής: πρώτο σημείωμα) τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις συναφείς πηγές που σκόπευε να χρησιμοποιήσει για τον καθορισμό της κανονικής αξίας. Στο εν λόγω σημείωμα, η Επιτροπή διαβίβασε κατάλογο όλων των συντελεστών παραγωγής, όπως είναι οι πρώτες ύλες, η εργασία και η ενέργεια που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα. Επιπλέον, με βάση τα κριτήρια που διέπουν την επιλογή τιμών ή δεικτών αναφοράς χωρίς στρεβλώσεις, η Επιτροπή εντόπισε τις πιθανές αντιπροσωπευτικές χώρες, δηλαδή τη Βραζιλία, το Μεξικό, τη Ρωσία και την Τουρκία. Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις σχετικά με το πρώτο σημείωμα.
- (53) Στις 17 Μαρτίου 2022 η Επιτροπή ενημέρωσε μέσω δεύτερου σημειώματος (στο εξής: δεύτερο σημείωμα) τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις συναφείς πηγές που σκόπευε να χρησιμοποιήσει για να καθορίσει την κανονική αξία, με αντιπροσωπευτική χώρα τη Βραζιλία. Δεν ελήφθησαν παρατηρήσεις.

3.1.2.2. Κανονική αξία

- (54) Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του βασικού κανονισμού «η κανονική αξία βασίζεται καταρχήν στις πληρωθείσες ή πληρωτέες τιμές, κατά τις συνήθεις εμπορικές πράξεις, από ανεξάρτητους πελάτες στη χώρα εξαγωγής».
- (55) Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού, «σε περίπτωση που διαπιστωθεί [...] ότι δεν είναι σκόπιμο να χρησιμοποιούνται οι εγχώριες τιμές και το κόστος στη χώρα εξαγωγής λόγω της ύπαρξης στη χώρα αυτή σημαντικών στρεβλώσεων κατά την έννοια του στοιχείου β), η κανονική αξία κατασκευάζεται αποκλειστικά με βάση το κόστος παραγωγής και πώλησης που αντικατοπτρίζει τις τιμές χωρίς στρεβλώσεις ή βάσει δεικτών αναφοράς», και «περιλαμβάνει ένα μη στρεβλωμένο και εύλογο ποσό για τα διοικητικά έξοδα, τα έξοδα πώλησης και τα γενικά έξοδα και κέρδη» («διοικητικά έξοδα, έξοδα πώλησης και γενικά έξοδα», στο εξής: ΓΔΕΠ).
- (56) Όπως εξηγείται αναλυτικότερα στα επιμέρους τιμήματα που ακολουθούν, η Επιτροπή, στην παρούσα έρευνα, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και λόγω της έλλειψης συνεργασίας εκ μέρους της κινεζικής κυβέρνησης και των Κινέζων παραγωγών-εξαγωγών, ήταν σκόπιμη η εφαρμογή του άρθρου 2 παράγραφος 6α του βασικού κανονισμού.

3.1.3. Ύπαρξη σημαντικών στρεβλώσεων

- (57) Σε πρόσφατες έρευνες σχετικά με τον τομέα του χάλυβα στη ΔΔΚ ⁽¹⁶⁾, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπήρχαν σημαντικές στρεβλώσεις κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) του βασικού κανονισμού.
- (58) Στις έρευνες αυτές, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπάρχει σημαντική κρατική παρέμβαση στη ΔΔΚ, με αποτέλεσμα τη στρέβλωση της αποτελεσματικής κατανομής των πόρων σύμφωνα με τις αρχές της αγοράς ⁽¹⁷⁾. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στον τομέα του χάλυβα, ο οποίος αποτελεί την κύρια πρώτη ύλη για την παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος, όχι μόνο εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικός βαθμός ιδιοκτησίας από την κινεζική κυβέρνηση κατά

⁽¹⁶⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/191 της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 2022, για την επιβολή οριστικού δασμού ανταντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων συνδετήρων από σίδηρο ή χάλυβα καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 36 της 17.2.2022, σ. 1)- εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/2239 της Επιτροπής της, 15ης Δεκεμβρίου 2021, για την επιβολή οριστικού δασμού ανταντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων χαλύβδινων πύργων ανεμογεννητριών κοινής ωφέλειας καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 450 της 16.12.2021, σ. 59)- εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/635 της Επιτροπής, της 16ης Απριλίου 2021, για την επιβολή οριστικού δασμού ανταντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων συγκολλημένων σωλήνων κάθε είδους από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα καταγωγής Λευκορωσίας, Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ρωσίας κατόπιν επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1036 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 132 της 19.4.2021, σ. 145)- και εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/508 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2020, για την επιβολή προσωρινού δασμού ανταντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων φύλλων και ρόλων θερμής έλασης από ανοξείδωτο χάλυβα καταγωγής Ινδονησίας, Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ταϊβάν (ΕΕ L 110 της 8.4.2020, σ. 3).

⁽¹⁷⁾ Βλέπε εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/191, αιτιολογικές σκέψεις 195-201, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/2239, αιτιολογικές σκέψεις 67-74, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/635, αιτιολογικές σκέψεις 149-150, και εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/508, αιτιολογικές σκέψεις 158-159.

την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) πρώτη περίπτωση του βασικού κανονισμού ⁽¹⁸⁾, αλλά η κινεζική κυβέρνηση είναι επίσης σε θέση να παρεμβαίνει στις τιμές και στο κόστος μέσω της κρατικής παρουσίας στις επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) δεύτερη περίπτωση του βασικού κανονισμού ⁽¹⁹⁾. Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι η κρατική παρουσία και παρέμβαση στις χρηματοπιστωτικές αγορές, καθώς και στην παροχή πρώτων υλών και εισροών, έχουν περαιτέρω στρεβλωτική επίδραση στην αγορά. Πράγματι, συνολικά, το σύστημα σχεδιασμού στη ΛΔΚ έχει ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση των πόρων σε τομείς που χαρακτηρίζονται στρατηγικοί ή πολιτικά σημαντικοί από την κινεζική κυβέρνηση, και όχι την κατανομή τους σύμφωνα με τις δυνάμεις της αγοράς ⁽²⁰⁾. Επιπλέον, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το πτωχευτικό και το εμπράγματο δίκαιο της Κίνας δεν εφαρμόζονται ικανοποιητικά κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) τέταρτη περίπτωση του βασικού κανονισμού, με αποτέλεσμα να προκαλούνται στρεβλώσεις, κυρίως κατά τη διάσωση αφερέγγυων εταιρειών και κατά την κατανομή δικαιωμάτων χρήσης γης στη ΛΔΚ ⁽²¹⁾. Με το ίδιο σκεπτικό, η Επιτροπή διαπίστωσε στρεβλώσεις στις μισθολογικές δαπάνες στον τομέα του χάλυβα κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) πέμπτη περίπτωση του βασικού κανονισμού ⁽²²⁾, καθώς και στρεβλώσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) έκτη περίπτωση του βασικού κανονισμού, ιδίως σε σχέση με την πρόσβαση των επιχειρηματικών φορέων της ΛΔΚ σε κεφάλαια ⁽²³⁾.

- (59) Όπως και σε προηγούμενες έρευνες σχετικά με τον τομέα του χάλυβα στη ΛΔΚ, η Επιτροπή εξέτασε στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας αν ήταν σκόπιμο ή όχι να χρησιμοποιηθούν οι εγχώριες τιμές και το κόστος στη ΛΔΚ, λόγω της ύπαρξης σημαντικών στρεβλώσεων κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) του βασικού κανονισμού. Η Επιτροπή βασίστηκε στα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών στοιχείων που περιέχονται στην αίτηση, καθώς και στο έγγραφο με τίτλο «Commission Staff Working Document on Significant Distortions in the Economy of the People's Republic of China for the Purposes of Trade Defence Investigations» (Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την ύπαρξη σημαντικών στρεβλώσεων στην οικονομία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας για τους σκοπούς των ερευνών εμπορικής άμυνας) ⁽²⁴⁾ (στο εξής: έκθεση), το οποίο στηρίζεται σε δημόσια διαθέσιμες πηγές. Η συγκεκριμένη ανάλυση κάλυψε την εξέταση των σημαντικών κρατικών παρεμβάσεων στην οικονομία της ΛΔΚ γενικότερα, αλλά και την ειδική κατάσταση της αγοράς στον σχετικό τομέα, συμπεριλαμβανομένου του υπό επανεξέταση προϊόντος. Η Επιτροπή συμπλήρωσε περαιτέρω τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία με δική της έρευνα σχετικά με τα διάφορα κριτήρια που αφορούν την επιβεβαίωση της ύπαρξης σημαντικών στρεβλώσεων στη ΛΔΚ όπως διαπιστώθηκε και από προηγούμενες σχετικές έρευνές της.

⁽¹⁸⁾ Βλέπε εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/191, αιτιολογικές σκέψεις 195-201, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/2239, αιτιολογικές σκέψεις 67-74, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/635, αιτιολογικές σκέψεις 115-118, και εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/508, αιτιολογικές σκέψεις 122-127.

⁽¹⁹⁾ Βλέπε εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/191, αιτιολογικές σκέψεις 195-201, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/2239, αιτιολογικές σκέψεις 67-74, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/635, αιτιολογικές σκέψεις 119-122, και εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/508, αιτιολογικές σκέψεις 128-132: Ενώ το δικαίωμα των αρμόδιων κρατικών αρχών να διορίζουν και να απομακρύνουν βασικά διευθυντικά στελέχη των κρατικών επιχειρήσεων, το οποίο προβλέπεται από την κινεζική νομοθεσία, μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τα αντίστοιχα δικαιώματα ιδιοκτησίας, οι πυρήνες του ΚΚΚ τόσο στις κρατικές όσο και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις αποτελούν έναν ακόμη σημαντικό δίαυλο μέσω του οποίου το κράτος μπορεί να παρεμβαίνει στις επιχειρηματικές αποφάσεις. Σύμφωνα με το εταιρικό δίκαιο της ΛΔΚ, σε κάθε εταιρεία θα πρέπει να συστήνεται οργάνωση του ΚΚΚ (με τουλάχιστον τρία μέλη του ΚΚΚ, όπως ορίζεται στο καταστατικό του ΚΚΚ) και η εταιρεία οφείλει να εξασφαλίζει τις αναγκαίες συνθήκες για τις δραστηριότητες της κομματικής οργάνωσης. Στο παρελθόν, η συγκεκριμένη απαίτηση φαίνεται να μην είχε τηρηθεί ή εφαρμοστεί αυστηρά σε όλες τις περιπτώσεις. Ωστόσο, τουλάχιστον από το 2016, το ΚΚΚ ενίσχυσε την απαίτησή του για έλεγχο των επιχειρηματικών αποφάσεων στις κρατικές επιχειρήσεις ως ζήτημα πολιτικής αρχής. Αναφέρεται επίσης ότι το ΚΚΚ ασκεί πίεσεις στις ιδιωτικές εταιρείες προκειμένου να θέτουν ως προτεραιότητα τον «πατριωτισμό» και να ακολουθούν την κομματική πειθαρχία. Το 2017 αναφέρθηκε ότι στο 70 % των περίπου 1,86 εκατομμυρίων ιδιωτικών εταιρειών υπήρχαν κομματικοί πυρήνες, οι οποίοι ασκούσαν ολόένα και μεγαλύτερη πίεση ώστε οι οργανώσεις του ΚΚΚ να έχουν τον τελικό λόγο όσον αφορά τις επιχειρηματικές αποφάσεις στις αντίστοιχες εταιρείες τους. Οι εν λόγω κανόνες έχουν γενική εφαρμογή σε ολόκληρη την κινεζική οικονομία, σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών προϊόντων SSCR και των προμηθευτών των εισροών τους.

⁽²⁰⁾ Βλέπε εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/191, αιτιολογικές σκέψεις 195-201, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/2239, αιτιολογικές σκέψεις 67-74, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/635, αιτιολογικές σκέψεις 123-129, και εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/508, αιτιολογικές σκέψεις 133-138.

⁽²¹⁾ Βλέπε εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/191, αιτιολογικές σκέψεις 195-201, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/2239, αιτιολογικές σκέψεις 67-74, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/635, αιτιολογικές σκέψεις 130-133, και εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/508, αιτιολογικές σκέψεις 139-142.

⁽²²⁾ Βλέπε εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/191, αιτιολογικές σκέψεις 195-201, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/2239, αιτιολογικές σκέψεις 67-74, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/635, αιτιολογικές σκέψεις 134-135, και εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/508, αιτιολογικές σκέψεις 143-144.

⁽²³⁾ Βλέπε εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/191, αιτιολογικές σκέψεις 195-201, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/2239, αιτιολογικές σκέψεις 67-74, εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/635, αιτιολογικές σκέψεις 136-145, και εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/508, αιτιολογικές σκέψεις 145-154.

⁽²⁴⁾ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής [SWD(2017) 483 final/2 της 20. 12. 2017], διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156474.pdf

- (60) Στην αίτηση προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η κινεζική οικονομία στο σύνολό της επηρεάζεται ευρέως από διάφορες γενικευμένες παρεμβάσεις της κινεζικής κυβέρνησης ή άλλων δημόσιων αρχών σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, συνεπώς οι εγχώριες τιμές και το κόστος της κινεζικής χαλυβουργίας δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παρούσα έρευνα. Προς επίρρωση της θέσης που υποστήριξε, η αίτηση παρέπεμψε στις πρόσφατες έρευνες της Επιτροπής για τον κινεζικό τομέα χάλυβα ⁽²⁵⁾ ή στα συμπεράσματα του παγκόσμιου φόρουμ της G20 για την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα χάλυβα ⁽²⁶⁾.
- (61) Ειδικότερα, η αίτηση επισήμαινε ότι, στο πλαίσιο του δόγματος της «σοσιαλιστικής οικονομίας της αγοράς» το οποίο κατοχυρώνεται στο σύνταγμα της ΛΔΚ, της πανταχού παρουσίας του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας (στο εξής: ΚΚΚ) και της κυβερνητικής επιρροής στην οικονομία μέσω πρωτοβουλιών στρατηγικού σχεδιασμού —όπως το 13ο και το 14ο πενταετές πρόγραμμα—, ο παρεμβατισμός της κινεζικής κυβέρνησης λαμβάνει διάφορες μορφές, συγκεκριμένα διοικητική, οικονομική και ρυθμιστική.
- (62) Η αίτηση παρείχε παραδείγματα στοιχείων που καταδεικνύουν την ύπαρξη στρεβλώσεων, όπως παρατίθενται στο άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) πρώτη έως έκτη περίπτωση του βασικού κανονισμού. Ειδικότερα, παραπέμποντας σε προηγούμενες έρευνες της Επιτροπής στον τομέα του χάλυβα, στην έκθεση, σε εκδόσεις αρχών τρίτων χωρών (του αντιπροσώπου για το εμπόριο των ΗΠΑ — USTR) και άλλων οργανισμών (ΔΝΤ), η αιτούσα υποστήριξε ότι:
- η αγορά CRF εξυπηρετείται σε σημαντικό βαθμό από επιχειρήσεις που λειτουργούν υπό την ιδιοκτησία, τον έλεγχο ή την πολιτική εποπτεία ή καθοδήγηση των αρχών της ΛΔΚ, δεδομένης ιδίως της επιρροής του ΚΚΚ τόσο σε ιδιωτικές όσο και σε κρατικές εταιρείες μέσω διορισμών μελών του ΚΚΚ σε εταιρείες, καθώς και λόγω της συστηματικής ανάμιξης των κρατικών υπηρεσιών και των γραφείων του ΚΚΚ. Η αιτούσα υποστήριξε επίσης ότι, ενώ ο τομέας του χάλυβα αποτελείται από περίπου κατά το ήμισυ από κρατικές εταιρείες και κατά το ήμισυ από ιδιωτικές εταιρείες όσον αφορά την παραγωγή και την παραγωγική ικανότητα, τέσσερις από τους πέντε μεγαλύτερους παραγωγούς χάλυβα είναι κρατικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της Baowu, του δεύτερου μεγαλύτερου παραγωγού ακατέργαστου χάλυβα παγκοσμίως, ο οποίος ανήκει εξολοκλήρου στο κράτος και είναι σε μεγάλο βαθμό εναρμονισμένος με την πολιτική χάλυβα της κινεζικής κυβέρνησης. Η αιτούσα επισήμανε, στο πλαίσιο αυτό, ότι η κινεζική κυβέρνηση εφαρμόζει το πρόγραμμα για τη συγκέντρωση του 70 % της παραγωγής σιδήρου και χάλυβα σε δέκα κορυφαίες εταιρείες έως το 2025, μια στρατηγική που επηρεάζει επίσης τον κλάδο παραγωγής CRF, π.χ. με την εξαγορά από την Baowu του παραγωγού CRF Maanshan Iron & Steel το 2019·
 - η κρατική παρουσία στις επιχειρήσεις επιτρέπει στο κράτος να παρεμβαίνει όσον αφορά τις τιμές ή το κόστος, ιδίως με την άσκηση ρυθμιστικού και διαχειριστικού ελέγχου επί των κρατικών επιχειρήσεων, καθώς και μέσω του αυξανόμενου ρόλου του ΚΚΚ τόσο στις κρατικές όσο και στις ιδιωτικές εταιρείες, οι οποίες έχουν κληθεί τα τελευταία χρόνια να αφήνουν τη λήψη σημαντικών αποφάσεων στο ΚΚΚ. Η αιτούσα αναφέρθηκε επίσης σε αλληλεπικαλύψεις σε επίπεδο προσώπων μεταξύ της ελεγχόμενης από το κράτος ένωσης CISA και του μεγαλύτερου ιδιωτικού παραγωγού χάλυβα, του ομίλου Shagang, καθώς και στην παρουσία του κράτους σε εταιρείες ανάντη δραστηριοτήτων για τις οποίες έχουν τεθεί στόχοι οι οποίοι συνεπάγονται ασυνήθιστα χαμηλό κόστος για τη χαλυβουργία.
 - Οι δημόσιες πολιτικές ή μέτρα εισάγουν διακρίσεις υπέρ των εγχώριων προμηθευτών ή επηρεάζουν με άλλον τρόπο τις δυνάμεις της ελεύθερης αγοράς, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του συστήματος σχεδιασμού που διοχετεύει πόρους σε επιλεγμένες βιομηχανίες, όπως ο τομέας του χάλυβα. Η αιτούσα, για να αποδείξει αυτόν τον ισχυρισμό της, επικαλέστηκε το σχέδιο του 14ου πενταετούς προγράμματος για τη χαλυβουργία, το οποίο επαναλαμβάνει τη σημασία του για την κινεζική οικονομία, και παρέπεμψε επίσης και σε άλλα έγγραφα σχεδιασμού και στρατηγικής που προβλέπουν τη στήριξη του τομέα του χάλυβα, όπως το Made in China 2025. Η αιτούσα αναφέρθηκε επίσης σε άλλες δημόσιες πολιτικές που επηρεάζουν τις δυνάμεις της ελεύθερης αγοράς, όπως ο καθορισμός των τιμών των πρώτων υλών από την κινεζική κυβέρνηση μέσω πολυάριθμων μέτρων, όπως οι εξαγωγικές ποσοστώσεις, οι απαιτήσεις άδειας εξαγωγής, οι εξαγωγικοί δασμοί ή οι επιστροφές ΦΠΑ, μέσω της διαφοροποίησης των τιμών της ενέργειας. Επιπλέον, στη αίτηση περιγράφονται τα κίνητρα τα οποία παρέχουν οι κινεζικές αρχές στους παραγωγούς χάλυβα που συμμετέχουν στην πρωτοβουλία «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος», με στόχο την ενίσχυση της παρουσίας κινεζικών εταιρειών σε ξένες αγορές·

⁽²⁵⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/649 της Επιτροπής, της 5ης Απριλίου 2017, για την επιβολή οριστικού δασμού αντανάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων θερμής έλασης από σίδηρο, μη κραματοποιημένο χάλυβα ή άλλο κραματοποιημένο χάλυβα καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 92 της 6.4.2017, σ. 68)· εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/969 της Επιτροπής, της 8ης Ιουνίου 2017, για την επιβολή οριστικών αντισταθμιστικών δασμών στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων θερμής έλασης από σίδηρο, μη κραματοποιημένο χάλυβα ή άλλο κραματοποιημένο χάλυβα καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2017/649 της Επιτροπής για την επιβολή οριστικού δασμού αντανάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων θερμής έλασης από σίδηρο, μη κραματοποιημένο χάλυβα ή άλλο κραματοποιημένο χάλυβα καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 146 της 9.6.2017, σ. 17)· και εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/688 της Επιτροπής, της 2ας Μαΐου 2019, για την επιβολή οριστικού αντισταθμιστικού δασμού στις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων χάλυβα με οργανική επικάλυψη, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, κατόπιν επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1037 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 116 της 3.5.2019, σ. 39).

⁽²⁶⁾ Παγκόσμιο φόρουμ για την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα χάλυβα, υπουργική έκθεση, 20 Σεπτεμβρίου 2018.

- η έλλειψη, η μεροληπτική εφαρμογή ή η ανεπαρκής επιβολή του πτωχευτικού, του εταιρικού ή του εμπράγματος δικαίου έχουν ως αποτέλεσμα την επιβίωση μεγάλου αριθμού «εταιρειών-ζόμπι» που συμβάλλουν στη διατήρηση αχρησιμοποίητης παραγωγικής ικανότητας, ζήτημα το οποίο είναι ιδιαίτερα αισθητό στον τομέα του χάλυβα και έχει αντικτυπο στις κινεζικές χρηματοπιστωτικές και δανειοληπτικές αγορές. Η αιτούσα επισήμανε επίσης ότι, δεδομένης της απουσίας ιδιωτικής ιδιοκτησίας γης στην Κίνα, το κινεζικό κράτος παρεμβαίνει στη χρήση της γης από τον τομέα του χάλυβα, όπως έχει ήδη διαπιστώσει η Επιτροπή σε προηγούμενες έρευνες ⁽²⁷⁾.
- οι μισθολογικές δαπάνες είναι στρεβλωμένες, στον βαθμό που δεν υπάρχουν ελεύθερες διαπραγματεύσεις και η μόνη νομικά αναγνωρισμένη συνδικαλιστική οργάνωση, η ACFTU, είναι υποταγμένη στην ηγεσία του ΚΚΚ. Η αιτούσα επισήμανε επίσης ότι η Κίνα δεν έχει ακόμη κυρώσει αρκετές θεμελιώδεις συμβάσεις της ΔΟΕ και ότι το κινεζικό εργατικό δυναμικό επηρεάζεται από το σύστημα καταχώρισης των νοικοκυριών.
- πρόσβαση σε χρηματοδότηση παρέχεται από ιδρύματα που υλοποιούν στόχους δημόσιας πολιτικής ή δεν ενεργούν ανεξάρτητα από το κράτος λόγω της δεσπόζουσας παρουσίας κρατικής ιδιοκτησίας και ελεγχόμενων από το κράτος τραπεζών, στις οποίες το κράτος και το ΚΚΚ ασκούν επιρροή επί του προσωπικού και των επιχειρηματικών αποφάσεων και οι οποίες ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της βιομηχανικής πολιτικής της χώρας. Σύμφωνα με την αίτηση, οι Κινέζοι παραγωγοί CRF επωφελούνται μαζί από την προτιμησιακή δανειοδότηση που χορηγούν οι εν λόγω τράπεζες. Η αιτούσα επισήμανε ότι και οι ιδιωτικές τράπεζες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την εθνική πολιτική κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους. Όπως και για τις στρεβλώσεις στον τραπεζικό τομέα, η αίτηση περιγράφει τον κυρίαρχο ρόλο των κρατικών φορέων στην αγορά ομολόγων και τον στρεβλωτικό ρόλο των κρατικών οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας ή των ιδιωτικών οργανισμών που επηρεάζονται έντονα από το κράτος, γεγονός που ανοίγει τον δρόμο για χρηματοδότηση προωθούμενων κλάδων με ευνοϊκότερα επιτόκια από αυτά που θα ήταν διαθέσιμα στις χρηματοπιστωτικές αγορές που λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές της αγοράς.

- (63) Όπως υποδεικνύεται στην αιτιολογική σκέψη 50, η κινεζική κυβέρνηση δεν υπέβαλε παρατηρήσεις ούτε προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία τα οποία να στηρίζουν ή να αντικρούουν τα υπάρχοντα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου της έρευνας, συμπεριλαμβανομένων της έκθεσης και των πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων που παρασχεθήκαν από την αιτούσα, σχετικά με την ύπαρξη σημαντικών στρεβλώσεων και/ή σχετικά με τη σκοπιμότητα της εφαρμογής του άρθρου 2 παράγραφος 6α του βασικού κανονισμού στην προκειμένη περίπτωση.
- (64) Ειδικά στον τομέα του υπό επανεξέταση προϊόντος, δηλαδή στον τομέα του χάλυβα, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικός βαθμός ιδιοκτησίας από την κινεζική κυβέρνηση. Πολλοί από τους μεγαλύτερους παραγωγούς CRF ανήκουν στο κράτος, όπως, για παράδειγμα, οι εταιρείες Hebei Iron and Steel, Handan Iron and Steel, Baoshan Iron and Steel, Shanghai Meishan Iron and Steel, BX Steel Posco Cold Rolled Sheet, WISCO International Economic and Trading, Maanshan Iron and Steel, Tianjin Rolling One Steel ή η Inner Mongolia Baotou Steel Union. Η Baosteel, μία άλλη μεγάλη κινεζική επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της παραγωγής χάλυβα, ανήκει στον όμιλο China Baowu Steel Group Co. Ltd. (πρώην όμιλος Baosteel Group και Wuhuan Iron & Steel), τον μεγαλύτερο παραγωγό χάλυβα παγκοσμίως ⁽²⁸⁾ ο οποίος στην ουσία ανήκει 100 % στην Επιτροπή Εποπτείας και Διαχείρισης της Κρατικής Περιουσίας (κεντρική SASAC) ⁽²⁹⁾. Ενώ η ονομαστική κατανομή μεταξύ του αριθμού των κρατικών επιχειρήσεων και των ιδιωτικών εταιρειών εκτιμάται ότι είναι σχεδόν ισότιμη, από τους πέντε Κινέζους παραγωγούς χάλυβα που κατατάσσονται ανάμεσα στους 10 μεγαλύτερους παραγωγούς χάλυβα παγκοσμίως, τέσσερις είναι κρατικές επιχειρήσεις ⁽³⁰⁾. Ταυτόχρονα, ενώ οι κορυφικοί δέκα παραγωγοί αποτελούσαν μόνο το 36 % της συνολικής παραγωγής του κλάδου παραγωγής το 2016, η κινεζική κυβέρνηση στο ίδιο έτος όρισε ως στόχο να συγκεντρώσει ποσοστό από 60 % έως 70 % της παραγωγής χάλυβα σε περίπου δέκα επιχειρήσεις μεγάλης κλίμακας έως το 2025 ⁽³¹⁾. Η κινεζική κυβέρνηση επανέλαβε την πρόθεση αυτή τον Απρίλιο του 2019, αναγγέλλοντας την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών για τη συγκέντρωση της χαλυβουργίας ⁽³²⁾. Μια συγκέντρωση αυτού του είδους μπορεί να συνεπάγεται αναγκαστικές συγχωνεύσεις κερδοφόρων ιδιωτικών εταιρειών με υποτονικές κρατικές επιχειρήσεις ⁽³³⁾. Δεδομένου ότι δεν υπήρξε συνεργασία από τους Κινέζους εξαγωγείς του υπό επανεξέταση προϊόντος, δεν ήταν δυνατό να καθοριστεί η ακριβής αναλογία των ιδιωτικών και των κρατικών παραγωγών πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα. Ωστόσο, παρότι ενδέχεται να μην υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες για τον τομέα των CRF, ο τομέας αυτός είναι υποτομέας της χαλυβουργίας και, ως εκ τούτου, τα συμπεράσματα σχετικά με τον τομέα του χάλυβα θεωρούνται ενδεικτικά και για το υπό επανεξέταση προϊόν.

⁽²⁷⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/688, αιτιολογική σκέψη 86.

⁽²⁸⁾ Βλέπε: <https://worldsteel.org/steel-topics/statistics/top-producers/> (προσπελάστηκε στις 4 Αυγούστου 2022).

⁽²⁹⁾ Βλέπε για παράδειγμα: www.fitratings.com/research/corporate-finance/china-baowu-steel-group-corporation-limited-05-03-2021 (προσπελάστηκε στις 4 Αυγούστου 2022).

⁽³⁰⁾ Έκθεση — κεφάλαιο 14, σ. 358: 51 % ιδιωτικές και 49 % κρατικές επιχειρήσεις όσον αφορά την παραγωγή και 44 % κρατικές επιχειρήσεις και 56 % ιδιωτικές επιχειρήσεις όσον αφορά την παραγωγική ικανότητα.

⁽³¹⁾ Διατίθεται στη διεύθυνση: www.gov.cn/zhengce/content/2016-02/04/content_5039353.htm-https://policy.cn/policy_ticker/higher-expectations-for-large-scale-steel-enterprise?iframe=1&secret=c8uthafuthefra4e, και www.xinhuanet.com/english/2019-04/23/c_138001574.htm (προσπελάστηκε στις 4 Αυγούστου 2022).

⁽³²⁾ Διατίθεται στη διεύθυνση http://www.jckb.cn/2019-04/23/c_137999653.htm (προσπελάστηκε στις 4 Αυγούστου 2022).

⁽³³⁾ Όπως συνέβη με τη συγχώνευση της ιδιωτικής εταιρείας Rizhao με την κρατική επιχείρηση Shandong Iron and Steel το 2009. Βλέπε Beijing steel report, σ. 58, και την απόκτηση ποσοστού πλειοψηφίας του ομίλου China Baowu Steel στην εταιρεία Magang Steel τον Ιούνιο του 2019, βλέπε <https://www.ft.com/content/a7c93fae-85bc-11e9-a028-86cea8523dc2> (προσπελάστηκε στις 4 Αυγούστου 2022).

- (65) Τα τελευταία έγγραφα πολιτικής της Κίνας σχετικά με τον τομέα του χάλυβα επιβεβαιώνουν τη σημασία που συνεχίζει να αποδίδει η κινεζική κυβέρνηση στον τομέα, συμπεριλαμβανομένης της πρόθεσης να παρεμβαίνει στον τομέα προκειμένου να τον προσαρμόζει στις κυβερνητικές πολιτικές. Χαρακτηριστικά παραδείγματα εν προκειμένω είναι το σχέδιο κατευθυντήριας γνώμης του υπουργείου Βιομηχανίας και Τεχνολογίας Πληροφοριών σχετικά με την προώθηση υψηλής ποιότητας ανάπτυξης της χαλυβουργίας, όπου απευθύνεται έκκληση για την περαιτέρω εδραίωση της βιομηχανικής βάσης και τη σημαντική βελτίωση του επιπέδου εκσυγχρονισμού της βιομηχανικής αλυσίδας ⁽³⁴⁾, ή το 14ο πενταετές πρόγραμμα για την ανάπτυξη της βιομηχανίας πρώτων υλών σύμφωνα με το οποίο ο τομέας θα «εφαρμόσει τον συνδυασμό της ηγετικής θέσης στην αγορά και της προώθησης της κυβέρνησης» και θα «αναπτύξει μια ομάδα κορυφαίων εταιρειών με οικολογική υπεροχή και βασική ανταγωνιστικότητα» ⁽³⁵⁾. Παρόμοια παραδείγματα της πρόθεσης των κινεζικών αρχών να εποπτεύουν και να καθοδηγούν τις εξελίξεις στον τομέα υπάρχουν σε επαρχιακό επίπεδο, όπως η επαρχία Shandōng, η οποία όχι μόνο προβλέπει «την οικοδόμηση οικολογίας της χαλυβουργίας [...], τη δημιουργία πάρκων παραγωγής, την επέκταση της βιομηχανικής αλυσίδας και τη δημιουργία βιομηχανικών συνεργατικών σχηματισμών», αλλά επιθυμεί η χαλυβουργία να «αποδείξει τον μετασχηματισμό και την αναβάθμιση [...] στην επαρχία μας, ακόμη και σε ολόκληρη τη χώρα» ⁽³⁶⁾.
- (66) Όσον αφορά το γεγονός ότι η κινεζική κυβέρνηση είναι σε θέση να παρεμβαίνει στις τιμές και στο κόστος μέσω της κρατικής παρουσίας σε επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) δεύτερη περίπτωση του βασικού κανονισμού, λόγω έλλειψης συνεργασίας εκ μέρους των παραγωγών CRF, ήταν αδύνατο να διαπιστωθεί με συστηματικό τρόπο η ύπαρξη προσωπικών σχέσεων μεταξύ των παραγωγών του υπό επανεξέταση προϊόντος και του ΚΚΚ. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα CRF αποτελούν υποτομέα του τομέα του χάλυβα, οι διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τους παραγωγούς χάλυβα αφορούν επίσης τα CRF. Να αναφερθεί εν είδει παραδείγματος ότι ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της Βαοωυ εκτελεί παράλληλα καθήκοντα γραμματέα της κοιματικής επιτροπής, ενώ ο γενικός διευθυντής είναι ο αναπληρωτής γραμματέας της κοιματικής επιτροπής ⁽³⁷⁾. Ομοίως, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της Βαοsteel κατέχει τη θέση του γραμματέα της κοιματικής επιτροπής, ενώ ο εκτελεστικός διευθυντής είναι ο αναπληρωτής γραμματέας της κοιματικής επιτροπής ⁽³⁸⁾. Γενικότερα, λόγω της γενικής εφαρμογής της νομοθεσίας για την παρουσία του ΚΚΚ στις εταιρείες, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ικανότητα της κινεζικής κυβέρνησης να παρεμβαίνει στις τιμές και στο κόστος μέσω της κρατικής παρουσίας σε επιχειρήσεις θα ήταν διαφορετική σε σύγκριση με τον τομέα του χάλυβα εν γένει.
- (67) Τόσο οι δημόσιες όσο και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις στον κλάδο των CRF υπόκεινται σε πολιτική εποπτεία και καθοδήγηση. Στα ακόλουθα παραδείγματα αποτυπώνεται η ανωτέρω τάση αύξησης του επιπέδου παρέμβασης της κινεζικής κυβέρνησης στον τομέα των CRF. Πολλοί παραγωγοί CRF τονίζουν ρητά τις δραστηριότητες κοιματικής οικοδόμησης στους ιστότοπούς τους, έχουν μέλη του κόμματος στη διοίκηση της εταιρείας και υπογραμμίζουν τη σύνδεσή τους με το ΚΚΚ. Για παράδειγμα, η Βαοωυ αναφέρει ότι υπάρχουν 301 κοιματικές επιτροπές εντός του ομίλου, ενώ ο αριθμός των μελών του ΚΚΚ στο προσωπικό της Βαοωυ ανέρχεται σε 84 571 μέλη ⁽³⁹⁾. Επιπλέον, ο όμιλος αναφέρει τα ακόλουθα σχετικά με την κοιματική οικοδόμηση στην επιχείρηση: «Ενίσχυση της ηγεσίας του κόμματος και βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης, βελτίωση του σύγχρονου επιχειρηματικού συστήματος. Ο όμιλος China Baowu εκπληρώνει πλήρως τις απαιτήσεις του συστήματος “Απόψεις σχετικά με την ενίσχυση της ηγεσίας του κόμματος στη βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης από τις κεντρικές επιχειρήσεις”, [...] Το αναθεωρημένο και βελτιωμένο σύστημα λήψης αποφάσεων για θέματα μείζονος σημασίας ενίσχυσε περαιτέρω την εξουσία λήψης αποφάσεων της κοιματικής επιτροπής, του διοικητικού συμβουλίου, των διοικητικών στελεχών και άλλων φορέων διακυβέρνησης, τα θέματα και τις μορφές λήψης αποφάσεων που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο [...]. [...] Ο όμιλος Βαοωυ ακολουθεί και εφαρμόζει τον ταυτόχρονο σχεδιασμό της κοιματικής οικοδόμησης και της μεταρρύθμισης των επιχειρήσεων, την ταυτόχρονη ίδρυση των κοιματικών οργανώσεων και των λειτουργικών οργάνων, την ταυτόχρονη κατανομή των αρμοδιοτήτων των επικεφαλής των κοιματικών οργανώσεων και του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για τις κοιματικές υποθέσεις» ⁽⁴⁰⁾.
- (68) Επιπλέον, στον κλάδο των CRF έχουν θεσπιστεί πολιτικές που εισάγουν διακρίσεις υπέρ των εγχώριων παραγωγών ή που επηρεάζουν με άλλον τρόπο την αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) τρίτη περίπτωση του βασικού κανονισμού. Παρά το γεγονός ότι τα CRF είναι εξειδικευμένος κλάδος και δεν εντοπίστηκαν συγκεκριμένα έγγραφα πολιτικής που να κατευθύνουν ειδικά την ανάπτυξη του κλάδου παραγωγής CRF καθ'αυτόν κατά τη διάρκεια της έρευνας, ο κλάδος παραγωγής CRF επωφελείται από την κυβερνητική καθοδήγηση και παρέμβαση στον τομέα του χάλυβα, δεδομένου ότι τα CRF αποτελούν έναν από τους υποτομείς του.

⁽³⁴⁾ Βλέπε: https://www.miit.gov.cn/gzcy/yjzj/art/2020/art_af1bef04b9624997956b2bfff6cdb7383.html (προσπελάστηκε στις 13 Ιανουαρίου 2022).

⁽³⁵⁾ Βλέπε τμήμα IV, επιμέρους τμήμα 3 του προγράμματος, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://www.miit.gov.cn/zwgk/zcwj/wjfb/tz/art/2021/art_2960538d19e34c66a5eb8d01b74cbb20.html (προσπελάστηκε στις 13 Ιανουαρίου 2022).

⁽³⁶⁾ Βλέπε το 14ο πενταετές πρόγραμμα για την ανάπτυξη της χαλυβουργίας, πρόλογος.

⁽³⁷⁾ Βλέπε τον ιστότοπο του ομίλου, που είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: http://www.baowugroup.com/about/board_of_directors (προσπελάστηκε στις 28 Μαρτίου 2022).

⁽³⁸⁾ Βλέπε τον ιστότοπο της εταιρείας, που είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: <https://www.baosteel.com/about/manager> (προσπελάστηκε στις 28 Μαρτίου 2022).

⁽³⁹⁾ Βλέπε τον ιστότοπο του ομίλου, που είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: http://www.baowugroup.com/party_building/overview (προσπελάστηκε στις 28 Μαρτίου 2022).

⁽⁴⁰⁾ Ό.π.

- (69) Η χαλυβουργία θεωρείται κλάδος παραγωγής κείρας σημασίας από την κινεζική κυβέρνηση⁽⁴¹⁾. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από τα πολυάριθμα προγράμματα, οδηγίες και άλλα έγγραφα που επικεντρώνονται στον χάλυβα, τα οποία εκδίδονται σε εθνικό, περιφερειακό και δημοτικό επίπεδο, όπως το «Πρόγραμμα προσαρμογής και αναβάθμισης της χαλυβουργίας για την περίοδο 2016-2020», το οποίο ίσχυε κατά τη διάρκεια σημαντικού μέρους της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αναφέρει ότι η χαλυβουργία είναι «σημαντικός, θεμελιώδης κλάδος της κινεζικής οικονομίας, εθνικός ακρογωνιαίος λίθος»⁽⁴²⁾. Τα κύρια καθήκοντα και οι στόχοι που καθορίζονται στο εν λόγω πρόγραμμα καλύπτουν όλες τις πτυχές της ανάπτυξης του κλάδου παραγωγής⁽⁴³⁾. Το 13ο πενταετές πρόγραμμα για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη⁽⁴⁴⁾, το οποίο ίσχυε κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, προέβλεπε τη στήριξη επιχειρήσεων που παράγουν τύπους προϊόντων χάλυβα υψηλής ποιότητας⁽⁴⁵⁾. Επιπλέον, επικεντρωνόταν στην επίτευξη της ποιότητας, της ανθεκτικότητας και της αξιοπιστίας του προϊόντος, υποστηρίζοντας τις εταιρείες που χρησιμοποιούν τεχνολογίες σχετικές με την καθαρή παραγωγή χάλυβα, την έλαση ακρίβειας και τη βελτίωση της ποιότητας⁽⁴⁶⁾. Ομοίως, στο πλαίσιο του 14ου πενταετούς προγράμματος που εγκρίθηκε τον Μάρτιο του 2021, η κινεζική κυβέρνηση διέθεσε πόρους για τον μετασχηματισμό και την αναβάθμιση καθώς και για τη βελτιστοποίηση και τη διαρθρωτική προσαρμογή της χαλυβουργίας⁽⁴⁷⁾.
- (70) Ο κατάλογος κατευθυντήριων γραμμών για τη βιομηχανική αναδιάρθρωση (έκδοση του 2019)⁽⁴⁸⁾ (στο εξής: κατάλογος) περιλαμβάνει τον κλάδο του χάλυβα ως προωθούμενο κλάδο. Η άλλη σημαντική πρώτη ύλη που χρησιμοποιείται για την παραγωγή CRF είναι το σιδηρομετάλλευμα, το οποίο καλυπτόταν, για ένα μεγάλο τμήμα της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης, από το εθνικό πρόγραμμα για τους ορυκτούς πόρους 2016-2020. Το πρόγραμμα προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τη «διασφάλιση της συγκέντρωσης επιχειρήσεων και την ανάπτυξη μεγάλων και μεσαίων ορυχείων που θα είναι ανταγωνιστικά στην αγορά», την «εξασφάλιση καθοδήγησης των τοπικών πόρων ώστε να συγκεντρωθούν στους μεγάλους εξορυκτικούς ομίλους», τη «μείωση της επιβάρυνσης των επιχειρήσεων σιδηρομεταλλεύματος, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των εγχώριων επιχειρήσεων σιδηρομεταλλεύματος», τον «επαρκή έλεγχο της ανάπτυξης των ορυχείων βάθους 1 000 μέτρων και των ορυχείων σιδηρομεταλλεύματος χαμηλής ποιότητας».
- (71) Το σιδηρομετάλλευμα αναφέρεται επίσης στο 13ο πενταετές πρόγραμμα για τον χάλυβα 2016-2020, το οποίο ίσχυε για σημαντικό μέρος της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης. Το πρόγραμμα προέβλεπε για το σιδηρομετάλλευμα: «συνέχιση της στήριξης των ερευνητικών εργασιών σε βασικές εγχώριες εξορυκτικές περιοχές, [...], στήριξη ορισμένων υφιστάμενων και έντονα ανταγωνιστικών εγχώριων επιχειρήσεων σιδηρομεταλλεύματος, χάρη στην ευρύτερη και εντατική ανάπτυξη, [...] και ενίσχυση του ρόλου των εγχώριων βάσεων ορυκτών πόρων όσον αφορά την ασφάλεια (του εφοδιασμού)».
- (72) Το σιδηρομετάλλευμα κατατάσσεται ως στρατηγικός αναδυόμενος κλάδος παραγωγής και, ως εκ τούτου, καλύπτεται από το 13ο πενταετές πρόγραμμα για τους στρατηγικούς αναδυόμενους κλάδους παραγωγής. Το σιδηρομετάλλευμα και τα σιδηροκράματα περιλαμβάνονται επίσης στον κατάλογο. Τα σιδηροκράματα αναφέρονται επίσης στον κατάλογο κατευθυντήριων γραμμών του υπουργείου Βιομηχανίας και Τεχνολογίας Πληροφοριών (MIIT) του 2018 για τη βιομηχανική ανάπτυξη και μεταφορά. Τα ανωτέρω παραδείγματα για τον τομέα του χάλυβα εν γένει και τον κλάδο του σιδηρομεταλλεύματος ειδικότερα, δεδομένου ότι ο τελευταίος αποτελεί σημαντική πρώτη ύλη για την παραγωγή CRF, καταδεικνύουν τη σημασία που αποδίδει η κινεζική κυβέρνηση στους εν λόγω τομείς. Ως εκ τούτου, η κινεζική κυβέρνηση καθοδηγεί επίσης την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα των CRF σύμφωνα με ευρύ φάσμα εργαλείων πολιτικής και οδηγιών και ελέγχει ουσιαστικά κάθε πτυχή της ανάπτυξης και της λειτουργίας του τομέα. Επομένως, ο κλάδος παραγωγής CRF επωφελείται από την κυβερνητική καθοδήγηση και παρέμβαση σχετικά με την κύρια πρώτη ύλη για την κατασκευή CRF, που είναι το σιδηρομετάλλευμα.
- (73) Εν ολίγοις, η κινεζική κυβέρνηση έχει θεσπίσει μέτρα για να αναγκάσει τις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με τους στόχους της δημόσιας πολιτικής για τη στήριξη των προωθούμενων κλάδων παραγωγής, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής των κύριων πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή των CRF. Τα μέτρα αυτά εμποδίζουν την ελεύθερη λειτουργία των δυνάμεων της αγοράς.

⁽⁴¹⁾ Έκθεση, μέρος III, κεφάλαιο 14, σ. 346 επ.

⁽⁴²⁾ Introduction to the Plan for Adjusting and Upgrading the Steel Industry (Εισαγωγή στο πρόγραμμα προσαρμογής και αναβάθμισης της χαλυβουργίας).

⁽⁴³⁾ Έκθεση, κεφάλαιο 14, σ. 347.

⁽⁴⁴⁾ Το 13ο πενταετές πρόγραμμα για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (2016-2020), διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://en.ndrc.gov.cn/policies/202105/P020210527785800103339.pdf> (προσπελάστηκε στις 4 Αυγούστου 2022).

⁽⁴⁵⁾ Έκθεση — κεφάλαιο 14, σ. 349.

⁽⁴⁶⁾ Έκθεση — κεφάλαιο 14, σ. 352.

⁽⁴⁷⁾ Βλέπε το 14ο πενταετές πρόγραμμα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας για την εθνική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και τους μακροπρόθεσμους στόχους για το 2035, μέρος III, άρθρο VIII, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://cset.georgetown.edu/publication/china-14th-five-year-plan/> (προσπελάστηκε στις 4 Αυγούστου 2022).

⁽⁴⁸⁾ «Κατάλογος κατευθυντήριων γραμμών για τη βιομηχανική αναδιάρθρωση (έκδοση του 2019)», ο οποίος εγκρίθηκε με το διάταγμα αριθ. 29 της Εθνικής Επιτροπής Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, της 27ης Αυγούστου 2019· διαθέσιμος στη διεύθυνση: <http://www.gov.cn/xinwen/2019-11/06/5449193/files/26c9d25f713f4ed5b8dc51ae40ef37af.pdf> (προσπελάστηκε στις 27 Ιουνίου 2022).

- (74) Από την παρούσα έρευνα δεν προέκυψαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η μεροληπτική εφαρμογή ή η ανεπαρκής επιβολή του πτωχευτικού και του εμπράγματος δικαίου, κατά το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) τέταρτη περίπτωση του βασικού κανονισμού, στον τομέα των CRF που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 55 ανωτέρω δεν θα επηρεάσει τους κατασκευαστές του υπό επανεξέταση προϊόντος.
- (75) Ο τομέας των CRF επηρεάζεται επίσης από τις στρεβλώσεις των μισθολογικών δαπανών κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) πέμπτη περίπτωση του βασικού κανονισμού, όπως επίσης αναφέρεται ανωτέρω στην αιτιολογική σκέψη 55. Οι εν λόγω στρεβλώσεις επηρεάζουν τον κλάδο τόσο άμεσα (κατά την παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος ή των κύριων εισροών) όσο και έμμεσα (κατά την πρόσβαση σε κεφάλαια ή εισροές από εταιρείες που υπόκεινται στο ίδιο σύστημα εργασίας στη ΛΔΚ) ⁽⁴⁹⁾.
- (76) Επιπλέον, στην παρούσα έρευνα δεν υποβλήθηκαν στοιχεία τα οποία να αποδεικνύουν ότι ο τομέας των CRF δεν επηρεάζεται από την κρατική παρέμβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) έκτη περίπτωση του βασικού κανονισμού, όπως αναφέρεται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 55 ανωτέρω. Ως εκ τούτου, οι συνθήκες της αγοράς πλήττονται σοβαρά σε όλα τα επίπεδα από τη σημαντική κρατική παρέμβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.
- (77) Τέλος, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι για την παραγωγή CRF είναι απαραίτητη μια σειρά εισροών. Όταν οι παραγωγοί CRF αγοράζουν/προμηθεύονται τις εν λόγω εισροές, οι τιμές που καταβάλλουν (και οι οποίες καταγράφονται ως το κόστος τους) εκτίθενται σαφώς στις ίδιες συστημικές στρεβλώσεις που περιγράφηκαν προηγουμένως. Για παράδειγμα, οι προμηθευτές εισροών απασχολούν εργατικό δυναμικό το οποίο υπόκειται στις στρεβλώσεις. Μπορούν να δανειστούν χρήματα που υπόκεινται στις στρεβλώσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα/της κατανομής κεφαλαίων. Επιπλέον, υπόκεινται στο σύστημα σχεδιασμού που εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και σε όλους τους τομείς.
- (78) Κατά συνέπεια, οι εγχώριες τιμές πώλησης των CRF όχι μόνο δεν είναι κατάλληλες για χρήση κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού, αλλά και το κόστος όλων των εισροών (συμπεριλαμβανομένων των πρώτων υλών, της ενέργειας, της γης, της χρηματοδότησης, της εργασίας κ.λπ.) επηρεάζεται, επειδή η διαμόρφωση των τιμών τους επηρεάζεται από σημαντική κρατική παρέμβαση, όπως περιγράφεται στα μέρη I και II της έκθεσης. Πράγματι, οι κρατικές παρεμβάσεις που περιγράφονται σε σχέση με την κατανομή κεφαλαίου, γης, εργασίας, ενέργειας και πρώτων υλών εκτείνονται σε ολόκληρη τη ΛΔΚ. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι μια εισροή που παρήχθη καθαυτή στη ΛΔΚ με τον συνδυασμό ενός φάσματος συντελεστών παραγωγής εκτίθεται σε σημαντικές στρεβλώσεις. Το ίδιο ισχύει για την εισροή της εισροής και ούτω καθεξής.
- (79) Κατά την παρούσα έρευνα, δεν προσκομίστηκαν αποδεικτικά στοιχεία ή επιχειρήματα περί του αντιθέτου από την κινεζική κυβέρνηση ή από τους παραγωγούς-εξαγωγείς.
- (80) Εν ολίγοις, τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία έδειξαν ότι οι τιμές ή το κόστος του υπό επανεξέταση προϊόντος, συμπεριλαμβανομένου του κόστους των πρώτων υλών, της ενέργειας και της εργασίας, δεν αποτελούν αποτέλεσμα των δυνάμεων της ελεύθερης αγοράς, διότι επηρεάζονται από σημαντική κρατική παρέμβαση κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) του βασικού κανονισμού, όπως καταδεικνύεται από τον πραγματικό ή δυνητικό αντίκτυπο ενός ή περισσότερων από τα σχετικά στοιχεία που παρατίθενται εκεί. Σ' αυτή τη βάση και ελλείψει οποιασδήποτε συνεργασίας από την κινεζική κυβέρνηση, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν είναι σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν οι εγχώριες τιμές και το εγχώριο κόστος για τον καθορισμό της κανονικής αξίας στη συγκεκριμένη περίπτωση. Συνεπώς, η Επιτροπή προέβη στην κατασκευή της κανονικής αξίας αποκλειστικά βάσει του κόστους παραγωγής και πώλησης που αντικατοπτρίζει τιμές ή δείκτες αναφοράς χωρίς στρεβλώσεις, δηλαδή στη συγκεκριμένη περίπτωση βάσει του αντίστοιχου κόστους παραγωγής και πώλησης σε κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού, όπως αναφέρεται στο επόμενο τμήμα.

3.1.4. Αντιπροσωπευτική χώρα

3.1.4.1. Γενικές παρατηρήσεις

- (81) Η επιλογή της αντιπροσωπευτικής χώρας βασίστηκε στα ακόλουθα κριτήρια, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α του βασικού κανονισμού:
- επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης παρόμοιο με αυτό της Κίνας. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή χρησιμοποίησε χώρες με ακαθάριστο εθνικό κατά κεφαλήν εισόδημα παρόμοιο με αυτό της Κίνας σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της Παγκόσμιας Τράπεζας ⁽⁵⁰⁾.

⁽⁴⁹⁾ Βλέπε εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/635, αιτιολογικές σκέψεις 134-135, και εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/508, αιτιολογικές σκέψεις 143-144.

⁽⁵⁰⁾ World Bank Open Data — Upper Middle Income (Ανοικτά δεδομένα της Παγκόσμιας Τράπεζας — Μέσο-υψηλό εισόδημα), <https://data.worldbank.org/income-level/upper-middle-income>.

- παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος στη συγκεκριμένη χώρα ⁽³¹⁾.
- διαθεσιμότητα των σχετικών δημόσιων στοιχείων στην αντιπροσωπευτική χώρα.
- Όταν υπάρχουν περισσότερες από μία πιθανές αντιπροσωπευτικές χώρες, προτιμάται, κατά περίπτωση, η χώρα με επαρκές επίπεδο κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας.

(82) Όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 52 και 53, η Επιτροπή δημοσίευσε δύο σημειώματα για τον φάκελο σχετικά με τις πηγές για τον καθορισμό της κανονικής αξίας. Στα σημειώματα αυτά περιγράφονται τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία βασίζονται τα σχετικά κριτήρια. Τα μέρη δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με τα στοιχεία αυτά και τις σχετικές πηγές, όπως αναφέρονται στα δύο προαναφερθέντα σημειώματα. Στο δεύτερο σημείωμα, η Επιτροπή ενημέρωσε τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την πρόθεσή της να θεωρήσει τη Βραζιλία ως κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα στην παρούσα υπόθεση, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί η ύπαρξη σημαντικών στρεβλώσεων σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α του βασικού κανονισμού.

3.1.4.2. Επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης παρόμοιο με αυτό της ΛΔΚ

- (83) Στο πρώτο σημείωμα για τους συντελεστές παραγωγής, η Επιτροπή προσδιόρισε τη Βραζιλία, το Μεξικό, τη Ρωσία και την Τουρκία ως χώρες με επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης παρόμοιο με αυτό της ΛΔΚ σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, δηλαδή όλες ταξινομούνται από την Παγκόσμια Τράπεζα ως χώρες «μέσου-υψηλού εισοδήματος» βάσει του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος, όπου ήταν γνωστό ότι πραγματοποιείται παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος.
- (84) Η αιτούσα είχε προτείνει στην αίτησή της τη Βραζιλία ως θεωρούμενη κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα, δεδομένου ότι η Βραζιλία ήταν έδρα αρκετών καθιερωμένων παραγωγών χάλυβα και αποτελούσε εξαιρετικό παράδειγμα ανταγωνιστικής εγχώριας αγοράς για τα κύρια προϊόντα χάλυβα, συμπεριλαμβανομένου του υπό επανεξέταση προϊόντος. Η αιτούσα ανέφερε επίσης στην αίτησή της ότι όλοι οι συντελεστές παραγωγής που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή του υπό έρευνα προϊόντος στη Βραζιλία εισάγονται συνήθως από πολλαπλές χώρες καταγωγής και, σε μεγάλο βαθμό, από μη στρεβλωμένες πηγές.
- (85) Δεν ελήφθησαν παρατηρήσεις σχετικά με τις χώρες που προσδιορίστηκαν στο εν λόγω σημείωμα.

3.1.4.3. Διαθεσιμότητα των σχετικών δημόσιων στοιχείων στην αντιπροσωπευτική χώρα

- (86) Στο πρώτο σημείωμα, η Επιτροπή ανέφερε ότι για τις χώρες οι οποίες προσδιορίζονται ως χώρες παραγωγής του υπό επανεξέταση προϊόντος, δηλαδή τη Βραζιλία, το Μεξικό, τη Ρωσία και την Τουρκία, έπρεπε να επαληθευτεί περαιτέρω η διαθεσιμότητα δημόσιων στοιχείων, ιδίως όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά στοιχεία των παραγωγών του υπό επανεξέταση προϊόντος.
- (87) Όσον αφορά το Μεξικό, η Επιτροπή προσδιόρισε δύο εταιρείες που είχαν προσδιοριστεί στο πρώτο σημείωμα ως παραγωγοί. Ωστόσο, μία από αυτές τις δύο εταιρείες ήταν ζημιογόνος από το 2016 και μετά, συμπεριλαμβανομένου του 2020. Όσον αφορά την άλλη εταιρεία, αποδείχθηκε ότι οι οικονομικές καταστάσεις της για το έτος 2020 δεν ήταν συνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις της για το προηγούμενο έτος (2019): για παράδειγμα, διαπιστώθηκε ότι οι καθαρές πωλήσεις ήταν περίπου 7 φορές χαμηλότερες το 2020 απ' ό,τι το 2019. Δεν βρέθηκαν πληροφορίες που να τεκμηριώνουν την εν λόγω διαφορά στις καθαρές πωλήσεις (η οποία επηρέαζε επίσης τα καθαρά κέρδη) μεταξύ των ετών 2020 και 2019. Ως εκ τούτου, καμία από τις δύο εταιρείες δεν θεωρήθηκε κατάλληλος υποψήφιος για τον καθορισμό των γενικών εξόδων κατασκευής, των διοικητικών εξόδων, των εξόδων πώλησης και των γενικών εξόδων (ΓΔΕΠ) και του κέρδους. Ελλείπει άλλων πληροφοριών στον φάκελο που είχε η Επιτροπή στη διάθεσή της σχετικά με την παρουσία άλλων εταιρειών παραγωγής του υπό επανεξέταση προϊόντος στο Μεξικό με άμεσα διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το Μεξικό δεν μπορούσε πλέον να θεωρείται κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα.
- (88) Όσον αφορά τη Ρωσία, η Επιτροπή προσδιόρισε δύο εταιρείες που είχαν προσδιοριστεί στο πρώτο σημείωμα ως παραγωγοί και οι οποίες είχαν δημόσια διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία. Και οι δύο εταιρείες ήταν κερδοφόρες το 2020 και τα προηγούμενα έτη. Ωστόσο, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 91, η Επιτροπή εντόπισε ορισμένα προβλήματα με τα διαθέσιμα στοιχεία για τη Ρωσία, καθώς δεν εισήγε ορισμένες σημαντικές πρώτες ύλες, όπως το υγροποιημένο φυσικό αέριο, που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή του υπό έρευνα προϊόντος. Επιπλέον, φάνηκε ότι οι τιμές του φυσικού αερίου ήταν στρεβλωμένες στη Ρωσία. Επομένως, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ρωσία δεν μπορούσε να θεωρηθεί κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα για την παρούσα έρευνα.

⁽³¹⁾ Εάν δεν υπάρχει παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος σε οποιαδήποτε χώρα με παρόμοιο επίπεδο ανάπτυξης, μπορεί να ληφθεί υπόψη η παραγωγή προϊόντος της ίδιας γενικής κατηγορίας και/ή τομέα με το υπό επανεξέταση προϊόν.

- (89) Όσον αφορά την Τουρκία, η Επιτροπή προσδιόρισε δύο εταιρείες που είχαν προσδιοριστεί στο πρώτο σημείωμα ως παραγωγοί. Ωστόσο, για μία από αυτές, δεν υπήρχαν άμεσα διαθέσιμες πρόσφατες οικονομικές καταστάσεις. Για την άλλη εταιρεία, παρά το γεγονός ότι ήταν κερδοφόρα το 2020 και τα προηγούμενα έτη, η Επιτροπή έκρινε ότι το επίπεδο των διοικητικών εξόδων, των εξόδων πώλησης και των γενικών εξόδων (στο εξής: ΓΔΕΠ) της εν λόγω εταιρείας δεν ήταν εύλογο, διότι τα ΓΔΕΠ, εκφρασμένα ως ποσοστό του κόστους κατασκευής της, ήταν χαμηλά (κάτω του 2 % το 2020) ή ακόμη και αρνητικά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία των εν λόγω εταιρειών ως μη στρεβλωμένο και εύλογο ποσό για τα ΓΔΕΠ για τον καθορισμό της μη στρεβλωμένης κανονικής αξίας. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Τουρκία δεν μπορούσε να θεωρηθεί κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα για την παρούσα έρευνα.
- (90) Τέλος, όσον αφορά τη Βραζιλία, η Επιτροπή προσδιόρισε πέντε εταιρείες που παράγουν CRF στο πρώτο σημείωμα. Ωστόσο, δύο από αυτές τις πέντε εταιρείες είχαν αρνητικά ΓΔΕΠ εκφρασμένα ως ποσοστό του κόστους κατασκευής τους και, ως εκ τούτου, τα στοιχεία τους δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό της μη στρεβλωμένης κανονικής αξίας. Οι άλλες τρεις βραζιλιάνικες εταιρείες διέθεταν πρόσφατα δημόσια οικονομικά στοιχεία που έδειχναν κέρδη και εύλογο ποσό για τα ΓΔΕΠ για το έτος 2020.
- (91) Η Επιτροπή ανέλυσε επίσης τις εισαγωγές των κύριων συντελεστών παραγωγής στη Βραζιλία, το Μεξικό, τη Ρωσία και την Τουρκία. Η ανάλυση των στοιχείων για τις εισαγωγές έδειξε ότι η Ρωσία δεν εισήγε ορισμένους σημαντικούς συντελεστές παραγωγής. Επιπλέον, φάνηκε ότι οι τιμές του φυσικού αερίου ήταν στρεβλωμένες στη Ρωσία. Επιπροσθέτως, η ανάλυση των στοιχείων για τις εισαγωγές έδειξε ότι η Τουρκία δεν εισήγε υγροποιημένο φυσικό αέριο (HS 2711 11 φυσικό αέριο, υγροποιημένο) και εισήγε μόνο περιορισμένη ποσότητα οξυγόνου (HS 2804 40 οξυγόνο). Ως εκ τούτου, ούτε η Ρωσία ούτε η Τουρκία δεν μπορούσαν να θεωρηθούν κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα.
- (92) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων, με το δεύτερο σημείωμα η Επιτροπή ενημέρωσε τα ενδιαφερόμενα μέρη ότι σκοπεύει να χρησιμοποιήσει τη Βραζιλία ως κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα και τρεις βραζιλιάνικες εταιρείες (την ArcelorMittal Brazil, τη CSN και την Usiminas), σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) πρώτη περίπτωση του βασικού κανονισμού, προκειμένου να αντλήσει στοιχεία σχετικά με τις τιμές ή τους δείκτες αναφοράς χωρίς στρεβλώσεις για τον υπολογισμό της κανονικής αξίας.
- (93) Τα ενδιαφερόμενα μέρη κλήθηκαν να υποβάλουν παρατηρήσεις ως προς την καταλληλότητα της Βραζιλίας ως αντιπροσωπευτικής χώρας και των τριών εταιρειών (ArcelorMittal Brazil, CSN και Usiminas) ως παραγωγών στην αντιπροσωπευτική χώρα. Μετά το δεύτερο σημείωμα, δεν ελήφθησαν παρατηρήσεις.

3.1.4.4. Επίπεδο κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας

- (94) Αφού διαπιστώθηκε ότι η Βραζιλία είναι η μόνη κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα με βάση όλα τα ανωτέρω στοιχεία, δεν συνέτρεχε λόγος να διεξαχθεί αξιολόγηση του επιπέδου κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) πρώτη περίπτωση τελευταία περίοδος του βασικού κανονισμού.

3.1.4.5. Συμπέρασμα

- (95) Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, η Βραζιλία πληρούσε τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) πρώτη περίπτωση του βασικού κανονισμού, ώστε να θεωρηθεί κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα.

3.1.5. Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του μη στρεβλωμένου κόστους

- (96) Στο πρώτο σημείωμα, η Επιτροπή παρέθεσε τους συντελεστές παραγωγής, όπως τα υλικά, η ενέργεια και η εργασία που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος από τους παραγωγούς-εξαγωγείς, και κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν παρατηρήσεις και να προτείνουν δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις μη στρεβλωμένες τιμές για καθέναν από τους συντελεστές παραγωγής που αναφέρονται στο εν λόγω σημείωμα.

- (97) Στη συνέχεια, στο δεύτερο σημείωμα, η Επιτροπή δήλωσε ότι, προκειμένου να κατασκευάσει την κανονική αξία σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού, θα χρησιμοποιούσε την GTA για τον καθορισμό του μη στρεβλωμένου κόστους των περισσότερων συντελεστών παραγωγής, και ειδικότερα των πρώτων υλών. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή δήλωσε ότι σκόπευε να χρησιμοποιήσει τις ακόλουθες πηγές για τον καθορισμό του μη στρεβλωμένου κόστους ενέργειας: την τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, όπως χρεώνεται από έναν από τους μεγαλύτερους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας στη Βραζιλία, την εταιρεία EDP Brasil ⁽⁵²⁾, ενώ θα χρησιμοποιούσε τα στοιχεία —όπως εξηγείται περαιτέρω στην αιτιολογική σκέψη 109— για την τιμή του φυσικού αερίου στη Βραζιλία. Επιπλέον, η Επιτροπή δήλωσε ότι για τον προσδιορισμό του μη στρεβλωμένου κόστους εργασίας θα χρησιμοποιούσε τα στατιστικά στοιχεία της ΔΟΕ για τον καθορισμό των μισθών στη Βραζιλία. Τα στατιστικά στοιχεία της ΔΟΕ ⁽⁵³⁾ παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους μηνιαίους μισθούς των εργαζομένων ⁽⁵⁴⁾ και τις μέσες εβδομαδιαίες ώρες εργασίας στη Βραζιλία, στον μεταποιητικό τομέα ⁽⁵⁵⁾, το 2020.
- (98) Στο δεύτερο σημείωμα, η Επιτροπή ενημέρωσε επίσης τα ενδιαφερόμενα μέρη ότι, δεδομένης της έλλειψης συνεργασίας από τους Κινέζους παραγωγούς-εξαγωγείς, θα ομαδοποιούσε την αμελητέα βαρύτητα ορισμένων πρώτων υλών στο συνολικό κόστος παραγωγής στην κατηγορία «αναλώσιμα υλικά», με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλε η αιτούσα στην αίτηση. Επιπλέον, η Επιτροπή γνωστοποίησε ότι θα εφάρμοζε το ποσοστό στις πληροφορίες που παρείχε η αιτούσα στην αίτησή της σχετικά με το εκ νέου υπολογισθέν κόστος των πρώτων υλών για τον καθορισμό των αναλώσιμων υλικών κατά τη χρήση των καθορισμένων μη στρεβλωμένων δεικτών αναφοράς στην κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα.
- (99) Δεν ελήφθησαν παρατηρήσεις.

3.1.6. Κόστος και δείκτες αναφοράς χωρίς στρεβλώσεις

3.1.6.1. Συντελεστές παραγωγής

- (100) Η Επιτροπή ζήτησε από την αιτούσα να παράσχει διευκρινίσεις για τους σχετικούς συντελεστές παραγωγής που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες παραγωγής που ξεκινούν από ημικατεργασμένα προϊόντα θερμής έλασης και να υποβάλει επικαιροποίηση σχετικά με το επίπεδο των εξόδων μεταφοράς που να καλύπτει ολόκληρη την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Η αιτούσα υπέβαλε τις ζητούμενες πληροφορίες στις 17 Φεβρουαρίου 2022.
- (101) Λαμβανομένων υπόψη όλων των πληροφοριών με βάση την αίτηση και μεταγενέστερων πληροφοριών που υποβλήθηκαν από την αιτούσα, προσδιορίστηκαν οι ακόλουθοι συντελεστές παραγωγής και οι πηγές τους προκειμένου να καθορισθεί η κανονική αξία σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού:

Πίνακας 1

Συντελεστές παραγωγής ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης

Συντελεστής παραγωγής	Κωδικός εμπορεύματος	Μη στρεβλωμένη τιμή σε CNY	Μονάδα μέτρησης
Πρώτες ύλες			
Δολομίτης	251810, 251820 και 251830	169,9	Τόνος
Ασβεστόλιθος	252100	160,8	Τόνος
Ασβέστης μη σβησμένος	252210	852,8	Τόνος
Σιδηρομεταλλεύματα και συμπυκνώματα σιδήρου	260111 και 260112	1 206,8	Τόνος
Σιδηρούχα προϊόντα	720310 και 720390	453 671	Τόνος

⁽⁵²⁾ [https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/tarifas-aplicadas-a-clientes-atendidos-em-alta-e-media-tensao-\(grupo-a\)](https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/tarifas-aplicadas-a-clientes-atendidos-em-alta-e-media-tensao-(grupo-a)) και <https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/bandeira-tarifaria>

⁽⁵³⁾ <https://ilostat.ilo.org/>

⁽⁵⁴⁾ <https://ilostat.ilo.org/data/> https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer36/?lang=en&segment=indicator&id=EAR_4MTH_SEX_ECO_CUR_NB_A

⁽⁵⁵⁾ https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer38/?lang=en&segment=indicator&id=HOW_TEMP_SEX_ECO_NB_A

Ανθρακίτης και λιθάνθρακας	270111 και 270112	662	Τόνος
Οπτάνθρακας (κοκ) και ημιοπτάνθρακας από λιθάνθρακα	270400	2 027,6	Τόνος
Οξυγόνο	280440	8 796,3	Κυβικό μέτρο
Σιδηρομαγγάνιο	720211 και 720219	9 388,2	Τόνος
Σιδηροχρώμιο	720241 και 720249	9 470,6	Τόνος
Ημικατεργασμένα προϊόντα από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα	7207	4 256,3	Τόνος
Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα	72081000, 72082500, 72082610, 72082690, 72082710, 72082790, 72083610, 72083690, 72083700, 72083810, 72083890, 72083910, 72083990, 72084000, 72085100, 72085200, 72085300, 72085400, 72089000, 72111300, 72111400, 72111900	4 637,9	Τόνος
Πλατέα προϊόντα έλασης από άλλα χαλυβδοκράματα, με πλάτος 600 mm ή περισσότερο	72253000, 72254010, 72254090	8 539,6	Τόνος
Πλατέα προϊόντα έλασης από άλλα χαλυβδοκράματα, με πλάτος κατώτερο των 600 mm	72269100	9 081,8	Τόνος
Υποπροϊόντα: Απόβλητα			
Απορρίμματα και θραύσματα από σίδηρο ή χάλυβα	720430 και 720449	2 383,3	Τόνος
Αποτορνεύματα και άλλα απορρίμματα που προέρχονται από φρεζάρισμα, πλάνισμα, τρόχισμα, πριόνισμα και λιμάρισμα, καθώς και ρινίσματα και απορρίμματα από την αποτύπωση ή το κόψιμο σε σχήματα, από σίδηρο ή χάλυβα	720441	3 269,1	Τόνος
Εργασία			
Εργασία		24,8	ανά εργατοώρα
Ενέργεια			
Ηλεκτρική ενέργεια		547,7	KWH
Φυσικό αέριο	271111 και 271112	1 638	Τόνος

3.1.6.2. Πρώτες ύλες

- (102) Με βάση τις πληροφορίες που παρέχει η αιτούσα στην αίτησή της, υπάρχουν δύο κύριες διαδικασίες παραγωγής για την παραγωγή ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα:

- Η πρώτη διαδικασία παραγωγής, η οποία ξεκινά από τις πρώτες ύλες με τη χρήση υψικαμίνου με εμφύσηση οξυγόνου (BOF): στη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, το πρώτο στάδιο είναι η παραγωγή «πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης πλήρους σκληρότητας» (στο εξής: FH CRF) από πρώτες ύλες (κυρίως σιδηρομετάλλευμα και άνθρακα οπτανθρακοποίησης), δηλαδή το προϊόν που λαμβάνεται αμέσως μετά τη διέλευση του υλικού θερμής έλασης από την εγκατάσταση ψυχρής έλασης για μείωση του πάχους. Το δεύτερο στάδιο είναι η ανόπτηση, η επαναθέρμανση των FH CRF για την αποκατάσταση των ιδιοτήτων του χάλυβα.
- Η δεύτερη διαδικασία παραγωγής, η οποία ξεκινά από τα ημικατεργασμένα προϊόντα, δηλαδή τα πλατέα προϊόντα θερμής έλασης από χάλυβα: η παραγωγή CRF ξεκινά με τους αγορασμένους πλατείς ρόλους θερμής έλασης από χάλυβα (στο εξής: HRF) («αποξειδωμένοι ρόλοι») που θα αποτελέσουν το μεγαλύτερο μερίδιο κόστους των εισροών.
- (103) Προκειμένου να καθοριστεί η μη στρεβλωμένη τιμή των πρώτων υλών (στην περίπτωση της πρώτης διαδικασίας παραγωγής) και των πλατέων προϊόντων θερμής έλασης από χάλυβα (στην περίπτωση της δεύτερης διαδικασίας παραγωγής), όπως παραδίδονται στην πόρτα ενός παραγωγού της αντιπροσωπευτικής χώρας, η Επιτροπή χρησιμοποίησε ως βάση τη μέση σταθμισμένη τιμή εισαγωγής στην αντιπροσωπευτική χώρα, όπως αναφέρεται στην GTA, στην οποία προστέθηκαν οι εισαγωγικοί δασμοί και τα έξοδα μεταφοράς. Η τιμή εισαγωγής στην αντιπροσωπευτική χώρα καθορίστηκε ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των μοναδιαίων τιμών των εισαγωγών από όλες τις τρίτες χώρες εκτός της ΔΔΚ και χωρών που δεν είναι μέλη του ΠΟΥ και απαριθμούνται στο παράρτημα 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/755 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵⁶⁾. Η Επιτροπή αποφάσισε να εξαιρέσει τις εισαγωγές από τη ΔΔΚ στην αντιπροσωπευτική χώρα, καθώς κατέληξε στο συμπέρασμα στην αιτιολογική σκέψη 80 ότι δεν κρίνεται σκόπιμο να χρησιμοποιούνται οι εγχώριες τιμές και το κόστος στη ΔΔΚ λόγω της ύπαρξης σημαντικών στρεβλώσεων σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο β) του βασικού κανονισμού. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι οι ίδιες στρεβλώσεις δεν επηρεάζουν εξίσου τα προϊόντα που προορίζονται για εξαγωγή, η Επιτροπή θεώρησε ότι οι ίδιες στρεβλώσεις επηρέαζαν τις τιμές εξαγωγής. Μετά την εξαίρεση των εισαγωγών από τη ΔΔΚ στην αντιπροσωπευτική χώρα, ο όγκος των εισαγωγών από άλλες τρίτες χώρες παρέμεινε αντιπροσωπευτικός.
- (104) Ορισμένοι συντελεστές παραγωγής αντιπροσώπευαν αμελητέο ποσοστό του συνολικού κόστους πρώτων υλών κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Δεδομένου ότι η αξία που χρησιμοποιήθηκε γι' αυτούς δεν είχε σημαντικό αντίκτυπο στους υπολογισμούς του περιθωρίου ντάμπινγκ, ανεξάρτητα από τη χρησιμοποιούμενη πηγή, η Επιτροπή αποφάσισε να συμπεριλάβει το εν λόγω κόστος στα αναλώσιμα υλικά. Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 98, η Επιτροπή εφάρμοσε το ποσοστό που παρείχε η αιτούσα στην αίτησή της για τον προσδιορισμό της ποσότητας αναλώσιμων υλικών κατά τη χρήση των καθορισμένων μη στρεβλωμένων δεικτών αναφοράς στην κατάλληλη αντιπροσωπευτική χώρα.
- (105) Όσον αφορά τους εισαγωγικούς δασμούς, η Επιτροπή επισήμανε ότι η Βραζιλία εισήγαγε τις σημαντικότερες πρώτες ύλες της (σιδηρομετάλλευμα από περισσότερες από 5 χώρες, άνθρακας και οπτανθρακας από περισσότερες από 10 χώρες). Δεδομένου ότι, στο πλαίσιο της επανεξέτασης ενόψει της λήξης της ισχύος των μέτρων, δεν είναι απαραίτητο να υπολογιστεί το ακριβές περιθώριο ντάμπινγκ, αλλά μάλλον να διαπιστωθεί η πιθανότητα συνέχισης ή επανάληψης του ντάμπινγκ, η Επιτροπή υπολόγισε τους εισαγωγικούς δασμούς για κάθε πρώτη ύλη βάσει αντιπροσωπευτικών όγκων εισαγωγών από περιορισμένο αριθμό χωρών, οι οποίες αντιπροσώπευαν τουλάχιστον το 80 % των συνολικών εισαγωγών των σχετικότερων πρώτων υλών (σιδηρομετάλλευμα, άνθρακας και οπτανθρακας).
- (106) Όσον αφορά τα έξοδα μεταφοράς, ελλείψει συνεργασίας, η Επιτροπή ζήτησε από την αιτούσα να υποβάλει επικαιροποίηση του επιπέδου των εξόδων εγχώριας μεταφοράς που να καλύπτει ολόκληρη την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Η αιτούσα υπέβαλε τις ζητούμενες πληροφορίες στις 4 και στις 17 Φεβρουαρίου 2022 αντίστοιχα. Η Επιτροπή εξέφρασε τα έξοδα εγχώριας μεταφοράς που πραγματοποιήθηκαν για την προμήθεια πρώτων υλών ως ποσοστό του πραγματικού κόστους των εν λόγω πρώτων υλών και, στη συνέχεια, εφάρμοσε το ίδιο ποσοστό στο μη στρεβλωμένο κόστος των ίδιων πρώτων υλών προκειμένου να υπολογιστεί το μη στρεβλωμένο κόστος μεταφοράς. Η Επιτροπή θεώρησε ότι ο λόγος μεταξύ των πρώτων υλών του παραγωγού-εξαγωγέα και του αναφερθέντος κόστους μεταφοράς θα μπορούσε εύλογα να χρησιμοποιηθεί ως ένδειξη για την εκτίμηση του μη στρεβλωμένου κόστους μεταφοράς των πρώτων υλών κατά την παράδοση στο εργοστάσιο της εταιρείας.

3.1.6.3. Εργασία

- (107) Η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα στατιστικά στοιχεία της ΔΟΕ για τον προσδιορισμό των μισθών στη Βραζιλία. Τα στατιστικά στοιχεία της ΔΟΕ⁽⁵⁷⁾ παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους μηνιαίους μισθούς των εργαζομένων⁽⁵⁸⁾ και τις μέσες εβδομαδιαίες ώρες εργασίας στη Βραζιλία, στον μεταποιητικό τομέα⁽⁵⁹⁾, το 2020.

⁽⁵⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/755 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2015, περί κοινού καθεστώτος εισαγωγών από ορισμένες τρίτες χώρες (ΕΕ L 123 της 19.5.2015, σ. 33). Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 7 του βασικού κανονισμού, οι εγχώριες τιμές στις εν λόγω χώρες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό του καθορισμού της κανονικής αξίας και, σε κάθε περίπτωση, τα εν λόγω στοιχεία για τις εισαγωγές ήταν αμελητέα.

⁽⁵⁷⁾ <https://ilostat.ilo.org/>

⁽⁵⁸⁾ <https://ilostat.ilo.org/data/> https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer36/?lang=en&segment=indicator&id=EAR_4MTH_SEX_ECO_CUR_NB_A

⁽⁵⁹⁾ https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer38/?lang=en&segment=indicator&id=HOW_TEMP_SEX_ECO_NB_A

3.1.6.4. Ηλεκτρική ενέργεια

- (108) Η Επιτροπή χρησιμοποίησε την τιμή τιμολογίου της ηλεκτρικής ενέργειας που ανέφερε ένας από τους μεγαλύτερους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας στη Βραζιλία, η εταιρεία EDP Brasil ⁽⁶⁰⁾, για τον καθορισμό της μη στρεβλωμένης αξίας του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας.

3.1.6.5. Φυσικό αέριο

- (109) Η τιμή του φυσικού αερίου στη Βραζιλία βασίστηκε σε στοιχεία τα οποία παρέχουν τιμές εισαγωγής μετά την καταβολή του δασμού για το εισαγόμενο αέριο, με συνδυασμό των ποσοτήτων εισαγωγής και των τιμών που αντλήθηκαν από την GTA με τα δασμολογικά στοιχεία που ελήφθησαν από τη MacMap ⁽⁶¹⁾.

3.1.6.6. Γενικά έξοδα κατασκευής, ΓΔΕΠ, κέρδη και απόσβεση

- (110) Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού, «η κατασκευασμένη κανονική αξία περιλαμβάνει ένα μη στρεβλωμένο και εύλογο ποσό για τα διοικητικά έξοδα, τα έξοδα πώλησης και τα γενικά έξοδα και κέρδη». Επιπλέον, πρέπει να καθοριστεί μια τιμή για τα γενικά έξοδα κατασκευής, ώστε να καλυφθούν τα έξοδα που δεν περιλαμβάνονται στους ανωτέρω συντελεστές παραγωγής.
- (111) Η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα οικονομικά στοιχεία τριών βραζιλιάνικων εταιρειών (ArcelorMittal Brazil, CSN και Usiminas), παραγωγών στην αντιπροσωπευτική χώρα, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 90.
- (112) Για να καθοριστεί η χωρίς στρεβλώσεις τιμή των γενικών εξόδων κατασκευής και δεδομένης της έλλειψης συνεργασίας εκ μέρους των Κινέζων παραγωγών-εξαγωγών, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 18 του βασικού κανονισμού. Ως εκ τούτου, με βάση τα στοιχεία που υπέβαλε η αιτούσα στην αίτησή της, η Επιτροπή καθόρισε τον λόγο των γενικών εξόδων κατασκευής προς το συνολικό κόστος κατασκευής και το κόστος εργασίας. Στη συνέχεια, το ποσοστό αυτό εφαρμόστηκε στη μη στρεβλωμένη αξία του κόστους κατασκευής προκειμένου να υπολογιστεί η μη στρεβλωμένη αξία των γενικών εξόδων κατασκευής.

3.1.7. Υπολογισμός της κανονικής αξίας

- (113) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή κατασκεύασε την κανονική αξία ανά τύπο προϊόντος σε επίπεδο εκ του εργοστασίου, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού.
- (114) Αρχικά, η Επιτροπή προσδιόρισε το μη στρεβλωμένο κόστος κατασκευής. Ελλείπει συνεργασίας εκ μέρους των παραγωγών-εξαγωγών, η Επιτροπή στηρίχθηκε στις πληροφορίες που έλαβε από την αιτούσα στην αίτηση επανεξέτασης σχετικά με τη χρήση κάθε συντελεστή (υλικών και εργασίας) για την παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος.
- (115) Αφού προσδιορίστηκε το μη στρεβλωμένο κόστος κατασκευής, η Επιτροπή πρόσθεσε τα γενικά έξοδα κατασκευής, τα ΓΔΕΠ και τα κέρδη, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 112. Τα γενικά έξοδα κατασκευής καθορίστηκαν με βάση τα στοιχεία που υπέβαλε η αιτούσα. Τα ΓΔΕΠ και το κέρδος καθορίστηκαν με βάση τα οικονομικά στοιχεία τριών βραζιλιάνικων εταιρειών (ArcelorMittal Brazil, CSN και Usiminas), όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 111. Η Επιτροπή πρόσθεσε τα ακόλουθα στοιχεία στο μη στρεβλωμένο κόστος κατασκευής:

— τα γενικά έξοδα κατασκευής, τα οποία αντιστοιχούσαν συνολικά στο 10 % του άμεσου κόστους κατασκευής που ξεκινά από την πρώτη διαδικασία παραγωγής, και στο 2 % του άμεσου κόστους κατασκευής που ξεκινά από τη δεύτερη διαδικασία παραγωγής·

⁽⁶⁰⁾ <https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/tarifas-aplicadas-a-clientes-atendidos-em-alta-e-media-tensao-grupo-a> και <https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/bandeira-tarifaria>

⁽⁶¹⁾ www.macmap.org

- τα ΓΔΕΠ και άλλα έξοδα, τα οποία αντιστοιχούσαν στο 18,5 % του κόστους πωληθέντων εμπορευμάτων των τριών προαναφερόμενων βραζιλιάνικων εταιρειών, και
- τα κέρδη, τα οποία αντιστοιχούσαν στο 14,7 % του κόστους πωληθέντων εμπορευμάτων που πραγματοποιήσαν οι τρεις προαναφερόμενες βραζιλιάνικες εταιρείες και εφαρμόστηκαν στο συνολικό μη στρεβλωμένο κόστος κατασκευής.

(116) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή κατασκεύασε την κανονική αξία ανά τύπο προϊόντος σε επίπεδο εκ του εργοστασίου, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού. Κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, η κατασκευασμένη κανονική αξία κυμαινόταν είτε από 1 200 έως 1 400 EUR/τόνο είτε από 1 500 έως 1 700 EUR/τόνο, ανάλογα με τη διαδικασία παραγωγής (βλέπε σχετικά αιτιολογική σκέψη 102).

3.1.8. Τιμή εξαγωγής

(117) Ελλείψει συνεργασίας εκ μέρους των Κινέζων παραγωγών-εξαγωγέων, η τιμή εξαγωγής καθορίστηκε με βάση τα στοιχεία του άρθρου 14 παράγραφος 6 ⁽⁶²⁾ σε επίπεδο CIF.

3.1.9. Σύγκριση

(118) Η Επιτροπή συνέκρινε την κατασκευασμένη κανονική αξία που καθορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6α στοιχείο α) του βασικού κανονισμού με την τιμή εξαγωγής, όπως αυτή προσδιορίστηκε παραπάνω.

(119) Όπου δικαιολογούνταν από την ανάγκη εξασφάλισης δίκαιης σύγκρισης, η Επιτροπή προσαρμοσε την κανονική αξία και/ή την τιμή εξαγωγής, ώστε να ληφθούν υπόψη οι διαφορές που επηρεάζουν τις τιμές και τη συγκρισιμότητα των τιμών, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 10 του βασικού κανονισμού. Με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλε η αιτούσα, πραγματοποιήθηκαν προσαρμογές στην τιμή εξαγωγής για τους θαλάσσιους ναύλους, τα έξοδα εγχώριας μεταφοράς και τα έξοδα εκφόρτωσης, ύψους 140,44 EUR/τόνο, ώστε να φθάσει την τιμή εκ του εργοστασίου.

3.1.10. Συνέχιση της πρακτικής ντάμπινγκ

(120) Στη βάση αυτή, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η τιμή εξαγωγής ήταν κατά 29,7 % χαμηλότερη από την κανονική αξία για την πρώτη διαδικασία παραγωγής που ξεκινά από τις πρώτες ύλες, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 102, και κατά 8,83 % για τη δεύτερη διαδικασία παραγωγής που ξεκινά από τα ημικατεργασμένα προϊόντα.

(121) Ωστόσο, καθώς ο όγκος των εν λόγω εισαγωγών ήταν πολύ περιορισμένος, αντιπροσωπεύοντας λιγότερο από το 0,5 % των συνολικών εισαγωγών στην Ένωση και λιγότερο από το 1 % του μεριδίου στην αγορά της Ένωσης, οι τιμές θεωρήθηκαν μη αντιπροσωπευτικές. Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αυτοί οι χαμηλοί όγκοι δεν παρέχουν επαρκή βάση για τη συναγωγή συμπεράσματος σχετικά με τη συνέχιση του ντάμπινγκ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διερεύνησε την πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ.

3.1.11. Πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ

(122) Προκειμένου να διαπιστωθεί η πιθανότητα επανάληψης του ντάμπινγκ, αναλύθηκαν τα ακόλουθα πρόσθετα στοιχεία: οι εξαγωγές σε τρίτες χώρες, η παραγωγική ικανότητα και η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στην Κίνα, και η ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης.

3.1.11.1. Σύγκριση μεταξύ των τιμών εξαγωγής σε τρίτες χώρες και των τιμών εξαγωγής στην Ένωση

(123) Η Επιτροπή ανέλυσε τη διάρθρωση των τιμών των κινεζικών εξαγωγών σε τρίτες χώρες κατά τη διάρκεια της ΠΕΕ. Ως εκ τούτου, συμβουλευτήκε δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες, όπως τα στατιστικά στοιχεία για τις κινεζικές εξαγωγές, όπως αναφέρονται στην Global Trade Atlas («GTA»), και συνήγαγε τις ποσότητες και τις αξίες των εξαγωγών ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα που υπάγονται στους κωδικούς ΕΣ 7209 15 90, 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 90, 7209 25 00, 7209 26 00, 7209 27 00, 7209 28 00, 7211 23 00, 7211 29 00, 7225 50 00 και 7226 92 00 για την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Οι ποσότητες εξαγωγών (σε τόνους) προς όλες τις χώρες (συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ανέρχονται σε 3 253 368 τόνους, από τους οποίους εξήχθησαν στην Ένωση 31 602 τόνοι ή περίπου 1 %.

⁽⁶²⁾ Η βάση δεδομένων του άρθρου 14 παράγραφος 6 παρέχει στοιχεία σχετικά με τις εισαγωγές προϊόντων που υπόκεινται ήδη σε καταγραφή ή σε μέτρα αντιντάμπινγκ ή κατά των επιδοτήσεων, από τις χώρες τις οποίες αφορά η διαδικασία και από άλλες τρίτες χώρες, σε επίπεδο δεκαμηφίου κωδικού TARIC.

- (124) Τα στατιστικά στοιχεία για τις κινεζικές εξαγωγές, όπως παρουσιάζονται στην GTA, ανέφεραν μέση τιμή εξαγωγής CIF από την Κίνα προς άλλες χώρες ύψους 629 EUR/τόνο, η οποία προσαρμόστηκε σε τιμή εκ του εργοστασίου (μετά τις προσαρμογές για τους θαλάσσιους ναύλους, τα έξοδα εγχώριας μεταφοράς και τα έξοδα εκφόρτωσης) ύψους 585 EUR/τόνο. Η τελευταία τιμή ήταν ακόμη χαμηλότερη από την τιμή εξαγωγής στην ΕΕ κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης.
- (125) Ως εκ τούτου, θεωρήθηκε πιθανό ότι, εάν καταργηθούν τα ισχύοντα μέτρα, οι Κινέζοι παραγωγοί-εξαγωγείς θα αρχίσουν να πωλούν στην Ένωση σε επίπεδα χαμηλότερα από την κανονική αξία που διαπιστώθηκε.

3.1.11.2. Παραγωγική ικανότητα και πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στην Κίνα

- (126) Σύμφωνα με την αίτηση της αιτούσας, υπάρχουν περισσότεροι από 50 παραγωγοί-εξαγωγείς του υπό επανεξέταση προϊόντος στην Κίνα. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία για τις κινεζικές εξαγωγές, όπως αναφέρονται στην GTA, οι Κινέζοι παραγωγοί-εξαγωγείς πραγματοποιούσαν επίσης εξαγωγές στον υπόλοιπο κόσμο.
- (127) Ελλείπει συνεργασίας εκ μέρους των Κινέζων παραγωγών-εξαγωγέων στην Κίνα, η Επιτροπή στήριξε τα συμπεράσματά της όσον αφορά την παραγωγική ικανότητα των άλλων παραγωγών-εξαγωγέων στα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία και βασίστηκε στις πληροφορίες που περιέχονται στην αίτηση επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων, καθώς και σε άλλες διαθέσιμες πηγές, όπως ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1029 της Επιτροπής⁽⁶³⁾, ένα έγγραφο του ΟΟΣΑ σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις⁽⁶⁴⁾ στην παραγωγική ικανότητα χάλυβα το 2021, το οποίο δημοσιεύτηκε τον Σεπτέμβριο του 2021, και τα στοιχεία της Παγκόσμιας Ένωσης Χάλυβα για το έτος 2021⁽⁶⁵⁾.
- (128) Πρώτον, σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιέχονται στην αίτηση επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων, η συνολική κινεζική παραγωγική ικανότητα εκτιμάται σε περισσότερους από 120 εκατ. τόνους, ενώ η παραγωγή και η κινεζική κατανάλωση εκτιμήθηκαν και οι δύο σε 100 εκατ. τόνους το 2020. Στη βάση αυτή, η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στην Κίνα εκτιμήθηκε σε 20 εκατ. τόνους το 2020, ποσότητα ενδεικτική της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης η οποία υπερβαίνει σημαντικά τη συνολική ενωσιακή κατανάλωση στην ελεύθερη αγορά (περίπου 9,7 εκατ. τόνοι) κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Δεύτερον, σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/1029 της Επιτροπής, παρά την «εξαιρετική αύξηση της κατανάλωσης που καταγράφεται στην Κίνα» [βλέπε αιτιολογική σκέψη 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1029], η υπουργική έκθεση του 2020 του παγκόσμιου φόρουμ για την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα χάλυβα («GFSEC»), που βασίστηκε σε στοιχεία έως το 2019, ανέφερε ότι «η άμεση επίπτωση της προοπτικής όσον αφορά τη ζήτηση είναι ότι πρόκειται να αυξηθεί σημαντικά, σε τουλάχιστον 606 mmt το 2020, το χάσμα μεταξύ παγκόσμιας παραγωγικής ικανότητας και ζήτησης, το οποίο αποτελεί δείκτη των κινδύνων υπερπροσφοράς για την αγορά χάλυβα». Επισήμαινε επίσης ότι «αυτή η αναστροφή όσον αφορά την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα μπορεί να προκαλέσει διαταραχές στις εμπορικές συναλλαγές, να επιφέρει κατακόρυφη πτώση στις τιμές χάλυβα και να πλήξει την οικονομική βιωσιμότητα της χαλυβουργίας». Τρίτον, η κατάσταση αυτή επιβεβαιώνεται επίσης στο έγγραφο του ΟΟΣΑ, με τίτλο «Τελευταίες εξελίξεις στην παραγωγική ικανότητα χάλυβα το 2021». Το έγγραφο δεν αναφερόταν μόνο σε «μια σειρά νέων επενδύσεων που σχετίζονται με τα μέτρα που έχει λάβει η Κίνα για την αντικατάσταση των παρωχημένων και μικρών χαλυβουργικών μονάδων, ιδίως στις ανατολικές και νότιες παράκτιες περιοχές της Κίνας», αλλά και στο γεγονός ότι η κινεζική κυβέρνηση «διαπίστωσε περιπτώσεις κατά τις οποίες ορισμένα χαλυβουργεία επέκτειναν την παραγωγική τους ικανότητα στο πλαίσιο του συστήματος ανταλλαγής παραγωγικής ικανότητας». Επιπλέον, το έγγραφο του ΟΟΣΑ αναφερόταν στις επενδύσεις κινεζικών εταιρειών χάλυβα σε χώρες της Νότιας Ασίας, όπως οι Φιλιππίνες και η Ινδονησία. Τέλος, ακόμη και αν τα στοιχεία της Παγκόσμιας Ένωσης Χάλυβα για το 2021 αφορούν μόνο τον ακατέργαστο χάλυβα, μπορούν να θεωρηθούν ενδεικτικά για το οικείο προϊόν, καθώς η παραγωγή χάλυβα ψυχρής έλασης είναι βασικά η δεύτερη διαδικασία παραγωγής χάλυβα, μετά την παραγωγή χάλυβα θερμής έλασης. Στο πλαίσιο αυτό, τα στοιχεία του 2021 για την παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα έδειξαν ότι η Κίνα αντιπροσωπεύει το 52,9 % της παγκόσμιας παραγωγής χάλυβα, γεγονός που αποτελεί επίσης ένδειξη της τεράστιας παραγωγικής ικανότητας του οικείου προϊόντος στη ΔΔΚ κατά τη διάρκεια του 2021.

- (129) Επιπλέον, ορισμένες κύριες αγορές, όπως οι ΗΠΑ και η Ινδία, προστατεύονται από μέτρα αντιντάμπινγκ για το υπό επανεξέταση προϊόν, τα οποία περιορίζουν την πρόσβαση των Κινέζων παραγωγών-εξαγωγέων.

- (130) Με βάση τα ανωτέρω, εάν λήξουν τα μέτρα, είναι πιθανόν οι Κινέζοι παραγωγοί να κατευθύνουν μεγάλες ποσότητες της πλεονάζουσας παραγωγικής τους ικανότητας στην αγορά της Ένωσης σε τιμές ντάμπινγκ.

3.1.11.3. Ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης

- (131) Η αγορά της Ένωσης συγκαταλέγεται στις μεγαλύτερες αγορές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα παγκοσμίως.

⁽⁶³⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1029 της Επιτροπής, της 24ης Ιουνίου 2021, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159 της Επιτροπής για την παράταση του μέτρου διασφάλισης όσον αφορά τις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων χάλυβα (ΕΕ L 225 I της 25.6.2021, σ. 1).

⁽⁶⁴⁾ <https://www.oecd.org/industry/ind/latest-developments-in-steelmaking-capacity-2021.pdf>

⁽⁶⁵⁾ <https://worldsteel.org/steel-topics/statistics/world-steel-in-figures-2022/>

- (132) Η αιτούσα ισχυρίστηκε στην αίτησή της ότι, από μόνα τους, τα ενωσιακά μέτρα διασφάλισης του χάλυβα, τα οποία εφαρμόζονται στο υπό επανεξέταση προϊόν, δεν θα επαρκούσαν για την προστασία της αγοράς της Ένωσης από τις εισαγωγές σημαντικών ποσοτήτων σε τιμές ντάμπινγκ. Δεδομένου ότι η Κίνα δεν έλαβε ειδική ανά χώρα ποσόστωση για το υπό επανεξέταση προϊόν, οι Κινέζοι παραγωγοί-εξαγωγείς έχουν πρόσβαση σε μεγάλη ποσότητα εναπομενουσών ποσοστώσεων βάσει των οποίων θα μπορούσαν να κατευθύνουν τις εξαγωγές τους στην αγορά της Ένωσης σε περίπτωση λήξης της ισχύος των μέτρων αντιντάμπινγκ. Ως εκ τούτου, εάν καταργηθούν τα μέτρα αντιντάμπινγκ, οι όγκοι των κινεζικών εξαγωγών είναι πιθανό να αυξηθούν σημαντικά στο πλαίσιο της εναπομένουσας ποσόστωσης και, ως εκ τούτου, να κατακλύσουν την αγορά της Ένωσης πριν από την επιβολή οποιουδήποτε εκτός ποσόστωσης δασμού στο πλαίσιο του μέτρου διασφάλισης.
- (133) Ο εισαγωγέας Dufenco SA δήλωσε ⁽⁶⁶⁾ ότι οι κινεζικές αρχές ακύρωσαν την έκπτωση 13 % του φόρου προστιθέμενης αξίας επί των εξαγωγών χάλυβα, μεταξύ άλλων και επί των εισαγωγών του υπό επανεξέταση προϊόντος, με σκοπό τον περιορισμό της παραγωγής χάλυβα στην Κίνα (προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι εκπομπές της άνθρακα) και, παράλληλα, τη διασφάλιση του εγχώριου εφοδιασμού της Κίνας. Η Dufenco SA δήλωσε ότι, ως αποτέλεσμα, οι τιμές των κινεζικών εισαγωγών αναμένεται να αυξηθούν, υπονομεύοντας έτσι την ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να επιβεβαιώσει αυτόν τον ισχυρισμό, καθώς η εξέλιξη των όγκων και των τιμών εξαρτάται επίσης από πολλά άλλα στοιχεία, όπως ιδίως η υφιστάμενη πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και η ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης σε σύγκριση με άλλες τρίτες χώρες.

3.1.11.4. Συμπέρασμα για την πιθανότητα επανάληψης

- (134) Η αγορά της Ένωσης είναι πολύ ελκυστική, καθώς συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλύτερων αγορών στον κόσμο. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στον πίνακα 7 της αιτιολογικής σκέψης 202, οι μέσες σταθμισμένες μοναδιαίες τιμές πώλησης των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος σε μη συνδεδεμένους πελάτες στην ελεύθερη αγορά της Ένωσης ανήλθαν σε 622 EUR/τόνο κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, ποσό που υπερβαίνει τη μέση τιμή εξαγωγής από την Κίνα προσαρμοσμένη σε τιμή εκ του εργοστασίου η οποία ανέρχεται σε 585 EUR/τόνο (βλέπε αιτιολογική σκέψη 124). Ως εκ τούτου, είναι πιθανό, εάν λήξουν τα ισχύοντα μέτρα αντιντάμπινγκ, οι Κινέζοι παραγωγοί να χρησιμοποιήσουν την πλεονάζουσα παραγωγική τους ικανότητα και, επιπλέον, να διοχετεύσουν ορισμένες από τις λιγότερο κερδοφόρες εξαγωγικές πωλήσεις τους από τρίτες χώρες στην αγορά της Ένωσης.
- (135) Με βάση τις παραπάνω παρατηρήσεις, προέκυψε το συμπέρασμα ότι υπάρχει πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ, σε περίπτωση που επιτραπεί η λήξη ισχύος των μέτρων.

3.2. Ρωσία

3.2.1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- (136) Κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, οι εισαγωγές του υπό επανεξέταση προϊόντος από τη Ρωσία συνεχίστηκαν, αν και σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με την περίοδο της αρχικής έρευνας (δηλαδή από την 1η Απριλίου 2014 έως τις 31 Μαρτίου 2015). Σύμφωνα με τις στατιστικές Comext (Eurostat), οι εισαγωγές CRF από τη Ρωσία αντιπροσώπευαν λιγότερους από 3 000 τόνους κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, σε σύγκριση με περίπου 700 000 τόνους κατά την περίοδο της αρχικής έρευνας. Κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, οι εισαγωγές CRF από τη Ρωσία αντιπροσώπευαν μερίδιο αγοράς σχεδόν 0 % τόσο της συνολικής αγοράς της Ένωσης όσο και της ελεύθερης αγοράς της Ένωσης, σε σύγκριση με μερίδιο αγοράς 9,8 % κατά την περίοδο της αρχικής έρευνας.
- (137) Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 29, οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς αναγγέλθηκαν κατά την έναρξη της διαδικασίας και εξέφρασαν την προθυμία τους να συνεργαστούν. Ωστόσο, ενημέρωσαν αργότερα την Επιτροπή ότι δεν είχαν την πρόθεση να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο των παραγωγών-εξαγωγέων.
- (138) Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 18 του βασικού κανονισμού, τα συμπεράσματα σχετικά με τη συνέχιση ή την επανάληψη του ντάμπινγκ, καθώς και σχετικά με την πιθανότητα επανάληψης του ντάμπινγκ, βασίστηκαν στα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία.

⁽⁶⁶⁾ Έναρξη επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων αντιντάμπινγκ που εφαρμόζονται στις εισαγωγές ορισμένων πλατέων προϊόντων ψυχρής έλασης από χάλυβα, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ρωσικής Ομοσπονδίας, παρατηρήσεις εξ ονόματος της Dufenco SA, 27.8.2021, σημείο 4.1. Κίνα, σ. 6-7.

3.2.2. Συνέχιση της πρακτικής ντάμπινγκ στις εισαγωγές κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης

3.2.2.1. Κανονική αξία

(139) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 138 ανωτέρω, λόγω της έλλειψης συνεργασίας από παραγωγούς-εξαγωγείς στη Ρωσία, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία για τον καθορισμό της κανονικής αξίας. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή χρησιμοποίησε στοιχεία που υπέβαλε η αιτούσα για την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης με βάση τα στοιχεία αναφοράς της MEPS International ⁽⁶⁷⁾ για τις εγχώριες τιμές για τη Ρωσία — CRF — περιοχή του Βόλγα. Στη βάση αυτή, η κανονική αξία ανερχόταν σε 702,97 EUR/τόνο κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης.

3.2.2.2. Τιμή εξαγωγής

(140) Η άρνηση συνεργασίας εκ μέρους των παραγωγών-εξαγωγέων στη Ρωσία ανάγκασε την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία για τον καθορισμό της τιμής εξαγωγής.

(141) Η τιμή εξαγωγής καθορίστηκε με βάση τα στοιχεία CIF της Eurostat. Ως εκ τούτου, η τιμή εξαγωγής ανερχόταν σε 755,65 EUR/τόνο.

3.2.2.3. Σύγκριση

(142) Η Επιτροπή συνέκρινε την κανονική αξία με την τιμή εξαγωγής του υπό επανεξέταση προϊόντος βάσει τιμών εκ του εργοστασίου. Με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλε η αιτούσα πραγματοποιήθηκαν προσαρμογές στην τιμή εξαγωγής για τους θαλάσσιους ναύλους, τα έξοδα εγχώριας μεταφοράς και τα έξοδα εκφόρτωσης, ύψους 127,84 EUR/τόνο, ώστε να φθάσει το επίπεδο της τιμής εκ του εργοστασίου. Στη βάση αυτή, η προσαρμοσμένη τιμή εξαγωγής εκ του εργοστασίου στην Ένωση ανερχόταν σε 627,81 EUR/τόνο.

3.2.2.4. Συνέχιση της πρακτικής ντάμπινγκ

(143) Από την ανωτέρω σύγκριση προέκυψε ότι οι τιμές εξαγωγής στην Ένωση, εκφρασμένες ως ποσοστό της αξίας CIF, ήταν κατά 10 % χαμηλότερες από την καθορισμένη κανονική αξία.

(144) Ωστόσο, καθώς ο όγκος των εν λόγω εισαγωγών ήταν πολύ περιορισμένος, αντιπροσωπεύοντας λιγότερο από το 1 % των συνολικών εισαγωγών στην Ένωση και περίπου 0 % του μεριδίου της αγοράς της Ένωσης, η Επιτροπή διερεύνησε επίσης την πιθανότητα επανάληψης του ντάμπινγκ.

3.2.3. Πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ σε περίπτωση κατάργησης των μέτρων

(145) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του βασικού κανονισμού, η Επιτροπή διερεύνησε την πιθανότητα επανάληψης του ντάμπινγκ σε περίπτωση λήξης της ισχύος των μέτρων. Στο πλαίσιο αυτό αναλύθηκαν τα ακόλουθα πρόσθετα στοιχεία: οι εξαγωγές σε τρίτες χώρες, η παραγωγική ικανότητα και η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στη Ρωσία καθώς και η ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης.

3.2.3.1. Εξαγωγές σε τρίτες χώρες

α) Κανονική αξία

(146) Η κανονική αξία κατασκευάστηκε όπως εξηγείται στο τμήμα 3.2.2.1 ανωτέρω.

β) Τιμή εξαγωγής

(147) Η τιμή εξαγωγής καθορίστηκε με βάση τις τιμές εξαγωγής του υπό επανεξέταση προϊόντος σε άλλες τρίτες χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, λόγω έλλειψης συνεργασίας από τους παραγωγούς-εξαγωγείς, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τη βάση δεδομένων της Global Trade Atlas («GTA»). Κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, η μέση τιμή εξαγωγής CIF σε τρίτες χώρες ανερχόταν σε 536 EUR/τόνο. Η τιμή εξαγωγής CIF σε τρίτες χώρες μειώθηκε στο επίπεδο τιμών εκ του εργοστασίου με την αφαίρεση του κόστους ναύλων και ασφάλισης και του κόστους εγχώριας μεταφοράς στη Ρωσία, το οποίο ανερχόταν σε 127,84 EUR/τόνο, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 141. Στη βάση αυτή, η προσαρμοσμένη τιμή εξαγωγής εκ του εργοστασίου σε τρίτες χώρες ανερχόταν σε 408,72 EUR/τόνο.

⁽⁶⁷⁾ Global Steel Prices, Indexes & Forecasts | MEPS International

γ) Σύγκριση τιμών

- (148) Η Επιτροπή συνέκρινε την κανονική αξία που καθορίστηκε στο τμήμα 3.2.2.1 με τη μέση τιμή εξαγωγής σε τρίτες χώρες βάσει τιμών εκ του εργοστασίου.
- (149) Η ανωτέρω σύγκριση έδειξε ότι οι ρωσικές εξαγωγές του υπό επανεξέταση προϊόντος σε τρίτες χώρες, εκφρασμένες ως ποσοστό της αξίας CIF, ήταν κατά 55 % χαμηλότερες από την κανονική αξία που καθορίστηκε.
- (150) Στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς κατά την έναρξη της διαδικασίας, ισχυρίστηκαν ότι οι τιμές εξαγωγής σε τρίτες αγορές δεν είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικές από τις τιμές εξαγωγής στην Ένωση, διότι οι εν λόγω εξαγωγές, κυρίως στην Τουρκία, αποτελούνται από φθηνότερους τύπους CRF, γεγονός που εξηγεί τις χαμηλότερες τιμές τους. Υποστήριξαν ότι οι υψηλές ρωσικές τιμές εξαγωγής που αναφέρονται από την Eurostat είναι αντιπροσωπευτικές και πρέπει να χρησιμοποιηθούν στην αξιολόγηση.
- (151) Ως προς αυτό, η Επιτροπή επισήμανε ότι δεν υποβλήθηκαν αποδεικτικά στοιχεία που να τεκμηριώνουν τον ισχυρισμό περί διαφορών στους τύπους προϊόντος. Στην πραγματικότητα, οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς δεν απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, συνεπώς δεν επέτρεψαν στην Επιτροπή να διενεργήσει την αξιολόγησή της όσον αφορά τους τύπους προϊόντος που εξάγονται στην Ένωση. Ως εκ τούτου, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 138, η Επιτροπή βάσισε την αξιολόγησή της στα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία. Χρησιμοποίησε τη βάση δεδομένων της GTA για να καθορίσει τη ρωσική τιμή εξαγωγής σε τρίτες χώρες ως την καταλληλότερη πηγή. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν είχαν χρησιμοποιηθεί οι ρωσικές τιμές εξαγωγής στην Ένωση όπως πρότειναν οι τρεις Ρώσοι εξαγωγείς, η Επιτροπή διαπίστωσε στο τμήμα 3.2.2.4 ανωτέρω ότι οι προερχόμενες από την Eurostat ρωσικές τιμές εξαγωγής προς στην Ένωση, εκφρασμένες ως ποσοστό της αξίας CIF, ήταν κατά 10 % χαμηλότερες από την καθορισμένη κανονική αξία. Συνεπώς, ο ισχυρισμός απορρίφθηκε.

3.2.3.2. Παραγωγική ικανότητα και πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στη Ρωσία

- (152) Δεδομένης της έλλειψης συνεργασίας εκ μέρους των Ρώσων παραγωγών-εξαγωγέων, η παραγωγική ικανότητα και η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στη Ρωσία καθορίστηκαν με βάση τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία και ιδίως τις πληροφορίες που υπέβαλε η αιτούσα σχετικά με την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης.
- (153) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχε η αιτούσα, η συνολική παραγωγική ικανότητα του υπό επανεξέταση προϊόντος στη Ρωσία υπερέβαινε τους 12 000 000 εκατ. τόνους κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της αιτούσας, οι Ρώσοι παραγωγοί έχουν πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα περίπου 2 εκατ. τόνων που δεν μπορεί να απορροφηθεί από την εγχώρια αγορά. Επιπλέον, η αιτούσα υποστήριξε ότι οι Ρώσοι παραγωγοί αύξησαν την παραγωγική ικανότητα για χάλυβα ψυχρής έλασης κατά περίπου 1 150 000 τόνους μεταξύ του 2016 και του 2021.
- (154) Οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς αμφισβήτησαν την εκτίμηση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στη Ρωσία, όπως υποβλήθηκε από την αιτούσα. Στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν κατά την έναρξη της διαδικασίας, παρείχαν στοιχεία σχετικά με τη συνολική παραγωγική ικανότητα του κλάδου παραγωγής CRF στη Ρωσία, τον συνολικό όγκο παραγωγής και το ποσοστό χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας. Ισχυρίστηκαν ότι το 2020 ο ρωσικός κλάδος παραγωγής CRF είχε πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα [1,8 - 2,3] εκατ. τόνων, η οποία αντιστοιχούσε μόλις στο [4 - 8] % της συνολικής ενωσιακής κατανάλωσης (32,4 εκατ. τόνοι). Δήλωσαν επίσης ότι, λαμβανομένης υπόψη της εκτιμώμενης αύξησης της κατανάλωσης και της παραγωγής CRF στη Ρωσία και στην Ευρασιατική Οικονομική Ένωση (EAEU), η διαθέσιμη παραγωγική ικανότητα του ρωσικού κλάδου παραγωγής CRFS προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω.
- (155) Ως προς αυτό, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 32, οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς δεν απάντησαν στο ερωτηματολόγιο και η Επιτροπή θεώρησε ότι παρείχαν μόνο αποσπασματικές πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή, την παραγωγική ικανότητα και τον όγκο παραγωγής χωρίς αποδεικτικά στοιχεία, τις οποίες η Επιτροπή δεν μπόρεσε να επαληθεύσει. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι οι παραγωγοί-εξαγωγείς δεν παρείχαν επαρκείς και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με την παραγωγική ικανότητα και τον όγκο παραγωγής, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τις διαθέσιμες πληροφορίες του φακέλου.

- (156) Επιπλέον, οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς υπέβαλαν τα στοιχεία σχετικά με την παραγωγή, την παραγωγική ικανότητα και τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας μόνο σε ευαίσθητη έκδοση χωρίς μη εμπιστευτική περιληψη. Όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας, αν μέρος που υποβάλλει εμπιστευτικές πληροφορίες δεν εξηγήσει πειστικά τους λόγους για τους οποίους αιτείται την εμπιστευτική μεταχείρισή τους ή δεν προσκομίσει μη εμπιστευτικού χαρακτήρα περιληψη τους στην απαιτούμενη μορφή και ποιότητα, η Επιτροπή μπορεί να μη λάβει υπόψη τις εν λόγω πληροφορίες, εκτός αν καταδεικνύεται επαρκώς από έγκυρες πηγές ότι οι πληροφορίες είναι ορθές. Δεδομένου ότι οι πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή, την παραγωγική ικανότητα και τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας παρασχεθήκαν μόνο σε ευαίσθητη έκδοση και, ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατό να υποβληθούν παρατηρήσεις από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, δεν κατέστη δυνατό να καταδειχθεί επαρκώς ότι οι πληροφορίες είναι ορθές.
- (157) Σε κάθε περίπτωση, τα εν λόγω στοιχεία που υπέβαλαν οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς και εκείνα που παρείχε η αιτούσα δεν διέφεραν σε μεγάλο βαθμό. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεώρησε ότι μια αξιολόγηση με βάση τα στοιχεία που παρείχαν οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς δεν θα είχε οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή απέρριψε τους ισχυρισμούς.
- (158) Μετά την κοινοποίηση, τόσο η ρωσική κυβέρνηση όσο και οι παραγωγοί-εξαγωγείς αμφισβήτησαν τα συμπεράσματα της Επιτροπής σύμφωνα με τα οποία οι παραγωγοί-εξαγωγείς δεν συνεργάστηκαν πλήρως στο πλαίσιο της έρευνας και δεν είχε υποβληθεί μια ουσιαστική μη εμπιστευτική έκδοση (όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 156). Ως εκ τούτου, οι παραγωγοί-εξαγωγείς ισχυρίστηκαν ότι η Επιτροπή έκανε κατάχρηση της διακριτικής της ευχέρειας ως προς το σημείο αυτό.
- (159) Πρώτον, η Επιτροπή παρατήρησε ότι οι παραγωγοί-εξαγωγείς είχαν παράσχει τις πληροφορίες σχετικά με την παραγωγική ικανότητα ανά εταιρεία μόνο υπό μορφή δεικτών, γεγονός που δεν επέτρεπε στα μέρη να διατυπώσουν παρατηρήσεις σχετικά με την ακριβή εγκατεστημένη παραγωγική ικανότητα (δεν δόθηκαν εύρη τιμών). Η μη εμπιστευτική έκδοση δεν περιείχε ούτε δεδομένα σχετικά με την παραγωγή ούτε δεδομένα σχετικά με τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επανέλαβε τα συμπεράσματά της σύμφωνα με τα οποία η μη εμπιστευτική έκδοση των πληροφοριών σχετικά με την παραγωγή, την παραγωγική ικανότητα και τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας δεν ήταν δυνατόν να υποβληθεί σε ενδελεχή εξέταση από τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Δεύτερον, οι πληροφορίες αυτές δεν δόθηκαν στο πλαίσιο των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο και δεν ήταν δυνατόν να διασταυρωθούν με άλλα τμήματα των ερωτηματολογίων και με τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτείται να παράσχουν οι εταιρείες ως αποδεικτικά των πληροφοριών που υποβάλλονται με την απάντηση στο ερωτηματολόγιο. Τέλος, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 157 ανωτέρω, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, ακόμα και αν λαμβάνονταν υπόψη τα στοιχεία που υποβλήθηκαν, δεν θα μεταβάλλονταν τα συμπεράσματά της σχετικά με την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή απέρριψε τον ισχυρισμό.
- (160) Η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα του υπό επανεξέταση προϊόντος που είναι διαθέσιμη στη Ρωσία αντιπροσωπεύει περίπου το 21 % της συνολικής ενωσιακής κατανάλωσης στην ελεύθερη αγορά κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, με βάση την αίτηση, και περίπου το 20 % εάν ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις των Ρώσων παραγωγών-εξαγωγών.
- (161) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς διαθέτουν σημαντική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, την οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν για την παραγωγή CRF προς εξαγωγή στην Ένωση, σε περίπτωση που επιτραπεί η λήξη της ισχύος των μέτρων.

3.2.3.3. Ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης

- (162) Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς εξήγαν το υπό επανεξέταση προϊόν σε τρίτες αγορές σε τιμές περίπου 14 % χαμηλότερες από τις μέσες τιμές πώλησης των ενωσιακών παραγωγών στην αγορά της Ένωσης. Λαμβανομένου υπόψη αυτού του επιπέδου τιμών, οι εξαγωγές στην Ένωση είναι δυνητικά πολύ πιο ελκυστικές για τους Ρώσους εξαγωγείς απ' ό,τι οι εξαγωγές σε όλες τις άλλες χώρες.
- (163) Η αγορά της Ένωσης είναι επίσης ελκυστική λόγω της γεωγραφικής εγγύτητας και του μεγέθους της, με συνολική κατανάλωση 33 579 173 τόνων, συμπεριλαμβανομένης της κατανάλωσης στην ελεύθερη αγορά η οποία ανερχόταν σε 9 677 020 τόνους κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης.

- (164) Ο όγκος των εξαγωγών σε τρίτες χώρες ανερχόταν σε 580 000 τόνους κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, όγκος που αντιπροσώπευε το 6 % της κατανάλωσης στην ελεύθερη αγορά της Ένωσης. Αυτό αντιπροσωπεύει πρόσθετο όγκο CRF ο οποίος, σε περίπτωση λήξης των μέτρων, θα μπορούσε να διοχετευτεί στην αγορά της Ένωσης δεδομένης της ελκυστικότητάς της.
- (165) Μετά την κοινοποίηση, οι παραγωγοί-εξαγωγείς και η ρωσική κυβέρνηση ισχυρίστηκαν ότι η αγορά της Ένωσης δεν ήταν πλέον ελκυστική για τους παραγωγούς-εξαγωγείς εξαιτίας των κυρώσεων, και ότι, ακόμα και στην περίοδο πριν από την επιβολή των κυρώσεων, «είχαν ήδη καταστραφεί οι εμπορικές ροές, οι υποδομές και οι αλυσίδες εφοδιασμού» και θα απαιτούνταν πολλά έτη για την αποκατάστασή τους.
- (166) Μολονότι ο ισχυρισμός σχετικά με τις κυρώσεις εξετάζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 167 και 172 κατωτέρω, η Επιτροπή παρατήρησε ότι δεν παρασέχθηκαν αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η αποκατάσταση των εξαγωγών προς την Ένωση θα απαιτούσε πολλά έτη. Παράλληλα, δεδομένων των κατά πολύ χαμηλότερων τιμών στις οποίες εξακολουθούν να εξάγουν στον υπόλοιπο κόσμο οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς, της γεωγραφικής εγγύτητας και του μεγέθους της ενωσιακής αγοράς καθώς και του σημαντικού όγκου των εξαγωγών σε τρίτες χώρες που θα μπορούσαν να διοχετευθούν στην Ένωση, η Επιτροπή επανέλαβε τα συμπεράσματά της σχετικά με την ελκυστικότητα της ενωσιακής αγοράς για τους Ρώσους παραγωγούς-εξαγωγείς.
- (167) Τα πρόσφατα γεγονότα δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση το συμπέρασμα αυτό. Η Επιτροπή επισήμανε στο πλαίσιο αυτό ότι, μετά την έναρξη της έρευνας, λόγω της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας, η Ένωση επέβαλε διαδοχικές δέσμες κυρώσεων κατά της Ρωσίας, οι οποίες επηρέασαν επίσης τα προϊόντα χάλυβα και/ή τις εταιρείες χάλυβα που παράγουν και εξάγουν το υπό επανεξέταση προϊόν μετά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Η τελευταία δέσμη κυρώσεων που καλύπτει το υπό επανεξέταση προϊόν και/ή τους παραγωγούς-εξαγωγείς περιλαμβάνει απαγόρευση εισαγωγής CRF. Η απαγόρευση αυτή άρχισε να ισχύει στις 16 Μαρτίου 2022 ⁽⁶⁸⁾. Δεδομένου ότι οι εν λόγω κυρώσεις συνδέονται με τη στρατιωτική επίθεση και την υποκείμενη γεωπολιτική κατάσταση, το πεδίο εφαρμογής, η διαφοροποίηση και/ή η διάρκειά τους δεν είναι προβλέψιμα. Επιπλέον, τα μέτρα αντανάκτινγκ έχουν διάρκεια πέντε ετών. Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες αβεβαιότητες και το γεγονός ότι το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιήσει περαιτέρω το ακριβές πεδίο εφαρμογής και τη διάρκεια των κυρώσεων ανά πάσα στιγμή, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν μπορούν να επηρεάσουν τα συμπεράσματά της στην παρούσα διαδικασία.

3.2.3.4. Συμπέρασμα για την πιθανότητα επανάληψης του ντάμπινγκ

- (168) Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς πωλούν σε τρίτες χώρες σε τιμές χαμηλότερες από την κανονική αξία.
- (169) Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 161, κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στη Ρωσία ήταν σημαντική, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 21 % της συνολικής ενωσιακής κατανάλωσης στην ελεύθερη αγορά κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, και αυξήθηκε μεταξύ του 2016 και του 2021.
- (170) Τέλος, η ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης όσον αφορά το μέγεθος, τη γεωγραφική εγγύτητα και τις τιμές δείχνει ότι είναι πιθανό οι ρωσικές εξαγωγές και η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα να κατευθυνθούν (εκ νέου) προς την Ένωση, εάν επιτραπεί η λήξη ισχύος των μέτρων.
- (171) Μετά την κοινοποίηση, η ρωσική κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι δεν υπάρχει πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ διότι οι εισαγωγές ήταν αμελητέες και ότι, λόγω των κυρώσεων, οι Ρώσοι παραγωγοί είχαν σταματήσει εντελώς τις εξαγωγές προς την Ένωση για μεγάλη και αόριστης διάρκειας χρονική περίοδο.
- (172) Όσον αφορά τις εξαγωγές προς την Ένωση, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι είχε διαπιστώσει πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ με βάση τα στοιχεία που περιγράφονται ανωτέρω τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο τρέχον επίπεδο των εξαγωγών προς την Ένωση, το οποίο θεωρείται προσωρινή κατάσταση που μπορεί να αλλάξει ανά πάσα στιγμή. Όσον αφορά τις ισχύουσες κυρώσεις, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 167, δεδομένου ότι το πεδίο τους, η μορφή τους και/ή διάρκειά τους δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν και μπορούν να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή, η Επιτροπή διαπίστωσε

⁽⁶⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ L 229 της 31.7.2014, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/428 (ΕΕ L 87 I της 15.3.2022, σ. 13). Ανατρέξτε στη διεύθυνση <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20220413> για την ενοποιημένη έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014, η οποία περιέχει όλες τις τροποποιήσεις που αφορούν τη δέσμη κυρώσεων.

ότι δεν μπορούν να επηρεάσουν τα συμπεράσματα στην παρούσα διαδικασία. Επομένως, τα πρόσφατα γεγονότα τα οποία επηρεάζουν προσωρινά τις εισαγωγές από τη Ρωσία στην Ένωση δεν μπορούν να μεταβάλουν τα συμπεράσματα που εξήχθησαν όσον αφορά την επανάληψη της πρακτικής ντάμπινγκ στην παρούσα υπόθεση, και οι εν λόγω ισχυρισμοί απορρίφθηκαν.

- (173) Επομένως, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει πιθανότητα επανάληψης της πρακτικής ντάμπινγκ, εάν δεν παραταθούν τα μέτρα.

4. ΖΗΜΙΑ

4.1. Ορισμός του ενωσιακού κλάδου παραγωγής και της ενωσιακής παραγωγής

- (174) Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, το ομοειδές προϊόν κατασκευαζόταν από 21 παραγωγούς στην Ένωση. Οι παραγωγοί αυτοί αποτελούν τον «ενωσιακό κλάδο παραγωγής» κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 του βασικού κανονισμού.
- (175) Η συνολική ενωσιακή παραγωγή κατά τη διάρκεια της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης ανήλθε σε περίπου 30,5 εκατ. τόνους. Η Επιτροπή καθόρισε το μέγεθος με βάση όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής, όπως οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν από την αιτούσα. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 21, επιλέχθηκε δείγμα τριών ενωσιακών παραγωγών που αντιπροσώπευαν περισσότερο από το 30 % της συνολικής ενωσιακής παραγωγής του ομοειδούς προϊόντος.
- (176) Δεδομένου ότι ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής είναι ως επί το πλείστον καθετοποιημένος και τα πλατέα προϊόντα ψυχρής έλασης από χάλυβα θεωρούνται πρωτογενές υλικό για την παραγωγή διαφόρων κατάντη προϊόντων προστιθέμενης αξίας, η κατανάλωση στη δέσμια αγορά και η κατανάλωση στην ελεύθερη αγορά αναλύθηκαν χωριστά.
- (177) Η διάκριση μεταξύ της δέσμιας και της ελεύθερης αγοράς είναι σημαντική για την ανάλυση της ζημίας, διότι τα προϊόντα που προορίζονται για δέσμια χρήση δεν εκτίθενται σε άμεσο ανταγωνισμό από τις εισαγωγές, και οι τιμές μεταβίβασης καθορίζονται εντός των ομίλων σύμφωνα με τις διάφορες πολιτικές καθορισμού των τιμών και, ως εκ τούτου, δεν είναι αξιόπιστες. Αντίθετα, η παραγωγή που προορίζεται για την ελεύθερη αγορά βρίσκεται σε άμεσο ανταγωνισμό με τις εισαγωγές του οικείου προϊόντος, και οι τιμές είναι τιμές της ελεύθερης αγοράς.
- (178) Η Επιτροπή, για να δώσει την πληρέστερη δυνατή εικόνα του ενωσιακού κλάδου παραγωγής, και όπως είχε πράξει και στην αρχική έρευνα, συγκέντρωσε στοιχεία για τη συνολική δραστηριότητα όσον αφορά τα πλατέα προϊόντα ψυχρής έλασης από χάλυβα και εξέτασε αν η παραγωγή προοριζόταν για δέσμια χρήση ή για την ελεύθερη αγορά. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι περίπου το 78 % της συνολικής παραγωγής των ενωσιακών παραγωγών προοριζόταν για δέσμια χρήση.
- (179) Η Επιτροπή εξέτασε ορισμένους οικονομικούς δείκτες που αφορούν τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής, με βάση μόνο τα στοιχεία για την ελεύθερη αγορά. Οι εν λόγω δείκτες είναι οι ακόλουθοι: όγκος πωλήσεων και τιμές πώλησης στην αγορά της Ένωσης, μερίδιο αγοράς, όγκος εξαγωγών και τιμές και κερδοφορία. Για άλλους δείκτες, όπως η παραγωγή, η παραγωγική ικανότητα, η παραγωγικότητα, η απασχόληση και οι μισθοί, τα μεγέθη που εξετάζονται κατωτέρω αφορούν το σύνολο της δραστηριότητας και, ως εκ τούτου, δεν δικαιολογείται διαχωρισμός.

4.2. Ενωσιακή κατανάλωση

- (180) Η Επιτροπή προσδιόρισε την ενωσιακή κατανάλωση με βάση α) τα στοιχεία που παρείχε η EUROFER σχετικά με τις πωλήσεις του ομοειδούς προϊόντος από τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής στην Ένωση, τα οποία διασταυρώθηκαν με τα στοιχεία των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος και β) τις εισαγωγές του υπό επανεξέταση προϊόντος από όλες τις τρίτες χώρες, όπως αναφέρονται στην Eurostat.
- (181) Η ενωσιακή κατανάλωση εξελέχθη ως εξής:

Πίνακας 2

Ενωσιακή κατανάλωση (σε τόνους)

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Συνολική ενωσιακή κατανάλωση	39 389 717	38 484 642	31 808 880	33 579 173
Δείκτης (2018 = 100)	100	98	81	85
Δέσμια αγορά	28 207 944	28 129 434	22 651 025	23 902 153
Δείκτης (2018 = 100)	100	100	80	85
Ελεύθερη αγορά	11 181 772	10 355 209	9 157 856	9 677 020
Δείκτης (2018 = 100)	100	93	82	87

Πηγή: Στοιχεία που παρασχέθηκαν από την EUROFER και διασταυρώθηκαν με τις απαντήσεις των παραγωγών του δείγματος στο ερωτηματολόγιο Eurostat.

- (182) Η κατανάλωση στην ελεύθερη αγορά αυξήθηκε σε σύγκριση με τους 7 122 682 τόνους που καταναλώθηκαν κατά την περίοδο της αρχικής έρευνας (1η Απριλίου 2014 έως 31 Μαρτίου 2015). Ωστόσο, κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η δέσμια κατανάλωση στην Ένωση μειώθηκε κατά περίπου 15 %, ενώ η κατανάλωση στην ελεύθερη αγορά της Ένωσης μειώθηκε κατά περίπου 13 %. Μεταξύ του 2018 και του 2019, η κατανάλωση στη δέσμια αγορά παρέμεινε σταθερή, ενώ η κατανάλωση στην ελεύθερη αγορά μειώθηκε κατά 7 %. Η κύρια μείωση σημειώθηκε μεταξύ του 2019 και του 2020, όταν τόσο η ελεύθερη όσο και η δέσμια κατανάλωση μειώθηκαν σημαντικά κατά 11 % και 20 % αντίστοιχα. Η μείωση αυτή ξεκίνησε το 2019 λόγω της συνολικής επιβράδυνσης της ανάπτυξης στην Ένωση, αλλά επιδεινώθηκε λόγω της συνολικής οικονομικής επιβράδυνσης που προκάλεσε η πανδημία COVID-19. Η επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης εν γένει, και ειδικότερα στον τομέα της μεταποίησης, επηρέασε τη συνολική ζήτηση χάλυβα. Αυτό είχε αντίκτυπο ιδιαίτερα στην αυτοκινητοβιομηχανία, η οποία αποτελεί σημαντικό μέρος των χρηστών CRF. Από το 2020 έως την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης τόσο η δέσμια όσο και η ελεύθερη κατανάλωση αυξήθηκαν κατά 5 % χωρίς, ωστόσο, να επανέλθουν στα επίπεδα του 2018.

4.3. Εισαγωγές από τις οικείες χώρες και τον υπόλοιπο κόσμο

4.3.1. Όγκος και μερίδιο αγοράς των εισαγωγών από τις οικείες χώρες και τον υπόλοιπο κόσμο

- (183) Η Επιτροπή προσδιόρισε τον όγκο των εισαγωγών με βάση τα στοιχεία της Eurostat. Το μερίδιο αγοράς των εισαγωγών καθορίστηκε μέσω της σύγκρισης των όγκων εισαγωγών με την κατανάλωση της Ένωσης στην ελεύθερη αγορά, όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 2 ανωτέρω.
- (184) Οι εισαγωγές στην Ένωση από τις οικείες χώρες και τον υπόλοιπο κόσμο εξελίχθηκαν ως εξής:

Πίνακας 3

Όγκος εισαγωγών (σε τόνους) και μερίδιο αγοράς

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Όγκος εισαγωγών από τις οικείες χώρες	14 367	4 286	1 435	9 713
Δείκτης (2018 = 100)	100	30	10	68
Μερίδιο αγοράς	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
Όγκος εισαγωγών από τη ΛΔΚ	2 305	1 275	423	7 065
Δείκτης (2018 = 100)	100	55	18	307
Μερίδιο αγοράς της ΛΔΚ	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
Όγκος εισαγωγών από τη Ρωσία	12 062	3 011	1 012	2 648
Δείκτης (2018 = 100)	100	25	8	22
Μερίδιο αγοράς της Ρωσίας	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Όγκος εισαγωγών από τον υπόλοιπο κόσμο	2 279 706	2 113 190	1 876 491	2 154 420
Δείκτης (2018 = 100)	100	93	82	95
Μερίδιο αγοράς του υπόλοιπου κόσμου	20,39 %	20,41 %	20,49 %	22,26 %

Πηγή: Eurostat.

- (185) Ενώ, κατά την περίοδο της αρχικής έρευνας, οι εισαγωγές από τις οικείες χώρες αντιστοιχούσαν στο 20 % του μεριδίου αγοράς και σε 1,4 εκατ. τόνους, με βάση τα στοιχεία της Eurostat έχουν σχεδόν εξαφανιστεί από την αγορά της Ένωσης. Μάλιστα, οι εισαγωγές από τις οικείες χώρες συνέχισαν να μειώνονται από 14 367 σε 9 713 τόνους κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Παρότι οι όγκοι των εισαγωγών και από τις δύο οικείες χώρες αυξήθηκαν εκ νέου σε κάποιον βαθμό μεταξύ του 2020 και της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης, παράλληλα με την αύξηση των όγκων κατανάλωσης κατά την ίδια περίοδο, εξακολουθούσαν να αντιπροσωπεύουν μερίδιο αγοράς μόλις 0,1 % κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης.

(186) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, οι συνολικές εισαγωγές του υπό επανεξέταση προϊόντος από τρίτες χώρες εκτός των οικείων χωρών μειώθηκαν κατά 5 % (από 2,28 σε 2,15 εκατ. τόνους). Η τάση αυτή ακολουθεί την ίδια πτωτική τάση της κατανάλωσης στην ελεύθερη αγορά της Ένωσης όπως αναφέρεται στον πίνακα 2, αλλά σε μικρότερο βαθμό. Επιπλέον, κατά την εξεταζόμενη περίοδο, οι τρίτες χώρες διατήρησαν (και μάλιστα αύξησαν κατά σχεδόν 2 εκατοστιαίες μονάδες) το μερίδιο αγοράς τους στην ελεύθερη αγορά, ενώ ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής έχασε μερίδιο αγοράς σχεδόν 2 %. Ωστόσο, η προσφορά CRF στην ελεύθερη αγορά ήταν κατακερματισμένη, καθώς καμία από τις άλλες τρίτες χώρες δεν κατείχε μερίδιο αγοράς άνω του 4 % στην αγορά της Ένωσης ⁽⁶⁹⁾.

4.4. Οικονομική κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής

4.4.1. Γενικές παρατηρήσεις

(187) Η αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης του ενωσιακού κλάδου παραγωγής περιλάμβανε αξιολόγηση όλων των οικονομικών δεικτών που έχουν σημασία για την κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

(188) Για τον προσδιορισμό της ζημίας, η Επιτροπή προέβη σε διάκριση μεταξύ μακροοικονομικών και μικροοικονομικών δεικτών ζημίας. Η Επιτροπή αξιολόγησε τους μακροοικονομικούς δείκτες με βάση τα στοιχεία που περιείχονταν στις απαντήσεις της EUROFER στο ερωτηματολόγιο σχετικά με τις πωλήσεις του ομοειδούς προϊόντος από τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής, τα οποία διασταυρώθηκαν με τα στοιχεία που παρείχαν οι ενωσιακοί παραγωγοί του δείγματος. Η Επιτροπή αξιολόγησε τους μικροοικονομικούς δείκτες με βάση τα στοιχεία που περιείχονταν στις απαντήσεις των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος στο ερωτηματολόγιο. Διαπιστώθηκε ότι και τα δύο σύνολα στοιχείων ήταν αντιπροσωπευτικά της οικονομικής κατάστασης του ενωσιακού κλάδου παραγωγής.

(189) Οι μακροοικονομικοί δείκτες είναι οι εξής: παραγωγή, παραγωγική ικανότητα, χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας, όγκος πωλήσεων, μερίδιο αγοράς, ανάπτυξη, απασχόληση, παραγωγικότητα, μέγεθος του περιθωρίου ντάμπινγκ και ανάκαμψη από τις επιπτώσεις προηγούμενων πρακτικών ντάμπινγκ.

(190) Οι μικροοικονομικοί δείκτες είναι οι εξής: μέσες μοναδιαίες τιμές, μοναδιαίο κόστος, κόστος εργασίας, αποθέματα, κερδοφορία, ταμειακές ροές, επενδύσεις, απόδοση επενδύσεων και ικανότητα άντλησης κεφαλαίων.

4.4.2. Μακροοικονομικοί δείκτες

4.4.2.1. Παραγωγή, παραγωγική ικανότητα και χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας

(191) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η συνολική παραγωγή, παραγωγική ικανότητα και χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας της Ένωσης εξελίχθηκαν ως εξής:

Πίνακας 4

Παραγωγή, παραγωγική ικανότητα και χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Όγκος παραγωγής (σε τόνους)	36 298 267	35 686 689	29 229 520	30 520 404
Δείκτης (2018 = 100)	100	98	81	84
Παραγωγική ικανότητα (σε τόνους)	45 912 036	45 976 102	48 542 510	44 909 450
Δείκτης (2018 = 100)	100	100	106	98

⁽⁶⁹⁾ Η Ινδία, η Τουρκία, η Ουκρανία και η Δημοκρατία της Κορέας ήταν οι μόνες χώρες με μερίδιο αγοράς άνω του 3 % κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, ενώ μόνο η Ταϊβάν και το Ηνωμένο Βασίλειο είχαν μερίδιο αγοράς άνω του 2 %.

Χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας (%)	79	78	60	68
Δείκτης (2018 = 100)	100	98	76	86

Πηγή: EUROFER, ενωσιακοί παραγωγοί του δείγματος.

- (192) Οι όγκοι παραγωγής μειώθηκαν σημαντικά από την αρχή της εξεταζόμενης περιόδου. Η τάση και το μέγεθος της μείωσης ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό την τάση και το μέγεθος που παρατηρήθηκαν για τη μείωση της συνολικής ενωσιακής κατανάλωσης. Ο όγκος παραγωγής μειώθηκε κατά 16 % κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης.
- (193) Η παραγωγική ικανότητα μειώθηκε επίσης ελαφρά κατά την εξεταζόμενη περίοδο και βρίσκεται σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο απ' ό,τι κατά την αρχική έρευνα. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθούσε να είναι μέλος της Ένωσης κατά τη διάρκεια της αρχικής έρευνας, ενώ η παραγωγική του ικανότητα δεν ελήφθη πλέον υπόψη στην τρέχουσα έρευνα επανεξέτασης. Επιπλέον, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής έλαβε μέτρα για την προσαρμογή και τον εξορθολογισμό της παραγωγικής του ικανότητας σύμφωνα με την κατανάλωση στην αγορά. Ως εκ τούτου, τα ποσοστά χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας αρχικά βελτιώθηκαν σε σύγκριση με την αρχική έρευνα. Ωστόσο, από την επιβράδυνση της ανάπτυξης της Ένωσης το 2019 και ιδίως από την έναρξη της πανδημίας COVID-19, τα ποσοστά αυτά μειώθηκαν εκ νέου σημαντικά κατά την εξεταζόμενη περίοδο, παρότι ανέκαμψαν κάπως κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης (στις περιπτώσεις που η μείωση ήταν 20 ποσοστιαίες μονάδες το 2020 σε σύγκριση με το 2018, ήταν 11 ποσοστιαίες μονάδες κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης σε σύγκριση με το 2018).

4.4.2.2. Όγκος πωλήσεων και μερίδιο αγοράς

- (194) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, ο όγκος πωλήσεων και το μερίδιο αγοράς του ενωσιακού κλάδου παραγωγής εξελίχθηκαν ως εξής:

Πίνακας 5

Όγκος πωλήσεων (σε τόνους) και μερίδιο αγοράς

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Συνολικός όγκος πωλήσεων στην αγορά της Ένωσης — ελεύθερη και δέσμια αγορά	37 095 644	36 367 167	29 930 954	31 415 040
Δείκτης (2018 = 100)	100	98	81	85
Πωλήσεις και χρήση στη δέσμια αγορά	28 207 944	28 129 434	22 651 025	23 902 153
Δείκτης (2018 = 100)	100	100	80	85
Πωλήσεις στην ελεύθερη αγορά	8 887 699	8 237 733	7 279 930	7 512 887
Δείκτης (2018 = 100)	100	93	82	85
Μερίδιο αγοράς των πωλήσεων στην ελεύθερη αγορά	79 %	80 %	79 %	78 %

Πηγή: EUROFER, ενωσιακοί παραγωγοί του δείγματος.

- (195) Οι συνολικές πωλήσεις στην Ένωση ακολούθησαν πτωτική τάση κατά την εξεταζόμενη περίοδο, σημειώνοντας συνολική μείωση 15 %. Η ίδια τάση παρατηρείται σε παρόμοιο μέγεθος για τη δέσμια και την ελεύθερη αγορά, παράλληλα με τη μείωση της κατανάλωσης που παρουσιάζεται στον πίνακα 2.
- (196) Το μερίδιο αγοράς του ενωσιακού κλάδου παραγωγής στην ελεύθερη αγορά παρέμεινε σχετικά σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, αλλά μειώθηκε κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης κατά σχεδόν 2 %. Αυτό συμπίπτει με την αύξηση του μεριδίου αγοράς από τρίτες χώρες κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, όπως φαίνεται στον πίνακα 3.

4.4.2.3. Ανάπτυξη

- (197) Στο πλαίσιο της μείωσης της κατανάλωσης, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής όχι μόνο έχασε όγκους πωλήσεων στην Ένωση, αλλά έχασε και μερίδιο αγοράς στην ελεύθερη αγορά. Ως εκ τούτου, δεν υπήρξε ανάπτυξη του ενωσιακού κλάδου παραγωγής κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

4.4.2.4. Απασχόληση και παραγωγικότητα

- (198) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η απασχόληση και η παραγωγικότητα εξελίχθηκαν ως εξής:

Πίνακας 6

Απασχόληση και παραγωγικότητα

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Αριθμός εργαζομένων	9 634	9 137	9 773	9 321
Δείκτης (2018 = 100)	100	95	101	97
Παραγωγικότητα (τόνοι/εργαζόμενο)	3 768	3 906	2 991	3 274
Δείκτης (2018 = 100)	100	104	79	87

Πηγή: EUROFER, ενωσιακοί παραγωγοί του δείγματος.

- (199) Ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής δεν κατόρθωσε να διατηρήσει τον αριθμό των εργαζομένων που ασχολούνται με την παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος, ο οποίος μειώθηκε συνολικά μεταξύ του 2018 και της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης κατά 3 %.
- (200) Η παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού του ενωσιακού κλάδου παραγωγής, υπολογιζόμενη ως παραγωγή (τόνοι) ανά εργαζόμενο, ακολούθησε πτωτική τάση κατά την εξεταζόμενη περίοδο (- 13 %). Η σημαντική μείωση της παραγωγικότητας εξηγείται από τη μεγαλύτερη μείωση του όγκου παραγωγής, η οποία συνδέεται επίσης με τη μείωση των πωλήσεων και της ζήτησης για τα προϊόντα του ενωσιακού κλάδου παραγωγής τόσο στην εγχώρια όσο και στην εξαγωγική αγορά, σε σύγκριση με τη μικρότερη μείωση του αριθμού των εργαζομένων.

4.4.2.5. Μέγεθος του περιθωρίου ντάμπινγκ και ανάκαμψη από τις επιπτώσεις προηγούμενων πρακτικών ντάμπινγκ

- (201) Όλα τα περιθώρια ντάμπινγκ που καθορίστηκαν κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης υπερέβησαν κατά πολύ το ελάχιστο επίπεδο. Ταυτόχρονα, κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, το επίπεδο των εισαγωγών ήταν πολύ περιορισμένο, αντιπροσωπεύοντας μόλις το 0,1 % της ενωσιακής κατανάλωσης. Τα μέτρα αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκαν μετά την αρχική έρευνα επέτρεψαν στον ενωσιακό κλάδο παραγωγής να ανακάμψει από προηγούμενες πρακτικές ντάμπινγκ, όπως δείχνουν τα στοιχεία για το 2018 και επιβεβαιώνονται από τις δηλώσεις της αιτούσας στην αίτηση επανεξέτασης.

4.4.3. Μικροοικονομικοί δείκτες

4.4.3.1. Τιμές και παράγοντες που επηρεάζουν τις τιμές

- (202) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, οι μέσες σταθμισμένες μοναδιαίες τιμές πώλησης και το κόστος παραγωγής των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος σε μη συνδεδεμένους πελάτες στην Ένωση εξελίχθηκαν ως εξής:

Πίνακας 7

Τιμές πώλησης και κόστος παραγωγής στην Ένωση (EUR/τόνο)

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Μέση μοναδιαία τιμή πώλησης στην Ένωση στην ελεύθερη αγορά	654	613	553	622
Δείκτης (2018 = 100)	100	94	85	95
Μοναδιαίο κόστος παραγωγής	592	617	573	643
Δείκτης (2018 = 100)	100	104	97	109

Πηγή: Ενωσιακοί παραγωγοί του δείγματος.

- (203) Καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, οι τιμές πώλησης στην αγορά της Ένωσης σε μη συνδεδεμένα μέρη (ελεύθερη αγορά) μειώθηκαν κατά 5 %. Λεπτομερής ανάλυση δείχνει ότι, από το 2018 έως το 2020, οι τιμές πώλησης μειώθηκαν κατά 15 % προτού αυξηθούν εκ νέου κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης κατά 12 %. Κατά την ίδια περίοδο, το κόστος παραγωγής παρουσίασε διακυμάνσεις αλλά ήταν περίπου 10 % υψηλότερο κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης σε σύγκριση με το 2018. Εκτός από το 2018, το μέσο κόστος παραγωγής ήταν υψηλότερο από τη μέση τιμή πώλησης σε όλα τα έτη. Παρότι οι τιμές πώλησης αυξήθηκαν σημαντικά μεταξύ του 2020 και της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής δεν είχε ακόμη μπορέσει να αυξήσει την τιμή πώλησης σε επίπεδο επαρκές για την κάλυψη του κόστους παραγωγής.

4.4.3.2. Κόστος εργασίας

- (204) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, το μέσο κόστος εργασίας των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος εξελίχθηκε ως εξής:

Πίνακας 8

Μέσο κόστος εργασίας ανά εργαζόμενο

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Μέσο κόστος εργασίας ανά εργαζόμενο (σε EUR)	91 664	97 412	93 113	97 981
Δείκτης (2018 = 100)	100	106	102	107

Πηγή: Ενωσιακοί παραγωγοί του δείγματος.

- (205) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, το μέσο κόστος εργασίας παρουσίασε διακυμάνσεις, αλλά σημείωσε συνολική αύξηση 7 %. Παρότι ο αριθμός των εργαζομένων μειώθηκε, το συνολικό κόστος εργασίας μειώθηκε επίσης, αλλά σε μικρότερο βαθμό.

4.4.3.3. Αποθέματα

- (206) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, τα επίπεδα των αποθεμάτων των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος εξελίχθηκαν ως εξής:

Πίνακας 9

Αποθέματα

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Τελικά αποθέματα (σε τόνους)	488 722	429 657	284 572	262 487
Δείκτης (2018 = 100)	100	88	58	54
Τελικά αποθέματα ως ποσοστό της παραγωγής	4	4	3	2
Δείκτης (2018 = 100)	100	88	65	55

Πηγή: Ενωσιακοί παραγωγοί του δείγματος.

- (207) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, τα αποθέματα του ενωσιακού κλάδου παραγωγής μειώνονταν συνεχώς. Κατά κανόνα, οι μεταβολές των αποθεμάτων CRF ακολουθούν τις ίδιες τάσεις με εκείνες που ακολουθεί η παραγωγή, η οποία επίσης μειώθηκε κατά την εξεταζόμενη περίοδο, όπως φαίνεται στον πίνακα 4 ⁽⁷⁰⁾. Ωστόσο, κατά την εξεταζόμενη περίοδο, μία από τις εταιρείες του δείγματος προέβη σε μια σειρά δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης, οι οποίες περιλάμβαναν μερική αποσυγχώνευση, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τα αποθέματα. Επιπλέον, για ορισμένο χρονικό διάστημα μία από τις εταιρείες του δείγματος είχε προβλήματα με διάφορα στοιχεία εξοπλισμού, για την αντιμετώπιση των οποίων απαιτήθηκαν περισσότερες πωλήσεις από τα αποθέματα απ' ό,τι αναμενόταν. Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε και στην αρχική έρευνα, τα αποθέματα δεν θεωρούνται σημαντικός δείκτης ζημίας για τον εν λόγω κλάδο παραγωγής, δεδομένου ότι οι περισσότεροι τύποι του ομοειδούς προϊόντος παράγονται από τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής βάσει συγκεκριμένων παραγγελιών των χρηστών ⁽⁷¹⁾.

4.4.3.4. Κερδοφορία, ταμειακές ροές, επενδύσεις, απόδοση των επενδύσεων και ικανότητα άντλησης κεφαλαίων

- (208) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η κερδοφορία, οι ταμειακές ροές, οι επενδύσεις και η απόδοση των επενδύσεων των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος εξελίχθηκαν ως εξής:

Πίνακας 10

Κερδοφορία, ταμειακές ροές, επενδύσεις και απόδοση των επενδύσεων

	2018	2019	2020	Περίοδος της έρευνας επανεξέτασης
Κερδοφορία των πωλήσεων στην Ένωση σε μη συνδεδεμένους πελάτες (% του κύκλου εργασιών πωλήσεων)	16,1	- 2,8	- 14,7	- 3,1

⁽⁷⁰⁾ Αυτό επιβεβαιώθηκε επίσης στην αρχική έρευνα, βλ. αιτιολογική σκέψη 136 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/181.

⁽⁷¹⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/181, αιτιολογική σκέψη 136.

Δείκτης (2018 = 100)	100	- 17	- 92	- 20
Ταμειακές ροές (EUR)	1 197 337 649	1 024 735 660	744 992 480	822 335 704
Δείκτης (2018 = 100)	100	86	62	69
Επενδύσεις (EUR)	65 866 851	75 059 376	61 159 498	72 616 722
Δείκτης (2018 = 100)	100	114	93	110
Απόδοση επενδύσεων	5 %	0 %	- 3 %	- 1 %
Δείκτης (2018 = 100)	100	- 8	- 69	- 12

Πηγή: Ενωσιακοί παραγωγοί του δείγματος.

- (209) Η Επιτροπή προσδιόρισε την κερδοφορία των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος εκφράζοντας το καθαρό προ φόρων κέρδος των πωλήσεων του ομοειδούς προϊόντος σε μη συνδεδεμένους πελάτες εντός της Ένωσης ως ποσοστό του κύκλου εργασιών των εν λόγω πωλήσεων.
- (210) Λόγω της επιβολής των μέτρων αντιντάμπινγκ, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής είχε μπορέσει να βελτιώσει την κερδοφορία του από την περίοδο της αρχικής έρευνας και μάλιστα να υπερβεί τον στόχο κερδοφορίας που είχε τεθεί στην εν λόγω έρευνα ⁽⁷²⁾. Ωστόσο, μετά την κορύφωση του 2018, η μείωση της ενωσιακής κατανάλωσης στην ελεύθερη αγορά σε συνδυασμό με τη μείωση των τιμών πώλησης κατά τα επόμενα έτη, όπως φαίνεται στον πίνακα 7 ανωτέρω, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του μοναδιαίου κόστους παραγωγής σε επίπεδο υψηλότερο από τη μέση τιμή πώλησης. Η μείωση της κατανάλωσης CRF στην Ένωση δεν επέτρεψε στον ενωσιακό κλάδο παραγωγής να καθορίσει τις τιμές πώλησης σε επίπεδο που θα κάλυπτε τουλάχιστον το κόστος παραγωγής.
- (211) Οι καθαρές ταμειακές ροές είναι η ικανότητα των ενωσιακών παραγωγών να αυτοχρηματοδοτούν τις δραστηριότητές τους. Η τάση των καθαρών ταμειακών ροών εξελίχθηκε σε μεγάλο βαθμό παράλληλα με την κερδοφορία, δηλαδή κορυφώθηκε το 2018 πριν μειωθεί σημαντικά το 2019 και το 2020, παρότι ανέκαμψε κάπως κατά την περίοδο της έρευνας, αλλά εξακολουθούσε να βρίσκεται κάτω από τα επίπεδα του 2018 και του 2019.
- (212) Η απόδοση των επενδύσεων είναι το κέρδος ως ποσοστό της καθαρής λογιστικής αξίας των επενδύσεων. Ενώ οι επενδύσεις αυξήθηκαν συνολικά κατά την εξεταζόμενη περίοδο, κατά τη διάρκεια του 2020 και της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης παρέμειναν κάτω από το επίπεδο του 2019. Η απόδοση των επενδύσεων εξελίχθηκε αρνητικά και ακολούθησε την ίδια τάση με εκείνη της κερδοφορίας.

4.5. Συμπέρασμα σχετικά με τη ζημία

- (213) Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, όλοι οι μακροοικονομικοί δείκτες, όπως η παραγωγή, η χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας, ο όγκος πωλήσεων στην αγορά της Ένωσης (τόσο στη δέσμια όσο και στην ελεύθερη αγορά), το μερίδιο αγοράς, η απασχόληση και η παραγωγικότητα, παρουσίασαν αρνητική τάση. Ομοίως, οι περισσότεροι μικροοικονομικοί δείκτες, όπως οι τιμές πώλησης στην ελεύθερη αγορά της Ένωσης, το κόστος παραγωγής, η κερδοφορία, τα τελικά αποθέματα, οι ταμειακές ροές και η απόδοση των επενδύσεων, παρουσίασαν αρνητική τάση κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Μόνο οι επενδύσεις παρουσίασαν θετική τάση.

⁽⁷²⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/1328.

- (214) Παρόλο που ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής κατάφερε να αυξήσει τις τιμές κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, εξακολουθούσε να έχει αρνητικό περιθώριο κέρδους της τάξης του $-3,1\%$ κατά την ίδια περίοδο. Οι ταμειακές ροές και η απόδοση των επενδύσεων επιδεινώθηκαν επίσης, γεγονός που καθιστά πιο δύσκολη για τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής την άντληση κεφαλαίων και την ανάπτυξη.
- (215) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, έως το 2018, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής είχε ανακάμψει από προηγούμενη σημαντική ζημία κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 5 του βασικού κανονισμού, την οποία προκάλεσαν οι εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ από την Κίνα και τη Ρωσία. Ωστόσο, κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η εικόνα της ζημίας επιδεινώθηκε και ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής επανήλθε σε οικονομικά ευάλωτη και ζημιολογική κατάσταση κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης.
- (216) Μετά την κοινοποίηση, η ρωσική κυβέρνηση διαφώνησε με το συμπέρασμα της Επιτροπής όσον αφορά την κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Σύμφωνα με τη ρωσική κυβέρνηση, η κατάσταση βελτιώθηκε κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, με εξαίρεση το μοναδιαίο κόστος παραγωγής.
- (217) Ωστόσο, μολονότι είναι αλήθεια ότι ορισμένοι δείκτες ζημίας βελτιώθηκαν κάπως μεταξύ του 2020 και της περιόδου της έρευνας επανεξέτασης, όπως επισημαίνεται στην ανάλυση ανωτέρω (για παράδειγμα στις αιτιολογικές σκέψεις 193 ή 211), οι δείκτες έδειξαν επιδείνωση κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Ωστόσο, η βελτίωση που παρατηρήθηκε κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης δεν ήταν αρκετή για να βγάλει τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής από την οικονομικά ευάλωτη κατάσταση που αντιμετώπιζε από το 2018. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή απέρριψε τον ισχυρισμό αυτό.
- (218) Λόγω των αμελητέων επιπέδων εισαγωγών από τις οικείες χώρες καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εισαγωγές από την Κίνα και τη Ρωσία δεν θα μπορούσαν να έχουν προκαλέσει τη ζημία που υπέστη ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής.
- (219) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εξέτασε περαιτέρω την πιθανότητα επανάληψης της ζημίας που προκλήθηκε αρχικά από τις εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ από την Κίνα και τη Ρωσία, αν καταργηθούν τα μέτρα.

5. ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΖΗΜΙΑΣ

- (220) Στην αιτιολογική σκέψη 215, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο ενωσιακός κλάδος βρισκόταν σε οικονομικά ευάλωτη κατάσταση κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Η Επιτροπή κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα, στην αιτιολογική σκέψη 218, ότι η ζημία που υπέστη ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης δεν θα μπορούσε να έχει προκληθεί από τις εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ από την Κίνα και τη Ρωσία λόγω του πολύ περιορισμένου όγκου τους. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αξιολόγησε, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του βασικού κανονισμού, αν υπάρχει πιθανότητα επανάληψης της ζημίας που προκάλεσαν οι εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ από την Κίνα και τη Ρωσία, αν επιτραπεί η λήξη ισχύος των μέτρων.
- (221) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέτασε την παραγωγική ικανότητα και την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στις οικείες χώρες, τη σχέση μεταξύ των τιμών εξαγωγής σε τρίτες χώρες και του επιπέδου τιμών στην Ένωση, καθώς και τον αντίκτυπο των δυνητικών εισαγωγών και των επιπέδων τιμών των εν λόγω εισαγωγών από τις χώρες αυτές στην κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής σε περίπτωση λήξης της ισχύος των μέτρων.

5.1. Πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στην Κίνα και τη Ρωσία και ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης

- (222) Όπως περιγράφεται ήδη στα τμήματα 3.1.11.2 και 3.2.3.2, οι παραγωγοί-εξαγωγείς στην Κίνα και στη Ρωσία έχουν σημαντική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, η οποία συνδυαστικά υπερβαίνει σημαντικά τους τρέχοντες όγκους παραγωγής και την εσωτερική ζήτηση στις χώρες αυτές. Η εν λόγω πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή του υπό επανεξέταση προϊόντος προς εξαγωγή στην Ένωση σε περίπτωση που επιτρεπόταν η λήξη ισχύος των μέτρων. Οι ποσότητες που θα μπορούσαν να εξαχθούν από τους Κινέζους και τους Ρώσους παραγωγούς-εξαγωγείς είναι σημαντικές σε σύγκριση με το μέγεθος της αγοράς της Ένωσης. Πράγματι, η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα αντιστοιχεί σε τιμή υπερδιπλάσια της συνολικής ενωσιακής κατανάλωσης στην ελεύθερη αγορά κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης.

- (223) Όπως περιγράφεται στα τμήματα 3.1.11.1 και 3.2.3.1, οι Κινέζοι και οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς εξήγαν στις κύριες τρίτες αγορές τους σε τιμές σημαντικά χαμηλότερες από την κανονική αξία, όπως καθορίστηκε, οι οποίες, επιπλέον, ήταν χαμηλότερες από τις μέσες τιμές πώλησης(-στόχους) των ενωσιακών παραγωγών στην αγορά της Ένωσης κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Ως εκ τούτου, λαμβανομένου υπόψη του επιπέδου τιμών των εξαγωγών από την Κίνα και τη Ρωσία σε άλλες τρίτες αγορές, οι εξαγωγές στην Ένωση είναι δυνητικά πολύ πιο ελκυστικές για τους εξαγωγείς από αυτές τις χώρες. Συνεπώς, μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι, σε περίπτωση κατάργησης των μέτρων, οι Ρώσοι και οι Κινέζοι παραγωγοί-εξαγωγείς θα αρχίσουν εκ νέου να εξάγουν στην Ένωση μεγάλους όγκους του υπό επανεξέταση προϊόντος. Η πρόβλεψη αυτή ενισχύεται περαιτέρω από τη διαθεσιμότητα σημαντικής πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στην Κίνα και τη Ρωσία. Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 167, παρόλο που επί του παρόντος απαγορεύονται οι εισαγωγές στην Ένωση ορισμένων προϊόντων χάλυβα που εξάγονται από τη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων των CRF ⁽⁷³⁾, είναι πιθανό αυτό να πρόκειται για προσωρινό μέτρο και δεν υπάρχει τρόπος να προβλεφθεί η διάρκειά του σε σχέση με τη διάρκεια της παράτασης των ισχυρών μέτρων. Ως εκ τούτου, δεν επηρεάζει τα συμπεράσματα σχετικά με την ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης.
- (224) Οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς ισχυρίστηκαν ότι, στην αίτησή της, η αιτούσα υπερεκτίμησε την ελκυστικότητα της αγοράς της Ένωσης όσον αφορά τη Ρωσία. Σύμφωνα με τις ρωσικές εταιρείες, εάν αύξαναν τις εξαγωγές τους σε τρίτες χώρες, οι εξαγωγές αυτές θα προορίζονταν μάλλον για τους προτιμησιακούς εμπορικούς εταίρους της Ρωσίας παρά για την Ένωση. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται και η αιτούσα, δεν υπάρχει λόγος να χρησιμοποιηθεί η ρωσική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα για την αύξηση των εξαγωγών προς τους προτιμησιακούς εμπορικούς εταίρους της Ρωσίας. Πράγματι, επί του παρόντος, οι εν λόγω εξαγωγές επωφελούνται ήδη από δασμό 0 %, οπότε ήδη από τώρα θα μπορούσαν να πραγματοποιούνται αδασιολόγητες. Αντίθετα, οι εξαγωγές προς την Ένωση υπόκεινται επί του παρόντος σε δασμούς και η σύγκριση των ρωσικών και των κινεζικών τιμών σε τρίτες χώρες συν τον ενωσιακό δασμό αντανάμπινγκ δεν θα είχε ως αποτέλεσμα την υποτιμολόγηση της τιμής-στόχου, ενώ η κατάργηση του δασμού αντανάμπινγκ θα είχε το αποτέλεσμα αυτό. Ως εκ τούτου, δεν είναι πειστικό να υποστηρίζεται ότι οι εξαγωγές προς αυτούς τους εμπορικούς εταίρους θα αυξάνονταν, καθώς δεν είχαν εντοπίσει καμία αλλαγή που θα μπορούσε να επέλθει από τώρα έως το προβλέψιμο μέλλον η οποία θα αύξανε τις εξαγωγές από τη Ρωσία προς τις χώρες αυτές. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή απέρριψε τον ισχυρισμό των Ρώσων εξαγωγέων.
- (225) Μετά την κοινοποίηση, οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς και η ρωσική κυβέρνηση ισχυρίστηκαν ότι δεν υπήρχε πιθανότητα επανάληψης του ζημιογόνου ντάμπινγκ από τις ρωσικές εισαγωγές. Σύμφωνα με την άποψη των εν λόγω μερών, «η ενωσιακή νομοθεσία και πρακτική αποδεικνύουν ότι οι κυρώσεις της ΕΕ αποτελούν μακροπρόθεσμο μέσο πολιτικής», ενώ «τα μέτρα αντανάμπινγκ της ΕΕ δεν έχουν προκαθορισμένη διάρκεια ισχύος» ⁽⁷⁴⁾. Οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς ισχυρίστηκαν ότι δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι οι κυρώσεις κατά της Ρωσίας πρόκειται να χαλαρώσουν ή να αρθούν. Ωστόσο, ακόμα και σε περίπτωση άρσης των κυρώσεων, η αγορά της ΕΕ δεν είναι ελκυστική για τους Ρώσους εξαγωγείς «εξαιτίας των υψηλών κινδύνων εισαγωγής αυστηρών εμπορικών περιορισμών».
- (226) Όπως αναφέρεται και στις αιτιολογικές σκέψεις 165 και 166, δεν υποβλήθηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν για ποιο λόγο η ενωσιακή αγορά θα ήταν λιγότερη ελκυστική για τους Ρώσους εξαγωγείς στην περίπτωση που δεν θα υπήρχαν κυρώσεις. Επιπλέον, στις αιτιολογικές σκέψεις 172, 223 και 248 του παρόντος κανονισμού εξηγείται για ποιο λόγο η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι κυρώσεις δεν μπορούν να επηρεάσουν τα συμπεράσματα στην παρούσα διαδικασία. Ως εκ τούτου, οι ισχυρισμοί αυτοί απορρίφθηκαν.

5.2. Επιπτώσεις στην κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής

- (227) Για να καθοριστεί ο τρόπος με τον οποίο οι εισαγωγές από την Κίνα και τη Ρωσία θα επηρεάσουν τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής σε περίπτωση λήξης της ισχύος των μέτρων, η Επιτροπή προέβη σε ανάλυση προοπτικών και σε συγκριτική ανάλυση των τιμών αν δεν εφαρμόζονταν τα μέτρα αντανάμπινγκ.
- (228) Λόγω της έλλειψης συνεργασίας από τους παραγωγούς-εξαγωγείς στις οικείες χώρες σε συνδυασμό με τις πολύ χαμηλές ποσότητες που εισήχθησαν στην Ένωση από τις χώρες αυτές, δεν κατέστη δυνατό να καθοριστούν αξιόπιστες τιμές εισαγωγής κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί ουσιαστικός υπολογισμός της υποτιμολόγησης στη βάση αυτή. Υπό αυτές τις συνθήκες, για να εκτιμηθεί η πιθανή τιμή στην οποία θα

⁽⁷³⁾ Βλέπε κανονισμό (ΕΕ) 2022/428 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία.

⁽⁷⁴⁾ Σύμφωνα με τους Ρώσους παραγωγούς-εξαγωγείς, οποιοδήποτε μέτρο αντανάμπινγκ «πρέπει να καταργείται όταν παύουν να ισχύουν οι συνθήκες στις οποίες βασίστηκε η επιβολή του» ενώ η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα μέτρα αντανάμπινγκ «ως μακροπρόθεσμο μέσο εμπορικής άμυνας».

πωλούσαν οι Κινέζοι και οι Ρώσοι παραγωγόι κατά τις εξαγωγές τους στην αγορά της Ένωσης, η Επιτροπή προέβη σε σύγκριση τιμών μεταξύ της μέσης τιμής (εκ του εργοστασίου) των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος με την αντίστοιχη μέση σταθμισμένη τιμή του υπό επανεξέταση προϊόντος κατά την εξαγωγή του σε τρίτες χώρες ⁽⁷⁵⁾ από την Κίνα και τη Ρωσία.

- (229) Το αποτέλεσμα της σύγκρισης εκφράστηκε ως ποσοστό του κύκλου εργασιών των ενωσιακών παραγωγών του δείγματος κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Παρατηρήθηκε διαφορά τιμής σχεδόν 13 % για τη Ρωσία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι ρωσικές τιμές θα είναι χαμηλότερες από τις ενωσιακές τιμές σε παρόμοιο επίπεδο στην αγορά της Ένωσης, εάν επιτραπεί η λήξη της ισχύος των μέτρων.
- (230) Από την ίδια σύγκριση για την Κίνα διαπιστώθηκε ότι οι τιμές εξαγωγής από την Κίνα σε τρίτες χώρες δεν ήταν χαμηλότερες από τις ενωσιακές τιμές. Ωστόσο, από περαιτέρω ανάλυση προέκυψε ότι οι εν λόγω τιμές εξακολουθούσαν να είναι χαμηλότερες από την τιμή-στόχο της Ένωσης. Με τη χρήση του ίδιου στόχου κερδοφορίας με την αρχική έρευνα (9,9 %) ⁽⁷⁶⁾, διαπιστώθηκε ότι οι εισαγωγές από την Κίνα στο επίπεδο των κινεζικών τιμών εξαγωγής σε τρίτες χώρες ήταν κατά 10 % χαμηλότερες από την τιμή-στόχο της Ένωσης. Επομένως, είναι πιθανό οι εισαγωγές από την Κίνα να προκαλέσουν ζημία εάν δεν διατηρηθούν τα μέτρα.

5.3. Συμπέρασμα

- (231) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η έλλειψη μέτρων θα οδηγήσει κατά πάσα πιθανότητα σε σημαντική αύξηση των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ από την Κίνα και τη Ρωσία σε ζημιολύγες τιμές, με αποτέλεσμα να επαναληφθεί πιθανώς η σημαντική ζημία.

6. ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

- (232) Σύμφωνα με το άρθρο 21 του βασικού κανονισμού, η Επιτροπή εξέτασε αν η διατήρηση των υφιστάμενων μέτρων αντανάμπινγκ αντικείται σαφώς στο συμφέρον της Ένωσης στο σύνολό της. Ο προσδιορισμός του συμφέροντος της Ένωσης βασίστηκε στην εκτίμηση όλων των διαφόρων εμπλεκόμενων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων των συμφερόντων του ενωσιακού κλάδου παραγωγής, των εισαγωγέων και των χρηστών.

6.1. Συμφέρον του ενωσιακού κλάδου παραγωγής

- (233) Ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής βρίσκεται σε 14 κράτη μέλη (Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σλοβακική Δημοκρατία, Φινλανδία και Σουηδία). Απασχολεί περισσότερους από 9 000 εργαζομένους σε σχέση με το υπό επανεξέταση προϊόν.
- (234) Παρότι τα ισχύοντα μέτρα αντανάμπινγκ εμπόδισαν σε μεγάλο βαθμό την είσοδο, στην αγορά της Ένωσης, εισαγωγών που αποτελούσαν αντικείμενο ντάμπινγκ από τη Ρωσία και την Κίνα, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής βρισκόταν σε οικονομικά ευάλωτη κατάσταση κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, όπως επιβεβαιώνεται από τις αρνητικές τάσεις των δεικτών ζημίας.
- (235) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα επανάληψης της ζημίας που προκλήθηκε αρχικά από τις εισαγωγές από τις οικείες χώρες, εάν λήξουν τα μέτρα. Η εισροή σημαντικών όγκων εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ από τη Ρωσία και την Κίνα θα επιδεινώνε την ήδη πολύ ευάλωτη οικονομική κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής και θα απειλούσε τη βιωσιμότητά του.
- (236) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διατήρηση των μέτρων αντανάμπινγκ κατά της Ρωσίας και της Κίνας είναι προς το συμφέρον του ενωσιακού κλάδου παραγωγής.

6.2. Συμφέρον των χρηστών και των μη συνδεδεμένων εισαγωγέων

- (237) Η Επιτροπή επικοινωνήσε με όλους τους γνωστούς χρήστες και τους μη συνδεδεμένους εισαγωγείς. Κανένας χρήστης ούτε μη συνδεδεμένος εισαγωγέας αναγγέλθηκε και συνεργάστηκε στην παρούσα έρευνα, υποβάλλοντας απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο.

⁽⁷⁵⁾ Η τιμή αυτή καθορίστηκε σε επίπεδο CIF, όπως αναφέρεται στην GTA (<https://www.gtis.com/gta/>), με τις κατάλληλες προσαρμογές για να ληφθούν υπόψη τα έξοδα μετά την εισαγωγή.

⁽⁷⁶⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/1328, αιτιολογική σκέψη 156.

- (238) Ένας μη συνδεδεμένος εισαγωγέας, η Dufenco S.A, και ένας χρήστης, η ATS SA, υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας. Σύμφωνα με την Dufenco S.A, οι τιμές του χάλυβα έχουν αυξηθεί σημαντικά, με αποτέλεσμα να έχουν δημιουργηθεί ελλείψεις στην αλυσίδα εφοδιασμού. Η ρωσική κυβέρνηση επισήμανε επίσης ότι οι ενωσιακοί χρήστες και καταναλωτές πλήττονται από την απότομη αύξηση των τιμών των CRF. Η ATS SA και οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς αναφέρονται στην αύξηση των τιμών κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021, η οποία, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους, έχει ζημιώσει τους χρήστες και τους καταναλωτές CRF. Επιπλέον, τα μέρη ισχυρίστηκαν ότι τα υφιστάμενα μέτρα διασφάλισης στις εισαγωγές προϊόντων χάλυβα αποτελούν αυτοτελές μέσο εμπορικής προστασίας που συμβάλλει στην αύξηση των τιμών και στην ανισορροπία ζήτησης-προσφοράς ⁽⁷⁾.
- (239) Στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα διασφάλισης βασίζονται σε διαφορετικό σκεπτικό και έχουν διαφορετικό στόχο απ' ό,τι τα μέτρα αντανάμπινγκ. Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 132 ανωτέρω, τα μέτρα διασφάλισης δεν επαρκούν για την προστασία της αγοράς της Ένωσης από σημαντικές ποσότητες εισαγωγών σε τιμές ντάμπινγκ. Επιπλέον, τα στοιχεία που υπέβαλε η Dufenco S.A προς επίρρωση της δήλωσής της χρονολογούνται από τον Απρίλιο και τον Ιούλιο του 2021 και καλύπτουν τις τάσεις που παρατηρήθηκαν κατά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Όπως έδειξε η ανάλυση στο τμήμα 4.4.2 ανωτέρω, η χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας του ενωσιακού κλάδου παραγωγής ήταν μόλις 68 % κατά την ίδια περίοδο, ενώ οι τιμές πώλησής του ήταν σχετικά χαμηλές. Αυτό δείχνει ότι υπάρχει μεγάλο περιθώριο για αύξηση της παραγωγής σε ανταγωνιστικές τιμές.
- (240) Ούτε η ATS SA ούτε οι Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς δεν προσκόμισαν αποδεικτικά στοιχεία για να τεκμηριώσουν τις δηλώσεις που διατύπωσαν στις παρατηρήσεις τους. Όπως φαίνεται από την ανάλυση στο τμήμα 4.4.3, τα στοιχεία για την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης, η οποία περιλαμβάνει το πρώτο εξάμηνο του 2021, δεν επιβεβαίωσαν τις δηλώσεις της ATS SA Στην πραγματικότητα, οι τιμές του ενωσιακού κλάδου παραγωγής δεν ήταν ασυνήθιστα υψηλές. Αντιστοιχούσαν σε επίπεδο χαμηλότερο από το μοναδιαίο κόστος και ήταν ακόμη και χαμηλότερες από τις τιμές εξαγωγής ορισμένων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένης της Κίνας, καθώς και από την τιμή-στόχο του ενωσιακού κλάδου παραγωγής.
- (241) Δεδομένου ότι κανένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 238 ούτε κανένας άλλος χρήστης ή μη συνδεδεμένος εισαγωγέας δεν υπέβαλε απάντηση στο ερωτηματολόγιο ή οποιαδήποτε άλλη πληροφορία εκτός από τις προαναφερθείσες παρατηρήσεις, η Επιτροπή δεν διέθετε επαρκείς πληροφορίες για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η συνέχιση των μέτρων θα ήταν επιζήμια για το συμφέρον των χρηστών ή των εισαγωγέων.

6.3. Συμπέρασμα σχετικά με το συμφέρον της Ένωσης

- (242) Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν επιτακτικοί λόγοι που να άπτονται του συμφέροντος της Ένωσης για τη μη διατήρηση των υφιστάμενων μέτρων στις εισαγωγές του υπό επανεξέταση προϊόντος καταγωγής Ρωσίας και Κίνας.

7. ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ/ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

- (243) Τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς και ένας χρήστης (ATS SA) ισχυρίστηκαν ότι τα ισχύοντα μέτρα θα πρέπει να ανασταλούν. Επιπλέον, ακόμη και πριν από την έναρξη της έρευνας επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων, ένας μη συνδεδεμένος εισαγωγέας εγκατεστημένος στο Ηνωμένο Βασίλειο (η Stemcor London Limited) είχε επίσης διατυπώσει παρόμοιο ισχυρισμό.
- (244) Τα επιχειρήματα που προέβαλαν τα διάφορα μέρη αφορούσαν την εικαζόμενη πρόσφατη υψηλή αύξηση των τιμών στην Ένωση από το τέλος του 2020, τη μείωση των εισαγωγών CRF από τις οικείες χώρες και την εικαζόμενη ανισορροπία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς. Τα αποδεικτικά και άλλα στοιχεία που υποβλήθηκαν προς επίρρωση αυτών των επιχειρημάτων, αν και περιορισμένα, αφορούσαν σχεδόν εξολοκλήρου μια χρονική περίοδο που καλύπτεται από την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Κανένα από τα μέρη δεν υπέβαλε στοιχεία σχετικά με την περίοδο μετά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης ή στοιχεία μελλοντικών προβλέψεων για να στηρίξει τα επιχειρήματά του, με εξαίρεση στοιχεία σχετικά με τις ενωσιακές τιμές πώλησης κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 και την αναφορά ήπιας πτωτικής τάσης στο τέλος του 2021. Οι τρεις Ρώσοι παραγωγοί-εξαγωγείς ισχυρίστηκαν ότι «η αναλυτική πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων της αγοράς κατά την περίοδο 2022-2023 θα ήταν αμφίβολη και θα προέβλεπε μεγάλο αριθμό εναλλακτικών, ακόμη και αντιφατικών σεναρίων. Ακόμη και οι πιο σύνθετοι οικονομικοί δείκτες δεν μπορούν να ρίξουν φως στις μελλοντικές εξελίξεις». Ως εκ τούτου, στο παρόν στάδιο, είναι δύσκολο να συναχθεί οποιοδήποτε συμπέρασμα στη βάση αυτή σχετικά με την ύπαρξη προσωρινής μεταβολής των συνθηκών της αγοράς.

⁽⁷⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/978 της Επιτροπής, της 23ης Ιουνίου 2022, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159 για την επιβολή οριστικού μέτρου διασφάλισης όσον αφορά τις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων χάλυβα (ΕΕ L 167 της 24.6.2022, σ. 58).

- (245) Η Επιτροπή υπενθύμισε εν προκειμένω ότι το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού προβλέπει ότι, για την προστασία των συμφερόντων της Ένωσης, είναι δυνατό να ανασταλούν τα μέτρα αντιντάμπινγκ αν οι συνθήκες της αγοράς αλλάξουν προσωρινά σε βαθμό που καθίσταται απίθανη η επανάληψη της ζημίας συνεπεία της αναστολής αυτής.
- (246) Όσον αφορά το δεύτερο στοιχείο, και όπως αναφέρεται στα τμήματα ανωτέρω σχετικά με τη ζημία, την επανάληψη της ζημίας και το συμφέρον της Ένωσης (αιτιολογική σκέψη 174 και επόμενες), η Επιτροπή επισήμανε ότι ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής εξακολουθούσε να βρίσκεται σε ευάλωτη κατάσταση κατά τη διάρκεια της ΠΕΕ και ότι, σε κάθε περίπτωση, υπήρχε μεγάλη πιθανότητα να επαναληφθεί η σημαντική ζημία που προκλήθηκε αρχικά από τις εισαγωγές που αποτελούσαν αντικείμενο ντάμπινγκ από την Κίνα και τη Ρωσία σε ζημιολογικές τιμές σε περίπτωση λήξης της ισχύος των μέτρων. Επιπλέον, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν υπάρχουν επιτακτικοί λόγοι που να άπτονται του συμφέροντος της Ένωσης για τη μη διατήρηση των μέτρων. Ως εκ τούτου, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να καταλήξει, στο στάδιο αυτό, στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω ζημία είναι απίθανο να επαναληφθεί συνεπεία της αναστολής και ότι θα ήταν προς το συμφέρον της Ένωσης να αναστείλει τα μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή απέρριψε τον ισχυρισμό. Η Επιτροπή επιφυλάχθηκε του δικαιώματός της να εξετάσει περαιτέρω την ανάγκη αναστολής των μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού σε εύθετο χρόνο.
- (247) Επιπλέον, ο όμιλος NLMK, ο όμιλος Severstal και ο όμιλος MMK ισχυρίστηκαν ότι, επειδή οι προμήθειες ρωσικών CRF στην Ένωση διακόπηκαν πλήρως λόγω των κυρώσεων, δεν υπήρχε νομική βάση για τη διατήρηση των μέτρων ούτε ως αποτέλεσμα της υπό εξέλιξη επανεξέτασης ενόψει της λήξης ισχύος των μέτρων ούτε κατά τη διάρκεια της νόμιμης περιόδου εφαρμογής των μέτρων. Οι παραγωγοί-εξαγωγείς ισχυρίστηκαν ότι ο ριζικός αναπροσανατολισμός των εμπορικών ροών που επήλθε από τις εν λόγω κυρώσεις ήταν διαρκούς χαρακτήρα. Σύμφωνα με το επιχείρημα αυτό, τα μέτρα δεν θα εξυπηρετούσαν τον σκοπό τους, δηλαδή την προστασία του ενωσιακού κλάδου παραγωγής και της αγοράς από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές από ξένους εξαγωγείς, και, ως εκ τούτου, δεν είναι αναγκαία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 1 του βασικού κανονισμού.
- (248) Η Επιτροπή επισήμανε ότι, μετά την έναρξη της έρευνας, λόγω της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας, η Ένωση επέβαλε διαδοχικές δεσμευτικές κυρώσεις κατά της Ρωσίας, οι οποίες επηρέασαν επίσης τα προϊόντα χάλυβα και/ή τις εταιρείες χάλυβα που παράγουν και εξαγωγή το υπό επανεξέταση προϊόν μετά την περίοδο της έρευνας επανεξέτασης. Ωστόσο, σε αντίθεση με τον ισχυρισμό των παραγωγών-εξαγωγέων, η τρέχουσα κατάσταση δεν μπορεί να θεωρηθεί διαρκούς χαρακτήρα. Πράγματι, όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 167 και 172, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι κυρώσεις δεν μπορούν να επηρεάσουν τα συμπεράσματά της στην παρούσα διαδικασία. Ειδικότερα, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, παρά τις ισχύουσες κυρώσεις, τα μέτρα εξακολουθούν να είναι αναγκαία κατά την έννοια του άρθρου 11 παράγραφοι 1 και 2 του βασικού κανονισμού.

8. ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΝΤΑΜΠΙΝΓΚ

- (249) Με βάση τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η Επιτροπή σχετικά με την επανάληψη του ντάμπινγκ, την επανάληψη της ζημίας και το συμφέρον της Ένωσης, τα μέτρα αντιντάμπινγκ για τα CRF από τη Ρωσία και την Κίνα θα πρέπει να διατηρηθούν.
- (250) Είναι αναγκαίο να προβλεφθούν ειδικά μέτρα για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή των ατομικών δασμών αντιντάμπινγκ. Οι εταιρείες με ατομικούς δασμούς αντιντάμπινγκ πρέπει να προσκομίζουν έγκυρο εμπορικό τιμολόγιο στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών. Το τιμολόγιο πρέπει να είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού. Οι εισαγωγές που δεν συνοδεύονται από τέτοιο τιμολόγιο θα πρέπει να υπόκεινται στον δασμό αντιντάμπινγκ που ισχύει για «όλες τις άλλες εταιρείες».
- (251) Μολονότι η προσκόμιση του εν λόγω τιμολογίου είναι απαραίτητη για την εφαρμογή από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών των ατομικών συντελεστών αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές, το εν λόγω τιμολόγιο δεν αποτελεί το μόνο στοιχείο που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι τελωνειακές αρχές. Πράγματι, οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών, ακόμα και αν τους υποβληθεί τιμολόγιο το οποίο πληροί όλες τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού, οφείλουν να διενεργούν τους δικούς τους συνηθισμένους ελέγχους και μπορούν, όπως και σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, να απαιτούν πρόσθετα έγγραφα (έγγραφα αποστολής κ.λπ.) για την επαλήθευση της ακρίβειας των στοιχείων που περιέχονται στη δήλωση και να διασφαλίζουν ότι η συνακόλουθη εφαρμογή του χαμηλότερου δασμολογικού συντελεστή είναι δικαιολογημένη, σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία.

- (252) Σε περίπτωση σημαντικής αύξησης του όγκου των εξαγωγών μίας από τις εταιρείες που επωφελούνται από τους χαμηλότερους συντελεστές ατομικού δασμού μετά την επιβολή των οικείων μέτρων, η εν λόγω αύξηση του όγκου των εξαγωγών θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συνιστά από μόνη της μεταβολή των τρόπων διεξαγωγής εμπορικών συναλλαγών λόγω της επιβολής μέτρων κατά την έννοια του άρθρου 13 παράγραφος 1 του βασικού κανονισμού. Σε τέτοια περίπτωση, και με την επιφύλαξη της τήρησης των σχετικών όρων, είναι δυνατό να κινηθεί έρευνα κατά της καταστρατήγησης. Στο πλαίσιο της εν λόγω έρευνας θα ήταν δυνατό, μεταξύ άλλων, να εξεταστούν η ανάγκη κατάργησης του ατομικού δασμολογικού συντελεστή (ή συντελεστών) και η συνακόλουθη επιβολή δασμού σε επίπεδο χώρας.
- (253) Οι ατομικοί δασμολογικοί συντελεστές αντντάμπινγκ για κάθε εταιρεία οι οποίοι καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό εφαρμόζονται αποκλειστικά και μόνο στις εισαγωγές του υπό επανεξέταση προϊόντος καταγωγής των οικείων χωρών, το οποίο παράγεται από τις κατονομαζόμενες νομικές οντότητες. Στις εισαγωγές του υπό επανεξέταση προϊόντος που παράγεται από οποιαδήποτε άλλη εταιρεία μη κατονομαζόμενη ρητώς στο διατακτικό του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των οντοτήτων που συνδέονται με τις ρητώς κατονομαζόμενες, θα πρέπει να εφαρμόζεται ο δασμολογικός συντελεστής που ισχύει για «όλες τις άλλες εταιρείες». Αυτές δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε κανέναν από τους ατομικούς δασμολογικούς συντελεστές αντντάμπινγκ.
- (254) Μια εταιρεία μπορεί να ζητήσει την εφαρμογή αυτών των ατομικών δασμολογικών συντελεστών αντντάμπινγκ σε περίπτωση μεταγενέστερης αλλαγής της επωνυμίας της. Το αίτημα πρέπει να απευθύνεται στην Επιτροπή ⁽⁷⁸⁾. Το αίτημα πρέπει να περιέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες με τις οποίες μπορεί να καταδειχθεί ότι η αλλαγή δεν θίγει το δικαίωμα της εταιρείας να επωφελείται από τον δασμολογικό συντελεστή που εφαρμόζεται σ' αυτήν. Εάν η αλλαγή επωνυμίας της εταιρείας δεν θίγει το δικαίωμά της να επωφελείται από τον δασμολογικό συντελεστή που εφαρμόζεται σ' αυτήν, θα δημοσιεύεται κανονισμός σχετικά με την αλλαγή επωνυμίας στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
- (255) Δυνάμει του άρθρου 109 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁷⁹⁾, για τα ποσά που πρέπει να επιστραφούν σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το επιτόκιο που καταβάλλεται θα πρέπει να είναι εκείνο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά τις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* την πρώτη ημερολογιακή ημέρα κάθε μήνα.
- (256) Με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/159 της Επιτροπής ⁽⁸⁰⁾, η Επιτροπή επέβαλε μέτρο διασφάλισης όσον αφορά ορισμένα προϊόντα χάλυβα, για περίοδο τριών ετών. Με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/1029, το μέτρο διασφάλισης παρατάθηκε έως τις 30 Ιουνίου 2024. Το υπό επανεξέταση προϊόν υπάγεται σε μία από τις κατηγορίες προϊόντων που καλύπτονται από το μέτρο διασφάλισης. Συνεπώς, σε περίπτωση υπέρβασης των δασμολογικών ποσοστώσεων οι οποίες καθορίζονται βάσει του μέτρου διασφάλισης, θα επιβάλλεται στις ίδιες εισαγωγές τόσο ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης όσο και ο δασμός αντντάμπινγκ. Δεδομένου ότι η εν λόγω σώρευση μέτρων αντντάμπινγκ και μέτρων διασφάλισης μπορεί να έχει μεγαλύτερη από την επιθυμητή επίπτωση στο εμπόριο, η Επιτροπή αποφάσισε να αποτρέψει την ταυτόχρονη εφαρμογή του δασμού αντντάμπινγκ και του δασμού για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης για το υπό επανεξέταση προϊόν κατά τη διάρκεια επιβολής του δασμού διασφάλισης.
- (257) Αυτό σημαίνει ότι, σε περίπτωση που ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159 εφαρμόζεται στο υπό επανεξέταση προϊόν και υπερβαίνει το ύψος των δασμών αντντάμπινγκ σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, εισπράττεται μόνο ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159. Κατά την περίοδο ταυτόχρονης εφαρμογής των δασμών διασφάλισης και των δασμών αντντάμπινγκ, αναστέλλεται η είσπραξη των δασμών που επιβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Σε περίπτωση που ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159 εφαρμόζεται στο υπό επανεξέταση προϊόν και το ύψος του είναι χαμηλότερο από το ύψος των δασμών αντντάμπινγκ του παρόντος κανονισμού, εισπράττεται ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159 και επιπλέον η διαφορά μεταξύ του δασμού αυτού και των υψηλότερων δασμών αντντάμπινγκ που επιβάλλονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Το μέρος του ποσού των δασμών αντντάμπινγκ που δεν εισπράττεται αναστέλλεται.

⁽⁷⁸⁾ European Commission, Directorate-General for Trade, Directorate G, Rue de la Loi 170, 1040 Brussels, Βέλγιο.

⁽⁷⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

⁽⁸⁰⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/159 της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 2019, για την επιβολή οριστικών μέτρων διασφάλισης όσον αφορά τις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 31 της 1.2.2019, σ. 27).

(258) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1036,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Επιβάλλεται οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές πλατέων προϊόντων έλασης από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα ή άλλο κραματοποιημένο χάλυβα εκτός από ανοξείδωτο χάλυβα, κάθε πλάτους, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επικαλυμμένα ή επενδυμένα, που έχουν απλώς ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, τα οποία επί του παρόντος υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ ex 7209 15 00 (κωδικός TARIC 7209 15 00 90), 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 91, ex 7209 18 99 (κωδικός TARIC 7209 18 99 90), ex 7209 25 00 (κωδικός TARIC 7209 25 00 90), 7209 26 90, 7209 27 90, 7209 28 90, 7211 23 30, ex 7211 23 80 (κωδικοί TARIC 7211 23 80 19, 7211 23 80 95 και 7211 23 80 99), ex 7211 29 00 (κωδικοί TARIC 7211 29 00 19 και 7211 29 00 99), 7225 50 80 και 7226 92 00, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και Ρωσικής Ομοσπονδίας.

Από τον ορισμό του οικείου προϊόντος εξαιρούνται οι ακόλουθοι τύποι προϊόντων:

- πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα, κάθε πλάτους, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επικαλυμμένα ή επενδυμένα, που έχουν απλώς ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, έστω και περιελιγμένα, κάθε πάχους, ηλεκτρικά,
- πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα, κάθε πλάτους, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επικαλυμμένα ή επενδυμένα, περιελιγμένα, πάχους κατώτερου των 0,35 mm, που έχουν υποστεί ανόπτηση (γνωστά ως «μαύρα ελάσματα»),
- πλατέα προϊόντα έλασης από άλλο κραματοποιημένο χάλυβα, κάθε πλάτους, από πυριτιούχο χάλυβα για ηλεκτρικές εφαρμογές και
- πλατέα προϊόντα έλασης από κραματοποιημένο χάλυβα, που έχουν απλώς ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, από χάλυβα ταχείας κοπής.

2. Οι συντελεστές του οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ που εφαρμόζονται επί της καθαρής, «ελεύθερης στα σύνορα της Ένωσης» τιμής, πριν από την καταβολή δασμού, για το προϊόν που περιγράφεται στην παράγραφο 1 και παράγεται από τις εταιρείες που παρατίθενται κατωτέρω καθορίζονται ως εξής:

Χώρα	Εταιρεία	Δασμός αντιντάμπινγκ (%)	Πρόσθετος κωδικός TARIC
ΛΔΚ	Angang Steel Company Limited, Anshan	19,7	C097
	Tianjin Angang Tiantie Cold Rolled Sheets Co. Ltd., Tianjin	19,7	C098
	Άλλες συνεργαζόμενες εταιρείες που παρατίθενται στο παράρτημα	20,5	
	Όλες οι άλλες εταιρείες	22,1	C999
Ρωσία	Magnitogorsk Iron & Steel Works OJSC, Magnitogorsk	18,7	C099
	PAO Severstal, Cherepovets	34	C100
	Όλες οι άλλες εταιρείες	36,1	C999

3. Η εφαρμογή των ατομικών δασμολογικών συντελεστών που καθορίζονται για τις εταιρείες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 εξαρτάται από την προσκόμιση έγκυρου εμπορικού τιμολογίου στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών, στο οποίο αναγράφεται δήλωση που φέρει ημερομηνία και υπογραφή υπαλλήλου της οντότητας που εκδίδει το τιμολόγιο, με αναφορά του ονόματος και της θέσης του/της, με την ακόλουθη διατύπωση: «Ο/Η υπογεγραμμένος/-η πιστοποιώ ότι (ο όγκος) του (υπό

επανεξέταση προϊόντος) που πωλήθηκε προς εξαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και καλύπτεται από το παρόν τιμολόγιο έχει παραχθεί από την εταιρεία (επωνυμία και διεύθυνση της εταιρείας) (πρόσθετος κωδικός TARIC) στην [οικεία χώρα]. Δηλώνω ότι τα στοιχεία που αναγράφονται στο παρόν τιμολόγιο είναι πλήρη και ακριβή». Αν δεν προσκομιστεί τέτοιο τιμολόγιο, εφαρμόζεται ο δασμός που ισχύει για όλες τις άλλες εταιρείες.

4. Το άρθρο 1 παράγραφος 2 δύναται να τροποποιηθεί προκειμένου να προστεθούν νέοι παραγωγοί-εξαγωγείς από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας και να επιβληθεί σ' αυτούς ο κατάλληλος σταθμισμένος μέσος δασμός αντιντάμπινγκ που εφαρμόζεται στις συνεργαζόμενες εταιρείες οι οποίες δεν συμπεριλήφθηκαν στο δείγμα. Οι νέοι παραγωγοί-εξαγωγείς παρέχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι:

- α) δεν εξήγαγαν τα εμπορεύματα που περιγράφονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, κατά την περίοδο από την 1η Απριλίου 2014 έως τις 31 Μαρτίου 2015) (περίοδος της αρχικής έρευνας)
- β) δεν συνδέονται με εξαγωγή ή παραγωγή που υπόκειται στα μέτρα τα οποία επιβάλλονται με τον παρόντα κανονισμό· και
- γ) είτε πράγματι εξήγαγαν το υπό επανεξέταση προϊόν είτε ανέλαβαν αμετάκλητη συμβατική υποχρέωση να εξαγάγουν σημαντική ποσότητα στην Ένωση μετά τη λήξη της περιόδου της αρχικής έρευνας.

5. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τους τελωνειακούς δασμούς.

Άρθρο 2

1. Σε περίπτωση που ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφο 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159 επιβάλλεται σε πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα ή άλλο κραματοποιημένο χάλυβα εκτός από ανοξείδωτο χάλυβα, κάθε πλάτους, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επικαλυμμένα ή επενδυμένα, που έχουν απλώς ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση και το ύψος του υπερβαίνει το ύψος του δασμού αντιντάμπινγκ που καθορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2, εισπράττεται μόνον ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159.

2. Κατά την περίοδο εφαρμογής της παραγράφου 1, αναστέλλεται η είσπραξη των δασμών που επιβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

3. Σε περίπτωση που ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159 επιβάλλεται σε πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα ή άλλο κραματοποιημένο χάλυβα εκτός από ανοξείδωτο χάλυβα, κάθε πλάτους, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επικαλυμμένα ή επενδυμένα, που έχουν απλώς ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση και το ύψος του είναι χαμηλότερο από το ύψος του δασμού αντιντάμπινγκ που καθορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2, εισπράττεται ο δασμός για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159 και επιπλέον η διαφορά μεταξύ του δασμού αυτού και του υψηλότερου δασμού αντιντάμπινγκ που καθορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2.

4. Το μέρος του ποσού του δασμού αντιντάμπινγκ που δεν εισπράττεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 αναστέλλεται.

5. Οι αναστολές που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 4 περιορίζονται χρονικά στην περίοδο εφαρμογής του δασμού για υπέρβαση της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/159.

Άρθρο 3

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 26 Οκτωβρίου 2022.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κινέζοι συνεργαζόμενοι παραγωγοί-εξαγωγείς που δεν συμπεριλαμβάνονται στο δείγμα:

Χώρα	Επωνυμία	Πρόσθετος κωδικός TARIC
ΛΔΚ	Hesteel Co., Ltd Tangshan Branch, Tangshan	C103
ΛΔΚ	Handan Iron & Steel Group Han-Bao Co., Ltd., Handan	C104
ΛΔΚ	Baoshan Iron & Steel Co., Ltd, Shanghai	C105
ΛΔΚ	Shanghai Meishan Iron & Steel Co., Ltd., Nanjing	C106
ΛΔΚ	BX Steel POSCO Cold Rolled Sheet Co., Ltd, Benxi	C107
ΛΔΚ	Bengang Steel Plates Co., Ltd, Benxi	C108
ΛΔΚ	WISCO International Economic & Trading Co. Ltd, Wuhan	C109
ΛΔΚ	Maanshan Iron & Steel Co., Ltd., Maanshan	C110
ΛΔΚ	Tianjin Rolling-one Steel Co., Ltd., Tianjin	C111
ΛΔΚ	Zhangjiagang Yangtze River Cold Rolled Sheet Co., Ltd., Zhangjiagang	C112
ΛΔΚ	Inner Mongolia Baotou Steel Union Co., Ltd, Baotou City	C113

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2022/2069 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Σεπτεμβρίου 2022

για τη χορήγηση παρέκκλισης στις Κάτω Χώρες σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2022) 6859]

(Το κείμενο στην ολλανδική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης ⁽¹⁾, και ιδίως την παράγραφο 2 τρίτο εδάφιο του παραρτήματος III,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 91/676/ΕΟΚ ορίζει κανόνες για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης.
- (2) Η παράγραφος 2 του παραρτήματος III της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ ορίζει ότι τα κράτη μέλη που προτίθενται να διασπείρουν στο έδαφος ποσότητα κοπριάς μεγαλύτερη από 170 kg αζώτου ανά εκτάριο (ha) πρέπει να καθορίζουν τις ποσότητες έτσι ώστε να μη θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων του άρθρου 1 της εν λόγω οδηγίας. Εάν κράτος μέλος επιτρέψει τη διασπορά διαφορετικής ποσότητας δυνάμει του στοιχείου β) του δεύτερου εδαφίου, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή, η οποία εξετάζει την αιτιολόγηση σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 9 παράγραφος 2.
- (3) Με την απόφαση 2005/880/ΕΚ ⁽²⁾, η Επιτροπή χορήγησε παρέκκλιση που ζητήθηκε από τις Κάτω Χώρες, σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, η οποία αποσκοπεί στο να επιτραπεί η χρήση κοπριάς ζώων βοσκής μέχρι το ανώτατο όριο των 250 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε εκμεταλλεύσεις των οποίων τουλάχιστον το 70 % είναι λειμώνες.
- (4) Με την απόφαση 2010/65/ΕΚ ⁽³⁾, η Επιτροπή τροποποίησε την απόφαση 2005/880/ΕΚ και χορήγησε παρέκκλιση που ζητήθηκε από τις Κάτω Χώρες, σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ, η οποία αποσκοπεί στο να επιτραπεί η χρήση κοπριάς ζώων βοσκής μέχρι το ανώτατο όριο των 250 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε εκμεταλλεύσεις των οποίων τουλάχιστον το 70 % είναι λειμώνες έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013.
- (5) Με την εκτελεστική απόφαση 2014/291/ΕΕ της Επιτροπής ⁽⁴⁾, η οποία έπαψε να ισχύει στις 31 Δεκεμβρίου 2017, χορηγήθηκε παρέκκλιση στις Κάτω Χώρες δυνάμει της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, ώστε να επιτραπεί η χρήση κοπριάς ζώων βοσκής σε εκμεταλλεύσεις των οποίων τουλάχιστον το 80 % είναι λειμώνες μέχρι ανώτατο όριο 230 kg αζώτου ανά εκτάριο και ανά έτος για εκμεταλλεύσεις σε νότια και κεντρικά αμμώδη εδάφη και εδάφη ασβεστούχου πηλού (loess) και μέχρι ανώτατο όριο 250 kg αζώτου ανά εκτάριο και ανά έτος για εκμεταλλεύσεις σε άλλα εδάφη. Το 2016 η παρέκκλιση αφορούσε 19 564 εκμεταλλεύσεις, που αντιστοιχούν στο 47 % της συνολικής καθαρής γεωργικής γης στις Κάτω Χώρες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1.

⁽²⁾ Απόφαση 2005/880/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2005, για τη χορήγηση παρέκκλισης στις Κάτω Χώρες σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 324 της 10.12.2005, σ. 89).

⁽³⁾ Απόφαση 2010/65/ΕΕ της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2010, περί τροποποίησης της απόφασης 2005/880/ΕΚ σχετικά με την έγκριση παρέκκλισης, την οποία ζήτησαν οι Κάτω Χώρες κατ' εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 35 της 6.2.2010, σ. 18).

⁽⁴⁾ Εκτελεστική απόφαση 2014/291/ΕΕ της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 2014, για τη χορήγηση παρέκκλισης στις Κάτω Χώρες σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 148 της 20.5.2014, σ. 88).

- (6) Με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/820 της Επιτροπής⁽⁵⁾, η οποία έπαψε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2020, χορηγήθηκε παρέκκλιση στις Κάτω Χώρες δυνάμει της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, ώστε να επιτραπεί η χρήση κοπριάς ζώων βοσκής σε εκμεταλλεύσεις των οποίων τουλάχιστον το 80 % είναι λειμώνες μέχρι ανώτατο όριο 230 kg αζώτου ανά εκτάριο και ανά έτος για εκμεταλλεύσεις σε νότια και κεντρικά αμμώδη εδάφη και εδάφη ασβεστούχου πηλού (loess) και μέχρι ανώτατο όριο 250 kg αζώτου ανά εκτάριο και ανά έτος για εκμεταλλεύσεις σε άλλα εδάφη. Το 2019 η παρέκκλιση αφορούσε 18 818 εκμεταλλεύσεις, που αντιστοιχούν στο 44,7 % της συνολικής καθαρής γεωργικής γης στις Κάτω Χώρες.
- (7) Με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1073 της Επιτροπής⁽⁶⁾, η οποία έπαψε να ισχύει την 31η Δεκεμβρίου 2021, χορηγήθηκε παρέκκλιση στις Κάτω Χώρες, ώστε να επιτραπεί η χρήση κοπριάς ζώων βοσκής σε εκμεταλλεύσεις των οποίων τουλάχιστον το 80 % είναι λειμώνες μέχρι ανώτατο όριο 230 kg αζώτου ανά εκτάριο και ανά έτος για εκμεταλλεύσεις σε νότια και κεντρικά αμμώδη εδάφη και εδάφη ασβεστούχου πηλού (loess) και μέχρι ανώτατο όριο 250 kg αζώτου ανά εκτάριο και ανά έτος για εκμεταλλεύσεις σε άλλα εδάφη. Η διάρκεια της εν λόγω εκτελεστικής απόφασης περιορίστηκε σε 2 έτη, προκειμένου να δοθεί στις Κάτω Χώρες η δυνατότητα να εφαρμόσουν πλήρως μια ενισχυμένη στρατηγική επιβολής της νομοθεσίας για την πρόληψη της απάτης κατά την εφαρμογή της πολιτικής της χώρας για την κοπριά. Επιπλέον, συμπεριλήφθηκαν πρόσθετοι όροι προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το πλήθος των ζώων δεν θα αυξηθεί και προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές αμμωνίας στη διασπορά κοπριάς.
- (8) Στις 25 Φεβρουαρίου 2022 οι Κάτω Χώρες ζήτησαν νέα παρέκκλιση σύμφωνα με την παράγραφο 2 τρίτο εδάφιο του παραρτήματος III της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ.
- (9) Οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν στοιχεία⁽⁷⁾ σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ τα οποία έδειξαν ότι, για την περίοδο από το 2016 έως το 2019, περίπου στο 14 % των σταθμών παρακολούθησης των υπόγειων υδάτων στις Κάτω Χώρες, οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων ήταν υψηλότερες από 50 mg/l, στο 5 % των σταθμών οι μέσες συγκεντρώσεις κυμαίνονταν μεταξύ 40 και 50 mg/l και στο 73 % των σταθμών ήταν χαμηλότερες από 25 mg/l. Τα στοιχεία έδειξαν επίσης ότι, για την περίοδο 2016–2019, στο 99 % των σταθμών παρακολούθησης των επιφανειακών υδάτων στις Κάτω Χώρες οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων ήταν χαμηλότερες από 50 mg/l ενώ στο 96 % των σταθμών παρακολούθησης οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων ήταν χαμηλότερες από 25 mg/l. Ωστόσο, κατά την περίοδο αναφοράς 2016–2019, το 58 % των γλυκών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 10 % θα καθίσταντο ενδεχομένως ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα.
- (10) Τα εν λόγω στοιχεία, όπως δημοσιεύθηκαν στην έκθεση σχετικά με το άρθρο 10 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ⁽⁸⁾, έδειξαν επίσης σημαντικές διακυμάνσεις μεταξύ των επαρχιών των Κάτω Χωρών και ότι σε ορισμένες επαρχίες των Κάτω Χωρών εντοπίζονται σημεία με έντονη ρύπανση που οφείλεται στις συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων στα υπόγεια ύδατα και με ευτροφισμό. Στο Limburg, στο 36 % των σταθμών υπόγειων υδάτων, οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων ήταν άνω των 50 mg/l και στο 22 % οι τάσεις μεταβολής ήταν αρνητικές, ενώ το 74 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 16 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στο Noord-Brabant το 26 % των σταθμών υπόγειων υδάτων εμφάνισαν μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων άνω των 50 mg/l και το 20 % των σταθμών παρουσίασαν αρνητικές τάσεις μεταβολής, ενώ το 68 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 7 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στη Zeeland το 14 % των σταθμών υπόγειων υδάτων εμφάνισαν μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων άνω των 50 mg/l και το 47 % των σταθμών παρουσίασαν αρνητικές τάσεις μεταβολής, ενώ το 80 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 11 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στη Zuid-Holland το 54 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 17 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στη Noord-Holland το 61 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 19 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στην Utrecht το 24 % των σταθμών υπόγειων υδάτων παρουσίασαν αρνητικές τάσεις μεταβολής στις συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων, ενώ το 43 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 10 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στη Gelderland το 10 % των σταθμών υπόγειων υδάτων εμφάνισαν μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων άνω των 50 mg/l και το 15 % παρουσίασαν αρνητικές τάσεις μεταβολής. Στο Overijssel το 18 % των σταθμών υπόγειων υδάτων εμφάνισαν μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων άνω των 50 mg/l και το 19 % των σταθμών παρουσίασαν αρνητικές τάσεις μεταβολής, ενώ το 67 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 4 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στην Drenthe το 15 % των σταθμών υπόγειων υδάτων εμφάνισαν μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων άνω των 50 mg/l, ενώ το 65 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 9 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στη Friesland το 23 % των σταθμών υπόγειων υδάτων εμφάνισαν αρνητικές τάσεις μεταβολής στις συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων, ενώ το 85 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά. Στο Groningen το 52 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά και το 11 % κινδύνευαν να καταστούν ευτροφικά εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα. Στη Flevoland το 33 % των επιφανειακών υδάτων ήταν ευτροφικά.

⁽⁵⁾ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/820 της Επιτροπής, της 31ης Μαΐου 2018, για τη χορήγηση παρέκκλισης στις Κάτω Χώρες σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 137 της 4.6.2018, σ. 27).

⁽⁶⁾ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1073 της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2020, για τη χορήγηση παρέκκλισης στις Κάτω Χώρες σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 234 της 21.7.2020, σ. 20).

⁽⁷⁾ COM(2021) 1000 και SWD(2021) 1001 μέρος 28.

⁽⁸⁾ COM(2021) 1000 και SWD(2021) 1001 μέρος 28.

- (11) Τα στοιχεία που υπέβαλαν οι Κάτω Χώρες το 2020 και το 2021 με τις εκθέσεις στο πλαίσιο της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1073 έδειξαν αύξηση των συγκεντρώσεων νιτρικών ιόντων στα υπόγεια ύδατα σε περιοχές με εδάφη ασβεστούχου πηλού και με αμμώδη και αργιλώδη εδάφη. Το 2021 στα νότια και ανατολικά της περιοχής των αμμωδών εδαφών η μέση συγκέντρωση νιτρικών ιόντων στο κορυφαίο ένα μέτρο των υπόγειων υδάτων ήταν 67 mg/l. Η εν λόγω τιμή υπερβαίνει την ενωσιακή οριακή τιμή των 50 mg/l. Από το 2017 στο συγκεκριμένο τμήμα της περιοχής των αμμωδών εδαφών η συγκέντρωση νιτρικών ιόντων έχει διπλασιαστεί. Η μέση συγκέντρωση στο βόρειο τμήμα της περιοχής των αμμωδών εδαφών παρέμεινε χαμηλότερη από την ενωσιακή οριακή τιμή, ωστόσο αυξήθηκε σε 37 mg/l το 2021. Στην περιοχή των εδαφών ασβεστούχου πηλού (loess), το 2020 η μέση συγκέντρωση μειώθηκε ελαφρώς σε 57 mg/l, ωστόσο εξακολουθεί να υπερβαίνει την ενωσιακή οριακή τιμή. Στην περιοχή των αργιλωδών εδαφών, οι συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων παρέμειναν σταθερά κάτω από την οριακή τιμή, ωστόσο έχουν αυξηθεί. Στην περιοχή των τυρφοδών εδαφών, οι χαμηλότερες μέσες συγκεντρώσεις που μετρήθηκαν το 2021 ήταν 14 mg/l. Τα στοιχεία έδειξαν επίσης ότι τα ύδατα της ζώνης του ριζικού συστήματος από γεωργικές εκμεταλλεύσεις στο δίκτυο παρακολούθησης παρεκκλίσεων συχνά υπερβαίνουν τα πρότυπα συγκέντρωσης νιτρικών ιόντων, παρότι η μέση τιμή παρέμενε κάτω από τα 50 mg/l.
- (12) Οι Κάτω Χώρες εφαρμόζουν πρόγραμμα δράσης σε ολόκληρη την επικράτεια τους σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 5 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ. Στις 26 Δεκεμβρίου 2021 οι Κάτω Χώρες θέσπισαν νέο πρόγραμμα δράσης για την περίοδο 2022–2025 ⁽⁹⁾ (το 7ο πρόγραμμα δράσης κατά της νιτρορύπανσης), το οποίο περιλαμβάνει πρόσθετα μέτρα για τη μείωση των απωλειών θρεπτικών ουσιών (αζώτου και φωσφόρου) στο περιβάλλον και βασίζεται σε μια περιφερειακά διαφοροποιημένη προσέγγιση ανάλογα με το επίπεδο της ρύπανσης από θρεπτικές ουσίες και τον τύπο του εδάφους. Ωστόσο, η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία διενεργήθηκε στο πλαίσιο της προετοιμασίας του 7ου προγράμματος δράσης κατά της νιτρορύπανσης από την επιστημονική συμβουλευτική επιτροπή προς τις ολλανδικές αρχές (Commissie van Deskundigen Meststoffenwet), διαπίστωσε ότι τα δυνητικά αποτελέσματα του προγράμματος δράσης δεν θα επαρκούσαν για την επίτευξη των στόχων όσον αφορά την ποιότητα των υδάτων. Στις 25 Φεβρουαρίου 2022 οι Κάτω Χώρες εξέδωσαν προσθήκη ⁽¹⁰⁾ στο 7ο πρόγραμμα δράσης κατά της νιτρορύπανσης, που αναφέρεται στο εθνικό πρόγραμμα για τις αγροτικές περιοχές ⁽¹¹⁾, το οποίο καθορίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη φύση, τα ύδατα και το κλίμα, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών αζώτου, με σκοπό την ικανοποίηση των περιβαλλοντικών και κλιματικών απαιτήσεων της Ένωσης. Μέσω της προσθήκης, η ολλανδική κυβέρνηση επιδιώκει να μετατρέψει τις φιλοδοξίες της σε συγκεκριμένα μέτρα που αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων για την ποιότητα των υδάτων όσον αφορά τις θρεπτικές ουσίες γεωργικής προέλευσης.
- (13) Το 7ο πρόγραμμα δράσης κατά της νιτρορύπανσης 2022–2025 και η προσθήκη αυτού καθορίζουν τις προσπάθειες που απαιτούνται ανά περιφέρεια για την επίτευξη των στόχων ποιότητας των υδάτων όσον αφορά τα νιτρικά ιόντα και τον φώσφορο γεωργικής προέλευσης, όπως ορίζονται στην οδηγία 91/676/ΕΟΚ και στο ολλανδικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμών που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹²⁾. Όσον αφορά τις συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων στα υπόγεια ύδατα, οι περιφέρειες Zand Noord, Zand Oost, Westelijk Noord-Brabant, Centraal zeelei, Zuidwestelijk zeeleigebied, Westelijk zandgebied χρειάζεται να καταβάλουν μέτριο επίπεδο προσπάθειας για την επίτευξη των στόχων, ενώ οι περιφέρειες Gelderse Vallei, Oostelijk Noord-Brabant en Limburg Zand, Lössgebied χρειάζεται να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες. Για τις συγκεντρώσεις φωσφόρου στα επιφανειακά ύδατα (ευτροφισμός), οι περιφέρειες Zand Noord, Zand Oost, Westelijk Noord-Brabant, Oostelijk Noord-Brabant en Limburg Zand, Noordelijk zeeleigebied, Centraal zeelei, Zuidwestelijk zeeleigebied χρειάζεται να καταβάλουν μέτριο επίπεδο προσπάθειας για την επίτευξη των στόχων, ενώ οι περιφέρειες Gelderse Vallei, Lössgebied, Westelijk Zeelei, Westelijk veengebied, Westelijk zandgebied χρειάζεται να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες. Τα στοιχεία αυτά συνάδουν με τα δεδομένα που υπέβαλαν οι Κάτω Χώρες βάσει του άρθρου 10 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ.
- (14) Οι Κάτω Χώρες θα θεσπίσουν νέο χαρακτηρισμό των περιοχών που έχουν υποστεί ρύπανση από νιτρικά ιόντα και φώσφορο γεωργικής προέλευσης («περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες»), ο οποίος θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις λεκάνες απορροής για τα σημεία παρακολούθησης των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων, που παρουσιάζουν μέση νιτρορύπανση ή περιστασιακά περιστατικά νιτρορύπανσης, που διατρέχουν κίνδυνο ρύπανσης και παρουσιάζουν ανοδικές τάσεις, καθώς και σημεία παρακολούθησης που παρουσιάζουν ευτροφισμό ή διατρέχουν κίνδυνο ευτροφισμού. Ο χαρακτηρισμός θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως τις αποφάσεις στις υποθέσεις C-221/03 ⁽¹³⁾ και C-543/16 ⁽¹⁴⁾. Εάν δεν έχει οριστεί νέος χαρακτηρισμός έως την 1η Ιανουαρίου 2024, όλες οι περιοχές στις οποίες απαιτείται μέτριο ή σημαντικό επίπεδο προσπάθειας θα χαρακτηριστούν περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες.

⁽⁹⁾ Πρωτότυπος τίτλος «7e Nederlandse Actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (2022-2025)».

⁽¹⁰⁾ Πρωτότυπος τίτλος «Addendum op het 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn».

⁽¹¹⁾ Nationaal Programma Landelijk Gebied.

⁽¹²⁾ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).

⁽¹³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2005, C-221/03, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου του Βελγίου, ECLI:EU:C:2005:573.

⁽¹⁴⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 21ης Ιουνίου 2018, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, C-543/16, ECLI:EU:C:2018:481.

- (15) Το παρόν αίτημα παρέκκλισης θα πρέπει να εξεταστεί στο ευρύτερο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ όσον αφορά ζητήματα διαχείρισης θρεπτικών ουσιών, ιδίως όσον αφορά τους σκοπούς και τους στόχους των οδηγιών 2000/60/ΕΚ, 2006/118/ΕΚ⁽¹⁵⁾ και 2008/56/ΕΚ⁽¹⁶⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, το αυξημένο επίπεδο φιλοδοξίας του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών⁽¹⁷⁾ και το στρατηγικό σχέδιο των Κάτω Χωρών για την ΚΓΠ⁽¹⁸⁾, καθώς και όσον αφορά τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας σχετικά με τη ρύπανση από θρεπτικές ουσίες. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θέτει στόχους για την Ένωση όσον αφορά τη μείωση των απωλειών θρεπτικών ουσιών και τον περιορισμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου άλλων από το CO₂, δηλαδή του μεθανίου και του υποξειδίου του αζώτου, σημαντικές πηγές των οποίων είναι η λίπανση και το ζωικό κεφάλαιο. Ειδικότερα, η Ένωση έχει δεσμευτεί, στο πλαίσιο της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»⁽¹⁹⁾ και του σχεδίου δράσης για μηδενική ρύπανση⁽²⁰⁾, να μειώσει τις απώλειες θρεπτικών ουσιών κατά 50 % το 2030, με αποτέλεσμα τη μείωση κατά 20 % των λιπασμάτων και τη διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους, και να μειώσει κατά 25 % τις περιοχές οικοσυστημάτων της ΕΕ όπου μετρώνται φορτία εναπόθεσης αζώτου πάνω από το κρίσιμο επίπεδο, στις οποίες η ατμοσφαιρική ρύπανση απειλεί τη βιοποικιλότητα.
- (16) Στην αρχική πρόταση για το εθνικό πρόγραμμα για τις αγροτικές περιοχές, της 10ης Ιουνίου 2022⁽²¹⁾, η ολλανδική κυβέρνηση επισημαίνει ότι «Στις περιοχές τυρφώνων, στις περιοχές Natura 2000, στις περιοχές προστασίας των υπόγειων υδάτων, στα ευάλωτα υδατορεύματα και στις ζώνες προστασίας γύρω από τους τόπους Natura 2000 εντοπίζονται οι μεγαλύτερες προκλήσεις. Στις εν λόγω περιοχές, οι γεωργοκτηνοτρόφοι θα έχουν περισσότερους περιορισμούς στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα ή λιγότερες ευκαιρίες ανάπτυξης. Στις περιπτώσεις αυτές, η εκτατικοποίηση της γεωργίας είναι η καταλληλότερη οδός». Υπάρχει επίσης «δέσμευση για τη δημιουργία μεταβατικών περιοχών γύρω από τους τόπους Natura 2000». «Μεταβατικές περιοχές (ζώνες προστασίας) γύρω από τις περιοχές Natura 2000 είναι οι περιοχές που γειτνιάζουν με τόπους Natura 2000, οι οποίες συμβάλλουν στην αποκατάσταση του συστήματος με σκοπό τη διατήρηση και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας στον εκάστοτε τόπο Natura 2000».
- (17) Η Επιτροπή εξέτασε το ολλανδικό αίτημα παρέκκλισης λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις και τους στόχους της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ και την πείρα από τις προηγούμενες αποφάσεις παρέκκλισης, υπό το πρίσμα του 7ου προγράμματος δράσης κατά της νιτρορύπανσης και της προσθήκης του. Εξέτασε επίσης τις τάσεις μεταβολής της ποιότητας των υδάτων και έλαβε υπόψη τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί αναγκαίο να διασφαλιστεί μια προβλέψιμη μεταβατική περίοδος παρέκκλισης μέγιστης διάρκειας 4 ετών για τους γεωργοκτηνοτρόφους εκμεταλλεύσεων λειμώνων, έως ότου οι προγραμματισμένες μεταρρυθμίσεις, όπως ορίζονται στην προσθήκη, ενσωματωθούν πλήρως στο ολλανδικό δίκαιο, και η εν λόγω περίοδος παρέκκλισης να συνοδεύει τη σταδιακή εφαρμογή των νέων μεταρρυθμίσεων. Επιπλέον, η Επιτροπή θεωρεί ότι η επίτευξη των στόχων της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ απαιτεί την τήρηση αυστηρών πρόσθετων όρων από τις Κάτω Χώρες, ιδίως, αλλά όχι μόνο, στις περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες. Η ζητούμενη παρέκκλιση θα πρέπει να στηρίζει τη μεταρρυθμιστική πορεία που ορίζεται στην προσθήκη και στο εθνικό πρόγραμμα για τις αγροτικές περιοχές.
- (18) Η παρέκκλιση που χορηγείται με την παρούσα απόφαση δεν θίγει τις υποχρεώσεις των Κάτω Χωρών όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽²²⁾ και της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-293/17⁽²³⁾, ιδίως όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας, και όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και της οδηγίας 2008/56/ΕΚ και δεν αποκλείει την ανάγκη λήψης πρόσθετων μέτρων για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις εν λόγω οδηγίες.

⁽¹⁵⁾ Οδηγία 2006/118/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση (ΕΕ L 372 της 27.12.2006, σ. 19).

⁽¹⁶⁾ Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική) (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

⁽¹⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 (ΟJ L 156 της 19.6.2018, σ. 26).

⁽¹⁸⁾ SWD(2020) 93 final — Ανάλυση των συνδέσεων μεταξύ της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ και της πράσινης συμφωνίας· SWD(2020) 388 final — Συστάσεις της Επιτροπής για το στρατηγικό σχέδιο των Κάτω Χωρών για την ΚΓΠ. SWD(2020) 388 final.

⁽¹⁹⁾ «Από το αγρόκτημα στο πιάτο — Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων» [COM(2020) 381 final].

⁽²⁰⁾ COM(2021) 400 final.

⁽²¹⁾ Πρωτότυπος τίτλος «Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied — 10 Juni 2022».

⁽²²⁾ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

⁽²³⁾ Υπόθεση C-293/17 Coöperatie Mobilisation for the Environment και Vereniging Leefmilieu (ECLI:EU:C:2018:882).

- (19) Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η έγκριση πρόσθετων ποσοτήτων κοπριάς ανά εκτάριο ετησίως δεν καθυστερεί ούτε θέτει σε κίνδυνο τις απαιτήσεις άλλων νομοθετικών πράξεων της Ένωσης όταν η ρύπανση από άζωτο και φώσφορο θα μπορούσε να αποτελέσει εμπόδιο στην επίτευξη των στόχων των εν λόγω πράξεων. Ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να επιτρέπονται εθνικές άδειες για παρεκκλίσεις σε μεμονωμένους γεωργοκτηνοτρόφους εντός περιοχών προστασίας υπόγειων υδάτων και περιοχών Natura 2000 ή εντός των ζωνών προστασίας γύρω από περιοχές Natura 2000, όπως αυτές ορίζονται στο ολλανδικό εθνικό πρόγραμμα για τις αγροτικές περιοχές, και το μέγεθος των οποίων θα προσδιοριστεί το 2023.
- (20) Στις Κάτω Χώρες, η πυκνότητα του ζωικού κεφαλαίου παραμένει πολύ υψηλή: το 2016 ήταν η υψηλότερη στην Ένωση, σχεδόν πέντε φορές υψηλότερη από τον μέσο όρο της Ένωσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία που διαβίβασαν οι Κάτω Χώρες, κατά την περίοδο 2019–2021 το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου μειώθηκε κατά 2,5 % ενώ ο αριθμός των βοοειδών αυξήθηκε.
- (21) Δεν θα πρέπει να σημειωθεί υπέρβαση της συνολικής παραγωγής κοπριάς του 2020. Το εν λόγω ανώτατο όριο για τη μέγιστη παραγωγή κοπριάς πρόκειται να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία την 1η Ιανουαρίου 2024. Επιπλέον, η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που έχουν προγραμματιστεί στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος για τις αγροτικές περιοχές θα πρέπει να οδηγήσει σε σταδιακή μείωση της παραγωγής κοπριάς έως τη λήξη ισχύος της ισχύουσας απόφασης.
- (22) Ιδιαίτερα στις περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες, είναι αναγκαίο να συμπληρωθεί το 7ο πρόγραμμα δράσης κατά της νιτρορύπανσης και η προσθήκη του με ειδικά μέτρα αναγνωρισμένης αποτελεσματικότητας όσον αφορά τη βιώσιμη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης και τη μείωση των απωλειών θρεπτικών ουσιών στα υπόγεια ύδατα και στα γλυκά ύδατα.
- (23) Οι Κάτω Χώρες θέσπισαν ενισχυμένη στρατηγική επιβολής της νομοθεσίας για την ενίσχυση της πρόληψης της απάτης κατά την εφαρμογή της πολιτικής τους για την κοπριά. Η εν λόγω στρατηγική εφαρμόστηκε κατά τα έτη 2020–2021, ωστόσο παρουσίασε ορισμένες καθυστερήσεις, μεταξύ άλλων λόγω της πανδημίας COVID. Η εφαρμογή της στρατηγικής στους κύριους άξονες δράσης της πρέπει να συνεχιστεί αποτελεσματικά και να επεκταθεί σε άλλες περιφέρειες όπου η ανεξάρτητη εκτίμηση δείχνει σημαντικό κίνδυνο σκόπιμης μη συμμόρφωσης με τους κανόνες για τη διαχείριση της κοπριάς. Η μεταβατική περίοδος για τις προγραμματισμένες γεωργικές μεταρρυθμίσεις θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε αύξηση της απάτης και, ως εκ τούτου, οι έλεγχοι θα πρέπει να ενταθούν.
- (24) Η χορήγηση αδειών σε μεμονωμένους γεωργοκτηνοτρόφους υπόκειται σε ορισμένες προϋποθέσεις που έχουν ως στόχο να διασφαλίζεται ότι η λίπανση σε επίπεδο εκμετάλλευσης βασίζεται στις ανάγκες των καλλιεργειών και να προλαμβάνονται οι απώλειες αζώτου και φωσφορικών αλάτων στα ύδατα. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα πρέπει να προστεθούν στα μέτρα που εφαρμόζονται ήδη μέσω του 7ου προγράμματος δράσης κατά της νιτρορύπανσης και της προσθήκης του.
- (25) Οι Κάτω Χώρες οφείλουν να εφαρμόσουν όλα τα μέτρα που ορίζονται στο παράρτημα III της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2284 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁴⁾ για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας. Η έκθεση σχετικά με τον αντίκτυπο της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ όσον αφορά τις εκπομπές αέριων αζωτούχων ενώσεων⁽²⁵⁾ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, σε ορισμένες περιφέρειες με υψηλή πυκνότητα εκτρεφόμενων ζώων, η παρέκκλιση μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερες εκπομπές αερίων. Επομένως, θα πρέπει να ληφθούν κατάλληλα μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας, μεταξύ των οποίων και τεχνικές διασποράς με χαμηλές εκπομπές, σε συνδυασμό, όταν χρειάζεται, με καθορισμό μέγιστης θερμοκρασίας στην οποία μπορεί να διασπείρεται η κοπριά και με αυστηρή υποχρέωση άμεσης ενσωμάτωσης της κοπριάς/υδαρούς κοπριάς στο έδαφος κατά τη διασπορά σε αγρούς.

⁽²⁴⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2284 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων, την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2001/81/ΕΚ (ΕΕ L 344 της 17.12.2016, σ. 1).

⁽²⁵⁾ Ο αντίκτυπος της οδηγίας για τα νιτρικά ιόντα στις εκπομπές αέριων αζωτούχων ενώσεων, Αποτελέσματα των μέτρων του προγράμματος δράσης κατά της νιτρορύπανσης στις εκπομπές αέριων αζωτούχων ενώσεων, σύμβαση ENV.B.1/ETU/2010/0009.

- (26) Οι όροι που προβλέπονται στο άρθρο 4 της παρούσας απόφασης θεωρείται ότι αποτελούν την εκδοχή των κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης όπως καθορίζονται στο εθνικό δίκαιο κατά την έννοια των άρθρων 12 και 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁶⁾, και οι όροι που προβλέπονται στα άρθρα 5 έως 9 της παρούσας απόφασης θεωρείται ότι αποτελούν, για τις οντότητες που ωφελούνται από παρεκκλίσεις, την εκδοχή των κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης όπως καθορίζονται στο εθνικό δίκαιο κατά την έννοια των άρθρων 12 και 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.
- (27) Οι Κάτω Χώρες πρέπει να συμμορφωθούν με τους στόχους για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και τις απορροφήσεις από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030. Η μετατροπή της χρήσης γης από λειμώνα σε αρόσιμη γη θα οδηγούσε σε αύξηση των εκπομπών άνθρακα του εδάφους και θα παρεμπόδιζε τη συμμόρφωση με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁷⁾.
- (28) Η οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁸⁾ ορίζει γενικούς κανόνες που αποσκοπούν στη δημιουργία της υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ένωση, για τους σκοπούς των ενωσιακών περιβαλλοντικών πολιτικών, καθώς και των ενωσιακών πολιτικών ή δραστηριοτήτων που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στο περιβάλλον. Κατά περίπτωση, οι χωρικές πληροφορίες που συλλέγονται στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης θα πρέπει να συνάδουν με τις διατάξεις που καθορίζονται στην εν λόγω οδηγία. Επιπροσθέτως, προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και να βελτιωθεί η συνοχή των δεδομένων, οι Κάτω Χώρες, κατά τη συλλογή των αναγκαίων στοιχείων στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης, θα πρέπει, όπου αρμόζει, να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που συλλέγονται στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου το οποίο δημιουργήθηκε από τις Κάτω Χώρες σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾.
- (29) Η παρούσα απόφαση θα παύσει να ισχύει στις 31 Δεκεμβρίου 2025.
- (30) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για τη νιτρορύπανση, η οποία συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 9 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Παρέκλιση

Η παρέκλιση την οποία ζήτησαν οι Κάτω Χώρες με επιστολή τους της 25ης Φεβρουαρίου 2022, με στόχο να επιτραπεί η διασπορά στην ξηρά μεγαλύτερης ποσότητας αζώτου από κοπριά ζώων βοσκής από εκείνη που προβλέπεται στο παράρτημα ΙΙΙ παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο πρώτη περίοδος της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, εγκρίνεται ως μεταβατικό μέτρο που θα συνοδεύει τις μεταρρυθμίσεις του τομέα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στις Κάτω Χώρες προκειμένου να ικανοποιηθούν οι περιβαλλοντικές και κλιματικές απαιτήσεις της ΕΕ όσον αφορά τις εκπομπές αζώτου (συμπεριλαμβανομένης της αμμωνίας) και τις θρεπτικές ουσίες στα ύδατα (συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ), και υπό τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα απόφαση.

⁽²⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 1).

⁽²⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 και της απόφασης (ΕΕ) αριθ. 529/2013/ΕΕ (ΕΕ L 156 της 19.6.2018, σ. 1).

⁽²⁸⁾ Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (Inspire) (ΕΕ L 108 της 25.4.2007, σ. 1).

⁽²⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 549).

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής της παρέκκλισης

Η παρέκκλιση ισχύει για τις εκμεταλλεύσεις λειμώνων για τις οποίες έχει χορηγηθεί άδεια σύμφωνα με το άρθρο 6.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «εκμετάλλευση λειμώνων»: κάθε εκμετάλλευση στην οποία τουλάχιστον 80 % των διαθέσιμων εκτάσεων για διασπορά κοπριάς είναι λειμώνες·
- 2) «ζώα βοσκής»: βοοειδή (εξαιρουμένων των μόσχων), αιγοπρόβατα, άλογα, γαϊδούρια, ελάφια και βουβάλια·
- 3) «έδαφος της εκμετάλλευσης»: η έκταση που τελεί υπό καθεστώς ιδιοκτησίας, ενοικίασης ή διαχείρισης εκ μέρους γεωργοκτηνοτρόφου βάσει γραπτού χωριστού συμβολαίου, για την οποία ο γεωργοκτηνοτρόφος φέρει την άμεση διαχειριστική ευθύνη·
- 4) «λειμώνας»: μόνιμος λειμώνας ή προσωρινός λειμώνας που διατηρείται για χρονικό διάστημα μικρότερο των πέντε ετών·
- 5) «σχέδιο λίπανσης»: ο εκ των προτέρων υπολογισμός όσον αφορά την προβλεπόμενη χρήση και τη διαθεσιμότητα θρεπτικών στοιχείων·
- 6) «λογαριασμός λίπανσης»: το ισοζύγιο θρεπτικών στοιχείων με βάση την πραγματική χρήση και την πρόσληψη θρεπτικών στοιχείων·
- 7) «μητρώο λίπανσης»: ηλεκτρονικό σύστημα μέσω του οποίου οι γεωργοκτηνοτρόφοι υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με τις πραγματικές χρήσεις θρεπτικών στοιχείων και τη διαχείριση της κοπριάς·
- 8) «νότια και κεντρικά αμμώδη εδάφη»: εδάφη τα οποία αναφέρονται ως νότια αμμώδη εδάφη και κεντρικά αμμώδη εδάφη στην ολλανδική νομοθεσία, άρθρο 1 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού του νόμου για τα λιπάσματα ⁽³⁰⁾·
- 9) «εδάφη ασβεστούχου πηλού»: εδάφη τα οποία αναφέρονται ως εδάφη ασβεστούχου πηλού (loess) στην ολλανδική νομοθεσία, άρθρο 1 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού του νόμου για τα λιπάσματα·
- 10) «θρεπτικές ουσίες»: το άζωτο και τα φωσφορικά άλατα.

Άρθρο 4

Γενικοί όροι για την παρέκκλιση

Η παρέκκλιση χορηγείται υπό τους ακόλουθους όρους:

- 1) Έως την 1η Ιανουαρίου 2024 το αργότερο, οι Κάτω Χώρες θα έχουν αναπτύξει νέο χαρακτηρισμό, καθώς και νέο χάρτη, των περιοχών που έχουν υποστεί ρύπανση από νιτρικά ιόντα και φώσφορο γεωργικής προέλευσης (στο εξής: περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες), ο οποίος θα περιλαμβάνει όλες τις λεκάνες απορροής για τα σημεία παρακολούθησης των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων που παρουσιάζουν μέση νιτρορύπανση ή περιστασιακά περιστατικά νιτρορύπανσης, που διατρέχουν κίνδυνο ρύπανσης και αυξανόμενες τάσεις μεταβολής, καθώς και σημεία παρακολούθησης που παρουσιάζουν ευτροφισμό ή διατρέχουν κίνδυνο ευτροφισμού.

Ως μεταβατικό μέτρο και έως ότου τεθεί σε ισχύ ο νέος χαρακτηρισμός, το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2024, οι περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες καλύπτουν τα νότια και κεντρικά αμμώδη εδάφη και τα εδάφη ασβεστούχου πηλού, καθώς και, από την 1η Ιανουαρίου 2023, τις λεκάνες απορροής που ορίζονται από τα περιφερειακά υδατικά συστήματα και χαρακτηρίζονται περιοχές ανεπαρκείς σε θρεπτικές ουσίες (κακές, ελλειπείς και μέτριες) στην εθνική ανάλυση της ποιότητας των υδάτων (2020) ⁽³¹⁾ από τον Οργανισμό Περιβαλλοντικής Αξιολόγησης των Κάτω Χωρών (PBL).

Από την 1η Ιανουαρίου 2024 καθιερώνεται τελικός χαρακτηρισμός και χάρτης των περιοχών που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες, ο οποίος περιλαμβάνει τουλάχιστον τις περιοχές που χαρακτηρίστηκαν το 2023, καθώς και κάθε άλλη πρόσθετη περιοχή όπου η συμβολή της γεωργίας στη ρύπανση από θρεπτικές ουσίες είναι σημαντική, δηλαδή άνω του 19 % του συνολικού φορτίου θρεπτικών ουσιών.

⁽³⁰⁾ Πρωτότυπος τίτλος «Uitvoeringsregeling Meststoffenwet».

⁽³¹⁾ https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-nationale-analyse-waterkwaliteit-4002_0.pdf

Σε περίπτωση που ο τελικός χαρακτηρισμός και ο χάρτης των περιοχών που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες δεν έχουν τεθεί σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 2024, χρησιμοποιείται ο χαρακτηρισμός που προβλέπεται στο 7ο πρόγραμμα δράσης κατά της νιτροϋπανσης και στην προσθήκη του, ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις περιοχές στις οποίες απαιτείται μέτριο ή σημαντικό επίπεδο προσπάθειας για την επίτευξη των στόχων ποιότητας των υδάτων όσον αφορά τις συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων και φωσφόρου, όπως ορίζονται στην οδηγία 91/676/ΕΟΚ και στο ολλανδικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμών που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

- 2) Οι Κάτω Χώρες παρακολουθούν την παραγόμενη ποσότητα κοπριάς και διασφαλίζουν ότι η παραγωγή κοπριάς σε εθνικό επίπεδο, τόσο ως προς το άζωτο όσο και ως προς τα φωσφορικά άλατα, δεν υπερβαίνει τα 489,4 εκατομμύρια kg αζώτου και τα 150,7 εκατομμύρια kg φωσφορικών αλάτων (ποσότητα που παρήχθη το 2020) και ότι, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων που ορίζονται στην προσθήκη, η παραγόμενη ποσότητα κοπριάς μειώνεται σταδιακά και το 2025 δεν υπερβαίνει τα 440 εκατομμύρια kg αζώτου και τα 135 εκατομμύρια kg φωσφορικών αλάτων.
- 3) Από την 1η Ιανουαρίου 2023 οι Κάτω Χώρες δεν χορηγούν άδειες για παρεκκλίσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 της παρούσας απόφασης, εντός των περιοχών Natura 2000 που καθορίζονται σύμφωνα με την οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³²⁾ και την οδηγία 92/43/ΕΟΚ, ούτε, από την 1η Ιανουαρίου 2024, σε ζώνες προστασίας κοντά σε τόπους Natura 2000, όπως ορίζονται από το εθνικό πρόγραμμα για τις αγροτικές περιοχές, για τις οποίες σημειώνεται υπέρβαση του κρίσιμου φορτίου εναπόθεσης αζώτου.
- 4) Από την 1η Ιανουαρίου 2023 οι Κάτω Χώρες δεν χορηγούν άδειες για παρεκκλίσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 της παρούσας απόφασης, σε περιοχές προστασίας υπόγειων υδάτων. Σε περιοχές όπου τα υπόγεια ύδατα έχουν ρυπανθεί από νιτρικά ιόντα, έως την 1η Ιανουαρίου 2024 τίθεται σε εφαρμογή δέσμη υποχρεωτικών μέτρων για τη μείωση των φορτίων θρεπτικών ουσιών στις περιοχές προστασίας των υπόγειων υδάτων.
- 5) Οι Κάτω Χώρες θέτουν σε εφαρμογή τα ακόλουθα μέτρα:
 - α) Από τον Ιανουάριο του 2023, όλες οι εκμεταλλεύσεις καταρτίζουν ετήσιο σχέδιο λίπανσης πριν από την καλλιεργητική περίοδο. Στο εν λόγω σχέδιο λίπανσης περιγράφονται η αμειψισπορά στο έδαφος της εκμετάλλευσης και η προγραμματισμένη διασπορά κοπριάς και άλλων αζωτούχων και φωσφορικών λιπασμάτων.
 - β) Έως την 1η Ιανουαρίου 2024 καθιερώνεται ηλεκτρονικό μητρώο λιπασμάτων για την καταγραφή της διασποράς ανόργανων λιπασμάτων και της παραγωγής και διασποράς κοπριάς στο έδαφος. Έως την 1η Ιανουαρίου 2025 ξεκινά η χρήση του ηλεκτρονικού μητρώου από όλες τις εκμεταλλεύσεις. Οι ολλανδικές αρχές παρακολουθούν και αναλύουν τη δοσολογία διασποράς λιπασμάτων και παρέχουν συμβουλές στους γεωργούς σχετικά με τις μεθόδους μείωσης της συνολικής δοσολογίας διασποράς.
 - γ) Ζώνες ανάσχεσης σε γεωργικές εκτάσεις κατά μήκος υδατορευμάτων, στις οποίες απαγορεύεται η λίπανση. Αυτό ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2023 για όλα τα υδατορεύματα σε αγροτεμάχια που βρίσκονται στις Κάτω Χώρες. Οι ζώνες ανάσχεσης ρυθμίζονται ως εξής:
 - i) Ζώνες ανάσχεσης πλάτους τουλάχιστον 5 μέτρων κατά μήκος οικολογικά ευάλωτων ρυακίων και συστημάτων επιφανειακών υδάτων, όπως ορίζονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ.
 - ii) Ζώνη ανάσχεσης πλάτους τουλάχιστον 3 μέτρων κατά μήκος όλων των άλλων υδατορευμάτων σε γεωργικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των τάφρων.

Τα ως άνω ελάχιστα πλάτη, σε περιοχές με σημαντικές τάφρους αποστράγγισης και άρδευσης, μπορούν να προσαρμοστούν ως εξής:

— ζώνη ανάσχεσης πλάτους 3 μέτρων κατά μήκος συστημάτων επιφανειακών υδάτων, όπως ορίζονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ, όπου η συνολική έκταση μιας ζώνης ανάσχεσης πλάτους 5 μέτρων, σε επίπεδο αγροτεμαχίου, θα κάλυπτε πάνω από το 4 % του αγροτεμαχίου. Όταν η συνολική έκταση, σε επίπεδο αγροτεμαχίου, μιας ζώνης ανάσχεσης πλάτους 3 μέτρων κατά μήκος συστημάτων επιφανειακών υδάτων, όπως ορίζονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ, τα οποία δεν υπερβαίνουν τα 10 μέτρα, θα κάλυπτε περισσότερο από το 4 % του αγροτεμαχίου, η ζώνη ανάσχεσης μπορεί να μειωθεί σε 1 μέτρο.

— ζώνη ανάσχεσης πλάτους 1 μέτρου κατά μήκος όλων των άλλων υδατορευμάτων σε γεωργικές περιοχές όπου η συνολική έκταση μιας ζώνης ανάσχεσης πλάτους 3 μέτρων, σε επίπεδο αγροτεμαχίου, θα κάλυπτε πάνω από το 4 % του αγροτεμαχίου. Όταν η συνολική έκταση μιας ζώνης ανάσχεσης πλάτους 1 μέτρου, σε επίπεδο αγροτεμαχίου, θα κάλυπτε περισσότερο από το 4 % του αγροτεμαχίου, η ζώνη ανάσχεσης μπορεί να μειωθεί σε 0,5 μέτρα.

iii) Ζώνη ανάσχεσης πλάτους τουλάχιστον 1 μέτρου κατά μήκος υδατορευμάτων που ξηραίνονται το καλοκαίρι (τα εν λόγω υδατορεύματα είναι ξηρά κατά την περίοδο από την 1η Απριλίου έως την 1η Οκτωβρίου τουλάχιστον).

⁽³²⁾ Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).

- δ) Στις περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες, ισχύει ο ακόλουθος όρος: το συνολικό ποσοστό λίπανσης από οργανικά και χημικά λιπάσματα μειώνεται σταδιακά, ώστε τα ποσοστά να είναι κατά 20 % χαμηλότερα την 1η Ιανουαρίου 2025 σε σύγκριση με τα ποσοστά που δημοσιεύονται στο παράρτημα του 7ου προγράμματος δράσης κατά της νιτρορύπανσης. Εάν η προγραμματισμένη αναθεώρηση των κανόνων λίπανσης καθορίζει χαμηλότερες τιμές, αυτές υπερισχύουν.
- 6) Οι Κάτω Χώρες συνεχίζουν την εφαρμογή της ενισχυμένης στρατηγικής επιβολής, με βάση την πείρα από την εφαρμογή του άρθρου 4 σημείο 3) της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1073. Η ενισχυμένη στρατηγική επιβολής της νομοθεσίας περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) συνεχιζόμενη ανεξάρτητη εκτίμηση κινδύνου των περιπτώσεων απάτης και εντοπισμό των περιοχών και των φορέων διαχείρισης κοπριάς που εμφανίζουν υψηλότερο κίνδυνο σκόπιμης μη συμμόρφωσης με τους εθνικούς κανόνες για την κοπριά, οι οποίοι καθορίζονται από τον εκτελεστικό κανονισμό του νόμου για τα λιπάσματα ⁽³³⁾, το διάταγμα για τη χρήση λιπασμάτων ⁽³⁴⁾ και το διάταγμα για τις δραστηριότητες περιβαλλοντικής διαχείρισης ⁽³⁵⁾ όσον αφορά τις ζώνες χωρίς καλλιέργειες, ή θεσπίζονται δυνάμει αυτών·
- β) συνέχιση της εφαρμογής της ενισχυμένης επιβολής της νομοθεσίας στις περιοχές De Peel, Gelderse Vallei και Twente, οι οποίες αναγνωρίζονται ως περιοχές υψηλού κινδύνου για σκόπιμη μη συμμόρφωση με τους εθνικούς κανόνες για την κοπριά· η ενισχυμένη στρατηγική επιβολής της νομοθεσίας θα επεκταθεί σταδιακά πριν από το τέλος του 2025 σε όλες τις άλλες περιφέρειες για τις οποίες η εκτίμηση δείχνει ότι βρίσκονται σε περιοχή υψηλού κινδύνου, με βάση την πείρα και τις βέλτιστες πρακτικές που έχουν αποκτηθεί·
- γ) ειδική εστίαση της στρατηγικής επιβολής της νομοθεσίας σε παράγοντες υψηλού κινδύνου στην αξιακή αλυσίδα της κοπριάς, συμπεριλαμβανομένων των μεσαζόντων και των φορέων ταυτόχρονης χώνευσης σε όλες τις περιφέρειες·
- δ) αυτοματοποιημένο σύστημα λογοδοσίας σε πραγματικό χρόνο για τη μεταφορά κοπριάς από την 1η Ιανουαρίου 2023·
- ε) συνέχιση της ενίσχυσης της ικανότητας για επιθεωρήσεις και ελέγχους που να ισοδυναμούν τουλάχιστον με το 40 % της απαιτούμενης ικανότητας για τις επιτόπιες επιθεωρήσεις των αδειοδοτημένων εκμεταλλεύσεων λειμώνων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2, συμπεριλαμβανομένων τυχαίων ελέγχων, και καλύτερη στόχευση της εν λόγω ικανότητας στις περιοχές υψηλού κινδύνου ως προς τον χειρισμό και τη διαχείριση της κοπριάς·
- στ) ατομική επιθεώρηση τουλάχιστον του 5,5 % των εκμεταλλεύσεων εκτροφής χοίρων ετησίως.

Άρθρο 5

Αιτήσεις αδειοδότησης

1. Οι γεωργοκτηνοτρόφοι εκμεταλλεύσεων λειμώνων μπορούν να υποβάλουν στην αρμόδια αρχή αίτηση ετήσιας άδειας για τη διασπορά μεγαλύτερης ποσότητας κοπριάς ζώων βοσκής, συμπεριλαμβανομένης της κοπριάς που απεκκρίνεται από τα ίδια τα ζώα, η οποία αντιστοιχεί στην ποσότητα κοπριάς ανά εκτάριο ετησίως που περιέχει:
- α) για το 2022, έως 230 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες και έως 250 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως στις υπόλοιπες περιοχές·
- β) για το 2023, έως 220 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες και έως 240 kg αζώτου ανά εκτάριο στις υπόλοιπες περιοχές·
- γ) για το 2024, έως 210 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες και έως 230 kg αζώτου ανά εκτάριο στις υπόλοιπες περιοχές·
- δ) για το 2025, έως 190 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες και έως 200 kg αζώτου ανά εκτάριο στις υπόλοιπες περιοχές·
- ε) μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2025, έως 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε όλες τις περιοχές.

⁽³³⁾ Πρωτότυπος τίτλος «Uitvoeringsregeling Meststoffenwet».

⁽³⁴⁾ Πρωτότυπος τίτλος «Besluit gebruik meststoffen».

⁽³⁵⁾ Πρωτότυπος τίτλος «Activiteitenbesluit milieubeheer».

2. Μαζί με την αίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, οι αιτούντες υποβάλλουν γραπτή δήλωση που αναφέρει ότι πληρούν τους όρους των άρθρων 7, 8 και 9 και αποδέχονται ότι η διασπορά, καθώς και το σχέδιο λίπανσης και ο λογαριασμός λίπανσης που αναφέρονται στο άρθρο 7, μπορούν να υποβληθούν σε επιθεώρηση όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 6

Χορήγηση αδειών

Οι άδειες σε εκμεταλλεύσεις λειμώνων για τη διασπορά μεγαλύτερης ποσότητας κοπριάς ζώων βοσκής, συμπεριλαμβανομένης της κοπριάς που απεκκρίνεται από τα ίδια τα ζώα, χορηγούνται υπό τους όρους που καθορίζονται στα άρθρα 7, 8 και 9.

Άρθρο 7

Όροι σχετικά με τη διασπορά κοπριάς και άλλων λιπασμάτων σε εκμεταλλεύσεις λειμώνων για τις οποίες ισχύει παρέκκλιση

1. Η ποσότητα κοπριάς από ζώα βοσκής που διασπείρεται κάθε χρόνο στο έδαφος σε εκμεταλλεύσεις λειμώνων, συμπεριλαμβανομένης της κοπριάς που απεκκρίνεται από τα ίδια τα ζώα, δεν υπερβαίνει τις ποσότητες που καθορίζονται στο άρθρο 5.
2. Στην εκμετάλλευση λειμώνων δεν χρησιμοποιούνται φωσφορικά άλατα από χημικά λιπάσματα.
3. Η εκμετάλλευση λειμώνων καταρτίζει σχέδιο λίπανσης το αργότερο έως τις 28 Φεβρουαρίου. Το σχέδιο περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1073. Το σχέδιο λίπανσης αναθεωρείται το αργότερο εντός επτά ημερών από τυχόν αλλαγές στις γεωργικές πρακτικές στην εκμετάλλευση λειμώνων.
4. Η εκμετάλλευση λειμώνων τηρεί λογαριασμό λίπανσης για κάθε ημερολογιακό έτος. Ο εν λόγω λογαριασμός υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή έως την 31η Μαρτίου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Ο λογαριασμός λίπανσης περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) τις καλλιεργούμενες εκτάσεις·
 - β) τον αριθμό και την κατηγορία των εκτρεφόμενων ζώων·
 - γ) την παραγωγή κοπριάς ανά ζώο·
 - δ) την ποσότητα των λιπασμάτων που εισάγει η εκμετάλλευση λειμώνων·
 - ε) την ποσότητα της κοπριάς που παραδίδεται σε συμβαλλομένους και, ως εκ τούτου, δεν χρησιμοποιείται στην εκμετάλλευση λειμώνων, καθώς και τα ονόματα των εν λόγω συμβαλλομένων.
5. Η εκμετάλλευση λειμώνων διενεργεί ανάλυση του αζώτου και του φωσφόρου στο έδαφος, τουλάχιστον ανά τετραετία για κάθε ομοιογενή περιοχή της εκμετάλλευσης, όσον αφορά την αμειψισπορά και τα χαρακτηριστικά του εδάφους. Απαιτείται κατ'ελάχιστο μία ανάλυση ανά πέντε εκτάρια γης. Με βάση την ανάλυση αυτή, εφαρμόζονται το σχέδιο λίπανσης της εκμετάλλευσης και διορθωτικά μέτρα.
6. Όταν οι λειμώνες οργώνονται για ανανέωση λειμώνων, ο κανόνας για τη διασπορά αζώτου μειώνεται κατά 50 kg αζώτου ανά εκτάριο μετά τις 31 Μαΐου κάθε ημερολογιακού έτους. Όταν οι λειμώνες οργώνονται για την καλλιέργεια αραβοσίτου, ο κανόνας για τη διασπορά αζώτου για τον αραβόσιτο μειώνεται κατά 65 kg αζώτου ανά εκτάριο.
7. Όταν στην αμειψισπορά περιλαμβάνονται ψυχανθή ή άλλα φυτά που δεσμεύουν ατμοσφαιρικό άζωτο, η προσθήκη λιπασμάτων μειώνεται αναλόγως.
8. Δεν διασπείρεται κοπριά το φθινόπωρο, πριν από την καλλιέργεια χόρτου.

Άρθρο 8

Όροι σχετικά με τη διαχείριση γης σε εκμεταλλεύσεις λειμώνων για τις οποίες ισχύει παρέκκλιση

1. Σε περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες, μετά τον αραβόσιτο καλλιεργείται χόρτο ή άλλες καλλιέργειες που εξασφαλίζουν εδαφοκάλυψη κατά τη χειμερινή περίοδο.
2. Οι ενδιάμεσες καλλιέργειες δεν οργώνονται πριν από την 1η Φεβρουαρίου.
3. Σε περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες, το χόρτο οργώνεται μόνο την άνοιξη, με εξαίρεση:
 - α) την ανανέωση λειμώνων, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου·
 - β) τη φύτευση βολβών λουλουδιών, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί το φθινόπωρο.
4. Σε όλους τους τύπους εδάφους, αμέσως μετά το όργωμα των εκτάσεων χόρτου ακολουθεί καλλιέργεια με μεγάλες ανάγκες σε άζωτο και η λίπανση βασίζεται σε ανάλυση του εδάφους για το ανόργανο άζωτο και άλλες παραμέτρους που παρέχουν τη δυνατότητα να υπολογιστεί η ελευθέρωση αζώτου λόγω της αποδόμησης της οργανικής ύλης στο έδαφος.

Άρθρο 9

Όροι όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας για τη μείωση των εναποθέσεων θρεπτικών στοιχείων και στο νερό

1. Σε εκμεταλλεύσεις λειμώνων που έχουν αδειοδοτηθεί δυνάμει του άρθρου 6 εφαρμόζονται τα εξής:
 - α) η υδαρής κοπριά διασπείρεται με αβαθή έγχυση στις εκμεταλλεύσεις λειμώνων σε αμμώδη εδάφη και σε εδάφη ασβεστούχου πηλού·
 - β) η υδαρής κοπριά διασπείρεται με αβαθή έγχυση στις εκμεταλλεύσεις λειμώνων σε αργιλώδη και τυρφώδη εδάφη, με ρυμουλκούμενο άροτρο-διασκορπιστή υδαρούς κοπριάς σε αραιώση 2:1 με νερό, ή με ρυμουλκούμενο εγχυτήρα·
 - γ) η υδαρής κοπριά δεν διασπείρεται με ρυμουλκούμενο άροτρο-διασκορπιστή όταν η εξωτερική θερμοκρασία είναι 20 °C ή υψηλότερη·
 - δ) η υδαρής κοπριά διασπείρεται σε αρόσιμες γαίες με έγχυση ή ενσωματώνεται άμεσα στο έδαφος μετά τη διασπορά σε ένα και μόνο πέρασμα·
 - ε) η στερεή κοπριά ενσωματώνεται άμεσα στο έδαφος μετά τη διασπορά σε δύο πέρασματα το μέγιστο.
2. Οι Κάτω Χώρες παρέχουν κατάρτιση σχετικά με τα μέτρα μείωσης των εκπομπών αμμωνίας σε όλους τους γεωργικη-νοτρόφους εκμεταλλεύσεων λειμώνων που λαμβάνουν άδεια. Η πρώτη κατάρτιση παρέχεται πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Άρθρο 10

Παρακολούθηση

1. Οι αρμόδιες αρχές εξασφαλίζουν ότι σχεδιάζονται χάρτες που αναφέρουν τα ποσοστά των ακόλουθων στοιχείων:
 - α) των αδειοδοτημένων εκμεταλλεύσεων λειμώνων σε κάθε δήμο·
 - β) των αδειοδοτημένων ζώων σε κάθε δήμο·
 - γ) των αδειοδοτημένων γεωργικών εκτάσεων σε κάθε δήμο.

Οι εν λόγω χάρτες επικαιροποιούνται κάθε χρόνο.

2. Οι αρμόδιες αρχές δημιουργούν και διατηρούν σε λειτουργία δίκτυο παρακολούθησης για τη λήψη δειγμάτων των εδαφικών υδάτων, των υδατορευμάτων, των υπόγειων υδάτων μικρού βάθους και των υδάτων αποστράγγισης σε σταθμούς παρακολούθησης που βρίσκονται σε αδειοδοτημένες εκμεταλλεύσεις λειμώνων. Το εν λόγω δίκτυο παρακολούθησης παρέχει δεδομένα σχετικά με τη συγκέντρωση νιτρικών και φωσφορικών ιόντων στα ύδατα που εξέρχονται από τη ζώνη του ριζικού συστήματος και εισέρχονται στο σύστημα των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων.

3. Το δίκτυο παρακολούθησης περιλαμβάνει τουλάχιστον 300 αδειοδοτημένες εκμεταλλεύσεις και είναι αντιπροσωπευτικό κάθε κατηγορίας εδάφους (αργιλώδη, τυρφώδη, αμμώδη και αμμώδη ασβεστούχου πηλού), καθώς και του επιπέδου ρύπανσης, των πρακτικών λίπανσης και της αμειψισποράς. Η σύνθεση του δικτύου παρακολούθησης δεν τροποποιείται κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής της παρούσας απόφασης.

4. Οι αρμόδιες αρχές παρακολουθούν τα εξής:

- α) τα ύδατα της ζώνης του ριζικού συστήματος, τα επιφανειακά ύδατα και τα υπόγεια ύδατα·
- β) την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων ποιότητας των υδάτων όσον αφορά τις συγκεντρώσεις νιτρικών και φωσφορικών ιόντων, όπως ορίζονται στην οδηγία 91/676/ΕΟΚ και στο ολλανδικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμών που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της οδηγίας 2000/60/ΕΚ σε περιοχές που έχουν ρυπανθεί από θρεπτικές ουσίες.

5. Οι Κάτω Χώρες υποβάλλουν στην Επιτροπή δεδομένα σχετικά με τις συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων στα επιφανειακά και τα υπόγεια ύδατα και σχετικά με τη συγκέντρωση φωσφορικών ιόντων και την τροφική κατάσταση των επιφανειακών υδάτων, τόσο υπό συνθήκες παρέκκλισης όσο και χωρίς παρέκκλιση.

Άρθρο 11

Έλεγχοι και επιθεωρήσεις

1. Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν διοικητικούς ελέγχους για όλες τις αιτήσεις αδειοδότησης, με σκοπό την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 7, 8 και 9. Σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι οι όροι δεν πληρούνται, οι αρμόδιες αρχές απορρίπτουν την αίτηση και ο αιτών ενημερώνεται για τους λόγους της απόρριψης.

Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν διοικητικούς ελέγχους σε ποσοστό τουλάχιστον 5 % των αδειοδοτημένων εκμεταλλεύσεων λειμώνων όσον αφορά τη χρήση γης, τον αριθμό των εκτρεφόμενων ζώων και την παραγωγή κοπριάς.

2. Οι αρμόδιες αρχές καταρτίζουν πρόγραμμα επιτόπιων επιθεωρήσεων σε αδειοδοτημένες εκμεταλλεύσεις λειμώνων με βάση την ανάλυση κινδύνου και με την κατάλληλη συχνότητα. Το πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων των προηγούμενων ετών, τα αποτελέσματα των γενικών τυχαίων ελέγχων της νομοθεσίας για τη μεταφορά της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ στο εθνικό δίκαιο, και κάθε άλλη πληροφορία που ενδέχεται να υποδηλώνει μη συμμόρφωση με τους όρους των άρθρων 7, 8 και 9 της παρούσας απόφασης.

Επιτόπιες επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται τουλάχιστον στο 5 % των αδειοδοτημένων εκμεταλλεύσεων λειμώνων με σκοπό την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 7, 8 και 9. Οι εν λόγω επιθεωρήσεις συμπληρώνονται από τις επιθεωρήσεις και τους ελέγχους που αναφέρονται στο άρθρο 4 σημείο 6).

3. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε έτους ότι μια αδειοδοτημένη εκμετάλλευση λειμώνων δεν πληρούσε τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 7, 8 και 9, ο κάτοχος της άδειας υφίσταται κυρώσεις σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες και δεν είναι επιλέξιμος για χορήγηση άδειας το επόμενο έτος.

4. Επιβάλλεται να εκχωρηθούν στις αρμόδιες αρχές οι αναγκαίες εξουσίες και τα απαραίτητα μέσα για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τους όρους άδειας που χορηγείται βάσει της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 12

Υποβολή στοιχείων

1. Οι αρμόδιες αρχές υποβάλλουν κάθε χρόνο, έως τις 30 Ιουνίου το αργότερο, έκθεση στην Επιτροπή με τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) στοιχεία σχετικά με τη λίπανση σε όλες τις εκμεταλλεύσεις λειμώνων που έχουν αδειοδοτηθεί δυνάμει του άρθρου 6, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τις αποδόσεις και τους τύπους εδαφών·
- β) τις τάσεις μεταβολής του αριθμού των εκτρεφόμενων ζώων για κάθε κατηγορία ζώων στις Κάτω Χώρες και στις αδειοδοτημένες εκμεταλλεύσεις λειμώνων·
- γ) τις τάσεις μεταβολής της εθνικής παραγωγής κοπριάς όσον αφορά τη συγκέντρωση αζώτου και φωσφορικών αλάτων στην κοπριά·
- δ) την εφαρμογή των γενικών όρων του άρθρου 4·

- ε) τους χάρτες που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1·
- στ) τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των υπόγειων και των επιφανειακών υδάτων, όσον αφορά τις συγκεντρώσεις νιτρικών και φωσφορικών ιόντων και τον ευτροφισμό, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τις τάσεις μεταβολής της ποιότητας των υδάτων, τόσο υπό συνθήκες παρέκκλισης όσο και χωρίς παρέκκλιση, καθώς και τις επιπτώσεις των παρεκκλίσεων στην ποιότητα των υδάτων, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 4 και 5·
- ζ) την αξιολόγηση, βάσει των ελέγχων που διενεργούνται σε επίπεδο εκμετάλλευσης, του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζονται οι όροι για τις άδειες που ορίζονται στα άρθρα 7, 8 και 9, και πληροφορίες σχετικά με τις μη συμμορφούμενες εκμεταλλεύσεις, με βάση τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων και επιθεωρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 11·
- η) την εφαρμογή της ενισχυμένης στρατηγικής επιβολής της νομοθεσίας που αναφέρεται στο άρθρο 4, με ειδική υποβολή στοιχείων για καθένα από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 4 σημείο 6).
2. Τα χωρικά δεδομένα που περιέχονται στην έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 συμμορφώνονται, κατά περίπτωση, με τις διατάξεις της οδηγίας 2007/2/ΕΚ. Κατά τη συλλογή των αναγκαίων στοιχείων, οι Κάτω Χώρες χρησιμοποιούν, όπου αρμόζει, τις πληροφορίες που συλλέγονται στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου το οποίο θεσπίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

Άρθρο 13

Περίοδος εφαρμογής

Η παρούσα απόφαση ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Άρθρο 14

Αποδέκτης

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών.

Βρυξέλλες, 30 Σεπτεμβρίου 2022.

Για την Επιτροπή
Virginijus SINKEVIČIUS
Μέλος της Επιτροπής

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2022/2070 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Οκτωβρίου 2022

για τη μη αναστολή των οριστικών δασμών αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές μειγματος ουρίας και νιτρικού αμμωνίου καταγωγής Ρωσίας, Τρινιδάδ και Τομπάγκο και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής που επιβλήθηκαν με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/1688

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1036 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽¹⁾ (στο εξής: βασικός κανονισμός), και ιδίως το άρθρο 14 παράγραφος 4,

Αφού ζήτησε τη γνώμη της επιτροπής που συστάθηκε βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Στις 8 Οκτωβρίου 2019 η Επιτροπή, με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/1688 ⁽²⁾ (στο εξής: αρχικός κανονισμός), επέβαλε οριστικούς δασμούς αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές μειγμάτων ουρίας και νιτρικού αμμωνίου (στο εξής: «ΟΝΑ» ή «οικείο προϊόν») καταγωγής Ρωσίας, Τρινιδάδ και Τομπάγκο και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (στο εξής: οικείες χώρες).
- (2) Τον Μάιο του 2021 η Cora-Cogeca (στο εξής: η αιτούσα), ένωση χρηστών του οικείου προϊόντος, υπέβαλε πληροφορίες σχετικά με εικαζόμενη προσωρινή αλλαγή των συνθηκών της αγοράς μετά την επιβολή των οριστικών μέτρων. Η αρχική περίοδος έρευνας (στο εξής: αρχική ΠΕ) διήρκεσε από την 1η Ιουλίου 2017 έως τις 30 Ιουνίου 2018. Η αιτούσα ισχυρίστηκε ότι η εν λόγω προσωρινή αλλαγή θα δικαιολογούσε την αναστολή των ισχυόντων δασμών αντιντάμπινγκ, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1036. Άλλες ενώσεις, δηλαδή η AGBP (Association Générale des Producteurs de Blé) και η Interore (International Ore of Fertilizer Belgium SA), προσκόμισαν επίσης αποδεικτικά στοιχεία για να υποστηρίξουν την αναστολή των δασμών αντιντάμπινγκ. Οι εν λόγω υποβληθείσες πληροφορίες δεν περιείχαν όλα τα αναγκαία σχετικά στοιχεία και τις αποδείξεις ώστε η Επιτροπή να προχωρήσει περαιτέρω με την ανάλυση. Η Επιτροπή συνεργάστηκε με την αιτούσα για τη συγκέντρωση πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων προς επίρρωση του ισχυρισμού της περί προσωρινής αλλαγής των συνθηκών της αγοράς.
- (3) Στις 16 Νοεμβρίου 2021, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει από τις AGBP, Cora-Cogeca και Fertilizers Europe να παράσχουν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με μια περίοδο μετά την αρχική περίοδο έρευνας και, πιο συγκεκριμένα, πληροφορίες σχετικά με τις τιμές, τη ζήτηση στην Ένωση και τις επιδόσεις του ενωσιακού κλάδου παραγωγής κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021, προκειμένου να εξετάσει και να εκτιμήσει τις ενδεχόμενες επιπτώσεις της εικαζόμενης αλλαγής των συνθηκών στην αγορά της Ένωσης και το αν καθίσταται απίθανη η επανάληψη της ζημίας συνεπεία της αναστολής.
- (4) Μετά την υποβολή των στοιχείων αυτών, δόθηκε στην Cora-Cogeca (η οποία συμπεριέλαβε ορισμένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε η AGBP) και στον ενωσιακό κλάδο παραγωγής η δυνατότητα να υποβάλουν παρατηρήσεις.
- (5) Με βάση τις ανωτέρω πληροφορίες, η Επιτροπή εξέτασε αν η εν λόγω αναστολή ήταν δικαιολογημένη. Τα στοιχεία που εξετάστηκαν συνοψίζονται κατωτέρω.
- (6) Στις 20 Ιουλίου 2022 η Επιτροπή κοινοποίησε τα συμπεράσματά της στις AGBP, Interore, Cora-Cogeca και Fertilizers Europe. Μετά την κοινοποίηση αυτή δόθηκε σε όλα τα μέρη προθεσμία εντός της οποίας μπορούσαν να υποβάλλουν παρατηρήσεις. Υποβλήθηκαν παρατηρήσεις από τις Interore, Cora-Cogeca και Fertilizers Europe.

⁽¹⁾ ΕΕ L 176 της 30.6.2016, σ. 21.

⁽²⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/1688 της Επιτροπής, της 8ης Οκτωβρίου 2019, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ και την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού που επιβλήθηκε στις εισαγωγές μειγμάτων ουρίας και νιτρικού αμμωνίου καταγωγής Ρωσίας, Τρινιδάδ και Τομπάγκο και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΕΕ L 258 της 9.10.2019, σ. 21).

2. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

- (7) Το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού προβλέπει ότι, για την προστασία των συμφερόντων της Ένωσης, τα μέτρα αντανάμπινγκ μπορούν να ανασταλούν αν οι συνθήκες της αγοράς αλλάξουν προσωρινά σε βαθμό που καθίσταται απίθανη η επανάληψη της ζημίας συνεπεία της εν λόγω αναστολής. Η Επιτροπή θα εξετάσει τα στοιχεία αυτά κατωτέρω.

2.1. Ανάλυση των αλλαγών στις συνθήκες της αγοράς

- (8) Οι εικαζόμενες προσωρινές αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς συνίσταντο σε ανεπάρκεια της προσφοράς στην αγορά της Ένωσης, καθώς ο όγκος των εισαγωγών μειώθηκε και ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής μείωσε την παραγωγή του. Η προσωρινή ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης είχε ως αποτέλεσμα απότομη αύξηση των τιμών. Η ανάλυση κάλυψε δύο μέρη: το πρώτο ήταν μια σύγκριση μεταξύ των συνθηκών της αγοράς κατά την αρχική ΠΕ και το 2021 και το δεύτερο μια ενημέρωση σχετικά με τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις το 2022 για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία.
- (9) Μετά την επιβολή των μέτρων, τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat που καλύπτουν το διάστημα έως το τέλος του 2021 έδειξαν απότομη μείωση των εισαγωγών ΟΝΑ. Οι εισαγωγές από τις οικείες χώρες μειώθηκαν κατά 69 % σε σύγκριση με την αρχική ΠΕ και αντικαταστάθηκαν μόνο εν μέρει από εισαγωγές από άλλες χώρες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα μείωση των εισαγωγών από όλες τις καταγωγές κατά περίπου 60 % σε σύγκριση με τον όγκο που εισήχθη κατά την αρχική ΠΕ. Το μερίδιο αγοράς των εισαγωγών μειώθηκε επίσης από 43 % σε 19 %, με βάση την παραδοχή της Cora-Cogeca ότι η ζήτηση στην Ένωση παρέμεινε σταθερή. Έτσι, δημιουργήθηκε κενό 1,14 εκατ. τόνων στην προσφορά, μεταξύ της αρχικής ΠΕ και του 2021.
- (10) Στις παρατηρήσεις της σχετικά με την κοινοποίηση η Cora-Cogeca επισήμανε ότι οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022 κατά περισσότερο από 250 % σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2021. Το εν λόγω μέρος υποστήριξε ότι αυτή η αύξηση συνέπεσε με σημαντική μείωση της ενωσιακής παραγωγής η οποία οφείλεται στους παράγοντες που εξετάζονται κατωτέρω. Όσον αφορά τις εισαγωγές, τα στοιχεία στη διάθεση της Επιτροπής επιβεβαιώνουν την εν λόγω αύξηση.

Πίνακας 1

Όγκος εισαγωγών

(σε χιλιάδες τόνους)

	ΠΕ (1η Ιουλίου 2017 έως 30 Ιουνίου 2018)	2018	2019	2020	2021 Εξάμηνο 1	2021 Εξάμηνο 2	2022 Εξάμηνο 1
Όλες οι εισαγωγές	1 927	1 998	1 322	1 027	294	499	753
Εισαγωγές από το Τρινιδάδ και Τομπάγκο	368	361	401	418	172	217	332
Εισαγωγές από τη Ρωσία	613	688	314	90	15	130	320
Εισαγωγές από τις Ηνωμένες Πολιτείες	742	890	222	-	-	-	37
Άλλες εισαγωγές	204	59	385	519	107	152	64

Πηγή: Αρχικός κανονισμός, Eurostat.

- (11) Όσον αφορά τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στις εισαγωγές, η Επιτροπή παρατήρησε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (ΗΠΑ) φαίνεται να έχουν συγκεντρώσει τις πωλήσεις ΟΝΑ στην εγχώρια αγορά από το 2020. Οι εισαγωγές από το Τρινιδάδ και Τομπάγκο δεν φαίνεται να επηρεάστηκαν από την επιβολή των οριστικών μέτρων αντανάμπινγκ τον Οκτώβριο του 2019. Εξακολούθησαν να εισέρχονται στην Ένωση σε σημαντικές ποσότητες. Το 2021 οι εν λόγω εισαγωγές αντιπροσώπευαν το 50 % (389 000 τόνους) του συνόλου των εισαγωγών στην Ένωση. Κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2022 το Τρινιδάδ και Τομπάγκο εξήγαγε στην Ένωση περισσότερους από 234 000 τόνους, οι οποίοι αντιστοιχούν σε αύξηση της τάξης του 54 % σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους (περίπου 152 000 τόνοι). Επομένως, φαίνεται ότι το ΟΝΑ από το Τρινιδάδ και Τομπάγκο εξακολουθεί πράγματι να εισέρχεται στην Ένωση σε σημαντικές ποσότητες.

- (12) Όσον αφορά τις εισαγωγές από τη Ρωσία, με βάση τα ανακοινωθέντα και τις κυρώσεις θεωρείται εξαιρετικά απίθανο να αυξηθούν οι εισαγωγές ρωσικού ΟΝΑ. Πράγματι, στις 4 Μαρτίου 2022 το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας της Ρωσίας ανακοίνωσε ότι «συνιστάται στους Ρώσους παραγωγούς να διακόψουν προσωρινά τις εξαγωγές ρωσικών λιπασμάτων έως ότου οι μεταφορείς αναλάβουν εκ νέου την (κανονική) δραστηριότητά τους και παράσχουν εγγυήσεις ότι θα διεκπεραιώνουν στο ακέραιο τις εξαγωγές ρωσικών λιπασμάτων». ⁽³⁾
- (13) Επιπλέον, οι βασικοί μέτοχοι των κυριότερων Ρώσων παραγωγών ΟΝΑ, όπως ο κ. Melnichenko της EuroChem και ο διευθύνων σύμβουλος της, κ. Vladimir Rashevsky, ο κ. Mazerin της Uralchem και ο κ. Mohe Kantor της ACRON, περιλαμβάνονται στον κατάλογο κυρώσεων της ΕΕ. Οι ατομικές κυρώσεις δεν έχουν επηρεάσει άμεσα τις εν λόγω ρωσικές εταιρείες, αλλά είναι πιθανόν να έχουν επιπτώσεις στις εισαγωγές από τη Ρωσία. Είναι, ωστόσο, σκόπιμο να σημειωθεί ότι οι εισαγωγές από τη Ρωσία συνεχίστηκαν σε πολύ σημαντικά επίπεδα (στην πράξη χωρίς μείωση) το 2022. Όντως, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022 οι εισαγωγές σημείωσαν άνοδο, φτάνοντας στα επίπεδα εισαγωγών του 2019. Ο όγκος των εισαγωγών από τη Ρωσία μόνο για τον Ιούνιο του 2022 ξεπέρασε τα επίπεδα ολόκληρου του πρώτου εξαμήνου του 2021.
- (14) Η Λευκορωσία αποτελεί άλλη μία πηγή εισαγωγών στην Ένωση, οι οποίες, ωστόσο, διακόπηκαν ομοίως λόγω του ότι ο κύριος Λευκορώσος παραγωγός, κ. Grodno Azot, περιλαμβάνεται στον κατάλογο κυρώσεων της ΕΕ από τις 2 Δεκεμβρίου 2021.
- (15) Στις 12 Μαρτίου 2022 ο υπουργός Αγροτικής Πολιτικής της Ουκρανίας, κ. Roman Leschenko, ανακοίνωσε επίσης την απαγόρευση των εξαγωγών λιπασμάτων —συμπεριλαμβανομένου του ΟΝΑ.
- (16) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι θα ήταν ευλόγως αναμενόμενο να παραμείνει το Τρινιδάδ και Τομπάγκο η κύρια πηγή εισαγωγών ΟΝΑ στην Ένωση.
- (17) Με βάση τα στοιχεία για το 2021, δεδομένης της μείωσης των εισαγωγών και της σταθερής ζήτησης σύμφωνα με την εκτίμηση στην αιτιολογική σκέψη 9, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής θα έπρεπε να είχε αυξήσει τις πωλήσεις του κατά περίπου 31 % σε σύγκριση με τις πωλήσεις του κατά την αρχική ΠΕ, ποσοστό το οποίο θα αντιστοιχούσε σε επιπλέον 821 000 τόνους. Ωστόσο, σύμφωνα με τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν σχετικά με την προσφορά του ενωσιακού κλάδου παραγωγής, η παραγωγή αυξήθηκε σημαντικά μετά την επιβολή των μέτρων, αλλά σε επίπεδα που δεν επαρκούσαν ώστε να αντισταθμιστεί πλήρως η μείωση των εισαγωγών. Οι πωλήσεις του ενωσιακού κλάδου παραγωγής στην αγορά της Ένωσης αυξήθηκαν κατά μέσο όρο κατά περίπου 17 %, ποσοστό που αντιστοιχεί σε περίπου 450 000 τόνους. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 9, η ζήτηση ΟΝΑ στην Ένωση παρέμεινε σχετικά σταθερή μετά την αρχική ΠΕ, το κενό που δημιουργήθηκε στην προσφορά λόγω του χαμηλότερου όγκου εισαγωγών δεν καλύπτεται πλήρως από την αύξηση των πωλήσεων του ενωσιακού κλάδου παραγωγής, με αποτέλεσμα μια ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης η οποία εκτιμάται ότι ανήλθε σε περίπου 371 000 τόνους το 2021.
- (18) Όσον αφορά τα στοιχεία για το 2022, όπως παρατέθηκαν από την Cora-Cogeca στις παρατηρήσεις της σχετικά με την κοινοποίηση, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής φαίνεται να έχει μειώσει σημαντικά την παραγωγή του. Αυτό δημιούργησε ένα κενό στην προσφορά το οποίο ήταν υπερβολικά μεγάλο για να αντισταθμιστεί από την αύξηση των εισαγωγών το πρώτο εξάμηνο του 2022, η οποία εξετάζεται στην αιτιολογική σκέψη 10 παραπάνω.
- (19) Ως εκ τούτου, είναι δυνατόν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, μετά την αρχική έρευνα, υπήρξε προσωρινή ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αγορά της Ένωσης.
- (20) Η τιμή αγοράς ΟΝΑ στην Ένωση (στο εξής: τιμή ΟΝΑ) καθορίστηκε με βάση τη μέση τιμή ΟΝΑ 30 εκ της δεξαμενής στη Ρουέν, η οποία είναι η ευρύτερα αναγνωρισμένη αντιπροσωπευτική τιμή αγοράς στην Ευρώπη, και η Γαλλία είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη κατανάλωση ΟΝΑ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η τιμή ΟΝΑ στην Ένωση αυξήθηκε απότομα κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2021. Οι τιμές υπερδιπλασιάστηκαν κατά τους έξι αυτούς μήνες και τον Δεκέμβριο του 2021 ήταν σχεδόν τέσσερις φορές υψηλότερες από ό,τι κατά την αρχική ΠΕ. Η μέση τιμή ΟΝΑ, η οποία ήταν 154 EUR/τόνο κατά την αρχική ΠΕ, ανήλθε σε 598 EUR/τόνο τον Δεκέμβριο του 2021.
- (21) Ο κύριος λόγος γι' αυτήν την αύξηση τιμών φαίνεται να είναι η αύξηση τιμών του φυσικού αερίου, η οποία αντιπροσωπεύει, σύμφωνα με τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν μεταξύ των ενωσιακών παραγωγών, μεγάλο ποσοστό του κόστους παραγωγής ΟΝΑ. Μετά την αρχική ΠΕ, οι μέσες τιμές φυσικού αερίου στην Ένωση αυξήθηκαν κατά σχεδόν 400 %, από 6,53 USD/MMBtu ⁽⁴⁾ σε 32,23 USD/MMBtu το τελευταίο τρίμηνο του 2021.

⁽³⁾ <https://www.reuters.com/article/ukraine-crisis-russia-fertilizers-idINL2N2V71JG>

⁽⁴⁾ MMBtu: εκατομμύρια βρετανικές θερμικές μονάδες.

- (22) Οι τιμές των εισαγωγών ONA σημείωσαν επίσης άνοδο, αλλά σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με τις τιμές του ενωσιακού κλάδου παραγωγής. Κατά τη διάρκεια του 2021 οι τιμές από το Τρινιδάδ και Τομπάγκο και τη Ρωσία ήταν σταθερά χαμηλότερες από τις δημοσιευμένες τιμές αγοράς ONA. Αυτό εξακολουθούσε να ισχύει κατά τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2022, με εξαίρεση τις τιμές από το Τρινιδάδ και Τομπάγκο, οι οποίες ήταν μόνο ελαφρώς πάνω από τις δημοσιευμένες τιμές αγοράς ONA το δεύτερο τρίμηνο του 2022.

Πίνακας 2

Δημοσιευμένες τιμές εισαγωγής και δημοσιευμένες τιμές ONA 30 εκ της δεξαμενής στη Ρουέν

(σε EUR)

	ΠΕ (1η Ιουλίου 2017 έως 30 Ιουνίου 2018)	1ο τρίμηνο 2021	2ο τρίμηνο 2021	3ο τρίμηνο 2021	4ο τρίμηνο 2021	1ο τρίμηνο 2022	2ο τρίμηνο 2022
Εισαγωγές από το Τρινιδάδ και Τομπάγκο	140	166	229	222	323	569	700
Εισαγωγές από τη Ρωσία	126	147	A/A	269	302	483	451
Εισαγωγές από τις Ηνωμένες Πολιτείες	124	A/A	A/A	A/A	A/A	A/A	653
Άλλες εισαγωγές	129	164	220	253	303	577	547
ONΑ 30 εκ της δεξαμενής στη Ρουέν (Γαλλία)	154	255	237	318	591	695	689

Πηγή: Αρχικός κανονισμός, Eurostat και Fertecon.

- (23) Όπως επισημαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 17 και 18, η προσφορά στην αγορά της ΕΕ δεν ήταν δυνατόν να ανταποκριθεί στη ζήτηση, η οποία, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, είναι σχετικά σταθερή. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τη μεγάλη αύξηση του κόστους των πρώτων υλών, έχει πιθανώς προκαλέσει αύξηση των τιμών.
- (24) Αυτή η αύξηση της τιμής ONA επιβαρύνει οικονομικά τους χρήστες, δεδομένου ότι δεν είναι εύκολο να αντικατασταθεί το ONA από άλλα αζωτούχα λιπάσματα. Το ONA είναι υγρό, κάτι το οποίο οδηγεί τους γεωργούς που το αγοράζουν σε φαινόμενο εγκλωβισμού, λόγω του εξοπλισμού που πρέπει αναγκαστικά να χρησιμοποιείται για τη διανομή του εν λόγω υγρού. Οι γεωργοί που χρησιμοποιούν άλλα αζωτούχα λιπάσματα χρειάζονται διαφορετικό εξοπλισμό. Επιπλέον, η ποσότητα ONA που χρειάζονται οι γεωργοί δεν αφήνει περιθώρια ευελιξίας. Κατά τη διάρκεια του σταδίου της φύτευσης οι γεωργοί έχουν κάποια ευελιξία όσον αφορά το πότε θα χρησιμοποιήσουν ONA, αλλά δεν μπορούν να μειώσουν υπερβολικά τη συνολική του ποσότητα χωρίς τον κίνδυνο να μειωθεί η συγκομιδή και να υπονομευθεί η ποιότητα.
- (25) Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει προσωρινή αλλαγή των συνθηκών της αγοράς μετά την αρχική ΠΕ, υπό την έννοια ότι η προσφορά δεν καλύπτει τη ζήτηση και σημειώθηκε αύξηση τιμών.
- (26) Μετά την κοινοποίηση, η Interore και η Cora-Cogeca επανέλαβαν τον ισχυρισμό ότι, λόγω των υψηλών τιμών φυσικού αερίου στην Ένωση, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής δεν αύξησε την παραγωγή του για να αντικαταστήσει τις εισαγωγές και, ως εκ τούτου, οι χρήστες ONA χρειάστηκαν τις εισαγωγές από τις ΗΠΑ και το Τρινιδάδ και Τομπάγκο. Επιπλέον, η Cora-Cogeca ισχυρίστηκε ότι υπάρχει έλλειψη ανταγωνισμού στην αγορά της Ένωσης.
- (27) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 25, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η προσφορά δεν μπορούσε να καλύψει τη ζήτηση και ότι οι τιμές ONA είχαν αυξηθεί. Δεδομένου ότι η Cora-Cogeca δεν προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την έλλειψη ανταγωνισμού, ο ισχυρισμός αυτός απορρίφθηκε.

3. ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΖΗΜΙΑΣ

- (28) Από την ανάλυση των πρόσθετων πληροφοριών που ζήτησε η Επιτροπή από τη Fertilizers Europe, η οποία ήταν ο καταγγέλλων στην αρχική έρευνα, για να εξετάσει αν καθίσταται απίθανη η επανάληψη της ζημίας συνεπεία της αναστολής, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού, προέκυψε ότι ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής εξακολουθεί να βρίσκεται επί του παρόντος σε ζημιολογική κατάσταση.

- (29) Παρά την απότομη αύξηση των τιμών ΟΝΑ, η παράλληλη αύξηση των τιμών του φυσικού αερίου είχε σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία του ενωσιακού κλάδου παραγωγής. Η Fertilizers Europe υπέβαλε στοιχεία για τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2021 σχετικά με το κόστος των πωλήσεων ΟΝΑ, τις τιμές εκ του εργοστασίου, καθώς και αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την κερδοφορία των ενωσιακών παραγωγών οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 65 % του ενωσιακού κλάδου παραγωγής. Τα στοιχεία αυτά έδειξαν σαφή πτωτική τάση της κερδοφορίας, με αποτέλεσμα ζημία της τάξης του - 9 % κατά μέσο όρο το τρίτο τρίμηνο του 2021.
- (30) Για να επικαιροποιήσει τα συμπεράσματά της, η Επιτροπή πραγματοποίησε επίσης προσομοιώσεις της εξέλιξης της κερδοφορίας του ενωσιακού κλάδου παραγωγής σε περίπτωση αναστολής των ισχυόντων μέτρων. Για την επικαιροποίηση χρησιμοποιήθηκαν οι τάσεις στις τιμές του φυσικού αερίου (οι οποίες είναι μακράν ο κυριότερος παράγοντας κόστους) και στην τιμή ΟΝΑ μεταξύ του πρώτου τριμήνου του 2021 και του δεύτερου τριμήνου του 2022. Οι τάσεις αυτές χρησιμοποιήθηκαν για την επικαιροποίηση του πραγματικού κόστους παραγωγής και του αντίστοιχου κύκλου εργασιών του ενωσιακού κλάδου παραγωγής ώστε να αντικατοπτρίζουν την κατάσταση έως το δεύτερο τρίμηνο του 2022. Η επικαιροποίηση αυτή έδειξε ότι η ζημιολύση κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 συνεχίστηκε κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022.
- (31) Επιπλέον, από τις παρατηρήσεις σχετικά με την κοινοποίηση προκύπτει σαφώς ότι η πραγματική κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής είναι χειρότερη από την πρόβλεψη βάσει της προσομοίωσης. Ενώ στην προσομοίωση θεωρήθηκε δεδομένη η σταθερότητα της παραγωγής και των πωλήσεων του ενωσιακού κλάδου παραγωγής, η κατάρρευση της παραγωγής και των πωλήσεων του 2022, όπως παρουσιάστηκε από την Cora-Cogeca, επιδείνωσε την κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής. Ο λόγος είναι η εξέλιξη των τιμών του φυσικού αερίου και των τιμών ΟΝΑ. Η τιμή ΟΝΑ εξελίχθηκε θετικά για κάποιο χρονικό διάστημα και έφθασε στο ανώτατο επίπεδο της τον Μάρτιο του 2022 (875 EUR/τόνο). Στη συνέχεια, η τιμή ΟΝΑ άρχισε να μειώνεται και έφθασε τα 595 EUR/τόνο τον Ιούνιο του 2022. Η Επιτροπή δεν έχει καμία ένδειξη ότι οι τιμές ΟΝΑ θα αυξηθούν τους προσεχείς μήνες. Αντίθετα, οι τιμές του φυσικού αερίου παρέμειναν σε υψηλά επίπεδα το τελευταίο τρίμηνο του 2021 και τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2022 (κατά μέσο όρο 32,34 USD/MMBtu). Παρά τη μείωση στις τιμές φυσικού αερίου που σημειώθηκε τον Μάιο (29,8 USD/MMBtu), στη συνέχεια υπήρξε άνοδος. Τον Ιούνιο οι τιμές έφθασαν και πάλι τα 34,4 USD/MMBtu και προβλέπεται να αυξηθούν ακόμη περισσότερο σε επίπεδα άνω των 50 USD/MMBtu ⁽⁵⁾.
- (32) Υπό αυτές τις συνθήκες, οι ενωσιακοί παραγωγοί όχι μόνο δεν μπόρεσαν να αυξήσουν την παραγωγή ώστε να αντισταθμίσουν πλήρως οι απώλειες στις εισαγωγές το 2021, αλλά αναγκάστηκαν να μειώσουν περαιτέρω την παραγωγή, όπως προκύπτει από το μερικό κλείσιμο γραμμών παραγωγής. Στις παρατηρήσεις της σχετικά με την κοινοποίηση η ίδια η Cora-Cogeca επισήμανε ότι οι τιμές ΟΝΑ τον Σεπτέμβριο του 2022 δεν ήταν να δυνατόν να καλύψουν το κόστος του φυσικού αερίου που είναι απαραίτητο για την παραγωγή ΟΝΑ. Δεδομένου ότι μέρος μόνο του μεταβλητού κόστους είχε υπερβεί ήδη τις τιμές πώλησης ΟΝΑ στην αγορά της Ένωσης και ότι το πάγιο κόστος ανά μονάδα παραγωγής είχε αυξηθεί σημαντικά λόγω της μείωσης της παραγωγής, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής εξακολουθούσε αδιαμφισβήτητα να υφίσταται σημαντική ζημία.
- (33) Μετά την κοινοποίηση, η Fertilizers Europe επανέλαβε ότι η τιμή του φυσικού αερίου στην Ένωση αναμενόταν να παραμείνει σε υψηλά επίπεδα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2022 και ότι ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής αναμενόταν να υποστεί ζημία λόγω των εισαγωγών.
- (34) Κατά τη διάρκεια ακρόασης μετά την κοινοποίηση η Cora-Cogeca διατύπωσε την παρατήρηση ότι η Επιτροπή, προκειμένου να εκτιμήσει την πιθανότητα επανάληψης της ζημίας, θα πρέπει να αναλύσει τις πωλήσεις και την κερδοφορία του ενωσιακού κλάδου παραγωγής μετά την αρχική υποβολή στοιχείων από την Cora-Cogeca, δηλαδή από τον Ιούλιο του 2021 και μετά.
- (35) Εν προκειμένω, η Επιτροπή επισήμανε ότι η λήψη απόφασης για την αναστολή των μέτρων αντιντάμπινγκ δεν μπορεί να αποτελεί στατική διαδικασία. Η ενωσιακή αγορά ΟΝΑ αποδείχθηκε πολύ ασταθής κατά την περίοδο μετά την αρχική υποβολή στοιχείων από την Cora-Cogeca, γεγονός που επηρέασε την εκτίμηση της αλλαγής των συνθηκών της αγοράς και της πιθανότητας επανάληψης της ζημίας. Ως εκ τούτου, οι πληροφορίες που παρασχεθήκαν αρχικά από την Cora-Cogeca θεωρήθηκαν παρωχημένες και κρίθηκαν αναγκαίες πρόσθετες πληροφορίες. Οι πρόσθετες πληροφορίες που υπέβαλε ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής έδειξαν ότι οι ενωσιακοί παραγωγοί υπέστησαν οικονομικές απώλειες. Πράγματι, η Cora-Cogeca αναγνώρισε ότι ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής υφίσταται ζημία το 2022. Στις παρατηρήσεις της σχετικά με την κοινοποίηση η ίδια η Cora-Cogeca διαπιστώνει ότι «όσον αφορά τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής [...] οι πωλήσεις του αναμένεται να έχουν μειωθεί σημαντικά το 2022» και ότι «ως εκ τούτου, υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, η επεξεργασία φυσικού αερίου για την παραγωγή ΟΝΑ δεν είναι επικερδής. Επομένως, είναι λογικό ότι σχεδόν όλες οι μονάδες παραγωγής ΟΝΑ στην ΕΕ έχουν τειθεί σε αδράνεια».

⁽⁵⁾ Με βάση την τιμή του ολλανδικού δείκτη TTF Gas Futures, η οποία είναι η τιμή παράδοσης στην αγορά Title Transfer Facility στις Κάτω Χώρες. Ο ολλανδικός δείκτης TTF είναι επίσης ο δείκτης αγοράς που χρησιμοποιείται από την Παγκόσμια Τράπεζα για τον υπολογισμό της ιστορικής τιμής του φυσικού αερίου.

- (36) Επιπλέον, κατά τη διάρκεια ακρόασης η Cora-Cogeca ισχυρίστηκε ότι τα στοιχεία που υπέβαλε ο ενωσιακός κλάδος σχετικά με την κερδοφορία στερούνταν διαφάνειας και αντιπροσωπευτικότητας. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 29, η Επιτροπή έλαβε στοιχεία που υποδεικνύουν ζημιολόγο κατάσταση των συνεργαζόμενων ενωσιακών παραγωγών, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος της ενωσιακής παραγωγής. Το εν λόγω αριθμητικό στοιχείο σχετικά με την κερδοφορία βασίστηκε στον κύκλο εργασιών και στο κόστος ONA των ενωσιακών παραγωγών. Δεδομένου ότι οι πληροφορίες αυτές ήταν εμπιστευτικές, ήταν δυνατή η κοινοποίηση μόνο ενός συγκεντρωτικού αριθμού για όλους τους συνεργαζόμενους ενωσιακούς παραγωγούς. Επιπλέον, όπως επισημαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 32 και 35 ανωτέρω, η ίδια η Cora-Cogeca δεν φαίνεται να αμφισβητεί τη σημαντική ζημία του ενωσιακού κλάδου παραγωγής.
- (37) Μετά την κοινοποίηση, η Cora-Cogeca ισχυρίστηκε ότι η συνέχιση των μέτρων δεν θα ήταν προς το συμφέρον της Ένωσης και θα είχε αρνητικές επιπτώσεις στην παραγωγή τροφίμων στην Ένωση. Η Επιτροπή υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού, τα μέτρα είναι δυνατόν να ανασταλούν για την προστασία των συμφερόντων της Ένωσης μόνον αν καθίσταται απίθανη η επανάληψη της ζημίας συνεπεία της αναστολής. Δεδομένης της κατάστασης του ενωσιακού κλάδου παραγωγής τον Σεπτέμβριο του 2022, όπως αναγνωρίζεται από την Cora-Cogeca στις παρατηρήσεις της σχετικά με την κοινοποίηση που συνοψίζονται στις αιτιολογικές σκέψεις 32 και 35 ανωτέρω, ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής συνέχισε να υφίσταται οικονομικές ζημιές και, επομένως, η ζημία θα ήταν πιθανόν να επιδεινωθεί σε περίπτωση που τα μέτρα αναστέλλονταν, οι όροι αναστολής δεν πληρούνταν και η Επιτροπή δεν θεωρούσε αναγκαίο να εκτιμήσει το συμφέρον της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού.
- (38) Η Cora-Cogeca ισχυρίστηκε ότι δεν χρειάζεται να ληφθούν προστατευτικά μέτρα, δεδομένου ότι ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής δεν είναι σε θέση να παραγάγει ONA επί του παρόντος, καθώς η τιμή του φυσικού αερίου είναι πολύ υψηλότερη από την τιμή ONA και, κατά συνέπεια, η παραγωγή ONA στην Ένωση έχει μειωθεί σημαντικά.
- (39) Ωστόσο, η Επιτροπή επισήμανε ότι η Cora-Cogeca υπέβαλε στοιχεία που δείχνουν ότι εξακολουθεί να υπάρχει παραγωγή ONA στην Ένωση και ότι ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής υφίσταται σημαντική ζημία. Συνεπώς, αυτός ο ισχυρισμός απορρίφθηκε.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (40) Οι συνθήκες της αγοράς έχουν αλλάξει προσωρινά, υπό την έννοια ότι δεν υπάρχει επί του παρόντος στην αγορά της Ένωσης επαρκής προσφορά ONA σε προσιτές τιμές ώστε να καλυφθεί η σταθερή ζήτηση. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι εισαγωγές ONA έχουν μειωθεί σημαντικά και ότι οι ενωσιακοί παραγωγοί δεν μπορούν να αντισταθμίσουν πλήρως τις απώλειες στους όγκους εισαγωγών, λόγω της μεγάλης αύξησης του κόστους παραγωγής.
- (41) Πράγματι, η βασική αιτία για τις τρέχουσες πρωτοφανώς υψηλές τιμές ONA είναι οι τρέχουσες πρωτοφανώς υψηλές τιμές φυσικού αερίου. Το φυσικό αέριο είναι η κατεξοχήν πρώτη ύλη για την παραγωγή ONA. Αυτές οι ακραίες τιμές φυσικού αερίου ευθύνονται για τις μεγάλες ζημιές που κατέγραψε ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021. Η μετακύλιση αυτής της αύξησης του κόστους στους καταναλωτές δεν ήταν δυνατή για δύο λόγους. Πρώτον, για τους λόγους ευελιξίας που επισημαίνονται στην αιτιολογική σκέψη 24, οι γεωργοί αποφάσισαν να αναβάλουν τις αγορές ONA και να τις πραγματοποιήσουν κατά την εποχή εφαρμογής των λιπασμάτων (άνοιξη). Δεύτερον, εξαιτίας της συνεχιζόμενης πίεσης που ασκούν οι εισαγωγές στις τιμές, όπως υποδεικνύεται στον πίνακα 2 παραπάνω. Επιπλέον, όπως αναγνωρίζουν τα ενδιαφερόμενα μέρη, υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς είναι αδύνατη η κερδοφόρα παραγωγή και πώληση ONA από τον ενωσιακό κλάδο παραγωγής, με αποτέλεσμα σημαντικό μέρος της παραγωγικής του ικανότητας να έχει τεθεί σε αδράνεια. Υπάρχουν επίσης ενδείξεις ότι η αναστολή θα επιδεινώσει περαιτέρω την κατάσταση του ενωσιακού κλάδου παραγωγής. Οι εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ σε χαμηλές τιμές από τις οικείες χώρες, ιδίως το Τρινιδάδ και Τομπάγκο, συνεπάγονται περαιτέρω πίεση στις τιμές του ενωσιακού κλάδου παραγωγής και τον επακόλουθο κίνδυνο διάβρωσης των τιμών στην αγορά της Ένωσης.
- (42) Δεδομένου ότι η εξέταση των εξελίξεων μετά την ΠΕ κατέδειξε ότι ο ενωσιακός κλάδος παραγωγής εξακολουθεί να υφίσταται ζημιολόγο κατάσταση, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι συνθήκες της αγοράς είχαν αλλάξει προσωρινά σε βαθμό που καθίσταται απίθανη η επανάληψη της ζημίας συνεπεία της αναστολής σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού. Η παρούσα απόφαση δεν θίγει το δικαίωμα της Επιτροπής να λάβει απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 4 του βασικού κανονισμού, σε περίπτωση που η κατάσταση αλλάξει στο μέλλον.
- (43) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να μην αναστείλει τους δασμούς αντντάμπινγκ στις εισαγωγές μείγματος ουρίας και νιτρικού αμμωνίου καταγωγής Ρωσίας, Τρινιδάδ και Τομπάγκο και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής που επιβλήθηκαν με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/1688,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι όροι αναστολής του οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκε με το άρθρο 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/1688 στις εισαγωγές μείγματος ουρίας και νιτρικού αμμωνίου καταγωγής Ρωσίας, Τρινιδάδ και Τομπάγκο και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1036 δεν πληρούνται.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 26 Οκτωβρίου 2022.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2022/2071 ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 20ής Οκτωβρίου 2022

σχετικά με μεταβατικές διατάξεις για την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μετά την εισαγωγή του ευρώ στην Κροατία (ΕΚΤ/2022/36)

Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Έχοντας υπόψη το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και ιδίως το άρθρο 19.1 και το άρθρο 46.2 πρώτη περίπτωση,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη των κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2532/98 του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για επιβολή κυρώσεων ⁽²⁾,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ⁽³⁾, και ιδίως τα άρθρα 5 παράγραφος 1 και 6 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/378 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 22ας Ιανουαρίου 2021, σχετικά με την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών (ΕΚΤ/2021/1) ⁽⁴⁾,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/379 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 22ας Ιανουαρίου 2021, σχετικά με τα στοιχεία λογιστικής κατάστασης των πιστωτικών ιδρυμάτων και του τομέα των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΚΤ/2021/2) ⁽⁵⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η υιοθέτηση του ευρώ από την Κροατία την 1η Ιανουαρίου 2023 σημαίνει ότι από την ημερομηνία αυτή τα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην επικράτεια της θα υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/378 (ΕΚΤ/2021/1).
- (2) Η ένταξη των εν λόγω ιδρυμάτων στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος απαιτεί τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων που διασφαλίζουν την ομαλότητά της κατά τρόπο που να μην προκαλείται δυσανάλογη επιβάρυνση των ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της Κροατίας.
- (3) Από το άρθρο 5 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας συνάγεται ότι η ΕΚΤ, με τη βοήθεια των εθνικών κεντρικών τραπεζών, συλλέγει τις απαραίτητες στατιστικές πληροφορίες είτε από τις αρμόδιες εθνικές αρχές είτε απευθείας από οικονομικούς παράγοντες προκειμένου να διασφαλιστεί, μεταξύ άλλων, η έγκαιρη προετοιμασία στον τομέα της στατιστικής ενόψει της υιοθέτησης του ευρώ από ορισμένο κράτος μέλος,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/378 (ΕΚΤ/2021/1).

⁽¹⁾ ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 4.

⁽³⁾ ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 8.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 73 της 3.3.2021, σ. 1.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 73 της 3.3.2021, σ. 16.

Άρθρο 2

Μεταβατικές διατάξεις για ιδρύματα εγκατεστημένα στην Κροατία

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/378 (ΕΚΤ/2021/1), για τα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία προβλέπεται μεταβατική περίοδος τήρησης εκτεινόμενη χρονικά από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως την 7η Φεβρουαρίου 2023.
2. Η βάση των αποθεματικών των ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία για τη μεταβατική περίοδο τήρησης καθορίζεται με βάση τα στοιχεία της λογιστικής κατάστασης της 31ης Οκτωβρίου 2022. Η Hrvatska narodna banka ζητεί από τα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία να της γνωστοποιούν τη βάση των αποθεματικών τους σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2). Η ίδια ζητεί από όσα εκ των ιδρυμάτων αυτών απολαύουν της παρέκκλισης του άρθρου 9 παράγραφος 1 ή 2 ή του άρθρου 9 παράγραφος 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2) να υπολογίζουν τη βάση των αποθεματικών τους για τη μεταβατική περίοδο τήρησης με βάση τη λογιστική κατάσταση της 30ής Σεπτεμβρίου 2022.
3. Για τη μεταβατική περίοδο τήρησης ο υπολογισμός των ελάχιστων αποθεματικών των ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία πραγματοποιείται από το ίδιο το ίδρυμα ή από την Hrvatska narodna banka. Το μέρος που διενεργεί τον υπολογισμό κοινοποιεί τα υπολογισθέντα ελάχιστα αποθεματικά στο άλλο μέρος, παρέχοντάς του ικανό χρόνο για την επαλήθευσή τους και για την υποβολή αναθεωρήσεων. Αμφότερα τα μέρη επιβεβαιώνουν τα υπολογισθέντα ελάχιστα αποθεματικά και τις τυχόν αναθεωρήσεις τους το αργότερο στις 20 Δεκεμβρίου 2022. Εάν το μέρος προς το οποίο γίνεται η κοινοποίηση δεν επιβεβαιώσει το ύψος των ελάχιστων αποθεματικών έως τις 20 Δεκεμβρίου 2022, θεωρείται ότι έχει αποδεχτεί την εφαρμογή του για τη μεταβατική περίοδο τήρησης.
4. Οι διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 2 έως 4 της παρούσας απόφασης εφαρμόζονται αναλογικά στα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία, κατά τρόπο ώστε για τις αρχικές περιόδους τήρησης αυτά να μπορούν να αφαιρούν από τη βάση των αποθεματικών τους υποχρεώσεις έναντι ιδρυμάτων εγκατεστημένων στην Κροατία, έστω και αν κατά τον χρόνο υπολογισμού των ελάχιστων αποθεματικών τα εν λόγω ιδρύματα δεν θα περιλαμβάνονται στον κατάλογο των ιδρυμάτων που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών κατά το άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/378 (ΕΚΤ/2021/1).

Άρθρο 3

Μεταβατικές διατάξεις για ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ

1. Η ύπαρξη μεταβατικής περιόδου για ιδρύματα εγκατεστημένα στην Κροατία δεν επηρεάζει την περίοδο τήρησης που ισχύει για ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/378 (ΕΚΤ/2021/1).
2. Για τις περιόδους τήρησης που εκτείνονται χρονικά από την 21η Δεκεμβρίου 2022 έως την 7η Φεβρουαρίου 2023 και από την 8η Φεβρουαρίου έως την 21η Μαρτίου 2023, ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ μπορούν με απόφασή τους να αφαιρούν από τη βάση των αποθεματικών τους υποχρεώσεις έναντι ιδρυμάτων εγκατεστημένων στην Κροατία, έστω και αν κατά τον χρόνο υπολογισμού των ελάχιστων αποθεματικών τα εν λόγω ιδρύματα δεν θα περιλαμβάνονται στον κατάλογο των ιδρυμάτων που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών κατά το άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/378 (ΕΚΤ/2021/1).
3. Για τις περιόδους τήρησης που εκτείνονται χρονικά από την 21η Δεκεμβρίου 2022 έως την 7η Φεβρουαρίου 2023 και από την 8η Φεβρουαρίου έως την 21η Μαρτίου 2023, ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ που αποφασίζουν να αφαιρέσουν από τη βάση των αποθεματικών τους υποχρεώσεις έναντι ιδρυμάτων εγκατεστημένων στην Κροατία κατά την παράγραφο 2 υπολογίζουν τα ελάχιστα αποθεματικά τους με βάση τα στοιχεία της λογιστικής κατάστασης της 31ης Οκτωβρίου 2022 και της 31ης Δεκεμβρίου 2022, αντίστοιχα, και υποβάλλουν στατιστικές πληροφορίες σύμφωνα με τα οριζόμενα στο μέρος 1 του παραρτήματος ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2), εμφανίζοντας τα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία ως ιδρύματα που υπόκεινται ήδη στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών της ΕΚΤ.

Εν προκειμένω δεν διγεται η υποχρέωση των ιδρυμάτων να υποβάλλουν στατιστικές πληροφορίες για τις σχετικές περιόδους με βάση τον πίνακα 1 του μέρους 2 του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2), εξακολουθώντας να εμφανίζουν τα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία ως τράπεζες εγκατεστημένες στον «Υπόλοιπο κόσμο».

Κατά την υποβολή των στατιστικών πληροφοριών βάσει των πινάκων τηρούνται οι προθεσμίες και οι διαδικασίες που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2).

4. Για τις περιόδους τήρησης που αρχίζουν τον Δεκέμβριο του 2022 και τον Φεβρουάριο του 2023, ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, τα οποία απολαύουν της παρέκκλισης του άρθρου 9 παράγραφος 1 ή 2 ή του άρθρου 9 παράγραφος 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2) και αποφασίζουν να αφαιρέσουν από τη βάση των αποθεματικών τους υποχρεώσεις έναντι ιδρυμάτων εγκατεστημένων στην Κροατία κατά την παράγραφο 2, υπολογίζουν τα ελάχιστα αποθεματικά τους με βάση τα στοιχεία της λογιστικής κατάστασης της 30ής Σεπτεμβρίου 2022 και υποβάλλουν στατιστικές πληροφορίες σύμφωνα με τα οριζόμενα στο μέρος 1 του παραρτήματος III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2), εμφανίζοντας τα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία ως ιδρύματα που υπόκεινται ήδη στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών της ΕΚΤ.

Για τις περιόδους τήρησης που αρχίζουν τον Μάρτιο και τον Μάιο του 2023 ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, τα οποία απολαύουν της παρέκκλισης του άρθρου 9 παράγραφος 1 ή 2 ή του άρθρου 9 παράγραφος 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2) και αποφασίζουν να αφαιρέσουν από τη βάση των αποθεματικών τους υποχρεώσεις έναντι ιδρυμάτων εγκατεστημένων στην Κροατία κατά την παράγραφο 2, υπολογίζουν τα ελάχιστα αποθεματικά τους με βάση τα στοιχεία της λογιστικής κατάστασης της 31ης Δεκεμβρίου 2022 και υποβάλλουν στατιστικές πληροφορίες σύμφωνα με τα οριζόμενα στο μέρος 1 του παραρτήματος III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2), εμφανίζοντας τα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία ως ιδρύματα που υπόκεινται ήδη στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών της ΕΚΤ.

Εν προκειμένω δεν θίγεται η υποχρέωση των ιδρυμάτων να υποβάλλουν στατιστικές πληροφορίες για τις σχετικές περιόδους με βάση τον πίνακα 1 του μέρους 2 του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2), εξακολουθώντας να εμφανίζουν τα ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κροατία ως τράπεζες εγκατεστημένες στον «Υπόλοιπο κόσμο».

Κατά την υποβολή των στατιστικών πληροφοριών τηρούνται οι προθεσμίες και οι διαδικασίες που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2).

Άρθρο 4

Τελικές διατάξεις

1. Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της κοινοποίησής της στους αποδέκτες.
2. Εφαρμόζεται από την 1η Νοεμβρίου 2022.
3. Εφόσον στην παρούσα απόφαση δεν περιλαμβάνονται ειδικότερες διατάξεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις των κανονισμών (ΕΕ) 2021/378 (ΕΚΤ/2021/1) και (ΕΕ) 2021/379 (ΕΚΤ/2021/2).

Άρθρο 5

Αποδέκτες

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Hrvatska narodna banka, σε ιδρύματα εγκατεστημένα στην Κροατία και σε ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ.

Φρανκφούρτη, 20 Οκτωβρίου 2022.

Η Πρόεδρος της ΕΚΤ
Christine LAGARDE

III

(Λοιπές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ αριθ. 029/22/COL

της 9ης Φεβρουαρίου 2022

για την τροποποίηση των ουσιαστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων με τη θέσπιση νέων κατευθυντήριων γραμμών του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας [2022/2072]

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ (στο εξής: ΕΑΕ),

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: συμφωνία για τον ΕΟΧ), και ιδίως τα άρθρα 61 έως 63 και το πρωτόκολλο 26,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου (στο εξής: συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου), και ιδίως το άρθρο 24 και το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β),

Έχοντας υπόψη το πρωτόκολλο 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου (στο εξής: πρωτόκολλο 3), και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 1 του μέρους I,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Βάσει του άρθρου 24 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, η ΕΑΕ εφαρμόζει τις διατάξεις της συμφωνίας για τον ΕΟΧ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις.

Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, η ΕΑΕ εκδίδει ανακοινώσεις και κατευθυντήριες γραμμές σε θέματα σχετικά με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ, εφόσον τούτο προβλέπεται ρητά από την εν λόγω συμφωνία ή από τη συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου ή κρίνεται αναγκαίο από την ΕΑΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3, η ΕΑΕ παρακολουθεί συνεχώς όλα τα συστήματα ενισχύσεων που υπάρχουν στα κράτη της ΕΖΕΣ⁽¹⁾ και προτείνει κάθε κατάλληλο μέτρο που απαιτείται λόγω της προοδευτικής εξέλιξης ή της λειτουργίας της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΕ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας 2014-2020 (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΕ 2014-2020)⁽²⁾, όπως τροποποιήθηκαν⁽³⁾, ίσχυαν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΕ 2014-2020 αντιστοιχούσαν στις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (στο εξής: Επιτροπή) για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής 2014-2020)⁽⁴⁾. Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής 2014-2020, όπως τροποποιήθηκαν⁽⁵⁾, ίσχυαν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

(1) Το άρθρο 1 στοιχείο β) της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου ορίζει ότι «με τον όρο “κράτη ΕΖΕΣ” νοούνται η Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας και, υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του πρωτοκόλλου προσαρμογής της συμφωνίας μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου, το Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν».

(2) απόφαση της ΕΑΕ αριθ. 301/14/COL, της 16ης Ιουλίου 2014, για την ενενηκοστή όγδοη τροποποίηση των διαδικαστικών και ουσιαστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων με τη θέσπιση νέων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (ΕΕ L 131 της 28.5.2015, σ. 1, και συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 30 της 28.5.2015, σ. 1).

(3) απόφαση της ΕΑΕ αριθ. 90/20/COL, της 15ης Ιουλίου 2020, για την τροποποίηση, για εκατοστή έβδομη φορά, των διαδικαστικών και ουσιαστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, με την τροποποίηση και την παράταση ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις (ΕΕ L 359 της 29.10.2020, σ. 16, και συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 68 της 29.10.2020, σ. 4).

(4) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (ΕΕ C 200 της 28.6.2014, σ. 1).

(5) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παράταση και τις τροποποιήσεις των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020, των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020), των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων, της ανακοίνωσης σχετικά με τα κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, της ανακοίνωσης της Επιτροπής – Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία και της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων. 2020/C 224/02 (ΕΕ C 224 της 8.7.2020, σ. 2).

Στις 27 Ιανουαρίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε τις κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 2022) ⁽⁶⁾.

Οι κατευθυντήριες γραμμές του 2022 παρουσιάζουν επίσης ενδιαφέρον για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: EOX).

Σύμφωνα με τον στόχο της ομοιογένειας που καθορίζεται στο άρθρο 1 της συμφωνίας για τον EOX, πρέπει να εξασφαλίζεται η ενιαία εφαρμογή των κανόνων του EOX περί κρατικών ενισχύσεων σε ολόκληρο τον EOX.

Σύμφωνα με το σημείο II του τμήματος «ΓΕΝΙΚΑ» του παραρτήματος XV της συμφωνίας για τον EOX, η ΕΑΕ εγκρίνει, μετά από διαβουλεύσεις με την Επιτροπή, πράξεις αντίστοιχες με αυτές που εγκρίνονται από την Επιτροπή.

Οι κατευθυντήριες γραμμές του 2022 μπορεί να αναφέρονται σε ορισμένα μέσα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε ορισμένες νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν έχουν ενσωματωθεί στη συμφωνία για τον EOX. Προκειμένου να διασφαλιστούν η ομοιομορφία εφαρμογή των διατάξεων περί κρατικών ενισχύσεων και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού σε ολόκληρο τον EOX, η ΕΑΕ θα εφαρμόζει γενικά τα ίδια σημεία αναφοράς με την Επιτροπή κατά την αξιολόγηση της συμβατότητας των ενισχύσεων με τη λειτουργία της συμφωνίας για τον EOX.

Έπειτα από διαβούλευση με την Επιτροπή,

Έπειτα από διαβούλευση με τα κράτη της ΕΖΕΣ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Οι ουσιαστικοί κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων τροποποιούνται με τη θέσπιση νέων κατευθυντήριων γραμμών του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας. Οι κατευθυντήριες γραμμές του 2022 επισυνάπτονται ως παράρτημα της παρούσας απόφασης και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.
2. Η ΕΑΕ εφαρμόζει τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές για να αξιολογήσει τη συμβατότητα όλων των κοινοποιήσιμων ενισχύσεων για το κλίμα, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια οι οποίες χορηγούνται ή πρόκειται να χορηγηθούν από τις 9 Φεβρουαρίου 2022. Οι παράνομες ενισχύσεις θα αξιολογούνται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κατά την ημερομηνία χορήγησης των ενισχύσεων κανόνες.

Άρθρο 2

Η ΕΑΕ εφαρμόζει τις κατευθυντήριες γραμμές του 2022 με τις ακόλουθες προσαρμογές, κατά περίπτωση, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εξής:

- α) εάν γίνεται αναφορά σε «κράτος/-η μέλος/-η», η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά σε «κράτος/-η ΕΖΕΣ» ⁽⁷⁾ ή, κατά περίπτωση, «κράτος/-η του EOX»·
- β) εάν γίνεται αναφορά στην «Ευρωπαϊκή Επιτροπή», η ΕΑΕ την ερμηνεύει, κατά περίπτωση, ως αναφορά στην «Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ»·
- γ) εάν γίνεται αναφορά στη «Συνθήκη» ή «ΣΛΕΕ», η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά στη «συμφωνία για τον EOX»·
- δ) εάν γίνεται αναφορά στους «ενωσιακούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις», η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά στους «κανόνες του EOX για τις κρατικές ενισχύσεις»·
- ε) εάν γίνεται αναφορά στο άρθρο 107 της ΣΛΕΕ ή σε τμήματα του εν λόγω άρθρου, η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά στο άρθρο 61 της συμφωνίας για τον EOX και στα αντίστοιχα τμήματα του εν λόγω άρθρου·
- στ) εάν γίνεται αναφορά στο άρθρο 108 της ΣΛΕΕ ή σε τμήματα του εν λόγω άρθρου, η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά στο άρθρο 1 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου και στα αντίστοιχα τμήματα του εν λόγω άρθρου·

⁽⁶⁾ C(2022) 481 final, δεν έχουν ακόμη δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

⁽⁷⁾ Ως «κράτη ΕΖΕΣ» νοούνται η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία.

- ζ) εάν γίνεται αναφορά στον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου ⁽⁸⁾, η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά στο μέρος II του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου·
- η) εάν γίνεται αναφορά στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής ⁽⁹⁾, η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά στην απόφαση 195/04/COL της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ·
- θ) εάν γίνεται αναφορά στη διατύπωση «(μη) συμβατή/-ό/-ές με την εσωτερική αγορά» ή «ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά» ή «(που) συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά», η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως «(μη) συμβατή/-ό/-ές με τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ»·
- ι) εάν γίνεται αναφορά στη διατύπωση «στο έδαφος της Ένωσης» ή «εντός (ή εκτός) της Ένωσης» ή «στην Ένωση», η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως «εντός (ή εκτός) του ΕΟΧ»·
- ια) εάν γίνεται αναφορά στο «εμπόριο εντός της Ένωσης», η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά στο «εμπόριο εντός του ΕΟΧ»·
- ιβ) εάν στις κατευθυντήριες γραμμές ορίζεται ότι θα εφαρμόζονται σε «όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας», η ΕΑΕ τις εφαρμόζει «σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας ή σε μέρη τομέων οικονομικής δραστηριότητας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας για τον ΕΟΧ»·
- ιγ) εάν γίνεται αναφορά σε ανακοινώσεις ή κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, η ΕΑΕ την ερμηνεύει ως αναφορά στις αντίστοιχες κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΕ.

Άρθρο 3

Η παράγραφος 468 των κατευθυντήριων γραμμών του 2022 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η ΕΑΕ προτείνει τα ακόλουθα κατάλληλα μέτρα στα κράτη ΕΖΕΣ σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου:

- α) τα κράτη ΕΖΕΣ τροποποιούν, εφόσον απαιτείται, τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια, προκειμένου να τα εναρμονίσουν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023·
- β) τα κράτη ΕΖΕΣ καλούνται να διατυπώσουν τη ρητή και άνευ όρων συγκατάθεσή τους όσον αφορά τα προτεινόμενα μέτρα έως τις 11 Απριλίου 2022. Εάν δεν λάβει απάντηση, η ΕΑΕ θα θεωρήσει ότι το εν λόγω κράτος ΕΖΕΣ δεν συμφωνεί με τα προτεινόμενα μέτρα.»

Βρυξέλλες, 9 Φεβρουαρίου 2022.

Για την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Arne RØKSUND
Πρόεδρος
Αρμόδιο μέλος του Σώματος

Stefan BARRIGA
Μέλος του Σώματος

Árni Páll ÁRNASON
Μέλος του Σώματος

Μελπομένη ΙΩΣΗΦΙΔΟΥ
Προσυπογράφουσα ως
Διευθύντρια Νομικών και Εκτελεστικών Υποθέσεων

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9).

⁽⁹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας

	Σελίδα
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	225
2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	227
2.1. Πεδίο εφαρμογής	227
2.2. Μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές	227
2.3. Διάρθρωση των κατευθυντήριων γραμμών	228
2.4. Ορισμοί	228
3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 107 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Γ) ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ..	239
3.1. Θετική προϋπόθεση: η ενίσχυση πρέπει να προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας	239
3.1.1. Προσδιορισμός της οικονομικής δραστηριότητας που προωθείται με το μέτρο, των θετικών του επιπτώσεων για την κοινωνία γενικότερα και, κατά περίπτωση, της σημασίας της για συγκεκριμένες πολιτικές της Ένωσης ...	239
3.1.2. Χαρακτήρας κινήτρου	240
3.1.3. Απουσία παραβίασης οποιασδήποτε σχετικής διάταξης του δικαίου της Ένωσης	241
3.2. Αρνητική προϋπόθεση: το μέτρο ενίσχυσης δεν πρέπει να αλλοιώνει αδικαιολόγητα τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον	241
3.2.1. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	241
3.2.1.1. Αναγκαιότητα της ενίσχυσης	241
3.2.1.2. Καταλληλότητα	242
3.2.1.2.1. Καταλληλότητα έναντι εναλλακτικών μέσων πολιτικής	243
3.2.1.2.2. Καταλληλότητα έναντι εναλλακτικών μέσων ενισχύσεων	243
3.2.1.3. Αναλογικότητα	244
3.2.1.3.1. Σώρευση	245
3.2.1.4. Διαφάνεια	246
3.2.2. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές	247
3.3. Στάθμιση των θετικών επιπτώσεων της ενίσχυσης έναντι των αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές	248
4. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	249
4.1. Ενισχύσεις για τη μείωση και την εξάλειψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης της ανανεώσιμης ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης	249
4.1.1. Σκεπτικό	249
4.1.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	249
4.1.2.1. Ενισχύσεις για ανανεώσιμη ενέργεια	249
4.1.2.2. Άλλες ενισχύσεις για τη μείωση και την εξάλειψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	250
4.1.3. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	250
4.1.3.1. Αναγκαιότητα της ενίσχυσης	250
4.1.3.2. Καταλληλότητα	251
4.1.3.3. Επιλεξιμότητα	251

4.1.3.4.	Δημόσια διαβούλευση	252
4.1.3.5.	Αναλογικότητα	253
4.1.4.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση	256
4.2.	Ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων	259
4.2.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	259
4.2.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	259
4.2.3.	Χαρακτήρας κινήτρου	260
4.2.4.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	260
4.2.4.1.	Καταλληλότητα	260
4.2.4.2.	Αναλογικότητα	261
4.2.4.3.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση	262
4.3.	Ενισχύσεις για καθαρή κινητικότητα	262
4.3.1.	Ενισχύσεις για την αγορά και τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων και καθαρού κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών και για τη μετασκευή οχημάτων και κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών	263
4.3.1.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	263
4.3.1.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	263
4.3.1.3.	Χαρακτήρας κινήτρου	264
4.3.1.4.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	264
4.3.1.4.1.	Καταλληλότητα	264
4.3.1.4.2.	Αναλογικότητα	264
4.3.1.5.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση	266
4.3.2.	Ενισχύσεις για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού	267
4.3.2.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	267
4.3.2.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	267
4.3.2.3.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	268
4.3.2.3.1.	Αναγκαιότητα της ενίσχυσης	268
4.3.2.3.2.	Καταλληλότητα	268
4.3.2.3.3.	Αναλογικότητα	268
4.3.2.4.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση	269
4.4.	Ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία	271
4.4.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	271
4.4.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	272
4.4.3.	Χαρακτήρας κινήτρου	273
4.4.4.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	274
4.4.4.1.	Αναγκαιότητα της ενίσχυσης	274
4.4.4.2.	Καταλληλότητα	274
4.4.4.3.	Αναλογικότητα	274
4.4.5.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές	276

4.5.	Ενισχύσεις για την πρόληψη ή τη μείωση της ρύπανσης από άλλες πηγές ρύπανσης εκτός των αερίων του θερμοκηπίου	276
4.5.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	276
4.5.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	277
4.5.3.	Χαρακτήρας κινήτρου	278
4.5.4.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	278
4.5.4.1.	Αναγκαιότητα της ενίσχυσης	278
4.5.4.2.	Αναλογικότητα	278
4.5.5.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές	279
4.6.	Ενισχύσεις για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της	279
4.6.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	279
4.6.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	280
4.6.3.	Χαρακτήρας κινήτρου	280
4.6.4.	Αναλογικότητα	281
4.7.	Ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους	282
4.7.1.	Ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων φόρων και εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους στον τομέα του περιβάλλοντος	282
4.7.1.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	282
4.7.1.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	282
4.7.1.3.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	283
4.7.1.3.1.	Αναγκαιότητα	283
4.7.1.3.2.	Καταλληλότητα	284
4.7.1.3.3.	Αναλογικότητα	284
4.7.2.	Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος με τη μορφή μειώσεων φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους	284
4.7.2.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	284
4.7.2.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	285
4.7.2.3.	Χαρακτήρας κινήτρου	285
4.7.2.4.	Αναλογικότητα	313
4.7.2.5.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές	286
4.8.	Ενισχύσεις για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια	286
4.8.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	286
4.8.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	286
4.8.3.	Χαρακτήρας κινήτρου	287
4.8.4.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	287
4.8.4.1.	Αναγκαιότητα	287
4.8.4.2.	Καταλληλότητα	288
4.8.4.3.	Επιλεξιμότητα	288
4.8.4.4.	Δημόσια διαβούλευση	289
4.8.4.5.	Αναλογικότητα	290

4.8.5.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση	290
4.9.	Ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές	292
4.9.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	292
4.9.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	294
4.9.3.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	294
4.9.3.1.	Αναγκαιότητα και καταλληλότητα	294
4.9.3.2.	Αναλογικότητα της ενίσχυσης	295
4.9.4.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση	295
4.10.	Ενισχύσεις για τηλεθέρμανση και τηλεψύξη	295
4.10.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	295
4.10.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	296
4.10.3.	Αναγκαιότητα και καταλληλότητα	296
4.10.4.	Αναλογικότητα του μέτρου ενίσχυσης	297
4.10.5.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση	297
4.11.	Ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων εισφορών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας για τους ενεργοβόρους χρήστες	298
4.11.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	298
4.11.2.	Πεδίο εφαρμογής: Εισφορές από τις οποίες μπορούν να χορηγηθούν μειώσεις	299
4.11.3.	Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών	299
4.11.3.1.	Επιξιμότητα	299
4.11.3.2.	Αναλογικότητα του μέτρου ενίσχυσης	300
4.11.3.3.	Μορφή κρατικής ενίσχυσης	300
4.11.3.4.	Ενεργειακοί έλεγχοι και συστήματα διαχείρισης	301
4.11.3.5.	Μεταβατικοί κανόνες	301
4.12.	Ενισχύσεις για το κλείσιμο μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν άνθρακα, τύρφη ή σχιστολιθικό πετρέλαιο και για εξορυκτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την εξόρυξη άνθρακα, τύρφης ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου	302
4.12.1.	Ενίσχυση για την πρόωρη παύση κερδοφόρων δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου	302
4.12.1.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	302
4.12.1.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	303
4.12.1.3.	Χαρακτήρας κινήτρου	303
4.12.1.4.	Αναγκαιότητα και καταλληλότητα	303
4.12.1.5.	Αναλογικότητα	303
4.12.1.6.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές	304
4.12.2.	Ενίσχυση για έκτακτες δαπάνες σε σχέση με την παύση μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου	304
4.12.2.1.	Σκεπτικό της ενίσχυσης	304
4.12.2.2.	Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	304
4.12.2.3.	Αναγκαιότητα και καταλληλότητα	305
4.12.2.4.	Χαρακτήρας κινήτρου και αναλογικότητα	305
4.12.2.5.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές	305

4.13. Ενισχύσεις για μελέτες ή συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα για το κλίμα, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια.....	306
4.13.1. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες	306
4.13.2. Χαρακτήρας κινήτρου	306
4.13.3. Αναλογικότητα	306
5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	306
6. ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	307
7. ΕΦΑΡΜΟΓΗ	308
8. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ.....	308

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Επιτροπή έχει καταστήσει την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία κορυφαία πολιτική προτεραιότητα, η οποία αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της Ένωσης σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία με οικονομία σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, στην οποία ως το 2050 θα έχουν μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και στην οποία η οικονομική ανάπτυξη θα έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι κανείς δεν μένει στο περιθώριο. Οι κλιματικές φιλοδοξίες της Επιτροπής ενισχύθηκαν το 2019 με την ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ⁽¹⁾, η οποία έθεσε ως στόχο τον μηδενισμό των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050. Για να τεθεί η οικονομία και η κοινωνία μας σε μια δίκαιη, πράσινη και ευημερούσα πορεία προς την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050, η Επιτροπή πρότεινε επίσης τη μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 ⁽²⁾. Αυτοί οι φιλόδοξοι στόχοι έχουν κατοχυρωθεί στον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα ⁽³⁾.
2. Η δέσμη νομοθετικών προτάσεων «για την προσαρμογή στον στόχο 55 %» (Fit for 55) στηρίζει την επίτευξη των εν λόγω στόχων ⁽⁴⁾ και θέτει την Ένωση σε τροχιά κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.
3. Για την υλοποίηση των στόχων της κλιματικής ουδετερότητας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της αρχής «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση», της κυκλικότητας, της μηδενικής ρύπανσης και της ανάκτησης της βιοποικιλότητας, καθώς και για την πλαisiώση αυτής της πράσινης μετάβασης, θα απαιτηθούν σημαντικές προσπάθειες και επαρκής στήριξη. Η επίτευξη του φιλόδοξου στόχου που καθορίζεται στην ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία προϋποθέτει σημαντικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων και σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Επιτροπής, η επίτευξη των πρόσφατα αυξημένων στόχων για το 2030 στους τομείς του κλίματος, της ενέργειας και των μεταφορών θα απαιτήσει πρόσθετες ετήσιες επενδύσεις ύψους 390 δισεκατ. EUR σε σύγκριση με τα επίπεδα της περιόδου 2011-2020 ⁽⁵⁾, επιπλέον των άλλων 130 δισεκατ. EUR ετησίως για τους λοιπούς περιβαλλοντικούς στόχους που είχαν προηγουμένως εκτιμηθεί ⁽⁶⁾. Το μέγεθος αυτής της επενδυτικής πρόκλησης απαιτεί την κινητοποίηση χρηματοδοτικών πόρων, τόσο από τον ιδιωτικό όσο και από τον δημόσιο τομέα, με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Η κινητοποίηση αυτή θα επηρεάσει όλους τους τομείς και, κατ' επέκταση, την οικονομία της Ένωσης στο σύνολό της.

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», COM(2019) 640 final.

⁽²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030 Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας», COM(2020) 562 final.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

⁽⁴⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Προσαρμογή στον στόχο του 55 %»: υλοποίηση του στόχου της ΕΕ για το κλίμα με ορίζοντα το 2030 στην πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα», COM(2021) 550 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/amendment-renewable-energy-directive-2030-climate-target-with-annexes_en.pdf

⁽⁶⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Η οικονομία της ΕΕ μετά την COVID-19: επιπτώσεις στην οικονομική διακυβέρνηση», COM(2021) 662 final.

4. Η πολιτική ανταγωνισμού και ειδικότερα οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση και τη στήριξη της Ένωσης όσον αφορά την εκπλήρωση των στόχων πολιτικής της στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας. Η ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία αναφέρει συγκεκριμένα ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις θα αναθεωρηθούν ώστε να λαμβάνουν υπόψη τους εν λόγω στόχους πολιτικής, να στηρίζουν μια οικονομικά αποδοτική μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και να διευκολύνουν τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ίσους όρους ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αντικατοπτρίζουν την εν λόγω αναθεώρηση.
5. Για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι κρατικές ενισχύσεις να νοθεύσουν ή να απειλήσουν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά και να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεσπίζει την αρχή της απαγόρευσης των κρατικών ενισχύσεων. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ενισχύσεις αυτές ενδέχεται να συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης.
6. Τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν τις κρατικές ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, με εξαίρεση τα μέτρα τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, ο οποίος εκδόθηκε από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/1588 του Συμβουλίου (*).
7. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή θα αξιολογεί τη συμβατότητα της προστασίας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του κλίματος, και των μέτρων ενίσχυσης στον τομέα της ενέργειας τα οποία υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, κάθε αναφορά στην «προστασία του περιβάλλοντος» θα πρέπει να νοείται ως αναφορά στην προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του κλίματος.
8. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, ένα μέτρο ενίσχυσης μπορεί να κηρυχθεί συμβατό με την εσωτερική αγορά υπό τον όρο ότι πληρούνται δύο προϋποθέσεις, μία θετική και μία αρνητική. Η θετική προϋπόθεση είναι ότι η ενίσχυση πρέπει να προωθήσει την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας. Η αρνητική προϋπόθεση είναι ότι η ενίσχυση δεν πρέπει να αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.
9. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι οι ανταγωνιστικές αγορές τείνουν να παράγουν αποδοτικά αποτελέσματα όσον αφορά τις τιμές, τις εκροές και τη χρήση των πόρων. Ωστόσο, η κρατική παρέμβαση μπορεί να είναι αναγκαία για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων που δεν θα αναπτύσσονταν καθόλου ή δεν θα αναπτύσσονταν με τον ίδιο ρυθμό ή υπό τους ίδιους όρους εάν δεν υπήρχε ενίσχυση. Με τον τρόπο αυτόν, η παρέμβαση συμβάλλει στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.
10. Στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος, οι περιβαλλοντικές εξωτερικότητες, η ατελής πληροφόρηση και οι ελλείψεις συντονισμού σημαίνουν ότι, παρά τις κανονιστικές παρεμβάσεις, οι συμμετέχοντες στην αγορά ενδέχεται να μην λαμβάνουν πλήρως υπόψη το κόστος και τα οφέλη μιας οικονομικής δραστηριότητας κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανάλωση, τις επενδύσεις και την παραγωγή. Αυτές οι ανεπάρκειες της αγοράς —δηλαδή καταστάσεις στις οποίες οι αγορές, εάν αρκεστούν στα δικά τους μέσα, είναι απίθανο να παράγουν αποδοτικά αποτελέσματα— δεν οδηγούν στη διασφάλιση βέλτιστης ευημερίας για τους καταναλωτές και την κοινωνία γενικότερα, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται ανεπαρκή επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος σε σχέση με τις οικονομικές δραστηριότητες που ασκούνται χωρίς κρατική στήριξη.
11. Οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το μέτρο ενίσχυσης, οι όροι που το συνοδεύουν, οι διαδικασίες έγκρισης του και η υποστηριζόμενη δραστηριότητα δεν αντιβαίνουν στην περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης. Οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι το ενδιαφερόμενο κοινό έχει τη δυνατότητα να ζητείται η γνώμη του κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις ενισχύσεις. Τέλος, τα φυσικά πρόσωπα και οι οργανώσεις θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προσβάλουν την ενίσχυση ή τα μέτρα εφαρμογής της ενίσχυσης ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, όταν μπορούν να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ότι δεν τηρείται η περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης (**).

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 1).

(**) Βλέπε την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (ΕΕ C 275 της 18.8.2017, σ. 1) όσον αφορά την εφαρμογή, σε εθνικό επίπεδο, της σύμβασης του Aarhus για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε θέματα περιβάλλοντος.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

2.1. Πεδίο εφαρμογής

12. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για την προώθηση της ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων κατά τρόπο που βελτιώνει την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και δραστηριοτήτων στον τομέα της ενέργειας που διέπονται από τη Συνθήκη, στον βαθμό που τα εν λόγω μέτρα ενίσχυσης καλύπτονται από το τμήμα 2.2 των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών. Ως εκ τούτου, οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται επίσης στους τομείς που υπόκεινται σε ειδικούς ενωσιακούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, εκτός εάν οι εν λόγω ειδικοί ενωσιακοί κανόνες ορίζουν διαφορετικά ή περιέχουν διατάξεις σχετικά με τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος ή τις ενισχύσεις στον τομέα της ενέργειας που ισχύουν για το ίδιο μέτρο, οπότε, στην περίπτωση αυτή, υπερισχύουν οι ειδικοί τομεακοί κανόνες. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές υπερισχύουν του σημείου 17 στοιχείο β) των κατευθυντήριων γραμμών για τις αεροπορικές μεταφορές⁽⁹⁾ όσον αφορά τα μέτρα ενίσχυσης στον τομέα του περιβάλλοντος για τους μεγάλους αερολιμένες με ετήσιο όγκο επιβατικής κίνησης άνω των 5 εκατομμυρίων επιβατών ετησίως.
13. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν εφαρμόζονται:
- στις κρατικές ενισχύσεις για τον σχεδιασμό και την κατασκευή φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων, μηχανημάτων, εξοπλισμού ή μέσω μεταφοράς που προορίζονται να λειτουργήσουν με λιγότερους φυσικούς πόρους και για τις δράσεις που αναλαμβάνονται εντός εργοστασίων ή άλλων μονάδων παραγωγής με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας ή της υγιεινής⁽¹⁰⁾.
 - στις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία οι οποίες υπόκεινται στους κανόνες που καθορίζονται στο πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία⁽¹¹⁾.
 - στις κρατικές ενισχύσεις που καλύπτονται από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα⁽¹²⁾ ή στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας⁽¹³⁾.
 - στις κρατικές ενισχύσεις για την πυρηνική ενέργεια.
14. Οι ενισχύσεις στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας δεν πρέπει να χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων⁽¹⁴⁾.
15. Κατά την αξιολόγηση ενίσχυσης που χορηγείται σε επιχείρηση για την οποία εκκρεμεί εντολή ανάκτησης κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη το ποσό της ενίσχυσης που απομένει να ανακτηθεί⁽¹⁵⁾.

2.2. Μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές

16. Η Επιτροπή έχει προσδιορίσει διάφορες κατηγορίες μέτρων στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας για τα οποία οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις:
- ενισχύσεις για τη μείωση και την εξάλειψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης·
 - ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων·

⁽⁹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές για τις Κρατικές ενισχύσεις σε αερολιμένες και αεροπορικές εταιρείες (EE C 99 της 4.4.2014, σ. 3).

⁽¹⁰⁾ Οι περιβαλλοντικές ενισχύσεις προκαλούν κατά γενικό κανόνα λιγότερες στρεβλώσεις και είναι περισσότερο αποτελεσματικές όταν χορηγούνται στον καταναλωτή/χρήστη φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων και όχι στον παραγωγό/κατασκευαστή του φιλικού προς το περιβάλλον προϊόντος. Τούτο ισχύει με την επιφύλαξη της δυνατότητας των κρατών μελών να χορηγούν περιβαλλοντικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις για την ενίσχυση του επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας των οικείων δραστηριοτήτων βιομηχανικής παραγωγής.

⁽¹¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (EE C 198 της 27.6.2014, σ. 1).

⁽¹²⁾ Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές για την περίοδο 2014-2020 (EE C 204 της 1.7.2014, σ. 1).

⁽¹³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (EE C 217 της 2.7.2015, σ. 1).

⁽¹⁴⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (EE C 249 της 31.7.2014, σ. 1).

⁽¹⁵⁾ Βλέπε απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Σεπτεμβρίου 1995, TWD κατά Επιτροπής, T-244/93 και T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, σκέψη 56. Βλέπε επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής — Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ανάκτηση παράνομων και ασυμβίβαστων κρατικών ενισχύσεων (EE C 247 της 23.7.2019, σ. 1).

- γ) ενισχύσεις για την αγορά και τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων (που χρησιμοποιούνται για αεροπορικές, οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και θαλάσσιες μεταφορές) και καθαρού κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών, καθώς και για τη μετασκευή οχημάτων και κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών·
- δ) ενισχύσεις για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για καθαρά οχήματα·
- ε) ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία·
- στ) ενισχύσεις για την πρόληψη ή τη μείωση της ρύπανσης από άλλες πηγές ρύπανσης εκτός των αερίων του θερμοκηπίου·
- ζ) ενισχύσεις για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της·
- η) ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους·
- θ) ενισχύσεις για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια·
- ι) ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές·
- ια) ενισχύσεις για τηλεθέρμανση και τηλεψύξη·
- ιβ) ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων εισφορών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας για τους ενεργοβόρους χρήστες·
- ιγ) ενισχύσεις για το κλείσιμο μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν άνθρακα, τύρφη ή σχιστολιθικό πετρέλαιο και για εξορυκτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την εξόρυξη άνθρακα, τύρφης ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου·
- ιδ) ενισχύσεις για μελέτες ή συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα που σχετίζονται με το κλίμα, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια.

2.3. Διάρθρωση των κατευθυντήριων γραμμών

17. Το κεφάλαιο 3 καθορίζει τα κριτήρια συμβατότητας που ισχύουν κατά γενικό κανόνα για τις διάφορες κατηγορίες ενισχύσεων που καλύπτονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Το τμήμα 3.2.1.3.1 σχετικά με τη σώρευση ισχύει για όλες τις κατηγορίες ενισχύσεων που καλύπτονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Το κεφάλαιο 4 καθορίζει ειδικά κριτήρια συμβατότητας που ισχύουν για τα μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από τα διάφορα τμήματα του εν λόγω κεφαλαίου. Τα κριτήρια συμβατότητας του κεφαλαίου 3 ισχύουν εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν ειδικότερες διατάξεις που καθορίζονται στα ειδικά προς τον σκοπό αυτόν τμήματα του κεφαλαίου 4.
18. Οι όροι που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν για τα καθεστώτα ενισχύσεων και τις μεμονωμένες ενισχύσεις, ανεξάρτητα από το αν βασίζονται σε καθεστώς ενισχύσεων ή αν χορηγούνται σε ad hoc βάση, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

2.4. Ορισμοί

19. Για τους σκοπούς των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
- 1) «ad hoc ενίσχυση»: η ενίσχυση που δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
 - 2) «ένταση ενίσχυσης»: το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό επί των επιλέξιμων δαπανών. Όλα τα στοιχεία πρέπει να υπολογίζονται πριν από οποιαδήποτε αφαίρεση φόρων ή άλλων εισφορών. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης πρέπει να λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησής της. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις πρέπει να υπολογίζονται στην αξία τους κατά τη χρονική στιγμή της χορήγησης. Το επιτόκιο που θα χρησιμοποιείται για την αναγωγή αυτή και για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης στα δάνεια με ευνοϊκούς όρους ⁽¹⁶⁾ πρέπει να είναι το επιτόκιο αναφοράς που ισχύει κατά τη στιγμή της χορήγησης. Η ένταση της ενίσχυσης υπολογίζεται ανά δικαιούχο·
 - 3) «ενισχυόμενες περιοχές»: περιοχές οι οποίες, κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, προσδιορίζονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης·
 - 4) «εξισορρόπηση»: για την ηλεκτρική ενέργεια, η εξισορρόπηση όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 10) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ Δάνεια με επιτόκια χαμηλότερα εκείνων της αγοράς.

⁽¹⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54).

- 5) «συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης (Balance Responsible Party, BRP)»: το συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 14) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·
- 6) «βιωσιμότητα»: η βιωσιμότητα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 15) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁸⁾·
- 7) «βιοκαύσιμα»: τα βιοκαύσιμα όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 33) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁹⁾·
- 8) «βιοαέρια»: τα βιοαέρια όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 28) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 9) «βιορευστά»: τα βιοαέρια όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 32) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 10) «βιομάζα»: το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα προϊόντων, αποβλήτων και υπολειμμάτων βιολογικής προέλευσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 24) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 11) «καύσιμα βιομάζας»: τα καύσιμα βιομάζας όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 27) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 12) «μηχανισμός ισχύος»: ο μηχανισμός ισχύος όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 22) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·
- 13) «δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα» (CCS): ένα σύνολο τεχνολογιών με τις οποίες καθίσταται δυνατή η δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) που εκπέμπεται από βιομηχανικές εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών που προέρχονται από διεργασίες, ή η δέσμευσή του απευθείας από τον ατμοσφαιρικό αέρα, η μεταφορά του σε χώρους αποθήκευσης και εισαγωγής του σε κατάλληλους υπόγειους γεωλογικούς σχηματισμούς με σκοπό τη μόνιμη αποθήκευσή του·
- 14) «δέσμευση και χρήση διοξειδίου του άνθρακα» ή (CCU): ένα σύνολο τεχνολογιών με τις οποίες καθίσταται δυνατή η δέσμευση του CO₂ που εκπέμπεται από βιομηχανικές εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών που προέρχονται από διεργασίες, ή η δέσμευσή του απευθείας από τον ατμοσφαιρικό αέρα, και η μεταφορά του σε χώρους αποθήκευσης και εισαγωγής του σε χώρους κατανάλωσης ή χρήσης CO₂ για την πλήρη χρήση του εν λόγω CO₂·
- 15) «αφαίρεση CO₂»: ανθρωπογενείς δραστηριότητες που απομακρύνουν το CO₂ από την ατμόσφαιρα και το αποθηκεύουν μόνιμα σε γεωλογικούς, χερσαίους ή ωκεάνιους ταμιευτήρες ή σε προϊόντα. Περιλαμβάνει την υφιστάμενη και δυνητική ανθρωπογενή βελτίωση βιολογικών ή γεωχημικών καταβόθρων και την άμεση δέσμευση και αποθήκευση αέρα, αλλά αποκλείει τη φυσική πρόσληψη CO₂ που δεν προκαλείται άμεσα από ανθρώπινες δραστηριότητες·
- 16) «σύστημα υποχρέωσης προμηθευτή»: σύστημα στο οποίο δημιουργείται αξία για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών με την πιστοποίηση των εν λόγω αγαθών ή υπηρεσιών και την επιβολή υποχρέωσης στους προμηθευτές ή τους καταναλωτές να αγοράζουν πιστοποιητικά·
- 17) «καθαρός κινητός εξοπλισμός υπηρεσιών εδάφους»: κινητός εξοπλισμός που χρησιμοποιείται σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών συναφείς με τις αεροπορικές ή θαλάσσιες μεταφορές και έχει μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής)·
- 18) «καθαρός κινητός εξοπλισμός υπηρεσιών»: καθαρός κινητός τερματικός εξοπλισμός και καθαρός κινητός εξοπλισμός υπηρεσιών εδάφους·
- 19) «καθαρός κινητός τερματικός εξοπλισμός»: κινητός εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη φόρτωση, την εκφόρτωση και τη μεταφόρτωση αγαθών και διατροφικών μοναδοποιημένων φορτίων, καθώς και για τη διακίνηση φορτίου εντός τερματικής περιοχής, έχει μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής) ή, ελλείψει εναλλακτικών λύσεων με μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής), έχει σημαντικά χαμηλότερες άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής) σε σχέση με τον συμβατικό τερματικό εξοπλισμό·
- 20) «καθαρό όχημα»:
 - α) όσον αφορά τα δίκυκλα και τρίκυκλα οχήματα και τα τετράκυκλα:
 - ι) όχημα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 168/2013 και έχει μηδενικές εκπομπές CO₂ από απόληξη εξαγωγής, υπολογιζόμενες σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 24 και στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού·

⁽¹⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).

⁽¹⁹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

- β) όσον αφορά τα ελαφρά οδικά οχήματα:
- i) όχημα της κατηγορίας M1, M2 ή N1 με μηδενικές εκπομπές CO₂ από απόληξη εξαγωγής, όπως καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1151 της Επιτροπής ⁽²⁰⁾.
 - ii) καθαρό όχημα όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) στοιχείο α) της οδηγίας 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²¹⁾.
- γ) όσον αφορά τα βαρέα οδικά οχήματα:
- i) βαρύ όχημα μηδενικών εκπομπών όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 5) της οδηγίας 2009/33/ΕΚ.
 - ii) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, βαρύ επαγγελματικό όχημα χαμηλών εκπομπών όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 12) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1242 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²²⁾.
 - iii) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, καθαρό όχημα όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) στοιχείο β) της οδηγίας 2009/33/ΕΚ και το οποίο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1242.
- δ) όσον αφορά σκάφη εσωτερικής ναυσιπλοΐας:
- i) σκάφος εσωτερικής ναυσιπλοΐας για επιβατικές ή εμπορευματικές μεταφορές με μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής/εξάτμισης).
 - ii) σκάφος εσωτερικής ναυσιπλοΐας για επιβατικές μεταφορές, το οποίο διαθέτει υβριδικό κινητήρα ή κινητήρα διπλού καυσίμου που παράγει τουλάχιστον το 50 % της ενέργειάς του από καύσιμα μηδενικών άμεσων εκπομπών CO₂ (απόληξης εξαγωγής) ή ισχύ από ρευματοδότη για την κανονική λειτουργία του.
 - iii) σκάφος εσωτερικής ναυσιπλοΐας για εμπορευματικές μεταφορές με άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής) ανά τονοχλιόμετρο (g CO₂/tkm), υπολογιζόμενες (ή εκτιμώμενες σε περίπτωση νέων σκαφών) με τη χρήση του λειτουργικού δείκτη ενεργειακής απόδοσης (ΕΕΟΙ) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού, οι οποίες είναι κατά 50 % χαμηλότερες από τη μέση τιμή αναφοράς για τις εκπομπές CO₂ που ορίζεται για τα βαρέα επαγγελματικά οχήματα (επιμέρους ομάδα οχημάτων 5-LH) σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1242.
- κατά την αξιολόγηση του αν ένα σκάφος χαρακτηρίζεται ως καθαρό όχημα, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις στον σχετικό τομέα, μεταξύ άλλων με αναφορά στα τεχνικά κριτήρια ελέγχου βάσει των οποίων μια δραστηριότητα θεωρείται ότι συμβάλλει σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, όπως ορίζεται στη σχετική κατ' εξουσιοδότηση πράξη δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852.
- ε) όσον αφορά τα θαλάσσια σκάφη:
- i) θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για επιβατικές ή εμπορευματικές μεταφορές, για λιμενικές εργασίες ή επικουρικές δραστηριότητες με μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής)· ή
 - ii) θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές, για λιμενικές εργασίες ή για επικουρικές δραστηριότητες, το οποίο διαθέτει υβριδικό κινητήρα ή κινητήρα διπλού καυσίμου που παράγει για την κανονική λειτουργία του στη θάλασσα και στους λιμένες, σε ποσοστό τουλάχιστον 25 %, την ενέργειά του από καύσιμα μηδενικών άμεσων εκπομπών CO₂ (απόληξης εξαγωγής) ή ισχύ από ρευματοδότη, ή το οποίο έχει επιτύχει τιμή του δείκτη σχεδιασμού ενεργειακής απόδοσης (ΕΕΔΙ) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού κατά 10 % χαμηλότερη από τις απαιτήσεις για τον ΕΕΔΙ που ίσχυαν την 1η Απριλίου 2022 και το σκάφος μπορεί να λειτουργεί με καύσιμα μηδενικών άμεσων εκπομπών CO₂ (απόληξης εξαγωγής) ή με καύσιμα από ανανεώσιμες πηγές· ή

⁽²⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1151 της Επιτροπής, της 1ης Ιουνίου 2017, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά την έγκριση τύπου μηχανοκίνητων οχημάτων όσον αφορά εκπομπές από ελαφρά επιβατικά και εμπορικά οχήματα (Euro 5 και Euro 6) και σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων (ΕΕ L 175 της 7.7.2017, σ. 1).

⁽²¹⁾ Οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση των καθαρών οχημάτων οδικών μεταφορών με σκοπό την υποστήριξη της κινητικότητας χαμηλών εκπομπών (ΕΕ L 120 της 15.5.2009, σ. 5).

⁽²²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1242 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με τον καθορισμό προτύπων επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ των νέων βαρέων επαγγελματικών οχημάτων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 595/2009 και (ΕΕ) 2018/956 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 96/53/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 198 της 25.7.2019, σ. 202).

iii) θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για εμπορευματικές μεταφορές το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την παροχή ακτοπλοϊκών υπηρεσιών και υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων, σχεδιασμένων με σκοπό να καταστήσουν δυνατή τη στροφή των εμπορευματικών μεταφορών που πραγματοποιούνται επί του παρόντος οδικώς προς τις θαλάσσιες μεταφορές, με άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής), υπολογιζόμενες με χρήση του EEDI, οι οποίες είναι κατά 50 % χαμηλότερες από τη μέση τιμή αναφοράς εκπομπών CO₂ που ορίζεται για τα βαρέα επαγγελματικά οχήματα (επιμέρους ομάδα οχημάτων 5-LH) σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1242.

κατά την αξιολόγηση του αν ένα σκάφος χαρακτηρίζεται ως καθαρό όχημα, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις στον σχετικό τομέα, μεταξύ άλλων με αναφορά στα τεχνικά κριτήρια ελέγχου βάσει των οποίων μια δραστηριότητα θεωρείται ότι συμβάλλει σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, όπως ορίζεται στη σχετική κατ' εξουσιοδότηση πράξη δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852.

στ) όσον αφορά το σιδηροδρομικό τροχαίο υλικό:

i) τροχαίο υλικό με μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής).

ii) τροχαίο υλικό το οποίο έχει μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ από απόληξη εξαγωγής, όταν λειτουργεί πάνω σε τροχιά με την αναγκαία υποδομή, και το οποίο χρησιμοποιεί συμβατικό κινητήρα, όταν δεν υπάρχει τέτοια υποδομή (διπλού συστήματος).

ζ) όσον αφορά τα αεροσκάφη:

i) αεροσκάφος με μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής).

ii) αεροσκάφος με σημαντική βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων σε σύγκριση με αεροσκάφος της ίδιας μάζας απογείωσης που αντιστοιχεί σε εναλλακτική λύση ευρέως διαθέσιμη στην αγορά.

- 21) «συμπαραγωγή» ή συμπαραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού: η συμπαραγωγή όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 30) της οδηγίας (ΕΕ) 2012/27 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²³⁾.
- 22) «μολυσμένος χώρος»: ο χώρος στον οποίο έχει διαπιστωθεί η παρουσία, λόγω ανθρώπινης δραστηριότητας, υλικών ή ουσιών σε επίπεδο που θεωρείται ότι συνιστά σημαντικό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας και εγκεκριμένης μελλοντικής χρήσης γης, θαλάσσιου βυθού ή ποταμών.
- 23) «έργα επίδειξης»: το έργο επίδειξης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 24) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.
- 24) «ψηφιοποίηση»: η υιοθέτηση τεχνολογιών σε ηλεκτρονικές συσκευές και/ή ηλεκτρονικά συστήματα, οι οποίες καθιστούν δυνατή την αύξηση της λειτουργικότητας των προϊόντων, την ανάπτυξη διαδικτυακών υπηρεσιών, τον εκσυγχρονισμό διεργασιών ή τη μετάβαση σε επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στην αποδιαμεσολάβηση της παραγωγής αγαθών και της παροχής υπηρεσιών, και τελικά έχουν μετασχηματιστικό αντίκτυπο.
- 25) «διάθεση»: η διάθεση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 19. της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁴⁾.
- 26) «διαχειριστής συστήματος διανομής» (ΔΣΔ): ο διαχειριστής συστήματος διανομής όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 29) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁵⁾.
- 27) «τηλεθέρμανση» ή «τηλεψύξη»: η τηλεθέρμανση ή η τηλεψύξη όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 19) της οδηγίας (ΕΕ) 2010/31 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁶⁾.

⁽²³⁾ Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1).

⁽²⁴⁾ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

⁽²⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125).

⁽²⁶⁾ Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13).

- 28) «συστήματα τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης»: εγκαταστάσεις παραγωγής θέρμανσης και/ή ψύξης), δίκτυο αποθήκευσης και διανομής θερμότητας που περιλαμβάνει τόσο το «πρωτογενές» δίκτυο (μεταφοράς) όσο και το «δευτερεύον» δίκτυο αγωγών για την παροχή θέρμανσης ή ψύξης στους καταναλωτές. Η αναφορά στην τηλεθέρμανση πρέπει να ερμηνεύεται ως συστήματα τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης, ανάλογα με το αν τα δίκτυα παρέχουν θέρμανση ή ψύξη από κοινού ή χωριστά·
- 29) «οικολογική καινοτομία»: όλες οι μορφές καινοτόμων δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων νέων διαδικασιών παραγωγής, νέων προϊόντων ή υπηρεσιών, και νέων μεθόδων διαχείρισης και επιχειρηματικής δραστηριότητας, που έχουν ως αποτέλεσμα ή στόχο τη σημαντική βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και τη σημαντική μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ρύπανσης. Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, δεν θεωρούνται καινοτομίες:
- α) δραστηριότητες που οδηγούν μόνο σε ελάχιστες αλλαγές ή βελτιώσεις στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος·
 - β) η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας ή της ικανότητας παροχής υπηρεσιών μέσω της προσθήκης συστημάτων μεταποίησης ή εφοδιαστικής που είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται ήδη·
 - γ) οι αλλαγές στις επιχειρηματικές πρακτικές, στην οργάνωση του χώρου εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις που βασίζονται σε οργανωτικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται ήδη στην επιχείρηση·
 - δ) οι αλλαγές στη στρατηγική της επιχείρησης·
 - ε) οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές·
 - στ) η παύση χρήσης μιας διαδικασίας·
 - ζ) η απλή αναπλήρωση/αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου·
 - η) οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, οι τακτικές εποχικές και άλλες αλλαγές που οφείλονται στη συγκυρία·
 - θ) η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων·
- 30) «οικοσύστημα»: το οικοσύστημα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 13) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852·
- 31) «ενεργειακή απόδοση»: η ενεργειακή απόδοση όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·
- 32) «αποθήκευση ενέργειας»: η αποθήκευση ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 59) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944·
- 33) «εγκατάσταση αποθήκευσης ενέργειας»: η εγκατάσταση αποθήκευσης ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 60) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944·
- 34) «αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης»: το αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 41) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·
- 35) «ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές»: η ενέργεια που παράγεται από μονάδες που χρησιμοποιούν μόνο ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, καθώς και το μερίδιο, ως προς τη θερμογόνο δύναμη, της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε υβριδικές εγκαταστάσεις, οι οποίες χρησιμοποιούν και συμβατικές πηγές ενέργειας, και περιλαμβάνει την ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για τα συστήματα αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένα με τον μετρητή (behind-the-meter) (που εγκαθίστανται από κοινού ή ως πρόσθετο στην εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας), εξαιρουμένου του ηλεκτρισμού που παράγεται ως αποτέλεσμα των συστημάτων αποθήκευσης·
- 36) «ενεργειακή υποδομή» ⁽²⁷⁾: κάθε υλικός εξοπλισμός ή εγκατάσταση που βρίσκεται στο έδαφος της Ένωσης ή συνδέει την Ένωση με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες και εμπίπτει στις ακόλουθες κατηγορίες:

⁽²⁷⁾ Τα έργα που έχουν κατασκευαστεί για έναν χρήστη ή για μικρή ομάδα εκ των προτέρων καθορισμένων χρηστών και είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους («ειδική υποδομή») δεν χαρακτηρίζονται ως ενεργειακή υποδομή.

- a) όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια:
- i) συστήματα μεταφοράς και διανομής, όπου «μεταφορά»: η μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας τόσο από την ξηρά όσο και από τη θάλασσα μέσω διασυνδεδεμένου συστήματος υπερυψηλής και υψηλής τάσης με σκοπό την παροχή σε τελικούς πελάτες ή σε διανομείς, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της προμήθειας, και «διανομή»: η μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας τόσο από την ξηρά όσο και από τη θάλασσα μέσω συστημάτων διανομής υψηλής, μέσης και χαμηλής τάσης με σκοπό την παράδοσή της σε πελάτες, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της προμήθειας·
 - ii) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία των συστημάτων που ορίζονται στο σημείο i), συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου σε όλα τα επίπεδα τάσης και τους υποσταθμούς·
 - iii) πλήρως ενσωματωμένα στοιχεία δικτύου, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 51) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944·
 - iv) ευφυή δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή συστήματα και δομικά στοιχεία που ενσωματώνουν τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, μέσω επιχειρησιακών ψηφιακών πλατφορμών, συστημάτων ελέγχου και τεχνολογιών αισθητήρων, τόσο σε επίπεδο μεταφοράς όσο και σε επίπεδο διανομής, με στόχο ένα πιο ασφαλές, αποδοτικό και ευφύες δίκτυο μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την αυξημένη δυναμικότητα ενσωμάτωσης νέων μορφών παραγωγής, αποθήκευσης και κατανάλωσης ενέργειας και τη διευκόλυνση νέων επιχειρηματικών μοντέλων και δομών αγοράς·
 - v) υπεράκτια δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση υποδομής μεταφοράς ή διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, όπως ορίζεται στο σημείο i), και έχει διπλή λειτουργικότητα: διασύνδεση και μεταφορά ή διανομή ηλεκτρικής ενέργειας από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές, από τους υπεράκτιους χώρους παραγωγής σε δύο ή περισσότερες χώρες. Αυτό περιλαμβάνει επίσης τα ευφυή δίκτυα, καθώς και οποιονδήποτε παρακείμενο εξοπλισμό ή εγκατάσταση που απαιτείται για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου, καθώς και των αναγκαίων υποσταθμών, εάν διασφαλίζουν επίσης τη διαλειτουργικότητα των τεχνολογιών και, μεταξύ άλλων, τη συμβατότητα διεπαφών μεταξύ διαφόρων τεχνολογιών·
- β) όσον αφορά το φυσικό αέριο (φυσικό αέριο, βιοαέριο —συμπεριλαμβανομένου του βιομεθανίου— και/ή ανανεώσιμο αέριο μη βιολογικής προέλευσης):
- i) αγωγοί μεταφοράς και διανομής αερίου που αποτελούν τμήματα ενός δικτύου, πλην των αγωγών υψηλής πίεσης που χρησιμοποιούνται στην ανάντη διανομή φυσικού αερίου·
 - ii) υπόγειοι χώροι αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένοι με τους αγωγούς αερίου υψηλής πίεσης που αναφέρονται στο σημείο i)·
 - iii) εγκαταστάσεις παραλαβής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ή αποσυμπίεσης υγροποιημένου ή συμπιεσμένου αερίου·
 - iv) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ή για τη δυνατότητα αμφίδρομης ροής, περιλαμβανομένων των σταθμών συμπίεσης·
 - v) ευφυή δίκτυα φυσικού αερίου, δηλαδή οποιονδήποτε από τους ακόλουθους εξοπλισμούς ή εγκαταστάσεις που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών (συμπεριλαμβανομένου του υδρογόνου ή των αερίων μη βιολογικής προέλευσης) στο δίκτυο: ψηφιακά συστήματα και δομικά στοιχεία που ενσωματώνουν τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, συστήματα ελέγχου και τεχνολογίες αισθητήρων για να καταστούν δυνατά η διαδραστική και ευφυής παρακολούθηση, η μέτρηση, ο ποιοτικός έλεγχος και η διαχείριση της παραγωγής, της μεταφοράς, της διανομής και της κατανάλωσης αερίου εντός ενός δικτύου αερίου. Επιπλέον, τα ευφυή δίκτυα μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν εξοπλισμό που επιτρέπει αντίστροφες ροές από το επίπεδο διανομής στο επίπεδο μεταφοράς και τις σχετικές απαραίτητες αναβαθμίσεις στο υφιστάμενο δίκτυο·

- γ) όσον αφορά το υδρογόνο ⁽²⁸⁾:
- i) αγωγοί μεταφοράς, για τη μεταφορά υδρογόνου υπό υψηλή πίεση, καθώς και αγωγοί διανομής για την τοπική διανομή υδρογόνου, που παρέχουν πρόσβαση σε πολλούς χρήστες του δικτύου σε διαφανή και αμερόληπτη βάση·
 - ii) «εγκαταστάσεις αποθήκευσης», ήτοι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση υδρογόνου υψηλής καθαρότητας, συμπεριλαμβανομένου του τμήματος ενός τερματικού σταθμού υδρογόνου που χρησιμοποιείται για αποθήκευση αλλά εξαιρουμένου του τμήματος που χρησιμοποιείται για εργασίες παραγωγής, και συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται αποκλειστικά για του διαχειριστές δικτύων υδρογόνου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης υδρογόνου περιλαμβάνονται υπόγειες εγκαταστάσεις αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένες με τους αγωγούς μεταφοράς ή διανομής υδρογόνου υψηλής πίεσης του σημείου i)·
 - iii) εγκαταστάσεις κατανομής, παραλαβής, επαναεριοποίησης ή αποσυμπίεσης υδρογόνου ή υδρογόνου ενσωματωμένου σε άλλες χημικές ουσίες με στόχο την έγχυση του υδρογόνου στο δίκτυο είτε για αέριο είτε αποκλειστικά για υδρογόνο·
 - iv) «τερματικοί σταθμοί», ήτοι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για τη μετατροπή υγρού υδρογόνου σε αέριο υδρογόνο για έγχυση στο δίκτυο υδρογόνου. Οι τερματικοί σταθμοί περιλαμβάνουν τον επικουρικό εξοπλισμό και την προσωρινή αποθήκευση που απαιτούνται για τη διαδικασία μετατροπής και την επακόλουθη έγχυση στο δίκτυο υδρογόνου, αλλά δεν περιλαμβάνουν κανένα τμήμα του τερματικού σταθμού υδρογόνου που χρησιμοποιείται για αποθήκευση·
 - v) «γραμμές διασύνδεσης», ήτοι δίκτυο υδρογόνου (ή τμήμα αυτού) που διασχίζει ή εκτείνεται σε σύνορα μεταξύ κρατών μελών ή μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας έως το έδαφος των κρατών μελών ή τα χωρικά ύδατα του εν λόγω κράτους μέλους·
 - vi) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία του συστήματος υδρογόνου ή για τη δυνατότητα αμφίδρομης ροής, περιλαμβανομένων των σταθμών συμπίεσης·
- δ) όσον αφορά το διοξείδιο του άνθρακα ⁽²⁹⁾:
- i) αγωγοί, πλην όσων αποτελούν τμήμα των ανάντη δικτύων αγωγών, που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά διοξειδίου του άνθρακα που προέρχεται από περισσότερες από μία πηγές, δηλαδή βιομηχανικές εγκαταστάσεις (συμπεριλαμβανομένων των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας) που παράγουν αέριο διοξείδιο του άνθρακα από καύσεις ή άλλες χημικές αντιδράσεις στις οποίες συμμετέχουν ενώσεις που περιέχουν ορυκτό ή μη ορυκτό άνθρακα, με στόχο τη μόνιμη αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁰⁾ ή με στόχο τη χρήση του διοξειδίου του άνθρακα ως υλικού τροφοδοσίας ή τη βελτίωση των αποδόσεων των βιολογικών διαδικασιών·
 - ii) εγκαταστάσεις υγροποίησης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα με στόχο τη μεταφορά ή αποθήκευσή του·
 - iii) υποδομές εντός γεωλογικού σχηματισμού που χρησιμοποιούνται για τη μόνιμη αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2009/31/ΕΚ και οι συναφείς επιφανειακές και εγχυτικές εγκαταστάσεις·
 - iv) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του εν λόγω συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ειδικά κινητά στοιχεία ενεργητικού για τη μεταφορά και την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω κινητά στοιχεία ενεργητικού πληρούν τον ορισμό του καθαρού οχήματος·

⁽²⁸⁾ Οποιοδήποτε από τα στοιχεία ενεργητικού που απαριθμούνται στα σημεία i) έως iv) σχετικά με το υδρογόνο μπορεί να είναι νεόδημο στοιχείο ή στοιχείο που έχει μετατραπεί από φυσικό αέριο σε υδρογόνο («αναπροσαρμοσμένο»), ή συνδυασμός των δύο. Τα στοιχεία ενεργητικού που απαριθμούνται στα σημεία i) έως vi) σχετικά με το υδρογόνο, τα οποία υπόκεινται σε πρόσβαση τρίτων, χαρακτηρίζονται ως ενεργειακή υποδομή.

⁽²⁹⁾ Τα στοιχεία ενεργητικού που απαριθμούνται στα σημεία i) έως iv) σχετικά με το διοξείδιο του άνθρακα, τα οποία υπόκεινται σε πρόσβαση τρίτων, χαρακτηρίζονται ως ενεργειακή υποδομή.

⁽³⁰⁾ Οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 (ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 114).

- ε) υποδομές που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά ή διανομή θερμικής ενέργειας υπό μορφή ατμού, ζεστού νερού ή ψυκτικών υγρών από πολλαπλούς παραγωγούς/χρήστες, με βάση τη χρήση ανανεώσιμης ενέργειας ή απορριπτόμενης θερμότητας από βιομηχανικές εφαρμογές·
- στ) έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³¹⁾ και έργα κοινού ενδιαφέροντος [«mutual interest»] που αναφέρονται στο άρθρο 171 της Συνθήκης·
- ζ) άλλες κατηγορίες υποδομών, οι οποίες αφορούν υποδομές που καθιστούν δυνατή τη φυσική ή ασύρματη μεταφορά της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή της ενέργειας από πηγές απαλλαγμένες από ανθρακούχες εκπομπές μεταξύ παραγωγών και χρηστών από πολλαπλά σημεία πρόσβασης και εξόδου και είναι ανοικτές στην πρόσβαση τρίτων που δεν ανήκουν στον ιδιοκτήτη/διαχειριστή της υποδομής·
- 37) «ενεργειακή απόδοση»: η ενεργειακή απόδοση κτιρίου όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ·
- 38) «εξοικονόμηση ενέργειας»: η εξοικονόμηση ενέργειας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·
- 39) «προστασία του περιβάλλοντος»: κάθε δράση ή δραστηριότητα που αποσκοπεί στη μείωση ή στην πρόληψη της ρύπανσης, αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή άλλης ζημίας στο φυσικό περιβάλλον (συμπεριλαμβανομένου του αέρα, του νερού και του εδάφους), στα οικοσυστήματα ή στους φυσικούς πόρους από ανθρώπινες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, της μείωσης του κινδύνου ζημίας αυτού του είδους, της προστασίας και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας ή της αποδοτικότερης χρήσης των φυσικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και άλλων τεχνικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων ρύπων, καθώς και της μετάβασης σε μοντέλα κυκλικής οικονομίας για τη μείωση της χρήσης πρωτογενών υλικών και την αύξηση της απόδοσης. Καλύπτει επίσης δράσεις που ενισχύουν την προσαρμοστική ικανότητα και ελαχιστοποιούν την τρωτότητα στις κλιματικές επιπτώσεις·
- 40) «φόρος ή εισφορά εξομοιούμενη προς φόρο στον τομέα του περιβάλλοντος»: φόρος ή εισφορά που επιβάλλεται σε ειδική φορολογική βάση, προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν σαφώς αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή που αποσκοπεί στην επιβάρυνση ορισμένων δραστηριοτήτων, αγαθών ή υπηρεσιών, ώστε το περιβαλλοντικό κόστος να συμπεριληφθεί στην τιμή τους ή ώστε οι παραγωγοί και οι καταναλωτές να προσανατολιστούν σε δραστηριότητες που σέβονται περισσότερο το περιβάλλον·
- 41) «σχέδιο αξιολόγησης»: έγγραφο που καλύπτει ένα ή περισσότερα καθεστώτα ενισχύσεων και περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες ελάχιστες πτυχές:
- τους προς αξιολόγηση στόχους,
 - τα ερωτήματα της αξιολόγησης,
 - τους δείκτες αποτελεσμάτων,
 - την προβλεπόμενη μεθοδολογία διεξαγωγής της αξιολόγησης,
 - τις απαιτήσεις συλλογής δεδομένων,
- στ) το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας υποβολής της ενδιάμεσης και της τελικής έκθεσης αξιολόγησης,
- ζ) την περιγραφή του ανεξάρτητου φορέα που θα διενεργήσει την αξιολόγηση ή των κριτηρίων που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή του και των λεπτομερειών δημοσιοποίησης της αξιολόγησης·
- 42) «πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού»: το πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 21 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 43) «παραγωγός»: μια επιχείρηση που παράγει ηλεκτρική ενέργεια για εμπορικούς σκοπούς·
- 44) «αέριο του θερμοκηπίου»: κάθε αέριο που συμβάλλει στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, καθώς απορροφά την υπέρυθη ακτινοβολία, συμπεριλαμβανομένου του διοξειδίου του άνθρακα, του μεθανίου, του υποξειδίου του αζώτου και των φθοριούχων αερίων, όπως οι υδροφθοράνθρακες·
- 45) «συμπαράγωγη υψηλής απόδοσης»: η συμπαράγωγη υψηλής απόδοσης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 34) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·

⁽³¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την κατάρτιση της απόφασης αριθ. 1364/2006/ΕΚ και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 713/2009, (ΕΚ) αριθ. 714/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L 115 της 25.4.2013, σ. 39).

- 46) «διαχειριστής δικτύου υδρογόνου»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο διεκπεραιώνει το έργο του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, τη διασφάλιση της συντήρησης και, αν χρειάζεται, την ανάπτυξη του δικτύου υδρογόνου σε μία δεδομένη περιοχή και, κατά περίπτωση, των διασυνδέσεων του με άλλα δίκτυα υδρογόνου, και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση μεταφοράς υδρογόνου·
- 47) «ανισορροπία»: η ανισορροπία όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 8) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής·
- 48) «εκκαθάριση ανισορροπιών»: η εκκαθάριση ανισορροπιών όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής·
- 49) «περίοδος εκκαθάρισης αποκλίσεων»: η περίοδος εκκαθάρισης αποκλίσεων όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 15) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·
- 50) «μεμονωμένη ενίσχυση»: ενίσχυση ad hoc και ενίσχυση η οποία χορηγείται με βάση καθεστώς ενισχύσεων αλλά πρέπει να κοινοποιηθεί·
- 51) «καθεστώς διακομιμότητας»: μέτρο για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια που αποσκοπεί στη διασφάλιση σταθερής συχνότητας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας ή στην αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων προβλημάτων ασφάλειας του εφοδιασμού, μεταξύ άλλων με διακοπή του φορτίου·
- 52) «πολύ μικρή επιχείρηση»: επιχείρηση που πληροί τις προϋποθέσεις για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων ⁽³²⁾·
- 53) «λύση που βασίζεται στη φύση»: λύση που εμπνέεται και υποστηρίζεται από τη φύση, είναι οικονομικά αποδοτική, παρέχει ταυτόχρονα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά οφέλη και συμβάλλει στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας, και η οποία φέρνει περισσότερη, και πιο ποικιλόμορφη, φύση και φυσικά χαρακτηριστικά και διαδικασίες στις πόλεις, τοπία της ξηράς και θάλασσας, μέσω τοπικά προσαρμοσμένων, αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων και συστημικών παρεμβάσεων·
- 54) «μέτρο συμφόρησης δικτύου»: μέτρο για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια που αποσκοπεί στην αντιστάθμιση της ανεπάρκειας του δικτύου μεταφοράς ή διανομής ηλεκτρικής ενέργειας·
- 55) «οικοσύστημα»: το οικοσύστημα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 10) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852·
- 56) «ρυπαίνων»: ο ρυπαίνων όπως ορίζεται στο παράρτημα, σημείο 3) της σύστασης 75/436/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽³³⁾·
- 57) «ρύπανση»: η ρύπανση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 2) της οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁴⁾·
- 58) «αρχή “ο ρυπαίνων πληρώνει”»: η αρχή σύμφωνα με την οποία οι δαπάνες για μέτρα καταπολέμησης της ρύπανσης πρέπει να καταλογίζονται στον ρυπαίνοντα που την προκαλεί·
- 59) «προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση»: η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 16. της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 60) «υποδομή επαναφόρτισης»: σταθερή ή κινητή υποδομή που τροφοδοτεί καθαρά οχήματα ή καθαρό κινητό εξοπλισμό υπηρεσιών με ηλεκτρική ενέργεια·
- 61) «ανάκτηση»: η ανάκτηση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 15. της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 62) «ανακύκλωση»: η ανακύκλωση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 17. της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 63) «έργο αναφοράς»: παράδειγμα έργου το οποίο είναι αντιπροσωπευτικό του μέσου έργου σε μια κατηγορία επιλέξιμων δικαιούχων για καθεστώς ενισχύσεων·

⁽³²⁾ Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

⁽³³⁾ Σύσταση του Συμβουλίου, της 3ης Μαρτίου 1975, περί καταλογισμού του κόστους και παρέμβασης των δημόσιων αρχών στον τομέα του περιβάλλοντος (ΕΕ L 194 της 25.7.1975, σ. 1).

⁽³⁴⁾ Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17).

- 64) «υποδομή ανεφοδιασμού»: σταθερή ή κινητή υποδομή για την παροχή υδρογόνου, φυσικού αερίου, σε αέρια μορφή [συμπιεσμένο φυσικό αέριο (ΣΦΑ)] και σε υγροποιημένη μορφή [υγροποιημένο φυσικό αέριο (ΥΦΑ)], βιοαερίου και βιοκαυσίμων, συμπεριλαμβανομένων των προηγμένων βιοκαυσίμων, ή συνθετικών καυσίμων που παράγονται από ανανεώσιμη ενέργεια ή ενέργεια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών·
- 65) «αποκατάσταση»: δράσεις περιβαλλοντικής διαχείρισης που αποσκοπούν στην αποκατάσταση ενός επιπέδου λειτουργίας του οικοσυστήματος σε υποβαθμισμένες ζώνες, όπου ανανεώνεται ο στόχος και η συνεχής παροχή υπηρεσιών οικοσυστήματος και όχι η βιοποικιλότητα και η ακεραιότητα ενός χαρακτηρισμένου φυσικού ή ημιφυσικού οικοσυστήματος αναφοράς·
- 66) «εξυγίανση»: δράσεις περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως η απομάκρυνση ή η αποτοξικοποίηση των επιμολυντών ή των πλεοναζουσών θρεπτικών ουσιών από το έδαφος και το νερό, η οποία αποσκοπεί στην εξάλειψη των πηγών υποβάθμισης·
- 67) «ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές»: η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 68) «κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας»: η κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 16) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 69) «ανανεώσιμη ενέργεια»: η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμη ενέργεια όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 70) «ανανεώσιμο υδρογόνο»: υδρογόνο που παράγεται από ανανεώσιμη ενέργεια σύμφωνα με τις μεθοδολογίες που ορίζονται για τα υγρά και αέρια καύσιμα κίνησης μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001·
- 71) «υγρά και αέρια καύσιμα μεταφορών μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές»: υγρά και αέρια καύσιμα μεταφορών μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 36) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- 72) «επάρκεια πόρων»: το επίπεδο δυναμικότητας παραγωγής το οποίο θεωρείται επαρκές για την κάλυψη των επιπέδων ζήτησης σε μια ζώνη προσφοράς σε οποιαδήποτε περίοδο, με βάση τη χρήση συμβατικού στατιστικού δείκτη που χρησιμοποιείται από οργανισμούς τους οποίους τα ενωσιακά θεσμικά όργανα αναγνωρίζουν ως έχοντες ουσιώδη ρόλο στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, για παράδειγμα το ευρωπαϊκό δίκτυο διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας)·
- 73) «αποδοτική χρήση των πόρων»: η μείωση της ποσότητας των απαιτούμενων εισροών για την παραγωγή μιας μονάδας εκροών ή η αντικατάσταση των πρωτογενών εισροών με δευτερογενείς εισροές·
- 74) «αποκατάσταση»: η διαδικασία υποβοήθησης της ανάκαμψης ενός οικοσυστήματος ως μέσου διατήρησης της βιοποικιλότητας και αύξησης της ανθεκτικότητας του οικοσυστήματος, ιδίως στην κλιματική αλλαγή. Η αποκατάσταση των οικοσυστημάτων περιλαμβάνει μέτρα που λαμβάνονται για τη βελτίωση της κατάστασης ενός οικοσυστήματος και την ανασύσταση ή αποκατάσταση ενός οικοσυστήματος σε περίπτωση απώλειας της εν λόγω κατάστασης και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων και την προσαρμογή τους στην κλιματική αλλαγή·
- 75) «επαναχρησιμοποίηση»: η επαναχρησιμοποίηση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 13. της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και περιλαμβάνει κάθε εργασία με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία που δεν είναι απόβλητα χρησιμοποιούνται εκ νέου για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους σχεδιάστηκαν·
- 76) «μικρή επιχείρηση»: επιχείρηση που πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται για τις μικρές επιχειρήσεις στη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων·
- 77) «μικρομεσαία επιχείρηση» (ΜΜΕ): επιχείρηση που πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων·
- 78) «μικρή επιχείρηση μεσαίας κεφαλαιοποίησης»: επιχείρηση που δεν είναι ΜΜΕ, της οποίας ο αριθμός των υπαλλήλων δεν υπερβαίνει τους 499, κατόπιν υπολογισμού σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 6 του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής⁽³⁵⁾, και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 100 εκατ. EUR ή ο ετήσιος ισολογισμός δεν υπερβαίνει τα 86 εκατ. EUR. Περισσότερες οντότητες θα θεωρούνται ως μία επιχείρηση εάν πληρούται οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 3 σημείο 3) του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014·

⁽³⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

- 79) «ευφυής επαναφόρτιση»: λειτουργία επαναφόρτισης στην οποία η ένταση της ηλεκτρικής ενέργειας που διοχετεύεται στον συσσωρευτή προσαρμόζεται σε πραγματικό χρόνο με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνονται μέσω ηλεκτρονικής επικοινωνίας·
- 80) «ευφυής ετοιμότητα»: η ικανότητα των κτιρίων ή των κτιριακών μονάδων να προσαρμόζουν τη λειτουργία τους στις ανάγκες του χρήστη, συμπεριλαμβανομένης της βελτιστοποίησης της ενεργειακής απόδοσης και της συνολικής απόδοσης, και να προσαρμόζουν τη λειτουργία τους ανάλογα με τα σήματα του δικτύου·
- 81) «τυποποιημένες ευθύνες εξισορρόπησης»: ευθύνες εξισορρόπησης που δεν εισάγουν διακρίσεις σε τεχνολογίες οι οποίες δεν απαλλάσσονται από την ευθύνη εξισορρόπησης κανέναν παραγωγό όπως ορίζεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·
- 82) «έναρξη των εργασιών»: η πρώτη σταθερή δέσμευση (για παράδειγμα, όσον αφορά την παραγγελία εξοπλισμού ή την έναρξη κατασκευής) που καθιστά την επένδυση μη αναστρέψιμη. Η αγορά γηπέδων και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η απόκτηση αδειών και η διενέργεια προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση·
- 83) «στρατηγικό απόθεμα»: μηχανισμός δυναμικότητας στο πλαίσιο του οποίου η δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής, όπως η παραγωγή, η αποθήκευση ή η απόκριση ζήτησης, διατηρείται εκτός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και κατανέμεται μόνο σε ειδικές περιστάσεις·
- 84) «συνολικό κόστος κυριότητας»: το συνολικό κόστος αγοράς και ιδιοκτησίας ενός οχήματος καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για την απόκτηση ή τη χρηματοδοτική μίσθωση του οχήματος, του κόστους καυσίμων, του κόστους συντήρησης και επισκευής, του κόστους ασφάλισης, του κόστους χρηματοδότησης και των φόρων·
- 85) «διαχειριστής συστήματος μεταφοράς» (ΔΣΜ): ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 35) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944·
- 86) «όχημα»: οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
- α) οδικό όχημα της κατηγορίας M1, M2, N1, M3, N2, N3 ή L·
 - β) σκάφος εσωτερικής ναυσιπλοΐας ή θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για επιβατικές ή εμπορευματικές μεταφορές·
 - γ) τροχαίο υλικό·
 - δ) αεροσκάφος·
- 87) «επεξεργασία»: επεξεργασία όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 14. της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 88) «ελάχιστο φορολογικό επίπεδο της Ένωσης»: το ελάχιστο επίπεδο φορολογίας που προβλέπεται στην ενωσιακή νομοθεσία· όσον αφορά τα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια, το ελάχιστο επίπεδο φορολογίας που καθορίζεται στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽³⁶⁾·
- 89) «ενωσιακό πρότυπο»:
- α) υποχρεωτικό ενωσιακό πρότυπο που καθορίζει τα επίπεδα που πρέπει να επιτευχθούν από περιβαλλοντική άποψη από μεμονωμένες επιχειρήσεις, εξαιρουμένων των προτύπων ή των στόχων που καθορίζονται σε ενωσιακό επίπεδο και έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τα κράτη μέλη αλλά όχι για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις·
 - β) η υποχρέωση να χρησιμοποιούνται οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές (ΒΔΤ), ιδίως όπως ορίζονται στην οδηγία 2010/75/ΕΕ, και να διασφαλίζεται ότι τα επίπεδα εκπομπών δεν υπερβαίνουν εκείνα που θα σημειώνονταν με την εφαρμογή των ΒΔΤ· όταν τα επίπεδα εκπομπών που συνδέονται με τις ΒΔΤ ⁽³⁷⁾ καθορίστηκαν σύμφωνα με εκτελεστικές πράξεις που εγκρίθηκαν βάσει της οδηγίας 2010/75/ΕΕ ή άλλων εφαρμοστέων οδηγιών, τα εν λόγω επίπεδα θα είναι εφαρμοστέα για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών· όταν τα εν λόγω επίπεδα εκφράζονται ως φάσμα, θα είναι εφαρμοστέο το όριο για το οποίο επιτυγχάνεται πρώτα η ΒΔΤ για την οικεία επιχείρηση·
- 90) «απόβλητα»: τα απόβλητα όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 1. της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 91) «απορριπτόμενη θερμότητα»: η απορριπτόμενη θερμότητα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.

⁽³⁶⁾ Οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51).

⁽³⁷⁾ Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει συναφή επίπεδα εκπομπών (ΒΔΤ-ΣΕΕ), συναφή επίπεδα ενεργειακής απόδοσης (ΒΔΤ-ΣΕΕΑ) ή συναφή επίπεδα περιβαλλοντικών επιδόσεων (ΒΔΤ-ΣΕΠΕ).

3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΆΡΘΡΟ 107 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Γ) ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

20. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τα κριτήρια συμβατότητας, βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, των μέτρων ενίσχυσης για την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του κλίματος, και των ενεργειακών στόχων που υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.
21. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων εντός της Ένωσης (θετική προϋπόθεση), εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκετο προς το κοινό συμφέρον (αρνητική προϋπόθεση).
22. Κατά την αξιολόγηση του αν οι ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, η Επιτροπή θα αναλύσει τις ακόλουθες πτυχές:
- α) όσον αφορά την πρώτη (θετική) προϋπόθεση, οι ενισχύσεις διευκολύνουν την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας:
- i) προσδιορισμός της οικονομικής δραστηριότητας που προωθεί το μέτρο, των θετικών του επιπτώσεων για την κοινωνία γενικότερα και, κατά περίπτωση, της σημασίας του για συγκεκριμένες πολιτικές της Ένωσης (βλέπε τμήμα 3.1.1)·
 - ii) χαρακτήρας κινήτρου της ενίσχυσης (βλέπε τμήμα 3.1.2)·
 - iii) απουσία παραβίασης οποιασδήποτε σχετικής διάταξης του δικαίου της Ένωσης (βλέπε τμήμα 3.1.3).
- β) όσον αφορά τη δεύτερη (αρνητική) προϋπόθεση, οι ενισχύσεις δεν αλλοιώνουν αδικαιολόγητα τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκετο προς το κοινό συμφέρον:
- i) ανάγκη κρατικής παρέμβασης (βλέπε τμήμα 3.2.1.1)·
 - ii) καταλληλότητα της ενίσχυσης (βλέπε τμήμα 3.2.1.2)·
 - iii) αναλογικότητα της ενίσχυσης (περιορισμός της ενίσχυσης στα ελάχιστα αναγκαία για την επίτευξη του στόχου της), συμπεριλαμβανομένης της σώρευσης (βλέπε τμήμα 3.2.1.3)·
 - iv) διαφάνεια της ενίσχυσης (βλέπε τμήμα 3.2.1.4 κατωτέρω)·
 - v) αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές (βλέπε τμήμα 3.2.2 κατωτέρω)·
 - vi) στάθμιση των θετικών και των αρνητικών επιπτώσεων της ενίσχυσης (βλέπε τμήμα 3.3).

3.1. Θετική προϋπόθεση: η ενίσχυση πρέπει να προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας

3.1.1. Προσδιορισμός της οικονομικής δραστηριότητας που προωθείται με το μέτρο, των θετικών του επιπτώσεων για την κοινωνία γενικότερα και, κατά περίπτωση, της σημασίας της για συγκεκριμένες πολιτικές της Ένωσης

23. Κατά την κοινοποίηση των ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίζουν τις οικονομικές δραστηριότητες που θα προωθηθούν ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο υποστηρίζεται η ανάπτυξη των εν λόγω δραστηριοτήτων.
24. Οι ενισχύσεις για την πρόληψη ή τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των οικονομικών δραστηριοτήτων στο κλίμα ή στο περιβάλλον μπορούν να προωθήσουν την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων αυξάνοντας τη βιωσιμότητα της σχετικής οικονομικής δραστηριότητας. Οι ενισχύσεις μπορούν επίσης να διασφαλίσουν τη συνέχιση της δραστηριότητας στο μέλλον χωρίς την πρόκληση δυσανάλογης περιβαλλοντικής ζημίας και στηρίζοντας τη δημιουργία νέων οικονομικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών (με την υποστήριξη της λεγόμενης «πράσινης οικονομίας»).
25. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να περιγράψουν αν και πώς η ενίσχυση θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ενωσιακής πολιτικής για το κλίμα, της περιβαλλοντικής πολιτικής και της ενεργειακής πολιτικής και, ειδικότερα, τα αναμενόμενα οφέλη της ενίσχυσης όσον αφορά την ουσιαστική συμβολή της στην προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, ή στην αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.

3.1.2. Χαρακτήρας κινήτρου

26. Μια ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι προωθεί μια οικονομική δραστηριότητα μόνο εάν έχει χαρακτήρα κινήτρου. Δημιουργία κινήτρου υφίσταται όταν η ενίσχυση ωθεί τον δικαιούχο να αλλάξει τη συμπεριφορά του, να ασκήσει πρόσθετη οικονομική δραστηριότητα ή πιο φιλική προς το περιβάλλον οικονομική δραστηριότητα, την οποία δεν θα ασκούσε χωρίς την ενίσχυση ή θα ασκούσε με περιορισμένο ή διαφορετικό τρόπο.
27. Οι ενισχύσεις δεν πρέπει να στηρίζουν το κόστος μιας δραστηριότητας το οποίο ο δικαιούχος της ενίσχυσης θα πραγματοποιούσε ούτως ή άλλως και δεν πρέπει να αντισταθμίζουν τον συνήδη επιχειρηματικό κίνδυνο μιας οικονομικής δραστηριότητας ⁽³⁸⁾.
28. Η απόδειξη του χαρακτήρα κινήτρου συνεπάγεται τον προσδιορισμό του πραγματικού σεναρίου και του πιθανού σεναρίου αντιπαραδείγματος εάν δεν υπήρχε ενίσχυση ⁽³⁹⁾. Η Επιτροπή θα εξετάσει το ζήτημα αυτό με βάση τον ποσοτικό προσδιορισμό που αναφέρεται στο τμήμα 3.2.1.3.
29. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση δεν λειτουργεί ως κίνητρο για τον δικαιούχο σε περιπτώσεις στις οποίες η έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα έλαβε χώρα πριν ο δικαιούχος υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στις εθνικές αρχές. Στις περιπτώσεις στις οποίες ο δικαιούχος έχει ήδη ξεκινήσει την υλοποίηση έργου πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, οποιαδήποτε χορηγηθείσα ενίσχυση που αφορά το συγκεκριμένο έργο δεν θα θεωρείται, καταρχήν, συμβατή με την εσωτερική αγορά.
30. Η αίτηση ενίσχυσης μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, όπως, για παράδειγμα, προσφορά στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών. Κάθε αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον το όνομα του αιτούντος, περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής τοποθεσίας, και το ποσό της ενίσχυσης που είναι αναγκαία για την υλοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας.
31. Σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, η ενίσχυση μπορεί να έχει χαρακτήρα κινήτρου ακόμη και για έργα που ξεκίνησαν πριν από την αίτηση ενίσχυσης. Ειδικότερα, η ενίσχυση θεωρείται ότι έχει χαρακτήρα κινήτρου στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν η ενίσχυση χορηγείται αυτόματα σύμφωνα με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από το κράτος μέλος και το μέτρο έχει εγκριθεί και τεθεί σε ισχύ πριν από την έναρξη των εργασιών για το ενισχυόμενο έργο ή δραστηριότητα, εκτός από την περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, όπου η δραστηριότητα καλυπτόταν ήδη από τα προηγούμενα καθεστώτα με μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων·
- β) όταν οι εθνικές αρχές έχουν δημοσιεύσει, πριν από την έναρξη των εργασιών, ανακοίνωση σχετικά με την πρόθεσή τους να θεσπίσουν το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση της έγκρισης του μέτρου από την Επιτροπή, όπως απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Η εν λόγω ανακοίνωση πρέπει να είναι διαθέσιμη σε δημόσιο ιστότοπο ή σε άλλα δημοσίως προσβάσιμα μέσα με συγκριτικά ευρεία και εύκολη πρόσβαση και να αναφέρει σαφώς το είδος των έργων που το κράτος μέλος προτείνει να είναι επιλέξιμα, καθώς και τη χρονική στιγμή από την οποία το κράτος μέλος προτίθεται να θεωρήσει τα εν λόγω έργα επιλέξιμα. Η προτεινόμενη επιλεξιμότητα δεν πρέπει να περιορίζεται αδικαιολόγητα. Ο δικαιούχος πρέπει να έχει ενημερώσει τη χορηγούσα αρχή πριν από την έναρξη των εργασιών ότι το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης θεωρήθηκε προϋπόθεση για τις επενδυτικές αποφάσεις που έχουν ληφθεί. Όταν το κράτος μέλος στηρίζεται σε μια τέτοια ανακοίνωση για να αποδείξει τον χαρακτήρα κινήτρου, οφείλει να παράσχει, στο πλαίσιο της κοινοποίησης κρατικής ενίσχυσης, αντίγραφο της ανακοίνωσης και σύνδεσμο προς τον ιστότοπο στον οποίο δημοσιεύτηκε ή αντίστοιχη απόδειξη της διαθεσιμότητάς της στο κοινό·

⁽³⁸⁾ Βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 2013, *HGA κ.λπ. κατά Επιτροπής*, C-630/11 P έως C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, σκέψη 104.

⁽³⁹⁾ Το σενάριο αυτό πρέπει να είναι αξιόπιστο, αληθινό και να σχετίζεται με τους παράγοντες λήψης αποφάσεων που επικρατούν κατά τον χρόνο της απόφασης εκ μέρους του δικαιούχου της ενίσχυσης όσον αφορά το έργο. Τα κράτη μέλη καλούνται να αξιοποιούν επίσημα έγγραφα διοικητικών συμβουλίων, εκτιμήσεις των κινδύνων, οικονομικές εκθέσεις, εσωτερικά επιχειρηματικά προγράμματα, γνώμες εμπειρογνομόνων και άλλες μελέτες που σχετίζονται με το υπό αξιολόγηση έργο. Για την απόδειξη του χαρακτήρα κινήτρου, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν έγγραφα που περιλαμβάνουν πληροφορίες για την προβλεπόμενη ζήτηση, προβλέψεις ως προς το κόστος, οικονομικές προβλέψεις, έγγραφα τα οποία υποβάλλονται σε επενδυτική επιτροπή και στα οποία αναλύονται επενδυτικά σενάρια/σενάρια λειτουργίας ή έγγραφα που παρέχονται στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να είναι σύγχρονα με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την επένδυση/λειτουργία.

- γ) προκειμένου για ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις φιλικής προς το περιβάλλον παραγωγής, όπου δεν υπάρχει «έναρξη των εργασιών» διότι δεν υπάρχουν σημαντικές νέες επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, ο χαρακτήρας κινήτρου μπορεί να αποδειχθεί με αλλαγή στη λειτουργία της εγκατάστασης με φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο και όχι με εναλλακτικό φθηνότερο τρόπο λειτουργίας που είναι λιγότερο φιλικός προς το περιβάλλον.
32. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη του κόστους προσαρμογής στα πρότυπα της Ένωσης δεν έχουν, καταρχήν, χαρακτήρα κινήτρου. Κατά γενικό κανόνα, μόνο οι ενισχύσεις που υπερβαίνουν τα πρότυπα της Ένωσης μπορούν να έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Ωστόσο, σε περιπτώσεις στις οποίες το σχετικό ενωσιακό πρότυπο έχει ήδη εγκριθεί αλλά δεν έχει ακόμη αρχίσει να ισχύει, οι ενισχύσεις μπορούν να έχουν χαρακτήρα κινήτρου εάν παρέχουν κίνητρα υλοποίησης και ολοκλήρωσης της επένδυσης τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα τμήματα 4.1 έως 4.1.3. Για να μην αποτρέπονται τα κράτη μέλη από τον καθορισμό υποχρεωτικών εθνικών προτύπων πιο αυστηρών ή φιλόδοξων από τα αντίστοιχα ενωσιακά πρότυπα, τα μέτρα ενίσχυσης μπορούν να λειτουργούν ως κίνητρο ανεξάρτητα από την ύπαρξη των εν λόγω εθνικών προτύπων. Το ίδιο ισχύει και για τις ενισχύσεις που χορηγούνται με την παρουσία υποχρεωτικών εθνικών προτύπων που εκδόθηκαν ελλείψει ενωσιακών προτύπων.
- 3.1.3. *Απουσία παραβίασης οποιασδήποτε σχετικής διάταξης του δικαίου της Ένωσης*
33. Εάν η υποστηριζόμενη δραστηριότητα ή το μέτρο ενίσχυσης ή οι όροι που συνδέονται με αυτό —συμπεριλαμβανομένου του τρόπου χρηματοδότησης όταν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου— συνεπάγεται παράβαση της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχτεί συμβατή με την εσωτερική αγορά. Αυτό μπορεί να συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν η ενίσχυση υπόκειται σε ρήτρες που διέπουν άμεσα ή έμμεσα την προέλευση των προϊόντων ή του εξοπλισμού, όπως απαιτήσεις για τον δικαιούχο να αγοράζει προϊόντα εγχώριας παραγωγής.
- 3.2. **Αρνητική προϋπόθεση: το μέτρο ενίσχυσης δεν πρέπει να αλλοιώνει αδικαιολόγητα τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκετο προς το κοινό συμφέρον**
- 3.2.1. *Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών*
- 3.2.1.1. *Αναγκαιότητα της ενίσχυσης*
34. Το προτεινόμενο μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να στοχεύει σε καταστάσεις στις οποίες η ενίσχυση μπορεί να επιφέρει ουσιαστική ανάπτυξη, την οποία δεν μπορεί να επιτύχει από μόνη της η αγορά, επανορθώνοντας, για παράδειγμα, ανεπάρκειες της αγοράς σε σχέση με τα έργα ή τις δραστηριότητες για τα οποία ή για τις οποίες χορηγείται η ενίσχυση. Ενώ είναι γενικά αποδεκτό ότι οι ανταγωνιστικές αγορές τείνουν να παράγουν αποδοτικά αποτελέσματα όσον αφορά την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων, τις τιμές, τις εκροές και τη χρήση των πόρων, η δημόσια παρέμβαση με τη μορφή κρατικών ενισχύσεων μπορεί, σε περίπτωση ανεπάρκειών της αγοράς, να βελτιώσει την αποτελεσματική λειτουργία των αγορών και, ως εκ τούτου, να συμβάλει στην ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας στον βαθμό που η αγορά από μόνη της αδυνατεί να επιτύχει αποδοτικό αποτέλεσμα. Το κράτος μέλος θα πρέπει να εντοπίζει τις ανεπάρκειες της αγοράς που αποτρέπουν την επίτευξη επαρκούς επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος ή αποδοτικής εσωτερικής αγοράς ενέργειας. Οι κύριες ανεπάρκειες της αγοράς που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια, οι οποίες μπορούν να παρεμποδίσουν την επίτευξη βέλτιστων αποτελεσμάτων και να οδηγήσουν σε ανεπαρκές αποτέλεσμα, είναι οι εξής:
- α) Αρνητικές εξωτερικότητες: αποτελούν τη συνηθέστερη αιτία για τη λήψη μέτρων ενίσχυσης στον τομέα του περιβάλλοντος και προκύπτουν όταν η ρύπανση δεν τιμολογείται επαρκώς, δηλαδή η οικεία επιχείρηση δεν αναλαμβάνει το πλήρες κόστος της ρύπανσης. Στην περίπτωση αυτή, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται με γνώμονα το συμφέρον τους ενδέχεται να μην έχουν επαρκή κίνητρα ώστε να λαμβάνουν υπόψη τους τις αρνητικές εξωτερικότητες που προκύπτουν από την οικονομική τους δραστηριότητα, ούτε όταν επιλέγουν μια συγκεκριμένη τεχνολογία ούτε όταν αποφασίζουν για το επίπεδο παραγωγής. Με άλλα λόγια, το κόστος που βαρύνει την επιχείρηση δεν αντικατοπτρίζει πλήρως το κόστος με το οποίο επιβαρύνονται οι καταναλωτές και η κοινωνία γενικότερα. Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις τυπικά δεν έχουν επαρκή κίνητρα ώστε να μειώσουν τη ρύπανση που προκαλούν ή να λάβουν μεμονωμένα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.
- β) Θετικές εξωτερικότητες: οι θετικές εξωτερικότητες ήτοι το γεγονός ότι άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά εκτός του επενδυτή θα αποκομίσουν μέρος των οφελών που αποφέρει μια επένδυση, θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των επενδύσεων από την πλευρά των επιχειρήσεων. Θετικές εξωτερικότητες ενδέχεται να σημειωθούν, για παράδειγμα, σε περιπτώσεις επενδύσεων σε οικολογική καινοτομία, σε σταθερότητα του συστήματος, σε νέες και καινοτόμες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και σε καινοτόμα μέτρα ανταπόκρισης στη ζήτηση ή στην περίπτωση ενεργειακών υποδομών ή μέτρων για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια που ωφελούν πολλά κράτη μέλη ή μεγαλύτερο αριθμό καταναλωτών.

- γ) Ασύμμετρη πληροφόρηση: η εν λόγω πληροφόρηση προκύπτει κατά κανόνα σε αγορές όπου υπάρχει απόκλιση μεταξύ των πληροφοριών που διατίθενται στη μία πλευρά της αγοράς και των πληροφοριών που διατίθενται στην άλλη πλευρά της αγοράς. Μια τέτοια κατάσταση θα μπορούσε, για παράδειγμα, να προκύψει όταν εξωτερικοί χρηματοοικονομικοί επενδυτές δεν διαθέτουν επαρκή πληροφόρηση όσον αφορά την πιθανή απόδοση και τους ενδεχόμενους κινδύνους ενός έργου. Μπορεί επίσης να προκύψει σε διασυνοριακή συνεργασία για υποδομές όταν το ένα από τα μέρη μειονεκτεί ως προς την πληροφόρηση σε σχέση με το άλλο μέρος. Παρά το γεγονός ότι ο κίνδυνος ή η αβεβαιότητα δεν οδηγούν από μόνα τους στη δημιουργία ανεπαρκειών της αγοράς, το πρόβλημα της ασύμμετρης πληροφόρησης συνδέεται με τον βαθμό του κινδύνου ή της αβεβαιότητας. Αμφότερες οι εξωτερικότερες τείνουν να είναι υψηλότερες για τις επενδύσεις στον τομέα του περιβάλλοντος με μεγαλύτερη συνήθως περίοδο απόσβεσης, στοιχείο που ενισχύει την εστίαση σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα που θα μπορούσε να επιδεινωθεί από τους όρους χρηματοδότησης για επενδύσεις αυτού του είδους, ιδίως για τις ΜΜΕ.
- δ) Ανεπάρκειες στον συντονισμό: οι εν λόγω ανεπάρκειες ενδέχεται να παρεμποδίζουν την ανάπτυξη ενός έργου ή τον αποτελεσματικό του σχεδιασμό λόγω των αποκλινόντων συμφερόντων και κινήτρων των επενδυτών —πρόκειται για τον λεγόμενο «διχασμό κινήτρων»—, του κόστους της σύναψης σύμβασης ή των συμφωνιών ασφάλισης αστικής ευθύνης, της αβεβαιότητας σχετικά με το αποτέλεσμα της συνεργασίας και τα αποτελέσματα του δικτύου, για παράδειγμα, αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτές οι ανεπάρκειες στον συντονισμό μπορούν να προκύψουν, για παράδειγμα, στη σχέση μεταξύ του ιδιοκτήτη και του ενοίκου ενός κτιρίου σχετικά με τις λύσεις ενεργειακής απόδοσης. Ανεπάρκειες στον συντονισμό ενδέχεται να επιδεινώνονται περαιτέρω από προβλήματα πληροφόρησης, ιδίως από προβλήματα που συνδέονται με την ασύμμετρη πληροφόρηση. Ανεπάρκειες στον συντονισμό μπορούν επίσης να προκληθούν από την ανάγκη να επιτευχθεί κρίσιμη μάζα προκειμένου να καταστεί εμπορικά ελκυστική η έναρξη υλοποίησης ενός έργου, πράγμα που μπορεί να αποτελεί ιδιαίτερος συναφή πτυχή στα έργα (διασυνοριακών) υποδομών.
35. Απλώς και μόνο η ύπαρξη ανεπαρκειών της αγοράς σε ένα δεδομένο πλαίσιο δεν επαρκεί για να αποδειχθεί η αναγκαιότητα κρατικής παρέμβασης. Ενδέχεται να έχουν τεθεί ήδη σε εφαρμογή άλλες πολιτικές και μέτρα με σκοπό την αντιμετώπιση ορισμένων από τις ανεπάρκειες της αγοράς που έχουν εντοπιστεί. Στα μέτρα ή τις πολιτικές αυτές περιλαμβάνονται η τομεακή ρύθμιση, τα υποχρεωτικά ενωσιακά πρότυπα για τη ρύπανση, οι υποχρεώσεις του προμηθευτή, οι μηχανισμοί τιμολόγησης, όπως το ενωσιακό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) και οι φόροι ανθρακούχων εκπομπών. Πρόσθετα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων ανεπαρκειών της αγοράς, δηλαδή ανεπαρκειών της αγοράς που δεν αντιμετωπίζονται με τις εν λόγω άλλες πολιτικές και μέτρα. Είναι επίσης σημαντικό να καταδεικνύεται ο τρόπος με τον οποίο η κρατική ενίσχυση ενισχύει τις άλλες πολιτικές και τα μέτρα που εφαρμόζονται για την αποκατάσταση των ιδίων ανεπαρκειών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η απόδειξη της αναγκαιότητας της κρατικής ενίσχυσης είναι πιο δύσκολη εάν αντιστρατεύεται άλλες πολιτικές που στοχεύουν στις ίδιες ανεπάρκειες της αγοράς. Ως εκ τούτου, το κράτος μέλος θα πρέπει επίσης να προσδιορίζει τυχόν υφιστάμενες πολιτικές και μέτρα που στοχεύουν ήδη στις κανονιστικές ανεπάρκειες ή ανεπάρκειες της αγοράς που έχουν εντοπιστεί.
36. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι η ενίσχυση είναι αναγκαία εάν το κράτος μέλος καταδείξει ότι στοχεύει αποτελεσματικά στις εναπομένουσες ανεπάρκειες της αγοράς, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τυχόν άλλες πολιτικές και μέτρα που εφαρμόζονται ήδη για την αντιμετώπιση ορισμένων από τις ανεπάρκειες της αγοράς που έχουν εντοπιστεί.
37. Στην περίπτωση χορήγησης κρατικών ενισχύσεων για έργα ή δραστηριότητες που, σε σχέση με το τεχνολογικό περιεχόμενο, επίπεδο κινδύνου και μέγεθός τους, είναι παρόμοια με αυτά που εκτελούνται ήδη στην Ένωση υπό όρους της αγοράς, η Επιτροπή υποθέτει καταρχήν ότι δεν υπάρχουν ανεπάρκειες της αγοράς και απαιτεί περαιτέρω στοιχεία για την απόδειξη της αναγκαιότητας της κρατικής ενίσχυσης.
38. Για την απόδειξη της αναγκαιότητας της ενίσχυσης, το κράτος μέλος πρέπει να καταδείξει ότι το έργο ή, στην περίπτωση καθυστερών ενισχύσεων, το έργο αναφοράς δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει το στοιχείο αυτό με βάση τον ποσοτικό προσδιορισμό που αναφέρεται στο τμήμα 3.2.1.3 ή ειδική τεκμηριωμένη ανάλυση που υποβάλλει το κράτος μέλος και καταδεικνύει την αναγκαιότητα της ενίσχυσης.
- ### 3.2.1.2. Καταλληλότητα
39. Το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης πρέπει να αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου της ενίσχυσης, δηλαδή δεν πρέπει να υπάρχει καταλληλότερη και λιγότερο στρεβλωτική πολιτική και μέσο ενίσχυσης που να μπορεί να επιτύχει το ίδιο αποτέλεσμα.

3.2.1.2.1. Καταλληλότητα έναντι εναλλακτικών μέσων πολιτικής

40. Οι κρατικές ενισχύσεις δεν είναι το μοναδικό μέσο πολιτικής που έχουν στη διάθεσή τους τα κράτη μέλη για την προώθηση αυξημένων επιπέδων προστασίας του περιβάλλοντος ή για τη διασφάλιση μιας αποδοτικής εσωτερικής αγοράς ενέργειας. Ενδέχεται να υπάρχουν άλλα, καταλληλότερα μέσα, όπως μέσα που βασίζονται στην αγορά ή μέτρα από την πλευρά της ζήτησης που περιλαμβάνουν κανονιστικές ρυθμίσεις, συμμόρφωση με την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση⁽⁴⁰⁾, δημόσιες συμβάσεις ή τυποποίηση, καθώς και αύξηση της χρηματοδότησης δημόσιων υποδομών και γενικά φορολογικά μέτρα. Ήπια μέσα, όπως τα προαιρετικά οικολογικά σήματα και η διάδοση τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον, μπορούν επίσης να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος⁽⁴¹⁾.
41. Τα διάφορα μέτρα που αποσκοπούν στην αποκατάσταση της ίδιας ανεπάρκειας της αγοράς ενδέχεται να έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους. Τούτο συμβαίνει στις περιπτώσεις όπου ένας αποτελεσματικός μηχανισμός που βασίζεται στην αγορά έχει τεθεί σε εφαρμογή προκειμένου να αντιμετωπιστεί συγκεκριμένα το πρόβλημα των εξωτερικοτήτων, όπως, για παράδειγμα, το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Ένα πρόσθετο μέτρο στήριξης για την αντιμετώπιση της ίδιας ανεπάρκειας της αγοράς ενέχει τον κίνδυνο να υπονομεύσει την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού που βασίζεται στην αγορά. Επομένως, όταν ένα καθεστώς ενισχύσεων αποσκοπεί στην αντιμετώπιση εναπομένουσών ανεπαρκειών της αγοράς, το καθεστώς ενισχύσεων πρέπει να σχεδιάζεται κατά τρόπο ώστε να μην υπονομεύεται η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού που βασίζεται στην αγορά.
42. Η συμμόρφωση με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» μέσω της περιβαλλοντικής νομοθεσίας αποσκοπεί στην επανόρθωση της ανεπάρκειας της αγοράς που συνδέεται με τις αρνητικές εξωτερικότητες. Κατά συνέπεια, οι κρατικές ενισχύσεις δεν συνιστούν κατάλληλο μέσο και δεν είναι δυνατή η χορήγησή τους εφόσον υπάρχει η πιθανότητα ο δικαιούχος της ενίσχυσης να θεωρηθεί ότι υπέχει ευθύνη για ρύπανση δυνάμει της ισχύουσας ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας.

3.2.1.2.2. Καταλληλότητα έναντι εναλλακτικών μέσων ενισχύσεων

43. Οι κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας μπορούν να χορηγούνται με διάφορες μορφές. Ωστόσο, το κράτος μέλος θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή που είναι πιθανόν να προκαλέσει τις λιγότερες στρεβλώσεις των συναλλαγών και του ανταγωνισμού.
44. Στο πλαίσιο αυτό, το κράτος μέλος οφείλει να αποδείξει γιατί άλλες δυνητικά λιγότερο στρεβλωτικές μορφές ενισχύσεων είναι λιγότερο κατάλληλες, όπως: επιστρεπτές προκαταβολές σε σύγκριση με τις άμεσες επιχορηγήσεις· πιστώσεις φόρου σε σύγκριση με μειώσεις φόρου· ή μορφές ενίσχυσης που βασίζονται σε χρηματοδοτικά μέσα, όπως χρεωστικά μέσα σε σύγκριση με μετοχικό κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, χαμηλότοκων δανείων ή επιδοτήσεων επιτοκίου, κρατικών εγγυήσεων ή εναλλακτικής παροχής χρηματοδότησης με ευνοϊκούς όρους.
45. Η επιλογή του μέσου ενίσχυσης πρέπει να είναι συναφής με την ανεπάρκεια της αγοράς την οποία το μέτρο ενίσχυσης αποσκοπεί να αντιμετωπίσει. Όταν υπάρχει αβεβαιότητα ως προς τα πραγματικά έσοδα, για παράδειγμα στην περίπτωση των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας, οι επιστρεπτές προκαταβολές ενδέχεται να συνιστούν το κατάλληλο μέσο.

⁽⁴⁰⁾ Σύμφωνα με την αρχή αυτή, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν ιδιαίτερος υπόψη —στο πλαίσιο των αποφάσεων σχεδιασμού και πολιτικής και επενδύσεων στον τομέα της ενέργειας— τα εναλλακτικά και οικονομικά αποδοτικά μέτρα ενεργειακής απόδοσης, για την αύξηση της αποτελεσματικότητας στη ζήτηση και προσφορά ενέργειας, ιδίως μέσω οικονομικά αποδοτικών ενεργειακών εξοικονομήσεων στην τελική χρήση, μέσω πρωτοβουλιών για ανταπόκριση στη ζήτηση και μέσω πιο αποτελεσματικής μετατροπής, μεταφοράς και διανομής ενέργειας, με παράλληλη όμως επίτευξη των στόχων των αποφάσεων αυτών. Βλέπε κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).»

⁽⁴¹⁾ Η χρήση περιβαλλοντικών σημάτων και ισχυρισμών σε προϊόντα μπορεί να συνιστά ένα άλλο μέσο το οποίο επιτρέπει σε καταναλωτές/χρήστες να λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις για αγορά και το οποίο αυξάνει τη ζήτηση φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων. Όταν είναι ορθά σχεδιασμένα, αναγνωρισμένα, κατανοητά, αξιόπιστα και θεωρούμενα ως συναφή από τους καταναλωτές, τα ισχυρά περιβαλλοντικά σήματα και οι αληθινοί περιβαλλοντικοί ισχυρισμοί μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό εργαλείο για την καθοδήγηση και τη διαμόρφωση (καταναλωτικής) συμπεριφοράς για φιλικότερες προς το περιβάλλον επιλογές. Η χρησιμοποίηση ενός αξιόπιστου καθεστώτος σήμανσης/πιστοποίησης με σαφή κριτήρια το οποίο υπόκειται σε εξωτερικό έλεγχο (τρίτων) θα καταστεί ένας από τους αποτελεσματικότερους τρόπους ώστε οι επιχειρήσεις να καταδεικνύουν σε καταναλωτές και ενδιαφερόμενους φορείς ότι πληρούν υψηλά περιβαλλοντικά πρότυπα. Υπό αυτό το πρίσμα, η Επιτροπή δεν περιλαμβάνει στο πεδίο εφαρμογής των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών ειδικούς κανόνες σχετικά με ενισχύσεις για τον σχεδιασμό και την παραγωγή φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων.

46. Το κράτος μέλος πρέπει να καταδείξει ότι η ενίσχυση και ο σχεδιασμός της είναι κατάλληλα για την επίτευξη του στόχου του μέτρου στο οποίο στοχεύει η ενίσχυση.

3.2.1.3. Αναλογικότητα

47. Η ενίσχυση θεωρείται ότι είναι αναλογική εάν το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο περιορίζεται στα ελάχιστα αναγκαία για την υλοποίηση του ενισχυόμενου έργου ή την άσκηση της ενισχυόμενης δραστηριότητας.

48. Ως γενική αρχή, η ενίσχυση θα θεωρείται ότι περιορίζεται στα ελάχιστα αναγκαία για την υλοποίηση του ενισχυόμενου έργου ή την άσκηση της ενισχυόμενης δραστηριότητας, εάν η ενίσχυση αντιστοιχεί στις καθαρές πρόσθετες δαπάνες («έλλειμμα χρηματοδότησης») που απαιτούνται για την επίτευξη του στόχου του μέτρου ενίσχυσης, σε σύγκριση με το σενάριο αντιπαραδείγματος εάν δεν υπήρχε ενίσχυση. Οι καθαρές πρόσθετες δαπάνες προκύπτουν από τη διαφορά μεταξύ των οικονομικών εσόδων και των δαπανών (συμπεριλαμβανομένης της επένδυσης και της λειτουργίας) του ενισχυόμενου έργου και των αντίστοιχων παραμέτρων του εναλλακτικού έργου το οποίο θα υλοποιούσε με αξιόπιστο τρόπο ο δικαιούχος ελλείψει ενίσχυσης.

49. Δεν θα απαιτείται λεπτομερής αξιολόγηση των καθαρών πρόσθετων δαπανών εάν τα ποσά της ενίσχυσης καθορίζονται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, διότι η διαδικασία αυτή παρέχει αξιόπιστη εκτίμηση της ελάχιστης ενίσχυσης που απαιτείται από τους δυνητικούς δικαιούχους ⁽⁴²⁾. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αναλογικότητα της ενίσχυσης διασφαλίζεται εάν πληρούνται τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) η διαδικασία υποβολής προσφορών είναι ανταγωνιστική, και συγκεκριμένα: είναι ανοικτή, σαφής, διαφανής και αμερόληπτη, βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, καθορίζεται εκ των προτέρων σύμφωνα με τον στόχο του μέτρου και ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο στρατηγικής υποβολής προσφορών·
- β) τα κριτήρια δημοσιεύονται εγκαίρως πριν από την προθεσμία υποβολής των αιτήσεων, ώστε να είναι δυνατός ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός ⁽⁴³⁾·
- γ) ο προϋπολογισμός ή ο όγκος που αφορά τη διαδικασία υποβολής προσφορών αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό υπό την έννοια ότι είναι δυνατόν να μη λάβουν ενίσχυση όλοι οι υποψήφιοι, ο αναμενόμενος αριθμός προσφερόντων επαρκεί για την εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού, και ο σχεδιασμός των διαδικασιών υποβολής προσφορών με χαμηλό αριθμό συμμετοχών κατά τη διάρκεια της εφαρμογής ενός καθεστώτος διορθώνεται ώστε να αποκατασταθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις μεταγενέστερες διαδικασίες υποβολής προσφορών ή, εάν αυτό δεν είναι εφικτό, το συντομότερο δυνατόν·
- δ) οι εκ των υστέρων προσαρμογές στο αποτέλεσμα της διαδικασίας υποβολής προσφορών (όπως οι μεταγενέστερες διαπραγματεύσεις για τα αποτελέσματα των προσφορών ή τον καθορισμό των ποσών) αποφεύγονται, δεδομένου ότι ενδέχεται να υπονομεύσουν την αποδοτικότητα του αποτελέσματος της διαδικασίας.

50. Τα κριτήρια επιλογής που χρησιμοποιούνται για την κατάταξη των προσφορών και, τελικά, για τη χορήγηση της ενίσχυσης στο πλαίσιο της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών θα πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με το ποσό της ενίσχυσης που ζητεί ο αιτών για την επίτευξη των κύριων στόχων του μέτρου. Αυτό μπορεί να εκφράζεται, για παράδειγμα, με τη μορφή ενισχύσεων ανά μονάδα προστασίας του περιβάλλοντος ή με τη μορφή ενισχύσεων ανά μονάδα ενέργειας ⁽⁴⁴⁾. Μπορεί επίσης να είναι σκόπιμο να συμπεριληφθούν και άλλα κριτήρια επιλογής που δεν συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τους κύριους στόχους του μέτρου. Στις περιπτώσεις αυτές, τα εν λόγω άλλα κριτήρια δεν πρέπει να αντιστοιχούν σε ποσοστό άνω του 30 % της στάθμησης όλων των κριτηρίων επιλογής. Το κράτος μέλος πρέπει να αιτιολογεί την προτεινόμενη προσέγγιση και να διασφαλίζει ότι είναι κατάλληλη για τους επιδιωκόμενους στόχους.

⁽⁴²⁾ Ωστόσο, σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα υποβολής «προσφορών μηδενικής επιδότησης», τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλιστεί η αναλογικότητα. Προσφορές μηδενικής επιδότησης μπορεί να προκύψουν, για παράδειγμα, επειδή τα έσοδα της αγοράς προβλέπεται να αυξηθούν με την πάροδο του χρόνου και/ή επειδή οι επιτυγχόντες προσφέροντες λαμβάνουν παραχωρήσεις ή άλλα οφέλη, καθώς και στήριξη των τιμών. Ελάχιστα ή ανώτατα όρια τιμών που περιορίζουν την ανταγωνιστική διαδικασία, υπονομεύοντας την αναλογικότητα, ακόμη και στο επίπεδο του μηδενός, θα πρέπει να αποφεύγονται.

⁽⁴³⁾ Συνήθως αρκούν έξι εβδομάδες. Για ιδιαίτερα πολύπλοκες ή καινοτόμες διαδικασίες, ενδέχεται να απαιτείται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, για παράδειγμα, με απλές ή τακτικές/επαναλαμβανόμενες διαδικασίες, μπορεί να ενδείκνυται μικρότερη διάρκεια.

⁽⁴⁴⁾ Κατά την αξιολόγηση των μονάδων προστασίας του περιβάλλοντος, τα κράτη μέλη μπορούν, για παράδειγμα, να αναπτύξουν μεθοδολογία που να καταγράφει τις εκπομπές ή άλλη ρύπανση σε διάφορα στάδια της υποστηριζόμενης οικονομικής δραστηριότητας, τον χρόνο υλοποίησης του έργου ή το κόστος ενσωμάτωσης στο σύστημα. Τα κράτη μέλη, όταν συσχετίζουν τη συνεισφορά στους κύριους στόχους με το αιτούμενο ποσό ενίσχυσης, μπορούν, για παράδειγμα, να σταθμίζουν τα διάφορα αντικειμενικά κριτήρια και να επιλέγουν με βάση το ποσό της ενίσχυσης ανά μονάδα του σταθμισμένου μέσου όρου των αντικειμενικών κριτηρίων, ή να επιλέγουν, μεταξύ περιορισμένου φάσματος προσφορών με το χαμηλότερο ποσό ενίσχυσης ανά μονάδα των αντικειμενικών κριτηρίων, τις προσφορές με την υψηλότερη βαθμολογία στα αντικειμενικά κριτήρια. Οι παράμετροι μιας τέτοιας προσέγγισης πρέπει να βαθμονομούνται με τρόπο που να διασφαλίζεται ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών παραμένει αμερόληπτη και αποτελεσματικά ανταγωνιστική, καθώς και ότι αντικατοπτρίζει την οικονομική αξία.

51. Όταν η ενίσχυση δεν χορηγείται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, οι καθαρές πρόσθετες δαπάνες πρέπει να προσδιορίζονται συγκρίνοντας την κερδοφορία του πραγματικού σεναρίου με το σενάριο αντιπαραδείγματος. Για τον προσδιορισμό του ελλείμματος χρηματοδότησης σε τέτοιες περιπτώσεις, το κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει ποσοτικό προσδιορισμό, για το πραγματικό σενάριο και ένα αξιόπιστο σενάριο αντιπαραδείγματος, όλων των κύριων δαπανών και εσόδων, του εκτιμώμενου μέσου σταθμισμένου κόστους κεφαλαίου (ΜΣΚΚ) των δικαιούχων για την προεξόφληση μελλοντικών ταμειακών ροών, καθώς και της καθαρής παρούσας αξίας (ΚΠΑ) για το πραγματικό σενάριο και για το σενάριο αντιπαραδείγματος, κατά τη διάρκεια ζωής του έργου. Η Επιτροπή θα επαληθεύσει αν το εν λόγω αντιπάρδειγμα είναι ρεαλιστικό ⁽⁴⁵⁾. Το κράτος μέλος πρέπει να αιτιολογεί τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται για κάθε πτυχή του ποσοτικού προσδιορισμού και να εξηγήει και να αιτιολογεί τυχόν εφαρμοζόμενες μεθοδολογίες. Οι τυπικές καθαρές πρόσθετες δαπάνες μπορούν να εκτιμηθούν ως διαφορά μεταξύ της ΚΠΑ για το πραγματικό σενάριο και για το σενάριο αντιπαραδείγματος κατά τη διάρκεια ζωής του έργου αναφοράς.
52. Σενάριο αντιπαραδείγματος μπορεί να συνίσταται στη μη πραγματοποίηση μιας δραστηριότητας ή επένδυσης από τον δικαιούχο ή στη συνέχιση της δραστηριότητάς του χωρίς αλλαγές. Όταν υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι αυτό είναι το πιθανότερο σενάριο αντιπαραδείγματος, οι καθαρές πρόσθετες δαπάνες μπορούν να υπολογιστούν κατά προσέγγιση με βάση την αρνητική ΚΠΑ του έργου στο πλαίσιο του πραγματικού σεναρίου χωρίς ενίσχυση κατά τη διάρκεια ζωής του έργου (με την παραδοχή, εμμέσως, ότι η ΚΠΑ του σεναρίου αντιπαραδείγματος είναι μηδενική) ⁽⁴⁶⁾. Ειδικότερα, αυτό μπορεί να ισχύει για τα έργα υποδομής.
53. Για τις περιπτώσεις μεμονωμένων ενισχύσεων και καθεστώτων που ωφελούν ιδιαίτερα περιορισμένο αριθμό δικαιούχων, οι υπολογισμοί και οι προβλέψεις στην παράγραφο 51 πρέπει να παρουσιάζονται στο επίπεδο του λεπτομερούς επιχειρηματικού σχεδίου του έργου, καθώς και για τα καθεστώτα ενισχύσεων βάσει ενός ή περισσότερων έργων αναφοράς. Ομοίως, εάν εφαρμόζεται η παράγραφος 52, τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να παρουσιάζονται στο επίπεδο του λεπτομερούς επιχειρηματικού σχεδίου του έργου, καθώς και για τα καθεστώτα ενισχύσεων βάσει ενός ή περισσότερων έργων αναφοράς.
54. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι δύσκολο να προσδιοριστούν πλήρως τα οφέλη και το κόστος για τον δικαιούχο και, συνεπώς, να προσδιοριστεί ποσοτικά η ΚΠΑ στο πραγματικό σενάριο και στο σενάριο αντιπαραδείγματος. Στις περιπτώσεις αυτές μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικές προσεγγίσεις, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στο κεφάλαιο 4 για συγκεκριμένα είδη ενισχύσεων. Στις περιπτώσεις αυτές, η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί αναλογική όταν το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης.
55. Όταν δεν χρησιμοποιείται ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών και οι μελλοντικές εξελίξεις όσον αφορά τις δαπάνες και τα έσοδα πλαισιώνονται από υψηλό βαθμό αβεβαιότητας και υπάρχει έντονη ασυμμετρία πληροφόρησης, μπορεί να ζητηθεί από το κράτος μέλος να θεοπίσει μοντέλα αντιστάθμισης που δεν είναι εξολοκλήρου εκ των προτέρων μοντέλα. Αντιθέτως, τα εν λόγω μοντέλα θα αποτελούν συνδυασμό μηχανισμών εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ανάκτησης ή παρακολούθησης των δαπανών ή θα εισάγουν μηχανισμούς εκ των υστέρων ανάκτησης ή παρακολούθησης των δαπανών, διατηρώντας ταυτόχρονα τα κίνητρα για τους δικαιούχους ώστε να ελαχιστοποιούν τις δαπάνες τους και να αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους κατά τρόπο πιο αποδοτικό με την πάροδο του χρόνου.

3.2.1.3.1. Σώρευση

56. Ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται ταυτόχρονα στο πλαίσιο διαφόρων καθεστώτων ενισχύσεων ή να σωρεύονται με ad hoc ή ήσσονος σημασίας ενισχύσεις σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, υπό τον όρο ότι το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για το έργο ή τη δραστηριότητα δεν οδηγεί σε υπεραντιστάθμιση ούτε υπερβαίνει το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης που επιτρέπεται βάσει των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών. Εάν το κράτος μέλος επιτρέπει τη σωρευση ενίσχυσης στο πλαίσιο ενός μέτρου με ενίσχυση στο πλαίσιο άλλων μέτρων, πρέπει να προσδιορίζει, για κάθε μέτρο, τη μέθοδο που χρησιμοποιείται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου.

⁽⁴⁵⁾ Το αντιπάρδειγμα που προτείνει ως εναλλακτικό σενάριο επένδυσης/λειτουργίας τη μακροπρόθεσμη συνέχιση των υφιστάμενων περιβαλλοντικά μη βιώσιμων δραστηριοτήτων δεν θα θεωρηθεί εφαρμόσιμο.

⁽⁴⁶⁾ Σε περίπτωση απουσίας εναλλακτικού έργου, η Επιτροπή θα εξακριβώνει αν το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ελάχιστο αναγκαίο ώστε να καταστεί το ενισχύσιμο έργο επαρκώς κερδοφόρο, παραδείγματος χάριν με τη δυνατότητα επίτευξης εσωτερικού ποσοστού απόδοσης που αντιστοιχεί στο σημείο αναφοράς ή στην ελάχιστη κρίσιμη απόδοση του τομέα ή της επιχείρησης. Για τον σκοπό αυτόν μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα κανονικά ποσοστά απόδοσης που απαιτεί ο δικαιούχος για άλλα επενδυτικά έργα παρόμοιου είδους, το συνολικό κόστος κεφαλαίου του ή οι αποδόσεις που συνήθως παρατηρούνται στον οικείο κλάδο. Όλες οι σχετικές δαπάνες και τα οφέλη που αναμένονται πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου.

57. Η ενωσιακή χρηματοδότηση υπό κεντρική διαχείριση που δεν βρίσκεται άμεσα ή έμμεσα οποία υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Όταν η εν λόγω ενωσιακή χρηματοδότηση συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, πρέπει να διασφαλίζεται ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν οδηγεί σε υπεραντιστάθμιση.

3.2.1.4. Διαφάνεια

58. Για τον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων με τη διασφάλιση της πρόσβασης των ανταγωνιστών σε σχετικές πληροφορίες για τις υποστηριζόμενες δραστηριότητες, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει τη δημοσίευση, στην εφαρμογή Transparency Award Module ⁽⁴⁷⁾ της Επιτροπής ή σε εμπειριστατωμένο ιστότοπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, όσον αφορά τα εξής:

- α) το πλήρες κείμενο του εγκεκριμένου καθεστώτος ενισχύσεων ή της απόφασης χορήγησης μεμονωμένης ενίσχυσης και τις σχετικές διατάξεις εφαρμογής, ή σχετικό σύνδεσμο·
- β) πληροφορίες για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγήθηκε ad hoc ή στο πλαίσιο εγκεκριμένου καθεστώτος ενισχύσεων με βάση τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και υπερβαίνει τα 100 000 EUR ⁽⁴⁸⁾.

59. Τα κράτη μέλη πρέπει να οργανώνουν τους εμπειριστατωμένους ιστότοπους τους για τις κρατικές ενισχύσεις, στους οποίους δημοσιεύονται οι πληροφορίες που απαιτούνται βάσει της παρούσας παραγράφου κατά τρόπο που καθιστά δυνατή την εύκολη πρόσβαση σε αυτές. Οι πληροφορίες πρέπει να δημοσιεύονται σε κοινόχρηστο μορφότυπο δεδομένων λογιστικού φύλλου που επιτρέπει την αναζήτηση, την εξαγωγή, την καταφόρτωση και την εύκολη κοινοποίηση στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML. Το ευρύ κοινό πρέπει να έχει πρόσβαση στον ιστότοπο χωρίς περιορισμούς. Δεν απαιτείται προηγούμενη εγγραφή χρήστη για την πρόσβαση στον ιστότοπο.

60. Όσον αφορά τα καθεστώτα με μορφή πλεονεκτημάτων φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους, οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 58 στοιχείο β) θα θεωρείται ότι πληρούνται εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων με βάση τις ακόλουθες κλίμακες (σε εκατ. EUR):

0,1-0,5·

0,5-1·

1-2·

2-5·

5-10·

10-30·

30-60·

60-100·

100-250·

250 και άνω.

61. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 58 στοιχείο β) δημοσιεύονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για ενισχύσεις με μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός ενός έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης ⁽⁴⁹⁾. Σε περίπτωση παράνομης αλλά συμβατής ενίσχυσης, το κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίζει τη δημοσίευση αυτών των πληροφοριών εκ των υστέρων, εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής με την οποία η ενίσχυση κηρύχθηκε συμβατή. Για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις βάσει της Συνθήκης, οι πληροφορίες πρέπει να είναι διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

⁽⁴⁷⁾ Δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των Κρατικών Ενισχύσεων», η οποία είναι διαθέσιμη στον ακόλουθο ιστότοπο: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>.

⁽⁴⁸⁾ Κατόπιν δέοντος τεκμηριωμένου αιτήματος κράτους μέλους, η απαίτηση αυτή μπορεί να αρθεί σε περίπτωση που η πλήρης λεπτομερής δημοσίευση θα υπονόμει τον ανταγωνισμό σε μεταγενέστερες διαδικασίες χορήγησης, για παράδειγμα με τη δυνατότητα στρατηγικής υποβολής προσφορών.

⁽⁴⁹⁾ Εάν δεν υφίσταται τυπική απαίτηση για την υποβολή ετήσιας δήλωσης, η 31η Δεκεμβρίου του έτους για το οποίο χορηγήθηκε η ενίσχυση θα θεωρείται η ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης για σκοπούς κωδικοποίησης.

62. Η Επιτροπή θα δημοσιεύει στον ιστότοπό της σύνδεσμο προς τους ιστοτόπους για τις κρατικές ενισχύσεις που αναφέρεται στην παράγραφο 59.

3.2.2. *Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές*

63. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, η Επιτροπή δύναται να κηρύξει συμβατή μια ενίσχυση για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, αλλά μόνον «εφόσον δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον».
64. Η εφαρμογή αυτής της αρνητικής προϋπόθεσης απαιτεί, πρώτον, εκτίμηση των στρεβλωτικών επιπτώσεων της εν λόγω ενίσχυσης στους όρους των συναλλαγών. Από την ίδια τη φύση του, κάθε μέτρο ενίσχυσης θα προκαλέσει ή θα απειλήσει να προκαλέσει στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και θα έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, δεδομένου ότι ενισχύει την ανταγωνιστική θέση των δικαιούχων, ακόμη και αν το μέτρο ενίσχυσης είναι αναγκαίο, κατάλληλο, αναλογικό και διαφανές.
65. Οι ενισχύσεις για περιβαλλοντικούς σκοπούς θα τείνουν, από τη φύση τους, να ευνοούν φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα και τεχνολογίες σε βάρος άλλων, περισσότερο ρυπογόνων προϊόντων και τεχνολογιών και αυτή η επίπτωση των ενισχύσεων δεν θα θεωρείται, καταρχήν, ως αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι αντιμετωπίζει ανεπάρκειες της αγοράς που καθιστούν την ενίσχυση αναγκαία. Επιπλέον, η στήριξη φιλικών προς το κλίμα προϊόντων και τεχνολογιών συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα με ορίζοντα το 2030 και το 2050. Επομένως, για τα μέτρα στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, η Επιτροπή θα εξετάζει ειδικότερα τις στρεβλωτικές επιπτώσεις στους ανταγωνιστές που επίσης δραστηριοποιούνται σε μια φιλική προς το περιβάλλον βάση, ακόμη και χωρίς τη λήψη ενισχύσεων.
66. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα καθεστώτα που είναι ανοικτά σε ευρύτερο φάσμα δυνητικών δικαιούχων έχουν ή ενδέχεται να έχουν πιο περιορισμένες στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό απ' ό,τι η στήριξη που στοχεύει μόνο σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων δικαιούχων, ιδίως όταν το πεδίο εφαρμογής του μέτρου ενίσχυσης περιλαμβάνει όλους τους ανταγωνιστές που επιθυμούν να παράσχουν την ίδια υπηρεσία, προϊόν ή όφελος.
67. Οι κρατικές ενισχύσεις για περιβαλλοντικούς και ενεργειακούς στόχους ενδέχεται να έχουν ως ανεπιθύμητο αποτέλεσμα την υπονόμευση των ανταμοιβών της αγοράς στους πλέον αποδοτικούς και καινοτόμους παραγωγούς, καθώς και των κινήτρων για τους λιγότερο αποδοτικούς παραγωγούς που αποσκοπούν στη βελτίωση, την αναδιάρθρωση ή την έξοδο από την αγορά. Η κατάσταση αυτή μπορεί επίσης να οδηγήσει σε αναποτελεσματικούς φραγμούς στην είσοδο πιο αποδοτικών ή καινοτόμων δυνητικών ανταγωνιστών. Μακροπρόθεσμα, οι στρεβλώσεις αυτές ενδέχεται να παρεμποδίσουν την καινοτομία, την αποδοτικότητα και την υιοθέτηση καθαρότερων τεχνολογιών. Οι εν λόγω στρεβλωτικές επιπτώσεις μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικές όταν η ενίσχυση χορηγείται για έργα που παρέχουν περιορισμένο μεταβατικό όφελος αλλά αποκλείουν καθαρότερες τεχνολογίες σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων τεχνολογιών για την επίτευξη των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων για το κλίμα που κατοχυρώνονται στον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα. Αυτό μπορεί, για παράδειγμα, να ισχύει για τη στήριξη ορισμένων δραστηριοτήτων οι οποίες χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα που παρέχουν άμεση μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αλλά οδηγούν μακροπρόθεσμα σε βραδύτερους ρυθμούς μείωσης των εκπομπών. Με την προϋπόθεση ότι όλες οι άλλες παράμετροι είναι ίδιες, όσο πλησιέστερη είναι η ενισχυόμενη επένδυση στην αντίστοιχη ημερομηνία-στόχο τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα τα μεταβατικά οφέλη της να αντισταθμιστούν από τα πιθανά αντικίνητρα για καθαρότερες τεχνολογίες. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη αυτές τις πιθανές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές κατά την αξιολόγησή της.
68. Οι ενισχύσεις μπορούν επίσης να έχουν στρεβλωτικές επιπτώσεις όσον αφορά την αύξηση ή τη διατήρηση της σημαντικής ισχύος του δικαιούχου στην αγορά. Ακόμη και όταν οι ενισχύσεις δεν συμβάλλουν άμεσα στην αύξηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά, μπορεί να το πράξουν έμμεσα, με την αποθάρρυνση της επέκτασης των υφιστάμενων ανταγωνιστών ή με τη δημιουργία κινήτρων για την έξοδό τους ή την αποθάρρυνση της εισόδου νέων ανταγωνιστών. Αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως όταν το μέτρο στήριξης απευθύνεται σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων δικαιούχων ή σε περίπτωση που οι κατεστημένοι φορείς απέκτησαν ισχύ στην αγορά πριν από την ελευθέρωση της αγοράς, όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, ορισμένες φορές στις αγορές ενέργειας. Το στοιχείο αυτό είναι επίσης σημαντικό για τις ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών σε αναδυόμενες αγορές, σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος ένας παράγοντας με ισχυρή θέση στην αγορά να επιτύχει τις περισσότερες προσφορές και να εμποδίσει σημαντικές νέες εισόδους.
69. Εκτός από στρεβλώσεις στις αγορές προϊόντων, οι ενισχύσεις μπορούν επίσης να έχουν επιπτώσεις στις συναλλαγές και στην επιλογή τοποθεσίας. Οι εν λόγω στρεβλώσεις μπορεί να προκύψουν σε επίπεδο κρατών μελών, είτε όταν οι επιχειρήσεις ανταγωνίζονται σε διασυνοριακό επίπεδο είτε όταν εξετάζουν διαφορετικούς τόπους για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Οι ενισχύσεις που αποσκοπούν στη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας σε μία περιοχή ή στην απομάκρυνσή της από άλλες περιοχές εντός της εσωτερικής αγοράς ενδέχεται να μετατοπίζουν

δραστηριότητες ή επενδύσεις από μία περιοχή σε άλλη, χωρίς καθαρό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Η Επιτροπή θα επαληθεύει ότι η ενίσχυση δεν έχει εμφανώς αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές. Για παράδειγμα, δεν θα θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για περιβαλλοντικούς και ενεργειακούς στόχους που οδηγούν απλώς στην αλλαγή του τόπου εγκατάστασης της οικονομικής δραστηριότητας χωρίς να βελτιώνουν το υφιστάμενο επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας στα κράτη μέλη.

70. Η Επιτροπή θα εγκρίνει μέτρα βάσει των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών για μέγιστη περίοδο 10 ετών, παρότι αυτό μπορεί να περιοριστεί σε ορισμένες περιπτώσεις (βλέπε παράγραφο 76). Εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να παρατείνει τη διάρκεια του μέτρου πέραν της μέγιστης αυτής περιόδου, μπορεί να κοινοποιήσει εκ νέου το μέτρο. Αυτό σημαίνει ότι οι ενισχύσεις θα μπορούσαν να χορηγηθούν βάσει εγκεκριμένων μέτρων για μέγιστη περίοδο 10 ετών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης της Επιτροπής με την οποία οι ενισχύσεις κηρύχθηκαν συμβατές.

3.3. Στάθμιση των θετικών επιπτώσεων της ενίσχυσης έναντι των αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές

71. Ως τελικό βήμα, η Επιτροπή θα σταθμίζει τις διαπιστωθείσες αρνητικές επιπτώσεις του μέτρου ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και τους όρους συναλλαγών με τις θετικές επιπτώσεις της σχεδιαζόμενης ενίσχυσης στις υποστηριζόμενες οικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της συμβολής της στην προστασία του περιβάλλοντος και στους στόχους της ενεργειακής πολιτικής και, ειδικότερα, στη μετάβαση προς περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες και στην επίτευξη των νομικά δεσμευτικών στόχων βάσει του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα και των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα έως το 2030.
72. Στο πλαίσιο της εν λόγω εξισορρόπησης, η Επιτροπή θα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»⁽⁵⁰⁾, ή σε άλλες συγκρίσιμες μεθοδολογίες. Επιπλέον, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, τις αρνητικές εξωτερικότητες της ενισχυόμενης δραστηριότητας, όταν οι εν λόγω εξωτερικότητες αλλοιώνουν τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον, δημιουργώντας ή επιδεινώνοντας τις ανεπάρκειες της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα των εξωτερικοτήτων που ενδέχεται να παρεμποδίζουν την επίτευξη των κλιματικών στόχων που καθορίζονται βάσει του δικαίου της Ένωσης⁽⁵¹⁾.
73. Η Επιτροπή θα θεωρεί το μέτρο συμβατό με την εσωτερική αγορά μόνο εάν οι θετικές επιπτώσεις αντισταθμίζουν τις αρνητικές επιπτώσεις. Σε περιπτώσεις στις οποίες το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης δεν αντιμετωπίζει σαφώς προσδιορισμένη ανεπάρκεια της αγοράς με κατάλληλο και αναλογικό τρόπο, για παράδειγμα λόγω του μεταβατικού χαρακτήρα του οφέλους και των μακροπρόθεσμων στρεβλώσεων που συνεπάγεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 67, οι αρνητικές στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό θα τείνουν να αντισταθμίζουν τις θετικές επιπτώσεις του μέτρου. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης δεν είναι συμβατό.
74. Τα μέτρα που εμπεριέχουν άμεσα ή έμμεσα τη στήριξη των ορυκτών καυσίμων, ιδίως των πλέον ρυπογόνων ορυκτών καυσίμων, είναι απίθανο να προκαλούν θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και συχνά έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις, διότι μπορούν να αυξήσουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές εξωτερικότητες στην αγορά. Το ίδιο ισχύει και για τα μέτρα που αφορούν νέες επενδύσεις σε φυσικό αέριο, εκτός εάν καταδειχθεί ότι δεν υπάρχει φαινόμενο εγκλωβισμού⁽⁵²⁾. Αυτό θα καταστήσει καταρχήν απίθανη τη θετική εξισορρόπηση για τα εν λόγω μέτρα, όπως επεξηγείται περαιτέρω στο κεφάλαιο 4.

⁽⁵⁰⁾ Όσον αφορά τα μέτρα που είναι ταυτόσημα με τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο, η συμμόρφωσή τους με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» θεωρείται ότι πληροίται δεδομένου ότι έχει ήδη επαληθευτεί.

⁽⁵¹⁾ Αυτό θα μπορούσε επίσης να ισχύει σε περίπτωση που η ενίσχυση στρεβλώνει τη λειτουργία των οικονομικών μέσων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή για την εσωτερική αγορά αυτών των αρνητικών εξωτερικοτήτων (π.χ. επηρεάζοντας τα μηνύματα σχετικά με τις τιμές που παρέχει το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ ή παρόμοιο μέσο).

⁽⁵²⁾ Για παράδειγμα, ο τρόπος αυτός μπορεί να βασίζεται σε ένα εθνικό σχέδιο απανθρακοποίησης με δεσμευτικούς στόχους και/ή μπορεί να περιλαμβάνει δεσμευτικές υποχρεώσεις του δικαιούχου για την υλοποίηση τεχνολογιών απανθρακοποίησης, όπως η δέσμευση και χρήση διοξειδίου του άνθρακα/η δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, ή για την αντικατάσταση του φυσικού αερίου με ανανεώσιμο αέριο ή αέριο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή το κλείσιμο μονάδας σε χρονοδιάγραμμα που να συνάδει με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα. Για να επιτευχθούν οι κλιματικοί στόχοι της Ένωσης για το 2030 και το 2050, πρέπει να υπάρξει σαφής πτωτική πορεία για όλα τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού αερίου. Στην εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής που εκπονήθηκε για το σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030 διευκρινίζεται ότι, έως το 2050, «η χρήση φυσικού αερίου χωρίς δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα θα καταστεί ασυμβίβαστη με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας και η χρήση του πρέπει να μειωθεί κατά 66-71 % σε σχέση με το 2015» (SWD(2020) 176 final).

75. Η Επιτροπή θα εξετάσει εν γένει ευνοϊκά άλλα χαρακτηριστικά των μέτρων που προτείνονται από τα κράτη μέλη για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ και, κατά περίπτωση, των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας σε ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών, υπό την προϋπόθεση ότι τα θετικά αποτελέσματα της διασφάλισης της συμμετοχής και της αποδοχής υπερτερούν των πιθανών στρεβλωτικών επιπτώσεων.
76. Άλλοι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της συνολικής ισορροπίας ορισμένων κατηγοριών καθεστώτων ενισχύσεων σε ορισμένες περιπτώσεις είναι οι εξής:
- απαίτηση εκ των υστέρων αξιολόγησης, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 5· σε τέτοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή δύναται να περιορίσει τη διάρκεια των καθεστώτων (συνήθως σε τέσσερα έτη ή λιγότερο), με δυνατότητα εκ νέου κοινοποίησης της παράτασής τους στη συνέχεια·
 - απαίτηση —ελλείψει ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών— μεμονωμένης κοινοποίησης των έργων στήριξης ορισμένου μεγέθους ή που παρουσιάζουν ορισμένα χαρακτηριστικά·
 - απαίτηση τα μέτρα ενίσχυσης να υπόκεινται σε χρονικό περιορισμό.

4. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

- 4.1. **Ενισχύσεις για τη μείωση και την εξάλειψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης της ανανεώσιμης ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης**
- 4.1.1. *Σκεπτικό*
77. Στον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα, η Ένωση έχει θέσει δεσμευτικούς και φιλόδοξους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2030 και το 2050. Στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999, η Ένωση καθόρισε τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα έως το 2030. Στην οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, η Ένωση έχει ορίσει δεσμευτικούς στόχους για την ενεργειακή απόδοση για το 2030. Οι κρατικές ενισχύσεις ενδέχεται να είναι αναγκαίες προκειμένου να συμβάλουν στην επίτευξη των εν λόγω στόχων της Ένωσης και των σχετικών εθνικών συνεισφορών.
- 4.1.2. *Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες*
78. Στο τμήμα 4.1 καθορίζονται οι κανόνες συμβατότητας των μέτρων για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή συνθετικών καυσίμων που παράγονται με χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Επίσης καθορίζει τους κανόνες συμβατότητας για τα μέτρα ενίσχυσης τα οποία αφορούν ευρύ φάσμα άλλων τεχνολογιών που αποσκοπούν κυρίως στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ⁽⁵³⁾.
- 4.1.2.1. *Ενισχύσεις για ανανεώσιμη ενέργεια*
79. Το παρόν τμήμα καθορίζει τους κανόνες συμβατότητας για τα μέτρα στήριξης όλων των τύπων ανανεώσιμης ενέργειας.
80. Η στήριξη για βιοκαύσιμα, βιορευστά, βιοαέρια (συμπεριλαμβανομένου του βιομεθανίου) και καύσιμα βιομάζας μπορεί να εγκριθεί μόνο στον βαθμό που τα ενισχυόμενα καύσιμα συμμορφώνονται με τα κριτήρια βιωσιμότητας και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και στις εκτελεστικές ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεις της.
81. Οι ενισχύσεις για την παραγωγή ενέργειας από απόβλητα μπορούν να θεωρηθούν συμβατές βάσει του παρόντος τμήματος στον βαθμό που περιορίζονται στα απόβλητα που εμπίπτουν στον ορισμό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
82. Οι ενισχύσεις για την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου ⁽⁵⁴⁾ μπορούν να αξιολογούνται βάσει του παρόντος τμήματος.

⁽⁵³⁾ Αυτό καλύπτει τόσο τις επενδύσεις σε περιβαλλοντικά υποβαθμισμένες περιοχές όσο και τις επενδύσεις σε αναξιόποιητες περιοχές.

⁽⁵⁴⁾ Αυτό περιλαμβάνει ηλεκτρολυτικές κυψέλες εντός δικτύου που έχουν συνάψει συμφωνίες αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με οικονομικούς φορείς που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό της Επιτροπής που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.

4.1.2.2. Άλλες ενισχύσεις για τη μείωση και την εξάλειψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

83. Όλες οι τεχνολογίες που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου είναι καταρχήν επιλέξιμες, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την παραγωγή ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή συνθετικών καυσίμων που παράγονται με χρήση ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, των ενισχύσεων για την ενεργειακή απόδοση συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, των ενισχύσεων για τη CCS/CCU, των ενισχύσεων για την απόκριση ζήτησης και την αποθήκευση ενέργειας όταν αυτό μειώνει τις εκπομπές, και των ενισχύσεων για τη μείωση ή την αποφυγή εκπομπών που προκύπτουν από βιομηχανικές διεργασίες, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας πρώτων υλών. Καλύπτει επίσης τη στήριξη για την εξάλειψη των αερίων του θερμοκηπίου από το περιβάλλον. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται σε μέτρα των οποίων πρωταρχικός στόχος δεν είναι η μείωση ή η εξάλειψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Όταν ένα μέτρο συμβάλλει τόσο στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και στην πρόληψη ή τη μείωση της ρύπανσης από άλλες πηγές ρύπανσης εκτός των αερίων του θερμοκηπίου, η συμβατότητα του μέτρου αξιολογείται βάσει του παρόντος τμήματος ή του τμήματος 4.5, ανάλογα με το ποιος από τους δύο στόχους υπερσχύει.
84. Το παρόν τμήμα καλύπτει επίσης ειδικά έργα υποδομής (μεταξύ άλλων για το υδρογόνο, άλλα αέρια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και διοξείδιο του άνθρακα για αποθήκευση/χρήση) που δεν εμπίπτουν στον ορισμό της ενεργειακής υποδομής, καθώς και έργα που περιλαμβάνουν ειδικές υποδομές ή ενεργειακές υποδομές, ή και τα δύο, σε συνδυασμό είτε με παραγωγή είτε με κατανάλωση/χρήση.
85. Στον βαθμό που οι ενισχύσεις διευκολύνουν τις επενδύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των βιομηχανικών δραστηριοτήτων, το παρόν τμήμα αφορά επίσης τις ενισχύσεις σε ΜΜΕ και μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης που είναι πάροχοι μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για τη διευκόλυνση της συναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 27) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.
86. Οι ενισχύσεις για την παραγωγή ενέργειας από απόβλητα μπορούν να θεωρηθούν συμβατές βάσει του παρόντος τμήματος, στον βαθμό που περιορίζονται στα απόβλητα που χρησιμοποιούνται για την τροφοδότηση εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στον ορισμό της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης.
87. Οι ενισχύσεις για την παραγωγή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών μπορούν να αξιολογούνται βάσει του παρόντος τμήματος.
88. Οι ενισχύσεις για τη στήριξη του εξηλεκτρισμού με τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και/ή ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών μπορούν επίσης να αξιολογούνται στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης για τη θέρμανση και τις βιομηχανικές διεργασίες.

4.1.3. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών

4.1.3.1. Αναγκαιότητα της ενίσχυσης

89. Οι παράγραφοι 34 έως 37 δεν εφαρμόζονται σε μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Το κράτος μέλος πρέπει να προσδιορίζει τα ήδη εφαρμοζόμενα μέτρα πολιτικής για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ωστόσο, μολονότι το ΣΕΔΕ της Ένωσης και οι σχετικές πολιτικές και μέτρα εσωτερικεύουν ένα ποσοστό του κόστους των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ενδέχεται να μην εσωτερικεύουν ακόμη πλήρως το κόστος αυτό.
90. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι η ενίσχυση είναι αναγκαία για τις προτεινόμενες δραστηριότητες, όπως απαιτείται βάσει της παραγράφου 38, λαμβάνοντας υπόψη το εναλλακτικό αντιπαράδειγμα⁽⁵⁵⁾, καθώς και τις σχετικές δαπάνες και τα έσοδα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με το ΣΕΔΕ και τις σχετικές πολιτικές και μέτρα που προσδιορίζονται στην παράγραφο 89. Όταν υπάρχει σημαντική αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς που σχετίζονται με μεγάλο μέρος της επιχειρηματικής σκοπιμότητας (όπως για παράδειγμα στην περίπτωση επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όπου τα έσοδα από την ηλεκτρική ενέργεια δεν συνδέονται με το κόστος των εισροών), η στήριξη με τη μορφή ορισμένης εγγυημένης αμοιβής για τον περιορισμό της έκθεσης σε αρνητικά σενάρια μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία για να διασφαλιστεί η πραγματοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων. Στις περιπτώσεις αυτές, ενδέχεται να απαιτούνται όρια στην κερδοφορία και/ή ανακτήσεις (clawbacks) που συνδέονται με πιθανά θετικά σενάρια για τη διασφάλιση της αναλογικότητας.

⁽⁵⁵⁾ Το αντιπαράδειγμα είναι η δραστηριότητα που θα ασκούσε ο δικαιούχος χωρίς την ενίσχυση. Σε ορισμένες περιπτώσεις απανθρακοποίησης, αυτό μπορεί να συνεπάγεται επένδυση σε μια λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον εναλλακτική λύση. Σε άλλες περιπτώσεις, ενδέχεται να μη συνεπάγεται καμία επένδυση ή να αφορά καθυστερημένη επένδυση, αλλά μπορεί, για παράδειγμα, να αφορά επιχειρησιακές αποφάσεις που θα απέφεραν μικρότερο περιβαλλοντικό όφελος, όπως η συνέχιση της λειτουργίας υφιστάμενων επιτόπιων εγκαταστάσεων και/ή η αγορά ενέργειας.

91. Όταν το κράτος μέλος καταδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης βάσει της παραγράφου 90, η Επιτροπή εικάζει ότι εξακολουθεί να υφίσταται εναπομένονσα ανεπάρκεια της αγοράς, η οποία μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω ενίσχυσης για την απανθρακοποίηση, εκτός εάν διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία περί του αντιθέτου.
92. Για καθεστώτα που λειτουργούν για περισσότερα από τρία έτη, το κράτος μέλος πρέπει να επιβεβαιώνει ότι θα επικαιροποιεί την ανάλυση των σχετικών δαπανών και εσόδων τουλάχιστον ανά τριετία ή, για καθεστώτα που αφορούν λιγότερες συχνές χορηγήσεις, πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, να διασφαλίζει ότι η ενίσχυση εξακολουθεί να είναι αναγκαία για κάθε επιλέξιμη κατηγορία δικαιούχων. Σε περίπτωση που δεν απαιτείται πλέον ενίσχυση για μια κατηγορία δικαιούχων, η κατηγορία αυτή θα πρέπει να αφαιρείται πριν από τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ⁽⁵⁶⁾.

4.1.3.2. Καταλληλότητα

93. Το τμήμα 3.2.1.2 δεν εφαρμόζεται σε μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια. Η Επιτροπή εικάζει ότι η κρατική ενίσχυση μπορεί, καταρχήν, να αποτελεί κατάλληλο μέτρο για την επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης, δεδομένου ότι άλλα μέσα πολιτικής δεν επαρκούν συνήθως για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις συμβατότητας. Λόγω της κλίμακας και του επείγοντος χαρακτήρα της πρόκλησης της απανθρακοποίησης, μπορεί να χρησιμοποιείται ευρύ φάσμα μέσων, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων επιχορηγήσεων.
94. Οι ενισχύσεις για τη διευκόλυνση της σύναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 85, μπορούν να λάβουν μόνο μία από τις ακόλουθες μορφές:
- δάνειο ή εγγύηση στον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο σύμβασης ενεργειακής απόδοσης·
 - χρηματοδοτικό προϊόν που αποσκοπεί στην αναχρηματοδότηση του αντιστοιχού παρόχου (για παράδειγμα, πρακτόρευση ή κατάπτωση εγγυήσεων).

4.1.3.3. Επιλεξιμότητα

95. Τα μέτρα απανθρακοποίησης που στοχεύουν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, οι οποίες ανταγωνίζονται άλλες μη επιδοτούμενες δραστηριότητες, μπορεί να αναμένεται ότι θα οδηγήσουν σε μεγαλύτερες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, σε σύγκριση με τα μέτρα που είναι ανοικτά σε όλες τις ανταγωνιστικές δραστηριότητες. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αιτιολογούν τα μέτρα που δεν περιλαμβάνουν όλες τις τεχνολογίες και τα έργα που είναι ανταγωνιστικά — για παράδειγμα όλα τα έργα που λειτουργούν στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ή όλες οι επιχειρήσεις που παράγουν υποκατάστατα προϊόντα και τα οποία είναι τεχνικώς ικανά να συμβάλουν αποτελεσματικά στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ⁽⁵⁷⁾. Οι λόγοι αυτοί θα πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικές παραμέτρους που συνδέονται, για παράδειγμα, με την αποδοτικότητα ή το κόστος ή με άλλες σχετικές περιστάσεις. Οι λόγοι αυτοί μπορούν να βασίζονται σε στοιχεία που συγκεντρώνονται κατά τη δημόσια διαβούλευση που αναφέρεται στο τμήμα 4.1.3.4, κατά περίπτωση.
96. Η Επιτροπή θα αξιολογεί τους λόγους που προβάλλονται και θα θεωρεί, για παράδειγμα, ότι μια πιο περιορισμένη επιλεξιμότητα δεν στρεβλώνει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό όταν:
- ένα μέτρο στοχεύει σε συγκεκριμένο τομεακό ή τεχνολογικό στόχο που καθορίζεται στο δίκαιο της Ένωσης ⁽⁵⁸⁾, όπως ένα καθεστώς ανανεώσιμης ενέργειας ή ενεργειακής απόδοσης ⁽⁵⁹⁾·
 - ένα μέτρο αποσκοπεί ειδικά στην υποστήριξη έργων επίδειξης·
 - ένα μέτρο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση όχι μόνο της απανθρακοποίησης αλλά και της ποιότητας του αέρα ή άλλης μορφής ρύπανσης·

⁽⁵⁶⁾ Αυτό δεν θα επηρέαζε το δικαίωμα λήψης ενισχύσεων που έχουν ήδη χορηγηθεί (π.χ. βάσει δεκαετούς σύμβασης).

⁽⁵⁷⁾ Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή δεν θα απαιτεί το άνοιγμα των μέτρων σε διασυνοριακό επίπεδο, παρά το γεγονός ότι το άνοιγμα αυτό μπορεί να συμβάλει στην άμβλυνση των προβληματισμών σχετικά με τον ανταγωνισμό.

⁽⁵⁸⁾ Όπως, κατά περίπτωση, για το ανανεώσιμο υδρογόνο.

⁽⁵⁹⁾ Η επιλεξιμότητα σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να περιορίζεται μόνο σύμφωνα με τους σχετικούς ορισμούς, εφόσον υπάρχουν στην τομεακή νομοθεσία. Για παράδειγμα, το καθεστώς που προορίζεται να καλύψει τον πρωταρχικό στόχο της Ένωσης για την ανανεώσιμη ενέργεια θα πρέπει να είναι ανοικτό σε όλες τις τεχνολογίες που ανταποκρίνονται στον ορισμό των «ανανεώσιμων πηγών ενέργειας» στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 8), ενώ ένα καθεστώς που έχει σχεδιαστεί για την επίτευξη ενός επιμέρους στόχου της Ένωσης θα πρέπει να είναι ανοικτό σε όλες τις τεχνολογίες που μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη του εν λόγω επιμέρους στόχου. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να περιορίσουν περαιτέρω το πεδίο εφαρμογής των μέτρων στήριξής τους, μεταξύ άλλων σε συγκεκριμένους τύπους ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, βάσει άλλων αντικειμενικών κριτηρίων, όπως αυτά που απαριθμούνται στην παράγραφο 96 στοιχεία β) έως ζ).

- δ) ένα κράτος μέλος προσδιορίζει τους λόγους για να αναμένει ότι οι επιλέξιμοι τομείς ή οι καινοτόμες τεχνολογίες έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν σημαντικά και με οικονομικά αποδοτικό τρόπο στην προστασία του περιβάλλοντος και στη ριζική απανθρακοποίηση μακροπρόθεσμα·
- ε) ένα μέτρο απαιτείται για την επίτευξη της απαραίτητης διαφοροποίησης προκειμένου να αποφευχθεί η επιδείνωση των ζητημάτων που σχετίζονται με τη σταθερότητα του δικτύου ⁽⁶⁰⁾·
- στ) μια πιο επιλεκτική προσέγγιση μπορεί να αναμένεται ότι θα οδηγήσει σε χαμηλότερο κόστος για την επίτευξη της προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. μέσω μειωμένου κόστους ενσωμάτωσης στο σύστημα ως αποτέλεσμα της διαφοροποίησης, ακόμη και μεταξύ ανανεώσιμων πηγών, η οποία θα μπορούσε να περιλαμβάνει την απόκριση στη ζήτηση και/ή την αποθήκευση) και/ή θα οδηγήσει σε μικρότερη στρέβλωση του ανταγωνισμού·
- ζ) ένα έργο έχει επιλεγεί μετά από ανοικτή πρόσκληση για να αποτελέσει μέρος μεγάλου ολοκληρωμένου διασυνοριακού έργου, το οποίο έχει σχεδιαστεί από κοινού από διάφορα κράτη μέλη και αποσκοπεί να συμβάλει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος προς το κοινό συμφέρον της Ένωσης, και είτε εφαρμόζει καινοτόμο τεχνολογία, η οποία απορρέει από δραστηριότητα έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας (ΕΑΚ) που διεξάγεται από τον δικαιούχο ή από άλλη οντότητα, εφόσον ο πρώτος φορέας αποκτά τα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων της προηγούμενης ΕΑΚ, είτε είναι μεταξύ των πρώτων φορέων που υιοθετούν μια καινοτόμο τεχνολογία στον τομέα του.
97. Τα κράτη μέλη πρέπει να επανεξετάζουν τακτικά τους κανόνες επιλεξιμότητας και όλους τους σχετικούς κανόνες, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι λόγοι που παρέχονται για να δικαιολογηθεί μια πιο περιορισμένη επιλεξιμότητα εξακολουθούν να ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια ζωής κάθε καθεστώτος, δηλαδή να διασφαλίζεται ότι τυχόν περιορισμοί στην επιλεξιμότητα εξακολουθούν να δικαιολογούνται όταν αναπτύσσονται νέες τεχνολογίες ή προσεγγίσεις ή καθίστανται διαθέσιμα περισσότερα στοιχεία.
- 4.1.3.4. Δημόσια διαβούλευση
98. Το τμήμα 4.1.3.4 εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2023.
99. Πριν από την κοινοποίηση της ενίσχυσης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες έκτακτες περιστάσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να διαβουλεύονται δημοσίως σχετικά με τις επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και την αναλογικότητα των μέτρων που πρέπει να κοινοποιούνται βάσει του παρόντος τμήματος. Η υποχρέωση διαβούλευσης δεν ισχύει για τροποποιήσεις ήδη εγκριθέντων μέτρων που δεν μεταβάλλουν το πεδίο εφαρμογής ή την επιλεξιμότητά τους ούτε παρατείνουν τη διάρκειά τους πέραν των 10 ετών από την κοινοποίηση της αρχικής απόφασης της Επιτροπής για τη συμβατότητα της ενίσχυσης, ούτε για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 100. Για να καθοριστούν ένα μέτρο είναι δικαιολογημένο, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, απαιτείται η ακόλουθη δημόσια διαβούλευση ⁽⁶¹⁾:
- α) για μέτρα στα οποία η εκτιμώμενη μέση ετήσια χορηγούμενη ενίσχυση ανέρχεται σε τουλάχιστον 150 εκατ. EUR ετησίως, για τουλάχιστον έξι εβδομάδες, τα οποία καλύπτουν τα εξής:
- i) επιλεξιμότητα·
 - ii) μέθοδο και εκτίμηση της επιδότησης ανά τόνο εκπομπών ισοδύναμου CO₂ ⁽⁶²⁾ που αποφεύχθηκαν (ανά έργο ή έργο αναφοράς)·
 - iii) προτεινόμενη χρήση και πεδίο εφαρμογής των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και τυχόν προτεινόμενες εξαιρέσεις·

⁽⁶⁰⁾ Σε περίπτωση περιφερειακής στήριξης, το κράτος μέλος θα πρέπει να καταδεικνύει ότι οι επικουρικές υπηρεσίες και οι κανόνες ανακατανομής διευκολύνουν την αποτελεσματική συμμετοχή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την αποθήκευση και την απόκριση ζήτησης, με τον τρόπο που ενδείκνυται, και επιβραβεύουν τις τοπικές και τεχνολογικές επιλογές που υποστηρίζουν τη σταθερότητα του δικτύου, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 και την οδηγία (ΕΕ) 2019/944. Όταν το κράτος μέλος εντοπίζει ένα τοπικό πρόβλημα ασφάλειας εφοδιασμού που δεν μπορεί να επιλυθεί μεσοπρόθεσμα (π.χ. εντός 5-10 ετών) με βελτιώσεις στον σχεδιασμό της αγοράς ή με επαρκή ενίσχυση του δικτύου, θα πρέπει να σχεδιαστεί και να αξιολογηθεί ένα μέτρο για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος βάσει του τμήματος 4.8.

⁽⁶¹⁾ Τα κράτη μέλη μπορούν να βασίζονται στις υφιστάμενες εθνικές διαδικασίες διαβούλευσης όσον αφορά τις εν λόγω απαιτήσεις. Εφόσον η διαβούλευση καλύπτει τα σημεία που απαριθμούνται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και διαρκεί για το απαιτούμενο χρονικό διάστημα, δεν απαιτείται χωριστή διαβούλευση. Μπορεί επίσης να μην απαιτείται χωριστή διαβούλευση για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 96 στοιχείο ζ).

⁽⁶²⁾ Το ισοδύναμο CO₂ (CO₂ e) είναι μια μονάδα μέτρησης που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση συγκρίσεων μεταξύ των εκπομπών διαφόρων αερίων του θερμοκηπίου βάσει του δυναμικού τους υπερθέρμανσης του πλανήτη, μέσω της μετατροπής των ποσοτήτων άλλων αερίων σε ισοδύναμη ποσότητα διοξειδίου του άνθρακα με το ίδιο δυναμικό υπερθέρμανσης του πλανήτη.

- iv) βασικές παραμέτρους για τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης ⁽⁶³⁾, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης του ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δικαιούχων ⁽⁶⁴⁾.
 - v) βασικές παραδοχές που τεκμηριώνουν τον ποσοτικό προσδιορισμό και χρησιμοποιούνται για την απόδειξη του χαρακτήρα κινήτρου, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας.
 - vi) όταν μπορούν να υποστηριχθούν νέες επενδύσεις στην παραγωγή ενέργειας ή στη βιομηχανική παραγωγή με βάση το φυσικό αέριο, στις προτεινόμενες εγγυήσεις για τη διασφάλιση της συμβατότητας με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα (βλέπε παράγραφο 129).
- β) για μέτρα στα οποία η εκτιμώμενη μέση ετήσια χορηγούμενη ενίσχυση ανέρχεται σε λιγότερα από 150 εκατ. EUR ετησίως, δημόσια διαβούλευση τουλάχιστον διάρκειας τεσσάρων εβδομάδων, η οποία θα καλύπτει:
- i) επιλεξιμότητα.
 - ii) προτεινόμενη χρήση και πεδίο εφαρμογής των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και τυχόν προτεινόμενες εξαιρέσεις.
 - iii) όταν μπορούν να υποστηριχθούν νέες επενδύσεις στην παραγωγή ενέργειας ή στη βιομηχανική παραγωγή με βάση το φυσικό αέριο, στις προτεινόμενες εγγυήσεις για τη διασφάλιση της συμβατότητας με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα (βλέπε παράγραφο 129).
100. Δεν απαιτείται δημόσια διαβούλευση για τα μέτρα που εμπίπτουν στην παράγραφο 99 στοιχείο β) όταν χρησιμοποιούνται ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών και το μέτρο δεν στηρίζει επενδύσεις στην παραγωγή ενέργειας, στην παραγωγή ή σε άλλες δραστηριότητες με βάση τα ορυκτά καύσιμα.
101. Τα ερωτηματολόγια διαβούλευσης πρέπει να δημοσιεύονται σε δημόσιο ιστότοπο. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν απάντηση στη διαβούλευση, στην οποία θα συνοψίζονται και θα εξετάζονται οι απαντήσεις που λαμβάνουν. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει την εξήγηση του τρόπου με τον οποίο ελαχιστοποιήθηκαν οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό μέσω του πεδίου εφαρμογής ή της επιλεξιμότητας του προτεινόμενου μέτρου. Τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν σύνδεσμο με την απάντησή τους στη διαβούλευση στο πλαίσιο της κοινοποίησης των μέτρων ενίσχυσης βάσει του παρόντος τμήματος.
102. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να εξετάσει εναλλακτικές μεθόδους διαβούλευσης, υπό την προϋπόθεση ότι οι απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών λαμβάνονται υπόψη κατά την (συνεχιζόμενη) υλοποίηση της ενίσχυσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι εναλλακτικές μέθοδοι ενδέχεται να χρειαστεί να συνδυαστούν με διορθωτικά μέτρα για την ελαχιστοποίηση πιθανών στρεβλωτικών επιπτώσεων του μέτρου.
- 4.1.3.5. Αναλογικότητα
103. Οι ενισχύσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου θα πρέπει να χορηγούνται κατά γενικό κανόνα μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 49 και 50, ούτως ώστε οι στόχοι του μέτρου ⁽⁶⁵⁾ να μπορούν να επιτευχθούν με τρόπο αναλογικό που ελαχιστοποιεί τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και του εμπορίου. Ο προϋπολογισμός ή ο όγκος που αφορά τη διαδικασία υποβολής προσφορών αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό υπό την έννοια ότι είναι δυνατόν να μη λάβουν ενίσχυση όλοι οι υποψήφιοι, ο αναμενόμενος αριθμός προσφερόντων επαρκεί για την εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού, και ο σχεδιασμός των διαδικασιών υποβολής προσφορών με χαμηλό αριθμό συμμετοχών κατά τη διάρκεια της εφαρμογής ενός καθεστώτος διορθώνεται ώστε να αποκατασταθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις μεταγενέστερες διαδικασίες υποβολής προσφορών ή, εάν αυτό δεν είναι εφικτό, το συντομότερο δυνατόν ⁽⁶⁶⁾.

⁽⁶³⁾ Για παράδειγμα, το χρονικό διάστημα μεταξύ της ανταγωνιστικής διαδικασίας και της περιόδου παράδοσης, οι κανόνες αγοράς/πώλησης, οι κανόνες τιμολόγησης.

⁽⁶⁴⁾ Για παράδειγμα, εάν υπάρχουν διαφορετικές διάρκειες συμβάσεων, διαφορετικές μεθοδολογίες για τον υπολογισμό του ποσού της επιλέξιμης δυναμικότητας/παραγωγής από διαφορετικές τεχνολογίες, διαφορετικές μεθοδολογίες για τον υπολογισμό ή την καταβολή επιδοτήσεων.

⁽⁶⁵⁾ Για παράδειγμα, η επίτευξη των στόχων του κράτους μέλους για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές.

⁽⁶⁶⁾ Ένας τέτοιος δεσμευτικός περιορισμός μπορεί να επιτευχθεί με διάφορους συμπληρωματικούς τρόπους, συμπεριλαμβανομένων δράσεων για την ελάφρυνση πιθανών περιορισμών από την πλευρά της προσφοράς, της προσαρμογής του όγκου ώστε να αντικατοπτρίζει την πιθανώς διαθέσιμη προσφορά σε μια δεδομένη χρονική στιγμή και/ή της τροποποίησης άλλων χαρακτηριστικών του σχεδιασμού της διαδικασίας υποβολής προσφορών (για παράδειγμα, κριτήρια επιλεξιμότητας για συμμετοχή) με σκοπό την επίτευξη του στόχου του μέτρου (για παράδειγμα, των στόχων των κρατών μελών για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές) με αναλογικό τρόπο που ελαχιστοποιεί τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και του εμπορίου. Παράλληλα με τη διασφάλιση της αναλογικότητας και της ανταγωνιστικότητας, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις θεμιτές προσδοκίες των επενδυτών.

104. Η διαδικασία υποβολής προσφορών θα πρέπει, καταρχήν, να είναι ανοικτή σε όλους τους επιλέξιμους δικαιούχους, ώστε να καθίσταται δυνατή η οικονομικά αποδοτική κατανομή της ενίσχυσης και να μειώνονται οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Ωστόσο, η διαδικασία υποβολής προσφορών μπορεί να περιοριστεί σε μία ή περισσότερες συγκεκριμένες κατηγορίες δικαιούχων, όταν παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που συγκεντρώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση, τα οποία καταδεικνύουν, για παράδειγμα, ότι:
- α) μια ενιαία διαδικασία ανοικτή σε όλους τους επιλέξιμους δικαιούχους θα οδηγούσε σε μη βέλτιστο αποτέλεσμα ή δεν θα επέτρεπε την επίτευξη των στόχων του μέτρου· η αιτιολόγηση αυτή μπορεί να αναφέρεται στα κριτήρια της παραγράφου 96·
 - β) υπάρχει σημαντική απόκλιση μεταξύ των επιπέδων προσφοράς που αναμένεται να προσφέρουν οι διάφορες κατηγορίες δικαιούχων (αυτό θα ίσχυε γενικά όταν τα αναμενόμενα ανταγωνιστικά επίπεδα προσφοράς —που προσδιορίζονται με βάση την ανάλυση που απαιτείται στην παράγραφο 90— διαφέρουν κατά περισσότερο από 10 %)· στην περίπτωση αυτή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωριστές ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών, ώστε να ανταγωνίζονται μεταξύ τους κατηγορίες δικαιούχων με παρόμοιες δαπάνες.
105. Όταν ένα κράτος μέλος επικαλείται τις εξαιρέσεις της παραγράφου 104 στοιχείο β) για ένα καθεστώς που θα διαρκέσει περισσότερο από τρία έτη, η ανάλυση που απαιτείται στην παράγραφο 92 θα πρέπει επίσης να εξετάζει αν οι εξαιρέσεις αυτές μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη πρέπει να επιβεβαιώσουν ότι τα εν λόγω καθεστώτα θα προσαρμοστούν με την πάροδο του χρόνου, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τεχνολογίες για τις οποίες οι προσφορές αναμένεται να μην διαφέρουν μεταξύ τους άνω του 10 % θα δημοπρατούνται μέσω της ίδιας ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών. Ομοίως, το κράτος μέλος μπορεί να επιλέξει να καταρτίσει χωριστές προσφορές όταν από την επικαιροποιημένη ανάλυση που αναφέρεται στην παράγραφο 92 προκύπτει ότι το κόστος έχει αποκλίνει σε σημείο που οι προσφορές να διαφέρουν περισσότερο από 10 %.
106. Όταν από την ανάλυση που απαιτείται στην παράγραφο 90 προκύπτει ότι ενδέχεται να υπάρχει σημαντική απόκλιση μεταξύ των επιπέδων προσφοράς που αναμένεται να προσφέρουν οι διάφορες κατηγορίες δικαιούχων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν τον κίνδυνο υπεραντιστάθμισης των φτηνότερων τεχνολογιών. Η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη και αυτό το στοιχείο κατά την αξιολόγησή της. Κατά περίπτωση, μπορεί να απαιτούνται ανώτατα όρια προσφορών για τον περιορισμό της μέγιστης προσφοράς από μεμονωμένους προσφέροντες σε συγκεκριμένες κατηγορίες. Τυχόν ανώτατα όρια προσφορών θα πρέπει να αιτιολογούνται με παραπομπή στον ποσοτικό προσδιορισμό για τα έργα αναφοράς που αναφέρονται στις παραγράφους 51, 52 και 53.
107. Εξαιρέσεις από την απαίτηση χορήγησης ενίσχυσης και καθορισμού του ύψους της ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών μπορούν να αιτιολογηθούν όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων αποδεικτικών στοιχείων που συγκεντρώνονται κατά τη δημόσια διαβούλευση, τα οποία καταδεικνύουν ότι ισχύει ένα από τα ακόλουθα:
- α) δεν υπάρχει επαρκής δυνητική προσφορά ή αριθμός δυνητικών προσφερόντων για τη διασφάλιση του ανταγωνισμού· στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος πρέπει να καταδεικνύει ότι δεν είναι δυνατόν να αυξηθεί ο ανταγωνισμός με τη μείωση του προϋπολογισμού ή τη διευκόλυνση της συμμετοχής στη διαδικασία υποβολής προσφορών (για παράδειγμα, με τον προσδιορισμό πρόσθετων εκτάσεων για ανάπτυξη ή την προσαρμογή των απαιτήσεων προεπιλογής), ανάλογα με την περίπτωση·
 - β) δικαιούχοι είναι μικρά έργα, τα οποία ορίζονται ως εξής:
 - i) για έργα παραγωγής ή αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας — έργα με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη ή ίση του 1 MW·
 - ii) για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας — έργα με μέγιστη ζήτηση μικρότερη ή ίση του 1 MW·
 - iii) για τεχνολογίες παραγωγής θερμότητας και φυσικού αερίου — έργα με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη ή ίση του 1 MW ή ισοδύναμη·
 - iv) Για έργα που ανήκουν κατά 100 % σε ΜΜΕ ή σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ή μέγιστη ζήτηση ίση ή μικρότερη των 6 MW·
 - v) για έργα που ανήκουν κατά 100 % σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις ή σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας μόνο για την παραγωγή αιολικής ενέργειας, με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μικρότερη των 18 MW·
 - vi) για μέτρα ενεργειακής απόδοσης που δεν περιλαμβάνουν παραγωγή ενέργειας προς όφελος των ΜΜΕ, όπου οι δικαιούχοι λαμβάνουν λιγότερα από 300 000 EUR ανά έργο.
 - γ) μεμονωμένα προϊόντα που πληρούν και τις δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i) το έργο έχει επιλεγεί κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης για να αποτελέσει μέρος μεγάλου ολοκληρωμένου διασυνοριακού έργου, το οποίο σχεδιάστηκε από κοινού από διάφορα κράτη μέλη και έχει ως στόχο να συμβάλει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος προς το κοινό συμφέρον της Ένωσης·

- ii) είτε το έργο εφαρμόζει καινοτόμο τεχνολογία που αποτελεί συνέχεια δραστηριότητας ΕΑΚ η οποία διεξάγεται από τον δικαιούχο ή από άλλη οντότητα, εφόσον ο εν λόγω δικαιούχος αποκτή τα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων της προηγούμενης δραστηριότητας ΕΑΚ, είτε είναι μεταξύ των πρώτων φορέων που υιοθετούν καινοτόμο τεχνολογία στον τομέα τους.
108. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν ανταγωνιστικά πιστοποιητικά ή καθεστώτα υποχρέωσης προμηθευτή για τον καθορισμό του ποσού της ενίσχυσης και τη χορήγηση της ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση ότι:
- α) η ζήτηση στο πλαίσιο του καθεστώτος καθορίζεται κάτω από τη δυνητική προσφορά·
- β) η τιμή εξαγοράς ή κύρωσης που ισχύει για έναν καταναλωτή ή προμηθευτή που δεν έχει αγοράσει τον απαιτούμενο αριθμό πιστοποιητικών (δηλαδή την τιμή που αποτελεί τη μέγιστη τιμή που μπορεί να καταβληθεί για ενίσχυση) καθορίζεται σε επαρκώς υψηλό επίπεδο για την κινητροδότηση της συμμόρφωσης με την υποχρέωση. Ωστόσο, η τιμή κύρωσης θα πρέπει να βασίζεται στον ποσοτικό προσδιορισμό που αναφέρεται στις παραγράφους 51, 52 και 53, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο ένα υπερβολικά υψηλό επίπεδο να οδηγήσει σε υπεραντιστάθμιση·
- γ) όταν τα καθεστώτα περιλαμβάνουν στήριξη για βιοκαύσιμα, βιορευστά και καύσιμα βιομάζας, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη που έχουν ήδη λάβει από την τεκμηρίωση του συστήματος ισοζυγίου μάζας σύμφωνα με το άρθρο 30 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, για να αποφευχθεί η υπεραντιστάθμιση.
109. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να σχεδιάσουν καθεστώτα στήριξης με στόχο την απανθρακοποίηση ή την ενεργειακή απόδοση με τη μορφή μειώσεων φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους, όπως είναι οι εισφορές προς χρηματοδότηση στόχων περιβαλλοντικής πολιτικής. Η εφαρμογή ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών δεν είναι υποχρεωτική για τα εν λόγω καθεστώτα. Ωστόσο, οι εν λόγω ενισχύσεις πρέπει, καταρχήν, να χορηγούνται κατά τον ίδιο τρόπο σε όλες τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα οικονομικής δραστηριότητας και βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια πραγματική κατάσταση όσον αφορά τους σκοπούς ή τους στόχους του μέτρου ενίσχυσης. Το κοινοποιούν κράτος μέλος πρέπει να διαθέτει μηχανισμό ετήσιας παρακολούθησης για να επαληθεύει ότι η ενίσχυση εξακολουθεί να είναι αναγκαία. Το παρόν τμήμα δεν καλύπτει μειώσεις φόρων ή εισφορών, οι οποίες αντικατοπτρίζουν το βασικό κόστος της παροχής ενέργειας ή συναφών υπηρεσιών. Για παράδειγμα, οι μειώσεις των τελών δικτύου ή των τελών που χρηματοδοτούν μηχανισμούς δυναμικότητας εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος τμήματος.
110. Όταν η μείωση φόρου ή εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο μειώνει τις επαναλαμβανόμενες λειτουργικές δαπάνες, το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των δαπανών του φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας και του λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον σεναρίου αντιπαραδείγματος. Όταν το φιλικότερο προς το περιβάλλον έργο ή δραστηριότητα μπορεί να οδηγήσει σε δυνητική εξοικονόμηση κόστους ή πρόσθετα έσοδα, αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της αναλογικότητας της ενίσχυσης.
111. Κατά τον σχεδιασμό των καθεστώτων ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη που έχουν ήδη λάβει από την τεκμηρίωση του συστήματος ισοζυγίου μάζας σύμφωνα με το άρθρο 30 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.
112. Όταν παραχωρήσεις ή άλλα οφέλη χορηγούνται στο πλαίσιο μέτρων ενίσχυσης —όπως το δικαίωμα χρήσης γης, θαλάσσιου βυθού ή ποταμών, ή το δικαίωμα σύνδεσης υποδομής— τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω παραχωρήσεις χορηγούνται βάσει αντικειμενικών και διαφανών κριτηρίων που συνδέονται με τους στόχους του μέτρου (βλέπε παράγραφο 50).
113. Όταν η ενίσχυση λαμβάνει τη μορφή δανείου με εξοφλητική προτεραιότητα προς τον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο σύμβασης ενεργειακής απόδοσης, τα δανειακά μέσα θα πρέπει να εξασφαλίζουν σημαντικό ποσοστό συνεπένδυσης από τους εμπορικούς παρόχους χρηματοδότησης χρέους. Αυτό τεκμαίρεται ότι ισχύει εάν το ποσοστό αυτό δεν είναι χαμηλότερο από το 30 % της αξίας του υποκείμενου χαρτοφυλακίου συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης του παρόχου. Η αποπληρωμή από τον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης πρέπει να ισούται τουλάχιστον με την ονομαστική αξία του δανείου. Όταν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή εγγύησης, η δημόσια εγγύηση δεν πρέπει να υπερβαίνει το 80 % του αρχικού κεφαλαίου του υποκείμενου δανείου και οι ζημιές πρέπει να βαρύνουν αναλογικά και υπό τους ίδιους όρους το πιστωτικό ίδρυμα και το κράτος. Το εγγυημένο ποσό πρέπει να μειώνεται αναλογικά, έτσι ώστε η εγγύηση να μην καλύπτει ποτέ περισσότερο από το 80 % του οφειλόμενου δανείου. Το δημόσιο δάνειο ή εγγύηση στον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης πρέπει να περιορίζεται στα 10 έτη κατ' ανώτατο όριο.

- 4.1.4. *Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση*
114. Με την εξαίρεση της παραγράφου 70, τα τμήματα 3.2.2 και 3.3 δεν εφαρμόζονται σε μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
115. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2023. Η επιδότηση ανά τόνο εκπομπών ισοδυνάμου CO₂ που αποφεύγεται πρέπει να εκτιμάται για κάθε έργο, ή στην περίπτωση καθεστώτων, για κάθε έργο αναφοράς, και να παρέχονται οι παραδοχές και η μεθοδολογία του εν λόγω υπολογισμού. Στο μέτρο του δυνατού, η εν λόγω εκτίμηση θα πρέπει να προσδιορίζει τη μείωση των καθαρών εκπομπών από τη δραστηριότητα, λαμβανομένων υπόψη των εκπομπών κύκλου ζωής που δημιουργούνται ή μειώνονται. Επιπλέον, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες αλληλεπιδράσεις με οποιεσδήποτε άλλες σχετικές πολιτικές ή μέτρα, συμπεριλαμβανομένου του ΣΕΔΕ της Ένωσης. Για να καταστεί δυνατή η σύγκριση μεταξύ του κόστους των διαφόρων μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος, η μεθοδολογία θα πρέπει καταρχήν να είναι παρόμοια για όλα τα μέτρα που προωθούνται από ένα κράτος μέλος ⁽⁶⁷⁾.
116. Για την επίτευξη θετικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε σχέση με την απανθρακοποίηση, η ενίσχυση δεν πρέπει απλώς και μόνο να μετατοπίζει τις εκπομπές από τον ένα τομέα στον άλλο και πρέπει να επιτυγχάνει συνολικές μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
117. Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος διπλών επιδοτήσεων και να διασφαλιστεί η επαλήθευση των μειώσεων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, οι ενισχύσεις για την απανθρακοποίηση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων πρέπει να μειώνουν τις εκπομπές που προκύπτουν άμεσα από την εν λόγω βιομηχανική δραστηριότητα. Οι ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των βιομηχανικών δραστηριοτήτων πρέπει να βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση των δραστηριοτήτων των δικαιούχων.
118. Κατά παρέκκλιση από την απαίτηση που ορίζεται στην τελευταία πρόταση της παραγράφου 117, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των βιομηχανικών δραστηριοτήτων μπορεί να υποστηριχτεί με ενισχύσεις που χορηγούνται για τη διευκόλυνση της σύναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης.
119. Όταν η ενίσχυση για τη διευκόλυνση της σύναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης δεν χορηγείται ως αποτέλεσμα ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, οι κρατικές ενισχύσεις πρέπει, καταρχήν, να χορηγούνται κατά τον ίδιο τρόπο σε όλες τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα οικονομικής δραστηριότητας και βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια πραγματική κατάσταση όσον αφορά τους σκοπούς ή τους στόχους του μέτρου ενίσχυσης.
120. Για να αποφευχθεί η διάθεση προϋπολογισμού σε έργα που δεν υλοποιούνται, γεγονός που μπορεί να εμποδίζει δυνητικά την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην αγορά, τα κράτη μέλη πρέπει να καταδεικνύουν ότι θα ληφθούν εύλογα μέτρα για να διασφαλιστεί ότι θα αναπτυχθούν πράγματι τα έργα για τα οποία χορηγείται ενίσχυση, όπως ο καθορισμός σαφών προθεσμιών για την παράδοση των έργων, ο έλεγχος της σκοπιμότητας του έργου στο πλαίσιο προεπιλογής για τη λήψη ενίσχυσης, η απαίτηση καταβολής εγγυήσεων από τους συμμετέχοντες ή η παρακολούθηση της ανάπτυξης και της κατασκευής του έργου. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τις απαιτήσεις προεπιλογής για έργα που αναπτύσσονται και ανήκουν κατά 100 % σε ΜΜΕ ή σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας, ως μέσο για τη μείωση των εμποδίων στη συμμετοχή τους ⁽⁶⁸⁾.

⁽⁶⁷⁾ Οι αρχές για τον υπολογισμό των μειώσεων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, όπως χρησιμοποιούνται για το Ταμείο Καινοτομίας της ΕΕ, παρέχουν ένα χρήσιμο σημείο αναφοράς, το οποίο είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innofund/wp-call/2021/call-annex_c_innofund-lsc-2021_en.pdf Ωστόσο, όταν η ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιείται ως εισροή, η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εκπομπές από την παραγωγή αυτής της ηλεκτρικής ενέργειας. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν το επίπεδο επιδότησης ανά τόνο εκπομπών ισοδυνάμου CO₂ που αποφεύχθηκαν ως κριτήριο επιλογής στα μέτρα ενίσχυσής τους, αλλά δεν υποχρεούνται να το πράξουν.

⁽⁶⁸⁾ Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 75, η Επιτροπή θα εξετάσει εν γένει ευνοϊκά άλλα χαρακτηριστικά που προτείνονται από τα κράτη μέλη για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ και των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας σε ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών, υπό την προϋπόθεση ότι τα θετικά αποτελέσματα της διασφάλισης της συμμετοχής και της αποδοχής υπερτερούν των πιθανών στρεβλωτικών επιπτώσεων.

121. Οι ενισχύσεις για την απανθρακοποίηση μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολικών επιχορηγήσεων και των συμβάσεων για τις πληρωμές τρεχουσών ενισχύσεων, όπως συμβάσεις επί διαφοράς ⁽⁶⁹⁾. Οι ενισχύσεις που καλύπτουν δαπάνες που συνδέονται κυρίως με τη λειτουργία και όχι με επενδύσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο όταν το κράτος μέλος καταδεικνύει ότι η ενίσχυση οδηγεί σε φιλικότερες προς το περιβάλλον επιχειρησιακές αποφάσεις.
122. Όταν οι ενισχύσεις απαιτούνται πρωτίστως για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων δαπανών που μπορεί να είναι μεταβλητές, όπως το κόστος καυσίμων βιομάζας ή το κόστος εισροών ηλεκτρικής ενέργειας, και καταβάλλονται σε περιόδους που υπερβαίνουν το ένα έτος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιβεβαιώνουν ότι το κόστος παραγωγής στο οποίο βασίζεται το ποσό της ενίσχυσης θα παρακολουθείται και ότι το ποσό της ενίσχυσης θα επικαιροποιείται τουλάχιστον μία φορά ετησίως.
123. Η ενίσχυση πρέπει να αποσκοπεί στην αποφυγή αδικαιολόγητης στρέβλωσης της αποτελεσματικής λειτουργίας των αγορών και, ειδικότερα, στη διατήρηση αποτελεσματικών κινήτρων λειτουργίας και μηνυμάτων ως προς τις τιμές. Για παράδειγμα, οι δικαιούχοι θα πρέπει να παραμένουν εκτεθειμένοι σε διακυμάνσεις των τιμών και σε κίνδυνο αγοράς, εκτός εάν αυτό υπονομεύει την επίτευξη του στόχου της ενίσχυσης. Ειδικότερα, οι δικαιούχοι δεν θα πρέπει να κινητροδοτούνται ώστε να προσφέρουν την παραγωγή τους κάτω από το οριακό κόστος τους, ούτε πρέπει να λαμβάνουν ενίσχυση για παραγωγή σε περιόδους κατά τις οποίες η αγοραία αξία της εν λόγω παραγωγής είναι αρνητική ⁽⁷⁰⁾.
124. Η Επιτροπή θα διενεργεί κατά περίπτωση αξιολόγηση όσον αφορά τα μέτρα που περιλαμβάνουν ειδικά έργα υποδομής. Κατά την αξιολόγησή της, η Επιτροπή θα εξετάζει, μεταξύ άλλων, το μέγεθος της υποδομής σε σχέση με τη σχετική αγορά, τον αντικτυπο στην πιθανότητα πρόσθετων επενδύσεων με βάση την αγορά, τον βαθμό στον οποίο η υποδομή προορίζεται αρχικά για μεμονωμένο χρήστη ή ομάδα χρηστών και αν υπάρχει αξιόπιστο σχέδιο ή σταθερή δέσμευση για σύνδεση με ευρύτερο δίκτυο, τη διάρκεια τυχόν παρεκκλίσεων ή εξαιρέσεων από τη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά, τη δομή της σχετικής αγοράς και τη θέση των δικαιούχων στην εν λόγω αγορά.
125. Για παράδειγμα, όταν η υποδομή συνδέει αρχικά περιορισμένο αριθμό χρηστών, οι στρεβλωτικές επιπτώσεις μπορούν να μετριαστούν όταν αποτελεί μέρος σχεδίου για την ανάπτυξη ευρύτερου δικτύου της Ένωσης με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:
- α) η λογιστική της υποδομής θα πρέπει να διαχωρίζεται από οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα και το κόστος πρόσβασης και χρήσης θα πρέπει να είναι διαφανές·
 - β) εκτός εάν αυτό υπονομεύει την επίτευξη του στόχου της ενίσχυσης, η ενίσχυση θα πρέπει να εξαρτάται από τις δεσμεύσεις για άνοιγμα της υποδομής ⁽⁷¹⁾ σε τρίτους με δικαίους και εύλογους όρους που δεν εισάγουν διακρίσεις (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων προσκλήσεων υποβολής αιτήσεων σύνδεσης υπό ισοδύναμους όρους)·
 - γ) το πλεονέκτημα που αποκομίζουν οι δικαιούχοι έως ότου επιτευχθεί μια τέτοια ευρύτερη ανάπτυξη μπορεί να πρέπει να αντισταθμιστεί, π.χ. συμβάλλοντας στην περαιτέρω επέκταση του δικτύου·
 - δ) το πλεονέκτημα που αποκομίζουν οι ειδικοί χρήστες ενδέχεται να πρέπει να περιοριστεί και/ή να μοιραστεί με άλλους παράγοντες.
126. Για να μην υπονομευθεί ο στόχος του μέτρου ή άλλοι στόχοι της Ένωσης για την προστασία του περιβάλλοντος, δεν πρέπει να παρέχονται κίνητρα για την παραγωγή ενέργειας που θα εκτόπιζε λιγότερο ρυπογόνες μορφές ενέργειας. Για παράδειγμα, όταν υποστηρίζεται η συμπαραγωγή που βασίζεται σε μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή όταν υποστηρίζεται η παραγωγή ενέργειας από βιομάζα, κατά το δυνατόν δεν πρέπει να παρέχονται κίνητρα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή θερμότητας σε περιόδους κατά τις οποίες αυτό θα σήμαινε περιορισμό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μηδενικής ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

⁽⁶⁹⁾ Μια σύμβαση επί διαφοράς παρέχει στον δικαιούχο το δικαίωμα να λάβει πληρωμή ίση με τη διαφορά μεταξύ μιας σταθερής τιμής «άσκησης» και μιας τιμής αναφοράς, όπως η αγοραία τιμή, ανά μονάδα παραγωγής. Τα τελευταία έτη χρησιμοποιούνται για μέτρα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά θα μπορούσαν επίσης να περιλαμβάνουν μια τιμή αναφοράς που συνδέεται με το ΣΕΔΕ, δηλαδή συμβάσεις «άνθρακα» επί διαφοράς. Οι εν λόγω συμβάσεις άνθρακα επί διαφοράς μπορεί να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο για τη διάθεση στην αγορά ρηξικέλευθων τεχνολογιών που μπορεί να είναι απαραίτητες για την επίτευξη της βιομηχανικής απανθρακοποίησης. Οι συμβάσεις επί διαφοράς μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν πληρωμές από δικαιούχους σε φορολογούμενους ή καταναλωτές για περιόδους κατά τις οποίες η τιμή αναφοράς υπερβαίνει την τιμή άσκησης.

⁽⁷⁰⁾ Οι μικρές κλίμακας εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορούν να επωφεληθούν από άμεση στήριξη των τιμών που καλύπτει το πλήρες κόστος λειτουργίας και δεν απαιτεί από αυτές να πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν στην αγορά, σύμφωνα με την εξαίρεση του άρθρου 4 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001. Οι εγκαταστάσεις θα θεωρούνται μικρές κλίμακας εάν η δυναμικότητά τους είναι χαμηλότερη από το εφαρμοστέο κατώτατο όριο του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

⁽⁷¹⁾ Πρόκειται για τον κατάλογο στοιχείων ενεργητικού στην παράγραφο 19 σημείο 36.

127. Οι ενισχύσεις για απανθρακοποίηση ενδέχεται να στρεβλώνουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό όταν εκποτίζουν επενδύσεις σε καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις που είναι ήδη διαθέσιμες στην αγορά ή όταν εγκλωβίζουν ορισμένες τεχνολογίες, παρεμποδίζοντας την ευρύτερη ανάπτυξη μιας αγοράς για καθαρότερες τεχνολογίες και τη χρήση καθαρότερων λύσεων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα επαληθεύει επίσης ότι το μέτρο ενίσχυσης δεν προάγει ούτε παρατείνει την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων και ενέργειας ⁽⁷⁾, παρεμποδίζοντας με τον τρόπο αυτόν την ανάπτυξη καθαρότερων εναλλακτικών λύσεων και μειώνοντας σημαντικά το συνολικό περιβαλλοντικό όφελος της επένδυσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επεξηγούν τον τρόπο με τον οποίο προτιθενται να αποφύγουν τον εν λόγω κίνδυνο, μεταξύ άλλων μέσω της ανάληψης δεσμεύσεων για τη χρήση κυρίως ανανεώσιμων καυσίμων ή καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή για τη σταδιακή κατάργηση των πηγών ορυκτών καυσίμων.
128. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ορισμένα μέτρα ενίσχυσης έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές, οι οποίες είναι απίθανο να αντισταθμιστούν. Ειδικότερα, ορισμένα μέτρα ενίσχυσης ενδέχεται να επιδεινώσουν τις ανεπάρκειες της αγοράς, δημιουργώντας ανεπάρκειες εις βάρος των καταναλωτών και της κοινωνικής ευημερίας. Για παράδειγμα, τα μέτρα που παρέχουν κίνητρα για νέες επενδύσεις στην παραγωγή ενέργειας ή τη βιομηχανική παραγωγή με βάση τα πλέον ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, όπως ο άνθρακας, το ντίζελ, ο λιγνίτης, το πετρέλαιο, η τύρφη και ο πετρελαιούχος σχιστόλιθος, αυξάνουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές εξωτερικότητες στην αγορά. Δεν θα θεωρείται ότι έχουν θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, δεδομένου ότι τα καύσιμα αυτά δεν συνάδουν με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα.
129. Ομοίως, τα μέτρα που παρέχουν κίνητρα για νέες επενδύσεις στην παραγωγή ενέργειας ή τη βιομηχανική παραγωγή με βάση το φυσικό αέριο ενδέχεται να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και άλλους ρύπους βραχυπρόθεσμα, αλλά επιδεινώνουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές εξωτερικότητες μακροπρόθεσμα, σε σύγκριση με τις εναλλακτικές επενδύσεις. Για να θεωρηθεί ότι οι επενδύσεις σε φυσικό αέριο έχουν θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να επεξηγούν τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλίσουν ότι η επένδυση συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου της Ένωσης για το κλίμα έως το 2030 και του στόχου κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη πρέπει να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα αποφευχθεί ο εγκλωβισμός της εν λόγω παραγωγής ενέργειας με φυσικό αέριο ή του εξοπλισμού παραγωγής με φυσικό αέριο. Για παράδειγμα, ο τρόπος αυτός μπορεί να βασίζεται σε ένα εθνικό σχέδιο απανθρακοποίησης με δεσμευτικούς στόχους και/ή μπορεί να περιλαμβάνει δεσμευτικές υποχρεώσεις του δικαιούχου για την υλοποίηση τεχνολογιών απανθρακοποίησης, όπως η δέσμευση και χρήση διοξειδίου του άνθρακα/η δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, ή για την αντικατάσταση του φυσικού αερίου με ανανεώσιμο αέριο ή αέριο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή το κλείσιμο μονάδας σε χρονοδιάγραμμα που να συνάδει με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα. Οι δεσμεύσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν ένα ή περισσότερα αξιόπιστα ορόσημα για τη μείωση των εκπομπών με στόχο την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.
130. Η παραγωγή βιοκαυσίμων από καλλιέργειες τροφίμων και ζωοτροφών μπορεί να δημιουργήσει ζήτηση πρόσθετης γης και μπορεί να οδηγήσει στην επέκταση των γεωργικών εκτάσεων σε περιοχές με υψηλά αποθέματα άνθρακα, όπως δάση, υγροβιότοποι και τυρφώνες, προκαλώντας επιπρόσθετες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 περιορίζει την ποσότητα βιοκαυσίμων, βιορευστών και καυσίμων βιομάζας με βάση τις καλλιέργειες τροφίμων και ζωοτροφών που συνυπολογίζονται στους στόχους για την ανανεώσιμη ενέργεια. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ορισμένα μέτρα ενίσχυσης μπορούν να επιδεινώσουν τις άμεσες αρνητικές εξωτερικότητες. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα θεωρήσει, καταρχήν, ότι οι κρατικές ενισχύσεις για βιοκαύσιμα, βιορευστά, βιοαέρια και καύσιμα βιομάζας που υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια που καθορίζουν την επιλεξιμότητά τους για τον υπολογισμό της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο οικείο κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 26 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, είναι απίθανο να έχουν θετικά αποτελέσματα που θα μπορούσαν να αντισταθμίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις του μέτρου.
131. Όταν εντοπίζονται κίνδυνοι πρόσθετων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ή όταν τα μέτρα είναι ιδιαίτερα καινοτόμα ή πολύπλοκα, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει όρους κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 76.
132. Για μέτρα ή καθεστώτα μεμονωμένων ενισχύσεων που ωφελούν ιδιαίτερα περιορισμένο αριθμό δικαιούχων ή κατεστημένων δικαιούχων, τα κράτη μέλη θα πρέπει επιπλέον να αποδεικνύουν ότι το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης δεν θα οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, για παράδειγμα μέσω της αύξησης της ισχύος στην αγορά. Ακόμη και όταν οι ενισχύσεις δεν συμβάλλουν άμεσα στην αύξηση της ισχύος στην αγορά, μπορεί να το πράξουν έμμεσα, με την αποθάρρυνση της επέκτασης των υφιστάμενων ανταγωνιστών ή με τη δημιουργία κινήτρων για την έξοδο τους ή την αποθάρρυνση της εισόδου νέων ανταγωνιστών. Κατά την αξιολόγηση των αρνητικών επιπτώσεων των εν λόγω μέτρων ενίσχυσης, η Επιτροπή θα εστιάζει την ανάλυσή της για τον προβλέψιμο αντίκτυπο που μπορεί να έχει η ενίσχυση στον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων στην οικεία αγορά προϊόντων, καθώς και στην αγορά προηγούμενου και επόμενου σταδίου κατά περίπτωση, και για τον κίνδυνο πλεονάζουσας ικανότητας. Η Επιτροπή θα αξιολογεί επίσης τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις στις συναλλαγές, καθώς και τον κίνδυνο να ξεκινήσει ένας αγώνας δρόμου επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως όσον αφορά την επιλογή του τύπου εγκατάστασης.

⁽⁷⁾ Συμπεριλαμβάνονται τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών από μη ανανεώσιμες πηγές και οι φορείς ενέργειας που δεν εκλύουν εκπομπές στην απόληξη εξαγωγής, αλλά παράγονται με διεργασία υψηλής έντασης άνθρακα.

133. Όταν η ενίσχυση χορηγείται χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών και το μέτρο ωφελεί ιδιαίτερα περιορισμένο αριθμό δικαιούχων ή κατεστημένο δικαιούχο, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από το κράτος μέλος να διασφαλίσει ότι ο δικαιούχος θα διαδίδει την τεχνογνωσία που έχει αποκτήσει ως αποτέλεσμα του ενισχυόμενου έργου με στόχο την επιτάχυνση της ανάπτυξης των επιτυχώς αποδεδειγμένων τεχνολογιών.

134. Υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις συμβατότητας, η Επιτροπή θα θεωρήσει κατά κανόνα ότι το ισοζύγιο για τα μέτρα απανθρακοποίησης είναι θετικό (δηλαδή, οι στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα) υπό το πρίσμα της συμβολής τους στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, η οποία ορίζεται ως περιβαλλοντικός στόχος στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, και/ή υπό το πρίσμα της συμβολής τους στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα, εφόσον δεν υπάρχουν προφανείς ενδείξεις μη συμμόρφωσης με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»⁽⁷³⁾. Σε περίπτωση που δεν εφαρμόζεται η ανωτέρω παραδοχή, η Επιτροπή θα αξιολογήσει αν τα θετικά αποτελέσματα (συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τις παραγράφους του τμήματος 4.1.4 και τυχόν δεσμεύσεων που σχετίζονται με την παράγραφο 129) αντισταθμίζουν τις αρνητικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά.

4.2. Ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων

4.2.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης

135. Τα μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων στοχεύουν στις αρνητικές εξωτερικότητες με τη δημιουργία ατομικών κινήτρων για την επίτευξη των στόχων εξοικονόμησης ενέργειας και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και των ατμοσφαιρικών ρύπων. Εκτός από τις γενικές ανεπάρκειες την αγοράς που προσδιορίζονται στο κεφάλαιο 3, ενδέχεται να προκύψουν συγκεκριμένες ανεπάρκειες της αγοράς στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων. Για παράδειγμα, κατά την εξέταση της αναγκαιότητας πραγματοποίησης εργασιών ανακαίνισης στα κτίρια, τα οφέλη των μέτρων ενεργειακής απόδοσης και περιβαλλοντικών επιδόσεων κατά κανόνα δεν τα καρπώνεται μόνο ο ιδιοκτήτης του κτιρίου, ο οποίος επιβαρύνεται γενικότερα με το κόστος της ανακαίνισης, αλλά και ο ενοικιαστής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι ενδέχεται να χρειαστούν κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση επενδύσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων.

4.2.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

136. Μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.

137. Η ενίσχυση αυτή μπορεί να συνδυαστεί με ενίσχυση για ένα από ή για όλα τα ακόλουθα μέτρα:

- α) την εγκατάσταση ολοκληρωμένων επιτόπιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμης ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θερμότητας ή ψύξης·
- β) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από επιτόπιες εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·
- γ) την κατασκευή και εγκατάσταση υποδομής επαναφόρτισης για χρήση από τους χρήστες του κτιρίου, και συναφών υποδομών, όπως η υποδομή αγωγών καλωδίωσης, όταν οι χώροι στάθμευσης βρίσκονται είτε εντός του κτιρίου είτε σε παρακείμενο χώρο·
- δ) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την ψηφιοποίηση της περιβαλλοντικής και ενεργειακής διαχείρισης και ελέγχου του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφούς ετοιμότητάς του, συμπεριλαμβανομένης της παθητικής εσωτερικής καλωδίωσης ή της δομημένης καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων και του βοηθητικού τμήματος του παθητικού δικτύου στην ιδιωτική έκταση στην οποία βρίσκεται το κτίριο, αλλά εξαιρουμένης της ενσωμάτωσης ή της καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής έκτασης·
- ε) άλλες επενδύσεις που βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση ή τις περιβαλλοντικές επιδόσεις του κτιρίου, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε πράσινες στέγες και εξοπλισμό για την ανάκτηση των όμβριων υδάτων.

⁽⁷³⁾ Όσον αφορά τα μέτρα που είναι ταυτόσημα με τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο, η συμμόρφωσή τους με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» θεωρείται ότι πληρούται δεδομένου ότι έχει ήδη επαληθευτεί.

138. Μπορεί επίσης να χορηγηθεί ενίσχυση για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού θέρμανσης ή ψύξης εντός του κτιρίου. Οι ενισχύσεις για εξοπλισμό θέρμανσης ή ψύξης που συνδέεται άμεσα με συστήματα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης θα αξιολογούνται σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν για τις ενισχύσεις για τηλεθέρμανση και τηλεψύξη που ορίζονται στο τμήμα 4.10. Οι ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των διαδικασιών παραγωγής και τον εξοπλισμό παραγωγής ενέργειας που χρησιμοποιείται σε μηχανήματα παραγωγής ενέργειας θα αξιολογούνται υπό τους όρους που ισχύουν για τις ενισχύσεις για τη μείωση και την εξάλειψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που καθορίζονται στο τμήμα 4.1.
139. Η ενίσχυση πρέπει να συνεπάγεται:
- α) στην περίπτωση ανακαίνισης υφιστάμενων κτιρίων, βελτιώσεις ενεργειακής απόδοσης που οδηγούν σε μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 20 % σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση ή, όταν οι βελτιώσεις αποτελούν μέρος σταδιακής ανακαίνισης, σε μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 30 % σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση, για περίοδο πέντε ετών·
 - β) σε περίπτωση μέτρων ανακαίνισης που αφορούν την εγκατάσταση ή την αντικατάσταση ενός μόνο τύπου δομικών στοιχείων ⁽⁷⁴⁾ κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 9 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ, μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 10 % σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση, υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος αποδεικνύει ότι το μέτρο έχει, σε επίπεδο καθεστώτος, συνολικά σημαντικές επιπτώσεις όσον αφορά τη μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας·
 - γ) στην περίπτωση των νέων κτιρίων, βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης που οδηγούν σε μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον κατά 10 % σε σύγκριση με το κατώτατο όριο που έχει καθοριστεί για τις απαιτήσεις των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας στα εθνικά μέτρα για την εφαρμογή της οδηγίας 2010/31/ΕΕ.
140. Οι ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μπορούν επίσης να χορηγούνται σε ΜΜΕ και μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης που είναι πάροχοι μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για τη διευκόλυνση της σύναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 27) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.

4.2.3. Χαρακτήρας κινήτρου

141. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 142 και 143.
142. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, καταρχήν, οι ενισχύσεις για έργα με περίοδο αποπληρωμής ⁽⁷⁵⁾ μικρότερη των πέντε ετών δεν έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Ωστόσο, το κράτος μέλος μπορεί να παράσχει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση είναι αναγκαία για να προκαλέσει αλλαγή συμπεριφοράς, ακόμη και στην περίπτωση έργων με βραχύτερη περίοδο αποπληρωμής.
143. Όταν το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει στις επιχειρήσεις ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα, η ενίσχυση για όλες τις αναγκαίες επενδύσεις που δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με τα εν λόγω πρότυπα θα θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο, υπό την προϋπόθεση ότι η ενίσχυση χορηγείται πριν οι απαιτήσεις καταστούν υποχρεωτικές για την ενδιαφερόμενη επιχείρηση ⁽⁷⁶⁾. Το κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι υποβάλλουν ακριβές σχέδιο και χρονοδιάγραμμα ανακαίνισης που να καταδεικνύει ότι η ενισχυόμενη ανακαίνιση είναι τουλάχιστον επαρκής για τη συμμόρφωση του κτιρίου με τα εν λόγω ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης.

4.2.4. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών

4.2.4.1. Καταλληλότητα

144. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.1.2, ισχύει επίσης η απαίτηση της παραγράφου 145.

⁽⁷⁴⁾ Οι επενδύσεις αυτές θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να αποσκοπούν στην αντικατάσταση παραθύρων ή λεβήτων στο κτίριο ή να εστιάζουν στη μόνωση των τοίχων.

⁽⁷⁵⁾ Η περίοδος αποπληρωμής είναι ο χρόνος που απαιτείται για την ανάκτηση του κόστους μιας επένδυσης (χωρίς ενίσχυση).

⁽⁷⁶⁾ Αυτό ισχύει κάθε φορά που χορηγείται ενίσχυση για να δοθεί η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα πριν καταστούν υποχρεωτικές για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, ανεξάρτητα από την ύπαρξη προγενέστερων ενωσιακών προτύπων που ισχύουν ήδη.

145. Οι ενισχύσεις για τη διευκόλυνση της σύναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης μπορούν να λάβουν τη μορφή δανείου ή εγγύησης στον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, στο πλαίσιο σύμβασης ενεργειακής απόδοσης, ή μπορούν να συνίστανται σε χρηματοδοτικό προϊόν που αποσκοπεί στη χρηματοδότηση του παρόχου (π.χ. πρακτόρευση ή κατάπτωση εγγυήσεων).

4.2.4.2. Αναλογικότητα

146. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης ή περιβαλλοντικών επιδόσεων.
147. Η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 30 % των επιλέξιμων δαπανών για τα μέτρα που προσδιορίζονται στην παράγραφο 139 στοιχεία α) και γ). Για τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 139 στοιχείο β), η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 25 %. Όταν η ενίσχυση για επενδύσεις που δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα χορηγείται λιγότερο από 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των ενωσιακών προτύπων, οι εντάσεις της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 20 % των επιλέξιμων δαπανών για τα μέτρα που ορίζονται στην παράγραφο 139 στοιχεία α) και γ), ή το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τα μέτρα που ορίζονται στην παράγραφο 139 στοιχείο β).
148. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων κτιρίων, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες όταν οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης οδηγούν σε μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον κατά 40 %. Ωστόσο, αυτή η αύξηση της έντασης της ενίσχυσης δεν εφαρμόζεται όταν το έργο, μολονότι μειώνει τη ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας κατά 40 % ή περισσότερο, δεν βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου πέραν του επιπέδου που επιβάλλουν τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα και αρχίζουν να ισχύουν σε λιγότερο από 18 μήνες.
149. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις ή κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.
150. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ή κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
151. Ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μέτρου, το κράτος μέλος μπορεί επίσης να καταδεικνύει, βάσει ανάλυσης του ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 48, 51 και 52, ότι απαιτείται μεγαλύτερο ποσό ενίσχυσης. Το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το έλλειμμα χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 51 και 52. Όταν η ενίσχυση για επενδύσεις που δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα χορηγείται λιγότερο από 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των ενωσιακών προτύπων, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 70 % του ελλείμματος χρηματοδότησης.
152. Όταν η ενίσχυση χορηγείται κατόπιν ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών που διεξάγεται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 49 και 50, το ποσό της ενίσχυσης θεωρείται αναλογικό. Όταν η ενίσχυση για επενδύσεις που δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα χορηγείται λιγότερο από 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των ενωσιακών προτύπων, το κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι ο κίνδυνος υπεραντιστάθμισης αντιμετωπίζεται κατάλληλα, για παράδειγμα με τον καθορισμό ανώτατων ορίων προσφορών.
153. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται με τη μορφή χρηματοδοτικών μέσων δεν υπόκεινται στις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στις παραγράφους 147 έως 151. Όταν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή εγγύησης, η εγγύηση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου. Όταν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή δανείου, η αποπληρωμή από τον/τους ιδιοκτήτη/-ες των κτιρίων στο ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή στο ταμείο ανανεώσιμης ενέργειας ή σε άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό πρέπει να αφορά ποσό τουλάχιστον ίσο προς την ονομαστική αξία του δανείου.

4.2.4.3. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση

154. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 155 έως 157.
155. Η ενίσχυση για επενδύσεις σε εξοπλισμό που χρησιμοποιεί φυσικό αέριο με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μπορεί να οδηγήσει σε μείωση της ζήτησης ενέργειας βραχυπρόθεσμα, αλλά επιδεινώνει τις αρνητικές περιβαλλοντικές εξωτερικότητες μακροπρόθεσμα, σε σύγκριση με εναλλακτικές επενδύσεις. Η ενίσχυση για την εγκατάσταση εξοπλισμού που λειτουργεί με φυσικό αέριο ενδέχεται να στρεβλώνει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό όταν εκτοπίζει επενδύσεις σε καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις που είναι ήδη διαθέσιμες στην αγορά ή όταν εγκλωβίζει ορισμένες τεχνολογίες, παρεμποδίζοντας με τον τρόπο αυτό την ανάπτυξη μιας αγοράς για καθαρότερες τεχνολογίες και τη χρήση τους. Τα θετικά αποτελέσματα των μέτρων που προκαλούν τον εν λόγω εκτοπισμό ή τον εγκλωβισμό είναι απίθανο να αντισταθμίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό. Στο πλαίσιο της αξιολόγησής της, η Επιτροπή θα εξετάζει αν ο εξοπλισμός που χρησιμοποιεί φυσικό αέριο αντικαθιστά τον ενεργειακό εξοπλισμό που χρησιμοποιεί τα πλέον ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, όπως πετρέλαιο και άνθρακα.
156. Στην αγορά διατίθενται ήδη εναλλακτικές λύσεις για τον ενεργειακό εξοπλισμό που χρησιμοποιεί ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, όπως πετρέλαιο και άνθρακας. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακά αποδοτικού ενεργειακού εξοπλισμού που χρησιμοποιεί τέτοια καύσιμα δεν θεωρείται ότι έχουν τα ίδια θετικά αποτελέσματα με τις ενισχύσεις για την εγκατάσταση καθαρότερου ενεργειακού εξοπλισμού. Πρώτον, η οριακή βελτίωση όσον αφορά τη μείωση της ζήτησης ενέργειας αντισταθμίζεται από τις υψηλότερες ανθρακούχες εκπομπές που συνδέονται με τη χρήση ορυκτών καυσίμων. Δεύτερον, η χορήγηση ενισχύσεων για την εγκατάσταση ενεργειακού εξοπλισμού που χρησιμοποιεί στερεά ή υγρά ορυκτά καύσιμα ενέχει σημαντικό κίνδυνο εγκλωβισμού στις τεχνολογίες ορυκτών καυσίμων και εκτοπισμού των επενδύσεων σε καθαρότερες και πιο καινοτόμες εναλλακτικές λύσεις που διατίθενται στην αγορά με τη μετατόπιση της ζήτησης από τον ενεργειακό εξοπλισμό που δεν χρησιμοποιεί στερεά ή υγρά ορυκτά καύσιμα. Η κατάσταση αυτή θα ήταν επίσης αποθαρρυντική για την περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς τεχνολογιών που δεν βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των ενισχύσεων για ενεργειακό εξοπλισμό που χρησιμοποιεί στέρεα ή υγρά ορυκτά καύσιμα, είναι απίθανο να αντισταθμιστούν.
157. Όταν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή χορηγίας, μετοχικού κεφαλαίου, εγγύησης ή δανείου σε ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή ταμείο ανανεώσιμης ενέργειας ή άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό, η Επιτροπή θα επαληθεύει ότι πληρούνται οι όροι που διασφαλίζουν ότι το ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή το ταμείο ανανεώσιμης ενέργειας ή άλλοι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δεν λαμβάνουν αδικαιολόγητο πλεονέκτημα και εφαρμόζουν εμπορικά ορθή επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου ενίσχυσης για την ενεργειακή απόδοση. Ειδικότερα, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί ή οι διαχειριστές των ταμείων πρέπει να επιλέγονται με ανοικτή, διαφανή και αμερόληπτη διαδικασία, η οποία διεξάγεται σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο·
 - β) προβλέπονται προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της διαχείρισης των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων ενεργειακής απόδοσης ή των ταμείων ανανεώσιμης ενέργειας, σε εμπορική βάση, καθώς και για τη διασφάλιση της λήψης χρηματοδοτικών αποφάσεων με γνώμονα το κέρδος·
 - γ) οι διαχειριστές του ταμείου ενεργειακής απόδοσης ή του ταμείου ανανεώσιμης ενέργειας ή άλλοι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μετακυλίνουν το πλεονέκτημα όσο το δυνατόν περισσότερο στους τελικούς δικαιούχους (στον/στους ιδιοκτήτη/-ες ή στον/στους ενοικιαστή/-ές του κτιρίου), με τη μορφή σημαντικότερων όγκων χρηματοδότησης, χαμηλότερων απαιτήσεων για εξασφαλίσεις, χαμηλότερων προμηθειών εγγύησης ή χαμηλότερων επιτοκίων.

4.3. Ενισχύσεις για καθαρή κινητικότητα

158. Τα τμήματα 4.3.1 και 4.3.2 καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι κρατικές ενισχύσεις για ορισμένες επενδύσεις για τη μείωση ή την αποφυγή των εκπομπών CO₂ και άλλων ρύπων από τους τομείς των αεροπορικών, οδικών, σιδηροδρομικών, πλωτών και θαλάσσιων μεταφορών μπορούν να προωθήσουν την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας με φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο, χωρίς να αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον της Ένωσης.

159. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε ελαφρά και βαρέα οδικά οχήματα που χρησιμοποιούν αέριο (ιδίως ΥΦΑ, ΣΦΑ και βιοαέριο) και στις σχετικές υποδομές ανεφοδιασμού με φυσικό αέριο για οδικές μεταφορές, εκτός από τις υποδομές ΥΦΑ αποκλειστικά για τον ανεφοδιασμό βαρέων επαγγελματικών οχημάτων, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών. Με βάση το τρέχον στάδιο ανάπτυξης της αγοράς, οι τεχνολογίες αυτές αναμένεται να έχουν σημαντικά χαμηλότερο δυναμικό συμβολής στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, σε σύγκριση με καθαρότερες και πιο καινοτόμες εναλλακτικές λύσεις και, ως εκ τούτου, αναμένεται να στρεβλώσουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό, εκτοπίζοντας τις επενδύσεις στις εν λόγω καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις και εγκλωβίζοντας σε λύσεις κινητικότητας που δεν συνάδουν με τους στόχους για το 2030 και το 2050.
- 4.3.1. *Ενισχύσεις για την αγορά και τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων και καθαρού κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών και για τη μετασκευή οχημάτων και κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών*
- 4.3.1.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης
160. Για την επίτευξη του νομικά δεσμευτικού στόχου της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, η ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία έθεσε ως στόχο τη μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές τουλάχιστον κατά 90 % έως το 2050 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Η ανακοίνωση με τίτλο «Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα ⁽⁷⁷⁾» καθορίζει την πορεία προς την επίτευξη του εν λόγω στόχου μέσω της απανθρακοποίησης τόσο των επιμέρους τρόπων μεταφορών όσο και ολόκληρης της αλυσίδας μεταφορών ⁽⁷⁸⁾.
161. Μολονότι οι υφιστάμενες πολιτικές μπορεί να παρέχουν κίνητρα για την υιοθέτηση καθαρών οχημάτων, με τον καθορισμό δεσμευτικών στόχων εκπομπών CO₂ για τον νέο στόλο οδικών οχημάτων των κατασκευαστών ⁽⁷⁹⁾, με την εσωτερική των κλιματικών και περιβαλλοντικών εξωτερικότητων ⁽⁸⁰⁾ ή με την ώθηση της ζήτησης οχημάτων μέσω διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων ⁽⁸¹⁾, ενδέχεται να μην είναι επαρκείς για την πλήρη αντιμετώπιση των ανεπαρειών της αγοράς που επηρεάζουν τον οικείο τομέα. Παρά τις υφιστάμενες πολιτικές, ορισμένοι φραγμοί στην αγορά και ορισμένες ανεπάρκειες της αγοράς ενδέχεται να μην αντιμετωπίζονται, συμπεριλαμβανομένων της οικονομικής προσιτότητας των καθαρών οχημάτων σε σύγκριση με τα συμβατικά οχήματα, της περιορισμένης διαθεσιμότητας υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού και της ύπαρξης περιβαλλοντικών εξωτερικότητων. Επομένως, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν ενισχύσεις για την αντιμετώπιση αυτών των εναπομεινουσών ανεπαρειών της αγοράς και τη στήριξη της ανάπτυξης του τομέα της καθαρής κινητικότητας.
- 4.3.1.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες
162. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις για την αγορά και τη χρηματοδοτική μίσθωση καινούργιων ή μεταχειρισμένων καθαρών οχημάτων και για την αγορά και τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρού κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών.
163. Ενισχύσεις μπορούν επίσης να χορηγούνται για τη μετασκευή, την επισκευή και την προσαρμογή των οχημάτων ή του κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν τους δίνεται η δυνατότητα να χαρακτηριστούν ως καθαρά οχήματα ή καθαρός κινητός εξοπλισμός υπηρεσιών· ή
 - β) όταν είναι αναγκαίο να επιτραπεί στα πλοία και στα αεροσκάφη να χρησιμοποιούν ή να αυξάνουν το μερίδιο για βιοκαύσιμα και συνθετικά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένων υγρών και αέριων καυσίμων μεταφορών μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές, επιπλέον ή εναλλακτικά των ορυκτών καυσίμων· ή
 - γ) όταν είναι αναγκαίο να επιτραπεί στα πλοία να χρησιμοποιούν την αιολική πρόωση.

⁽⁷⁷⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα — οι ευρωπαϊκές μεταφορές σε τροχιά μέλλοντος», COM(2020) 789 final.

⁽⁷⁸⁾ Μεταξύ άλλων, στην ανακοίνωση περιλαμβάνεται η φιλοδοξία να υπάρχουν τουλάχιστον 30 εκατομμύρια αυτοκίνητα μηδενικών εκπομπών και 80 000 φορτηγά μηδενικών εκπομπών έως το 2030 και σχεδόν το σύνολο των αυτοκινήτων, των ημιφορτηγών, των λεωφορείων και των νέων βαρέων οχημάτων να είναι μηδενικών εκπομπών έως το 2050.

⁽⁷⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1242 και κανονισμός (ΕΕ) 2019/631 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ από τα καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα και από τα καινούργια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα και με την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 443/2009 και (ΕΕ) αριθ. 510/2011 (ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 13).

⁽⁸⁰⁾ Για παράδειγμα, μέσω της οδηγίας 1999/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1999, περί επιβολής τελών στα βαρέα φορτηγά οχήματα που χρησιμοποιούν ορισμένα έργα υποδομής (ΕΕ L 187 της 20.7.1999, σ. 42), καθώς και μέσω του ΣΕΔΕ της Ένωσης.

⁽⁸¹⁾ Για παράδειγμα, μέσω της οδηγίας 2009/33/ΕΚ.

4.3.1.3. Χαρακτήρας κινήτρου

164. Εκτός από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1.2, ισχύουν επίσης οι προϋποθέσεις των παραγράφων 165 έως 169.
165. Ελλείψει ενίσχυσης, το κράτος μέλος πρέπει να παρέχει αξιόπιστο σενάριο αντιπαραδείγματος. Το σενάριο αντιπαραδείγματος αντιστοιχεί σε επένδυση με την ίδια δυναμικότητα, διάρκεια ζωής και, κατά περίπτωση, άλλα σχετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως η φιλική προς το περιβάλλον επένδυση. Όταν η επένδυση αφορά την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων ή καθαρού κινήτου εξοπλισμού υπηρεσιών, το σενάριο αντιπαραδείγματος συνίσταται κατά γενικό κανόνα στην αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση οχημάτων ή κινήτου εξοπλισμού υπηρεσιών της ίδιας κατηγορίας και της ίδιας χωρητικότητας, τουλάχιστον σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα, κατά περίπτωση, που θα αποτελούσαν αντικείμενο αγοράς ή χρηματοδοτικής μίσθωσης χωρίς την ενίσχυση.
166. Το σενάριο αντιπαραδείγματος μπορεί επίσης να αντιστοιχεί στη διατήρηση του υφιστάμενου οχήματος ή κινήτου εξοπλισμού υπηρεσιών σε λειτουργία για περίοδο που αντιστοιχεί στη διάρκεια ζωής της φιλικής προς το περιβάλλον επένδυσης. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το προεξοφλημένο κόστος συντήρησης, επισκευής και εκσυγχρονισμού κατά την εν λόγω περίοδο.
167. Σε άλλες περιπτώσεις, το σενάριο του αντιπαραδείγματος μπορεί να αφορά μεταγενέστερη αντικατάσταση του οχήματος ή του κινήτου εξοπλισμού υπηρεσιών, οπότε θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η προεξοφλημένη αξία του οχήματος ή του κινήτου εξοπλισμού υπηρεσιών και θα πρέπει να εξισώνεται η διαφορά στην αντίστοιχη οικονομική διάρκεια ζωής του εξοπλισμού. Η προσέγγιση αυτή μπορεί να έχει ιδιαίτερη σημασία για τα οχήματα που έχουν μεγαλύτερη οικονομική ζωή, όπως τα πλοία, το σιδηροδρομικό τροχαίο υλικό ή τα αεροσκάφη.
168. Στην περίπτωση οχημάτων ή κινήτου εξοπλισμού υπηρεσιών που υπόκειται σε μισθωτικές συμφωνίες, η προεξοφλημένη αξία της χρηματοδοτικής μίσθωσης των καθαρών οχημάτων ή του καθαρού κινήτου εξοπλισμού υπηρεσιών θα πρέπει να συγκρίνεται με την προεξοφλημένη αξία της χρηματοδοτικής μίσθωσης του λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον οχήματος ή κινήτου εξοπλισμού υπηρεσιών που θα χρησιμοποιούνταν χωρίς την ενίσχυση.
169. Όταν η επένδυση συνίσταται στην προσθήκη εξοπλισμού σε υφιστάμενο όχημα ή κινήτο εξοπλισμό υπηρεσιών για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του (για παράδειγμα, με τη μετασκευή συστημάτων ελέγχου της ρύπανσης), οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να συνιστούν στο συνολικό επενδυτικό κόστος.

4.3.1.4. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών

4.3.1.4.1. Καταλληλότητα

170. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.1.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις της παραγράφου 171.
171. Η επαλήθευση της καταλληλότητας μεταξύ εναλλακτικών μέσων πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις δυνατότητες άλλων τύπων παρεμβάσεων εκτός των κρατικών ενισχύσεων για την τόνωση της ανάπτυξης της αγοράς καθαρής κινητικότητας και του αναμενόμενου αντικτύπου τους σε σύγκριση με το προτεινόμενο μέτρο. Τέτοια άλλα είδη παρεμβάσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τη θέσπιση γενικών μέτρων με στόχο την προώθηση της αγοράς καθαρών οχημάτων, όπως καθεστώτα οικολογικής πριμοδότησης ή καθεστώτα απόσυρσης ή δημιουργία ζωνών χαμηλών εκπομπών στο οικείο κράτος μέλος.

4.3.1.4.2. Αναλογικότητα

172. Η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις απαιτούμενες δαπάνες για την προώθηση της ανάπτυξης της εν λόγω οικονομικής δραστηριότητας κατά τρόπο που αυξάνει το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος (δηλαδή μέσω της μετάβασης από συμβατικά σε καθαρά οχήματα και καθαρό κινήτο εξοπλισμό υπηρεσιών), σε σύγκριση με το σενάριο αντιπαραδείγματος εάν δεν υπήρχε ενίσχυση. Η κρατική ενίσχυση μπορεί να θεωρείται αναλογική εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 173 έως 181.
173. Κατά γενικό κανόνα, η ενίσχυση πρέπει να χορηγείται κατόπιν ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών που διεξάγεται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 49 και 50.

174. Εάν στο πλαίσιο της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών περιλαμβάνονται διαφορετικά κριτήρια από το ποσό της ενίσχυσης που ζητεί ο αιτών, εφαρμόζεται η παράγραφος 50. Τα κριτήρια επιλογής μπορούν, για παράδειγμα, να αφορούν τα αναμενόμενα περιβαλλοντικά οφέλη της επένδυσης όσον αφορά το ισοδύναμο CO₂ ή άλλες μειώσεις ρύπων καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της. Στις περιπτώσεις αυτές, για να διευκολυνθεί ο προσδιορισμός των περιβαλλοντικών οφελών, το κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τους αιτούντες να αναφέρουν στις προσφορές τους το αναμενόμενο επίπεδο μείωσης των εκπομπών που προκύπτει από την επένδυση, σε σύγκριση με το επίπεδο εκπομπών συγκρίσιμου οχήματος που συμμορφώνεται με τα ενωσιακά πρότυπα, κατά περίπτωση. Τα περιβαλλοντικά κριτήρια που χρησιμοποιούνται στην ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν παραμέτρους του κύκλου ζωής, όπως τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της διαχείρισης του προϊόντος στο τέλος του κύκλου ζωής του.
175. Ο σχεδιασμός της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών πρέπει να διασφαλίζει ότι εξακολουθούν να παρέχονται επαρκή κίνητρα στους αιτούντες για την υποβολή προσφορών για έργα που αφορούν την αγορά οχημάτων μηδενικών εκπομπών, τα οποία είναι κατά γενικό κανόνα ακριβότερα από τις λιγότερο φιλικές προς το περιβάλλον εναλλακτικές λύσεις, εφόσον αυτές είναι διαθέσιμες για το συγκεκριμένο μέσο μεταφοράς. Αυτό περιλαμβάνει τη διασφάλιση ότι η εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής δεν θέτει τα εν λόγω έργα σε μειονεκτική θέση σε σύγκριση με άλλα καθαρά οχήματα, τα οποία δεν χαρακτηρίζονται ως οχήματα μηδενικών εκπομπών. Για παράδειγμα, τα περιβαλλοντικά κριτήρια μπορούν να σχεδιαστούν ως πριμοδοτήσεις που επιτρέπουν την απόδοση υψηλότερης βαθμολογίας σε έργα τα οποία αποφέρουν περιβαλλοντικά οφέλη πέραν εκείνων που απορρέουν από τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας ή από τον πρωταρχικό στόχο του μέτρου. Κατά περίπτωση, μπορεί να απαιτούνται ανώτατα όρια προσφορών για τον περιορισμό της μέγιστης προσφοράς από μεμονωμένους προσφέροντες σε συγκεκριμένες κατηγορίες. Τυχόν ανώτατα όρια προσφορών θα πρέπει να αιτιολογούνται με παραπομπή στον ποσοτικό προσδιορισμό για τα έργα αναφοράς που αναφέρονται στις παραγράφους 51, 52 και 53.
176. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους, 173 έως 175, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν ο αναμενόμενος αριθμός συμμετεχόντων δεν είναι επαρκής για την εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού ή για την αποφυγή στρατηγικής υποβολής προσφορών·
 - β) όταν το κράτος μέλος παρέχει επαρκή αιτιολόγηση ότι μια ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 49 και 50, δεν είναι κατάλληλη για τη διασφάλιση της αναλογικότητας της ενίσχυσης και ότι η χρήση εναλλακτικών μεθόδων στις παραγράφους 177 έως 180 δεν θα αύξανε τον κίνδυνο αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού⁽⁸²⁾, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του μέτρου ή των σχετικών τομέων ή τρόπων μεταφοράς· ή
 - γ) όταν χορηγούνται για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση οχημάτων που προορίζονται για χρήση από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δημόσιων χερσαίων, σιδηροδρομικών ή θαλάσσιων μεταφορών επιβατών.
177. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 176, η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί αναλογική εφόσον δεν υπερβαίνει το 40 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για οχήματα μηδενικών εκπομπών και έως 10 εκατοστιαίες μονάδες για μεσαίες επιχειρήσεις ή κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για μικρές επιχειρήσεις.
178. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι το καθαρό πρόσθετο κόστος της επένδυσης. Οι δαπάνες αυτές υπολογίζονται ως η διαφορά, αφενός, μεταξύ του συνολικού κόστους κυριότητας των καθαρών οχημάτων μεταφορών που προβλέπεται να αποτελέσουν αντικείμενο αγοράς ή χρηματοδοτικής μίσθωσης και, αφετέρου, της ενίσχυσης και του συνολικού κόστους κυριότητας στο σενάριο αντιπαραδείγματος. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη του υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.
179. Όσον αφορά τη μετασκευή οχημάτων ή κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών, σύμφωνα με την παράγραφο 169, οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να αποτελούν το συνολικό κόστος της μετασκευής, υπό την προϋπόθεση ότι, στο σενάριο αντιπαραδείγματος, τα οχήματα ή ο κινητός εξοπλισμός υπηρεσιών διατηρούν την ίδια οικονομική διάρκεια ζωής ελλείψει της μετασκευής.

⁽⁸²⁾ Αυτό μπορεί να αποδειχτεί με την εξασφάλιση ότι η ενίσχυση χορηγείται με διαφανή και αμερόληπτο τρόπο και ότι τα δυνητικά ενδιαφερόμενα μέρη είναι επαρκώς ενημερωμένα για το πεδίο εφαρμογής του μέτρου και τους ενδεχόμενους όρους της ενίσχυσης.

180. Ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μέτρου, το κράτος μέλος μπορεί επίσης να καταδεικνύει, βάσει ανάλυσης του ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 48, 51 και 52, ότι απαιτείται μεγαλύτερο ποσό ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος πρέπει να προβεί σε εκ των υστέρων παρακολούθηση για να επαληθεύσει τις παραδοχές σχετικά με το επίπεδο της απαιτούμενης ενίσχυσης και να θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό ανάκτησης, όπως ορίζεται στην παράγραφο 55. Το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το έλλειμμα χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 51 και 52.
181. Στην περίπτωση της μεμονωμένης ενίσχυσης, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να καθορίζεται βάσει ανάλυσης του ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 48, 51 και 52. Στις περιπτώσεις αυτές, το κράτος μέλος πρέπει να προβεί σε εκ των υστέρων παρακολούθηση για να επαληθεύσει τις παραδοχές σχετικά με το επίπεδο της απαιτούμενης ενίσχυσης και να θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό ανάκτησης όπως ορίζεται στην παράγραφο 55.
- 4.3.1.5. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση
182. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 183 έως 189.
183. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε οχήματα και κινητό εξοπλισμό υπηρεσιών που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο ενδέχεται να οδηγήσουν σε μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων ρύπων βραχυπρόθεσμα, αλλά επιδεινώνουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές εξωτερικότητες μακροπρόθεσμα, σε σύγκριση με εναλλακτικές επενδύσεις. Οι ενισχύσεις για την αγορά οχημάτων και κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο ενδέχεται να στρεβλώνουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό όταν εκτοπίζουν επενδύσεις σε καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις που είναι ήδη διαθέσιμες στην αγορά ή όταν εγκλωβίζουν ορισμένες τεχνολογίες, παρεμποδίζοντας με τον τρόπο αυτό την ανάπτυξη μιας αγοράς για καθαρότερες τεχνολογίες και τη χρήση τους. Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρνητικές επιπτώσεις των ενισχύσεων για οχήματα και κινητό εξοπλισμό υπηρεσιών που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο είναι απίθανο να αντισταθμιστούν.
184. Ωστόσο, οι ενισχύσεις για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση οχημάτων ΣΦΑ και ΥΦΑ για πλωτές μεταφορές και κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχουν μακροχρόνιες επιπτώσεις εγκλωβισμού ή δεν εκτοπίζουν τις επενδύσεις σε καθαρότερες τεχνολογίες, εάν το κράτος μέλος αποδείξει ότι δεν είναι άμεσα διαθέσιμες στην αγορά και δεν αναμένεται να είναι διαθέσιμες βραχυπρόθεσμα πιο καθαρές εναλλακτικές λύσεις ⁽⁸³⁾.
185. Εναλλακτικές λύσεις αντί των οχημάτων που χρησιμοποιούν τα πλέον ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, όπως ντίζελ, βενζίνη ή υγραέριο (ΥΦΑ), είναι ήδη διαθέσιμες στην αγορά για χρήση στους τομείς των οδικών, των πλωτών και των σιδηροδρομικών μεταφορών. Η χορήγηση ενισχύσεων για τα εν λόγω οχήματα ενέχει σημαντικό κίνδυνο εγκλωβισμού σε συμβατικές τεχνολογίες και εκτόπισης των επενδύσεων σε καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις που είναι διαθέσιμες στην αγορά, με την απομάκρυνση της ζήτησης από οχήματα πιο φιλικά προς το περιβάλλον. Η κατάσταση αυτή θα ήταν επίσης αποθαρρυντική για την περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς τεχνολογιών που δεν βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενισχύσεις για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση των εν λόγω οχημάτων, συμπεριλαμβανομένων των οχημάτων νέας γενιάς που υπερβαίνουν τα ενωσιακά πρότυπα, κατά περίπτωση, δεν θεωρείται ότι παράγουν τα ίδια θετικά αποτελέσματα με τις ενισχύσεις για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων με χαμηλότερες άμεσες εκπομπές CO₂ (απόληξης εξαγωγής/εξάτμισης). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των ενισχύσεων για οχήματα που χρησιμοποιούν τα πλέον ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, όπως ντίζελ, βενζίνη ή ΥΦΑ, είναι απίθανο να αντισταθμιστούν.
186. Τα αεροσκάφη μηδενικών εκπομπών, είτε κινούνται με ηλεκτρική ενέργεια ή είτε με υδρογόνο, δεν αναμένεται να καταστούν διαθέσιμα στην αγορά βραχυπρόθεσμα. Σε αυτήν τη βάση, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρνητικές επιπτώσεις των κρατικών ενισχύσεων για καθαρά αεροσκάφη πλην των αεροσκαφών μηδενικών εκπομπών μπορούν να αντισταθμιστούν από τα θετικά αποτελέσματά τους, εφόσον συμβάλλουν στην εισαγωγή στην αγορά ή στην επιτάχυνση της υιοθέτησης νέων, αποδοτικότερων και αισθητά πιο φιλικών προς το περιβάλλον αεροσκαφών, σύμφωνα με την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα, χωρίς εγκλωβισμό σε ορισμένες τεχνολογίες και εκτοπισμό των επενδύσεων σε καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις.

⁽⁸³⁾ Για μια τέτοια αξιολόγηση, ανάλογα με τους σχετικούς τομείς και τρόπους μεταφοράς, η Επιτροπή θα εξετάζει κατά γενικό κανόνα περίοδο δύο έως πέντε ετών μετά την κοινοποίηση ή την εφαρμογή του μέτρου ενίσχυσης. Θα βασίζει την αξιολόγησή της σε ανεξάρτητες μελέτες αγοράς που υποβάλλει το κράτος μέλος ή σε οποιαδήποτε άλλα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία.

187. Όσον αφορά τις αεροπορικές μεταφορές, εφόσον ενδείκνυται για να μετριαστούν οι ιδιαίτερα στρεβλωτικές επιπτώσεις της ενίσχυσης, μεταξύ άλλων, λαμβανομένης υπόψη της θέσης του δικαιούχου στην αγορά, ή για να αυξηθούν τα θετικά αποτελέσματα των μέτρων, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από τον δικαιούχο να παροπλίσει ισοδύναμο αριθμό λιγότερο φιλικών προς το περιβάλλον αεροσκαφών με παρόμοια μάζα απογείωσης με τα αεροσκάφη που αγοράζονται ή μισθώνονται με κρατική ενίσχυση.
188. Κατά την αξιολόγηση της στρέβλωσης του ανταγωνισμού των ενισχύσεων για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση οχημάτων ή κινητού εξοπλισμού υπηρεσιών, η Επιτροπή θα εξετάζει αν η θέση σε λειτουργία νέων οχημάτων θα οδηγούσε ή θα επιδείνωνε τις υφιστάμενες ανεπάρκειες της αγοράς, όπως η πλεονάζουσα ικανότητα στον οικείο τομέα.
189. Για την αντιμετώπιση των αναμενόμενων υψηλότερων στρεβλωτικών επιπτώσεων των μέτρων που χορηγούν στοχευμένη στήριξη σε μεμονωμένο δικαιούχο ή σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων δικαιούχων ⁽⁸⁴⁾ ελλείψει ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, το κράτος μέλος πρέπει να αιτιολογεί επαρκώς τον σχεδιασμό του μέτρου και να αποδεικνύει ότι αντιμετωπίζονται δεόντως οι υψηλότεροι κίνδυνοι στρέβλωσης του ανταγωνισμού ⁽⁸⁵⁾.
- 4.3.2. *Ενισχύσεις για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού*
- 4.3.2.1. *Σκεπτικό της ενίσχυσης*
190. Ένα εκτεταμένο δίκτυο υποδομών επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού είναι απαραίτητο για να καταστεί δυνατή η ευρεία χρήση καθαρών οχημάτων και η μετάβαση προς την κινητικότητα μηδενικών εκπομπών. Πράγματι, ένα ιδιαίτερα κρίσιμο εμπόδιο για τη διείσδυση των καθαρών οχημάτων στην αγορά είναι η περιορισμένη διαθεσιμότητα των υποδομών για την επαναφόρτιση ή τον ανεφοδιασμό τους. Επιπλέον, οι υποδομές επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού δεν είναι ομοιόμορφα κατανομημένες μεταξύ των κρατών μελών. Στον βαθμό που το μερίδιο των καθαρών οχημάτων σε λειτουργία παραμένει περιορισμένο, η αγορά από μόνη της ενδέχεται να μην είναι σε θέση να παράσχει τις απαιτούμενες υποδομές επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού.
191. Η οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁸⁶⁾ δημιουργεί ένα κοινό πλαίσιο μέτρων για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων για τις μεταφορές στην Ένωση και καθορίζει ένα πλαίσιο κοινών μέτρων για την ανάπτυξη των υποδομών αυτών. Επιπλέον, άλλες πολιτικές που προωθούν τη χρήση καθαρών οχημάτων μπορεί να προβλέπουν ήδη επενδυτικά μηνύματα για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού. Ωστόσο, οι πολιτικές αυτές από μόνες τους ενδέχεται να μην επαρκούν για την πλήρη αντιμετώπιση των ανεπαρειών της αγοράς που εντοπίζονται. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη δύνανται να χορηγούν ενισχύσεις για την αντιμετώπιση αυτών των εναπομένουσών ανεπαρειών της αγοράς και τη στήριξη της ανάπτυξης υποδομών επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού.
- 4.3.2.2. *Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες*
192. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται για την κατασκευή, την εγκατάσταση, την αναβάθμιση ή την επέκταση υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού.
193. Τα έργα μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν εγκαταστάσεις για εργασίες έξυπνης φόρτισης και για την επιτόπια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, που συνδέονται με την υποδομή επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού μέσω άμεσης σύνδεσης, καθώς και μονάδες επιτόπιας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών που πρόκειται να παρασχεθούν ως καύσιμα μεταφορών. Η ονομαστική παραγωγική ικανότητα της εγκατάστασης επιτόπιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή υδρογόνου θα πρέπει να είναι ανάλογη προς την ονομαστική ισχύ εξόδου ή την ικανότητα ανεφοδιασμού της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού με την οποία συνδέεται.

⁽⁸⁴⁾ Βλέπε παράγραφο 66.

⁽⁸⁵⁾ Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη διασφάλιση ότι αποκλείεται η υπεραντιστάθμιση, με επαλήθευση ότι η ενίσχυση δεν υπερβαίνει το καθαρό πρόσθετο κόστος, όπως αποδεικνύεται από τη σύγκριση του ελλείμματος χρηματοδότησης στο πραγματικό σενάριο και στο σενάριο αντιπαραδείγματος, και ότι το κράτος μέλος εισάγει μηχανισμό εκ των υστέρων παρακολούθησης για την επαλήθευση των παραδοχών σχετικά με το επίπεδο της απαιτούμενης ενίσχυσης, καθώς και τον μηχανισμό ανάκτησης.

⁽⁸⁶⁾ Οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων (ΕΕ L 307 της 28.10.2014, σ. 1).

4.3.2.3. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών

4.3.2.3.1. Αναγκαιότητα της ενίσχυσης

194. Το κράτος μέλος πρέπει να επαληθεύει την αναγκαιότητα της ενίσχυσης για την κινητροδότηση της ανάπτυξης υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού της ίδιας κατηγορίας με την υποδομή που θα αναπτυχθεί με κρατική ενίσχυση ⁽⁸⁷⁾ μέσω εκ των προτέρων ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης ή ανεξάρτητης μελέτης της αγοράς ή με βάση οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο αποδεικτικό στοιχείο όπως περιγράφεται στο τμήμα 3.2.1.1. Ειδικότερα, το κράτος μέλος πρέπει να αποδεικνύει ότι παρόμοιες υποδομές δεν είναι πιθανό να αναπτυχθούν βραχυπρόθεσμα υπό εμπορικούς όρους ⁽⁸⁸⁾ και να ξετάζει τον αντίκτυπο ενός ΣΕΔΕ, κατά περίπτωση.
195. Κατά την αξιολόγηση της αναγκαιότητας ενίσχυσης για την ανάπτυξη υποδομής επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού που είναι ανοικτή στην πρόσβαση από χρήστες άλλους από τον δικαιούχο ή τους δικαιούχους της ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων δημοσίως προσβάσιμων υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού, μπορεί να λαμβάνεται υπόψη το επίπεδο διείσδυσης στην αγορά των καθαρών οχημάτων που θα εξυπηρετούσε η εν λόγω υποδομή και ο όγκος της κίνησης στην οικεία περιφέρεια ή περιφέρειες.

4.3.2.3.2. Καταλληλότητα

196. Στην απαίτηση που ορίζεται στην παράγραφο 197, ισχύουν οι απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.1.2.
197. Η επαλήθευση της καταλληλότητας μεταξύ εναλλακτικών μέσων πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις δυνατότητες νέων κανονιστικών παρεμβάσεων για την προώθηση της μετάβασης προς την καθαρή κινητικότητα και τον αναμενόμενο αντίκτυπο τους σε σύγκριση με το προτεινόμενο μέτρο.

4.3.2.3.3. Αναλογικότητα

198. Η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει το κόστος που είναι αναγκαίο για την προώθηση της ανάπτυξης της εξεταζόμενης οικονομικής δραστηριότητας κατά τρόπο που αυξάνει το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος. Η ενίσχυση μπορεί να θεωρείται αναλογική εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 199 έως 204.
199. Η ενίσχυση πρέπει να χορηγείται κατόπιν ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών που διεξάγεται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 49 και 50. Ο σχεδιασμός της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών πρέπει να διασφαλίζει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν επαρκή κίνητρα για τους αιτούντες ώστε να υποβάλλουν προσφορές για έργα σχετικά με υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που παρέχουν μόνο ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμο υδρογόνο. Η εφαρμογή των κριτηρίων χορήγησης δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα να τίθενται σε μειονεκτική θέση τα έργα που αφορούν υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που παρέχουν μόνο ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμο υδρογόνο σε σύγκριση με έργα που αφορούν υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που παρέχουν επίσης ηλεκτρική ενέργεια ή υδρογόνο με υψηλότερη ένταση CO₂ σε σύγκριση με την ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμο υδρογόνο ή υδρογόνο που δεν είναι από ανανεώσιμες πηγές. Κατά περίπτωση, μπορεί να απαιτούνται ανώτατα όρια προσφορών για τον περιορισμό της μέγιστης προσφοράς από μεμονωμένους προσφέροντες σε συγκεκριμένες κατηγορίες. Τυχόν ανώτατα όρια προσφορών θα πρέπει να αιτιολογούνται με παραπομπή στον ποσοτικό προσδιορισμό για τα έργα αναφοράς που αναφέρονται στις παραγράφους 51, 52 και 53.
200. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 199, η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται βάσει διαφορετικών μεθόδων από την ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν ο αναμενόμενος αριθμός συμμετεχόντων δεν είναι επαρκής για την εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού ή για την αποφυγή στρατηγικής υποβολής προσφορών·
 - β) όταν δεν είναι δυνατή η διοργάνωση ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στις παραγράφους 49 και 50·

⁽⁸⁷⁾ Για παράδειγμα, για υποδομές επαναφόρτισης, κανονικής ή υψηλής ισχύος.

⁽⁸⁸⁾ Για μια τέτοια αξιολόγηση, η Επιτροπή θα εξετάζει κατά γενικό κανόνα αν η υποδομή επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού αναμένεται να αναπτυχθεί υπό εμπορικούς όρους εντός ενός σχετικού χρονικού διαστήματος, λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας του μέτρου. Θα βασίζεται την αξιολόγηση της στα αποτελέσματα της εκ των προτέρων δημόσιας διαβούλευσης σε ανεξάρτητες μελέτες αγοράς που υποβάλλει το κράτος μέλος ή σε οποιαδήποτε άλλα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία.

- γ) όταν η ενίσχυση χορηγείται για υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που προορίζονται αποκλειστικά ή κυρίως για χρήση από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δημόσιων χερσαίων, σιδηροδρομικών ή θαλάσσιων μεταφορών επιβατών ⁽⁸⁹⁾.
- δ) όταν η ενίσχυση χορηγείται για υποδομή επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που προορίζεται αποκλειστικά ή κυρίως για χρήση από τον δικαιούχο της ενίσχυσης και η οποία δεν είναι προσβάσιμη στο κοινό ⁽⁹⁰⁾, εφόσον αιτιολογείται επαρκώς από το οικείο κράτος μέλος· ή
- ε) όταν η ενίσχυση χορηγείται για υποδομή επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που προορίζεται για χρήση από ορισμένους τύπους οχημάτων για τα οποία το σχετικό ποσοστό διείσδυσης στην αγορά (ανά σχετικό τύπο οχήματος) στο οικείο κράτος μέλος ή ο όγκος της κίνησης στην ή στις περιφέρειες είναι πολύ περιορισμένος ⁽⁹¹⁾.
201. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 200, το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθορίζεται βάσει ανάλυσης του ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 48, 51 και 52. Το κράτος μέλος πρέπει να προβεί σε εκ των υστέρων παρακολούθηση για να επαληθεύσει τις παραδοχές σχετικά με το επίπεδο της απαιτούμενης ενίσχυσης και να θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό ανάκτησης, όπως ορίζεται στην παράγραφο 55.
202. Εναλλακτικά ως προς την παράγραφο 201, η ενίσχυση μπορεί να θεωρείται αναλογική εάν δεν υπερβαίνει το 30 % των επιλέξιμων δαπανών, ή, όταν η υποδομή επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού παρέχει μόνο ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμο υδρογόνο, το 40 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για μεσαίες επιχειρήσεις ή κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για μικρές επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ή κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
203. Στις περιπτώσεις αυτές, επιλέξιμες δαπάνες είναι όλες οι επενδυτικές δαπάνες για την κατασκευή, την εγκατάσταση, την αναβάθμιση ή την επέκταση των υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού. Για παράδειγμα, στις δαπάνες αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται το κόστος:
- α) της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού και του σχετικού τεχνικού εξοπλισμού·
- β) της εγκατάστασης ή των αναβαθμίσεων ηλεκτρικών ή άλλων δομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρικών καλωδίων και των μετασχηματιστών ισχύος που απαιτούνται για τη σύνδεση της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού με το δίκτυο ή με τοπική μονάδα παραγωγής ή αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή υδρογόνου και για τη διασφάλιση της ευφυούς ετοιμότητας της υποδομής επαναφόρτισης·
- γ) έργα πολιτικού μηχανικού, προσαρμογές εκτάσεων γης ή οδικού δικτύου, δαπάνες εγκατάστασης και δαπάνες για την απόκτηση σχετικών αδειών.
204. Όταν ένα έργο περιλαμβάνει την επιτόπια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή την επιτόπια αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας ή ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, οι επιλέξιμες δαπάνες μπορεί να περιλαμβάνουν το επενδυτικό κόστος των μονάδων παραγωγής ή των εγκαταστάσεων αποθήκευσης.
- 4.3.2.4. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση
205. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 206 έως 216.

⁽⁸⁹⁾ Οι υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που προορίζονται κυρίως για χρήση από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δημόσιων χερσαίων, σιδηροδρομικών ή θαλάσσιων μεταφορών επιβατών μπορούν να είναι ανοικτές σε επικουρική βάση για χρήση από υπαλλήλους, εξωτερικούς αναδόχους ή προμηθευτές των εν λόγω επιχειρήσεων.

⁽⁹⁰⁾ Οι υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που προορίζονται κυρίως για χρήση από τον δικαιούχο της ενίσχυσης μπορούν να είναι ανοικτές σε επικουρική βάση για χρήση από υπαλλήλους, εξωτερικούς αναδόχους ή προμηθευτές του δικαιούχου της ενίσχυσης.

⁽⁹¹⁾ Για παράδειγμα, ένα μέτρο που στοχεύει σε ενισχύσεις για επενδύσεις σε σταθμούς ανεφοδιασμού με υδρογόνο για βαρέα επαγγελματικά οχήματα σε εμπνευματικούς θεματικούς σταθμούς και σε πάρα εφοδιαστικής σε κράτος μέλος στο οποίο το μερίδιο αγοράς των βαρέων επαγγελματικών οχημάτων υδρογόνου είναι μικρότερο από 2 %.

206. Οι νέες υποδομές επαναφόρτισης που επιτρέπουν τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας με ισχύ εξόδου έως 22 kW πρέπει να είναι σε θέση να υποστηρίζουν λειτουργίες έξυπνης επαναφόρτισης. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί η βελτιστοποίηση και η διαχείριση των εργασιών επαναφόρτισης κατά τρόπο που δεν προκαλεί συμφόρηση και αξιοποιεί πλήρως τη διαθεσιμότητα ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τις χαμηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα.
207. Για να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη υποδομών και να αξιοποιηθούν στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φτάσει στο τέλος της οικονομικής ζωής τους, στην περίπτωση υποδομών ανεφοδιασμού με συνθετικά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένων υγρών και αέριων καυσίμων μεταφορών μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές ή βιοκαυσίμων ⁽⁹²⁾, το κράτος μέλος πρέπει να αιτιολογεί την ανάγκη για νέες υποδομές, λαμβάνοντας υπόψη τα τεχνικά χαρακτηριστικά του καυσίμου ή των καυσίμων που παρέχονται με τη χρήση των εν λόγω υποδομών. Σε περίπτωση υποκατάστατων ⁽⁹³⁾ συνθετικών καυσίμων ή βιοκαυσίμων, το κράτος μέλος πρέπει να εξετάσει τον βαθμό στον οποίο οι υφιστάμενες υποδομές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον εφοδιασμό με υποκατάστατα συνθετικά καύσιμα ή βιοκαύσιμα.
208. Οι ενισχύσεις για την κατασκευή, την εγκατάσταση, την αναβάθμιση ή την επέκταση υποδομών ανεφοδιασμού ενδέχεται να στρεβλώνουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό όταν εκτοπίζουν επενδύσεις σε καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις που είναι ήδη διαθέσιμες στην αγορά ή όταν εγκλωβίζουν ορισμένες τεχνολογίες, παρεμποδίζοντας με τον τρόπο αυτόν την ανάπτυξη μιας αγοράς για καθαρότερες τεχνολογίες και τη χρήση τους. Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των ενισχύσεων για τις υποδομές ανεφοδιασμού που προμηθεύουν καύσιμα με βάση το φυσικό αέριο, είναι απίθανο να αντισταθμιστούν.
209. Δεδομένου του τρέχοντος σταδίου ανάπτυξης της αγοράς τεχνολογιών καθαρής κινητικότητας στον τομέα των πλωτών μεταφορών, οι ενισχύσεις για την κατασκευή, την εγκατάσταση, την αναβάθμιση ή την επέκταση υποδομών ανεφοδιασμού με ΣΦΑ και ΥΦΑ για πλωτές μεταφορές μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχουν μακροπρόθεσμα φαινόμενα εγκλωβισμού και δεν εκτοπίζουν επενδύσεις σε καθαρότερες τεχνολογίες, εάν το κράτος μέλος αποδείξει ότι οι καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις δεν είναι άμεσα διαθέσιμες στην αγορά και δεν αναμένεται να είναι διαθέσιμες βραχυπρόθεσμα ⁽⁹⁴⁾ και εφόσον οι υποδομές πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την ενεργοποίηση της μετάβασης προς καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Κατά την αξιολόγηση των ενισχύσεων αυτών, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη το κατά πόσον η επένδυση αποτελεί μέρος μιας αξιόπιστης πορείας απανθρακοποίησης και το αν η ενίσχυση συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων.
210. Στον τομέα των οδικών μεταφορών, τα οχήματα μηδενικών εκπομπών αποτελούν ήδη ρεαλιστική επιλογή, ιδίως για τα ελαφρά οχήματα. Όσον αφορά τα βαρέα επαγγελματικά οχήματα, αυτά αναμένεται να καταστούν ευρύτερα διαθέσιμα στην αγορά στο εγγύς μέλλον. Ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις για υποδομές ανεφοδιασμού βαρέων επαγγελματικών οχημάτων που χορηγούνται μετά το 2025 είναι πιθανό να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό οι οποίες είναι απίθανο να αντισταθμιστούν από τυχόν θετικά αποτελέσματα. Κατά την αξιολόγηση των ενισχύσεων για υποδομές ανεφοδιασμού βαρέων επαγγελματικών οχημάτων, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη αν συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων.
211. Εναλλακτικές λύσεις αντί των καυσίμων που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα είναι ήδη διαθέσιμες στην αγορά για χρήση στον τομέα των οδικών μεταφορών, σε ένα τμήμα των πλωτών μεταφορών και στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενισχύσεις για την ανάπτυξη υποδομών ανεφοδιασμού που παρέχουν καύσιμα τα οποία παράγονται με τη χρήση πηγών ορυκτής προέλευσης ή ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του υδρογόνου ορυκτής προέλευσης με υψηλή ένταση άνθρακα ⁽⁹⁵⁾, δεν θεωρείται ότι αποφέρουν τα ίδια θετικά αποτελέσματα με τις ενισχύσεις για την ανάπτυξη υποδομών ανεφοδιασμού με καύσιμα μη ορυκτής προέλευσης ή καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Πρώτον, οι μειώσεις των εκπομπών CO₂ που επιτυγχάνονται στον τομέα των μεταφορών είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από τη συνέχιση των εκπομπών CO₂ που συνδέονται με την παραγωγή και τη χρήση ορυκτών καυσίμων, ιδίως όταν αυτά δεν δεσμεύονται και δεν αποθηκεύονται αποτελεσματικά. Δεύτερον, η χορήγηση ενισχύσεων για υποδομές ανεφοδιασμού που προμηθεύουν ορυκτά καύσιμα που δεν είναι χαμηλών ανθρακούχων

⁽⁹²⁾ Αυτό περιλαμβάνει τα βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα.

⁽⁹³⁾ Τα υποκατάστατα καύσιμα αναφέρονται σε καύσιμα που είναι λειτουργικά ισοδύναμα με τα ορυκτά καύσιμα που χρησιμοποιούνται σήμερα και είναι πλήρως συμβατά με την υποδομή διανομής και τα μηχανήματα και τους κινητήρες επί του οχήματος.

⁽⁹⁴⁾ Για μια τέτοια αξιολόγηση, η Επιτροπή θα εξετάζει κατά γενικό κανόνα περίοδο μεταξύ δύο έως πέντε ετών από την κοινοποίηση ή την εφαρμογή του μέτρου ενίσχυσης. Θα βασίζει την αξιολόγησή της σε ανεξάρτητες μελέτες αγοράς που υποβάλλει το κράτος μέλος ή σε οποιαδήποτε άλλα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία.

⁽⁹⁵⁾ Βλέπε ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Στρατηγική για το υδρογόνο για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη», COM(2020) 301 final, σ. 3.

εκπομπών ενδέχεται να ενέχει τον κίνδυνο εγκλωβισμού σε ορισμένες τεχνολογίες παραγωγής, εκτοπίζοντας έτσι τις επενδύσεις σε καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις, με μετατόπιση της ζήτησης από διαδικασίες παραγωγής που δεν περιλαμβάνουν τη χρήση πηγών ορυκτής προέλευσης ή ενέργειας ή που είναι χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Η εξέλιξη αυτή θα μπορούσε επίσης να αποθαρρύνει την ανάπτυξη της αγοράς καθαρών τεχνολογιών μη ορυκτής προέλευσης για την κινητικότητα μηδενικών εκπομπών, καθώς και για την παραγωγή μη ορυκτών καυσίμων και ενέργειας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των ενισχύσεων για υποδομές ανεφοδιασμού με ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου του υδρογόνου ορυκτής προέλευσης, όπου τα αέρια του θερμοκηπίου που εκπέμπονται στο πλαίσιο της παραγωγής υδρογόνου δεν δεσμεύονται αποτελεσματικά, είναι απίθανο να αντισταθμιστούν, ελλείψει αξιόπιστης πορείας προς τον εφοδιασμό και τη χρήση ανανεώσιμων καυσίμων ή καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών μεσοπρόθεσμα.

212. Ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις για υποδομές ανεφοδιασμού με υδρογόνο που δεν παρέχουν αποκλειστικά ανανεώσιμο υδρογόνο ή υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχουν μακροπρόθεσμες επιπτώσεις εγκλωβισμού ή ότι δεν εκτοπίζουν επενδύσεις σε καθαρότερες τεχνολογίες, εάν το κράτος μέλος επιδειξει αξιόπιστη πορεία προς τη σταδιακή κατάργηση του υδρογόνου που δεν είναι ανανεώσιμο ή χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών για τον εφοδιασμό των υποδομών ανεφοδιασμού έως το 2035.
213. Ελλείψει κατάλληλων διασφαλίσεων, η ενίσχυση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ή την ενίσχυση θέσεων ισχύος στην αγορά, γεγονός που μπορεί να παρεμποδίσει ή να περιορίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό σε αναδυόμενες ή αναπτυσσόμενες αγορές. Κατά συνέπεια, το κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίσει ότι ο σχεδιασμός του μέτρου ενίσχυσης περιλαμβάνει κατάλληλες διασφαλίσεις για την αντιμετώπιση του εν λόγω κινδύνου. Οι διασφαλίσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τον καθορισμό μέγιστου ποσοστού του προϋπολογισμού για το μέτρο που μπορεί να διατεθεί μόνο σε μία επιχείρηση.
214. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή θα αξιολογήσει αν υπάρχουν επαρκείς διασφαλίσεις για να διασφαλιστεί ότι οι φορείς εκμετάλλευσης υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που προσφέρουν ή επιτρέπουν πληρωμές βάσει σύμβασης στην υποδομή τους δεν εισάγουν αδικαιολόγητες διακρίσεις μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών κινητικότητας, για παράδειγμα με την εφαρμογή αδικαιολόγητων όρων προτιμησιακής πρόσβασης ή με αδικαιολόγητη διαφοροποίηση των τιμών. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τέτοιες διασφαλίσεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο ενδέχεται να οδηγήσει σε αδικαιολόγητες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στην αγορά υπηρεσιών κινητικότητας.
215. Οποιαδήποτε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο της λειτουργίας της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού πρέπει να πραγματοποιείται με ανταγωνιστική, διαφανή και αμερόληπτη διαδικασία, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων της Ένωσης για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, κατά περίπτωση.
216. Εάν χορηγούνται ενισχύσεις για την κατασκευή, την αναβάθμιση ή την επέκταση υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που είναι ανοικτή στην πρόσβαση από χρήστες άλλους από τον δικαιούχο ή τους δικαιούχους της ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων δημοσίων προσβάσιμων υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού, η υποδομή αυτή πρέπει να είναι προσβάσιμη στο κοινό και να παρέχει πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στους χρήστες, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, σε σχέση με τα τιμολόγια, τους τρόπους εξακρίβωσης ταυτότητας και πληρωμής και άλλους όρους και προϋποθέσεις χρήσης. Επιπλέον, το κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι τα τέλη που χρεώνονται σε χρήστες άλλους από τον δικαιούχο ή τους δικαιούχους της ενίσχυσης για τη χρήση της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού αντιστοιχούν στις αγοραίες τιμές.

4.4. Ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία

4.4.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης

217. Το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία (Circular Economy Action Plan, CEAP) ⁽⁹⁶⁾ παρέχει ένα θεματολόγιο προσανατολισμένο στο μέλλον που αποσκοπεί στην επίτευξη της μετάβασης της Ένωσης σε μια κυκλική οικονομία στο πλαίσιο της μετασχηματιστικής αλλαγής που προωθεί η ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Το CEAP προωθεί τις διαδικασίες κυκλικής οικονομίας, ενθαρρύνει τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, και έχει ως στόχο να διασφαλίσει την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και τη διατήρηση των πόρων που χρησιμοποιούνται στην οικονομία της ΕΕ για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Οι στόχοι αυτοί αποτελούν επίσης προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και για την επίτευξη μιας καθαρότερης και πιο βιώσιμης οικονομίας.

⁽⁹⁶⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία – Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη», COM(2020) 98 final.

218. Το CEAP αναφέρει συγκεκριμένα ότι πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι στόχοι που συνδέονται με την κυκλική οικονομία στο πλαίσιο της αναθεώρησης των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του περιβάλλοντος και της ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό, η χρηματοδοτική στήριξη με τη μορφή κρατικής ενίσχυσης, σε συνδυασμό με ευρείς, σαφείς και συνεπείς κανόνες, μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στη στήριξη της κυκλικότητας στις διαδικασίες παραγωγής στο πλαίσιο ενός ευρύτερου μετασχηματισμού ενωσιακού κλάδου παραγωγής προς την κλιματική ουδετερότητα και τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα. Μπορεί επίσης να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας εύρυθμης ενωσιακής αγοράς για δευτερογενείς πρώτες ύλες, η οποία θα μειώσει την πίεση προς τους φυσικούς πόρους, θα δημιουργήσει βιώσιμη ανάπτυξη και θέσεις εργασίας, ενώ θα ενισχύσει και την ανθεκτικότητα.
219. Το CEAP αναγνωρίζει περαιτέρω την αυξανόμενη σημασία των βιολογικών πόρων ως βασικών εισροών στην οικονομία της ΕΕ. Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοοικονομία ⁽⁹⁷⁾, η βιοοικονομία υποστηρίζει τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, καθώς συμβάλλει σε μια οικονομία με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα, ενισχύει την περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα και προωθεί την πράσινη ανάπτυξη. Η χρηματοδοτική στήριξη με τη μορφή κρατικών ενισχύσεων μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο στη στήριξη της ανάπτυξης βιώσιμων πρακτικών βιοοικονομίας, όπως η στήριξη υλικών και προϊόντων βιολογικής προέλευσης που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, τα οποία μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας και δεν θα μπορούσαν αν υιοθετηθούν μόνο από την αγορά.

4.4.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

220. Η ενίσχυση βάσει του παρόντος τμήματος μπορεί να χορηγείται για τα ακόλουθα είδη δραστηριοτήτων:
- α) επενδύσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των πόρων μέσω οποιουδήποτε από τα ακόλουθα:
- i) της καθαρής μείωσης των πόρων που καταναλώνονται για την παραγωγή της ίδιας ποσότητας προϊόντος ⁽⁹⁸⁾·
 - ii) της αντικατάστασης πρωτογενών πρώτων υλών ή υλικού τροφοδοσίας με δευτερογενείς (επαναχρησιμοποιημένες ή ανακυκλωμένες) ή ανακτημένες πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας· ή
 - iii) της αντικατάστασης ορυκτών πρώτων υλών ή υλικού τροφοδοσίας με πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας βιολογικής προέλευσης·
- β) επενδύσεις για τη μείωση, την πρόληψη, την προετοιμασία με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση, την ανάκτηση υλικών, την απορρύπανση και την ανακύκλωση των αποβλήτων ⁽⁹⁹⁾ που παράγονται από τον δικαιούχο·
- γ) επενδύσεις για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, ανάκτηση υλικών, απορρύπανση και ανακύκλωση αποβλήτων που παράγονται από τρίτους και τα οποία διαφορετικά θα είχαν διατεθεί ή υποστεί επεξεργασία με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας όσον αφορά την ιεράρχηση των αποβλήτων ⁽¹⁰⁰⁾ ή θα είχαν διατεθεί ή θα είχαν υποστεί επεξεργασία με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων, ή θα οδηγούσαν σε χαμηλότερη ποιότητα ανακύκλωσης·
- δ) επενδύσεις για τη μείωση, την πρόληψη, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την ανάκτηση υλικού, την απορρύπανση, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών ⁽¹⁰¹⁾ που παράγονται από τον δικαιούχο ή από τρίτους, τα οποία δε χαρακτηρίζονται απαραίτητα ως απόβλητα, και τα οποία διαφορετικά θα έμεναν αχρησιμοποίητα, θα διατίθεντο ή θα ανακύντο με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων ή θα οδηγούσαν σε χαμηλότερη ποιότητα ανακύκλωσης·

⁽⁹⁷⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Βιώσιμη βιοοικονομία για την Ευρώπη: ενίσχυση της σύνδεσης οικονομίας, κοινωνίας και περιβάλλοντος, COM(2018) 673 final και SWD(2018)431.

⁽⁹⁸⁾ Στους πόρους που καταναλώνονται μπορεί να περιλαμβάνονται όλοι οι υλικοί πόροι που καταναλώνονται πλην της ενέργειας. Η μείωση μπορεί να προσδιορίζεται με τη μέτρηση ή τον καθ' εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την υλοποίηση του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε προσαρμογής βάσει των εξωτερικών συνθηκών που ενδέχεται να επηρεάσουν την κατανάλωση πόρων.

⁽⁹⁹⁾ Βλέπε τους ορισμούς της επαναχρησιμοποίησης, της ανάκτησης, της προετοιμασίας για την επαναχρησιμοποίηση, της ανακύκλωσης και των αποβλήτων στην παράγραφο 19 σημεία 59, 61, 62, 75 και 90.

⁽¹⁰⁰⁾ Η ιεράρχηση των αποβλήτων περιλαμβάνει α) την πρόληψη, β) την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, π.χ. ανάκτηση ενέργειας, και ε) τη διάθεση. Βλέπε άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

⁽¹⁰¹⁾ Στα άλλα προϊόντα, υλικά ή ουσίες μπορεί να περιλαμβάνονται τα υποπροϊόντα (όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ), τα υπολείμματα που προέρχονται από τη γεωργία, την υδατοκαλλιέργεια, την αλιεία και τη δασοκομία, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τα επιφανειακά ύδατα, τα μεταλλικά στοιχεία, τα απόβλητα εξόρυξης, οι θρεπτικές ουσίες και τα υπολειμματικά αέρια από διαδικασίες παραγωγής, πλεονάζοντα προϊόντα, εξαρτήματα και υλικά κ.λπ. Τα πλεονάζοντα προϊόντα, εξαρτήματα και υλικά είναι προϊόντα, εξαρτήματα ή υλικά που δεν είναι πλέον απαραίτητα ή χρήσιμα για τον κάτοχό τους αλλά είναι κατάλληλα για επαναχρησιμοποίηση.

- ε) επενδύσεις που αφορούν τη χωριστή συλλογή⁽¹⁰²⁾ και διαλογή αποβλήτων ή άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών με σκοπό την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση.
221. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να χορηγείται ενίσχυση για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών για τη χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων σε σχέση με συγκεκριμένες κατηγορίες ροών αποβλήτων ή τύπους αποβλήτων (βλέπε παράγραφο 247).
222. Η ενίσχυση που αφορά την ανάκτηση υπολειπόμενης θερμότητας από μεθόδους παραγωγής ή η ενίσχυση που σχετίζεται με τη δέσμευση και χρήση διοξειδίου του άνθρακα θα αξιολογείται σύμφωνα με τους όρους που εφαρμόζονται στην ενίσχυση για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που καθορίζονται στο τμήμα 4.1.
223. Η ενίσχυση που αφορά την παραγωγή βιοκαυσίμων, βιορευστών, βιοαερίου και καυσίμων βιομάζας από απόβλητα θα αξιολογείται σύμφωνα με τους όρους που εφαρμόζονται στην ενίσχυση για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που καθορίζονται στο τμήμα 4.1.
224. Η ενίσχυση για την παραγωγή ενέργειας από απόβλητα θα αξιολογείται σύμφωνα με τους όρους που εφαρμόζονται στην ενίσχυση για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, όπως ορίζονται στο τμήμα 4.1. Όταν σχετίζονται με επενδύσεις σε συστήματα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης ή για τη λειτουργία τους, οι ενισχύσεις για την παραγωγή ενέργειας ή θερμότητας από απόβλητα θα αξιολογούνται υπό τους όρους που ισχύουν για τις ενισχύσεις για τηλεθέρμανση ή τηλεψύξη που ορίζονται στο τμήμα 4.10.

4.4.3. Χαρακτήρας κινήτρου

225. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 226 έως 233.
226. Όσον αφορά την απαίτηση που ορίζεται στην παράγραφο 28 για τον προσδιορισμό αξιόπιστου σεναρίου αντιπαραδείγματος από το κράτος μέλος, το σενάριο αντιπαραδείγματος θα αντιστοιχεί γενικά σε επένδυση με την ίδια δυναμικότητα, διάρκεια ζωής και, κατά περίπτωση, άλλα σχετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως η φιλική προς το περιβάλλον επένδυση.
227. Το σενάριο αντιπαραδείγματος μπορεί επίσης να αφορά τη διατήρηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού σε λειτουργία για περίοδο που αντιστοιχεί στη διάρκεια ζωής της φιλικής προς το περιβάλλον επένδυσης. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το προεξοφλημένο κόστος συντήρησης, επισκευής και εκσυγχρονισμού κατά την εν λόγω περίοδο.
228. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το σενάριο αντιπαραδείγματος μπορεί να αφορά μεταγενέστερη αντικατάσταση των εγκαταστάσεων ή του εξοπλισμού, οπότε στην περίπτωση αυτή η προεξοφλημένη αξία των εγκαταστάσεων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η διαφορά της αντίστοιχης οικονομικής διάρκειας ζωής των εγκαταστάσεων ή του εξοπλισμού θα πρέπει να εξισώνεται.
229. Στην περίπτωση εξοπλισμού που υπόκειται σε μισθωτικές συμφωνίες, η προεξοφλημένη αξία της μίσθωσης του φιλικού προς το περιβάλλον εξοπλισμού θα πρέπει να συγκρίνεται με την προεξοφλημένη αξία της μίσθωσης του λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον εξοπλισμού που θα χρησιμοποιούνταν ελλείψει ενίσχυσης.
230. Όταν η επένδυση συνίσταται στην προσθήκη εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού σε υφιστάμενες μονάδες, εγκαταστάσεις ή εξοπλισμό, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο συνολικό επενδυτικό κόστος.
231. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, καταρχήν, οι ενισχύσεις για έργα με περίοδο αποπληρωμής μικρότερη των πέντε ετών δεν έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Ωστόσο, το κράτος μέλος μπορεί να παράσχει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση είναι αναγκαία για να προκαλέσει αλλαγή συμπεριφοράς, ακόμη και στην περίπτωση έργων με βραχύτερη περίοδο αποπληρωμής.

⁽¹⁰²⁾ Βλέπε τον ορισμό του όρου «χωριστή συλλογή» στο άρθρο 3 σημείο 11. της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

232. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να συμμορφώνονται απλώς με υποχρεωτικά ενωσιακά πρότυπα που ισχύουν ήδη δεν θα θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου (βλέπε παράγραφο 32). Όπως εξηγείται στην παράγραφο 32, μια ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι λειτουργεί ως κίνητρο όταν παρέχει τη δυνατότητα σε μια επιχείρηση να αυξήσει το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος σύμφωνα με υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που είναι αυστηρότερα από τα ενωσιακά πρότυπα ή που εκδίδονται ελλείψει ενωσιακών προτύπων.
233. Η ενίσχυση που χορηγείται για την προσαρμογή σε ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί, αλλά δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ, θα πρέπει να θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο εάν η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των ενωσιακών προτύπων.
- 4.4.4. *Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών*
- 4.4.4.1. *Αναγκαιότητα της ενίσχυσης*
234. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.1.1, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 235 και 236.
235. Η επένδυση πρέπει να υπερβαίνει τις καθιερωμένες εμπορικές πρακτικές που κατά γενικό κανόνα εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ένωση και όλες τις τεχνολογίες ⁽¹⁰³⁾.
236. Στην περίπτωση ενίσχυσης για τη χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων ή άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών, το κράτος μέλος πρέπει να καταδεικνύει ότι η εν λόγω χωριστή συλλογή και διαλογή δεν έχει αναπτυχθεί επαρκώς στο εν λόγω κράτος μέλος ⁽¹⁰⁴⁾. Όταν χορηγείται ενίσχυση για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών, το κράτος μέλος πρέπει να καταδεικνύει ότι η εν λόγω ενίσχυση απαιτείται κατά τη μεταβατική περίοδο προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων. Το κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει υπόψη τυχόν υποχρεώσεις των επιχειρήσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, τις οποίες μπορεί να έχει εφαρμόσει σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.
- 4.4.4.2. *Καταλληλότητα*
237. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.1.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις της παραγράφου 238.
238. Σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» ⁽¹⁰⁵⁾, οι επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα δεν θα πρέπει να απαλλάσσονται από το κόστος της επεξεργασίας τους. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση δεν θα πρέπει να απαλλάσσει τις επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα από τυχόν δαπάνες ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με την επεξεργασία αποβλήτων, για τις οποίες είναι υπόχρεες βάσει ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού. Επιπλέον, η ενίσχυση δεν θα πρέπει να απαλλάσσει τις επιχειρήσεις από δαπάνες που θα πρέπει να θεωρούνται συνήθεις δαπάνες για μια επιχείρηση.
- 4.4.4.3. *Αναλογικότητα*
239. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που προκύπτουν από τη σύγκριση των συνολικών επενδυτικών δαπανών του έργου με εκείνες ενός λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας που μπορεί να είναι ένα από τα ακόλουθα:
- α) η συγκρίσιμη επένδυση όπως περιγράφεται στην παράγραφο 226 που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αξιόπιστα χωρίς την ενίσχυση και η οποία δεν επιτυγχάνει το ίδιο επίπεδο αποδοτικής χρήσης των πόρων·
- β) η επεξεργασία των αποβλήτων με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στη σειρά προτεραιότητας της ιεράρχησης των αποβλήτων ή που πραγματοποιείται με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων·

⁽¹⁰³⁾ Από τεχνολογική άποψη, η επένδυση θα πρέπει να οδηγεί σε υψηλότερο βαθμό ανακυκλωσιμότητας ή σε υψηλότερη ποιότητα του ανακυκλωμένου υλικού σε σύγκριση με τη συνήθη πρακτική.

⁽¹⁰⁴⁾ Όταν αποδεικνύεται επαρκώς από το κράτος μέλος, μπορεί επίσης να λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση στο επίπεδο της οικείας περιφέρειας ή περιφερειών.

⁽¹⁰⁵⁾ Βλέπε τον ορισμό στην παράγραφο 19 σημείο 58.

- γ) η συμβατική μέθοδος παραγωγής που σχετίζεται με πρωτογενή πρώτη ύλη ή προϊόν, εάν το επαναχρησιμοποιημένο ή ανακυκλωμένο (δευτερογενές) προϊόν είναι τεχνικά και οικονομικά υποκαταστάσιμο με την πρωτογενή πρώτη ύλη ή το πρωτογενές προϊόν·
- δ) οποιοδήποτε άλλο σενάριο αντιπαραδείγματος που βασίζεται σε δεόντως αιτιολογημένες παραδοχές.
240. Όταν το προϊόν, η ουσία ή το υλικό αποτελεί απόβλητο, εκτός εάν επαναχρησιμοποιηθεί και δεν υπάρχει νομική απαίτηση για τη διάθεση ή άλλη επεξεργασία του εν λόγω προϊόντος, ουσίας ή υλικού, οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να αντιστοιχούν σε επένδυση που είναι αναγκαία για την ανάκτηση του εν λόγω προϊόντος, ουσίας ή υλικού.
241. Η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 40 % των επιλέξιμων δαπανών.
242. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για μεσαίες επιχειρήσεις ή κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για μικρές επιχειρήσεις.
243. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ή κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
244. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για οικολογικά καινοτόμες δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:
- α) η οικολογικά καινοτόμα δραστηριότητα πρέπει να είναι νέα ή σημαντικά βελτιωμένη σε σύγκριση με την τεχνολογία αιχμής στον σχετικό κλάδο στην Ένωση ⁽¹⁰⁶⁾.
- β) το αναμενόμενο περιβαλλοντικό όφελος πρέπει να είναι σημαντικά υψηλότερο από τη βελτίωση που θα προέκυπτε από τη γενική εξέλιξη της τεχνολογίας αιχμής σε συγκρίσιμες δραστηριότητες ⁽¹⁰⁷⁾.
- γ) ο καινοτόμος χαρακτήρας της δραστηριότητας συνεπάγεται σαφή κίνδυνο, από τεχνολογική ή οικονομική άποψη, καθώς και από άποψη αγοράς, που είναι υψηλότερος από τον κίνδυνο που γενικά συνδέεται με συγκρίσιμες μη καινοτόμες δραστηριότητες ⁽¹⁰⁸⁾.
245. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 241 έως 244, το κράτος μέλος μπορεί επίσης να καταδεικνύει, βάσει ανάλυσης του ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 48, 51 και 52, ότι απαιτείται υψηλότερη ένταση ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος πρέπει να διενεργήσει εκ των υστέρων παρακολούθηση για να επαληθεύσει τις παραδοχές σχετικά με το επίπεδο της απαιτούμενης ενίσχυσης και να θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό ανάκτησης, όπως ορίζεται στην παράγραφο 55. Το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το έλλειμμα χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 51 και 52.
246. Όταν η ενίσχυση χορηγείται κατόπιν ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών που διεξάγεται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 49 και 50, το ποσό της ενίσχυσης θεωρείται αναλογικό.
247. Η ενίσχυση μπορεί να καλύπτει λειτουργικές δαπάνες όταν αφορά τη χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων ή άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών σε σχέση με συγκεκριμένες ροές αποβλήτων ή τύπους αποβλήτων με σκοπό την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση, οπότε πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

⁽¹⁰⁶⁾ Το κράτος μέλος μπορεί, για παράδειγμα, να αποδειξει τον καινοτόμο χαρακτήρα με ακριβή περιγραφή της καινοτομίας και των όρων της αγοράς για την εισαγωγή ή τη διάδοσή της σε σύγκριση με τις διαδικασίες αιχμής ή τις οργανωτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται κατά γενικό κανόνα από άλλες επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου.

⁽¹⁰⁷⁾ Εάν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ποσοτικές παράμετροι για τη σύγκριση οικολογικά καινοτόμων δραστηριοτήτων με τις συνήθεις μη καινοτόμες δραστηριότητες, «σημαντικά υψηλότερο» σημαίνει ότι η οριακή βελτίωση που αναμένεται από οικολογικά καινοτόμες δραστηριότητες, χάρη στη μείωση του περιβαλλοντικού κινδύνου ή της ρύπανσης ή τη βελτίωση της απόδοσης σε ενέργεια ή πόρους, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον διπλάσια από την οριακή βελτίωση που αναμένεται από τη γενική εξέλιξη ανάλογων μη καινοτόμων δραστηριοτήτων. Όταν η προτεινόμενη προσέγγιση δεν είναι η κατάλληλη για μια δεδομένη περίπτωση, ή εάν δεν είναι δυνατή η ποσοτική σύγκριση, ο φάκελος αίτησης για κρατική ενίσχυση θα πρέπει να περιλαμβάνει λεπτομερή περιγραφή της μεθόδου που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση του εν λόγω κριτηρίου ώστε να εξασφαλίζεται επίπεδο εκτίμησης συγκρίσιμο με αυτό της προτεινόμενης μεθόδου.

⁽¹⁰⁸⁾ Το κράτος μέλος μπορεί να αποδεικνύει την ύπαρξη αυτού του κινδύνου επικαλούμενο για παράδειγμα: το κόστος σε σχέση με τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, τον χρόνο που απαιτείται για την ανάπτυξη, τα αναμενόμενα κέρδη από την οικολογικά καινοτόμα δραστηριότητα σε σύγκριση με το κόστος και την πιθανότητα αποτυχίας.

- α) η ενίσχυση πρέπει να χορηγείται κατόπιν ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών η οποία διεξάγεται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 49 και 50, και πρέπει να είναι ανοικτή, χωρίς διακρίσεις, σε όλους τους φορείς εκμετάλλευσης που παρέχουν υπηρεσίες χωριστής συλλογής και διαλογής·
- β) σε περίπτωση υψηλού βαθμού αβεβαιότητας σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη των λειτουργικών δαπανών κατά τη διάρκεια του μέτρου, η ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών μπορεί να περιλαμβάνει κανόνες που περιορίζουν την ενίσχυση σε ορισμένες σαφώς προσδιορισμένες περιστάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω κανόνες και περιστάσεις καθορίζονται εκ των προτέρων·
- γ) οποιαδήποτε επενδυτική ενίσχυση που χορηγείται σε εγκατάσταση η οποία χρησιμοποιείται για τη χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων σε σχέση με συγκεκριμένες ροές αποβλήτων ή τύπους αποβλήτων πρέπει να αφαιρείται από την ενίσχυση λειτουργίας που χορηγείται στην ίδια εγκατάσταση, όταν και οι δύο μορφές ενίσχυσης καλύπτουν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες·
- δ) η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται για περίοδο μέγιστης διάρκειας πέντε ετών.

4.4.5. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές

248. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 249 έως 252.
249. Η ενίσχυση δεν πρέπει να παρέχει κίνητρα για την παραγωγή αποβλήτων ή την αυξημένη χρήση πόρων.
250. Η ενίσχυση δεν πρέπει απλώς να αυξάνει τη ζήτηση για απόβλητα ή άλλα υλικά και πόρους που προορίζονται για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ανάκτηση χωρίς να αυξάνεται η συλλογή των υλικών αυτών.
251. Κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων της ενίσχυσης στην αγορά, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της ενίσχυσης στη λειτουργία των αγορών για τα πρωτογενή και τα δευτερογενή υλικά που σχετίζονται με τα υπό εξέταση προϊόντα.
252. Ειδικότερα, κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων της ενίσχυσης στην αγορά για λειτουργικές δαπάνες που σχετίζονται με τη χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων ή άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών σε σχέση με συγκεκριμένες ροές αποβλήτων ή τύπους αποβλήτων με σκοπό την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις πιθανές αλληλεπιδράσεις με προγράμματα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

4.5. Ενισχύσεις για την πρόληψη ή τη μείωση της ρύπανσης από άλλες πηγές ρύπανσης εκτός των αερίων του θερμοκηπίου

4.5.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης

253. Η φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες θα πρέπει να διασφαλίζει ότι, έως το 2050, η ρύπανση θα μειωθεί σε επίπεδα που δεν είναι πλέον επιβλαβή για τους ανθρώπους και τα φυσικά οικοσυστήματα, και ότι τηρούνται τα όρια που μπορεί να αντιμετωπίσει ο πλανήτης, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτόν ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες σύμφωνα με την Ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ⁽¹⁰⁹⁾ και τους μακροπρόθεσμους στόχους του 8ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον ⁽¹¹⁰⁾. Η Ένωση έχει θέσει συγκεκριμένους στόχους για τη

⁽¹⁰⁹⁾ Η Ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.

⁽¹¹⁰⁾ Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030, COM(2020) 652 final.

μείωση του επιπέδου ρύπανσης, όπως στόχους για καθαρότερο αέρα ⁽¹¹¹⁾ και μηδενική ρύπανση των υδατικών συστημάτων ⁽¹¹²⁾, λιγότερο θόρυβο, ελαχιστοποίηση της χρήσης και της αποδέσμευσης ουσιών που προκαλούν ανησυχία, και μείωση της ρύπανσης και των αποβλήτων από πλαστικά απορρίμματα και μικροπλαστικά ⁽¹¹³⁾, καθώς και στόχους για το πλεόνασμα των θρεπτικών ουσιών και των λιπασμάτων, τα επικίνδυνα φυτοφάρμακα και ουσίες που προκαλούν μικροβιακή αντοχή ⁽¹¹⁴⁾.

254. Η χρηματοδοτική στήριξη με τη μορφή κρατικής ενίσχυσης μπορεί να συμβάλει σημαντικά στον περιβαλλοντικό στόχο της μείωσης άλλων μορφών ρύπανσης εκτός των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

4.5.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

255. Οι ενισχύσεις για την πρόληψη ή τη μείωση της ρύπανσης από άλλες πηγές ρύπανσης εκτός των αερίων του θερμοκηπίου μπορεί να χορηγείται για επενδύσεις που παρέχουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να υπερβαίνουν τα ενωσιακά πρότυπα για την προστασία του περιβάλλοντος, να αυξάνουν το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων ή να συμμορφώνονται με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ.
256. Όταν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή εμπορεύσιμων αδειών ⁽¹¹⁵⁾, το μέτρο ενίσχυσης πρέπει να σχεδιάζεται κατά τρόπο ώστε να αποτρέπει ή να μειώνει τη ρύπανση πέραν των επιπέδων που επιβάλλονται από τα ενωσιακά πρότυπα που είναι υποχρεωτικά για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις.
257. Η ενίσχυση πρέπει να στοχεύει στην πρόληψη ή στη μείωση της ρύπανσης που συνδέεται άμεσα με τις δραστηριότητες του ίδιου του δικαιούχου.
258. Η ενίσχυση δεν πρέπει απλώς να μετατοπίζει ρύπους από τον έναν τομέα στον άλλον ή από το ένα επιμέρους στοιχείο του περιβάλλοντος στο άλλο (για παράδειγμα από τον αέρα στο νερό). Όταν η ενίσχυση στοχεύει στη μείωση της ρύπανσης, πρέπει να επιτυγχάνει συνολική μείωση της ρύπανσης.
259. Το τμήμα 4.5 δεν εφαρμόζεται σε μέτρα ενίσχυσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τμήματος 4.1. Όταν ένα μέτρο συμβάλλει τόσο στην πρόληψη ή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και στην πρόληψη ή μείωση της ρύπανσης από άλλες πηγές ρύπανσης εκτός των αερίων του θερμοκηπίου, η συμβατότητα του μέτρου θα αξιολογείται βάσει είτε του τμήματος 4.1 είτε του παρόντος τμήματος, ανάλογα με το ποιος από τους δύο στόχους υπερσχύει ⁽¹¹⁶⁾.

⁽¹¹¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Πρόγραμμα «Καθαρός αέρας για την Ευρώπη», COM(2013) 918 final. Βλέπε επίσης την οδηγία 2004/107/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με το αρσενικό, το κάδμιο, τον υδράργυρο, το νικέλιο και τους πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες στον ατμοσφαιρικό αέρα (ΕΕ L 23 της 26.1.2005, σ. 3) και την οδηγία 2008/50/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη (ΕΕ L 152 της 11.6.2008, σ. 1) όσον αφορά το όζον σε επίπεδο εδάφους, τα σωματίδια, τα οξείδια του αζώτου, τα επικίνδυνα βαρέα μέταλλα και ορισμένους άλλους ρύπους. Βλέπε επίσης την οδηγία (ΕΕ) 2016/2284 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων, την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2001/81/ΕΚ (ΕΕ L 344 της 17.12.2016, σ. 1) όσον αφορά τους σημαντικότερους διασυστοιακούς ατμοσφαιρικούς ρύπους: τα διοξείδια του θείου, τα οξείδια του αζώτου, η αμμωνία, οι πτητικές οργανικές ενώσεις εκτός του μεθανίου και τα σωματίδια.

⁽¹¹²⁾ Η οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1) απαιτεί, εκτός εάν ισχύουν εξαιρέσεις, καλή οικολογική κατάσταση για όλα τα συστήματα επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

⁽¹¹³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Πορεία προς έναν υγιή πλανήτη για όλους — Σχέδιο δράσης της ΕΕ για μηδενική ρύπανση των υδάτων, του αέρα, και του εδάφους», COM(2021) 400 final.

⁽¹¹⁴⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Από το αγρόκτημα στο πιάτο — Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων», COM(2020) 381 final.

⁽¹¹⁵⁾ Οι εμπορεύσιμες άδειες μπορούν να συμπεριλαμβάνουν κρατική ενίσχυση, ιδίως όταν τα κράτη μέλη χορηγούν άδειες και δικαιώματα κάτω της αγοραίας αξίας τους.

⁽¹¹⁶⁾ Για να προσδιοριστεί ποιος από τους δύο στόχους υπερσχύει, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από το κράτος μέλος να παράσχει σύγκριση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του μέτρου όσον αφορά την πρόληψη ή τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων ρύπων βάσει αξιόπιστων και λεπτομερών ποσοτικών στοιχείων.

4.5.3. Χαρακτήρας κινήτρου

260. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 261 και 262.
261. Η ενίσχυση θεωρείται ότι έχει χαρακτήρα κινήτρου όταν παρέχει τη δυνατότητα σε μια επιχείρηση να προλαμβάνει ή να μειώνει τη ρύπανση ελλείψει ενωσιακών προτύπων ή πέραν των επιπέδων που απαιτούνται από τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Όπως εξηγείται στην παράγραφο 32, μια ενίσχυση μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι λειτουργεί ως κίνητρο όταν παρέχει τη δυνατότητα σε μια επιχείρηση να προλαμβάνει ή να μειώνει τη ρύπανση σύμφωνα με υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που είναι αυστηρότερα από τα ενωσιακά πρότυπα ή που εκδίδονται ελλείψει ενωσιακών προτύπων.
262. Η ενίσχυση που χορηγείται για την προσαρμογή σε ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί, αλλά δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ, θα πρέπει να θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο εάν η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των ενωσιακών προτύπων.

4.5.4. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών

4.5.4.1. Αναγκαιότητα της ενίσχυσης

263. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.1.1, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις της παραγράφου 264.
264. Για την ενίσχυση με τη μορφή εμπορεύσιμων αδειών ⁽¹¹⁷⁾, το κράτος μέλος πρέπει να αποδεικνύει ότι πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:
- α) η πλήρης δημοπράτηση έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του κόστους παραγωγής για κάθε τομέα ή κατηγορία μεμονωμένων δικαιούχων·
 - β) η σημαντική αύξηση του κόστους παραγωγής δεν μπορεί να μετακυλιστεί στους πελάτες χωρίς να σημειωθεί σημαντική μείωση των πωλήσεων ⁽¹¹⁸⁾·
 - γ) οι μεμονωμένες επιχειρήσεις του κλάδου δεν έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν τα επίπεδα εκπομπών προκειμένου να μειώσουν το κόστος των πιστοποιητικών σε επίπεδο που είναι ανεκτό για τις εν λόγω επιχειρήσεις. Το γεγονός ότι η κατανάλωση δεν μπορεί να μειωθεί μπορεί να αποδειχτεί μέσω της σύγκρισης των επιπέδων εκπομπών με εκείνα που προκύπτουν από την τεχνική με τη βέλτιστη απόδοση στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο. Κάθε επιχείρηση που επιτυγχάνει την τεχνική με τη βέλτιστη απόδοση μπορεί να επωφεληθεί, κατ' ανώτατο όριο, από δικαίωμα εκπομπής στο πλαίσιο του καθεστώτος εμπορεύσιμων αδειών το οποίο αντιστοιχεί στην αύξηση του κόστους παραγωγής, και το οποίο δεν μπορεί να μετακυλιστεί στους πελάτες. Οι επιχειρήσεις με τις χειρότερες περιβαλλοντικές επιδόσεις επωφελούνται από χαμηλότερα δικαιώματα εκπομπών, ανάλογα με τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις.

4.5.4.2. Αναλογικότητα

265. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την επίτευξη ενός υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος.
266. Οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ των ενισχυόμενων επενδυτικών δαπανών και των δαπανών της επένδυσης βάσει του σεναρίου αντιπαραδείγματος, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 226 έως 230. Όταν το έργο συνίσταται στην πρόωρη προσαρμογή σε ενωσιακά πρότυπα που δεν έχουν αρχίσει ακόμη να ισχύουν, το σενάριο αντιπαραδείγματος θα πρέπει καταρχήν να είναι αυτό που περιγράφεται στην παράγραφο 228.
267. Η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 40 % των επιλέξιμων δαπανών.
268. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για μεσαίες επιχειρήσεις ή κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για μικρές επιχειρήσεις.

⁽¹¹⁷⁾ Οι εμπορεύσιμες άδειες μπορούν να συμπεριλαμβάνουν κρατική ενίσχυση, ιδίως όταν τα κράτη μέλη χορηγούν άδειες και δικαιώματα κάτω της αγοραίας αξίας τους.

⁽¹¹⁸⁾ Η ανάλυση μπορεί να διενεργηθεί με βάση εκτιμήσεις για την ελαστικότητα των τιμών προϊόντος του οικείου τομέα, μεταξύ άλλων παραγόντων, καθώς και εκτιμήσεις για την απώλεια πωλήσεων και τον αντίκτυπό τους στην κερδοφορία του δικαιούχου.

269. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ή κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
270. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για οικολογικά καινοτόμες δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι που ορίζονται στην παράγραφο 244 στοιχεία α) έως γ).
271. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 267 έως 270, το κράτος μέλος μπορεί επίσης να καταδεικνύει, βάσει ανάλυσης του ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 48, 51 και 52, ότι απαιτείται μεγαλύτερο ποσό ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος πρέπει να διενεργήσει εκ των υστέρων παρακολούθηση για να επαληθεύσει τις παραδοχές σχετικά με το επίπεδο της απαιτούμενης ενίσχυσης και να θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό ανάκτησης, όπως ορίζεται στην παράγραφο 55. Το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το έλλειμμα χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 51 και 52.
272. Όταν η ενίσχυση χορηγείται κατόπιν ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών που διεξάγεται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 49 και 50, το ποσό της ενίσχυσης θεωρείται αναλογικό.
273. Όσον αφορά την ενίσχυση με τη μορφή εμπορεύσιμων αδειών, η Επιτροπή θα επαληθεύει επίσης ότι:
- η κατανομή πραγματοποιείται με τρόπο διαφανή, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και πηγών δεδομένων της υψηλότερης δυνατής ποιότητας· και
 - ο συνολικός αριθμός εμπορεύσιμων αδειών ή δικαιωμάτων εκπομπών που χορηγούνται σε κάθε επιχείρηση σε τιμή κάτω της αγοραίας αξίας τους δεν υπερβαίνει τις ανάγκες που εκτιμάται ότι θα είχε η επιχείρηση αν δεν υπήρχε το καθεστώς εμπορίας.
- 4.5.5. *Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές*
274. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 275, ισχύουν οι απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.2.
275. Όσον αφορά την ενίσχυση με τη μορφή εμπορεύσιμων αδειών, η Επιτροπή θα επαληθεύει επίσης ότι:
- η επιλογή των δικαιούχων πραγματοποιείται βάσει αντικειμενικών και διαφανών κριτηρίων, και η ενίσχυση χορηγείται καταρχήν με τον ίδιο τρόπο για όλους τους ανταγωνιστές του ίδιου τομέα, εάν αντιμετωπίζουν την ίδια πραγματική κατάσταση·
 - η μεθοδολογία κατανομής δεν ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις ⁽¹¹⁹⁾ ή ορισμένους κλάδους, εκτός εάν δικαιολογείται από την ίδια την περιβαλλοντική λογική του καθεστώτος ή σε περίπτωση που τέτοιου είδους κανόνες είναι αναγκαίοι ώστε να εξασφαλίζεται συνέπεια με άλλες περιβαλλοντικές πολιτικές·
 - στις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις δεν χορηγούνται άδειες ή δικαιώματα εκπομπών υπό όρους ευνοϊκότερους από εκείνους που ισχύουν για τις υπάρχουσες επιχειρήσεις οι οποίες ήδη δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές·
 - όταν χορηγούνται περισσότερα δικαιώματα εκπομπών σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις σε σύγκριση με τα δικαιώματα που χορηγούνται σε νεοεισερχόμενες εγκαταστάσεις, το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται τη δημιουργία αθέμιτων φραγμών εισόδου.
- 4.6. **Ενισχύσεις για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της**
- 4.6.1. *Σκεπτικό της ενίσχυσης*
276. Η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 ⁽¹²⁰⁾ αποσκοπεί στην προστασία της φύσης, στην αντιστροφή της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων και στην επαναφορά της βιοποικιλότητας της Ένωσης σε τροχιά ανάκαμψης έως το 2030. Ως βασικό μέρος της ανακοίνωσης για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, θέτει φιλόδοξους στόχους και δεσμεύσεις για το 2030 για την επίτευξη υγιών και ανθεκτικών οικοσυστημάτων.

⁽¹¹⁹⁾ Για παράδειγμα, νεοεισερχόμενες ή, αντίθετα, υπάρχουσες επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις.

⁽¹²⁰⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 — Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας», COM(2020) 380 final.

277. Η χρηματοδοτική στήριξη με τη μορφή κρατικής ενίσχυσης μπορεί να συμβάλει σημαντικά στον περιβαλλοντικό στόχο της προστασίας και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων με την παροχή κινήτρων για την αποκατάσταση των ζημιών σε μολυσμένους χώρους, την αποκατάσταση υποβαθμισμένων φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων ή την πραγματοποίηση επενδύσεων για την προστασία των οικοσυστημάτων.
278. Η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ⁽¹²¹⁾ αποσκοπεί στη μόχλευση επενδύσεων σε λύσεις που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή ⁽¹²²⁾, δεδομένου ότι η εφαρμογή τους σε μεγάλη κλίμακα θα αυξήσει την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και θα συμβάλει στην επίτευξη πολλαπλών στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

4.6.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

279. Το παρόν τμήμα καθορίζει τους κανόνες συμβατότητας για τα μέτρα ενίσχυσης για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.
280. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται για:
- α) ενισχύσεις για εξυγίανση ή αποκατάσταση μετά το κλείσιμο μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και μεταλλευτικές ή εξορυκτικές εργασίες, στον βαθμό που οι εν λόγω ενισχύσεις καλύπτονται από το τμήμα 4.1.2 ⁽¹²³⁾.
 - β) ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές, όπως σεισμοί, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, πλημμύρες, ανεμοστρόβιλοι, τυφώνες, εκρήξεις ηφαιστειών και ανεξέλεγκτες πυρκαγιές από φυσικά αίτια.
281. Η ενίσχυση βάσει του παρόντος τμήματος μπορεί να χορηγείται για τις ακόλουθες δραστηριότητες:
- α) εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, συμπεριλαμβανομένης ζημίας στην ποιότητα του εδάφους, των επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων ή του θαλάσσιου περιβάλλοντος·
 - β) αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων από υποβαθμισμένη κατάσταση·
 - γ) προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή των οικοσυστημάτων, ώστε να συμβάλει στην επίτευξη της καλής κατάστασης των οικοσυστημάτων ή στην προστασία των οικοσυστημάτων που βρίσκονται ήδη σε καλή κατάσταση·
 - δ) εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.
282. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται σε μέτρα ενίσχυσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τμήματος 4.1. Όταν ένα μέτρο συμβάλει τόσο στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και στην εξυγίανση της περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, την επαναφορά της βιοποικιλότητας και την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, η συμβατότητα του μέτρου θα αξιολογείται βάσει είτε του τμήματος 4.1 είτε του παρόντος τμήματος, ανάλογα με το ποιος από τους δύο στόχους υπερισχύει ⁽¹²⁴⁾.

4.6.3. Χαρακτήρας κινήτρου

283. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 284 έως 287.

⁽¹²¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Διαμορφώνοντας μια Ευρώπη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή — η νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή», COM(2021) 82 final.

⁽¹²²⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>.

⁽¹²³⁾ Για παράδειγμα, οι ενισχύσεις για την επανύγρυνση τυρφώνων που δεν συνδέονται με ενισχύσεις για το πρόωρο κλείσιμο εργασιών εξόρυξης τύρφης ή με ενισχύσεις για έκτακτες δαπάνες που συνδέονται με τέτοιες δραστηριότητες μπορούν να καλύπτονται από το τμήμα 4.6.

⁽¹²⁴⁾ Για να προσδιοριστεί ποιος από τους δύο στόχους υπερισχύει, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από το κράτος μέλος να παράσχει σύγκριση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του μέτρου όσον αφορά την πρόληψη ή τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την εξυγίανση της περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, την επαναφορά της βιοποικιλότητας και την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, κατά περίπτωση, βάσει αξιόπιστων, λεπτομερών ποσοτικών στοιχείων.

284. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή άλλων σχετικών κανόνων της Ένωσης ⁽¹²⁵⁾, οι ενισχύσεις για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της μπορούν να θεωρηθούν ότι λειτουργούν ως κίνητρο μόνο όταν η οντότητα ή η επιχείρηση που προκάλεσε την περιβαλλοντική ζημία δεν μπορεί να προσδιοριστεί ή να υπέχει εκ του νόμου ευθύνη για τη χρηματοδότηση των εργασιών που είναι αναγκαίες για την πρόληψη και τη διόρθωση της περιβαλλοντικής ζημίας σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».
285. Το κράτος μέλος πρέπει να αποδεικνύει ότι έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των νομικών μέτρων, για να προσδιοριστεί η υπεύθυνη οντότητα ή επιχείρηση στην οποία οφείλεται η περιβαλλοντική ζημία και να επιβαρυνθεί με τις σχετικές δαπάνες. Όταν η υπεύθυνη οντότητα ή επιχείρηση δύναμει της εφαρμοστέας νομοθεσίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί ούτε να υποχρεωθεί να επιβαρυνθεί με το κόστος, η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται για τη στήριξη του συνόλου των εργασιών εξυγίανσης ή αποκατάστασης και μπορεί να θεωρηθεί ότι λειτουργεί ως κίνητρο. Η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι μια επιχείρηση δεν μπορεί να υποχρεωθεί να αναλάβει το κόστος εξυγίανσης της περιβαλλοντικής ζημίας που προκάλεσε όταν έπαυσε να υφίσταται νόμιμα και καμία άλλη επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμος ή οικονομικός διάδοχός της ⁽¹²⁶⁾ ή όταν δεν υπάρχει επαρκής οικονομική εγγύηση για την κάλυψη του κόστους εξυγίανσης.
286. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται για την εφαρμογή αντισταθμιστικών μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ⁽¹²⁷⁾ του Συμβουλίου δεν λειτουργούν ως κίνητρο. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη των πρόσθετων δαπανών που απαιτούνται για την αύξηση του πεδίου εφαρμογής ή της φιλοδοξίας των εν λόγω μέτρων πέραν των νομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 6 παράγραφος 4 της εν λόγω οδηγίας μπορεί να θεωρηθεί ότι λειτουργούν ως κίνητρο.
287. Η ενίσχυση για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας και την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο όταν το κόστος εξυγίανσης ή αποκατάστασης υπερβαίνει την υπεραξία της γης (βλέπε παράγραφο 288).
- 4.6.4. Αναλογικότητα
288. Για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για τις εργασίες εξυγίανσης ή αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας της γης ή του ακινήτου. Οι αποτιμήσεις της αύξησης της αξίας της γης ή του ακινήτου λόγω της εξυγίανσης ή της αποκατάστασης πρέπει να διενεργούνται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εκτιμητή.
289. Για επενδύσεις στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και στην εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες των εργασιών που έχουν ως αποτέλεσμα τη συμβολή στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή στην εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.
290. Όταν χορηγούνται ενισχύσεις για την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση σε κτίρια για τα οποία υπάρχει πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι οι επενδύσεις αυτές δεν εμποδίζουν την εφαρμογή των μέτρων ενεργειακής απόδοσης που συνιστώνται στο πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης.
291. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

⁽¹²⁵⁾ Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56). Βλέπε επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές που παρέχουν μια κοινή ερμηνεία του όρου «περιβαλλοντική ζημία» που ορίζεται στο άρθρο 2 της οδηγίας 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ C 118 της 7.4.2021, σ. 1).

⁽¹²⁶⁾ Βλέπε απόφαση C(2012) 558 final της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2012, στην υπόθεση SA.33496 (2011/N) — Αυστρία—Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, αιτιολογικές σκέψεις 65-69 (ΕΕ C 14 της 17.1.2013, σ. 1).

⁽¹²⁷⁾ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

4.7. Ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους

292. Το τμήμα 4.7 καλύπτει τις ενισχύσεις στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος με τη μορφή μειώσεων φόρων και εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους. Διαρθρώνεται σε δύο υποτμήματα, καθένα από τα οποία έχει χωριστή λογική. Το τμήμα 4.7.1 πραγματεύεται τους φόρους ή τις εισφορές που επιβάλλουν κυρώσεις για περιβαλλοντικά επίζημιες συμπεριφορές και, ως εκ τούτου, έχουν ως στόχο να κατευθύνουν τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές σε φιλικότερες προς το περιβάλλον επιλογές. Σύμφωνα με το τμήμα 4.7.2, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να ενθαρρύνουν, μέσω στοχευμένων μειώσεων φόρων ή εισφορών, τις επιχειρήσεις να αλλάξουν ή να προσαρμόσουν τη συμπεριφορά τους με τη συμμετοχή τους σε πιο φιλικά προς το περιβάλλον έργα ή δραστηριότητες.

4.7.1. Ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων φόρων και εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους στον τομέα του περιβάλλοντος

4.7.1.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης

293. Οι περιβαλλοντικοί φόροι ή εισφορές εξομοιούμενες προς φόρους επιβάλλονται για την εσωτερικευση του εξωτερικού κόστους συμπεριφορών που είναι επιβλαβείς για το περιβάλλον, αποθαρρύνοντας με τον τρόπο αυτόν τις εν λόγω συμπεριφορές με την επιβολή τιμών και την αύξηση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος. Καταρχήν, οι περιβαλλοντικοί φόροι και εισφορές εξομοιούμενες προς φόρους θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν το συνολικό κόστος για την κοινωνία (εξωτερικό κόστος) και, αντίστοιχα, το ποσό του φόρου ή της εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρους που καταβάλλεται ανά μονάδα εκπομπών, άλλων ρύπων ή πόρων που καταναλώνονται θα πρέπει να είναι το ίδιο για όλες τις επιχειρήσεις που ευθύνονται για την επιβλαβή για το περιβάλλον συμπεριφορά. Μολονότι οι μειώσεις σε περιβαλλοντικούς φόρους ή εισφορές εξομοιούμενες προς φόρους μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην επίτευξη του στόχου της προστασίας του περιβάλλοντος, αυτό μπορεί παρ' όλα αυτά να απαιτείται σε περιπτώσεις στις οποίες οι δικαιούχοι θα περιέρχονταν διαφορετικά σε δυσμενή ανταγωνιστική θέση, γεγονός που δεν θα καθιστούσε εξαρχής εφικτή την επιβολή του περιβαλλοντικού φόρου ή εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο.

294. Όταν οι περιβαλλοντικοί φόροι ή εισφορές εξομοιούμενες προς φόρους δεν μπορούν να επιβληθούν χωρίς να θέσουν σε κίνδυνο τις οικονομικές δραστηριότητες ορισμένων επιχειρήσεων, η ευνοϊκότερη μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων μπορεί να επιτρέψει την επίτευξη υψηλότερου γενικού επιπέδου συνεισφοράς στους περιβαλλοντικούς φόρους ή εισφορές εξομοιούμενες προς φόρους. Κατά συνέπεια, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι μειώσεις σε περιβαλλοντικούς φόρους ή εισφορές μπορούν να συμβάλουν τουλάχιστον έμμεσα σε ένα υψηλότερο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να υπονομεύουν τον γενικό στόχο του περιβαλλοντικού φόρου ή εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο να αποθαρρύνει την επίζημια για το περιβάλλον συμπεριφορά και/ή να αυξάνει το κόστος της συμπεριφοράς αυτής, όταν δεν υπάρχουν ικανοποιητικές εναλλακτικές λύσεις.

4.7.1.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

295. Η Επιτροπή θα θεωρεί ότι μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση με τη μορφή μειώσεων φόρων ή εισφορών, εάν το κράτος μέλος αποδείξει ότι πληρούνται αμφοτέρως οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι μειώσεις απευθύνονται στις επιχειρήσεις που επηρεάζονται περισσότερο από τον περιβαλλοντικό φόρο ή εισφορά, οι οποίες δεν θα ήταν σε θέση να ασκήσουν τις οικονομικές τους δραστηριότητες με βιώσιμο τρόπο χωρίς τη μείωση·

β) το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος που επιτυγχάνεται πραγματικά με την εφαρμογή των μειώσεων είναι υψηλότερο από εκείνο που θα επιτυγχανόταν χωρίς την εφαρμογή των εν λόγω μειώσεων.

296. Για να αποδείξει ότι πληρούνται οι δύο προϋποθέσεις της παραγράφου 295, το κράτος μέλος πρέπει να παράσχει στην Επιτροπή τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) περιγραφή των τομέων ή των κατηγοριών δικαιούχων που είναι επιλέξιμοι για τις μειώσεις·

β) κατάλογο των μεγαλύτερων δικαιούχων σε κάθε σχετικό τομέα, του κύκλου εργασιών τους, των μεριδίων αγοράς, του μεγέθους της φορολογικής βάσης και του ποσοστού που θα αντιπροσώπευε ο περιβαλλοντικός φόρος ή εισφορά στα προ φόρων κέρδη τους με και χωρίς τη μείωση·

γ) περιγραφή της κατάστασης των εν λόγω δικαιούχων, που εξηγεί τους λόγους για τους οποίους δεν θα ήταν σε θέση να καταβάλουν τον κανονικό συντελεστή περιβαλλοντικού φόρου ή εισφοράς·

- δ) επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η μείωση του φόρου ή της εισφοράς θα συνέβαλε στην πραγματική αύξηση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος σε σύγκριση με το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος που θα επιτευχθεί χωρίς μειώσεις (για παράδειγμα, συγκρίνοντας τον κανονικό συντελεστή που θα εφαρμοζόταν με μειώσεις με τον κανονικό συντελεστή που θα εφαρμοζόταν χωρίς τις μειώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των επιχειρήσεων που θα υπόκειντο συνολικά στον φόρο ή την εισφορά ή βάσει άλλων δεικτών που αντικατοπτρίζουν την πραγματική αλλαγή της επίζημιας για το περιβάλλον συμπεριφοράς).

4.7.1.3. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών

297. Κατά την εναρμόνιση των περιβαλλοντικών φόρων, η Επιτροπή μπορεί να εφαρμόζει μια απλουστευμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της ενίσχυσης. Στο πλαίσιο της οδηγίας 2003/96/ΕΚ, η Επιτροπή μπορεί να εφαρμόζει απλουστευμένη προσέγγιση για μειώσεις φόρων τηρώντας το ελάχιστο ενωσιακό επίπεδο φόρου που ορίζεται στις παραγράφους 298 και 299.
298. Η Επιτροπή θα θεωρεί ότι οι ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων των εναρμονισμένων φόρων είναι αναγκαίες και αναλογικές, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:
- α) οι δικαιούχοι καταβάλλουν τουλάχιστον τον ελάχιστο ενωσιακό φόρο που προβλέπει η εφαρμοστέα οδηγία·
 - β) η επιλογή των δικαιούχων πραγματοποιείται βάσει αντικειμενικών και διαφανών κριτηρίων·
 - γ) η ενίσχυση χορηγείται καταρχήν με τον ίδιο τρόπο για όλες τις επιχειρήσεις του ίδιου τομέα, εάν αντιμετωπίζουν την ίδια πραγματική κατάσταση·
 - δ) το κράτος μέλος επαληθεύει την αναγκαιότητα της ενίσχυσης να συμβάλει έμμεσα σε υψηλότερο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος μέσω εκ των προτέρων ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης, στην οποία περιγράφονται ορθά οι τομείς που είναι επιλέξιμοι για τις μειώσεις και παρέχεται κατάλογος των μεγαλύτερων δικαιούχων για κάθε τομέα.
299. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν ενισχύσεις υπό μορφή μείωσης του φορολογικού συντελεστή ή ως καθορισμένο ποσό ετήσιας αντιστάθμισης (επιστροφή φόρου) ή ως συνδυασμό αμφοτέρων. Το πλεονέκτημα της προσέγγισης της επιστροφής φόρου είναι ότι οι επιχειρήσεις παραμένουν εκτεθειμένες στο μήνυμα σχετικά με τις τιμές που παρέχει ο περιβαλλοντικός φόρος. Το ποσό της επιστροφής φόρου θα πρέπει να υπολογίζεται βάσει προηγούμενων δεδομένων, δηλαδή του επιπέδου παραγωγής, και της κατανάλωσης ή ρύπανσης που έχει παρατηρηθεί για την επιχείρηση σε δεδομένο έτος βάσης. Το επίπεδο της επιστροφής φόρου δεν πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο ενωσιακό ποσό φόρου που θα οφειλόταν διαφορετικά για το έτος βάσης.
300. Όταν οι περιβαλλοντικοί φόροι δεν είναι εναρμονισμένοι ή οι δικαιούχοι καταβάλλουν λιγότερο από το ελάχιστο ενωσιακό επίπεδο του εναρμονισμένου φόρου, όπου επιτρέπεται από την εφαρμοστέα οδηγία, απαιτείται διεξοδική αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της ενίσχυσης, όπως ορίζεται στα τμήματα 4.7.1.3.1 έως 4.7.1.3.3.

4.7.1.3.1. Αναγκαιότητα

301. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.1.1, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 302 και 303.
302. Η Επιτροπή θα θεωρεί την ενίσχυση αναγκαία εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι κάτωθι όροι:
- α) η επιλογή των δικαιούχων βασίζεται σε αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια και η ενίσχυση χορηγείται κατά τον ίδιο τρόπο σε όλες τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα οικονομικής δραστηριότητας και βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια πραγματική κατάσταση όσον αφορά τους σκοπούς ή τους στόχους του μέτρου ενίσχυσης·
 - β) ο περιβαλλοντικός φόρος ή εισφορά εξομοιούμενη προς φόρο χωρίς τη μείωση θα οδηγούσε σε σημαντική αύξηση του κόστους παραγωγής, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας για κάθε τομέα ή κατηγορία δικαιούχων·
 - γ) η σημαντική αύξηση του κόστους παραγωγής δεν μπορεί να μετακυλιστεί στους καταναλωτές χωρίς να σημειωθεί σημαντική μείωση του όγκου πωλήσεων.

303. Όσον αφορά τις φορολογικές μειώσεις για τα βιοκαύσιμα, τα βιορευστά και τα καύσιμα βιομάζας, το κράτος μέλος πρέπει να θεσπίσει μηχανισμό για να επαληθεύει ότι το μέτρο εξακολουθεί να είναι αναγκαίο, εφαρμόζοντας τους όρους αναγκαιότητας του τμήματος 4.1.3.1., και να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, όπως η κατάργηση της απαλλαγής ή η μείωση του επιπέδου στήριξης.

4.7.1.3.2. Καταλληλότητα

304. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.1.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 305 και 306.
305. Η Επιτροπή θα εγκρίνει καθεστώς κρατικών ενισχύσεων για μέγιστες περιόδους 10 ετών, μετά τις οποίες το κράτος μέλος μπορεί να κοινοποιεί εκ νέου το μέτρο, εφόσον έχει αξιολογήσει εκ νέου την καταλληλότητα των σχετικών μέτρων ενίσχυσης.
306. Σε περιπτώσεις που η ενίσχυση χορηγείται ως επιστροφή φόρου, το ποσό της επιστροφής φόρου θα πρέπει να υπολογίζεται βάσει προηγούμενων δεδομένων, δηλαδή του επιπέδου παραγωγής, και της κατανάλωσης ή ρύπανσης που έχει παρατηρηθεί για την επιχείρηση σε δεδομένο έτος βάσης.

4.7.1.3.3. Αναλογικότητα

307. Το τμήμα 3.2.1.3 δεν ισχύει για τις ενισχύσεις με μορφή μειώσεων φόρων και εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους στον τομέα του περιβάλλοντος.
308. Η Επιτροπή θα θεωρεί την ενίσχυση αναλογική εφόσον πληρούται ένας τουλάχιστον από τους κάτωθι όρους:
- α) κάθε δικαιούχος της ενίσχυσης καταβάλλει τουλάχιστον το 20 % του ονομαστικού ποσού του περιβαλλοντικού φόρου ή εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο που διαφορετικά θα εφαρμοζόταν στον εν λόγω δικαιούχο εάν δεν υπήρχε η μείωση·
 - β) η μείωση φόρου ή εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο δεν υπερβαίνει το 100 % του εθνικού φόρου ή της εθνικής εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο στον τομέα του περιβάλλοντος και προϋποθέτει τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ του κράτους μέλους και των δικαιούχων ή των ενώσεων των δικαιούχων, σύμφωνα με τις οποίες οι δικαιούχοι ή οι ενώσεις των δικαιούχων δεσμεύονται για την επίτευξη στόχων προστασίας του περιβάλλοντος που έχουν το ίδιο αποτέλεσμα ως αν οι δικαιούχοι κατέβαλλαν τουλάχιστον το 20 % του εθνικού φόρου ή της εθνικής εισφοράς. Οι συμφωνίες ή οι δεσμεύσεις αυτές μπορεί να αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, στη μείωση των εκπομπών και άλλων ρύπων, ή σε οποιαδήποτε άλλα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.
309. Οι συμφωνίες αυτές πρέπει να πληρούν σωρευτικά τους ακόλουθους όρους:
- α) το περιεχόμενο των συμφωνιών έχει καθοριστεί από το κράτος μέλος μέσω διαπραγματεύσεων και σε αυτό προσδιορίζονται οι στόχοι και προβλέπεται χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη των στόχων αυτών·
 - β) το κράτος μέλος εξασφαλίζει ανεξάρτητη και τακτική παρακολούθηση των δεσμεύσεων που προβλέπονται στις συμφωνίες·
 - γ) οι συμφωνίες αναθεωρούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα υπό το φως των τεχνολογικών και λοιπών εξελίξεων και προβλέπουν την επιβολή αποτελεσματικών κυρώσεων σε περίπτωση μη τήρησης των δεσμεύσεων.

4.7.2. Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος με τη μορφή μειώσεων φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους

4.7.2.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης

310. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής κινήτρων σε επιχειρήσεις να συμμετάσχουν σε έργα ή δραστηριότητες που αυξάνουν το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος μέσω της μείωσης των φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους. Όταν οι εν λόγω μειώσεις αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων στους δικαιούχους ώστε να αναλάβουν έργα ή δραστηριότητες που έχουν ως αποτέλεσμα λιγότερη ρύπανση ή κατανάλωση πόρων, η Επιτροπή θα αξιολογεί τα μέτρα με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 4.7.2.

4.7.2.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

311. Το παρόν τμήμα καλύπτει την ενίσχυση για φιλικά προς το περιβάλλον έργα και δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των τμημάτων 4.2 έως 4.6 και έχουν τη μορφή μειώσεων φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους.
312. Όταν η μείωση του φόρου ή της εισφοράς επιδιώκει πρωτίστως τον στόχο της απανθρακοποίησης, εφαρμόζεται το τμήμα 4.1.
313. Το παρόν τμήμα δεν καλύπτει μειώσεις φόρων ή εισφορών που αντικατοπτρίζουν το βασικό κόστος της παροχής ενέργειας ή συναφών υπηρεσιών. Για παράδειγμα, οι μειώσεις των τελών δικτύου ή των τελών που χρηματοδοτούν μηχανισμούς δυναμικότητας εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του τμήματος 4.7.2. Το παρόν τμήμα δεν καλύπτει τις μειώσεις των εισφορών για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες χρηματοδοτούν τον στόχο της ενεργειακής πολιτικής.

4.7.2.3. Χαρακτήρας κινήτρου

314. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 315 και 316.
315. Για κάθε επιλέξιμο έργο ή έργο αναφοράς όσον αφορά μια κατηγορία δικαιούχων, το κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει ποσοτικό προσδιορισμό, όπως ορίζεται στην παράγραφο 51, ή ισοδύναμα στοιχεία, για αξιολόγηση από την Επιτροπή, συγκρίνοντας την κερδοφορία του έργου ή της δραστηριότητας αναφοράς με και χωρίς τη μείωση του φόρου ή της εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο και αποδεικνύοντας ότι η μείωση παρέχει κίνητρα για την υλοποίηση του φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας.
316. Η ενίσχυση για έργα που αρχίζουν πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:
- α) το μέτρο θεσπίζει δικαίωμα ενίσχυσης βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από το κράτος μέλος·
 - β) το μέτρο εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ πριν αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή δραστηριότητα, με εξαίρεση την περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, εφόσον η δραστηριότητα καλυπτόταν ήδη από τα προηγούμενα καθεστώτα με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων ή πλεονεκτημάτων εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους.

4.7.2.4. Αναλογικότητα

317. Το τμήμα 3.2.1.3 δεν ισχύει για τις ενισχύσεις με μορφή μειώσεων φόρων και εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.
318. Η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει τον κανονικό συντελεστή ή το ποσό του φόρου ή της εισφοράς που σε διαφορετική περίπτωση θα εφαρμοζόταν.
319. Όταν η μείωση του φόρου ή της εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο συνδέεται με επενδυτικές δαπάνες, η ενίσχυση θα θεωρείται αναλογική, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνει τις εντάσεις ενίσχυσης και τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης που προβλέπονται στα τμήματα 4.2 έως 4.6. Όταν τα εν λόγω τμήματα απαιτούν ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για την ενίσχυση που χορηγείται με τη μορφή μειώσεων φόρου ή εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο.
320. Όταν η μείωση φόρου ή εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο μειώνει τις επαναλαμβανόμενες λειτουργικές δαπάνες, το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των λειτουργικών δαπανών του φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας και του λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον σεναρίου αντιπαραδείγματος. Όταν το φιλικότερο προς το περιβάλλον έργο ή δραστηριότητα μπορεί να οδηγήσει σε δυνητική εξοικονόμηση κόστους ή πρόσθετα έσοδα, αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της αναλογικότητας της ενίσχυσης.

4.7.2.5. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές

321. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.2.2, ισχύουν επίσης οι απαιτήσεις των παραγράφων 322 έως 324.
322. Οι κρατικές ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται κατά τον ίδιο τρόπο σε όλες τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα οικονομικής δραστηριότητας και βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια πραγματική κατάσταση όσον αφορά τους σκοπούς ή τους στόχους του μέτρου ενίσχυσης.
323. Το κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι οι ενισχύσεις παραμένουν αναγκαίες για τη διάρκεια των καθεστώτων που διαρκούν περισσότερο από τρία έτη και να τα αξιολογεί τουλάχιστον ανά τριετία.
324. Εάν η μείωση του φόρου ή της εισφοράς εξομοιούμενης προς φόρο αφορά έργα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής:
- α) τμήματος 4.2, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 154 έως 156·
 - β) τμήματος 4.3.1, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 183 έως 188·
 - γ) τμήματος 4.3.2, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 206 έως 216.

4.8. **Ενισχύσεις για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια**

4.8.1. *Σκεπτικό της ενίσχυσης*

325. Οι ανεπάρκειες της αγοράς και οι ρυθμιστικές ανεπάρκειες μπορεί να σημαίνουν ότι τα μηνύματα σχετικά με τις τιμές ενδέχεται να μην παρέχουν αποτελεσματικά επενδυτικά κίνητρα, με αποτέλεσμα, για παράδειγμα, την ανεπάρκεια του συνδυασμού πόρων ηλεκτρικής ενέργειας, της δυναμικότητας, της ευελιξίας ή της τοποθεσίας. Επιπλέον, ο σημαντικός μετασχηματισμός στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας λόγω της τεχνολογικής αλλαγής και των κλιματικών προκλήσεων δημιουργεί νέες προκλήσεις για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια. Μολονότι μια ολοένα και πιο ενοποιημένη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα επιτρέπει κανονικά την ανταλλαγή ηλεκτρικής ενέργειας σε ολόκληρη την ΕΕ, με αποτέλεσμα τον μετριασμό των προβλημάτων εθνικής ασφάλειας του εφοδιασμού, ενδέχεται να προκύψουν καταστάσεις όπου ακόμη και σε συζευγμένες αγορές η ασφάλεια του εφοδιασμού ενδέχεται να μην είναι εγγυημένη ανά πάσα στιγμή σε ορισμένα κράτη μέλη ή περιφέρειες. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης μέτρων για την εξασφάλιση ορισμένων επιπέδων ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια.

4.8.2. *Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες*

326. Το παρόν τμήμα καλύπτει τους κανόνες συμβατότητας για τα μέτρα ενίσχυσης που αποσκοπούν στην αύξηση της ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια. Αυτό περιλαμβάνει μηχανισμούς δυναμικότητας και οποιαδήποτε άλλα μέτρα για την αντιμετώπιση ζητημάτων μακροπρόθεσμης και βραχυπρόθεσμης ασφάλειας του εφοδιασμού που προκύπτουν από ανεπάρκειες της αγοράς οι οποίες δεν επιτρέπουν την υλοποίηση επαρκών επενδύσεων σε δυναμικότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αποθήκευση ή απόκριση ζήτησης, καθώς και σε μέτρα για τη συμφόρηση δικτύου τα οποία αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της ανεπάρκειας των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ⁽¹²⁸⁾.
327. Τα μέτρα αυτά μπορούν επίσης να αποσκοπούν στην υποστήριξη στόχων προστασίας του περιβάλλοντος, για παράδειγμα μέσω του αποκλεισμού περισσότερο ρυπογόνου μεταφορικού δυναμικού ή μέτρων για την παροχή ευνοϊκότερου για το περιβάλλον δυναμικού στη διαδικασία επιλογής.
328. Στο πλαίσιο της κοινοποίησής τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίζουν τις οικονομικές δραστηριότητες που θα αναπτυχθούν ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης. Η ενίσχυση για την αύξηση της ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια διευκολύνει άμεσα την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με την παραγωγή, την αποθήκευση και την απόκριση ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων νέων επενδύσεων και της αποδοτικής ανακαίνισης και συντήρησης υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων. Μπορεί επίσης να στηρίξει έμμεσα ένα ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων που βασίζονται στην ηλεκτρική ενέργεια ως εισροή, συμπεριλαμβανομένου του εξηλεκτρισμού της θέρμανσης και των μεταφορών.

⁽¹²⁸⁾ Το παρόν τμήμα δεν καλύπτει τις επικουρικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για σχέδια άμυνας συστήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2196 της Επιτροπής, με σκοπό τη διασφάλιση της επιχειρησιακής ασφάλειας, οι οποίες προμηθεύονται από τους ΔΣΜ ή ΔΣΔ μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών που δεν εισάγει διακρίσεις και είναι ανοικτή σε όλους τους πόρους που μπορούν να συμβάλουν στην προσδιορισθείσα απαίτηση επιχειρησιακής ασφάλειας, χωρίς τη συμμετοχή του κράτους στην προμήθεια και τη χρηματοδότηση της υπηρεσίας.

- 4.8.3. *Χαρακτήρας κινήτρου*
329. Εφαρμόζονται οι κανόνες των παραγράφων 29, 30, 31 και 32 σχετικά με τον χαρακτήρα κινήτρου.
- 4.8.4. *Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών*
- 4.8.4.1. *Αναγκαιότητα*
330. Το τμήμα 3.2.1.1 δεν εφαρμόζεται σε μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια.
331. Η φύση και οι αιτίες του προβλήματος της ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια και, ως εκ τούτου, της ανάγκης κρατικής ενίσχυσης για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να αναλύονται και να προσδιορίζονται δεόντως ποσοτικά, μεταξύ άλλων όταν και όπου αναμένεται να προκύψει το πρόβλημα σε σχέση κατά περίπτωση με το πρότυπο αξιοπιστίας όπως ορίζεται στο άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Όσον αφορά τα μέτρα συμμόρφωσης του δικτύου, το κράτος μέλος θα πρέπει να παρέχει ανάλυση (μετά από διαβούλευση με την αρμόδια ΕΡΑ και λαμβάνοντας υπόψη την άποψη της) προσδιορίζοντας και αιτιολογώντας με ανάλυση κόστους-οφέλους το επίπεδο ασφάλειας του εφοδιασμού που επιδιώκεται με το προτεινόμενο μέτρο. Όσον αφορά όλα τα μέτρα ασφάλειας του εφοδιασμού, θα πρέπει να περιγράφεται η μονάδα μέτρησης για τον ποσοτικό προσδιορισμό και να παρέχεται η μέθοδος υπολογισμού της όσον αφορά οποιαδήποτε σχετική απαίτηση της τομεακής νομοθεσίας.
332. Κατά περίπτωση, ο προσδιορισμός του προβλήματος ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια θα πρέπει να συνάδει με την τελευταία διαθέσιμη ανάλυση που διενήργησε το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας για την ηλεκτρική ενέργεια σύμφωνα με τη νομοθεσία σχετικά με την εσωτερική αγορά ενέργειας, και συγκεκριμένα:
- α) για τα μέτρα που στοχεύουν στην επάρκεια των πόρων, τις ευρωπαϊκές αξιολογήσεις της επάρκειας των πόρων που αναφέρονται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·
- β) για τα μέτρα συμμόρφωσης του δικτύου, τις εκθέσεις σχετικά με τις διαρθρωτικές συμφορήσεις και άλλες σημαντικές φυσικές συμφορήσεις μεταξύ και εντός των ζωνών προσφοράς, που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.
333. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να βασίζονται σε εθνικές αξιολογήσεις για την επάρκεια των πόρων ώστε να καταδεικνύουν την αναγκαιότητα των μηχανισμών δυναμικότητας, στον βαθμό που επιτρέπεται βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Όσον αφορά άλλα μέτρα ασφάλειας του εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων συμμόρφωσης του δικτύου, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να βασίζονται σε εθνική αξιολόγηση της αναγκαιότητας της προτεινόμενης παρέμβασης. Οι εθνικές αξιολογήσεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο θα πρέπει είτε να εγκρίνονται από την αρμόδια ΕΡΑ είτε να επανεξετάζονται από αυτήν.
334. Τα μέτρα που σχετίζονται με τον κίνδυνο κρίσεων ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να προσδιορίζονται στο εθνικό σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων που προβλέπεται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/941 ⁽¹²⁹⁾.
335. Τα κράτη μέλη που προτείνουν τη θέσπιση διαφόρων μέτρων που στοχεύουν στην ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να εξηγούν σαφώς τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούν μεταξύ τους για τη διασφάλιση της συνολικής σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας των συνδυασμένων μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού, για παράδειγμα όσον αφορά τους μηχανισμούς δυναμικότητας, εξηγώντας τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνουν (αλλά δεν υπερβαίνουν) το πρότυπο αξιοπιστίας που αναφέρεται στην παράγραφο 331.
336. Πρέπει να προσδιορίζονται οι ρυθμιστικές ανεπάρκειες ή οι ανεπάρκειες της αγοράς, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που αποτρέπει την επίτευξη επαρκούς επιπέδου ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια (και, κατά περίπτωση, επαρκούς επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος) ελλείψει παρέμβασης.
337. Πρέπει επίσης να προσδιοριστούν τα υφιστάμενα μέτρα που στοχεύουν ήδη στις ανεπάρκειες της αγοράς ή στις ρυθμιστικές ανεπάρκειες ή άλλα ζητήματα που προσδιορίζονται στην παράγραφο 336.
338. Τα κράτη μέλη πρέπει να καταδεικνύουν τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να αναμένεται ότι η αγορά θα παρέχει ασφάλεια εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια ελλείψει κρατικής ενίσχυσης, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταρρυθμίσεις και τις βελτιώσεις της αγοράς που σχεδιάζει το κράτος μέλος και τις τεχνολογικές εξελίξεις.
339. Κατά την αξιολόγησή της η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία που το κράτος μέλος οφείλει να παρέχει:

⁽¹²⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/941 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας (κανονισμός για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων) (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 1).

- α) εκτίμηση των επιπτώσεων της μεταβλητής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από τα γειτονικά συστήματα·
- β) εκτίμηση των επιπτώσεων της συμμετοχής από την πλευρά της ζήτησης και της αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των μέτρων για την ενθάρρυνση της διαχείρισης της ζήτησης·
- γ) εκτίμηση της πραγματικής ή δυνητικής ύπαρξης γραμμών διασύνδεσης και υποδομών μεγάλων εσωτερικών δικτύων μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των υπό εκτέλεση και προγραμματισμένων έργων·
- δ) εκτίμηση οποιουδήποτε άλλου στοιχείου που θα μπορούσε να προκαλέσει ή να επιδεινώσει το πρόβλημα της ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια, όπως τα ανώτατα όρια στις τιμές χονδρικής πώλησης ή άλλες κανονιστικές ανεπάρκειες ή ανεπάρκειες της αγοράς. Όπου απαιτείται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, το σχέδιο εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 20 παράγραφος 3 του εν λόγω κανονισμού πρέπει να αποτελείσει αντικείμενο έκδοσης γνώμης από την Επιτροπή πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης. Το σχέδιο εφαρμογής και η γνώμη θα ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση της αναγκαιότητας· και
- ε) κάθε σχετικό περιεχόμενο σε σχέδιο δράσης σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

4.8.4.2. Καταλληλότητα

340. Το τμήμα 3.2.1.2 δεν εφαρμόζεται σε μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια.
341. Τα κράτη μέλη θα πρέπει πρωτίστως να εξετάζουν εναλλακτικούς τρόπους επίτευξης της ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια, ιδίως τον αποδοτικότερο σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ο οποίος μπορεί να μετριάσει τις ανεπάρκειες της αγοράς που υπονομεύουν την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια. Για παράδειγμα, η βελτίωση της λειτουργίας της εξισορρόπησης αποκλίσεων ηλεκτρικής ενέργειας, η καλύτερη ενσωμάτωση της μεταβλητής παραγωγής, η παροχή κινήτρων και η ενοποίηση της απόκρισης ζήτησης και της αποθήκευσης, η δυνατότητα αποτελεσματικής παροχής μηνυμάτων σχετικά με τις τιμές, η απομάκρυνση των εμποδίων στις διασυνοριακές συναλλαγές και η βελτίωση των υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της διασύνδεσης. Η ενίσχυση μπορεί να κριθεί κατάλληλη για μέτρα ασφάλειας του εφοδιασμού όταν, παρά τις κατάλληλες και αναλογικές βελτιώσεις του σχεδιασμού της αγοράς ⁽¹³⁰⁾ και τις επενδύσεις σε στοιχεία ενεργητικού του δικτύου, οι οποίες έχουν ήδη εφαρμοστεί ή σχεδιαστεί, εξακολουθεί να υπάρχει ανησυχία για την ασφάλεια του εφοδιασμού.
342. Όσον αφορά τα μέτρα συμμόρφωσης του δικτύου, τα κράτη μέλη θα πρέπει επιπλέον να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων ανακατανομής σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

4.8.4.3. Επιλεξιμότητα

343. Το μέτρο ενίσχυσης θα πρέπει να είναι ανοικτό σε όλους τους δικαιούχους ή σε όλα τα έργα που είναι τεχνικά ικανά να συμβάλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη του στόχου της ασφάλειας του εφοδιασμού. Αυτό περιλαμβάνει την παραγωγή, την αποθήκευση και την απόκριση ζήτησης, καθώς και τη συγκέντρωση μικρών μονάδων αυτών των μορφών δυναμικότητας σε μεγαλύτερες ενότητες.
344. Οι περιορισμοί όσον αφορά τη συμμετοχή σε μέτρα ασφάλειας του εφοδιασμού που αποσκοπούν στο να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα αυτά δεν υπονομεύουν την προστασία του περιβάλλοντος θεωρούνται κατάλληλοι (βλέπε παραγράφους 368 και 369).
345. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εισαγάγουν πρόσθετα κριτήρια ή χαρακτηριστικά στα οικεία μέτρα ασφάλειας του εφοδιασμού για την προώθηση της συμμετοχής πιο οικολογικών τεχνολογιών (ή για τη μείωση της συμμετοχής των ρυπογόνων τεχνολογιών) που απαιτούνται για τη στήριξη της επίτευξης των στόχων της Ένωσης για την προστασία του περιβάλλοντος. Τα εν λόγω πρόσθετα κριτήρια ή χαρακτηριστικά πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή και να μην εισάγουν διακρίσεις όσον αφορά σαφώς προσδιορισμένους στόχους για την προστασία του περιβάλλοντος, δεν πρέπει δε να οδηγούν σε υπεραποζημίωση των δικαιούχων.

⁽¹³⁰⁾ Λαμβανομένων υπόψη του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.

346. Όπου είναι τεχνικά εφικτό, τα μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να είναι ανοικτά στην άμεση διασυνοριακή συμμετοχή παρόχων δυναμικότητας εγκατεστημένων σε άλλο κράτος μέλος ⁽¹³¹⁾. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η αλλοδαπή δυναμικότητα που μπορεί να παρέχει ισοδύναμες τεχνικές επιδόσεις με τις εγχώριες δυναμικότητες έχει την ευκαιρία να συμμετέχει στην ίδια ανταγωνιστική διαδικασία με την εγχώρια δυναμικότητα. Τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτήσουν να βρίσκεται η αλλοδαπή δυναμικότητα σε κράτος μέλος με άμεση σύνδεση δικτύου με το κράτος μέλος που εφαρμόζει το μέτρο. Κατά περίπτωση, πρέπει επίσης να τηρούνται οι σχετικοί κανόνες που ορίζονται στο άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

4.8.4.4. Δημόσια διαβούλευση

347. Το τμήμα 4.8.4.4 εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2023.

348. Πριν από την κοινοποίηση της ενίσχυσης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες έκτακτες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να διαβουλεύονται δημοσίως σχετικά με την αναλογικότητα και τις επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των μέτρων που πρέπει να κοινοποιούνται βάσει του παρόντος τμήματος. Η υποχρέωση διαβούλευσης δεν ισχύει για τροποποιήσεις ήδη εγκριθέντων μέτρων που δεν μεταβάλλουν το πεδίο εφαρμογής ή την επιλεξιμότητά τους ούτε παρατείνουν τη διάρκειά τους πέραν των 10 ετών από την ημερομηνία της αρχικής απόφασης, ούτε για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 349. Για να καθοριστεί αν ένα μέτρο είναι δικαιολογημένο, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, απαιτείται η ακόλουθη δημόσια διαβούλευση ⁽¹³²⁾:

α) για μέτρα στα οποία η εκτιμώμενη μέση ετήσια χορηγούμενη ενίσχυση ανέρχεται σε τουλάχιστον 100 εκατ. EUR ετησίως, για τουλάχιστον έξι εβδομάδες, τα οποία καλύπτουν τα εξής:

- i) επιλεξιμότητα·
- ii) προτεινόμενη χρήση και πεδίο εφαρμογής των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και τυχόν προτεινόμενες εξαιρέσεις·
- iii) βασικές παραμέτρους για τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης ⁽¹³³⁾, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης του ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δικαιούχων ⁽¹³⁴⁾·
- iv) τη μεθοδολογία για την κατανομή του κόστους του μέτρου στους καταναλωτές·
- v) αν δεν χρησιμοποιείται ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, τις παραδοχές και τα δεδομένα που τεκμηριώνουν τον ποσοτικό προσδιορισμό που χρησιμοποιούνται για να αποδειχτεί η αναλογικότητα της ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών, των εσόδων, των παραδοχών λειτουργίας και της διάρκειας ζωής, και του ΜΣΚΚ· και
- vi) όταν μπορούν να υποστηριχθούν νέες επενδύσεις στην παραγωγή φυσικού αερίου, τις προτεινόμενες εγγυήσεις για τη διασφάλιση της συνέπειας με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα.

β) για μέτρα στα οποία η εκτιμώμενη μέση ετήσια χορηγούμενη ενίσχυση ανέρχεται σε λιγότερα από 100 εκατ. EUR ετησίως, δημόσια διαβούλευση τουλάχιστον διάρκειας τεσσάρων εβδομάδων, η οποία θα καλύπτει:

- i) επιλεξιμότητα·
- ii) προτεινόμενη χρήση και πεδίο εφαρμογής των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και τυχόν προτεινόμενες εξαιρέσεις·
- iii) τη μεθοδολογία για την κατανομή του κόστους του μέτρου στους καταναλωτές· και
- iv) όταν μπορούν να υποστηριχθούν νέες επενδύσεις στην παραγωγή φυσικού αερίου, τις προτεινόμενες εγγυήσεις για τη διασφάλιση της συνέπειας με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα.

349. Δεν απαιτείται δημόσια διαβούλευση για τα μέτρα που εμπίπτουν στην παράγραφο 348 στοιχείο β) όταν χρησιμοποιούνται ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών και το μέτρο δεν στηρίζει επενδύσεις στην παραγωγή ενέργειας από ορυκτά καύσιμα.

⁽¹³¹⁾ Θεωρείται δεδομένη η τεχνική σκοπιμότητα των μηχανισμών δυναμικότητας, για τους οποίους απαιτείται διασυνοριακή συμμετοχή βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

⁽¹³²⁾ Τα κράτη μέλη μπορούν να βασίζονται στις υφιστάμενες εθνικές διαδικασίες διαβούλευσης όσον αφορά τις εν λόγω απαιτήσεις. Εφόσον η διαβούλευση καλύπτει τις παραγράφους που απαριθμούνται εδώ, δεν απαιτείται χωριστή διαβούλευση.

⁽¹³³⁾ Για παράδειγμα, το χρονικό διάστημα μεταξύ της ανταγωνιστικής διαδικασίας και της περιόδου παράδοσης, οι κανόνες αγοράς/πώλησης, οι κανόνες τιμολόγησης.

⁽¹³⁴⁾ Για παράδειγμα, εάν υπάρχουν διαφορετικές διάρκειες συμβάσεων, διαφορετικές μεθοδολογίες για τον υπολογισμό του ποσού της επιλέξιμης δυναμικότητας/παραγωγής από διαφορετικές τεχνολογίες, διαφορετικές μεθοδολογίες για τον υπολογισμό ή την καταβολή επιδοτήσεων.

350. Τα ερωτηματολόγια διαβούλευσης πρέπει να δημοσιεύονται σε δημόσιο ιστότοπο. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν μια απάντηση στη διαβούλευση, στην οποία θα συνοψίζονται και θα εξετάζονται οι απαντήσεις που λαμβάνουν. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει την επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο ελαχιστοποιήθηκαν οι πιθανές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό μέσω του πεδίου εφαρμογής/της επιλεξιμότητας του προτεινόμενου μέτρου. Τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν σύνδεσμο με την απάντησή τους στη διαβούλευση στο πλαίσιο της κοινοποίησης των μέτρων ενίσχυσης βάσει του παρόντος τμήματος.

351. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να εξετάσει εναλλακτικές μεθόδους διαβούλευσης, υπό την προϋπόθεση ότι οι απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών λαμβάνονται υπόψη κατά την (συνεχιζόμενη) υλοποίηση της ενίσχυσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η διαβούλευση ενδέχεται να χρειαστεί να συνδυαστεί με διορθωτικά μέτρα για την ελαχιστοποίηση πιθανών στρεβλωτικών επιπτώσεων του μέτρου.

4.8.4.5. Αναλογικότητα

352. Εκτός από τους κανόνες που ορίζονται στις παραγράφους 353, 354, 355, 356 και 357, ισχύουν επιπλέον οι κανόνες που ορίζονται στις παραγράφους 49, 50, 51, 52, 53 και 55.

353. Η ζήτηση σε μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού θα πρέπει να καθορίζονται με βάση το πρότυπο αξιοπιστίας ή την ανάλυση κόστους-οφέλους που αναφέρεται στην παράγραφο 331, και με βάση την ανάλυση που αναφέρεται στις παραγράφους 332, 333 και 334 των πόρων που απαιτούνται για την εξασφάλιση επαρκούς επιπέδου ασφάλειας του εφοδιασμού. Η ανάλυση που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του επιπέδου ζήτησης πρέπει να μην υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες κατά τη χρονική στιγμή του καθορισμού του επιπέδου ζήτησης.

354. Ο χρόνος που μεσολαβεί μεταξύ της χορήγησης της ενίσχυσης και της προθεσμίας έως την οποία πρέπει να παραδοθούν τα έργα θα πρέπει να διευκολύνει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό μεταξύ των διαφόρων επιλέξιμων έργων.

355. Εξαιρέσεις από την απαίτηση χορήγησης της ενίσχυσης και καθορισμού του επιπέδου της ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών μπορούν να δικαιολογηθούν μόνο:

- α) όταν παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αποδεικτικών στοιχείων που συγκεντρώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση, κατά περίπτωση, τα οποία αποδεικνύουν ότι είναι πιθανό να μην υπάρχει επαρκής δυναμική συμμετοχή σε μια τέτοια διαδικασία υποβολής προσφορών για τη διασφάλιση του ανταγωνισμού· ή
- β) μόνο για τα μέτρα συμφόρησης του δικτύου, όταν το κράτος μέλος παρέχει ανάλυση (μετά από διαβούλευση με την αρμόδια ΕΡΑ και λαμβάνοντας υπόψη την άποψη της) βάσει αποδεικτικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συγκεντρώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση, κατά περίπτωση, ότι μια προσφορά θα ήταν λιγότερο αποδοτική ως προς το κόστος, για παράδειγμα λόγω στρατηγικής υποβολής προσφοράς ή στρέβλωσης της αγοράς.

356. Οι δικαιούχοι των μέτρων ασφάλειας του εφοδιασμού θα πρέπει να έχουν αποτελεσματικά κίνητρα για να συμβάλουν στην ασφάλεια του εφοδιασμού κατά τη διάρκεια της περιόδου παράδοσης. Τα κίνητρα αυτά θα πρέπει να συνδέονται με την αξία απώλειας φορτίου (VoLL) ⁽¹³⁵⁾. Για παράδειγμα, όταν ο δικαιούχος δεν είναι διαθέσιμος, θα πρέπει να υπόκειται σε κύρωση σε σχέση με τη VoLL. Εκτός από τα μέτρα συμφόρησης του δικτύου, η κύρωση αυτή θα πρέπει γενικά να βασίζεται στις τιμές εκκαθάρισης των αποκλίσεων ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε να αποφεύγονται στρεβλώσεις στη λειτουργία της αγοράς.

357. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν ανταγωνιστικά συστήματα πιστοποίησης/υποχρέωσης προμηθευτή, υπό την προϋπόθεση ότι:

- α) η ζήτηση στο πλαίσιο του καθεστώτος καθορίζεται κάτω από τη δυναμική προσφορά· και
- β) η τιμή εξαγοράς/κύρωσης που ισχύει για έναν καταναλωτή/προμηθευτή που δεν αγόρασε τον απαιτούμενο αριθμό πιστοποιητικών (δηλαδή η τιμή που αποτελεί το μέγιστο ποσό που θα καταβληθεί στους δικαιούχους) καθορίζεται σε επίπεδο που να διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι δεν μπορούν να αποζημιωθούν υπερβολικά.

4.8.5. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση

358. Εκτός από την παράγραφο 70, το τμήμα 3.2.2 δεν εφαρμόζεται σε μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια.

⁽¹³⁵⁾ Όπως καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

359. Η ενίσχυση πρέπει να αποσκοπεί στη διατήρηση της αποτελεσματικής λειτουργίας των αγορών και στη διατήρηση αποτελεσματικών κινήτρων λειτουργίας και μηνυμάτων ως προς τις τιμές.
360. Δεν πρέπει να παρέχονται κίνητρα για την παραγωγή ενέργειας που θα εκτοπίζει λιγότερο ρυπογόνες μορφές ενέργειας.
361. Κατά γενικό κανόνα, οι απαιτήσεις των παραγράφων 359 και 360 θα πληρούνται όταν ένα μέτρο πληρώνει για τη δυναμικότητα (EUR ανά MW) και όχι για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (EUR/MWh). Όπου υπάρχει πληρωμή ανά MWh, απαιτείται πρόσθετη προσοχή ώστε να διασφαλιστεί η αποφυγή δυσμενών επιπτώσεων στην αγορά και ο μη εκτοπισμός λιγότερο ρυπογόνων πηγών παραγωγής.
362. Τα μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού πρέπει να πληρούν όλες τις εφαρμοστέες προϋποθέσεις σχεδιασμού του άρθρου 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 ⁽¹³⁶⁾.
363. Για τα στρατηγικά αποθέματα και κάθε άλλο μέτρο για την επάρκεια πόρων, συμπεριλαμβανομένων των καθεστώτων διακοψιμότητας, όπου η δυναμικότητα διατηρείται εκτός αγοράς ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν στρεβλώνεται η διαμόρφωση των τιμών της αγοράς δεν στρεβλώνεται, ισχύουν σωρευτικά οι ακόλουθες πρόσθετες απαιτήσεις:
- α) οι πόροι στο πλαίσιο του μέτρου πρέπει να κατανέμονται μόνον εάν οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς είναι πιθανό να εξαντλήσουν τους οικείους πόρους εξισορρόπησης για να επιτύχουν ισορροπία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς ⁽¹³⁷⁾.
 - β) κατά τις περιόδους εκκαθάρισης αποκλίσεων στις οποίες γίνεται κατανομή πόρων στο πλαίσιο του μέτρου, οι αποκλίσεις στην αγορά πρέπει να εκκαθαρίζονται τουλάχιστον στην αξία απώλειας φορτίου (VoLL) ή σε αξία υψηλότερη του ενδοημερήσιου τεχνικού ορίου τιμών ⁽¹³⁸⁾, ανάλογα με το ποια είναι η υψηλότερη.
 - γ) τα αποτελέσματα του μέτρου μετά την κατανομή αποδίδονται στα συμβαλλόμενα μέρη με ευθύνη εξισορρόπησης μέσω του μηχανισμού εκκαθάρισης αποκλίσεων.
 - δ) οι πόροι δεν λαμβάνουν αμοιβή από τη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ή τις αγορές εξισορρόπησης.
 - ε) οι πόροι στο πλαίσιο του μέτρου κρατούνται έξω από τις ενεργειακές αγορές τουλάχιστον όσο διαρκεί η συμβατική περίοδος.
364. Για τα μέτρα συμμόρφωσης του δικτύου, όταν οι πόροι διατηρούνται εκτός της αγοράς, οι πόροι αυτοί δεν μπορούν να λάβουν αμοιβή από τη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ή τις αγορές εξισορρόπησης και πρέπει να διατηρούνται εκτός των αγορών ενέργειας τουλάχιστον για τη διάρκεια της συμβατικής περιόδου.
365. Για τους μηχανισμούς δυναμικότητας πλην των στρατηγικών αποθεμάτων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι το μέτρο:
- α) είναι δομημένο έτσι ώστε να διασφαλίζει ότι η τιμή που καταβάλλεται για τη διαθεσιμότητα τείνει αυτόματα προς το μηδέν όταν το επίπεδο της παρεχόμενης δυναμικότητας αναμένεται να είναι επαρκές για την ικανοποίηση του επιπέδου της ζητούμενης δυναμικότητας.
 - β) αμείβει τους συμμετέχοντες πόρους απλώς και μόνο για τη διαθεσιμότητά τους και μεριμνά ώστε η αμοιβή να μην επηρεάζει τις αποφάσεις του παρόχου δυναμικότητας για την παραγωγή ή μη ηλεκτρικής ενέργειας· και
 - γ) καθιστά δυνατή τη μεταφορά των υποχρεώσεων δυναμικότητας μεταξύ επιλέξιμων παρόχων δυναμικότητας.
366. Τα μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια δεν θα πρέπει:
- α) να δημιουργούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις της αγοράς ούτε να περιορίζουν το διαζωνικό εμπόριο.

⁽¹³⁶⁾ Για τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/941, βλέπε επίσης άρθρο 12 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού.

⁽¹³⁷⁾ Η εν λόγω απαίτηση δεν θίγει την ενεργοποίηση πόρων πριν από την πραγματική κατανομή, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί ανόδου/καθόδου και οι λειτουργικές απαιτήσεις των πόρων. Τα ενεργοποιημένα στρατηγικά αποθέματα κατά την ενεργοποίηση δεν πρέπει να διατίθενται μέσω των αγορών χονδρικής σε ομάδες εξισορρόπησης και δεν πρέπει να αλλάζει τις ανισορροπίες τους.

⁽¹³⁸⁾ Όπως αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

- β) να μειώνουν τα κίνητρα για επενδύσεις σε δυναμικότητα διασύνδεσης — για παράδειγμα, με τη μείωση των εσόδων συμφόρησης για υπάρχουσες ή νέες γραμμές διασύνδεσης·
- γ) να υπονομεύουν τη σύζευξη των αγορών, συμπεριλαμβανομένων των ενδομερησίων αγορών και των αγορών εξισορρόπησης·
- δ) να υπονομεύουν τις επενδυτικές αποφάσεις σχετικά με τη δυναμικότητα που προηγήθηκε του μέτρου.
367. Για να αποφευχθεί η υπονόμηση των κινήτρων για την απόκριση ζήτησης, καθώς και η επιδείνωση των ανεπαρκειών της αγοράς που οδηγούν στην ανάγκη λήψης μέτρων για την ασφάλεια του εφοδιασμού, αλλά και για να διασφαλιστεί ότι η παρέμβαση για την ασφάλεια του εφοδιασμού είναι όσο το δυνατόν πιο περιορισμένη σε μέγεθος, το κόστος ενός μέτρου ασφάλειας του εφοδιασμού θα πρέπει να βαρύνει τους συμμετέχοντες στην αγορά που συμβάλλουν στην ανάγκη λήψης του μέτρου. Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την κατανομή του κόστους ενός μέτρου ασφάλειας του εφοδιασμού στους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας σε περιόδους αιχμής της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας ή με την κατανομή του κόστους ενός μέτρου συμφόρησης του δικτύου στους καταναλωτές της περιφέρειας που αντιμετωπίζει έλλειψη σε περιόδους κατανομής της δυναμικότητας του μέτρου. Ωστόσο, ο εν λόγω επιμερισμός του κόστους μπορεί να μην απαιτείται όταν το κράτος μέλος παρέχει ανάλυση βάσει αποδεικτικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συγκεντρώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με την οποία η κατανομή του κόστους με τον τρόπο αυτόν θα υπονόμει τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας του μέτρου ή θα οδηγήσει σε σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που θα υπονόμει σαφώς τα δυνητικά οφέλη μιας τέτοιας κατανομής του κόστους.
368. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ορισμένα μέτρα ενίσχυσης έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές, οι οποίες είναι απίθανο να αντισταθμιστούν. Ειδικότερα, ορισμένα μέτρα ενίσχυσης ενδέχεται να επιδεινώσουν τις ανεπάρκειες της αγοράς, δημιουργώντας ανεπάρκειες σε βάρος των καταναλωτών και της κοινωνικής ευημερίας. Για παράδειγμα, τα μέτρα —συμπεριλαμβανομένων των μέτρων συμφόρησης και των καθεστώτων διακοψιμότητας— τα οποία δεν τηρούν το όριο εκπομπών που ισχύει για τους μηχανισμούς δυναμικότητας που ορίζονται στο άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και τα οποία ενδέχεται να παρέχουν κίνητρα για νέες επενδύσεις στην ενέργεια με βάση τα πλέον ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, όπως ο άνθρακας, το ντίζελ, ο λιγνίτης, το πετρέλαιο, η τύρφη και ο πετρελαιούχος σχιστόλιθος, αυξάνουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές εξωτερικότητες στην αγορά.
369. Τα μέτρα που παρέχουν κίνητρα για νέες επενδύσεις στην παραγωγή ενέργειας με βάση το φυσικό αέριο μπορούν να στηρίξουν την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια, αλλά επιδεινώνουν μακροπρόθεσμα τις αρνητικές περιβαλλοντικές εξωτερικότητες, σε σύγκριση με εναλλακτικές επενδύσεις σε τεχνολογίες που δεν παράγουν εκπομπές. Για να μπορέσει η Επιτροπή να επαληθεύσει ότι οι αρνητικές επιπτώσεις των εν λόγω μέτρων μπορούν να αντισταθμιστούν από θετικές επιπτώσεις στο κριτήριο εξισορρόπησης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επεξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλίσουν ότι οι επενδύσεις αυτές συμβάλλουν στην επίτευξη του ενωσιακού κλιματικού στόχου για το 2030 και του ενωσιακού στόχου για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη πρέπει να επεξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα αποφευχθεί ο εγκλωβισμός της εν λόγω παραγωγής ενέργειας από φυσικό αέριο. Για παράδειγμα, ο τρόπος αυτός μπορεί να περιλαμβάνει δεσμευτικές υποχρεώσεις του δικαιούχου για την υλοποίηση τεχνολογιών απανθρακοποίησης, όπως η δέσμευση και χρήση διοξειδίου του άνθρακα/δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, ή για την αντικατάσταση του φυσικού αερίου με ανανεώσιμο αέριο ή αέριο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή το κλείσιμο μονάδας σε χρονοδιάγραμμα που να συνάδει με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα.
370. Για μέτρα ή καθεστώτα μεμονωμένων ενισχύσεων που ωφελούν μόνο έναν ιδιαίτερα περιορισμένο αριθμό δικαιούχων ή κατεστημένο δικαιούχο, τα κράτη μέλη θα πρέπει επιπλέον να αποδεικνύουν ότι το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης δεν θα οδηγήσει σε αύξηση της ισχύος στην αγορά.
- 4.9. Ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές**
- 4.9.1. *Σκεπτικό της ενίσχυσης*
371. Για να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης για το κλίμα, θα απαιτηθούν σημαντικές επενδύσεις και αναβάθμιση των ενεργειακών υποδομών. Μια σύγχρονη ενεργειακή υποδομή είναι ζωτικής σημασίας για μια ενοποιημένη αγορά ενέργειας που επιτυγχάνει τους στόχους για το κλίμα με παράλληλη διασφάλιση του εφοδιασμού στην Ένωση. Η επαρκής ενεργειακή υποδομή αποτελεί απαραίτητο στοιχείο μιας αποδοτικής αγοράς ενέργειας. Η βελτίωση της ενεργειακής υποδομής ενισχύει τη σταθερότητα του συστήματος, την επάρκεια των πόρων, την ενσωμάτωση των διαφόρων πηγών ενέργειας και τον ενεργειακό εφοδιασμό σε δίκτυα με χαμηλή ανάπτυξη.
372. Σε περίπτωση που οι φορείς της αγοράς δεν μπορούν να προσφέρουν τις αναγκαίες υποδομές, ενδέχεται να απαιτούνται κρατικές ενισχύσεις για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς και τη διασφάλιση της κάλυψης των σημαντικών αναγκών της Ένωσης για υποδομές. Μια περίπτωση σημαντικής ανεπάρκειας της αγοράς που μπορεί να προκύψει στον τομέα των ενεργειακών υποδομών συνδέεται με προβλήματα συντονισμού. Τα αποκλίνοντα συμφέροντα των επενδυτών, η αβεβαιότητα σχετικά με το αποτέλεσμα της συνεργασίας και τα αποτελέσματα του δικτύου ενδέχεται να εμποδίσουν

την ανάπτυξη ενός έργου ή τον αποτελεσματικό σχεδιασμό του. Παράλληλα, οι ενεργειακές υποδομές ενδέχεται να δημιουργούν σημαντικές θετικές εξωτερικότητες, με τις οποίες το κόστος και τα οφέλη των υποδομών ενδέχεται να κατανέμονται με ασύμμετρο τρόπο μεταξύ των διαφόρων συμμετεχόντων στην αγορά και των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση για τις ενεργειακές υποδομές μπορεί να είναι επωφελής για την εσωτερική αγορά συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση των εν λόγω ανεπαρειών της αγοράς. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για έργα υποδομής με διασυνοριακό αντίκτυπο, όπως τα έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013.

373. Σύμφωνα με την ανακοίνωση για την έννοια της ενίσχυσης ⁽¹³⁹⁾, η στήριξη των ενεργειακών υποδομών στο πλαίσιο νόμιμου μονοπωλίου δεν υπόκειται στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Στον τομέα της ενέργειας, αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα κράτη μέλη στα οποία η κατασκευή και η λειτουργία ορισμένων υποδομών παραχωρούνται αποκλειστικά βάσει νόμου σε ΔΣΜ ή ΔΣΔ.
374. Η Επιτροπή θεωρεί ότι υφίσταται νόμιμο μονοπώλιο που αποκλείει στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) η κατασκευή και η λειτουργία της υποδομής υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο που συστάθηκε σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο· αυτό συμβαίνει όταν ο ΔΣΜ/ΔΣΔ είναι νομικά η μόνη οντότητα που δικαιούται να πραγματοποιεί ένα συγκεκριμένο είδος επένδυσης ή δραστηριότητας και καμία άλλη οντότητα δεν μπορεί να εκμεταλλεύεται εναλλακτικό δίκτυο ⁽¹⁴⁰⁾.
 - β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και τον ανταγωνισμό για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός φορέας εκμετάλλευσης της εν λόγω υποδομής·
 - γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες·
 - δ) εάν ο φορέας εκμετάλλευσης της ενεργειακής υποδομής δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) που είναι ανοικτή στον ανταγωνισμό, η διεπίδωξη αποκλείεται· αυτό προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται χωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες και έσοδα με τον κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νόμιμο μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες. Όσον αφορά τις υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, δεδομένου ότι το άρθρο 56 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 και το άρθρο 31 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου απαιτούν από τις κάθετα ολοκληρωμένες οντότητες να τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για καθεμία από τις δραστηριότητές τους, η απαίτηση αυτή κατά πάσα πιθανότητα θα ικανοποιηθεί.
375. Ομοίως, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν ενέχεται κρατική ενίσχυση σε επενδύσεις όπου η ενεργειακή υποδομή λειτουργεί ως «φυσικό μονοπώλιο», το οποίο θεωρείται ότι υφίσταται όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) μια υποδομή δεν αντιμετωπίζει άμεσο ανταγωνισμό, γεγονός που συντρέχει όταν η ενεργειακή υποδομή δεν μπορεί να αναπαραχθεί οικονομικά και, ως εκ τούτου, δεν εμπλέκονται άλλοι φορείς εκμετάλλευσης εκτός του ΔΣΜ/ΔΣΔ·
 - β) η εναλλακτική χρηματοδότηση της υποδομής του δικτύου, πέραν της χρηματοδότησης του δικτύου, είναι ασήμαντη στον οικείο τομέα και κράτος μέλος·
 - γ) η υποδομή δεν έχει σχεδιαστεί για να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή τομέα, αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία γενικότερα.
 - δ) Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση που προβλέπεται για την κατασκευή και/ή τη λειτουργία της υποδομής του ενεργειακού δικτύου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διεπίδωξη ή την έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων. Για τις υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, βλέπε παράγραφο 374.

⁽¹³⁹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 262 της 19.7.2016, σ. 1). Δεδομένου ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μια αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από τη Συνθήκη (απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2008, *British Aggregates* κατά Επιτροπής, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, σκέψη 111), οι εκτιμήσεις που παρατίθενται στα σημεία 373 έως 375 δεν θίγουν την ερμηνεία των δικαστηρίων της Ένωσης όσον αφορά την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιουλίου 2011, *Alcoa Trasformazioni* κατά Επιτροπής, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, σκέψη 125)· πρωταρχικό σημείο αναφοράς για την ερμηνεία της Συνθήκης είναι πάντα η νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης.

⁽¹⁴⁰⁾ Νόμιμο μονοπώλιο υπάρχει όταν μια συγκεκριμένη υπηρεσία παραχωρείται, βάσει νομοθετικών ή κανονιστικών μέτρων, σε έναν αποκλειστικό πάροχο σε καθορισμένη γεωγραφική περιοχή (και εντός ενός κράτους μέλους), με σαφή απαγόρευση για οποιονδήποτε άλλον φορέα να παρέχει υπηρεσίες του συγκεκριμένου είδους (ούτε καν για να ικανοποιήσει μια πιθανή υπολειμματική ζήτηση από ορισμένες ομάδες πελατών). Ωστόσο, το γεγονός και μόνον ότι η παροχή μιας δημόσιας υπηρεσίας έχει ανατεθεί σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση δεν σημαίνει ότι η εν λόγω επιχείρηση έχει νόμιμο μονοπώλιο.

4.9.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

376. Το παρόν τμήμα 4.9 αφορά την ενίσχυση για την κατασκευή ή την αναβάθμιση ενεργειακών υποδομών, όπως ορίζεται στην παράγραφο 19 σημείο 36 ⁽¹⁴¹⁾. Οι επιλέξιμες επενδύσεις μπορούν να περιλαμβάνουν ψηφιοποίηση, έξυπνη χρήση των ενεργειακών υποδομών, π.χ. για να καταστεί δυνατή η ενσωμάτωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και αναβαθμίσεις για λόγους ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Οι λειτουργικές δαπάνες θα πρέπει γενικά να βαρύνουν τους χρήστες του δικτύου και, ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει κατά γενικό κανόνα να απαιτείται ενίσχυση για τις δαπάνες αυτές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν ένα κράτος μέλος αποδεικνύει ότι οι λειτουργικές δαπάνες δεν μπορούν να ανακτηθούν από τους χρήστες του δικτύου, και όταν η ενίσχυση λειτουργίας δεν σχετίζεται με μη ανακτήσιμες δαπάνες αλλά οδηγεί σε αλλαγή συμπεριφοράς που καθιστά δυνατή την επίτευξη των στόχων ασφάλειας του εφοδιασμού ή της προστασίας του περιβάλλοντος, οι ενισχύσεις λειτουργίας για τις υποδομές μπορεί να κριθούν συμβατές. Εκτός εάν το έργο εξαιρείται από τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων (βλέπε παραγράφους 374 και 375), η Επιτροπή θα το αξιολογήσει όπως ορίζεται στο παρόν τμήμα.
377. Το παρόν τμήμα 4.9 θα εφαρμόζεται επίσης σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, οι οποίες είναι συνδεδεμένες με γραμμές μεταφοράς ή διανομής (αυτόνομη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας ⁽¹⁴²⁾), ανεξάρτητα από τα επίπεδα τάσης ⁽¹⁴³⁾.

4.9.3. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών

4.9.3.1. Αναγκαιότητα και καταλληλότητα

378. Τα τμήματα 3.2.1.1. και 3.2.1.2 δεν ισχύουν για την ενίσχυση των ενεργειακών υποδομών.
379. Οι ενεργειακές υποδομές χρηματοδοτούνται συνήθως μέσω των τιμολογίων των χρηστών. Όσον αφορά πολλές κατηγορίες υποδομών, τα εν λόγω τιμολόγια υπόκεινται σε ρύθμιση προκειμένου να διασφαλιστεί το αναγκαίο επίπεδο επενδύσεων με παράλληλη διατήρηση των δικαιωμάτων των χρηστών, εξασφαλίζουν πραγματική αντανάκλαση του κόστους και καθορίζονται χωρίς κρατική παρέμβαση.
380. Η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων είναι ένας τρόπος για την αντιμετώπιση των ανεπαρκών της αγοράς οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν πλήρως μέσω των υποχρεωτικών τιμολογίων των χρηστών. Ως εκ τούτου, για να καταδειχτεί η ανάγκη κρατικής ενίσχυσης, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:
- α) η Επιτροπή θεωρεί ότι για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013, τα οποία υπόκεινται πλήρως στη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά ενέργειας, οι ανεπάρκειες της αγοράς όσον αφορά τα προβλήματα συντονισμού είναι τέτοιες που η χρηματοδότηση μέσω τιμολογίων ενδέχεται να μην είναι επαρκής και μπορεί να χορηγηθεί κρατική ενίσχυση·
 - β) όσον αφορά τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που εξαιρούνται εν μέρει ή πλήρως από τη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά ενέργειας, καθώς και για άλλες κατηγορίες υποδομών, η Επιτροπή θα προβαίνει σε κατά περίπτωση αξιολόγηση της ανάγκης για χορήγηση κρατικών ενισχύσεων. Στην αξιολόγησή της, η Επιτροπή θα εξετάζει τους ακόλουθους παράγοντες: i) τον βαθμό στον οποίο μια ανεπάρκεια της αγοράς οδηγεί σε μη βέλτιστη παροχή των αναγκαίων υποδομών· ii) τον βαθμό στον οποίο οι υποδομές είναι ανοικτές στην πρόσβαση τρίτων και υπόκεινται στη ρύθμιση των τιμολογίων· και iii) τον βαθμό στον οποίο το έργο συμβάλλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού στην Ένωση ή στους στόχους της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα. Όσον αφορά τις υποδομές μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας, εάν το έργο δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη και άλλοι παράγοντες για την αξιολόγηση της συμβατότητας με τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς ⁽¹⁴⁴⁾·
 - γ) όσον αφορά τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από το κράτος μέλος την επίδειξη συγκεκριμένης ανεπάρκειας της αγοράς όσον αφορά την ανάπτυξη εγκαταστάσεων για την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών.

⁽¹⁴¹⁾ Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται σε έργα που αφορούν ειδικές υποδομές και/ή άλλες ενεργειακές υποδομές σε συνδυασμό με δραστηριότητες παραγωγής και/ή κατανάλωσης.

⁽¹⁴²⁾ Όπως διαφέρει από τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης μη συνδεδεμένες με τον μετρητή (behind-the-meter).

⁽¹⁴³⁾ Η στήριξη της αποθήκευσης ενέργειας μπορεί επίσης να αξιολογείται βάσει των τμημάτων 4.1, 4.2, 4.3 και 4.8, κατά περίπτωση. Τα πάγια στοιχεία αποθήκευσης που επιλέγονται ως έργα κοινού ενδιαφέροντος —σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τα ΔΕΔ-Ε— χαρακτηρίζονται ως ενεργειακές υποδομές σύμφωνα με το παρόν τμήμα και η στήριξη θα αξιολογηθεί σύμφωνα με το τμήμα 4.9. Η στήριξη σε πάγια στοιχεία αποθήκευσης που «ανήκαν ή ελέγχονται» από τους ΔΣΜ ή τους ΔΣΔ, σύμφωνα με τα άρθρα 54 και/ή 36 της οδηγίας 2019/944, καλύπτεται επίσης από το τμήμα 4.9.

⁽¹⁴⁴⁾ Ειδικότερα, η Επιτροπή θα εξετάζει αν η τρίτη χώρα ή οι τρίτες χώρες που εμπλέκονται έχουν υψηλό επίπεδο ρυθμιστικής ευθυγράμμισης και υποστηρίζουν τους γενικούς στόχους πολιτικής της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας· την ασφάλεια του εφοδιασμού με βάση τη συνεργασία και την αλληλεγγύη· το ενεργειακό σύστημα σε πορεία προς απανθρακοποίηση με βάση τη Συμφωνία του Παρισιού και τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα· και την αποφυγή διαρροής άνθρακα.

4.9.3.2. Αναλογικότητα της ενίσχυσης

381. Η αναλογικότητα θα αξιολογείται με βάση την αρχή του ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 48, 51 και 52. Όσον αφορά τις ενισχύσεις για υποδομές, όπως εξηγείται στην παράγραφο 52, ως σενάριο αντιπαραδείγματος θεωρείται η κατάσταση στην οποία δεν υλοποιείται το έργο. Η θέσπιση μηχανισμών παρακολούθησης και ανάκτησης μπορεί να είναι αναγκαία όταν υπάρχει κίνδυνος απροσδόκητων κερδών, π.χ. όταν το ποσό της ενίσχυσης ανέρχεται στο μέγιστο επιτρεπόμενο όριο, με παράλληλη διατήρηση των κινήτρων για τους δικαιούχους προκειμένου να ελαχιστοποιήσουν τις δαπάνες τους και να αναπτύξουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα με αποτελεσματικότερο τρόπο σε μακροπρόθεσμο επίπεδο.

4.9.4. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση

382. Το τμήμα 3.2.2. δεν εφαρμόζεται στις ενεργειακές υποδομές. Κατά την ανάλυση των επιπτώσεων των κρατικών ενισχύσεων για τις ενεργειακές υποδομές στον ανταγωνισμό, η προσέγγιση της Επιτροπής θα είναι ως εξής:

- α) Λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων απαιτήσεων δυνάμει της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά ενέργειας, οι οποίες αποσκοπούν στην ενίσχυση του ανταγωνισμού, η Επιτροπή θα θεωρεί κατά γενικό κανόνα ότι οι ενισχύσεις για τις ενεργειακές υποδομές που υπόκεινται στην πλήρη ρύθμιση της εσωτερικής αγοράς δεν έχουν αδικαιολόγητες στρεβλωτικές επιπτώσεις ⁽¹⁴⁵⁾.
- β) Όσον αφορά τα έργα υποδομών που εξαιρούνται πλήρως ή εν μέρει από τη νομοθεσία σχετικά με την εσωτερική αγορά ενέργειας, η Επιτροπή θα προβαίνει σε κατά περίπτωση αξιολόγηση των δυνητικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη, ειδικότερα, τον βαθμό πρόσβασης τρίτων στις ενισχυόμενες υποδομές, την πρόσβαση σε εναλλακτικές υποδομές, τον παραγκωνισμό των ιδιωτικών επενδύσεων και την ανταγωνιστική θέση του/των δικαιούχου/-ων. Για τις υποδομές που εξαιρούνται πλήρως από τη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά ενέργειας, οι αρνητικές στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό θεωρούνται ιδιαίτερα σοβαρές.
- γ) Εκτός από την προσέγγιση που περιγράφεται στα στοιχεία α) και β), η Επιτροπή θεωρεί ότι, όσον αφορά τις επενδύσεις σε υποδομές φυσικού αερίου, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν τα ακόλουθα θετικά αποτελέσματα που είναι ικανά να αντισταθμίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό: i) αν η υποδομή είναι έτοιμη για χρήση υδρογόνου και οδηγεί σε αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων αερίων ή, εναλλακτικά, τον λόγο για τον οποίο δεν είναι δυνατόν να σχεδιαστεί το έργο κατά τρόπο ώστε να είναι έτοιμο για χρήση υδρογόνου και πώς το έργο δεν δημιουργεί φαινόμενο εγκλωβισμού για τη χρήση φυσικού αερίου· και ii) τον τρόπο με τον οποίο η επένδυση συμβάλλει στην επίτευξη του ενωσιακού στόχου για το κλίμα έως το 2030 και του στόχου για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.
- δ) Για τη στήριξη των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και άλλων υποδομών ΕΚΕ και ΕΑΕ που δεν υπόκεινται στη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θα αξιολογήσει ιδίως τους κινδύνους στρέβλωσης του ανταγωνισμού που ενδέχεται να προκύψουν σε συναφείς αγορές υπηρεσιών, καθώς και σε άλλες αγορές ενέργειας.

4.10. Ενισχύσεις για τηλεθέρμανση και τηλεψύξη

4.10.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης

383. Η κατασκευή ή η αναβάθμιση των συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης μπορεί να συμβάλει θετικά στην προστασία του περιβάλλοντος, αυξάνοντας την ενεργειακή απόδοση και τη βιωσιμότητα του υποστηριζόμενου συστήματος. Η τομεακή νομοθεσία για την προώθηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές [οδηγία (ΕΕ) 2018/2001] απαιτεί συγκεκριμένα από τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την ανάπτυξη αποδοτικών υποδομών τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης για την προώθηση της θέρμανσης και της ψύξης από πηγές ανανεώσιμης ενέργειας ⁽¹⁴⁶⁾.

⁽¹⁴⁵⁾ Για υποδομές μεταξύ ενός κράτους μέλους και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών· — Για το τμήμα που βρίσκεται στο έδαφος της Ένωσης, τα έργα θα πρέπει να συνάδουν με την οδηγία 2009/73/ΕΚ και την οδηγία (ΕΕ)2019/944· — Για την τρίτη ή τις τρίτες χώρες που εμπλέκονται, τα έργα θα πρέπει να έχουν υψηλό επίπεδο ρυθμιστικής ευθυγράμμισης και να στηρίζουν τους συνολικούς στόχους πολιτικής της Ένωσης, ιδίως για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού με βάση τη συνεργασία και την αλληλεγγύη, και ενός ενεργειακού συστήματος σε πορεία προς απανθρακοποίηση σύμφωνα με τη Συμφωνία του Παρισιού και τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα· και, ιδίως, την αποφυγή διαρροής άνθρακα.

⁽¹⁴⁶⁾ Το άρθρο 20 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 ορίζει ότι «τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την ανάπτυξη υποδομής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης που να εξυπηρετεί την παραγωγή θέρμανσης και ψύξης από μεγάλες μονάδες βιομάζας, ηλιακής ενέργειας, ενέργειας περιβάλλοντος και γεωθερμικής ενέργειας, καθώς και από απορριπτόμενη θερμότητα και ψύξη».

384. Ωστόσο, οι περιβαλλοντικές εξωτερικότητες που συνδέονται με τη λειτουργία της τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης μπορούν να οδηγήσουν σε μη αποδοτικές υποεπενδύσεις στην κατασκευή και στην αναβάθμιση συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης. Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση αυτής της ανεπάρκειας της αγοράς με την ενεργοποίηση πρόσθετων αποδοτικών επενδύσεων ή με τη στήριξη έκτακτων λειτουργικών δαπανών λόγω της ανάγκης προώθησης του περιβαλλοντικού σκοπού των συστημάτων τηλεθέρμανσης.

4.10.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

385. Η στήριξη που περιορίζεται στα δίκτυα διανομής τηλεθέρμανσης μπορεί υπό ορισμένες περιστάσεις να θεωρηθεί ότι δεν εμπίπτει στον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων ως μέτρο υποδομής το οποίο δεν επηρεάζει τον ανταγωνισμό και το εμπόριο. Αυτό θα ίσχυε όταν τα δίκτυα τηλεθέρμανσης λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο όπως άλλες ενεργειακές υποδομές, δηλαδή με διαχωρισμό από την παραγωγή θερμότητας, με πρόσβαση τρίτων στο δίκτυο και ρυθμιζόμενα τιμολόγια.

386. Υπό αυτές τις περιστάσεις, όποτε τα δίκτυα διανομής τηλεθέρμανσης λειτουργούν σε κατάσταση φυσικού ή νόμιμου μονοπωλίου ή και τα δύο, ισχύουν οι ίδιοι όροι που αναφέρονται στις παραγράφους 374 και 375 ⁽¹⁴⁷⁾.

387. Εκτός εάν το έργο εξαιρείται από τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων (βλέπε παράγραφο 385 ⁽¹⁴⁸⁾), η Επιτροπή θα το αξιολογήσει όπως ορίζεται στο παρόν τμήμα.

388. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για την κατασκευή, την αναβάθμιση ή τη λειτουργία μονάδων παραγωγής και αποθήκευσης θερμότητας ή ψύξης ή του δικτύου διανομής ή και των δύο.

389. Τα εν λόγω μέτρα ενίσχυσης καλύπτουν κατά κανόνα την κατασκευή, την αναβάθμιση και τη λειτουργία της μονάδας παραγωγής για τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ⁽¹⁴⁹⁾, απορριπτόμενης θερμότητας ή συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένων λύσεων αποθήκευσης θερμότητας, ή την αναβάθμιση του δικτύου διανομής για τη μείωση των απωλειών και την αύξηση της αποδοτικότητας, μεταξύ άλλων μέσω έξυπνων και ψηφιακών λύσεων ⁽¹⁵⁰⁾. Οι ενισχύσεις για την παραγωγή ενέργειας με βάση απόβλητα μπορούν να θεωρηθούν συμβατές βάσει του παρόντος τμήματος, στον βαθμό που περιορίζονται είτε στα απόβλητα που ανταποκρίνονται στον ορισμό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είτε σε απόβλητα που χρησιμοποιούνται για την τροφοδότηση εγκαταστάσεων που ανταποκρίνονται στον ορισμό της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης.

390. Όταν η ενίσχυση χορηγείται για την αναβάθμιση συστήματος τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης χωρίς να πληροί στο στάδιο αυτό το πρότυπο αποδοτικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης ⁽¹⁵¹⁾, το κράτος μέλος πρέπει να αναλάβει τη δέσμευση να διασφαλίσει ότι ο δικαιούχος της ενίσχυσης αρχίζει τις εργασίες για την επίτευξη του εν λόγω προτύπου εντός τριών ετών από τις εργασίες αναβάθμισης.

4.10.3. Αναγκαιότητα και καταλληλότητα

391. Τα τμήματα 3.2.1.1. και 3.2.1.2. δεν εφαρμόζονται στην ενίσχυση για τηλεθέρμανση ή τηλεψύξη. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των ανεπαρειών της αγοράς με την πραγματοποίηση των επενδυτικών δαπανών που απαιτούνται για τη δημιουργία, την επέκταση ή την αναβάθμιση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης.

⁽¹⁴⁷⁾ Για να διασφαλιστεί ότι το δίκτυο διανομής λειτουργεί πραγματικά ως εγκατάσταση ανοικτή στους χρήστες, σύμφωνα με την ανακοίνωση SEIP [βλέπε Ενότητα 4.3.3. της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Επενδυτικό σχέδιο “Βιώσιμη Ευρώπη”/Επενδυτικό σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας», της 14.1.2020 COM(2020) 21 final], κατά κανόνα —κατ’ αναλογία με τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς για τον ενεργειακό τομέα, ιδίως το φυσικό αέριο ή την ηλεκτρική ενέργεια— θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες (που να επιβάλλουν την πρόσβαση τρίτων, τον διαχωρισμό και τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια), πέραν του απλού «λογιστικού διαχωρισμού».

⁽¹⁴⁸⁾ Μολονότι στην περίπτωση του φυσικού ή νόμιμου μονοπωλίου ή και των δύο, η στήριξη σε υποδομές διανομής τηλεθέρμανσης δεν εμπίπτει στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις (με την επιφύλαξη ειδικών όρων), οποιαδήποτε στήριξη σε δραστηριότητες παραγωγής τηλεθέρμανσης θα εξακολουθούσε να υπόκειται στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

⁽¹⁴⁹⁾ Η ποσότητα ενέργειας που δεσμεύεται από αντλίες θερμότητας και θεωρείται ανανεώσιμη υπολογίζεται σύμφωνα με το παράρτημα VII της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001. Επιπλέον, όταν χρησιμοποιείται ηλεκτρική ενέργεια, μπορεί να θεωρηθεί ως πλήρως ανανεώσιμη κατ’ αναλογία με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για να θεωρηθεί η ηλεκτρική ενέργεια ως πλήρως ανανεώσιμη σύμφωνα με την οδηγία 2018/2001/ΕΕ, καθώς και με την κατ’ εξουσιοδότηση νομοθεσία, ή άλλες ισοδύναμες μεθόδους που διασφαλίζουν ότι όλη η ηλεκτρική ενέργεια που πράγματι χρησιμοποιείται θα προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, υπό την προϋπόθεση ότι αποφεύγεται η διπλή προμετρηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και η υπεραντιστάθμιση. Η στήριξη νέων επενδύσεων ή η αναβάθμιση —καθώς και η λειτουργία— δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να αφορούν εγκαταστάσεις συνδυασμένης καύσης που χρησιμοποιούν καύσιμα άλλα από την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή την απορριπτόμενη θερμότητα.

⁽¹⁵⁰⁾ Μπορεί επίσης να καλυφθεί ο εξοπλισμός θέρμανσης και ψύξης, συμπεριλαμβανομένης της αποθήκευσης θερμότητας, εντός των εγκαταστάσεων των πελατών, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 138, όταν συνδέεται με συστήματα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης.

⁽¹⁵¹⁾ Βλέπε άρθρο 2 σημείο 41 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.

392. Οι λειτουργικές δαπάνες θα πρέπει κατά γενικό κανόνα να καταβάλλονται από τους καταναλωτές θέρμανσης και, ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει κατά γενικό κανόνα να απαιτείται ενίσχυση για τις δαπάνες αυτές. Όταν ένα κράτος μέλος αποδεικνύει ότι οι λειτουργικές δαπάνες δεν μπορούν να μετακυλιστούν στους καταναλωτές θερμότητας χωρίς να υπονομευθεί η προστασία του περιβάλλοντος, οι ενισχύσεις λειτουργίας για την παραγωγή θερμότητας μπορεί να θεωρηθούν συμβατές στο μέτρο που οι καθαρές πρόσθετες λειτουργικές δαπάνες (σε σύγκριση με ένα σενάριο αντιπαραδείγματος) συμβάλλουν στην επίτευξη περιβαλλοντικών οφελών (όπως η μείωση του CO₂ και άλλων μορφών ρύπανσης σε σύγκριση με εναλλακτικές λύσεις θέρμανσης ⁽¹⁵²⁾). Αυτό θα συνέβαινε, για παράδειγμα, όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι οι οικιακοί καταναλωτές θερμότητας (ή άλλες οντότητες που δεν ασκούν οικονομικές δραστηριότητες) θα στραφούν σε πιο ρυπογόνες πηγές θερμότητας ελλείψει ενίσχυσης λειτουργίας ⁽¹⁵³⁾ ή ότι, ελλείψει στήριξης, θα απειληθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συστήματος τηλεθέρμανσης προς όφελος πιο ρυπογόνων λύσεων θέρμανσης. Για ενισχύσεις λειτουργίας σε εγκαταστάσεις παραγωγής τηλεθέρμανσης, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 122 και 126.

393. Επιπλέον, οι κρατικές ενισχύσεις για αποδοτικά συστήματα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης που χρησιμοποιούν απόβλητα ως εισροή καυσίμου μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην προστασία του περιβάλλοντος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν καταστρατηγούν την αρχή ιεράρχησης των αποβλήτων ⁽¹⁵⁴⁾.

4.10.4. Αναλογικότητα του μέτρου ενίσχυσης

394. Η αναλογικότητα θα αξιολογείται με βάση την αρχή του ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 48, 51 και 52.

395. Για την κατασκευή, την αναβάθμιση και τη λειτουργία των δικτύων διανομής, όπως ορίζονται στην παράγραφο 52, το σενάριο αντιπαραδείγματος θα ήταν η κατάσταση στην οποία δεν υλοποιείται το έργο.

4.10.5. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τις συναλλαγές και την εξισορρόπηση

396. Το τμήμα 3.2.2. δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για τηλεθέρμανση ή τηλεψύξη. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η στήριξη για την αναβάθμιση, την κατασκευή ή τη λειτουργία συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης που βασίζονται στα πλέον ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, όπως ο άνθρακας, ο λιγνίτης, το πετρέλαιο και το ντίζελ, έχει αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές, οι οποίες είναι απίθανο να αντισταθμιστούν εκτός εάν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

- α) η ενίσχυση περιορίζεται σε επενδύσεις του δικτύου διανομής·
- β) το δίκτυο διανομής επιτρέπει ήδη τη μεταφορά θερμότητας ή ψύξης που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, απορριπτόμενη θερμότητα ή πηγές με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα·
- γ) η ενίσχυση δεν οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής ενέργειας από τα πλέον ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα (για παράδειγμα με τη σύνδεση πρόσθετων πελατών ⁽¹⁵⁵⁾)·
- δ) υπάρχει σαφές χρονοδιάγραμμα που περιλαμβάνει σταθερές δεσμεύσεις για τη μετάβαση από τα πλέον ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, λαμβανομένων υπόψη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα έως το 2030 και για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 ⁽¹⁵⁶⁾.

⁽¹⁵²⁾ Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη αποδεικνύουν ειδικότερα ότι τα υποστηριζόμενα συστήματα τηλεθέρμανσης έχουν θέσει σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα για την αύξηση της αποδοτικότητας, τη μείωση του CO₂ και άλλων πηγών ρύπανσης, καθώς και των απωλειών δικτύου.

⁽¹⁵³⁾ Οι καταναλωτές θερμότητας που είναι επιχειρήσεις που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες πρέπει σε κάθε περίπτωση να καταβάλλουν το πλήρες μερίδιό τους στο κόστος θέρμανσης, τουλάχιστον ισοδύναμο με τη φθινότερη εναλλακτική πηγή θέρμανσης, ώστε να αποφεύγονται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε άλλες αγορές.

⁽¹⁵⁴⁾ Η ιεράρχηση των αποβλήτων αποτελείται από α) την πρόληψη, β) την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, π.χ. ανάκτηση ενέργειας, και ε) τη διάθεση. Βλέπε άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

⁽¹⁵⁵⁾ Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν ληφθεί μέτρα για την προσθήκη βιώσιμων πηγών θέρμανσης στο σύστημα για την κάλυψη πρόσθετων πελατών.

⁽¹⁵⁶⁾ Τα κράτη μέλη θα πρέπει, για παράδειγμα, να παρέχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα επίμαχα συστήματα τηλεθέρμανσης αποτελούν μέρος εθνικού ή τοπικού σχεδίου απανθρακοποίησης ή μέρος των ενοποιημένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα σύμφωνα με το παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 σχετικά με την αναγκαιότητα κατασκευής νέων υποδομών τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης από ανανεώσιμες πηγές, ώστε να επιτευχθεί ο ενωσιακός στόχος που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, και να δεσμευτούν για τη μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα με την επιδίωξη ενδιάμεσων και τελικών στόχων προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

397. Όσον αφορά την κατασκευή, την αναβάθμιση ή τη λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρισμού, τα μέτρα που παρέχουν κίνητρα για νέες επενδύσεις ή τη λειτουργία πάγιων στοιχείων παραγωγής ενέργειας με βάση το φυσικό αέριο μπορεί να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου βραχυπρόθεσμα, αλλά να επιδεινώσουν μακροπρόθεσμα τις αρνητικές περιβαλλοντικές εξωτερικότητες, σε σύγκριση με τις εναλλακτικές επενδύσεις ή τα σενάρια αντιπαραδείγματος. Για να θεωρηθεί ότι οι εν λόγω επενδύσεις ή η λειτουργία που βασίζεται σε φυσικό αέριο έχουν θετικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα, τα κράτη μέλη πρέπει να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλίσουν ότι η ενίσχυση θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της Ένωσης για το κλίμα έως το 2030 και του στόχου κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και, ειδικότερα, πώς θα αποφευχθεί ο εγκλωβισμός της παραγωγής ενέργειας που τροφοδοτείται με φυσικό αέριο και πώς δεν θα εκποτίσει τις επενδύσεις σε καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις που είναι ήδη διαθέσιμες στην αγορά, εμποδίζοντας έτσι την ανάπτυξη καθαρότερων τεχνολογιών και τη χρήση τους. Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει δεσμευτικές υποχρεώσεις του δικαιούχου για την υλοποίηση δέσμευσης και χρήσης του διοξειδίου του άνθρακα/δέσμευσης και αποθήκευσης του διοξειδίου του άνθρακα, ή την αντικατάσταση του φυσικού αερίου με ανανεώσιμο αέριο ή αέριο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ή δεσμευτικές υποχρεώσεις του δικαιούχου να κλείσει τη μονάδα σε χρονοδιάγραμμα που συνάδει με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα.

398. Κατά την ανάλυση των επιπτώσεων των κρατικών ενισχύσεων για συστήματα ηλεκτρισμού και ηλεκτροπαραγωγής στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή θα πραγματοποιεί αξιολόγηση που θα σταθμίζει τα οφέλη του έργου όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και τη βιωσιμότητα⁽¹⁵⁷⁾ με τις αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό, και ιδίως τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στις εναλλακτικές τεχνολογίες ή στους παρόχους υπηρεσιών και δικτύων θέρμανσης και ψύξης. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη αν το σύστημα ηλεκτρισμού είναι ή μπορεί να είναι ανοικτό στην πρόσβαση τρίτων⁽¹⁵⁸⁾ και αν είναι δυνατές βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις θέρμανσης⁽¹⁵⁹⁾.

4.11. Ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων εισφορών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας για τους ενεργοβόρους χρήστες

4.11.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης

399. Ο μετασχηματισμός της οικονομίας της Ένωσης σύμφωνα με την ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία χρηματοδοτείται εν μέρει από εισφορές στον τομέα της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Η υλοποίηση της Πράσινης Συμφωνίας απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν φιλόδοξες πολιτικές απανθρακοποίησης για τη σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της Ένωσης έως το 2030 και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Στο πλαίσιο αυτό, είναι πιθανό τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν τέτοιες πολιτικές μέσω εισφορών και, ως εκ τούτου, είναι πιθανό να αυξηθούν οι εν λόγω εισφορές. Η χρηματοδότηση της στήριξης της απανθρακοποίησης μέσω εισφορών δεν στοχεύει ως εκ τούτου σε αρνητικές εξωτερικότητες. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω εισφορές δεν αποτελούν περιβαλλοντικές εισφορές για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών και το τμήμα 4.7.1 δεν εφαρμόζεται στις εν λόγω εισφορές.

400. Για ορισμένους οικονομικούς τομείς που είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι στο διεθνές εμπόριο και εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ηλεκτρική ενέργεια για τη δημιουργία της αξίας τους, η υποχρέωση καταβολής ολόκληρου του ποσού των εισφορών επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που χρηματοδοτούν στόχους πολιτικής για την ενέργεια και το περιβάλλον μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο μετακίνησης των δραστηριοτήτων των εν λόγω τομέων εκτός της Ένωσης σε τοποθεσίες όπου οι περιβαλλοντικοί κανόνες δεν υπάρχουν ή είναι λιγότερο φιλόδοξοι. Επιπλέον, οι εν λόγω εισφορές αυξάνουν το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας σε σύγκριση με το κόστος των άμεσων εκπομπών που προκύπτουν από την προσφυγή σε άλλες πηγές ενέργειας και, ως εκ τούτου, μπορούν να αποθαρρύνουν τον εξηλεκτρισμό των διαδικασιών παραγωγής, ο οποίος έχει πρωταρχική σημασία για την επιτυχή απανθρακοποίηση της οικονομίας της Ένωσης. Για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων και των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν μειώσεις των εν λόγω εισφορών σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους σχετικούς οικονομικούς τομείς.

401. Στο παρόν τμήμα καθορίζονται τα κριτήρια που θα εφαρμόζει η Επιτροπή κατά την αξιολόγηση της ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας, του χαρακτήρα κινήτρου, της αναγκαιότητας, της καταλληλότητας, της αναλογικότητας και των επιπτώσεων των μειώσεων των εισφορών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας για ορισμένους ενεργοβόρους χρήστες. Τα κριτήρια συμβατότητας του κεφαλαίου 3 ισχύουν μόνο στον βαθμό που δεν υπάρχουν ειδικοί κανόνες στο τμήμα 4.11.

⁽¹⁵⁷⁾ Υπό το πρίσμα της συμβολής τους στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, ο οποίος ορίζεται ως περιβαλλοντικός στόχος στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, εφόσον δεν υπάρχουν προφανείς ενδείξεις μη συμμόρφωσης με την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης.

⁽¹⁵⁸⁾ Βλέπε επίσης άρθρο 24 της οδηγίας 2018/2001/ΕΕ.

⁽¹⁵⁹⁾ Βλέπε επίσης άρθρο 18 παράγραφος 5 και άρθρο 24 της οδηγίας 2018/2001/ΕΕ.

402. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε κατάλληλα μέτρα για τον εντοπισμό των τομέων που είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι στους κινδύνους που αναφέρονται στην παράγραφο 400 και εισήγαγε απαιτήσεις αναλογικότητας λαμβάνοντας υπόψη ότι, εάν οι μειώσεις των εισφορών είναι υπερβολικά υψηλές ή χορηγούνται σε υπερβολικά μεγάλο αριθμό καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας, η συνολική χρηματοδότηση της στήριξης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενδέχεται να απειληθεί και οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών μπορεί να είναι ιδιαίτερα υψηλές.

4.11.2. Πεδίο εφαρμογής: Εισφορές από τις οποίες μπορούν να χορηγηθούν μειώσεις

403. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν μειώσεις των εισφορών που επιβάλλονται για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες χρηματοδοτούν τον στόχο της ενεργειακής πολιτικής. Αυτό περιλαμβάνει εισφορές για τη χρηματοδότηση της στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας και εισφορές για τη χρηματοδότηση των κοινωνικών τιμολογίων ή των τιμών της ενέργειας σε απομονωμένες περιοχές. Το τμήμα 4.11 δεν καλύπτει τις εισφορές που αντιστοιχούν σε μέρος του κόστους παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους εν λόγω δικαιούχους. Για παράδειγμα, οι απαλλαγές από τέλη δικτύου ή από τέλη για τη χρηματοδότηση μηχανισμών ισχύος δεν καλύπτονται από το παρόν τμήμα. Οι εισφορές για την κατανάλωση άλλων μορφών ενέργειας, ιδίως φυσικού αερίου, δεν καλύπτονται επίσης από το παρόν τμήμα.

404. Οι αποφάσεις τοποθεσίας των επιχειρήσεων και οι σχετικές δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις εξαρτώνται από το συνολικό συνδυασμένο οικονομικό αποτέλεσμα των εισφορών από το οποίο μπορούν να χορηγηθούν μειώσεις. Συνεπώς, τα κράτη μέλη που επιθυμούν να θεσπίσουν μέτρο που πρέπει να αξιολογηθεί βάσει του παρόντος τμήματος πρέπει να συμπεριλάβουν όλες αυτές τις μειώσεις σε ένα ενιαίο καθεστώς και, στο πλαίσιο της κοινοποίησης, πρέπει να ενημερώσουν την Επιτροπή σχετικά με το σωρευτικό αποτέλεσμα όλων των επιλέξιμων εισφορών και όλων των προτεινόμενων μειώσεων. Εάν ένα κράτος μέλος αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο να εισαγάγει πρόσθετες μειώσεις των εισφορών που καλύπτονται από το παρόν τμήμα, θα πρέπει να κοινοποιεί την τροποποίηση του υφιστάμενου καθεστώτος.

4.11.3. Ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών

4.11.3.1. Επιλεξιμότητα

405. Όσον αφορά τις εισφορές που καλύπτονται από το τμήμα 4.11.2, ο κίνδυνος, σε τομεακό επίπεδο, των δραστηριοτήτων που μετακινούνται εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τοποθεσίες όπου οι περιβαλλοντικοί κανόνες απουσιάζουν ή είναι λιγότερο φιλόδοξοι, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ένταση της ηλεκτρικής ενέργειας του εν λόγω τομέα και από το άνοιγμά του στο διεθνές εμπόριο. Ως εκ τούτου, ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε επιχειρήσεις από:

- α) τομείς που διατρέχουν σημαντικό κίνδυνο, για τους οποίους το γινόμενο της έντασης των εμπορικών συναλλαγών τους και της έντασης της ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο Ένωσης φθάνει τουλάχιστον το 2 % και των οποίων η ένταση των εμπορικών συναλλαγών και η ένταση της ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο Ένωσης ανέρχεται τουλάχιστον σε 5 % για κάθε δείκτη·
- β) τομείς που διατρέχουν κίνδυνο, για τους οποίους το γινόμενο της έντασης των εμπορικών συναλλαγών τους και της έντασης της ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο Ένωσης φθάνει τουλάχιστον το 0,6 % και των οποίων η ένταση των εμπορικών συναλλαγών και η ένταση της ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο Ένωσης ανέρχεται τουλάχιστον σε 4 % και 5 % αντίστοιχα.

Οι τομείς που πληρούν αυτά τα κριτήρια επιλεξιμότητας απαριθμούνται στο παράρτημα I.

406. Ένας τομέας ή υποτομέας ⁽¹⁶⁰⁾ που δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα I θα θεωρείται επίσης επιλέξιμος υπό την προϋπόθεση ότι πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παραγράφου 405 και ότι τα κράτη μέλη το αποδεικνύουν με δεδομένα που είναι αντιπροσωπευτικά του τομέα ή του υποτομέα σε επίπεδο Ένωσης ⁽¹⁶¹⁾, τα οποία έχουν επαληθευτεί από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα και βασίζονται σε χρονική περίοδο τουλάχιστον τριών συναπών ετών, αρχής γενομένης από το 2013.

407. Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος χορηγεί στήριξη μόνο σε ένα υποσύνολο επιλέξιμων δικαιούχων ή χορηγεί διαφορετικά επίπεδα μειώσεων σε επιλέξιμους δικαιούχους που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία της παραγράφου 405 στοιχείο α) ή στοιχείο β), πρέπει να καταδεικνύει ότι η σχετική απόφαση πραγματοποιείται βάσει αντικειμενικών, αμερόληπτων και διαφανών κριτηρίων και ότι η ενίσχυση χορηγείται καταρχήν με τον ίδιο τρόπο σε όλους τους επιλέξιμους δικαιούχους του ίδιου τομέα, εάν αντιμετωπίζουν παρόμοια πραγματική κατάσταση.

⁽¹⁶⁰⁾ Στον ορισμό της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ταξινόμηση NACE αναθ. 2), σε επίπεδο άθροισης που δεν υπερβαίνει τα οκτώ ψηφία (επίπεδο «PRODCOM»).

⁽¹⁶¹⁾ Για παράδειγμα, στοιχεία που καλύπτουν σημαντικό ποσοστό της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε επίπεδο ΕΕ του σχετικού τομέα ή υποτομέα.

4.11.3.2. Αναλογικότητα του μέτρου ενίσχυσης

408. Η Επιτροπή θα θεωρεί την ενίσχυση αναλογική εάν οι δικαιούχοι των τομέων της παραγράφου 405 στοιχείο α) και β) καταβάλλουν τουλάχιστον το 15 % και 25 % αντίστοιχα του κόστους που προκύπτει από τις εισφορές στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, τις οποίες ένα κράτος μέλος περιλαμβάνει στο καθεστώς του. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι, προκειμένου η ενίσχυση να είναι αναλογική, οι εν λόγω μειώσεις δεν πρέπει να οδηγούν σε εισφορά κάτω των 0,5 EUR/MWh.
409. Ωστόσο, οι ίδιες συμμετοχές με βάση την παράγραφο 408 μπορεί να υπερβούν το κόστος που μπορούν να επωμιστούν οι ιδιαίτερα εκτεθειμένες επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, το κράτος μέλος μπορεί αντ' αυτού να περιορίσει τις πρόσθετες δαπάνες που προκύπτουν από τις εισφορές ηλεκτρικής ενέργειας στο 0,5 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (στο εξής: ΑΠΑ) των επιχειρήσεων στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 405 στοιχείο α) και στο 1 % της ΑΠΑ των επιχειρήσεων σε τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 405 στοιχείο β). Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι, προκειμένου η ενίσχυση να είναι αναλογική, οι εν λόγω μειώσεις δεν πρέπει να οδηγούν σε εισφορά κάτω των 0,5 EUR/MWh.
410. Η Επιτροπή θα θεωρεί την ενίσχυση αναλογική εάν η εφαρμογή των υψηλότερων εντάσεων ενίσχυσης βάσει των παραγράφων 408 και 409 επεκταθεί στις επιχειρήσεις τομέων που αναφέρονται στην παράγραφο 405 στοιχείο β), υπό την προϋπόθεση ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μειώνουν το αποτύπωμα άνθρακα της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Για τον σκοπό αυτόν, οι δικαιούχοι θα καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές απαλλαγμένες από ανθρακούχες εκπομπές, εκ των οποίων τουλάχιστον το 10 % θα καλύπτεται από προθεσμιακό μέσο, όπως συμφωνία αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή τουλάχιστον το 5 % θα καλύπτεται από επιτόπια ή σχεδόν επιτόπια παραγωγή.
411. Για τον σκοπό της παραγράφου 409, ως ΑΠΑ μιας επιχείρησης θα νοείται η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στο κόστος συντελεστών, η οποία είναι η ΑΠΑ σε τιμές αγοράς μείον τυχόν έμμεσους φόρους, συν τυχόν επιδοτήσεις. Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους συντελεστών μπορεί να υπολογιστεί από τον κύκλο εργασιών, συν την κεφαλαιοποιημένη παραγωγή, συν λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης, συν ή μείον τις αλλαγές στα αποθέματα, μείον τις αγορές αγαθών και υπηρεσιών⁽¹⁶²⁾, μείον άλλους φόρους επί των προϊόντων που συνδέονται με τον κύκλο εργασιών αλλά δεν είναι εκπεστέοι, μείον τα τέλη και τους φόρους που συνδέονται με την παραγωγή. Εναλλακτικά, η ΑΠΑ σε τιμές κόστους συντελεστών μπορεί να υπολογιστεί από το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα με την προσθήκη των δαπανών προσωπικού. Τα έσοδα και οι δαπάνες που εγγράφονται ως χρηματοοικονομικά ή έκτακτα στους λογαριασμούς εταιρειών δεν περιλαμβάνονται στην προστιθέμενη αξία. Η προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους συντελεστών υπολογίζεται σε ακαθάριστο επίπεδο διότι δεν αφαιρούνται οι προσαρμογές αξίας (όπως οι αποσβέσεις)⁽¹⁶³⁾.
412. Για τους σκοπούς της παραγράφου 411, θα χρησιμοποιείται ο αριθμητικός μέσος των τελευταίων 3 ετών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα για την ΑΠΑ.

4.11.3.3. Μορφή κρατικής ενίσχυσης

413. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν την ενίσχυση υπό μορφή μείωσης των εισφορών, ως καθορισμένο ποσό ετήσιας αντιστάθμισης (επιστροφή) ή ως συνδυασμό των δύο⁽¹⁶⁴⁾. Όταν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή μείωσης των εισφορών, πρέπει να θεσπίζεται μηχανισμός εκ των υστέρων παρακολούθησης για να διασφαλιστεί ότι οποιαδήποτε αχρεωστήτως καταβληθείσα ενίσχυση θα αποπληρώνεται πριν από την 1η Ιουλίου του έτους που ακολουθεί. Όταν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιστροφής, πρέπει να υπολογίζεται με βάση τα παρατηρούμενα επίπεδα κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και, κατά περίπτωση, της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας κατά τη χρονική περίοδο κατά την οποία εφαρμόστηκαν οι επιλέξιμες εισφορές.

⁽¹⁶²⁾ Στα «αγαθά και υπηρεσίες» δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες προσωπικού.

⁽¹⁶³⁾ Κωδικός 12 15 0 εντός του νομικού πλαισίου που θεσπίστηκε από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 58/97 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1996, για τις στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων (ΕΕ L 014 της 17.1.1997, σ. 1).

⁽¹⁶⁴⁾ Η χρήση καθορισμένων ετήσιων αντιστάθμισεων (επιστροφών) έχει το πλεονέκτημα ότι οι επωφελούμενες από την ενίσχυση επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν την ίδια αύξηση του οριακού κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας (δηλαδή την ίδια αύξηση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας για κάθε επιπλέον καταναλωθείσα MWh), περιορίζοντας με τον τρόπο αυτό δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στο εσωτερικό του τομέα.

4.11.3.4. Ενεργειακοί έλεγχοι και συστήματα διαχείρισης

414. Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του τμήματος 4.11, το κράτος μέλος πρέπει να δεσμεύεται να επαληθεύει ότι ο δικαιούχος συμμορφώνεται με την υποχρέωσή του να διενεργεί ενεργειακό έλεγχο κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ. Μπορεί να διενεργείται είτε ως μεμονωμένος ενεργειακός έλεγχος είτε στο πλαίσιο πιστοποιημένου συστήματος ενεργειακής διαχείρισης ή συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 8 της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση.
415. Το κράτος μέλος πρέπει επίσης να δεσμεύεται ότι θα παρακολουθεί αν οι δικαιούχοι που υποχρεούνται να διενεργούν ενεργειακό έλεγχο βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 4 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ προβαίνουν σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες ενέργειες:
- α) εφαρμόζουν τις συστάσεις της έκθεσης ελέγχου, στον βαθμό που ο χρόνος απόσβεσης των σχετικών επενδύσεων δεν υπερβαίνει τα 3 έτη και το κόστος των επενδύσεών τους είναι αναλογικό·
 - β) μειώνουν το αποτύπωμα άνθρακα της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνουν, ώστε να καλύπτουν τουλάχιστον το 30 % της κατανάλωσής τους ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές απαλλαγμένες από ανθρακούχες εκπομπές·
 - γ) επενδύουν σημαντικό μερίδιο ύψους τουλάχιστον 50 % του ποσού της ενίσχυσης σε έργα που οδηγούν σε σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της εγκατάστασης· κατά περίπτωση, η επένδυση θα πρέπει να οδηγεί σε μειώσεις σε επίπεδο πολύ χαμηλότερο από τον σχετικό δείκτη αναφοράς που χρησιμοποιείται για τη δωρεάν κατανομή στο ΣΕΔΕ της Ένωσης.

4.11.3.5. Μεταβατικοί κανόνες

416. Για να αποφευχθούν οι ανατρεπτικές αλλαγές στην επιβάρυνση από εισφορές για μεμονωμένες επιχειρήσεις που δεν πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας που ορίζονται στο τμήμα 4.11, τα κράτη μέλη μπορούν να καταρτίσουν μεταβατικό σχέδιο για τις εν λόγω επιχειρήσεις. Το μεταβατικό σχέδιο θα περιορίζεται σε επιχειρήσεις που πληρούν τα δύο ακόλουθα σωρευτικά κριτήρια:
- α) κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός από τα δύο τελευταία έτη πριν από την προσαρμογή βάσει της παραγράφου 468 στοιχείο α), έλαβαν ενίσχυση υπό μορφή μειωμένων εισφορών στο πλαίσιο εθνικού καθεστώτος ενισχύσεων που κηρύχθηκε συμβατό βάσει του τμήματος 3.7.2 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) ⁽¹⁶⁵⁾·
 - β) κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης βάσει της παραγράφου 416 στοιχείο α), πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας του τμήματος 3.7.2 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020).
417. Το εν λόγω μεταβατικό σχέδιο συνεπάγεται προοδευτική και πλήρη προσαρμογή των όρων που προκύπτουν από την εφαρμογή των κριτηρίων επιλεξιμότητας και αναλογικότητας που ορίζονται στο τμήμα 4.11, η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί έως το έτος 2028 σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα:
- α) για τις εισφορές που ισχύουν για τα έτη έως το 2026, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις καταβάλλουν τουλάχιστον το 35 % του κόστους που προκύπτει από τις εισφορές ηλεκτρικής ενέργειας τις οποίες ένα κράτος μέλος περιλαμβάνει στο καθεστώς του ή το ισοδύναμο του 1,5 % της ΑΠΑ τους·
 - β) για τις εισφορές που ισχύουν για το έτος 2027, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις καταβάλλουν τουλάχιστον το 55 % του κόστους που προκύπτει από τις εισφορές ηλεκτρικής ενέργειας τις οποίες ένα κράτος μέλος περιλαμβάνει στο σύστημά του ή το ισοδύναμο του 2,5 % της ΑΠΑ τους·
 - γ) για τις εισφορές που ισχύουν για το έτος 2028, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις καταβάλλουν τουλάχιστον το 80 % του κόστους που προκύπτει από τις εισφορές ηλεκτρικής ενέργειας τις οποίες ένα κράτος μέλος περιλαμβάνει στο σύστημά του ή το ισοδύναμο του 3,5 % της ΑΠΑ τους.
418. Το μεταβατικό σχέδιο μπορεί να επιτρέπει την εφαρμογή των εντάσεων ενίσχυσης βάσει της παραγράφου 417 στοιχείο α) για ολόκληρη τη μεταβατική περίοδο, υπό την προϋπόθεση ότι οι οικείες επιχειρήσεις μειώνουν το αποτύπωμα άνθρακα της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Για τον σκοπό αυτόν, οι δικαιούχοι θα καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές απαλλαγμένες από ανθρακούχες εκπομπές, εκ των οποίων τουλάχιστον το 10 % θα καλύπτεται από προθεσμιακό μέσο, όπως συμφωνία αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή τουλάχιστον το 5 % θα καλύπτεται από επιτόπια ή σχεδόν επιτόπια παραγωγή.

⁽¹⁶⁵⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (ΕΕ C 200 της 28.6.2014).

419. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η μη κοινοποιηθείσα ενίσχυση που χορηγήθηκε με τη μορφή μειωμένων εισφορών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας για τους ενεργοβόρους χρήστες κατά την περίοδο πριν από τη δημοσίευση των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά υπό τους ακόλουθους σωρευτικούς όρους:
- α) ότι η ενίσχυση ήταν αναγκαία για την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων που ασκούσαν οι δικαιούχοι·
 - β) ότι έχουν αποφευχθεί οι υπερβολικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- 4.12. **Ενισχύσεις για το κλείσιμο μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν άνθρακα, τύρφη ή σχιστολιθικό πετρέλαιο και για εξορυκτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την εξόρυξη άνθρακα, τύρφης ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου**
420. Η απομάκρυνση από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με βάση τον άνθρακα, την τύρφη και τον πετρελαιούχο σχιστόλιθο αποτελεί μία από τις σημαντικότερες κινητήριες δυνάμεις της απανθρακοποίησης στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ένωση. Τα τμήματα 4.12.1 και 4.12.2 καθορίζουν τους κανόνες συμβατότητας που εφαρμόζονται σε δύο είδη μέτρων τα οποία μπορούν να λάβουν τα κράτη μέλη για να στηρίξουν το κλείσιμο μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν άνθρακα (συμπεριλαμβανομένου τόσο του λιθάνθρακα όσο και του λιγνίτη), τύρφη ή σχιστολιθικό πετρέλαιο, καθώς και τη διακοπή εξορυκτικών δραστηριοτήτων για τα εν λόγω καύσιμα (στο εξής: δραστηριότητες άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου).
421. Τα τμήματα 4.12.1 και 4.12.2 καθορίζουν τα κριτήρια που θα εφαρμόζει η Επιτροπή κατά την αξιολόγηση της δημιουργίας κινήτρου, της αναγκαιότητας, της καταλληλότητας, της αναλογικότητας και των επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές. Τα κριτήρια συμβατότητας του κεφαλαίου 3 ισχύουν μόνο για τα κριτήρια για τα οποία δεν υπάρχουν ειδικοί κανόνες στα τμήματα 4.12.1 και 4.12.2.
422. Η επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης στα κράτη μέλη με πολύ χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Για να στηριχτεί η πράσινη μετάβαση στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο μέσω της σταδιακής κατάρτησης των πλέον ρυπογόνων πηγών ενέργειας, τα κράτη μέλη ενδέχεται να χρειαστεί να συνδυάσουν τη σταδιακή κατάρτησης των δραστηριοτήτων εξόρυξης άνθρακα, τύρφης ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου με ταυτόχρονη επένδυση σε πιο φιλική προς το περιβάλλον παραγωγή, όπως το φυσικό αέριο. Η Επιτροπή μπορεί, κατ' εξαίρεση, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, να βασίζει την αξιολόγησή της για τις εν λόγω επενδύσεις σε κράτη μέλη με πραγματικό κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε τιμές αγοράς σε EUR που είναι ίσο ή μικρότερο από το 35 % του μέσου όρου της Ένωσης το 2019 σε κριτήρια που αποκλίνουν από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Τα έργα που καλύπτονται από την παρούσα παράγραφο πρέπει:
- α) να συνεπάγονται το ταυτόχρονο κλείσιμο μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν άνθρακα, τύρφη ή πετρελαιούχο σχιστόλιθο τουλάχιστον της ίδιας δυναμικότητας με τη νέα παραγωγή που καλύπτεται από την επένδυση, το αργότερο έως το 2026·
 - β) να αφορούν τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν μηχανισμό δυναμικότητας και δεσμεύονται να προβούν στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις της αγοράς, ώστε να μπορεί να διασφαλιστεί στο μέλλον η ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια χωρίς προσφυγή σε μεμονωμένα μέτρα στήριξης· και
 - γ) να αποτελούν μέρος μιας αξιόπιστης και φιλόδοξης στρατηγικής για την απανθρακοποίηση, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των μη αξιοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού ενόψει των στόχων για το 2030 και το 2050 (βλέπε παράγραφο 129).
- 4.12.1. *Ενίσχυση για την πρόωρη παύση κερδοφόρων δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου*
- 4.12.1.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης
423. Η απομάκρυνση από τις δραστηριότητες άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις δυνάμεις της αγοράς, όπως οι επιπτώσεις των τιμών του διοξειδίου του άνθρακα και ο ανταγωνισμός από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με χαμηλό οριακό κόστος.
424. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να επιταχύνουν αυτή τη μετάβαση με γνώμονα την αγορά μέσω της απαγόρευσης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με βάση τα συγκεκριμένα καύσιμα από μια ορισμένη ημερομηνία και έπειτα. Η εν λόγω απαγόρευση μπορεί να δημιουργήσει καταστάσεις στις οποίες κερδοφόρες δραστηριότητες άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου πρέπει να παύσουν πριν από το τέλος της οικονομικής τους ζωής και, ως εκ τούτου, μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα διαφυγόντα κέρδη. Τα κράτη μέλη ενδέχεται να επιθυμούν να χορηγούν αποζημίωση εκτός των δικαστικών διαδικασιών αποσκοπώντας στην ασφάλεια δικαίου και την προβλεψιμότητα, διευκολύνοντας την πράσινη μετάβαση.

4.12.1.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες

425. Το παρόν τμήμα καθορίζει τους κανόνες συμβατότητας για τα μέτρα που λαμβάνονται για την επιτάχυνση της παύσης των κερδοφόρων δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχο σχιστόλιθο και για την αποζημίωση των επιχειρήσεων που επηρεάζονται. Η αντιστάθμιση αυτή υπολογίζεται συνήθως με βάση τα διαφυγόντα κέρδη που προκύπτουν από τις επιχειρήσεις λόγω της πρόωρης παύσης. Μπορεί επίσης να καλύπτει πρόσθετες δαπάνες που βαρύνουν τις επιχειρήσεις, για παράδειγμα σε σχέση με πρόσθετες κοινωνικές και περιβαλλοντικές δαπάνες, εάν οι δαπάνες αυτές προκαλούνται άμεσα από την πρόωρη παύση των κερδοφόρων δραστηριοτήτων. Στις πρόσθετες δαπάνες δεν μπορεί να περιλαμβάνονται οι δαπάνες στις περιπτώσεις στις οποίες θα είχαν προκύψει και στο σενάριο αντιπαραδείγματος.
426. Τα μέτρα που καλύπτονται από το παρόν τμήμα μπορούν να προωθήσουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή τομέων. Για παράδειγμα, τα μέτρα αυτά μπορούν να δημιουργήσουν χώρο για την ανάπτυξη άλλων δραστηριοτήτων ηλεκτροπαραγωγής σύμφωνα με την Πράσινη Συμφωνία προκειμένου να αντισταθμιστεί η μείωση της δυναμικότητας ηλεκτροπαραγωγής που προκαλείται από την πρόωρη παύση. Ελλείψει του μέτρου, η εξέλιξη αυτή μπορεί να μην πραγματοποιηθεί στον ίδιο βαθμό. Επιπλέον, η προβλεψιμότητα και η ασφάλεια δικαίου που θεσπίζονται με τα εν λόγω μέτρα μπορούν να διευκολύνουν την παύση δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχο σχιστόλιθο.

4.12.1.3. Χαρακτήρας κινήτρου

427. Το μέτρο πρέπει να πυροδοτήσει αλλαγή στην οικονομική συμπεριφορά των φορέων εκμετάλλευσης, οι οποίοι προβαίνουν σε παύση των δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχο σχιστόλιθο πριν από το τέλος της οικονομικής ζωής τους. Για να διαπιστώσει αν ισχύει αυτό, η Επιτροπή θα συγκρίνει το πραγματικό σενάριο (δηλαδή τα αποτελέσματα του μέτρου) με το σενάριο αντιπαραδείγματος (χωρίς μέτρο). Το μέτρο δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε καταστρατήγηση των κανόνων που εφαρμόζονται στα μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού.

4.12.1.4. Αναγκαιότητα και καταλληλότητα

428. Η Επιτροπή θεωρεί ότι υπάρχει ανάγκη για μέτρο εάν το κράτος μέλος μπορεί να αποδείξει ότι το μέτρο στοχεύει σε μια κατάσταση όπου μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία η αγορά από μόνη της δεν μπορεί να επιτύχει. Για παράδειγμα, με την παροχή δυνατότητας για σταδιακή κατάργηση της δυναμικότητας ηλεκτροπαραγωγής με βάση τον άνθρακα, την τύρφη και τον πετρελαιούχο σχιστόλιθο, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας της ηλεκτροπαραγωγής από εναλλακτικές πηγές, η οποία δεν θα συνέβαινε στον ίδιο βαθμό χωρίς το μέτρο. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή μπορεί επίσης να εξετάσει αν η ίδια η αγορά θα είχε επιτύχει παρόμοια μείωση των εκπομπών CO₂ χωρίς το μέτρο ή αν το μέτρο συμβάλλει σημαντικά στη διασφάλιση της ασφάλειας δικαίου και της προβλεψιμότητας που δεν θα υπήρχαν εάν δεν υπήρχε το μέτρο, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτόν την πράσινη μετάβαση.
429. Επιπλέον, το κράτος μέλος θα πρέπει να αποδείξει ότι το μέτρο αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, δηλαδή δεν πρέπει να υπάρχει μέσο πολιτικής και ενίσχυσης που να προκαλεί μικρότερες στρεβλώσεις και να είναι ικανό να επιτύχει τα ίδια αποτελέσματα. Για παράδειγμα, εάν το μέτρο έχει ως στόχο να συμβάλει στην ανάπτυξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από εναλλακτικές πηγές, με παράλληλο μετριασμό των επιπτώσεων στη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και στην απασχόληση, και να διασφαλίσει την προβλεψιμότητα της παύσης, συμβάλλοντας παράλληλα στους στόχους μείωσης των εκπομπών CO₂.

4.12.1.5. Αναλογικότητα

430. Η ενίσχυση πρέπει καταρχήν να χορηγείται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων, σύμφωνα με το τμήμα 3.2.1.3 ⁽¹⁶⁶⁾. Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει όταν το κράτος μέλος καταδεικνύει ότι μια διαδικασία υποβολής προσφορών είναι απίθανο να είναι ανταγωνιστική για αντικειμενικούς λόγους. Αυτό μπορεί, για παράδειγμα, να συμβαίνει όταν ο αριθμός των δυνητικών συμμετεχόντων είναι περιορισμένος, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν οφείλεται σε μεροληπτικά κριτήρια επιλεξιμότητας.

⁽¹⁶⁶⁾ Η απαίτηση του 30 % που ορίζεται στην παράγραφο 50 δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες υποβολής προσφορών βάσει του παρόντος τμήματος 4.12. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο χρήσης πρόσθετων κριτηρίων, όπως άλλα περιβαλλοντικά οφέλη που πρέπει να επιτευχθούν.

431. Εάν η ενίσχυση χορηγείται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι η ενίσχυση είναι αναλογική και περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο.
432. Ελλείπει ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, η Επιτροπή θα αξιολογεί την αναλογικότητα κατά περίπτωση για να επαληθεύει ότι η αντιστάθμιση περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα αναλύει λεπτομερώς τις παραδοχές που χρησιμοποιεί το κράτος μέλος για τον προσδιορισμό των διαφυγόντων κερδών και των πρόσθετων δαπανών με βάση των οποίων υπολογίστηκε η αντιστάθμιση για την πρόωρης παύση, συγκρίνοντας την αναμενόμενη κερδοφορία στο πραγματικό σενάριο και στο σενάριο αντιπαραδείγματος. Το σενάριο αντιπαραδείγματος θα πρέπει να βασίζεται σε δεόντως αιτιολογημένες παραδοχές, ρεαλιστικές εξελίξεις της αγοράς και να αντικατοπτρίζει τα προβλεπόμενα έσοδα και το κόστος κάθε εν λόγω οντότητας, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη πιθανούς άμεσους λειτουργικούς δεσμούς μεταξύ οντοτήτων.
433. Όταν η παύση των δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου πραγματοποιείται μετά την πάροδο τριών και πλέον ετών από τη χορήγηση της αντιστάθμισης, το κράτος μέλος πρέπει να θεσπίσει μηχανισμό για την επικαιροποίηση του υπολογισμού της αντιστάθμισης βάσει των πλέον πρόσφατων παραδοχών, εκτός εάν μπορεί να αποδείξει τον λόγο για τον οποίον η χρήση του εν λόγω μηχανισμού δεν δικαιολογείται λόγω εξαιρετικών περιστάσεων στην προκειμένη περίπτωση.
- 4.12.1.6. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές
434. Το κράτος μέλος πρέπει να εντοπίσει και να προσδιορίσει ποσοτικά τα αναμενόμενα περιβαλλοντικά οφέλη του μέτρου, όπου είναι δυνατό, με όρους επιδότησης ανά τόνο εκπομπών ισοδυνάμου CO₂ που αποφεύγονται. Επιπλέον, η Επιτροπή θα εξετάσει θετικά αν τα μέτρα περιλαμβάνουν εθελοντική ακύρωση των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ σε εθνικό επίπεδο.
435. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι το μέτρο είναι διαρθρωμένο κατά τρόπο που να περιορίζει στο ελάχιστο τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην αγορά. Εάν η ενίσχυση χορηγείται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, η οποία είναι ανοικτή σε όλους τους φορείς εκμετάλλευσης δραστηριοτήτων με άνθρακα, τύρφη ή πετρελαιούχο σχιστόλιθο χωρίς να εισάγονται διακρίσεις, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι η ενίσχυση έχει περιορισμένες στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές. Ελλείπει ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, η Επιτροπή θα αξιολογεί τις επιπτώσεις της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές βάσει του σχεδιασμού του μέτρου και των επιπτώσεών του στη σχετική αγορά.
- 4.12.2. *Ενίσχυση για έκτακτες δαπάνες σε σχέση με την παύση μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου*
- 4.12.2.1. Σκεπτικό της ενίσχυσης
436. Η παύση μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου μπορεί να δημιουργήσει σημαντικό κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος στο επίπεδο των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής και των εξορυκτικών δραστηριοτήτων. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να καλύψουν τις εν λόγω έκτακτες δαπάνες για τον μετριασμό των κοινωνικών και περιφερειακών επιπτώσεων της παύσης.
- 4.12.2.2. Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες
437. Το παρόν τμήμα καθορίζει τους κανόνες συμβατότητας για τα μέτρα που λαμβάνονται για την κάλυψη των έκτακτων δαπανών που προκύπτουν από την παύση μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου.
438. Τα μέτρα που καλύπτονται από το παρόν τμήμα μπορούν να διευκολύνουν τη μετάβαση της οικείας περιοχής σε κοινωνικά, περιβαλλοντικά θέματα και σε θέματα ασφάλειας.
439. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στον βαθμό που το μέτρο δεν καλύπτεται από την απόφαση του Συμβουλίου της 10ης Δεκεμβρίου 2010 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων ⁽¹⁶⁷⁾.

⁽¹⁶⁷⁾ Απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (EE L 336 της 21.12.2010, σ. 24).

4.12.2.3. Αναγκαιότητα και καταλληλότητα

440. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι η ενίσχυση για την κάλυψη έκτακτων δαπανών είναι αναγκαία και κατάλληλη στον βαθμό που μπορεί να συμβάλει στον μετριασμό των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παύσης μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου στην οικεία περιφέρεια και στο οικείο κράτος μέλος.

4.12.2.4. Χαρακτήρας κινήτρου και αναλογικότητα

441. Οι κρατικές ενισχύσεις για έκτακτες δαπάνες μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο για την κάλυψη των δαπανών που προκύπτουν από την παύση μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου.
442. Οι κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών που καλύπτονται ορίζονται στο παράρτημα II. Οι δαπάνες που προκύπτουν από τη μη συμμόρφωση με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς, καθώς και οι δαπάνες που σχετίζονται με την τρέχουσα παραγωγή δεν είναι επιλέξιμες.
443. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁶⁸⁾ ή άλλων σχετικών κανόνων της Ένωσης ⁽¹⁶⁹⁾, οι ενισχύσεις για την κάλυψη έκτακτων περιβαλλοντικών δαπανών μπορούν να θεωρηθούν ότι λειτουργούν ως κίνητρο μόνο όταν η οντότητα ή η επιχείρηση που προκάλεσε την περιβαλλοντική ζημία δεν μπορεί να προσδιοριστεί ή να υπέχει εκ του νόμου ευθύνη για τη χρηματοδότηση των εργασιών που είναι αναγκαίες για την πρόληψη και τη διόρθωση της περιβαλλοντικής ζημίας σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».
444. Το κράτος μέλος πρέπει να αποδεικνύει ότι έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των νομικών μέτρων, για να προσδιοριστεί η υπεύθυνη οντότητα ή επιχείρηση στην οποία οφείλεται η περιβαλλοντική ζημία και να επιβαρυνθεί με τις σχετικές δαπάνες. Όταν η υπεύθυνη οντότητα ή επιχείρηση δυνάμει της εφαρμοστέας νομοθεσίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί ούτε να υποχρεωθεί να επιβαρυνθεί με το κόστος, η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται για τη στήριξη του συνόλου των εργασιών εξυγίανσης ή αποκατάστασης και μπορεί να θεωρηθεί ότι λειτουργεί ως κίνητρο. Η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι μια επιχείρηση δεν μπορεί να υποχρεωθεί να αναλάβει το κόστος εξυγίανσης της περιβαλλοντικής ζημίας που προκάλεσε όταν έπαυσε να υφίσταται νόμιμα και καμία άλλη επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμος ή οικονομικός διάδοχός της ⁽¹⁷⁰⁾ ή όταν δεν υπάρχει επαρκής οικονομική εγγύηση για την κάλυψη του κόστους εξυγίανσης.
445. Το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζεται στην κάλυψη έκτακτων δαπανών του δικαιούχου και δεν πρέπει να υπερβαίνει τις πραγματικές δαπάνες. Η Επιτροπή θα απαιτήσει από το κράτος μέλος να προσδιορίζει σαφώς και χωριστά το ποσό της ενίσχυσης για κάθε κατηγορία επιλέξιμων δαπανών, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στο παράρτημα II. Όταν το κράτος μέλος καλύπτει τις εν λόγω δαπάνες βάσει εκτιμήσεων, προτού τις πραγματοποιήσει οντως ο δικαιούχος, πρέπει να διενεργεί μια εκ των υστέρων επαλήθευση των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν με βάση τις αναλυτικές δηλώσεις που προσκόμισε ο δικαιούχος στη χορηγούσα αρχή, συμπεριλαμβανομένων των τιμολογίων ή των πιστοποιητικών που αποδεικνύουν τις έκτακτες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν και να προσαρμόσει αναλόγως τα ποσά.

4.12.2.5. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές

446. Υπό την προϋπόθεση ότι η ενίσχυση περιορίζεται στην κάλυψη έκτακτων δαπανών που πραγματοποιεί ο δικαιούχος, η Επιτροπή θεωρεί ότι έχει περιορισμένες στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές.

⁽¹⁶⁸⁾ Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56).

⁽¹⁶⁹⁾ Βλέπε την ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές που παρέχουν μια κοινή ερμηνεία του όρου «περιβαλλοντική ζημία» που ορίζεται στο άρθρο 2 της οδηγίας 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας 2021/C 118/01 (ΕΕ C 118 της 7.4.2021, σ. 1).

⁽¹⁷⁰⁾ Βλέπε απόφαση C(2012) 558 final της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2012, στην υπόθεση SA.33496 (2011/N) — Αυστρία—Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, αιτιολογικές σκέψεις 65-69 (ΕΕ C 14 της 17.1.2013, σ. 1).

447. Η ενίσχυση που λαμβάνεται για έκτακτες δαπάνες θα πρέπει να εμφανίζεται στους λογαριασμούς κερδών και ζημιών του δικαιούχου ως χωριστό έσοδο διαφορετικό του κύκλου εργασιών. Όταν ο δικαιούχος συνεχίζει να εμπορεύεται ή να λειτουργεί μετά την παύση των σχετικών δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου, πρέπει να τηρεί ακριβείς και χωριστούς λογαριασμούς για τις εν λόγω δραστηριότητες. Η διαχείριση της χορηγηθείσας ενίσχυσης πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ώστε να αποκλείει οποιαδήποτε δυνατότητα μεταφοράς της προς άλλες οικονομικές δραστηριότητες της ίδιας επιχείρησης.

4.1.3. **Ενισχύσεις για μελέτες ή συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα για το κλίμα, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια**

4.1.3.1. *Πεδίο εφαρμογής και υποστηριζόμενες δραστηριότητες*

448. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για μελέτες ή συμβουλευτικές υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με έργα ή δραστηριότητες που καλύπτονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σε θέματα που αφορούν το κλίμα, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται ανεξάρτητα από το αν η μελέτη ή η συμβουλευτική υπηρεσία ακολουθείται από επένδυση που καλύπτεται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

449. Η μελέτη ή η συμβουλευτική υπηρεσία δεν πρέπει να συνιστά συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα, ούτε να σχετίζεται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

4.1.3.2. *Χαρακτήρας κινήτρου*

450. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1.2, ισχύει επίσης η απαίτηση της παραγράφου 451.

451. Η ενίσχυση για ενεργειακούς ελέγχους που απαιτείται βάσει της οδηγίας 2012/27/ΕΕ μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει χαρακτήρα κινήτρου μόνο στον βαθμό που ο ενεργειακός έλεγχος διενεργείται επιπλέον του υποχρεωτικού ενεργειακού ελέγχου που προβλέπεται στην εν λόγω οδηγία.

4.1.3.3. *Αναλογικότητα*

452. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες για μελέτες ή συμβουλευτικές υπηρεσίες που σχετίζονται με έργα ή δραστηριότητες που καλύπτονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Όταν μέρος μόνο της μελέτης ή της συμβουλευτικής υπηρεσίας αφορά επενδύσεις που καλύπτονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, οι επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες των μερών της μελέτης ή των συμβουλευτικών υπηρεσιών που σχετίζονται με τις εν λόγω επενδύσεις.

453. Η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60 % των επιλέξιμων δαπανών.

454. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μελέτες ή τις συμβουλευτικές υπηρεσίες που εκπονούνται ή παρέχονται για λογαριασμό μικρών επιχειρήσεων και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μελέτες ή συμβουλευτικές υπηρεσίες που εκπονούνται ή παρέχονται για λογαριασμό μεσαίων επιχειρήσεων.

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

455. Για να διασφαλιστεί περαιτέρω ο περιορισμός των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει τα κοινοποιήσιμα καθεστώτα ενισχύσεων να υπόκεινται σε εκ των υστέρων αξιολόγηση. Οι αξιολογήσεις θα πρέπει να διενεργούνται για καθεστώτα στα οποία οι δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών είναι ιδιαίτερα έντονες, δηλαδή για καθεστώτα που υπάρχει κίνδυνος να οδηγήσουν σε σημαντικό περιορισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού αν η εφαρμογή τους δεν επανεξεταστεί σε εύθετο χρόνο.

456. Εκ των υστέρων αξιολόγηση θα απαιτείται για καθεστώτα με μεγάλους προϋπολογισμούς ενίσχυσης, ή τα οποία περιέχουν καινοτόμα χαρακτηριστικά, ή όταν προβλέπονται σημαντικές αλλαγές στην αγορά ή σημαντικές τεχνολογικές ή κανονιστικές αλλαγές. Σε κάθε περίπτωση, θα απαιτείται εκ των υστέρων αξιολόγηση για καθεστώτα όταν ο προϋπολογισμός της κρατικής ενίσχυσης ή οι λογιστικές δαπάνες υπερβαίνουν τα 150 εκατ. EUR σε ένα δεδομένο έτος ή τα 750 εκατ. EUR για τη συνολική διάρκεια των καθεστώτων. Η συνολική διάρκεια των καθεστώτων περιλαμβάνει τη συνδυασμένη διάρκεια του καθεστώτος και κάθε προηγούμενου καθεστώτος που καλύπτει παρόμοιο στόχο και γεωγραφική περιοχή, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2022. Λαμβανομένων υπόψη των στόχων της αξιολόγησης, και προκειμένου να μην επιβληθεί δυσανάλογη επιβάρυνση στα κράτη μέλη και σε μικρότερα έργα ενισχύσεων, η απαίτηση της εκ των υστέρων αξιολόγησης εφαρμόζεται μόνο για καθεστώτα ενισχύσεων με συνολική διάρκεια που υπερβαίνει τα τρία έτη, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2022.

457. Υπάρχει δυνατότητα απαλλαγής από την απαίτηση της εκ των υστέρων αξιολόγησης για καθεστώτα ενισχύσεων που αποτελούν άμεσο διάδοχο καθεστώτων που καλύπτουν παρόμοιο στόχο και γεωγραφική περιοχή, που έχουν υποβληθεί σε αξιολόγηση και επί των οποίων έχει εκδοθεί τελική έκθεση αξιολόγησης σύμφωνα με το σχέδιο αξιολόγησης που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή και για οποία δεν έχουν προκύψει αρνητικά ευρήματα. Κάθε καθεστώς του οποίου η τελική έκθεση αξιολόγησης δεν συμμορφώνεται με το εγκεκριμένο σχέδιο αξιολόγησης πρέπει να αναστέλλεται με άμεση ισχύ.
458. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση θα πρέπει να αποσκοπεί στην επαλήθευση του αν έχουν εκπληρωθεί οι παραδοχές και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων κηρύχθηκε συμβατό το καθεστώς, ιδίως η αναγκαιότητα και η αποτελεσματικότητα του μέτρου ενίσχυσης με βάση τους γενικούς και ειδικούς στόχους του, και θα πρέπει να παρέχει ενδείξεις σχετικά με τον αντίκτυπο του καθεστώτος στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές.
459. Το κράτος μέλος πρέπει να κοινοποιεί προσχέδιο αξιολόγησης, το οποίο θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αξιολόγησης του καθεστώτος από την Επιτροπή, ως εξής:
- α) μαζί με το καθεστώς ενισχύσεων, εάν ο σχετικός προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR σε δεδομένο έτος ή τα 750 εκατ. EUR για τη συνολική του διάρκεια· ή
 - β) εντός 30 εργάσιμων ημερών μετά από σημαντική τροποποίηση που οδηγεί σε αύξηση του προϋπολογισμού του καθεστώτος σε πάνω από 150 εκατ. EUR σε δεδομένο έτος ή 750 εκατ. EUR για τη συνολική διάρκεια του καθεστώτος· ή
 - γ) για καθεστώτα που δεν εμπίπτουν στα στοιχεία α) ή β), εντός 30 εργάσιμων ημερών μετά την εγγραφή σε επίσημους λογαριασμούς δαπανών που υπερβαίνουν τα 150 εκατ. EUR το προηγούμενο έτος.
460. Το προσχέδιο αξιολόγησης πρέπει να είναι σύμφωνο με τις κοινές μεθοδολογικές αρχές που παρέχει η Επιτροπή ⁽¹⁷¹⁾. Το σχέδιο αξιολόγησης που εγκρίνει η Επιτροπή πρέπει να δημοσιοποιείται.
461. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα από την αρχή χορήγησης της ενίσχυσης βάσει του σχεδίου αξιολόγησης. Κάθε αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον μία ενδιάμεση και μία τελική έκθεση αξιολόγησης. Και οι δύο εκθέσεις πρέπει να δημοσιοποιούνται.
462. Σε περίπτωση καθεστώτων ενισχύσεων που αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία αποκλειστικά λόγω του μεγάλου προϋπολογισμού τους, η Επιτροπή θα αξιολογεί τη συμβατότητά τους μόνο βάσει του σχεδίου αξιολόγησης.
463. Η τελική έκθεση αξιολόγησης πρέπει να υποβάλλεται εγκαίρως στην Επιτροπή ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση πιθανής παράτασης του καθεστώτος ενίσχυσης και το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη του. Η προθεσμία αυτή θα μπορούσε να μειωθεί για τα καθεστώτα που ενεργοποιούν την απαίτηση αξιολόγησης κατά τα τελευταία δύο έτη εφαρμογής τους. Το ακριβές πεδίο και οι ρυθμίσεις για κάθε αξιολόγηση θα καθορίζονται στην απόφαση έγκρισης του καθεστώτος ενίσχυσης. Οποιοδήποτε επακόλουθο μέτρο ενίσχυσης με παρόμοιο στόχο πρέπει να περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο λήφθηκαν υπόψη τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.

6. ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘ'ΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

464. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1589 ⁽¹⁷²⁾ του Συμβουλίου και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 ⁽¹⁷³⁾ της Επιτροπής, τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή.

⁽¹⁷¹⁾ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Common methodology for State aid evaluation (Κοινή μεθοδολογία για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων), SWD(2014) 179 final της 28ης Μαΐου 2014.

⁽¹⁷²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9).

⁽¹⁷³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).

465. Τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν λεπτομερή αρχεία σχετικά με όλα τα μέτρα ενισχύσεων. Τα αρχεία αυτά πρέπει να περιέχουν όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι που αφορούν τις επιλέξιμες δαπάνες και τις μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων. Τα αρχεία αυτά πρέπει να φυλάσσονται επί δέκα έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και να επιδίδονται στην Επιτροπή κατόπιν σχετικής αιτήματος.

7. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

466. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές για να αξιολογήσει τη συμβατότητα όλων των κοινοποιήσιμων ενισχύσεων για το κλίμα, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια οι οποίες χορηγούνται ή πρόκειται να χορηγηθούν από τις 27 Ιανουαρίου 2022. Οι παράνομες ενισχύσεις θα αξιολογούνται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κατά την ημερομηνία χορήγησης των ενισχύσεων κανόνες.
467. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αντικαθιστούν τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) ⁽¹⁷⁴⁾.
468. Η Επιτροπή προτείνει τα ακόλουθα κατάλληλα μέτρα στα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 1 της Συνθήκης:
- α) τα κράτη μέλη τροποποιούν, εφόσον απαιτείται, τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια, προκειμένου να τα εναρμονίσουν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023·
 - β) τα κράτη μέλη διατυπώνουν τη ρητή και άνευ όρων συγκατάθεσή τους όσον αφορά τα προτεινόμενα στην παράγραφο 468 στοιχείο α) κατάλληλα μέτρα εντός δύο μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Εάν δεν λάβει απάντηση, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν συμφωνεί με τα προτεινόμενα μέτρα.

8. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

469. Η Επιτροπή προτίθεται να διενεργήσει αξιολόγηση των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών από τις 31 Δεκεμβρίου 2027, προκειμένου να εξετάσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την προστιθέμενη αξία τους.
470. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να επανεξετάσει ή να τροποποιήσει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ανά πάσα στιγμή, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο για λόγους πολιτικής ανταγωνισμού ή για να ληφθούν υπόψη άλλες ενωσιακές πολιτικές και διεθνείς δεσμεύσεις ή για οποιονδήποτε άλλο βάσιμο λόγο.

⁽¹⁷⁴⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (EE C 200 της 28.6.2014, σ. 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Κατάλογος επιλέξιμων τομέων βάσει του τμήματος 4.11

Τομείς που διατρέχουν σημαντικό κίνδυνο σύμφωνα με το τμήμα 4.11.3.1

Κωδικός NACE	Περιγραφή
0510	Εξόρυξη λιθάνθρακα
0620	Άντληση φυσικού αερίου
0710	Εξόρυξη σιδηρομεταλλεύματος
0729	Εξόρυξη λοιπών μη σιδηρούχων μεταλλευμάτων
0811	Εξόρυξη διακοσμητικών και οικοδομικών λίθων, ασβεστόλιθου, γύψου, κμωλίας και σχιστόλιθου
0891	Εξόρυξη ορυκτών για τη χημική βιομηχανία και τη βιομηχανία λιπασμάτων
0893	Εξόρυξη αλατιού
0899	Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες π.δ.κ.α.
1020	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων
1031	Επεξεργασία και συντήρηση πατατών
1032	Παραγωγή χυμών φρούτων και λαχανικών
1039	Άλλη επεξεργασία και συντήρηση φρούτων και λαχανικών
1041	Παραγωγή ελαίων και λιπών
1062	Παραγωγή αμύλων και προϊόντων αμύλου
1081	Παραγωγή ζάχαρης
1086	Παραγωγή ομογενοποιημένων παρασκευασμάτων διατροφής και διαιτητικών τροφών
1104	Παραγωγή άλλων μη αποσταγμένων ποτών που υφίστανται ζύμωση
1106	Παραγωγή βύνης
1310	Προπαρασκευή και νηματοποίηση υφαντικών ινών
1320	Ύφανση κλωστοϋφαντουργικών υλών
1330	Τελειοποίηση (φινίρισμα) υφαντουργικών προϊόντων
1391	Κατασκευή πλεκτών υφασμάτων και υφασμάτων πλέξης κροσέ
1393	Κατασκευή χαλιών και κιλιμιών
1394	Κατασκευή χοντρών και λεπτών σχοινιών, σπάγγων και διχτυών
1395	Κατασκευή μη υφασμένων ειδών και προϊόντων από μη υφασμένα είδη, εκτός από τα ενδύματα
1396	Κατασκευή άλλων τεχνικών και βιομηχανικών κλωστοϋφαντουργικών ειδών
1411	Κατασκευή δερμάτινων ενδυμάτων
1431	Κατασκευή ειδών καλτσοποιίας απλής πλέξης και πλέξης κροσέ
1511	Κατεργασία και δέψη δέρματος· κατεργασία και βαφή γουναρικών
1610	Πριόνισμα, πλάνισμα και εμποτισμός ξύλου
1621	Κατασκευή αντικολλητών (κόντρα-πλακέ) και άλλων πλακών με βάση το ξύλο
1622	Κατασκευή συναρμολογούμενων δαπέδων παρκέ
1629	Κατασκευή άλλων προϊόντων από ξύλο· κατασκευή ειδών από φελλό και ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής

Κωδικός NACE	Περιγραφή
1711	Παραγωγή χαρτοπολτού
1712	Κατασκευή χαρτιού και χαρτονιού
1722	Κατασκευή ειδών οικιακής χρήσης, ειδών υγιεινής και ειδών τουαλέτας
1724	Κατασκευή χαρτιού για επενδύσεις τοίχων (ταπετσαρίες)
1920	Παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαίου
2011	Παραγωγή βιομηχανικών αερίων
2012	Παραγωγή χρωστικών υλών
2013	Παραγωγή άλλων ανόργανων βασικών χημικών ουσιών
2014	Παραγωγή άλλων οργανικών βασικών χημικών ουσιών
2015	Παραγωγή λιπασμάτων και αζωτούχων ενώσεων
2016	Παραγωγή πλαστικών σε πρωτογενείς μορφές
2017	Παραγωγή συνθετικού ελαστικού (συνθετικού καουτσούκ) σε πρωτογενείς μορφές
2059	Παραγωγή άλλων χημικών προϊόντων π.δ.κ.α.
2060	Παραγωγή συνθετικών ινών
2110	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων
2211	Κατασκευή επισώτρων (ελαστικά οχημάτων) και σωλήνων από καουτσούκ· αναγόμωση και ανακατασκευή επισώτρων (ελαστικά οχημάτων) από καουτσούκ
2219	Κατασκευή άλλων προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ)
2221	Κατασκευή πλαστικών πλακών, φύλλων, σωλήνων και ειδών καθορισμένης μορφής
2222	Κατασκευή πλαστικών ειδών συσκευασίας
2229	Κατασκευή άλλων πλαστικών προϊόντων
2311	Κατασκευή επίπεδου γυαλιού
2312	Μορφοποίηση και κατεργασία επίπεδου γυαλιού
2313	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
2314	Κατασκευή ινών γυαλιού
2319	Κατασκευή και κατεργασία άλλων ειδών γυαλιού, περιλαμβανομένου του γυαλιού για τεχνικές χρήσεις
2320	Παραγωγή πυριμαχών προϊόντων
2331	Κατασκευή κεραμικών πλακιδίων και πλακών
2342	Κατασκευή κεραμικών ειδών υγιεινής
2343	Κατασκευή κεραμικών μονωτών και κεραμικών μονωτικών εξαρτημάτων
2344	Κατασκευή άλλων κεραμικών προϊόντων για τεχνικές χρήσεις
2349	Παραγωγή άλλων προϊόντων κεραμικής
2351	Παραγωγή τσιμέντου
2391	Παραγωγή λειαντικών προϊόντων
2399	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων π.δ.κ.α.
2410	Παραγωγή βασικού σιδήρου και χάλυβα και σιδηροκραμάτων
2420	Κατασκευή χαλύβδινων σωλήνων, αγωγών, κοίλων ειδών με καθορισμένη μορφή και συναφών εξαρτημάτων
2431	Ψυχή επεκτατική ολκή ράβδων
2432	Ψυχή ελαση στενών φύλλων
2434	Ψυχή επεκτατική ολκή συρμάτων

Κωδικός NACE	Περιγραφή
2442	Παραγωγή αλουμινίου (αργιλίου)
2443	Παραγωγή μολύβδου, ψευδαργύρου και κασσιτέρου
2444	Παραγωγή χαλκού
2445	Παραγωγή άλλων μη σιδηρούχων μετάλλων
2446	Επεξεργασία πυρηνικών καυσίμων
2451	Χύτευση σιδήρου
2550	Σφρηλάτηση, κοίλανση, ανισόπαχη τύπωση και μορφοποίηση μετάλλων με έλαση· κονιομεταλλουργία
2561	Κατεργασία και επικάλυψη μετάλλων
2571	Κατασκευή μαχαιροπήρουνων
2593	Κατασκευή ειδών από σύρμα, αλυσίδων και ελατηρίων
2594	Κατασκευή συνδετήρων και προϊόντων κοχλιομηχανών
2611	Κατασκευή ηλεκτρονικών εξαρτημάτων
2720	Κατασκευή ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών
2731	Κατασκευή καλωδίων οπτικών ινών
2732	Κατασκευή άλλων ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών συρμάτων και καλωδίων
2790	Κατασκευή άλλου ηλεκτρικού εξοπλισμού
2815	Κατασκευή τριβέων, οδοντωτών μηχανισμών μετάδοσης κίνησης, στοιχείων οδοντωτών τροχών και μετάδοσης κίνησης
3091	Κατασκευή μοτοσυκλετών
3099	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών π.δ.κ.α.

Τομείς που διατρέχουν κίνδυνο σύμφωνα με το τμήμα 4.11.3.1

Κωδικός NACE	Περιγραφή
1011	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος
1012	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος πουλερικών
1042	Παραγωγή μαργαρίνης και παρόμοιων βρώσιμων λιπών
1051	Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία
1061	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων
1072	Παραγωγή παξιμαδιών και μπισκότων· παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
1073	Παραγωγή μακαρονιών, λαζανιών, κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
1082	Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών
1085	Παραγωγή έτοιμων γευμάτων και φαγητών
1089	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής π.δ.κ.α.
1091	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα που εκτρέφονται σε αγροκτήματα
1092	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς
1107	Παραγωγή αναψυκτικών· παραγωγή μεταλλικού νερού και άλλων εμφιαλωμένων νερών
1723	Κατασκευή ειδών χαρτοπωλείου (χαρτικά)

Κωδικός NACE	Περιγραφή
1729	Κατασκευή άλλων ειδών από χαρτί και χαρτόνι
2051	Παραγωγή εκρηκτικών
2052	Παραγωγή διαφόρων τύπων κόλλας
2332	Κατασκευή τούβλων, πλακιδίων και λοιπών δομικών προϊόντων από σπτή γη
2352	Παραγωγή ασβέστη και γύψου
2365	Κατασκευή ινοτσιμέντου
2452	Χύτευση χάλυβα
2453	Χύτευση ελαφρών μετάλλων
2591	Κατασκευή χαλύβδινων βαρελιών και παρόμοιων δοχείων
2592	Κατασκευή ελαφρών μεταλλικών ειδών συσκευασίας
2932	Κατασκευή άλλων μερών και εξαρτημάτων για μηχανοκίνητα οχήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Καθορισμός των δαπανών που προβλέπονται στο τμήμα 4.12.2

1. Δαπάνες από επιχειρήσεις που έχουν διακόψει ή διακόπτουν δραστηριότητες άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου

Αποκλειστικά οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών και μόνο εφόσον προκύπτουν από τη διακοπή δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου:

- α) επιβαρύνσεις πληρωμής κοινωνικών παροχών που επέφερε η συνταξιοδότηση εργαζομένων οι οποίοι δεν συμπλήρωσαν τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης·
- β) άλλα έκτακτα έξοδα για τους εργαζομένους που έχασαν ή χάνουν την εργασία τους·
- γ) καταβολή συντάξεων και αποζημιώσεων, εκτός αυτών που προβλέπει το επίσημο σύστημα ασφάλισης, στους εργαζομένους που έχασαν ή χάνουν την εργασία τους και στους εργαζομένους που είχαν θεμελιώσει το σχετικό δικαίωμα πριν από το κλείσιμο·
- δ) δαπάνες που καλύπτονται από τις επιχειρήσεις για την επαναπροσαρμογή των εργαζομένων προκειμένου να διευκολυνθεί η αναζήτηση νέας θέσης απασχόλησης εκτός της βιομηχανίας άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου, ιδίως δαπάνες κατάρτισης·
- ε) δωρεάν παροχή άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου στους εργαζομένους που έχασαν ή χάνουν την εργασία τους και στους εργαζομένους που είχαν δικαίωμα στην εν λόγω παροχή πριν από το κλείσιμο ή το ισοδύναμο σε χρήματα·
- στ) εναπομένουσες δαπάνες που προκύπτουν από διοικητικές, νομικές ή φορολογικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν ειδικά για τη βιομηχανία άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου·
- ζ) πρόσθετες υπόγειες εργασίες στον τομέα της ασφάλειας που προκύπτουν από την παύση των δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου·
- η) ζημιές των ορυχείων, εφόσον καταλογίζονται σε δραστηριότητες άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου που διακόπτονται ή έχουν διακοπεί,
- θ) όλες οι δεόντως αιτιολογημένες δαπάνες που σχετίζονται με την αποκατάσταση παλαιών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και με εξορυκτικές δραστηριότητες, μεταξύ άλλων:
 - εναπομένουσες δαπάνες που προέρχονται από εισφορές σε οργανισμούς παροχής ύδατος και αποχέτευσης λυμάτων·
 - άλλες εναπομένουσες δαπάνες που προέρχονται από την παροχή ύδατος και την αποχέτευση των λυμάτων·
- ι) εναπομένουσες δαπάνες για την κάλυψη των εισφορών υγειονομικής ασφάλισης πρώην εργαζομένων·
- ια) δαπάνες συνδεδεμένες με τη λύση ή τροποποίηση υπαρχουσών συμβάσεων (των οποίων η αξία αντιστοιχεί σε 6 μήνες παραγωγής κατά ανώτατο όριο)·
- ιβ) έκτακτες εγγενείς υποτιμήσεις, εφόσον οφείλονται στη διακοπή δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου,
- ιγ) δαπάνες επιφανειακής επανακαλλιέργειας.

Η αύξηση της αξίας της γης πρέπει να αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες για τις κατηγορίες δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία ζ), η), θ) και ιγ).

2. Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από περισσότερες της μιας επιχειρήσεις

Αποκλειστικά οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών:

- α) αύξηση των εισφορών που απαιτούνται για την κάλυψη δαπανών κοινωνικής ασφάλισης, εκτός του επίσημου συστήματος ασφάλισης, που προκύπτει από τη μείωση του αριθμού των υπόχρεων προς καταβολή των εισφορών αυτών λόγω διακοπής δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου,
- β) δαπάνες οφειλόμενες στη διακοπή δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου, για την παροχή ύδατος και την αποχέτευση λυμάτων,
- γ) αύξηση των εισφορών σε οργανισμούς παροχής ύδατος και αποχέτευσης λυμάτων, εφόσον αυτές οι αυξήσεις οφείλονται στη μείωση, λόγω διακοπής δραστηριοτήτων άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου, της παραγωγής άνθρακα που υπόκειται σε εισφορά.

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ

Διορθωτικό στην οδηγία (ΕΕ) 2015/719 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2015, για την τροποποίηση της οδηγίας 96/53/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό, για ορισμένα οδικά οχήματα που κυκλοφορούν στην Κοινότητα, των μέγιστων επιτρεπόμενων διαστάσεων στις εθνικές και διεθνείς μεταφορές και των μέγιστων επιτρεπόμενων βαρών στις διεθνείς μεταφορές

(Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 115 της 6ης Μαΐου 2015)

Στη σελίδα 4, άρθρο 1 πρώτο εδάφιο

αντί:

«Η οδηγία 96/53/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1) το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο:

“α) στις διαστάσεις των οχημάτων με κινητήρα των κατηγοριών M2 και M3 και των ρυμουλκούμενων τους κατηγορίας O και των οχημάτων με κινητήρα των κατηγοριών N2 και N3 και των ρυμουλκούμενων τους κατηγορίας O3 και O4, όπως ορίζονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2007/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*).»

διάβαζε:

«Η οδηγία 96/53/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1) το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο:

“α) στις διαστάσεις των οχημάτων με κινητήρα των κατηγοριών M₂ και M₃ και των ρυμουλκούμενων τους κατηγορίας O και των οχημάτων με κινητήρα των κατηγοριών N₂ και N₃ και των ρυμουλκούμενων τους κατηγορίας O₃ και O₄, όπως ορίζονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2007/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*).»

Στη σελίδα 9, άρθρο 1 παράγραφος 9 στοιχεία γ) και δ):

αντί:

«γ) Το σημείο 2.2.2 στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

“γ) Διαξονικό μηχανοκίνητο όχημα με τριαξονικό ημι-ρυμουλκούμενο που μεταφέρει, στο πλαίσιο διατροφικών μεταφορών, ένα ή περισσότερα εμπορευματοκιβώτια ή κινητά αμαξώματα, μέγιστου συνολικού μήκους έως 45 ποδών: 42 τόνοι”.

δ) Στο σημείο 2.2.2, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

“δ) Τριαξονικό μηχανοκίνητο όχημα με διαξονικό ή τριαξονικό ημι-ρυμουλκούμενο που μεταφέρει, στο πλαίσιο διατροφικών μεταφορών, ένα ή περισσότερα εμπορευματοκιβώτια ή κινητά αμαξώματα, μέγιστου συνολικού μήκους έως 45 ποδών: 44 τόνοι”.

διάβαζε:

«γ) Το σημείο 2.2.2 στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

“γ) Τριαξονικό μηχανοκίνητο όχημα με διαξονικό ή τριαξονικό ημι-ρυμουλκούμενο που μεταφέρει, στο πλαίσιο διατροφικών μεταφορών, ένα ή περισσότερα εμπορευματοκιβώτια ή κινητά αμαξώματα, μέγιστου συνολικού μήκους έως 45 ποδών: 44 τόνοι”.

δ) Στο σημείο 2.2.2, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

“δ) Διαξονικό μηχανοκίνητο όχημα με τριαξονικό ημι-ρυμουλκούμενο που μεταφέρει, στο πλαίσιο διατροφικών μεταφορών, ένα ή περισσότερα εμπορευματοκιβώτια ή κινητά αμαξώματα, μέγιστου συνολικού μήκους έως 45 ποδών: 42 τόνοι”.

Διορθωτικό στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/625 της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2019, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις απαιτήσεις για την είσοδο στην Ένωση φορτίων ορισμένων ζώων και αγαθών που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο

(Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 131 της 17ης Μαΐου 2019)

Στη σελίδα 27, στο άρθρο 9 παράγραφος 2:

αντί:

«2. Μόλις καταρτιστούν οι κατάλογοι που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 και όταν οι αρμόδιες αρχές της τρίτης χώρας παράσχουν επαρκείς εγγυήσεις για τη διαχείριση και τους ελέγχους των περιοχών παραγωγής υπό την ευθύνη τους, οι επιτόπιες επισκέψεις ελέγχου της Επιτροπής δεν πρέπει να πραγματοποιούνται πριν από την προσθήκη μιας νέας περιοχής παραγωγής σε υπάρχοντα κατάλογο που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5.»

διάβαζε:

«2. Αφού καταρτιστούν οι κατάλογοι που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 και όταν οι αρμόδιες αρχές της τρίτης χώρας παράσχουν επαρκείς εγγυήσεις για τη διαχείριση και τους ελέγχους των περιοχών παραγωγής υπό την ευθύνη τους, δεν χρειάζεται να πραγματοποιηθεί επιτόπια επίσκεψη ελέγχου της Επιτροπής πριν από την προσθήκη μιας νέας περιοχής παραγωγής σε υπάρχοντα κατάλογο που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5.»

ISSN 1977-0669 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2547 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
L-2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL